

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Josephi Judei Histo

rici pre clara opera nō parua accuratiōe & diligentia receter ipressa
necno a cōplurū mēdisqbus passi ātea statabāt terfa atq; castigata

De Antiquitatib⁹ Libri viginti nūc pti

mā dūplē ad bibliā cōcordantia: vnaquidē generali ad leges &
historiales biblię libros: altera vero spāli ad singula eorū capitula

De Iudaico bello Libri septem ad octo

notissimos eiusdē de āriquitatibus libros: nec nō ad Agesippi xpīa,
ni de hierosolimitāo excidio quig; libros collati cōsū atq; cōcordati

De Antiqua Iudeorū origine cōtra Gre

cos & Manethonē ægyptiū & necnon cōtra Appionē Alexandrinū
libri duo hucusq; confusi: nunc vero per capita distincti.

Ethiis oibus Josephi operib⁹ adiecta sūt

accurate sigulis capitibus cōpēdiosa argumēta: cū ānotatiūcul⁹ i mar
gine ybiq; accōmodatissime collocatis nō parū lectori cōducentibus

Goberti goullet sacre pagine professoris

eruditissimi (q pādicta Iosephi opā eo modo quo pmissū ē nō sine ma
gnolabore excoluit) Tetramonō: ex ipsius Iosephi / bilie historię (co
lastice Agesippi epithomaubus solerter conciliatum.

Eiusdē cōpēdiū de sex etatib⁹ seculi i quo

p̄ter xpī genea logiā multa scitu dignissima cōtinent. brevis scilicet.
cosmographię reollectio: & oim ferme regnorū origo successio & fi.
nis q; reges i illis & quot annis regnauerunt. Illi p̄sertim quorum
sacri codices: ac Iosephus noster meminerunt.

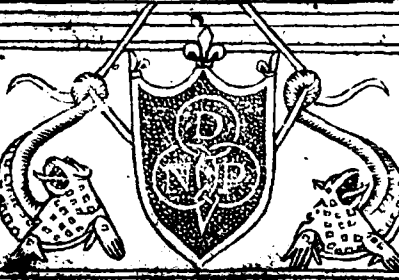
*De huius Josephi. Antiquitatum Iudaicarum summa
philip. Baronius. Libro octavo qm de rebus
supplementum post calv. de bello est. fo. 10.
109. d. meo.*

Sadde ti
Sebusiani

1777 v. 8.

**Atenundantur parochis in vico dñi Ja
cobi sub interligio illi aut ei.**

Ad reuerendū in Christo patrē et dominū Dominū Andouicum

Herbert Abricensē Episcopū omnigena virtute optimūq; litteris apprime cōspiciū IOSEPHI
Hebrei historici recognitionē. ROBERTI GOVLET inter sacrarū litterarum p̄fessores minimi
p̄fatio

¶ PREFATIO

•Ecclesiā. xxx. iij.
Marcusi Cato.

VE MADMODVM nihil est homini q̄ diu mortalem agit vitam) honesta operatio-
ne diligentiq; industria cōducibilis (sacratissime p̄sul) Ita eidem torpedine ac iner-
ti ocio nichil neq; perniciosus est neq; detestabilis. Siquidem ignauia animi flace-
scunt torpescuntq; corpora: & multam pro ecclesiastici sententia maliciā docuit ocio-
sitas quē omnia proculdubio abigit honestus labor. Hinc Marcus Cato dicere sole-
bat hominis vitam prope uti ferrum esse. Q̄ n̄ qdē ferrum (si exerceas) cum splendore

conteritur: si minus rubigo interfecit, haud secus si se homo exerceat cum laudis splendore consumi-
tur. Plusq; accidia affert detrimenti q̄ exercitatio. Quod & Christianus Poeta Mantuanus eleganti

Baptista Parthe-
nicę Prima.

carmine expressit sic inueniens.
Pigros rubigine sensus
Occia corrodunt sopitaq; pectora torpor
Noxius obliquat. ferrum si transit in vsus
Assiduos splendore micat vultusq; nitenti.
Audet ad argenti decus aspirare superbum.
At si lingua quies ierit fuscatur: & atram
Vertitur in scabiem: celeriq; absumitur euo.

Solon.
Arist. eles.
Cleantes.
Appelles.
Plinius.
Seneca.
Origenes.
iulius.
iob. v.
iob. vii.

Luc. xv.

¶ Proinde maiores n̄ri quicquid noctu dieq; elaborabāt spiritali apponebāt lucro. Vñ Solon vnus
ex septē sapiētibus se aliquid quotidie addiscere cōsenserē gloriabatur. ¶ Strātū autē petēs Arist.
plū bea manu pilā sumebat quē in subiectū vas enēū decidēs ad studiū excitabat. ¶ Cleantes noctu
hortos irrigabat quo posse iter diu philosophiē studio icūbere. Appelles itidē egregius pictor nūq̄ tā
occupatū diē egit qui artis suę lineā duceret: vñ gle emanauit adagiū: nulla diēs siue lineā Plinius quo
q; omne tēpus quod litteris nō impartiret: perire arbitrabatur. ¶ Etiā nō seneca ociū sine litteris mor-
tē uiuūq; hoīs dicebat eē sepulturā. ¶ Nō parū cōmēdatur Ad amātius Origines vt pote cū neq; cibū
abiq; erudita lectiōe sumere voluisset neq; manus habuerit vnq̄ pugillari vacuas. iulius ille cēsār ma-
gnis effert p̄conis q̄ bella quē diē gessisset nocte mādābat litteris. His nāq; ceterisq; sapiētē studiosis
exploratū est hoīem natū esse ad laborē & aūē ad volutatū. Malicia siquidē inquit iob ē vita hoīs sup-
terrā & sicut diēs mercenarij diēs eius. Quo circa nullā vt credere par ē grauiorē arbitrari sūt iacturā ē
futile t̄pis contritiōē. de quo reddenda esse villicationis rationē euangelicū verbū cōminatur. ¶ Hc
rū itaq; vestigia p̄viri minis sequi percipiēs vt ocio sitatē omniū bonarū artū nouercā deuītare: nō
nichil studiosi operis volui deligere quod etiā in comunē hoīm cederet vtilitatē: sciens hominē hoīm
cā vt p̄ritū habet puerbiū fuisse natū. Verū eniuero op̄ere p̄ciū eē dū si antiquorū libros q̄ nichil
mea sētentia ex his quē ad cōmunē hominū eruditiōē necessaria p̄termiserūt nobis relictos a mē-
dis & erroribus quos indies aut ex frequēti transcriptione seu p̄fessione acquirūt eleuamus pristinoq;
restituamus m̄tori. Sic enī equū est vt qd̄ crebro male pullulat crebrius succidat. Nec vero minus reipu-
blice cōfuerūt qui aūē repugnāt q̄ qui effodit. ¶ Quū igitur michi egregia IOSEPHI quē p̄dē IC-
SEPHI vocāt opa occurrisset vsq; adeo deprauata vt neq; clausula qdē itēgra ferme apparet. cep-
ad illius tā digni tāq̄ vtilis atq; necessarij op̄is castigationē manus applicare cū mihi vacabat ocio ē
his qdē diebus feriatis qbus populo cōcionari nō suppetebat. Ea nāq; ratioē potissimū p̄suasus sū q̄
hmoī opera ad sacrę historie elucidationē sūt per qua necessaria. Adde q̄ tu in sane multa reperies
etiā scitu dignissima quorū sacrę nostrę litterę nichil meminerunt. Et cū a Machabeorū tēpestate vsq;
ad Christi tēpora centū & plus effluxerimāni in quo quidē tēporis intersticio nihil in biblia de iudeo
rū statu memoratur. Hęc habes p̄ illa tēpestate itercapidine apud nostrū iosephū accuratissime de-
scripta quē etiā omnia vsq; ad quadagesimū & supra post salutiferā Christi passionē cōtinuauit annū
¶ Meminit ad hęc iosephus sanctissimi saluatoris n̄ri Quinetiā dē iohānis baptistę & iacobi minoris
sanctimonia mētiōē facit idq; ad nostrę religionis p̄conia p̄ppe cū ab aduersarijs bonū habere testi-
moniū sit op̄ido per q̄ cōmēdabile. Quo circa hoc egregiū opus antiquitatz ab ipsimet hebreis nie
inuidētibus fidei teste Pico Mirandula fuit viciatū. ¶ Est p̄tērea librorū iosephi lectura maxie de
iudaico bello p̄ hac fluctuosa tēpestate qua tantus bellorū in Christianitate ingruit horror vtilissima
Qu andoquidē nichil ferme videbis in his que modo geruntur cruentissimis p̄lijs cui nō videatur
sise aliquid olimiudeis quibus i religioē sed lōge sanctiore succedimus cōmerētibus suis sceleribus
potigisse quotū iosephus n̄ finale narrat excidiū. ¶ Nunc vtinā principes n̄ri bellorūq; auspices ha-

Vtilitas lecturę
librorū iosephi

beret pre oculis: cognosceret utiq; q̄ discriminosus bellorū aditus q̄q; dubius sit exitus Hos nepe q̄ autu-
 mare non cū tanta pernicia perpenfos fore ad bellicas expeditiones: cū perhorreda hūani ſanguinis p-
 fufione ſuccedēdi. Vñ prothneſas tot inſontū expilatiōes & cedes tot diuerſorū exiciales locoꝝ euer-
 ſiōes. ſupra raptus/ adulteria/ rapinę/ furta iuſte exactiōes ſacrilegia & imūnera mala pdeūt. Ah vti/
 nā ſaperet & intelligeret ac nouiſſima pvideret. Sed de his alias. ¶ Huius itaq; egregia iosephi ope, Deutro. xxxij.
 ra non ſine multa lucubratione: ſi probq; labore recognoui ſic q̄ meo iudicio nullæ aut ppauē ſup
 ſint mēde; niſi quas Calcographorū/ quibus ſēper adeſſe nō porui/ opus ipſū imprimendo parti igno-
 rantia: parti negligētia cōtigit emerſiſſe. ¶ Quapropter ſi inter legendū quippiā errorū inuenias aut in-
 cōcinua elemētōrū variātia/ aut falſa numerorū ſupputatione/ vel negligentī alicuius dictiōis omiſſio
 ne nō michi aſcribas queſo. ¶ Libros autē antiquitatū ad biblię noſtrę historias q̄tū ſe protrahūt or-
 dinatis in inferiori margine ſingulorū librorū & capitum anotationibus cōcordare ſtudiui. ¶ Libros
 quoq; ſeptē de Iudaico bello cū octo nouiſſimis antiquitatū libris: necnō cū historia Aegēſippi Chri-
 ſtiani antiquiſſimi/ quā de hieroſolimitano excidio i quiq; libris ſcripſit/ libros i margine & capita ſub/
 ſiguando conciliaui: huic addēdo operi quę Iosephus miſit. ¶ Nouiſſimū inſuper opus o iosephi vbi
 aliorū meminit librorū/ quod cōtra grecos Manetonē egyptiū & Appionē alexandrinū de iuę gen-
 tis antiquitate cōpilauit/ diſtinxit per capita: & ſingulis omniū librorū capitibus breuiſcula ſūmaria
 adieci. ac in ſuperiori margine p ſtudioſi leuādo labore per q̄ vtilis annoraciunculas locaui. ¶ Ceterū
 indicē toti operi perneceſſariū; adunauī quod Monoteſterq̄ ſine TETRAMONON pōt appellari
 Ex quattuor enī historiis cōpendioſiſſime cōcinatum eſt. Nā ſingula operū Iosephi ēpithomata com-
 plectitur. in quibus ſūmati perſtringūtur quę in Iosepho diſſuſe enarrātur quibus quę tā ex biblia/ quā
 ſcolāſtica historia/ capita annotātur in quibus illa per āple cōtinētur adeo vt cōpendiaria via ſit ad p-
 ueſtigāda vniuerſa quauerſū tendas. Itidē ex egeſippi historia in libris de Iudaico bello effecti inſup
 tā ex biblia q̄ historia ſcolāſtica & egeſippo additiōes eorū ſcilicet/ quę noſter Iosephus prætermiſit/
 ſuis appoſui locis. ¶ Verū enī cū labori finē voluiſſem imponere ſtatim bellorū memoria/ quibus he-
 heri aduerſus ferme omniſigenas hōm nationes fuerint exercitati nouū michi miniſtrauit negociū
 Nā vt noſtri Iosephi eluceſceret historia cōpedioſam de ſex ſēculi etatibus ex ſacris codicibus necnō
 catholicis doctōribus & alijs antiquiſſimis nō paruo ſtudio collectionē cōgeſſi vbi adiecta breuiſcu-
 la vniuerſi orbis coſmographia/ & oim regnorū incia regūq; ſucceſſiones nomina/ & annorū numeri
 vſq; ad Iosephi noſtri tēpora q̄tū ad operū eius luculentiorē intelligentiā videbātur conducere per-
 ſtrigūt. ¶ Ad hęc ſacraſtiſſimā ſaluatoris nr̄i. IESV CHRISTI generalog̃iā q̄ factus ē ex ſeine dauid
 ſecūdū carnē ex philonis Iudei & diui hieronimi & aliorū autenticorū ſcriptis Matheū & Lucā eūā, Roma. capi. f.
 gelistas necnō & nōnullos ſacrę ſcripture alios paſſus concordando luculenter inſerui. ¶ Cū itaq; aio
 volūtate cui has meas lucubraciūcnlas deuouerē tu mihi imprimis occurrīſti digniſſime pontifex cui
 plurima debeo ceteriq; mei cōtubemales Haricuriani quippe cū tuis auſpicijs Rcuertēdus in Chriſto
 pter & dñs Dñs bonę memorię Gauſſridus. herbert Conſtiēſis olim præſul meritiſſimus germanus
 tuns cuius animā collocet dominus cū principibus populi ſui a paucis annis Haricurianū ludum no-
 ſtrū āphliſſimis donauit prouētibus: ad ſcolāſticorū æducationē: ob idq; tu cū claris fratribus tuis quo-
 rum officijs me totum deuoui & deuoueo ampla impartitum es munera. Efflagito igitur id munuſcu-
 li hiari accipias animo: Artaxerxis exemplo qui vt meminit Plutarchus inter equitandum a colone Plutarchus.
 quodam lagūculam aq̄ne plenam hilariter excepit animi affectū pluris q̄ muneris quantitatē ducēs
 Cū eui propter bonas artes quibus maximopere clares obq; animi tui virtutē qua præſtantius nichil
 eſt Et præſertim propter illā tuā benignam affabilitatē qua animos hominū tibi concilias & ad te di-
 diligendū allicis omnibus ſis gratus & amabilis non ambigo ſi hic noſter labor tibi placeat qui oībus
 ſit acceptus. Vale præſulū columē & decus EX HARICVRIANIS Sedibus Parrhiſij tertio kalen-
 das Februarias. Anno dominice ſalutis Milieſimo quingenteliſimo decimo tertio.

Iosephi in pseudographos Querimonia.

Mancus ego nuper Lacro mutilatus amictu:
 Crinibus impexis pube tegente genas
 Obscuraſq; miſer longe relegatus in oras
 Exitium queſta eſt mens gemebunda ſuum
 Detritus iacui truncato ſtipire nullis
 Nexibus aut neruis ſquallida membra valet
 Saucia nec doctus reparauit corda Machaon
 Lumina nec chyron: curaq; phillicides.
 Non circē uiuit falſe non phafidos herbe

Nec coi quicq; pharmaca rara ſenis
 Hei nimium poſſem vigilatas plangere noctes
 Atq; quēri ſtudio præteriſſe dies
 Vt mea calorū memorarent geſta virorum
 Scripta: vel optato ſine legatur opus
 Ni bene creſcenti occurrīſſent numina morbo
 Dum michi cōſtanti mente Robertus adeſt
 Ingeniū ſum: ſeruens ſtadium conſtantia ſudor
 Me foedis ſoluit lector amande notis

FINIS

a. f.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Incipit Flavius Iosephus historicus illustrissimus de Iudaico bello per venerabilem Rufinum presbiterum de greco in latinum traductus Antehac quidem mendose impressus ac in infinitis ferme locis deprauatus: nunc vero per grauissimum atq; profundissimum theologicę doctorem necnō professorem: magistrum Robertum Gouillet: non sine multa lucubratione grandiq; labore in suum primum statum restitutus excultus & vbiq; emendatus adiectis singulorum capitum compendiosis argumentis: cum annotatiunculis perq; vtilibus in margine collocatis nec non cum concordantijs ad libros eiusdem Iosephi de antiquitatibus & ad Aegessippum christianum de Excidio Hierosolymitano.

PROLOGVS.

VONIAM bellum quod cum populo Romano gessere iudei omnium maximum que nostra etas vidit. queq; auditu percepimus ciuitates cum ciuitatibus gentesue commisisse cum gentibus quidam non q; rebus interfuerint. sed vana & incongrua narratum sermones auribus colligentes oratorum more perscribunt. qui vero preesto fuerunt aut romanorum obsequio: aut odio iudeorum contra fidem rerum falsa confirmant scriptis autē eorum partim accusatio: partim laudatio concinetur nusq; vero exacta fides reperitur historie. Idcirco statui que retro barbaris antea missi patria lingua digesta: greca nunc his qui Romano imperio reguntur exponere. Ego Iosephus Mathie alias mathatie filius hebreus/ generis sacerdos ex hierosolymis/ qui & initio cum Romanis bello confixi. postea gestis quia necessitas exegit inter dos in initio belli fui. Nam cum hic (vt dixi) motus grauissimus exortus: romanorum quidē populum domesticus moribus habebat. Iudeorum autem qui etate validi & ingenio turbulenti erant: manu simul ac pecunia vi nos conflixit. gentes: adeo temporibus insolenter abusi sunt. Vt pro tumultus magnitudine hos possidendarū spes Spes iudeis possidendarum partium orientis motus inuaderet. Quoniam iudei quidem cunctos etiam/ qui fidēdarū orientis trans eufratem essent/ gentiles suos secum rebellaturos esse crediderāt romanos autem & finitimi gentis partiū & me lathe irritabant. nec manus celtica quiescebat. dissensionumq; plena erant omnia post Neronem. Et tus Romanis a multos quidem reges tempus adhortabatur: lucri autem cupidine pars militaris mutationem presentē mittēdarū cā futim desiderabat/ Itaq; indignum esse duxi errantem in tantis rebus dissimulare veritatē: & parthos it iudaici belli. quidem ac babilonios arabumq; remotissimos & vltra eufratem gentis nostre incolas itemq; ad abas Adulatores qui nos mea diligentia vere cognoscere vnde cepisset bellum: quantis cladibus constitisset. quoue modo dā romanos voc defisset. Grecos vero & romanorum aliquos qui militiam secuti non essent figmentis siue adulationis iū exaltare & iudeos deprimere bus captos ista nescire: atq; historijs audent eos inscribere. Qui preter hoc vt michi quidem videtur deos deprimere q; nichil sanum referunt: etiam de proposito decidunt. Nam dum romanos magnos volunt ostendere/ Romanos re iudeorum re extenuant & in humilitatem dei sciunt. Non autem intelligo quonam pacto magni hyssorie quod esse videantur qui parua superauerint. & neq; longi temporis eos pudet quo bellum tractū: neq; multitudinis romanorum quam in ea militia labor exercuit. neq; ducum magnitudinis: quorum profecto it a quibus gloria minuitur: si cum multum pro hierosolymis desudauerint rebus per eos gestis aliquid derogetur. Sine mēdacio p Nec tamen ego contentione romanas res extollentium gentiles meos amplificare decreui: sed facta mittit vtrorūq; & quidem vtrorumq; sine vilo mendacio prosequar: dicta vero de factis reponam: dolori atq; affectiioni meę in defendendis patrię cladibus indulgens. Nam q; domesticis dissensionibus euerfa: & in te facta cōscribere plium sacrosanctum inuitas romanorum manus atq; ignem iudeorum tyranni traxere: testis qui eam pe autem consulto differri passus ciuitatis excidium protracto obsidionis spacio: dum modo bellū pe niteret auctores. Quod si quis me aduersus tyrannos eorumq; latrocinium accusatorie loqui putet. vel patrię miseris ingementem calumniari preter legem historie dolori veniam tribuat. Ex omnibus enim que romano imperio parent: solam ciuitatem nostram contigit ad summum foelicitatis gradum Fœlicissima pri mo hierm post procedere: eandemq; ad vltimos casus deponi. Deniq; cum post condita secula res aduersas si cum ea miseria. &c. iudeorum calamitatibus conferantur: superatum iri nō ambigo. Et horum auctor nullus externus est. Vnde nec fieri potest vt a quęstibus temperetur. Si quis autem clarior misericordie fit iudex: rex quidem tribuat historie: lamenta vero scriptori. Quanq; merito grecorum disertos increpauerim: qui tatis rebus sua memoria gestis quarum comparatione preterita olim bella exigua demonstrantur: iudices re

prologus

fident aliorum facundie detrahentes. quorum & si doctrinam superant. voluntate vincuntur. Ipsi vero assyriorum & medorum gesta perscribunt veluti minus recte a scriptoribus antiquis fuerint exposita cum in scribendo tantum eorum viribus cedant quantum sententie. Erat enim unicuique studium quod ei disset facta scribere: quoniam & interfuisset rebus gestis: & efficaciter quod promittebat impleret. memoria apud scientes inhonestum esse videretur. Enim vero noua quidem neque ante cognita memorie tradere suisque temporis res commendare posteris. Laude ac testimonio dignum est. Industrius autem habet non qui alienam dispositionem atque ordinem transfert. sed qui noua dicendo etiam corpus proprium conficit historie. Sed ego quidem sumptu ac labore maximo qui essem alienigena. grecis & romanis gestarum rerum memoriam repono. Ipsi autem indigenis ad questum quidem ac lites ora patent lingue que solute sunt ad historiam: in qua verum dicendum: summaque ope negocia colligenda sunt obmutescunt concessa infirmioribus neque scientibus licentia scribendi res a principibus gestas. ¶ Honora tur itaque apud nos historie veritas que a grecis negligitur. ¶ Ab origine quidem iudeos repetere qui fuerint quoue pacto ab egyptiis discesserint: quasque regiones errando peragrauerint: & quas vel quotiens incoluerint: & quemadmodum inde migrauerint neque huius esse temporis & preterea superuacuum existimaui. quoniam multi ante me iudeorum de maioribus huius gentis verissima composuerunt & nonnulli grecorum que illi scripserant patria voce profecuti. non multum a veritate deuiarunt. ¶ Exinde autem historie principium sumam: quo scriptores eorum & propheta nostri desierunt. Et bellum quidem meis temporibus gestum latius quoque potero diligentia referam. Quae vero etate mea sunt antiquiora summam breuiterque percurram. quomodo antiochus cognomento epiphanes deuictus pernitus Hierosolimis cum triennium sexque menses eam tenuisset: ab Assamonei alias Asamonei filii expulsus est. Deinde quod eorum posteri de regno dissidentes ad res suas occupandas populum romanum persequi cepimus: traxerunt. quod quod Herodes Antipatri filius eorum potestatem depoluerit auxilio Iosiphi. Quomodo herode mortuo plebs in eos orta seditio est augustinus quidem imperante romanis. Quomodo autem varo in locis degente: quod quod bellum anno duodecimo post imperium Neronis eruperit: quamque multa per Solum acciderint: quantaque ad primos impetus armis iudei persuaserint quoque modo ac colas permunierint. Et quod Nero propter Cestii alias Cessii peccata summe rei metuens Vespasianum bello preposuerit. & quod is cum maximo filiorum iudeam intrauerit quantumque romanorum exercitum ducens. quantaque manus auxiliorum per omnem cesam fuerit galileam & quod eius ciuitates quasdam victoria coeperit alias deditioe ubi etiam romanorum in bello disciplinam curamque rerum & virtusque galileae spacia & naturam finesque iudee necnon & peculiarem terrae equalitatem lacusque & fontes capturumque ciuitatum mala cum fide sicut vidi aut pertuli expediam. Nec enim miseras meas celauerim: cum eas scientibus relaturus sim. ¶ Deinde quod iam fessis rebus iudeorum nero quidem morte obierit. Vespasianus autem in hierosolimam properans imperij causa retractus sit: queque signa ei de hoc contigerint. romaeque mutationes: & quod inuitus imperator a militibus declaratus sit. & quod eo disponende re publice gratia in egipto digressus. iudeorum status seditionibus agitatibus sit quoque modo tyrannis succubuerit. eorumque inter se discordias & quod ex egipto tytus reuersus bis iudeorum fines ingressus sit. quoque modo exercitum & quo in loco congregauerit. vel qualiter & quotiens ciuitatem affecerit ipso presente seditio aggressus quoque numerosos & quantos erexerit aggeres triumque murorum ambitum & magnitudinem siue mensuram. & munitionem ciuitatis. & phani templique dispositionem. ad haec res spacium atque mensuram verissime dicam. Festorum quoque dierum mores aliquos septemque illustrationes & munera sacerdotum. itemque pontificis vestes sanctaque templi cuiusmodi fuerint. sine aliqua dissimulatione vel adiectione memorabo. ¶ Narrabo deinde tyrannorum in suos gentilium crudelitatem romanorum in alienigenas humanitatem: quotiensque titus ciuitatem simul ac templum seruare cupiens ad concordie foedera dissidentes prouocauit. Discordia vero populi vulnera & calamitates. quod quod multa mala nunc bello nunc seditionibus. nunc fame perpassi. postea capti sunt. Nec ergo aut profugarum clades. aut captiuorum supplicia pretermittam. vel quemadmodum templum inuito casu conflagrauerit. quaque multae opes sacrae flamina raptae sint. ac totius quae reliqua erat ciuitatis excidium. & quae praecesserant portenta atque prodigia. vel tyrannorum captiuitatem vel quae seruituti abducta est multitudo aut cuius quisque fortunae sit distributus. & quod romani quidem belli reliquias persecuti sunt in eorumque munimina funditus eruerunt. Titus vero peragrato territorio cuncta rescriptis. Septemque reuerfionem in italiam ac triumphum. ¶ Hec omnia septem libris comprehensa prescriptis: & ne uuperationes a rerum scientibus & qui bello interfuerunt sustineam: verum amantibus prout verius potui cuncta explicauit. Narrandi autem initium faciam: hoc ordine quo capitula sunt digesta.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Liber Primus.

Veritas historie a grecis neglecta a iudeis honoratur.

Modum declarat auctor praecedendi in praeteri opere. Summa tractado. tu in hoc opere.

Epylogus dicendum.

Septem libris peractum opus de iudaico bello.

¶ Contentione inter Iudeos orta multi eorum ad Anthiochum Epyphanem (relictis paternis le-
gibus) confugerunt qui maximo cum exercitu veniens ciuitatem coepit & militibus predandi data
licentia templum spoliavit & solemnitates per tres annos sexq; menses prohibuit unde pontifex O-
onias ad Ptolomeum fugiens templum simile Hierosolymitano in ægypto edificauit Anthiochus au-
tem circuncisionem prohibens porcos fecit immolari. Matathias vero Asamonei filius & sacerdos
 Bachidem occidens fugit in montes sed inde multis sibi sociatis commisso prælio hostes superauit.
 Moriens autem Iude filio principatum dedit qui Anthiochum vincens templum purgauit & noua
 uasa intulit. Mortuo quoq; Anthiocho filius eius Anthiochus odij heres exercitum contra Iudeos
 parat. Et eleazarus elephantem occidens sub ventre illius interijt Anthiochus autem Hierusalem ob-
 sidens post paucos dies utensilium penuria coactus recedit. Et Iudas multis interfectis hostibus oc-
 cubuit & frater eius Iohannes.

¶ Capitulum primum.

CUM POTENTES ALIAS gentes Iudeorum inter se dissiderent eo tempore quo de to-
 ta Syria cum Ptolomeo sexto Anthiochus (qui epyphanes dictus est) ambigebat. ¶ Erat
 autem illis contentio de potentia q̃ honoratus quisq; grauius ferret similibus subiugari. ad Anthiochū Epy-
 phanem cōfuge
 Onias quidem e pontificibus postq̃ preualuit thobie filios expulit ciuitate. Illi autem sup-
 plices ad Anthiochum confugerunt: petentes vt semet ducebant in iudeam irrumperet. Idq; regi per-
 suasum est: tampridem sic animato. Quare cum magnis militum copijs egressus & ciuitatem forti-
 ter expugnatam capit. & maximam eorum multitudinem (quibus Ptolomeus carior erat) interfecit. ximo cū exerci-
 ¶ Dataq; passim militibus prædandi licentia ipse & templum expoliavit: & quotidianæ religionis tu veniens ciui-
 assiduitatem per annos tres sexq; menses inhiuit. ¶ Pontifex autem Onias effugit ad Ptolomeum tatem coepit. &c
 acceptoq; ab eo in Hæliopotana regione solo ibi opidum condidit Hierosolymis simile: templumq; Onias ad ptolo-
 edificauit. De quibus iterum oportune referemus. Verumtamen neq; præter spem deuicta ciuitas. neq; meū fugiēs tem-
 q; populatio: neq; tantę cedes Anthiocho satisfuerunt: sed intemperantia viciorum eorumq; memo- plū simile hiero-
 na quę in obsidione pertulerat iudeos cogere coepit vt abrogato more patrio nec infantes suos cir- solimitano i egypto
 cunciderent porcosq; super aram immolarent. Quibus omnes aduersabantur optimus vero quisq; pto edificauit.
 præterea trucidabatur. Et Bachides præsidij ab Anthiocho prepositus: ad naturalem crudelitatem Crudelitas Anthio-
 suam præceptis impijs obsecundans omnem modum iniquitatis excessit: cum hic sigillatim viros chi qui porcos i
 honorabiles verberaret: communiter quotidie specie capte vrbis exhiberet: donec eos atrocitate in molari iussit &
 commodorum qui ea patiebantur ad vindictę audaciam irritauit. ¶ Deniq; Matathias Asamonei circuncisionem
 filius vnus ex sacerdotibus ex vico (cui nomen est Modin alias Moneir) cum manu domestica nā prohibuit.
 quinq; filios habebat: sic his armatus Bachidem occidit & statim quidem præsidiorum multitudinem Matathias Asa-
 verius in montes refugit. Multis vero ex populo sibi sociatis recepta fiducia descendit: commissoq; monei filius sa-
 prælio superatos duces Anthiochi ex iudeę finibus exegit. Secundis autem rebus potentiam nactus cerdos hñs qui-
 suisq; nolentibus q̃ eos ab alienigenis liberasset imperans: moritur relicto Iudeę principatu: qui filioq; filiosbachidē
 tum suorum riatu maximus erat. ¶ Ille autem nec enim cessaturum existimabat Anthiochum & in occidēs fugit in
 digenarum constabat exercitum: & cum romanis primus amicitiam pepigit. Anthiochumq; epypha- mōtes sed dein
 nem iterum in fines suos ingredierentem vehementissima percussam plaga repressit. Adhuc autem fer- multis sibi socia
 uente victoria in præsidia ciuitatis impetum fecit. necdum enim cesa fuerant habitioq; confictu militis cōmisso præ-
 tes de superiore ciuitate quę pars sancta dicitur ad inferiorem compellit. Phano autem potitus & lo- lio hostes supe-
 cum purgauit omnemq; muro cinxit: & uasa noua diuinis rebus curandis fabricata in templum intur- rauit & moriens
 ut veluti pro prioribus prophanatis aramq; aliam edificauit & religionibus dedit initium. ¶ Sacro iudeę filio princi-
 autem ritu vix ciuitati reddito moritur quidem Anthiochus: regni autem eius in iudeos filius patum reliquit.
 Anthiochus odijq; heres exigit. Quamobrem cōgregatis peditum militibus quinquaginta equitum Mortuo anthio-
 autem ad quinq; milia: octingentis vero elephantis per montana iudeę partes aggreditur. Et beth- cho rege filius
 suron alias bethsuram vel befferon quidem municipium capit: in loco vero cui betzacabrie alias bet- eius Anthiochus
 gazarie nomen est qua transitus erat angustior Iudas cum suis copijs occurrit. Et priusq̃ congrede- odij heres exer-
 rentur agmina eleazarus frater eius prospecto præter alios excelso elephanto turriq; maxima & muni- citum contraiu
 mentis aureis ornato illuc Anthiochum esse ratus a suis procul excurrit: ruptaq; hostili acie ad ele- deos parat.
 phanem vsq; peruenit. Sed illum quidem quem regem esse opinabatur contingere q̃ multum super Eleazarus ele-
 emineret minime potuit. Beluam vero in aluo percussam super se deposuit & obtritrus interijt nulla re phatē occidēs
 alia gesta nisi q̃ magnum opus aggredi conatus post vitam gloriam habuit. Qui tamen regebat ele- sub ipsius vêtre
 phantum priuatus erat. Et si casu in eo fuisset anthiochus nichil plus eleazaro præstitisset audacia q̃ interijt.
 vt sola spe præclari facinoris mortem videretur optasse. Hoc autem fratri eius etiam totius prælij præ-
 sagium fuit. Nam fortiter quidem Iudei diuq; decertarunt: sed a regijs secunda fortunæ vis numeroq;

A. ij.

Liber primus Iosephi Iudei

Antiochus hierosolam obsidet & prestantibus superati sunt: multisq; interfectis Iudas cum ceteris in Golsinlicam Topartiam refugit. ¶ Anthiochus autem ad Hierosolymam profectus ibiq; dies paucos commoratus vtenfilium peria inde discreditur: relicto quidem ibi presidio quantum satis esse arbitrabatur. Cetera vero multitudine ad hiemandum deducta in syriam. ¶ Discessu autem regis Iudas non quiescebat sed accersione multorum sue gentis animatus aggregatis etiam quos ex prelio receperat apud vicum ad asiam cum Anthiochi ducibus congregitur factiq; fortibus in prelio cognitus. Multis hostibus interfectis occubuit & frater eius Iohannes occiditur. insidijs eorum captus qui cum Anthiocho sentiebant.

¶ Ionathas dux Iudeorum mortuo Iuda fratre Anthiocho reconciliatus dolo interficitur a Triphone Symon vero victoria potitus pontifex creatur liberans a macedonum dominatione Iudeos, cvij. annis. Sed generi sui insidijs in conuiuio occiditur. Qui captiuata vxore symonis cum duobus filijs tertium iuniorum filium Iohannem qui hyrcanus dictus est voluit occidere. Sed ipse paternum honorem recipiens bellum contra Ptholomeum matri & fratribus auxilio futurus. Ptholomeus vero quotiens ab hyrcano premeretur matrem eius & fratres in murum productos verberabat & precipitare minabatur. vnde ad misericordiam commotus cellabat licet mater ipsa illum non parceret impio precaretur. Hyrcanus autem aperto David sepulchro ablatis inde pecunijs Anthiochum indeam vastantem placuit primisq; peregrinos aluit. Ciuitates quoq; Syrie bello inuadit Anthiocho contra macedos bellante. Et contra Samariam mouet exercitum obsidioni prefectis filijs a quibus Anthiochus victus fugit Samariaq; funditus diruta est. Inuidiam insuper gentium contra hyrcanum & filios prosperitas rerum concitauit. Hyrcanus autem cuius virtutum maxima est laus anno principatus xxxij. obiit quinq; post se relinquens filios.

Capitulum secundum.

Ionathas dux iudeorum mortuo Iuda Anthiocho reconciliatus dolo se interficitur a triphone.

Cum autem successisset ei frater Ionathas; & in alijs que ad indigenas pertinerent cautius se ageret suamq; potentiam romanorum amicitia corroboraret. Anthiochi quidem filio reconciliatus: non tamen horum ei quicq; profuit ad periculum depellendum. Namq; Triphon tyrannus Anthiochi quidem tutor: sed insidijs eum captans & preter hoc amicum dare cupiens ionathan cum ad Antiochum paucis comitatus Ptolomaida venisset dolo comprehendit: eoq; vincto contra iudeam mouit exercitum. Vnde repulsus a Symone ionathæ fratre: quoq; eo superatus esset iratus: eundem ionatham interfecit. ¶ Symon autem fortiter regendis rebus intus. Zoaten quidē & iopam & iamnum capit. Euertit & Accharam subactisq; presidijs aduersus triphonem antiocho auxilium prebuit. quem Doris ante militiam quam in mœdos habuit obsidebat. Sed regis auiditatem satiare non potuit: quamuis neci Triphonis suam quoq; operam adhibuisse.

Symon potitus victoria pontifex creatur liberans a macedonum dominatione iudeos cētū & septē annis: & insidijs Iudas filium suum Iohannem occidit. Iudas filius Iohannis qui hyrcanus dicebatur voluit occidere. Pietas filij erga matrem. Feriatus annus septimus apud Iudeos.

Non multo enim post antiochus cendebeum ex ducibus suis ad vastandam iudeam opprimendumq; seruitio symonem cum exercitu misit. Ille autē quanq; senior erat bellum tñ iuueniliter amantissimabat & filios quidē suos cū validissimis premisit partem vero multitudinis comitatus alio latere aggerat. Iudas quoq; per multa loca insidijs etiam in mōtana dispositis in omnibus superat clarissimamq; potitus victoria pontifex declaratur: & centum septuaginta post ānos: iudeos liberata dominatione macedonū. Et hic autem moritur in conuiuio captus insidijs ptolomei generi sui: qui eius contagebusq; filijs in custodiam conclusis certos misit vti Iohannem tertium cui etiam hyrcanus fuit nomen interficerent. Cognito autem impetu qui parabatur adolescens ad ciuitatem properabat multo potius lo fractus & propter memoriam paternę virtutis: & quod iniquitas ptolomei cunctis esset inuita. Voluit autē etiam Ptolomeus alia porta ciuitatem ingredi: sed a populo reiectus est qui maturius hyrcano generi sui in conuiuio susceperat. & is quidē statim in quoddam vltra hierichonta castellum recessit quod dagon vocatur. Hyrcanus autem paternus honorem pontificis affectus postq; deo sacrificia reddidit velodocin capta cōiuge & ptolomeum petijt & matri simul & fratribus adiumento futurus: castellumq; agressus alijs quidem rebus superior erat iusto autem dolori cedebat. ¶ Ptolomeus enim quotiens premeretur matrem eius fratresq; in murum productos palam vt possent cōspici verberabat: eosdem precipitaturus nisi qui primum recederet minitabatur. Vnde hyrcanum quidem plus timor ac misericordia quam iracundia commouebatur. Mater vero eius nichil plagis aut intentata nece perterens manus preterdens filium precabatur: ne vel suis fractus iniurijs parceret impio. Siquidem ipsa sibi matrem a ptolomeo propositam immortalitate duceret meliorem: dummodo ille pœnas eorum que in domum suam contra fas admisset expenderet. Iohannes autem nunc obstinationem matris cogitans ac preces cum auidens ad irruendum impellebatur modo verberari eam lacerariq; conspiciens effeminabatur: totusq; plenus doloris erat. Ob hoc autem diu tracta obsidione: feriatus annus aduenit. Quem septimo quoq; orbe apud iudeos gessare moris est: exemplo septimorum dierum. Et in hoc ptolomeus obside-

F. C. pirang. G. 13. D. 14. 7. 10.

nis requiem nactus (fratribus iohannis vna cum matre occisis) ad Zenonem confugit qui cotilla co- Hircanus aper-
gnominatus est philadelphiae tyrannum. Anthiochus autem ob ea quę per symonē pallus fuerat ira, to David, sepul-
tus in iudeam ducit exercitum ibiq; assidens hierosolymis hircanum obsidebat. Ille autem patefacto chro ablati ide
sepulchro dauid qui regum ditissimus fuerat ablatiq; inde pecunię pluq; tribus militibus talentorum pecunijs anthio
Anthiocho persuasit trecentis ei talentis datis, ab obsidione discedere: primusq; iudeorum priuatis: chū placauit &
opibus alere peregrina auxilia cepit. ¶ Rursus q̄tamen quando antiochus contra medos bello susce, primus peregri-
pto tempus ei vindicte prebuit: confestim aduersus ciuitates syrię perrexit vacuas pro pugnatoribus nos aluit,
efferaus. Quod erat verum Medabam quidem & samagam cum proximis necnon & siccinam anga/
razin ipse caput & super his cuteorum genus & adiacentia phano loca incolentium exemplo eius qđ Hircanus cōtra
est in hierosolymis edificato. Caput autem idumę quoq; non paucas alias ciuitates: & pereterea Ado/Samariam filijs
reion alias Adoreon & Maresan. ¶ In Samariam vero vsq; progressus vbi nūc est sebastē ciuitas ab suis obsidio pre
herode rege condita ex omni ea parte concludit: filios quoq; suos Aristobolum & Antigonum obsi- te q̄tis.
dioni prefecit. Quibus nichil remittentibus ad hoc famis qui erant intra ciuitatem venerunt vt etiam Antiochus ab a
iasuetam carnem attingere cogerentur. Igitur Anthiochum adiutorem sibi aduocant. sp̄nditum co- ristobolo & An-
gnominatum. Qui cum eis prompta voluntate paruisset: ab Aristobolo & Antigono superatur. Et il- tigonon victus fu
le quidem ad scitopolim vsq; sequentibus eum memoratis fratribus effugit. Hi vero in samariam re/ git & ciuitas sa-
ueri & multitudinem iterum intra murum compellunt: & expugnata ciuitate ipsam diruunt: & habi maria diruitur a
tatores eius captos abducunt. Prospere autem gestis ita cedentibus alacritatem refrigescere non si fratribus: le. abis.
nebant. sed cum exercitu scitopolim vsq; progressi & ipsam peruaferunt & agros intra carmelum om/ Inuidia gentiliū
nes inter se partiti sunt. ¶ Secundarum autem rerum iohannis & filiorum eius inuidia seditionem contra Hyrcan-
gentiliū concitauit multiq; aduersus eos collecti nō quiescebat donec aperto bello deuicti sunt. Reli num & filios p
quum vero tempus iohannes cum fortunatissime vueret optime rebus per annos triginta & tres pace eorum.
ministratis & quinq; relictis filijs moritur vir plane beatissimus & qui nullam dedisset occasione cur Hyrcani mors
eius causa de fortuna quispiam quęreretur. Deniq; tria vel maxime precipua solus habebat. Nam & & laus.
gentis princeps & pontifex erat & preterea propheta. Cum quo deus ita colloquebatur vt futurorum Hyrcanus prin-
p̄notus nichil ignoraret. Quin etiam de duobus maioribus filijs suis q̄ rerum domini permansuri ceptus pontifex &
non essent ante vidit atq; predixit. Quorum vitę qui fuerat exitus narrare non indignum videtur: propheta.
quantumq; a paternę felicitate diuerterint.

¶ Aristobolus patre mortuo dyadema primus post captiuitatem accepit Antigonum fratrem pa-
thōnore honorans alijs fratribus cum matre victis. Matre fame autem necata Antigonus fratrem
inuidorum accusatione consentiente regina dolose fecit interimi quem iudas effesus propheta predi-
xerat proxime moriturum Aristobolus quoq; celeris cogitatione sollicitus perturbato animo pro fra-
tris & matris nece anno regni primo mortuus est quo mortuo vxor eius fratrem eius Alexandrum dis-
soluit vinculis regem instituit qui fratrem suum regnum appetentem occidit & alterum priuata vita
contentum secum habuit. Pręlium quoq; cum ptholomeo latro habuit a quo victus est: & ab Obe-
deo arabum rege.

Capitulum tertium

Datre namq; mortuo natu maior aristobolus translatō in regnum principatu dyadema si Aristobolus p̄e
bi primus imposuit: quadringentis & septuaginta quinq; annis ac tribus mensibus postq; mortuo dyade-
populus in eam terram deuenit seruitio quod apud babilonios sustinuit liberatus. Fra, ma primus acce-
trem vero a se secundum Antigonum namq; illum diligere videbatur in honore pari: p- pit post captiui-
ducebat. Alios autem victos custodię tradidit matremq; itidem colligauit. ausam ali- tatē atigonū fra-
quid de potestate contendere: namq; hanc rerum dominam iohannes reliquerat: eoq; crudelitas pro- trē pari honore
cessit: vt victam fame necaret. ¶ Horum autem facinorum poenas antigonus fratris morte persoluit honorās alijs cū
quem plurimum amabat: quemq; habebat regni participem. Nam & hunc interemit: adductus crimi m̄e victis & c.
nationibus & per maliuolos regni compositis. Itaq; primo quidem Aristobolus dictis fidem non ha M̄em fame ne-
bebat: qui & fratrem magnipenderet: & plerq; liuore fingi arbiuraretur. Sed cum antigonus ex mili/ cauit Aristobo-
ria claris rediisset festis diebus quos tabernaculis positis deo celebrare mos patrius exigebat: euenit lus & antigonum
eodem tempore vt aduersa valitudo Aristobolum corripere. Antigonus vero circa festum solum/ fratrē interemit p
nium finem armatis comitatus templum ad orandum q̄ maxime petiuit pluq; vt in honore fratris maliuolos falsos
ascenderet ornatus. Tumq; delatores nequissimi regem adeuntes & armatorum pompam & Antigo accusatum.
ti arrogantiā priuata fortuna maiorem esse criminabantur: q̄q; maxima caterua stipatus vt illum Falsa iudorum
interficeret eo venisset. Nec enim perpeti honorem solum & regnum habere: cui regnum ipsum lice/ accusatio contra
obtinere. His paulatim quamuis inuitus: tamen credidit Aristobolus. Ac ne suspicari quicq; videre antigonum.
prospiciens: & vt incerta pręcaueret suos quidem Satellites in quendam sub terraneum & tene. Antonia turris
prosum locum transire iubet: ipse autem iacebat in Castello Bari (post autem Antonia cognominato) añ baris vocata.

a. d. d. e. p. n. o. i. s. h. e. l. u. d. i. q. u. i. n. o. m. i. n. a. t. u. s. e. s. t. A. lii.
13. 12. 14. 15.

Liber primus Iosephi Iudei

Regina cum in
fidiatoribus ca-
pit consilium.

& vt inermi quidem parcerent/ occiderent autem Antigonum precepit si cum armis adiret. Necnon
& ipsi Antigono qui prederent misit vt inermis veniret. Ad hec regina satis callidum cum infideli-
toribus capit consilium. Namq; his qui ad eum missi fuerant persuadet vt mandata quidem regis ta-
ceant: dicant vero antigono qd frater audisset arma sibi eum pulcherrima in galilea ornatumq; bellico-
sum fabricasse: que ne sigillatim inspiceret morbum impedimento fuisse. Nunc autem preteritum cum
alio discessurus sit: libenter eum videret armatum. His auditis Antigonus ne quid enim mali suspi-
retur fratris suadebat affectus cum armis velut ostensurus se veniens properabat. Sed vbi ad obscu-
rum transitum qui stratonis turris vocabatur accessit a satellitibus interemptus est: certumq; documē-
tum prebuit. omnem beniuolentiam. iusq; nature criminatibus cedere: nullamq; optimarum rerum
affectionem tantum valere. vt inuidie perpetuo possit obfistere. ¶ In hoc etiam iudam quis recte mi-
retur? Esseus erat genere: qui nunq diuinando peccauit. neq; mentitus est: is itaq; Antigono transeu-
te per templum mox vt eum vidit. ad notos qui aderant exclamauit. Non paucos autem papas disci-
pulos siue consultores habebat. Nunc michi pulchrum est mori quando ante me veritas interijt: neq;
rumq; predictionum aliquod mendacium deprehensum est. Viuit enim Antigonus iste: qui hodie de-
beret occidi. Locus autem neci eius apud stratonis pürgum alias turrim fato fuerat destinatus. Et illi
quidem sexcentorum ab hinc stadiorum interuallo distat: horę vero diei sunt quatuor sed vaticina-
tionem tempus effugit. Hęc locutus senior mesto vultu & mente sollicita secum multum reputabat. &
paulopost interfectus Antigonus nunciatur in loco subterraneo qui eodem nomine quo maritima
Cesarea stratonis pürgus alias turris appellabatur. Et hoc fuit quod vatem sefellit. ¶ At vero aristo-
bolo confestim sceleris penitudine morbus ingrauescit semperq; facinoris cogitatione sollicitus per-
turbat animo tabescebat donec mœroris acerbitate visceribus laceratis subito sanguinem vomeret.
¶ Hunc autem vnus ex seruulis eius ministerio destinatus foras efferens prouidentia diuinitatis erra-
uit & vbi antigonus erat occisus super extantes adhuc cedis maculas cruorem interfectoris effudit.
Viulatu autem continuo sublati qui puerum tanq de industria sanguinem libasse conspexerant da-
mor ad regis aures peruenit: causamq; requirebat. Et cum eam nullus prodere auderet: ad rescindēdū
magis ardebat. Ad extremum autem minitanti vimq; adhibenti: verum quod erat indicauerunt. At/
q; ille cum lachrimis opplesset oculos quantumq; poterat ingemisset: hec dixit. Sperandum certe nō
erat vt maximum dei lumen facta mea nefaria laterent. Nam cito me vltrix cognate cedis iusticia per-
sequitur. Quatenus o corpus improbum fratri matriq; damnatam animam detinebis. Quamdiu pau-
latim libabo illis sanguinem meum. Simul totum accipiant: neq; iam meorum viscerum infernis foru-
na derideat. His dictis illico moritur: cum non plus anno regnasset. Vxor vero fratrem eius/ vinculis
dissolutis/ regem constituit Alexandrum qui etate maior erat & modestia prestare videbatur. Sed il-
le potestatem adeptus fratrem quidem alterum regna appetentem occidit: alterum autem priuatiui/
ta contentum ablatis rebus secum habebat. ¶ Prelium etiam cum ptolomeo cognomētolatio com-
mittit qui opidum achoim coeperat & multos quidem peremit hostium: sed victoria in ptolomei par-
te propensior fuit. Postea vero q iste pulsus a matre cleopatra discessit in egyptum & gaddaram ca-
pit obsidione alexander & castellum amatuntis omnium maximum que trans iordanem sita erat
vbi preciosissima queq; bonorum theodori filij zenonis habebantur. ¶ Repente hec theodorus ag-
gressus & propria recepit & sarcinas regis aufert iudeorumq; fere milia decem interfecit. Verum hoc
vulnere superior fit alexander. conuersusq; ad maritimas regiones & Raphiam capit & Gazam: item
q; accedonem: que post a rege herode agrippias nominata est. His autem seruitio domitis: cōcitatur
in eum festo die populus iudeorum. Nam plerumq; epule seditiones accendunt. nec videbatur infu-
dias posse comprimere: nisi peregrinos haberet auxilio. Pisidas & cilicas: syros mercennarios respue-
bat: propter ingenitam cum iudeorum gente discordiam Cessis autem supra q octo milibus ex turba
rebellium: arabie manus attulit: ibiq; sadamitis sub iugo missis. tributoq; eis imposito ad amachunta
regressus est. Cumq; theodorum metus secundis eius successibus pertulisset castellum sine presidio re-
pertum funditus eruit. ¶ Mox autem congressus cum Obedeo rege arabum qui locum fraudi opor-
tunum in galensi regione preuenerat captus insidijs totum amittit exercitum in vallem altissimam
compulsum atq; obtritum multitudine camelorum.

Dolosus antigo-
ni interitus.

Iudas esseus p-
pheta antigonū
predixit proxii-
me moriturum.

Cā deceptionis
pphetę similitu-
do vocabulorū.
Diuina aristobo-
li punizio.

Antigonus
in 13. ca.
13.

Penitentia Ari-
stoboli sup nece
fratris & matris
& eius mors an-
no regni primo

Alexander pre-
lium cum ptolo-
meo latiro.

Gaddara.

Amathus.

Decem milia iu-
deorum, occisa.

Agrippias citas

Nota.

Antigonus

13. ca. 17.

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram.

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram

¶ Maximum Iudeorum contra alexandrum o lium quorum sex annis quinquaginta milia occi-
dit quig; Demetrium petunt contra eum auxiliatorem a quo victus est alexander sed eius crudelitas
ad impietatem procedens octingentos captiuos crucifigi fecit & mulieres earumq; filios in conpe-
ctu matrum necauit. Anthiochus vero cum alexandro ipso a domesticis prelijs cessante bellum gessit
quem vicit alexander qui post belli requiem morbo correptus anno regni sui. xxxvij. moritur regnum
alexandre vxori relinquens.

Capitulum quartum

Iudei vero lapsus in Hierosolymam. olim sibi gentem infensam ad nouarum rerum motus magnitudine elatis accendit. Fit autem etiam tunc superior crebrisq; pressis non minus quinquaginta milibus iudeorum per sex annos interfecit. Nequaquam tamen victorijs letabatur: quoniam regni sui vires consumeret. Unde armis omiſſis sermone placido cum subiectis redire in gratiam conabatur. Illi autem inconstantiam eius morumq; varietatem in tantum oderant: vt percunctanti causam quoniam pacto eos sedare posset: dicerent si moreretur. Nam vix etiam mortuo daturus veniam qui multa scelerate fecisset. ¶ Simul autem demetrii auxilium cui co-

Maximū iudeo
ru odiū: contra
Alexandrum.

Iudei demetriū
petunt cōtra ale
xādrum auxilia
torem.

momentum acero fuit accersiunt. Qui cum his maiorum premiorum spe facile parauisset. venissetq; cū exercitu miscetur auxilijs iudei circa sicclmam. Vtrosq; tamen alexāder mille quidem equitibus sex autem peditum mercenariariorum milibus excepit cum haberet ex iudeis quoq; ad decem prope mi-

lene bene sibi cupientium: aduersē autem partis essent equitum tria milia peditumq; milia quadraginta. Et priusq; veniretur in manus intercedentibus nuncijs & preconibus regis transfugia tentabant: de iudeis quidem alexandri mercenarios alexander autem iudeos qui demetrium sequerentur obie-

¶ Victor deme
trius.

ciarios sibi sperantes. Sed cum neq; iudei sacramenta neq; fidem grēci contemnerent: armis iam cōmūis decernebant. Superatq; prēlium demetrius quīs alexandri mercenarij virtutem suam multis & animi & manus operibus demonstrāssent. ¶ Finis autem pugne preter spem cedit vtrinq;. Nam neq; vincentem demetrium qui eius auxilium petierant expectare voluerunt: & immutate for-

tune misericordia sex iudeorum milia se ad alexandrum qui in montes effugerat contulerunt. Huius inclinationis momentum demetrius ferre non potuit sed alexandrum iam quidem collectis viribus bello ydoneum esse ratus omnem vero gentem ad eum commeare estimans mox inde digressus est: non tamen reliqua multitudo ob abscissum auxiliorum simultates deposuit. Bello tamen assiduo tā-

Alexāder crude
lis occingētos ca
ptiuos crucifigi
fecit & mulieres
earumq; filios i
conspēctu ma
trum necauit.

ditu cum alexandro decertabat: donec plerisq; interfectis ceteros in mensilim alias mesalim ciuitatem coegit. Ea; vastata: in hierosolymam captiuos adduxit. Verum immoderata fecit iracundia: vt cru-

Antiochus bel
lum cum alexā
dro gerit ipso ces
sante a domesti
cis prēlijs.

delitas eius ad impletatem vsq; procederet. Occingentis enim captiuorum in media ciuitate cruci sus-

fixis: mulieres earumq; filios in conspectu matrum necauit atq; hęc potans & cum suis concubinis re-

cubans prospētabat. Tantus autem populum terror inuasit: vt etiam diuerse partis studiosi proxima nocte octo milia hominum extra totam iudeam profugerint quorum exulum mors alexandri finis

Arethas rex sy
rie.

fuit qui cum eiusmodi factis tandem egre; regno ocium quēssisset ab armis requieuit. Rursus autem sit ei barbarum initium antiochus qui etiam dyonisijs dictus est: demetrii quidem frater sed eorum

novissimus qui seleucum generis auctorem haberent. Hunc enim timens arabas paratum bello pul-

sare: totum quidem super antipatrida montibus proximum & inter lopes littora spacium fossa & altis-

simo vallo dirimit. Ante fossam vero murum edificauit excelsum: turrelq; ligneas vt faciles aditus ob-

Belli requiem se
cutus est mor
bus & post mor
bū improbus la
bor mortem gi
gnit.

strueret fabricauit nec tamen antiochum arcere valuit. Exuſtis enim turribus fossisq; repletis cū suis

copijs transgressus est. Vindictaq; post habita qua deberet eum a quo prohibitus erat viciſci: protinus

contendit in arabas. Horum autem rex in locis suę nationis commodioribus agens ad pugnam dein-

de ioppam cum equitatu reuerſus habebat autem numerum decem millium in bella preparatus ex-

proculo antiochi milites inuadit. Horum autem prēlio depugnato quamdiu quidem superabat an-

tiuchus durabat eius exercitus quīs eam passim arabes trucidarent. Vbi vero procubuit succurrendo

enim victis semper in periculis aderat: omnes terga verterunt maximaq; pars eorum tum in acie tum

in fuga consumitur. Reliquos autem in vicum anna delapsos. alimentorum pœnuria perire contigit

preter paucos. Huic Damasceni Ptolomeo Mennee filio infensi Aretham sibi sociam: syrieq; choe-

les regem constituunt. Qui bello illato iudeę. postq; pugna vicit Alexandrum pactione discessit. Ale-

xander autem pella capta geras petiuit. Rursus opum theodori cupidus. triplici ambitu circum datis

defensoribus: locum pugnando coepit. Necnō & Gaulonem & Seleuciam quę Antiochi Phananem

alias Pheranex dicitur sub iugum mittit. Ad hęc autem capto Gamala castello validissimo eiusq; re-

gibus demetrio multis criminibus inuoluto: in iudeam regreditur expleto in militia triennio letusq; a

rebus ob res prospere gestas excipitur. ¶ Belli autem requiem: secutum est morbi principium. Et

postquam quartanis febrium circūſitionibus fatigabatur depullum in validudinem credens si rursus

negocijs occupasset in tempestiuis militię laboribus sese dedit: & vltra vires ad efficaciam

impellens inter ipsos tumultus tricesimo & septimo post regni sui anno moritur. Idq; alexan-

derisque reliquit iudeos vel maxime dicto ob audientes fore nō dubitans: q; longe ab eius cru-

delitate discrepans: & iniquitati resistens beniuolentiam sibi populi comparasset. Neq; spes eum fe-

licit. Namq; opinione pietatis obtinuit muliercula principatum. quippe morem gentis prium probe

norat: qui (acras leges temerassent ab initio detestabatur.

Liber primus Iosephi Iudei

¶ Hyrcanus maior filius Alexandri pontifex ab Alexandra matre declaratur sub cuius tempore pharisei prohibito populum rexerunt iudeorum qui dyogenem Alexandri amicissimum consentiente Alexandra interfecerunt. Hec contra Ptolemeum mittit exitum. Sed ipsa morbo laborante Aristobolus regnum inuasit propter quod illa ipsius vxorem cum filiis in carcere conclusit ipsa autem mortua anno regni nono. Aristobolus contra hyrcanum fratrem quem omnium heredem reliquerat bellum mouet sed hyrcani militibus ad fratrem transeuntibus pax sub conditione fit inter eos permutatis eorum domibus Antipater autem Idumeus diues & nobilis Hyrcanum regnum repetere cui Arethas rex Antipatri medio hyrcano dat auxilium & victus Aristobolus fugit in hierusalem qui omnino captus esset nisi Scaurus Romanorum dux soluisset obsidionem. Qui ad eum fratrum missis legatis cum muneribus corruptus est ab Aristobolo.

¶ Capitulum quintum

Hyrcanus maior filius Alexandri pontifex ab alexandra matre declaratur.

Pharisei sub alexandra populū iudeorum prohibito rexerunt.

Alexandra phariseis parebat quod dyogenem Alexandri amicissimum interfecerunt. &c.

Alexandra exitū contra ptolemeum mittit.

Aristobolus filius infirma Alexandra matre regnū inuasit propter quod aristoboli coniugem cum filiis in carcere conclusit. Moritur alexandra anno regni nono hircanum oīem relinquens heredem.

Antipater ydumeus diues & nobilis hircanū regnum repetere hortatur Arethę regis medio.

Cum autem Alexandra duos alexandro generatos haberet. natum quidem maximum hyrcanum propter etatem declarat pontificem: & quod preterea segnior esset quam ut potestate regere gla molestus cuique videretur regem constituit. Minorem autem aristobolum priuatim viuere maluit: quod feruentioris esset ingenij. ¶ Iungunt autem eie eiusdem mulieris ditioni quodam iudeorum collegium Pharisei qui preter alios pietatem colere putarentur & peritius leges exponere. Ob eam causam proprius eos aspiciebat Alexandra. diuine religioni supersticiose deserviens. ¶ Illi autem paulatim femina simplicitate decepta omnes pro sua libidine summouendo ac deponendo itemque vinciendo ac soluendo quos vellent iam procuratores habebantur: prorsus ut ipsi quidem regis commodis fruerentur. expensas vero ac difficultates Alexandra perferret: sed eadem mire callebat res administrare maiores. Itaque augendis copiis semper intentata. duplicem conflatuit exercitum. neque pauca peregrinorum parauit auxilia: quibus non modo statum gentis sue roborauit. sed etiam metuendam se reddidit externę potestati. ¶ Imperabat autem alijs verum Phariseis ipsa vltro parebat. Denique dyogenem quendam insignem virum qui Alexandro fuisset amicissimus interficiunt: eius statum consilio criminati ut occingenti quos supra memorauimus regis iussu tollerentur in crucem. Nichilominus autem Alexandrę suadebatur ut & alios quibus auctoribus in illos fuisset Alexander excisus occideret. Cumque his nimia superstitione nichil abnuendum putaret: quos sibi libuisset ea specie trucidabant: donec optimatum quisque ad Aristobolum confugerit quorum periculum agebatur. Atque ille matri suauis ut his propter dignitatem parceret ciuitate autem pelleret quos nocentes existimaret. Illi quidem sibi data copia per agros dispersi sunt. ¶ Alexandra vero in Damasco misso exercitu quoniam Ptolomeus sine intermissione ciuitatem premebat illum quidem nulla re memoriali gesta suscepit. Regem autem Armeniorum Tygranem. qui admoto Ptolomaida milite Cleopatram circum sedebat: pactationibus donisque sollicitabat. Sed illum domesticarum barbararum metus ingresso in armeniam lucullo iam dudum inde retraxerat. ¶ Inter hec alexandra morbo laborante: minor eius filius aristobolus cum seruis quos multos habebat. omneque pro etatis feruore fidelissimos vniuersa castella obtinuit & pecunia quam ibi reperit conductis auxilijs regem se declarauit. Ob hec miserata quęrebat hircani mater coniugem aristoboli cum filiis apud castellū cōcludit quod a sepietrione phano adiacens baris antea vocabatur ut diximus: postea vero antonia cognominatum est imperante antonio quemadmodum de augusti: & agrippę nomine sebastę & agrippias alię ciuitates appellatę sunt. Antea tamen alexandra moritur quę in aristobolum hyrcani fratris eius contumelias vindicaret quem deici regi curauerat quod ipsa nouem annos administrauit: & heres quidem omnium fit hyrcanus cui regnum etiam viua cōmiserat. verum aristobolus viribus atque auctoritate prestantior. Habito autem inter eos circa hiericon de rerum summa conflictu: plerique hyrcano relicto transeunt ad aristobolum. Hyrcanus autem cum reliquis fuga peruenit ad castellum antoniam ibique salutis obsides nactus est. Erat autem in custodia ibi ut premisimus coniunx aristoboli cum filiis. Sed priusquam graue quid fieret ea lege in concordiam redemit ut regnum quidem aristobolus haberet. Hyrcanus vero accederet quasi regis frater alijs cōtentus honoribus. Hoc modo in phano reconciliati cum in conspectu circumstantis populi benignissime alter alterum valere iussissent domos: permutant. & aristobolus quidem recedit in regiā. Hyrcanus autem in aristoboli domum. ¶ Metus vero & alios eius inimicos preter spem dominationis occupat: & maxime antipatrum iam dudum inuulsum aristobolo. Erat enim genere idumeus & nobilitate ac diuitijs aliarumque rerum copia gentis sue princeps. Is igitur & hircanum ut ad aretham regem arabie cōfugeret eiusque auxilio regnū repeteret hortabatur: & ipse arethę ut hircanum susceperet atque in regnū deduceret suadebat: multa detrahens aristoboli moribus multisque hyrcanum laudibus predicās simulque amonebat quod enim deceret regno clarissimo presidentē iniquitate oppressis manū porrigere. Hyrcanum autem iniuriam pati qui principatu iure successionis sibi debito caruisset. Sic inuoluit

Antis & preparatis ambobus nocte cum Hyrcano ex ciuitate profugit: citatoq; cursu su oppidū (quod petra dicitur) solus euasit quod regni sedes esset arabie Ibi postq; Hyrcanū in manu regis arethe tra-
didit multis dictis multisq; muneribus vt auxilium preberet quo in regnum deduceretur effectus. Erāt
autem peditum equitumq; milia quinquaginta quibus nequaquam restitit aristobolus: sed primo impe-
tu superatus in hierosolimā fugere cogitur. Atq; omnino captus esset: nisi dux romanorum scaurus
aduersus horum temporibus imminens soluisset obsidionem. Namq; is ex armoenia quidem in Sy-
riam missus erat a pompeio magno qui cum tygrane bellum gerebat. Sed vbi damascū venit: recens
a metellio alias metello & lollio captū repperit. His inde summotis: cognitoq; quid ageretur illuc ve-
lut ad questum cucurrit. ¶ Deniq; mox vt fines ingressus est iudeorum legati ad eum veniunt a fra-
tribus vtriusq; vt sibi potius adfamento esset orātib; sed trecentis talentis quę ei aristobolus miserat
iusticia post habita est. Eis enim acceptis scaurus ad Hyrcanū & arabas legatos dirigit. Romano-
rū eis & pompeij nomē intentans nisi ab obsidione desisterent. Itaq; & aretha ex iudea in philadel-
phiam recedit metu perculsus: & scaurus damascū rediit. Aristobolus autem q; captus non esset sa-
tis sibi esse non credidit. Sed omnibus quas haberet copijs congregatis persequēbatur hostes: & circa
loquū quem Pampiriona vocant prelio commisso: supra sex eorum milia cedit. In quibus erat etiam
salon frater antipatri.

¶ Hyrcanus & antipater apud pompeium accedentes multa (vt Hyrcano regnum restitua-
re allegant. pompeius autem auditis illis Aristobolum petit: ipsumq; de Alexandrio castello iubet
descendere. Qui perterritus pecuniā Pompeio promittens eum mitigat: sed ipso nō soluente iratus
pompeius ipsum in custodiam collocat atq; ciuitatem tentat euertere: sitq; tunc hierosolimā seditio
de pompeio recipiendo aut eiciendo. ipse vero ingressus pisonem palacij & templi custodem fecit:
iudei sacrificia etiam tempore belli intermittebāt. licet enim lex iudeos ab omni opere precipit
abstinere. permittit tamē per sabbata pugnare. primus autem faustus cornelius ciuitatis mu-
ra ascendit vbi sacerdotes inter gladios magis mori q; sacrificia imperfecta relinquere eligebat itaq;
prodecim iudeorum milia occisa sunt Romanorum vero perpauci sed plures sauciati.

¶ Capitulum sextum.

Hircanus vero & antipater arabum priuati auxilio spem in aduersarios contulerunt. Et cum
pompeius Syriam transgressus damascū peruenisset ad ipsum confugiunt: multisq; mu-
neribus ei datis illa tantum quibus apud aretham vsi fuerant allegantes magnopere pre-
cabatur vt Aristoboli violentiam odio dignam putaret. regnoq; hyrcanum restitueret cui
iam etate q; moribus deberetur. Sed nec Aristobolus sibi desuit corruptione scauri fretus. Venerat au-
tem quantū potuit ornatus regio cultu: deinde offensus obsequijs neq; ferendū existimans abiectus
q; regem deceret vtilitati deseruiret a diospoli regrediebatur. Ob hęc iratus pompeius etiam Hyrcā-
no eiusq; socijs hoc precantibus post Aristobolum petit. Et romano exercitu & Syriorum simul istru-
tus auxilijs. Cum vero pellam & scitopolim pretergressus coratas venisset. Vnde iudeorum fines in-
cipiunt per mediterranea loca subeuntibus cognito Aristobolum in alexandrium confugisse (id autē
castellum est in monte precello positum satisq; liberaliter accuratum) mittit. per quos iuberet eum in-
de descendere. Ille autem decreuerat quia pro imperio vocaretur: predicari potius q; parere. Sed po-
pulum videbat horrere: & amici monebant vt Romanā vim cogitaret quam sustinere non posset.
Itaq; horum consilij obediens descendit ad pompeium quodq; iuste regnaret multis persecutis in ca-
stellum rediit. Et cum iterum descendisset puocatus a fratre ac de suis iusticijs cum eo cōcertasset: de-
regreditur non prohibente pompeio. Erat autem inter spem timoremq; medijs. Et veniebat q; quid re-
gelut exoraturus pompeium vt sibi cuncta permitteret: ad montem vero reuertebat ne quid re-
gel dignitati derogare videretur. Quia enim castellis eum cedere pompeio placebat. Hisq; preposi-
tos monere litteris vt abstinere: quibus preceperat vt non nisi manu scriptis ep'ls obtēperaret ius-
sa quidē facit: sed in hierosolimā cū indignatione discessit: belloq; iam cōgredi cū pompeio cogitabat
ille autē nec enī tēpus apparatus dandū putauit statim eū sequi. ¶ Multū quippe alacritati eius addi-
derat circa hiericonē mitridatis mors nūciata vbi pinguisima ydumeę regio & palmarū plurimū &
balsamū nutrit. Cuius inciso lapidibus acutis robore stillantē lachrimam ex vulneribus colligūt. Cū q;
illic pernoctasset mane in hierosolimā properabat. ¶ Itaq; hoc eius impetu perterritus aristobolus
supplex occurrit: pecuniāq; pollicitus quodq; semetipsum ei cum ciuitate permitteret: pompeium
mitigat seuiemem. Nec tamen quicq; eorum quę promisit effectum est Gabinius enim qui ad iusci-
piendam pecuniā missus fuerat nec in oppidum quidem Aristoboli socij receperunt. His commo-
tus pompeius aristobolū in custodiam collocat ad ciuitatem vero profectus explorabat: qua ex par-
te melior esset accessus. Nam & murorum eius firmitatem oppugnari posse facile nō videbat vallēq;

Antiphi medio
arethas rex hic
cano dat. auxi-
liū & victus ar-
stobolus fugie i
hierlm.
Scaurus soluit
obsidionem.
Legati firm ad
scaurū missi qui
muneribus ar-
stoboli corru-
ptus est.
Aristobolus ppe
quis hostes.

Hircanus & an-
tipi ad pōpeia
accedūt vt hirc-
cano regnū re-
stituāt. multa al-
legātes.

Alexandriū ca-
stellum.
Aristobolus pō-
peij iussu deice-
dit de alexan-
drio castello.
Dubius Aristo-
bolus.

Handwritten notes:
Balsamū nutrit
Mors mitridatis
nūciata
Balsamū nutrit
Mors mitridatis
nūciata
Handwritten notes in the right margin.

Liber primus Iosephi Iudei

Seditio hiero. pro moenibus horribilem phanumq; illic cernebat proximum adeo tutissima munitione claudamur
solimis de pom ut etiam si ciuitas caperetur secundum esset hostibus in eo profugium. Hoc autem diu quid faceret
peio recipiendo ret hesitante sedicio intra ciuitatem orta est. Aristoboli quidem socijs bellum geri potius regemq;
aut ei sciendo berare dignum esse firmantibus: qui vero cum hyrcano sentirent pompeio portas aperiri. Metus au-
tem hos plures faciebat romanorū constantiam reputantes. Deniq; victa pars Aristoboli concessit in
templum & ponte qui ab eo ciuitati iungebatur abscessit ad vltimum vsq; resisterent instruebatur.

Pōpeius hiero. Cum autem alij romanos in ciuitatem recepissent. Hisq; domum regiam tradidissent: ad hec obtinen-
gressus piso. da pompeius vnum ex ducibus sibi obedientibus pisonem cum militibus intromittit. Hisq; presidij
ne custodē tem in ciuitate dispositis quia nemini eorum qui in templum confugerant pacem persuadere potuit om-
pli & palacij fe nia quę circum erant expugnationi parabat hyrcano eiusq; amicis ad consilia conferenda & ad effi-
cit. cienda quę iuberet alacriter armatis. Ipse in partes septentrionales fossam valleeq; replebat omni gene-
re materie per milites portato cum per se opus esset difficillimum propter imensam multitudinem &
preterea iudei modis omnibus desuper obfisterent. Mansissetq; labor imperfectus: nisi pompeius ob-

Lex iudeos pci seruatis diebus septimis quibus religio iudeos ab omni opere manus abstinere compellit per eos ag-
pit ab oī opere gerem cumulare precepisset: inhibitis a prelio militibus. Pro solo enim corpore iudeis etiam per sab-
abbato abstie. bata pugnare licet. Igitur tam valle repleta & impositis aggere turribus admotisq; machinis tyro por-
se sed pmittit p tatis moenia temptabat: desuperq; obstantes lapidibus repellebantur cum diu tures obsidentū ma-
fabbata pugna gnitudine simul & pulcritudine prestantes vim repugnantium sustinerent. Verūtamen romanis tunc
re. plurimum defatigatis pompeius iudeorum tolerantiam & in alijs admiratus est & precepit q; nichil
de superstitionis sue ritu inter media tela pereuntis derogati passi sunt: sed velut in alta pace ciuitas

Sacerficia iudei ageret quotidie sacrificia & victimas omnemq; dei cultum diligentissime celebrarunt: nec vel in ipso
etiam tpe belli excidio cum ad aram in dies singulos trucidarentur legitimis religionis sue muneribus abstinuerunt.
non intermitte- bant. &c.

Sacerdotes ma Mensis namq; obsidionis tertio vix vna turre deiecta phanum irruptum est. Primus autē murū
gis mori q; sacri transcendere ausus est cum suis agminibus Silles filius faustus cornelius & post eum centuriones duo
ficia ipse re. furius & fabius cum suis agminibus: & circūsepto vndiq; phano. Alios alio confugientes vel etiā pa-
linquere elige. lisper repugnantes interficiunt. Vbi plurimi sacerdotum quamq; hostes strictis gladijs irruētes vide-
bant. Intrepidi tamen in peragendis rebus diuinis perseuerabant: & in ipso labandi templum
lendi ministerio macabant saluti quoq; preferētes religionis obsequium. Multos autem sui
aduerse partis studiose trucidabant: plurimi semetipsos precipitabant. nonnulli furibundi cum
Duodecim in- murum in desperatione successis pariter conflagrabant. Itaq; iudeorum quidē milia duodecim
deorū milia oc- buerunt: romanorū vero perpauci sed plures fausti sunt.

Pōpeius cum su- Pompeius cum suis templum ingressus cuncta contra iudeorū mortem prospera
is tēplū ingres- dum illud archanum prius nung alienis fuisset detectum pecunias autem sacras nullatenus
sus cūcta pspe- permittit. Sed templum purgare fecit & sacra celebrare solēnia hyrcanū pontificem declarauit
xit sed nullate- alem vero tributaria fecit & ciuitates quas in Syria coeperant militum duci parere iussit. Aristoboli
nus sacras pecu- captiuum cum familia fugiente Alexandro romam duxit pompeius Scaurum autem perant
nias tangere p- ciuitatem obsidentem Hyrcanus fame fatigatum fouit per antipatrum & pacem fecit cum
misset. xander etiam bellum contra hyrcanum faciens Gabinū timens fugit victo eius exercitu Gabi-
Aristoboli so- q; subuerfas reedificauit ciuitates & ad alexandrum misit castella omnia sue offerens ditioni.

Pōpeius cū su- Nichil autem grauius in illa clade iudeorum genti visum est: q; sanctum illud Archana
is tēplū ingres- q; cuiq; visum prius est alienis esse detectum deniq; pompeius vna cū suis comitibus in te-
sus cūcta pspe- plum ingressus vbi neminem preter pontificem adesse phas erat quę intus erant candel-
xit sed nullate- bra cum lignis & mensis & in quibus libare atq; adolere moris erat vascula ex auro cuncta perspexit
nus sacras pecu- congestamq; pigmentorum molem sacreque pecunie prope ad duo milia talentorum: nec tamen ve-
nias tangere p- hec vel aliud quidq; de sacrosanctis opibus siue instrumentis attingit. Sed postero die post excidium
misset. curare templum edituros ne quid haberet sordium iussit & solēnia sacra celebrare. Ipse autem
Aristoboli so- canum pontificem declarauit: q; se & in alijs rebus alacrem obsidionis tempore prebuisset pro
cer & patruus q; ad bellum aggressium multitudinem ab Aristobolo reuocasset perque sicut imperatorem bonam
captiuus. decuit beniuolentia potius q; timore plebem sibi conciliauit. Inter captiuos etiam comprehen-
Hierusalē tribu- sus Aristoboli focer Idemq; patruus tenebatur. Et illos quidem qui maxime belli causa fuissent secu-
taria fecit & ci- ri percussit: faustum vero & qui vna fortiter fecerant preclaris premijs donat & hierosolimis tributum
uitates quas in indicij ablatas autem gentibus etiam quas in Syria ceperant ciuitates Romanorū qui tunc erat mi-
syria coeperant litum duci parere iussit. proprijsq; tātum terminis circumclusit. Instaurat autem in gratiam cuiusdam
duci militū pa- ex libertis suis demetri Gadarenis etiam Gadaram: quam iudei subuerterant. Mediterraneas prete-

rea ciuitates de eorum potestate liberauit quas preuenti non exiderant Hypifon alias Hyspion & scythopolim. Et Pellam & Samariam: & Mariffa itemq; Azotum & Iamnam: & Arecufam necno & mariffam Gazam & Iope: & Dorem: & que pridē stratonis pirus alias turris appellabatur. post autē ab herode rege clarissimis edificijs transformata Cefarea nominata est: easq; omnes indigenis redditas prouincie Syrie coniunxit. Huius autem iudeę cunctorūq; administratione ad egypti vsq; fines & flumen eufrate cum duabus cohortibus scauro permiffa. Romam ipse per ciliciam properauit: captiuū ducens Aristobolum cum familia. Erant autem filię duę: totidemq; filij. Quorum vnus Alexander ex itinere fugit: minor autem antigonus cum sororibus romam uetus est. ¶ Interea scaurus in arabia ingressus: ad petram quidem regionum asperitate prohibebatur accedere. Quę autem circum erant omnia vastabat: multis & in hoc malis afflictus. Nam exercitum fames præmebat. Cui tamen Hyrcanus per antipatrum victui necessaria suppeditabat: quem velut arethę familiare etiam scaurus ad eum allegauit vt bellum pactione deponerent. Itaq; persuasum est Arabis trecentis talentis decedere: atq; ita scaurus ex arabia traduxit exercitum. ¶ Alexander autem aristoboli filius qui pompeium fugebat magna manu. Dilapso interea tempore congregata Hyrcano grauius imminerebat: iudeamq; populus. Quem quidem mature debellare posse credebatur: quoniam disturbatum quoq; Pompeio murum Hierosolimis renouatum esse confidebat: nisi Gabinius in Syriam missus qui scauro succederet: cum in alijs fortem se præbisset: cum etiam in alexandrum mouisset exercitum. Huius autem ille impetum veritus: & amplio rem manu militum congregabat donec facta sunt decem milia pedum. Et mille quingenti equites villasq; oportunas muris hoc est alexandrium. et hyrcanum & macherunta non longe ab arabie montibus munebat. Igitur Gabinius cum multā parte militū premisso marco antonio: ipse commoto exercitu sequebatur. Leti autem antipatri comites aliaq; iudeorum multitudo quorum malichius & phitolaus principes erant iunctis viribus suis cum marco anthonio alexandro obuiam processerunt. Neq; multo post ita aderat cum suis copijs Gabinius Alexander autem tum quod in vnum cōfertam hostium multitudinem sustinere non poterat abcessit. Cumq; hierosolimis appropinquasset coactus prælium suscepit ammissisq; sex milibus quorum tria viua capta sunt tria vero prostrata cum reliquis effugit. ¶ Gabinius autem vbi alexandriū castellum venit quia multos deseruisse castra cognouit promissa delictorū venia conabatur eos ante prælium sibi coniungere. Cum autem illi nichil mediocre cogitarent plerisq; interfectis reliquos in castellū concludit. In hoc prælio dux marcus Anthonius multa prædare gessit: & quis semper & vbiq; vir fortis apparuisset: tunc tamen etiam suum vicit exemplum. ¶ Gabinius autem relictis qui castellum expugnaret: ipse ciuitates adire & intactas quidem confirmare subuersas autem erigere curabat. Deniq; iussu eius & scitopolis habitari coepit. Et Samaria. & Antedon. & Appolias. & Iamnia. & Arabia. & Mariffa. & Dora. & Gadara. & Azotus. Alięq; multe letis ciuibus atq; incolis ad eas cōcurrentibus. ¶ His autem recte compositis: regressus Alexandrum vehementius vrgebat obsidium. Quare territus Alexander omnibus desperatis legatos ad eum misit & ignosci delictis orans. Et que sibi parerēt castella macherunta. & hyrcanum tradere non dubitans: quin etiam alexandrium eiusdem potestati pmisit. Quę quidem omnia Gabinius consilio matris alexandri funditus eruit ne rursus belli alterius receptaculum fierent. Aderat autem quo suis Gabinius palparet obsequijs viro suo ceterisq; captiuis metuens qui Romam fuerant abducti.

¶ Gabinius omnē iudeorū gentem in quinq; cōuentus diuisit Aristobolus autem iterū occupans Alexandriū ipsum tentat reparare & exercitum parat contra romanos vbi ipso fugiente quinq; milia eius exercitus occisa sunt sed ipse cum Antigono filio capitur & custodię traditur filijs: matris tra-

C. ditis Gabiniū autem contra parthos bellum parantem hyrcanus & Antipater iuuant. Tunc quoq; iudeorum exortitur seditio pro alexandro Aristoboli filio & victo alexandro decem suorū milia occidunt. Gabinius quoq; hierusalem reuersus Nabatheos bello superat. Crassus vero Gabinio succedens templum pecunijs quas pompeius non tangeret spoliavit pro bello contra parthos qui perijt cū exercitu post quem Cassius commissus parthos syriam properates inhibuit & triginta milia iudeorū ad ducem in seruitutem. Cypris Antipatri vxor quatuor illi genuit filios & filiam Qui maximā habuit eum rege arabum & alijs potētib; procurauit amicitiam. ¶ Capitulum octauum.

I Ost hęc vero gabinius (hyrcano hierosolimam deducto ei; phani cura madata) ceteris rei publicę partibus optimates præfecit: omnemq; iudeorum gētem in cōuentus quinq; diuisit: vno hierosolomis altero doris itemq; tertio vt apud amathunta respōdeat destinatis: quarto hierico quinto foforis al's Sephoris galilee ciuitas attributa est. Singulari autē vnus dñatione iudei liberati libēter optimatibus regebanť. ¶ Verumtñ multo post euenit vt turbarū his fieret initium: elapsus roma aristobolus. Qui magna iterum iudeorū manu cō-

Aristobolū captiuū pompeius duxit Romā cū familia sed alexader filius fuit.

Alexander aristoboli filius bellū cōtra hyrcanū fecit sed Gabiniū timēs fuit.

Alexandriū hyrcanū Macherunta.

Exercitus alexandri victus.

Gabinius subuersas ciuitates erexit Alexander ad Gabiniū legatos mittit castella oīa ditioni sue offerens. &c.

Gabinius oēm iudeorū gētem in quinq; cōuentus diuisit.

Liber primus Iosephi Iudei

flata partim cupida mutationis partim quibus olim dilectus erat primum occupat alexandriam idq;
recingere muro tentabat. Deinde cognito q; gabinius sisennam & antonium & seruilium duces con-
tra se cum exercitu misit in macherunta concedit: vulgiq; in bellis onere deposito solos armatos pro-
pe ad octo milia militum secum duxit inter quos & phitolaus erat secundarum partium rector cum
mille viris ex hierosolimis profugus. Romanis autem sequebantur. Habitoq; confictu aliquamdiu cū
suis aristobolus fortiter dimicando perseuerabat: donec vi romanorum subacti cesa sunt virorū quin-
q; milia. Prope vero duo milia in quēdam tumulum confugerunt: ceteriq; mille cum aristobolo pre-
rupta romanorū acie in macherunta coacti sunt. Vbi cum rex in ruinis prima vespera tetendisset spe-
rabat quidem aliam se manū per inducias belli posse cōtrahere castellumq; bene munire impetu au-
tem romanorū supra q̄ poterat per biduum remoratus. ¶ Postremo capitur & cum arigono filio qui
romę fuerat secum vinctus ad Gabinium atq; inde Romam perductus est. Sed illum quidem sena-
tus custodię cohercuit: filius autem eius in iudeam trāsmisit: quia Gabinius per epistolas scripserat id
pro traditione castellorum cōiugi aristoboli spondisse. ¶ Parato autem Gabinio Bellum parthia-
inferre. Ptolomeus impedimento fuit qui reuersus ab eufrate petebat egyptum hyrcano & antipatro
amicis vñs ad omnia quę militię necessitas exigebat. Nam & pecunijs & armis eum & frumento an-
tipater & auxilijs adiunxit & iudeis in ea parte vias (quę pelusium ducerent) obseruātibus transmittē-
re Gabinium persuasit. Alia vero Syria discessu Gabinijs commota. Et iudeos iterum alexander Ari-
stoboli filius ad dissentionem reduxit: & maxima multitudine conflata romanos omnes qui per eam
terram degerent obtruncare decreuerat. Quam rem Gabinius metuens iam enim ex egypto redie-
rat hoc tumultu instante nonnullis dissidentū premisso antipatro cōcordiam persuasit. Cum alexan-
dro autē mille triginta remanserant: & ille ad Bellum promptus erat Itaq; ad pugnam egreditur. Oq;
currunt autem iudei & circa montem tabirium/Itabirium congressi: decem milia sternitur. Ceteram
vero multitudinem fuga disperfit. ¶ Et gabinius ad Hierosolimam reuersus id enim antipater vo-
luit. rempublicam eius ordinavit. Deinde hinc profectus nabatheos pugna superat & mitridatem &
orphanena parthis per fugas clam dimittit: eorq; militibus aufugisse firmavit. ¶ Interea crassus suc-
cessor ei datus Syriam suscipit. Is in Parthie alias parthice militię sumptum & aliud omne aurū tem-
pli (quod hierosolimis erat) abstulit & quibus Pompeius temperauerat duo milia talentorum. Eufra-
tem vero transgressus: & ipse periit & exercitus eius de quibus non est huius temporis cōmemorare.
¶ Post crassum autem parthos in Syriam properantes irruere cassius inhibuit: receptus in puñciam
Eius autem fauore quęsito in iudeam festinabat raptisq; taricheis prope ad triginta milia & trā mi-
lia iudeorum adducit in seruitium. Occidit autem etiam Pithium alias Phitolaum seditiosos Aristo-
boli colligentem: cuius necis suator erat antipater. ¶ Huic autem nupta fuit ex arabia nobilis foemi-
na Cypris nomine vnde filios quatuor fāselum & regem herodem & losippum & feroram & filiam
Salomem habuit. Cum autem omnium qui vbiq; potentes essent amicitia & hospicijs familiaritates
conquireret precipue regem arabum per affinitatem sibi sociavit: eiusq; fidei cōmendans filios suos
ad eum misit quoniā bellum cum Aristobolo gerendum suscepit. ¶ Cassius autem (compulso ad
ocium per conditiones Alexandro) ad eufratem reuersus est. Parthos transitu phibiturus De quibus
alio loco referemus.

¶ Cēsar iulius victor Aristobolum soluens a vinculis eum cum duabus cohortibus in Syriam
misit sed hunc Pompeiani veneno interfecerunt cuius corpus Anthonius postea in regalibus monu-
mentis iussit sepeliri. Alexander quoq; eius filius a Scipione securi occiditur. Ptolomeus vero ad Ari-
stoboli vxorem mittens antigonum cum sororibus iubet destinare & sibi minorem filiam copulans a
patre occiditur quam pater accepit vxorem: antipater autem mortuo pompeio Cēsari Tese cōtulit &
ipsi dedit auxilium quiq; mitridatem liberauit quem rerū gestarum testem habuit apud Cēsarem &
factus est ab eo cuius Romanus & hyrcanus pontifex confirmatus antigonus vero ipsos coram Cē-
sare de patris & fratris morte accusat cuius accusationi vulnera antipater ostendens satisfecit. Hyrcanus
quoq; pōtificatu dignus a Cēsare pronūciatur & antipater procurator iudeę permissumq; est eis
subuersa renouare moenia. Antipater autem qui hyrcanū vidēs seigniore phasellum filiū preposuit
Hierosolimis & herodem galileę.

¶ Esar autem post senatus & Pompeij trans mare Ionium fugam/ rebus onnibus Romaq;
potius solum vinculis/ Aristobolum cum duabus cohortibus velociter ad Syriam misit:
& hanc facillime Et cuncta iudeę proxima per illum subijci posse ratus. Verum & spem ce-
saris et Aristoboli alacritatem præcessit inuidia. Nam veneno peremptus a pompeij flu-
diosis aliquandiu etiam sepultura in solo patrio carebat corpusq; mortui seruabatur melle conditum
donec ab antonio iudeis iussu est in monumentis regalibus sepeliēdum. ¶ Occidit autē alexander

Quiq; milia ex
ercitus Aristo.
occisa ipso cum
antigono filio
cū alijs fugiēte.
Aristobolus cū
antigono filio
capit qui custo-
dię tradit filijs
matri traditis

Seditio iudeo-
rū p alexādro
aristoboli filio.
Vinctus Alexā-
der decem mi-
libus suoz oc-
cisis.
Gabinius reuer-
sus hierlm na-
batheos pugna
superat.
¶ Cassius post
crassū cōmissus
parthos syriam
pperates inhi-
buit & triginta
milia iudeoz i
seruitiū &c.

Cēsar iulius vi-
ctor aristobolū
a vinculis soluēs
cū duabus co-
hortibus in sy-
riam misit sed
hūnc pōpeiiani
veneno interfe-
cerūt.

Handwritten note in cursive script:
C. iulius a aristobolo...
per veneno...
...
...
...

quoque filius eius a scipione securi percussus antiochie secundum pompeij litteras: accusacione pro tribu-
 buali prius habita super his que in romanos admiserat. ¶ Ptolomeus autē Mennei filius qui apud Ptolomeus ad
 calida sub libano morabatur captis eius fratribus filium suū philippionē qui eos arcesseret mitti a/aristo. vxorem
 calonē atq; ille abstractū ab aristoboli cōiuge antigonū eiusq; sorores adducit ad patrē. Amore autē mittēs ātigonū
 captus minorem earum coniugio suo copulat: ob eamq; causam post a patre occidit. Accepit eū Pto/cū sororibus iu-
 lomeus in matrimonium alexandram preempto filio huiusq; affinitatis gratia fratres eius propensio/bet destinare:
 re cura tuebatur. ¶ Antipater autem pompeio mortuo in clientelam cesaris sese contulit: & quia mi/& sibi minorē si-
 tridates & pergamenus ab accessu pelusij prohibitus cum exercitū quem ducebat in egyptum. apud liam copulās a
 ascalonem morabatur nō solum arabas quamuis hospes esset auxilium ferre persuasit verum & ipse patre occiditur
 armata iudeorum tria circiter milia secum mouit. Excitauit autem presidio Syria: quoq; ponētes & quā pater acce-
 incolam libani Ptolomeum & Iamblicū. Et Ptolomeum alterum: quorum gratia ciuitates regionis il/pit vxorē.
 ius alacri animo bellum inchoarunt. Jamq; fractus mitridates auctis propter antipatrum copijs pelu-
 sum proficiscitur & quia transire vetaretur. ciuitatem obsidebat Antipater vero & in hac oppugna. Antipatri virtus
 tione clarus emicuit. Effraēto em ex parte sua muro: primus in ciuitatem cum suis comitibus insiluit & animus.
 Et pelusium quidem capta est. Vterius autem eos progredi non sinebant iudei egypti terrarum in. Iudei egyptij o-
 cole/qui appellant onie/ quibus tamen antipater non modo ne obstarent. verū etiam vt victui neces- nie vocati.
 saria pręberent militi persuasit. Vnde factum est: vt nec mēphite in manus venirent. sed vltro sese tra-
 derent mitridati. Atq; ille delata per agros pugna cum ceteris cōmisit ægyptijs in loco cui nomen est Antipater mi-
 iudeonstrate pedon/ eumq; in aciē omni dextro cornu periclitato liberauit antipater circumgressus tridatem libera
 fluminis ripam. Leuam enim cornu contra se positum superabat. Facto autē in eos impetu qui mitri/ult.
 datem persequerent: multos occidit. Namq; diu reliquos fugientes agebat donec etiam castris eorū
 potius est octoginta tantum de suorum numero āmissis. Octingentos autem fere mitridates cum fu-
 erat perdidit: preter spem vero seruatus ex prelio. Vacuus inuidia testis rerum ab antipatro gestarū Mitridates apud
 apud cesarem. Vnde ille tunc quidem antipatrum spe & laudibus ad subeūda pro se pericula red. cesarē testis re-
 dit promptiorē in quibus omnibus bellator audacissimus comprobatus multaq; perpeßus vulnera rum gestarū ab
 toto corpore gerebat signa virtutis. ¶ Post autem quando rebus in egypto compositis ad syriam re. antipatro
 diit: & romana cum ciuilitate simul & immunitate donauit alijsq; rebus honorando amicissimēq; tra. Antipater ciuis
 ctando dignum emulatione constituit eiusdemq; gratia etiam confirmauit hyrcano pōtificatum. Eo. romanus & hir-
 canus pontifex
 dem vero tempore antigonus quoq; aristoboli filius cum venisset ad cesarem maiorem preter opini- canus pontifex
 onem foelicitatis causam prębuit antipatro. Nam qui de patris morte queri deberet propter inimici cōfirmatus.
 tias pompeij quantum putabatur veneno preemptus: & crudelitatis in fratrem accusare scipionē nul-
 lumq; inuidiē dolorem admiscere miseris. vltro hec hyrcano antipatroq; criminatur veluti se patrio
 solo alias loco cum fratribus iniquissime pellerent multisq; gentem iniurijs afficerent dūmodo satia.
 re in egyptum quoq; auxilia ipsi cesari non beniuolentia: sed timore veteris discordiē miserint. &
 et apud pompeij deprecarentur. ¶ Ad hec antipater veste proiecta multitudinem vulnerū osten. Antipatri accusa-
 debat: quā fide quidem cesarem coluisset verbis opus non esse. dixit nam corpus etiam se tacente tioni satisfacit
 clamare. Antigonū autem mirari audaciam qui cum hostis romanorum sit filius & fugitui romanorū vulnus ondes.
 nouarumq; rerum studium votumq; seditiosum patris habebat apud romanorū principem alios ac. &c.
 curare conaretur boniq; aliquid adipisci temptaret: quem hoc solum oporteret amplecti q; viueret.
 Nam tunc eum non tantū propter inopiam desiderare facultates: sed vt in eos qui se dedissent iude. Hyrcanus a ce-
 orum seditiones accenderet. ¶ Quē vbi cesar audiuit: hyrcanum quidem pontificatu digniorem es. sare pōtificatu
 se pōntificauit. Antipatro autem cuius vellet potestatis detulit optionē. Qui permissa dignitatis mē. dignus pñucia
 tione qui daret: iudeq; procurator declaratus est. Et preter hoc impetravit vt subuersa patriē mce. tur & antipā p
 reuouare sibi liceret. hos quidem honores Cesā incidēdos in capitolium misit vt iusticiē suę vir. curator iudeq;
 antipatri signum memorię traderetur. ¶ Antipater vero vbi de Syria Cesarem prosecutus est & pmissū ē sub.
 ciu iudeam reuersus ante omnia patrię muros a pompeio dirutos reparabat/ omniaq; lustrando (ne uersa renouare
 quid in illis regionibus barbarum esset) nunc interminando. nunc etiam suadendo curabat vnumquē. mœnia. &c.
 q; animonēs q; si cum Hyrcano sentiret in ocio atq; opulētia victuri essent fortunisq; suis & cōmu. Antipatri exhor-
 ni pace potiri. Sin vana spe ducerētur eorum qui priuati questijs gratia: res nouas optarent se qui. tatio ad ppām.
 dem non procuratorē sed dñm omniū: Hyrcanum vero tyrannum pro rege: itemq; romanos & cesa.
 ream hostes pro amicis & rectoribus habituri nec em passuros huius potestati labefacturi: quē ipsi re-
 gnum constitissent. ¶ Sed quis hec diceret. Tñ etiam per se qm Hyrcanum segniorem videret. Neq;
 tam efficacē q; regni sollicitudo posceret statum prouincię componebat. Et fāselum quidem natu ma-
 ximū filiorū suorum militiē ppositum Hierosolimis eiusq; territorio prefecit: herodem vero etate po-
 tētiorem nimisq; adolescentem galileę destinauit similia curaturus.

Libet primus Iosephi Iudei

¶ Ezechia latronum princeps cum suis ab herode occiso Herodes ipse a Syris honorat & sex-
to Cæsari est cognitus quem phasellus frater virtute certabat superare propter hos Antipater ab om-
nibus honorabatur. Vnde inuidi iudei hircanum de negligentia accusabant quia Antipatrum & filios re-
gem promitteret. Hyrcanus quoque herodem accusatum quia præter legem multos occidit ad iudicium
vocat sed eum Sextus absoluit Rursum quoque herodes accusatus bellum contra hircanum mouisset ni-
si pater & frater impediissent Basso quoque Sextum Cæsarem dolose occidente Romæ intestinum bel-
lum oritur. & Marcus Sexto in Syria instituitur Iulio autem a Cassio & Bruto anno imperij. iij. occiso
Cassius Syriam occupat magnas imponens exactiones Cuius gratiam Herodes in colligendis exa-
ctionibus promeruit Illiusque iram contra Malichum Antipater repressit sed ingratus malichus ipsum
dolo querebat interficere.

¶ Capitulum decimum.

Ezechia latro-
nū principē cū
suis ab herode
occiso herodes
ipse a Syris ho-
norat & sexto
Cæsari ē cogni-
tus quē phasel-
lus supare cer-
tabat i virtute.
Inuidia i pspi-
tate nō deest
¶ Inuidi iudei
hyrcanū accu-
sant negligentia
quia antipatrum
& filios pmitit
regem.

¶ Vi cum natura strenuus esset cito materiam ubi animi magnitudinem exerceret inue-
nit captumque latronū principem ezechiam quem prædari maximo agmine cōtinētia
syrie deprehendit ipsumque alioque latrones multos interfecit. Eaque res adeo grata fuit
syris ut p vicos atque oppida caneret herodes veluti per eum pace reddita & possessio-
nibus restituitis. Ex huius denique operis gloria sexto etiam cæsari ppinquo mouisset ce-
saris & syriam tūc amīnistranti est cognitus. Quin & phasellus fratris indolem cōtentio-
ne bona supare certabat augendo erga se beniuolentiā Hierosolimis habitantiū atque illam quidē ciui-
uitatem possidēs nichil aut contumeliose per inuolentiā potestatis admittēs. ¶ Hinc antipater & ob-
sequijs regalibus ab ea gente colebatur. & honores ei tanque rerū domino omnes habebat Nec tamē ipse
propterea minus fidelis aut beniuolus hyrcano fuit. Verum fieri nō potest ut liuorē quisque in secūdis
rebus effugiat. Quāuis & antea hyrcanus tacite sua spē morderet adolescentiū gloria maximeque re-
bus ab Herode bñ gestis & crebris nuncijs laudes eius per singula factō prædicantibus augeret a mul-
tis tamē inuidis (qui regnis adherere solent) quibusque antipatri filiorūque eius probitas officiebat infa-
gabatur dicentibus quod antipatro & filijs eius traditis solo cōtentus & hoc potestate vacuo regis nomine
sederet. Et quādiū sic errabat ut in se reges producat. Nec enim eos vel simalare iam procuratō-
Sed certe esse dominos ipso reiecto culus nec mandatis nec epistolis præter iudeorum legem tentan-
multitudinem peremisset herodes illumque non sicut regem. Sed adhuc priuatum ita ad iudicium ve-
nire debere rationem tam ipsi regi quam patrijs legibus redditurum quē indemnatos occidi non sineret.
His paulatim accendebatur hyrcanus Ad extremū iracūdia prodita causam dicturū herodē accessit.
Atque illi & prius monitu & quod ei fiducia res gestę darent munita prius galilee pñdij ad regem pñci-
cipis. Ibat tñ cum forti caterua ne vel derogare hyrcano videret si plures duceret vel inuidie nudus pa-
teret. Sextus autē cæsar adolescenti metues ne quid apud inimicos deprehēso mali fieret. Ad hyrcanū
mittit qui ei manifeste denūciarent ut homicidij crimine liberaret herodem hyrcanus autē qui eum
diligere per se quoque id cupiens absolutionē decernit. Atque is rege inuito fugisse ratus damascū reced-
sit ad sextum nequaquam paratus obedire si denuo fuisset accitus. ¶ Rursumque a nequissimis irritatū fir-
matū herodem abisse firmatibus. & ut se contra ipsum instrueret properasse. Hec autem rex vera exi-
stimās quid ageret nesciebat quoniā potentiorē inimicū videbat. Cum vero a sexto Cæsare dux mili-
tum per Syriā itemque samaria declaratus esset herodes neque solum propter gentis fauorē sed etiam vi-
ribus suis terribilis putaretur. ad timorem vltimum descendit iamque illum contra se credens cum ex-
ercitu esse venturum. Neque opinione deceptus est. Namque herodes intentatę sibi accusationis tracum
idia constatam militum multitudinem in hierosolimam ducebat ut Hyrcanum regno deponeret. Id
que fecisset nisi pariter egressi pater & frater fregissent eius impetum deprecantes ut ipse vindictā mi-
nistraturus sola indignatione dimitteret regi autem parceret sub quo ad hoc potentię processisset. Ac
si propterea quod in iudicium vocatus esset indignaretur quia tamen absolutus est gratias ageret neque
tristibus quidem paria referret saluti vero esset ingratus. Quod si etiam momenta bellorum reputan-
da viderentur iniquitatem militię consideraret neque omnino de victoria bene speraret qui cum rege
congressurus esset vna se cum educato & dese quidem bene merito. Seu autem nunquam nisi quod malino-
lorum consilijs impulsus vmbra tantum iniquitatis mouisset. Paruit his herodes qui speratis puta-
uerat posse sufficere suasque vires demonstrare nationi. ¶ Et inter hec discordia Romanorum circa
appamiam bellumque domesticum oritur. Quoniam cecilius bassus favore pompeij sextum Cæsarem
dolo necauerat. eiulque militem occupauerat. Alij vero cæsaris duces mortis eius viciscē de gratia cum-
dis viribus bassum petebant. Quibus tam interempti quam superstitis Cæsaris causā quod ambobus amicus
esset Antipater per filios suos misit auxilia. Cum autem bellum traheretur ex italia quidem successor
sexti venit marcus. ¶ Eodem tempore bellum inter Romanos constat dolo cassij & bruti cæsare inter-
fecto postque triennium septemque menses tenuit principatum. Maximo autem motu cedis eius gratia co-

Hyrcanus he-
rodē ad iudiciū
vocat sed eum
absoluit sextus
cæsar
Accusatus ite-
rū herodes

Herodes cōtra
hyrcanū bellū
mouisset nisi p-
& frater impe-
diuissent

Basso dolo Sex-
tū Cæsare occi-
dente Bellū do-
mesticū Roma-
norū oritur.

Ita & optimatibus inter se dissidentibus propria spe quisque ducebatur ad id quod existimabat esse commodius. Itaque caspius syriam petit occupaturus militem qui appamiam circūsedebat ubi & marcum & dissidentes cohortes basso conciliauit simulque obsidione liberauit appamiam. Ipse vero exercitum ducens stipedium ciuitatibus indicabat nec modus erat exactionum. Cum autem iudeos quoque septingenta talenta iussisset inferre: minas eius veritus antipater. filijs suis & amicis mature pecunie cogende curā distribuit: & inter eos malicho cuidam ex amicis adeo necessitas urgebat. Primus autē herodes cassij fauorem promeruit: qui ex galilea parte sua centum talenta portauit proptereaque inter eximios amicos numerabatur. At vero ceteros tarditatis arguens cassius ipsis ciuitatibus irascebatur eaque Gophnam & Ammaū & alias duas ciuitates ex villoribus depopulatus ibat quidem quasi malichum interfectorus quod remissior in exigendo fuisse. Verum & huius & ceterarum ciuitatum interitū repressit antipater centum illico talentis cassio delinito Nequaquam tamen malichus post obitum cassij beneficiorum antipatri memor fuit sed illi ipsi quem sepe numero sui seruatore fuisse memorabat periculum moliebatur: iniquitatis suę impedimentum abolere festinans. Itaque antipater & vires eius & caliditatem metuens flumen transiit iordanem: ad vlciscendas insidias congregaturus exercitū. Deprehensos autem malichus antipatri filios imprudentia superat. Nam & fasalum apud hierosolimā prelati appositum & Herodem qui custodiam curabat ad murum multis accusationibus & sacramentis circūuentis impellit: ut ipsis intercedentibus reconciliaretur Antipatro. Atque ita denuo per Antipatrum exorato Marco tunc in Syria militem regente seruatus est: qui malichum statuerat occidere quod nouis rebus studuisset.

Cassius firia occupat exactio-
nes magnas im-
ponens. &c.

Herodes cassij
fauore i colligē
dis exactioni-
bus pmeruit.
Antipatrum cassi
ij contra Ma-
lichum repressit
sed ingratus ma-
lichus antipatrum
querabat dolo
occidere.

¶ Herodes totius syrie procurator efficitur sibi: regnum promittitur. Vnde Antipater veneno procurator te Malicho occiditur. Sed herodes ipse patris mortem vlcisci bello prohibitus dissimulans clarissimas celebrauit exequias. Sed ipsum vlcisci Cassius monuit. Vnde Malichum principatum volentem vindicare Chylarici presente hyrcano interemerunt foelixque contra phasellū Malichi mortem volens vindicare vincitur: & Antigonum tunc vincit herodes cui doliis vxor Antipatrum filium genuerat. Ipsi quoque marianni filia Alexandri filij Aristoboli Hyrcani ex filia neptis secunda: vxor iūda erat. Interfecto autem Cassio Celar in Italiam & Anthonius in syriam discesserunt apud quē optimates iudeorum herodem accusant & fratrem quem eum pecunia herodes placauit & ab ipso herodes & frater tetrarche instituuntur punitis eorum accusatoribus Et iterum mille legatos: Tyrum missos indignatus Anthonius eorum multos occidit & multos vulnerauit sed & victos interfecit.

¶ Capitulum vndecimum.

Citare vero adolescente & antonio cum bruto & cassio bellum gerentibus marcus & cassius exercitu de syria conflatō quod magna pars ubi vltus poposcit herodes fuisset ipsum quidem totius syrie procuratorem perficiunt equitum illi manu peditumque attributa. Si bellum autem desisset: regnum quoque iudeę cassius eidem se delaturum esse pollicitus est. Euenit autem ut antipatro & spes & fortitudo filij causa iteritus fieret. Horum autem metu malichus ministro quodam regio pecunia corrupto: mixtum ei veneno poculum dare persuadet. Atque ille quidē iniustus de malichi palma fuit. Post conuiuium moritur vir ad alia strenuus rebusque amministrandis ydoneus: & qui regnum recuperatum conseruasset hyrcano. ¶ Malichus autem irensum propter suspicionem veneni populum negando placabat simulque ut validior esset armatorum sibi copias cōquirebat. Nec enim herodem cessaturum arbitratur: quin etiam mox cum exercitu paternę necis vltor aduenerat. Sed faseli fratris consilio qui eum palam minime persequendum esse dicebat ne vulgi seditio concitaretur. Et purgatem se tunc malichum patienter admisit: & suspicionem liberum esse concedens clarissimas paternę funeri celebrauit exequias. Cōuersus autem in samariam: & ciuitatem composuit seditione turbatam perque dies festos in hierosolimam remeabat missis comitibus armatis: nam timens impetum compellebat Hyrcanus. Malichus autem alienigenas introduci super indigenas quod dies festos agerent prohibebat. Herodes autem & ipso qui preceperat causaque cōtempta nocte ingressus est. Iterumque malichus ad eum veniens antipatrum flebat cōtraque ille se falli cum vix animi dolorem premeret simularabat. Et tamen de patris nece apud cassium per epistolas quęstus est: cui preterea malichus erat inuisus. Itaque non modo ut mortem patris vlcisceretur ei rescripsit. Sed etiam Chiliarchis quibus preerat: ut in causa iusta herodi opem ferrent occulte iussit. ¶ Et quoniam (capta Laodicia) vndique ad Herodem conuenerant optimates cum muneribus & coronis ipse quidem hoc vltioni tempus destinauerat. Malichus autem id tyri fore suspicabatur consilium: & filium suum tunc apud Tyrios obsidem statuit subducere: & ipse in iudeam fugam parabat. Salutis autem desperatio stimulabat ut etiam maiora cogitaret. Nam & iudeorū gentem contra romanos excitaturum se credidit dū bello aduersus antonium cassius occupabatur deiectoque Hyrcano facillime regnaturū. Sed profecto iridebat eius spem

Herodes totius
syrie pcurator p
ficif atq; sibi re
gnū pmittitur.
quod fuit antipa
tro cā mortis.

Antipatrum veneno
pcurante mali
cho occidit.

Herodes a spe
mortē patris vlc
scit sed dissimu
lās clarissimas
celebrauit exe
quias.

Cassius herodē
monuit patris
mortem vlcisci
&c.

Libet primus Iosephi Iudei

Malichus occi-
ditur presente
hyrcano

Foelix contra
phaselū bellum
mouet malichi
mortē volēs vi-
dicare sed vin-
citur.

Victoria hero-
dis cōtra anti-
gonū filium.

Marianne filia
alexandri filij
aristoboli secu-
da herod yxor.

Anthonius cle-
opatre captus
amōre herodē
& fratrē tetrar-
chas facit & eo-
rū accusatores
puniunt qbus
dam occisis a-
lijs cū iniuria re-
cedēribus.
Iterū legati iu-
deorū cōtra fra-
tres mittūtur:
quorū indigna-
tus Anthonius
multos occidit
& multos vul-
nerauit sed & vi-
ctos interfecit.

fatale decretum. Etenim quo intēderet animum suspicatus herodes: & ipsum & Hyrcanū prope asta-
tes ad cenam vocat deinde seruatorum quēdam instruendi specie conuiuij intronmittit. Sed res erat ut
Chiliarchis prediceret ad insidias ingredi. Atq; illi preceptorū cassij memores ad litus ciuitatū p̄xi-
mū armati gladijs exierunt: ibiq; circūseptum malichum multis vulneribus interficiūt. Hyrcanū ad-
tem stupore dissolutus statim concidit: vixq; anima recepta herodem percunctabā quis malichū oc-
cidisset. Et cum de Chiliarchis vnus respondisset. Cassij preceptum plane inquit & me & parit me-
am Cassius seruat incolumē qui amborū insidiatorem peremit. Vtrū autem id inuidia dixerit an tri-
more factum probaret incertū est. Sed enim in malichum hoc est modo vltus herodes. ¶ Postq; ve-
ro Cassius exessit e Syria iterum hierosolymis orta seditio est cum foelix in faselum mouisset exercitū
Et in herodis fratris poena vellet necem malichi vindicare. Casu autem herodes cum fabio romano
duce apud damascū habitabat: & ne cupiens auxilio foret morbo impediēbā. Interea tamen phase-
lus sine cuiusq; p̄sidio superauit foelicem probumq; ingrati obijciebat Hyrcano: qui & foelici fauere
studuisset fratremq; malichi castella occupantem coniurauerat. Iam enim multa tenuerat omniumq;
tutissimum massadā. Nec tamen ei quicq; contra vim herodis potuit sufficere. Qui mox vt conualuit
alia recepit & illum ex massada supplicem dimisit. Et maronem Tyrionum Tyrannū ex galilea pepu-
lit tria enim possederat castella tyrisq; quos coeperat vitam concessit omnibus: nōnullos etiam dona-
tos abire iussit: vna & sibi ciuitatis beniuolentiā & tyranno cōparans odium. Marion autem a Cassio
quidem meruerat tyrānidem: qui tot Syrię tyrannos p̄fecerat. Sed ob herodis inimicitias etiam an-
tigonū Aristoboli secum ducebat & ptholomeū propter Fabianum quem antigonos pecunia sibi so-
ciatum adiutorem incepti habebat. Cuncta vero socer ptholomeus antigono sumministrabat. Contra
quos herodes instructus: in aditu iudeę commisso p̄lio victoria potitur. Fugatoq; antigono redit in
hierosolimam pro merito gestē rei omnibus carus: vt etiam quibus antea despectus erat: tunc in eius
familiaritatē sese dederint propter Hyrcani affinitatem. ¶ Namq; is herodes iam pridem ex indige-
nis habebat uxorem non ignobilē quę dōlis vocabatur & antipatru ex ea susceperat filium. ¶ Tunc
autem duxerat alexandri cuius pater fuit aristobolus) filiam mariannē hyrcani neptem ex filia: atq;
inde familiaris regis erat. ¶ Sed vbi Cassio circa philippos interfecto cesar in Italiam & Antonius in
Syriam discesserunt: legatis ab alijs ciuitatibus ad antonium missis in bithniam etiam iudeorū opti-
mates accusatum veniūt faselum & herodem: q̄ illis rerū summā vi possidētibus nomen tantū ho-
norabile superesset hyrcano. Atq; herodes qui p̄sto erat magna pecunia placatū antonium sic affe-
cit vt ne verbum quidem inimicorū eius pateretur audire. Et tūc quidem ita digressi sunt. ¶ Cum au-
tem denuo iudeorū primates centum viri antiochię proxima Dafen ad antonium venissent amon-
cleopatre iam seruientem: dilecti a ceteris qui eloquentia & dignitate p̄stabant aduersus fratres ac-
cusationem proponūt. Respondebat autem messala causę defensor: astante etiam propter affinitatē
Hyrcano. Auditis deinde vtrūq; partibus antonium percunctabatur hyrcanum: quinām essent regen-
dis rebus aptissimū. Cumq; is Herodem eiusq; fratres alijs p̄tulisset: voluptate repletus nam & ho-
spes eorum paternus erat humanissimeq; ab antipatro susceptus eo tempore quo in iudeam cum Ga-
binio venerat tetrarchas ambos declarat: totius eius iudeę procuracione permisso. Legatis autem id
egre ferentibus quindecim eorum correptos carceri tradidit quos & poene occidit. ceteros autem re-
iecit cum iuria. Vnde maior tumultus hierosolymis excitatus est. ¶ Deniq; mille iterum legati tyrum
missi sunt vbi cōmorabatur antonius in hierosolimam paratus irruere & contra eos vociferantes ma-
gistratus tyriorum directus: data ei licentia vt quos com-
prehendisset occideret p̄ceptoq; vt eorum
potestatem confirmare curaret: qui tetrarchę ipsius essent antonij suffragio constituti. Ante hęc autē
herodes vsq; ad litus progressus multis eos ammonēbat. ne & sibi interitus & patrię bellī causa fierē
dum inconsiderate contendunt. Illis autem tanto magis indigne ferentibus antonius missis armatis
multos occidit multos etiam vulnerauit: quorū & saucios cura & mortuos sepultura hyrcanus digna-
tus est non tamen ideo qui effugerant quiescebant. Perturbando enim ciuitatem antoniū irritabant
vt etiam quos in vinculis haberet occideret.

¶ Barzaphanē parthos satrapas post bienniū cum pacoro parthorū regis filio Syriam obtinē-
te Lisantay ptholomei mennei filios mille talenta cum quingētis mulieribus repromittit vt antigono
regnum cōtraderent & hyrcanum exturbarent quo per uasus pacorus per maritima Barzahanes ve-
ro per mē litarāneā loca copias ductant attributa equitū partē regio ministro qui iudeam petens lu-
deorum cōsilia exploraturus suppetiaret antigono cui pleriq; iudeorū adherentes locum qui drimas
dicūt occipiunt suis hostibus qui hierosolimā petentes vsq; ad regiam pergunt vbi cū hyrcano & pha-
selo cōcertantes in fugam versi ab herodis manu in phano cōcludunt collatis sexaginta custodibus p-
gedes proximas quos populus fratribus infensus concremabit qua de re Herodes succēsus cū populo

A confligens multos trucidat & instante penthecostes festo plebem adorsus plures peremit. Interea vero pacorus pacis arbiter ab antigono dolo se peti tur quem phaselus recepit hospitio sed phaselus ipse & hircanus insidiosae a parthis captis. Herodes marianne suasu hostium euasit insidias ad ydumeam proficiscens & in maledicta contra hostes victoria potitus i memoria preclari facinoris arcem munissimam condidit de suo nomine herodiam vocas cui vero de idumea venienti iolippus frater obuiam venit. Parthi autem apud hierosolimam in praedam versi fugientium domos & regiam depre-
dati sunt. Capitulum duodecesimum.

B Arzaphane autem parthorum satrapa syriam biennio post cum regis filio pacoro detinente infanias patris sui mortui successor ptolomei mennei filius mille satrapae talenta pollicitus: Barzaphane p-
 & mulieres quingentas eis persuadet: vt antigonum in regnum inducerent hircanumq; de thus cumpactio
 ponerent Impulsus igitur ab eo pacorus ipse quidem per maritima loca perrexit: barzaphanen autem ro regis filio bi-
 itinere mediterraneo iussit irrumper. Sed maritimorum tirij pacorum excluderunt. cum ptolomeus a nio Syriam detur-
 has ptolomenes eum & sidonij recepissent. Ille autem quendam regium ministrum cognomine Siqui bant Syria finis
 equitatus ei parte attributa ad iudeam iussit accedere. & exploraturum hostium consilia: & ubi vsus pholomei milia
 exegisset praesidium futurum antigono. Plurimi autem eorum qui carmelum populabantur iudei vltro talenta & mulie-
 ad antigonum currunt ad irruendum alacriter animati. Ille autem ad locum qui drimas dicitur alias res quingentas pro-
 drymos seu dir in occupandum eos praemittit ibi commissa pugna: depulsiq; hostibus & fugatis hie mittente vt anti-
 rosolimam cursu petebant auctiq; multitudine vsq; ad regiam processerunt. Excepti autem ab hircanone in regnum
 cano & faselo: fortitacie in foro configunt. Ibiq; hostes in fugam versos pars herodis in phanum con- inducat & hircan-
 cludit: custodesq; his sexaginta viros apponit. per edes proximas collocatos. Sed hos quidem infen- nu exturbent.
 sus fratribus populus igne consumit. Herodes autem iracundia peremptorum congressus cum popu-
 lo multos obruncat: inq; dies singulos inulcem se per insidias incurfantibus. assidue cedes erat. Insta-
 te vero die festo qui penthecostes vacatur omnia circa templum totaq; ciuitas plebe rustica repleta est
 & pleraq; armata. Et faselus quidem muros: herodes autem cum paucis domum regiam custodiebat
 inuasitq; de improviso hostibus in suburbio alias suburbano plures quidem peremit: omnes autem in
 fugam vertit: & hos in ciuitatem alios in phanum alios in extremum valum includit. Interea pacis
 arbitrum antigonum pacorum petit admitti. Exoratus autem phaselus & ciuitate & hospitio. cu equi-
 tibus quingentis parthum recepit sed eundem quidem specie concordie venientem re autem verav-
 adinuaret antigonum: deniq; phaselum dolo pepulit ad barzaphanem legatos de compositione mitte-
 re quibus multa dissuadente herode atq; vt insidiatorem occideret neue se eius fallacijs dederet ammo-
 nente enim natura barbaros fidem negligere. Exiit enim pacorus cum hircano: quominus suspectus
 esset. Nonnullisq; relictis equitibus apud herodem qui se Eleutheros vocent cum ceteris phasellum
 prosequeretur. Sed ubi ad galileam venerunt indigenas quidem dissidentes atq; armatos offendunt
 satrapam vero conueniunt satis callide & officijs amicitiae dolos tegentem. deniq; postq; dona eis de-
 dit: redeuntibus insidias posuit: illi autem in maritimum quendam locum deducti cui nomen est edip-
 pon fraudem intelligunt: ibi enim de promissis mille talentis audierunt & q; antigonus pleraq; mu-
 lieres ex his quas ipsi haberent inter quingentas partes deuouisset: quodq; sibi semper a barbaris pre-
 stuerentur insidiae. Olim enim capti essent nisi mora fuisset dum hierosolymis caperetur herodes: ne-
 sibi praeciens quae de his agerentur cauere: haec iam non verba erant solum. Nam & custodes haud
 abesse conspiciebant & tamen phaselus hircanum deserere non est passus quis eum scipius hircanum
 daret vt fugeret: cui saramalla tunc syriorum ditissimus dixerat quemadmodum essent omnia de insi-
 dia constituta. Sed conuenire satrapam maluit atq; in os exprobrare q; se insidijs appetisset: ac ma-
 xime quia pecunie causa talis extitisset cum: plures ipse pro salute daturus esset q; pro regno promi-
 sisset antigonum. Ad haec parthus subdola satisfactione fureq; iurando suspicionem deprecatus perre-
 dit pacorum: statimq; a parthis qui remanserant quibusq; iussu erat phaselus atq; hircanus com-
 pelli iussit: perfuria simul ac perfidiam execrantes: at interim minister ad haec missus herodem ca-
 pere molebatur: eumq; fallere vt extra murum procederet sicut sibi mandatum fuerat conabatur. Ille
 minus suspectos habere solitus ab initio barbaros: & tunc minime dubitans in hostes incidisse litteras
 q; insidias indicarent prodere nolebat q; satis idoneam causam pacorus praeterderet epistolas por-
 tantibus obtinere debere. Nec enim aut ab hostibus esse captos aut quicq; de insidijs. sed quae pha-
 selus gessisset his continere. Iam dudum autem ab alijs audierat herodes fratrem suum phaselum esse
 conceptum & hircanum cuius filia marianne prudentissima feminarum multis eum precibus ne pro-
 deret orabat neue se crederet manifestis iam conatibus barbarorum. Adhuc autem pacoro cu socijs deli-
 berante quo nam modo claudat patraret insidias nec enim fieri posset vt tante sapientiae vir ex aperto circulo
 ueniretur: nocte herodes cu propinquissimis sibi personis ad idumeam ignaris hostibus proficiscitur.
 vadit in idumeam

Liber primus Iosephi Iudei

Victor herodis
arcem edificauit
quē vocauit he-
rodion.
Iosippus fr hē-
rodi obuiam ve-
nit in idumea.
Parthi hierusalē
depredantur.

Eoq; cognito parthi eum persequēbātur. Et illē matrem quidem fratresq; suos desponsatāq; puellam cum matre minimosq; fratres pertendere iter iussit. Ipse autem caute cum famulis suis barbaros re-
tabat multisq; per omnes conflictus interemptis. ad castellū massada properabat. Grauiore autē par-
this in fuga iudeos expertus est. Qui cum super molesti fuissent. sexagesimo tamen ciuitatis stadio a-
liquandiu etiam acie decertarunt. Vbi herodes victoria potitus cum multos interfecisset. ipsum locū
in memoriam præclari facinoris edificatū locupletissimā exornauit regia arcēq; in eo munitissimam
condidit: ac de suo nomine herodion vocauit. Et tunc quidem cum fugeret multos ad se applicabat.
Postea vero q̄ de ydumea venit. occurrit ei frater Iosippus alias Iosephus turbamq; sequētium dimit-
ti persuadet: nec enim capacem esse tantę multitudinnis massadam. Erat autē supra q̄ nouem millium
multitudo. Itaq; paruit herodes eius consilio. & impares quidem necessitati per ydumeam dimisit cū
viatico: leuissimos autem maximeq; necessarios tenuit atq; ita in castellum receptus est. Deinde octin-
gentis ibi relictis qui mulieres defenderent. itemq; commeatu qui satis esset obfessis: ipse in petram di-
uitatem arabę perrexit. ¶ Parthi autem apud hierosolymam in prædam versi in fugientium domus
ac regiam irruebant: solis hircani pecunijs abstinentes: quę trecenta talenta su perabant. Aliorum ve-
ro spe minores inueniebant qm̄ herodes iam pridem barbarorum perfidiam suspicās: quicquid erat
in opibus præciosū in ydumeā multo ante cōportauerat eiusq; sociorum itidem quicq; fecerat.

¶ Parthi Antigonus iudeorum regem constituentes hircanum & phaselum vinctos tradunt ver-
berandos qui hircani aures ne pontificium quandoq; recipiat obtruncavit. Phaselus vero antigonus
virtute preueniens cum nec ferri copiam nec liberas haberet manus saxo caput percussit interijt cū
gaudio moriens morti sue herodes n cognoscens ultorem. parthi autem hircanum vinctum ducunt in
parthiam herodes quoq; fratrem adhuc viuere credens vt ipsum liberet sollicitus est pecuniam mu-
tuare quā arābum rex recusat vnde herodes indignatus verus egiptum recedit vbi a cleopatra ho-
norifice receptus est: sed regie sprete precibus & hyemis asperitate maxima edificata nauis romā pe-
tit vbi ab antonio cui quę facta sunt nunciauit benigne est receptus eumq; tūc regem proposuit face-
re iudeorum a ntigonum inimicum cognoscens & conuocato senatu antipatri merita prædicauit. ¶ He-
rodes a senatu rex creatur cuius regni primo die apud antoniū cenatum est. Capitulum tertiumdecim.

Antigonus par-
thi nō solū regē
cōstituūt sed ei
hircanū & pha-
selum vinctos tra-
dūt verberādos
qui hircani aures
truncavit ne
pōtifiū quan-
doq; recipiat.

A Erunt tamen postq̄ præda potiti sunt parthi ad hoc iniurię processerunt vt omnem terram
illam bello implacato repleant maris quoq; ciuitate vastata nec solum antigonus regem
constituerant: verum etiam phaselum & hircanum vinctos ei traderent verberandos. At
le hircani quidem auriculas dentibus truncat ne solutus quidem rebus mutatis vnq̄ pontificatum re-
cipiat. Ab integris enim celebrari sacra oportet. ¶ Phaselis vero virtute preuentus est antigonus. Qui cū
nec ferri copiam nec manus liberas haberet: ad saxū fracto capite interijt. Atq; ita p̄bato q̄ verus he-
rodis frater esset. Hircanusq; degenerasset. viriliter vita fungitur: dignum operibus humanis obitum
assecutus. Fertur tamen & aliud q̄ ex illa quidem plaga resipuerit: sed veluti curandi eius causa mil-
lus ab antigono medicus venenis malis vulnus expleuerit eoq; illū pacto peremerit. Vtriusq; autem
verius sit: præclarum habet initium. Deniq; aiunt eum priusq̄ efflaret animam cognito ex quadā mu-
liercula q̄ herodes euasisset dixisse. Nunc bono animo discedam qui ultorem inimicorum viuū reli-
querim. Ille quidem sic moritur. ¶ Parthi autem q̄ mulieribus caruerint quas maxime cupiebant re-
bus tamen antigono apud hierosolymam compositis vinctum in parthiam hircanum ducunt. ¶ He-
rodes autem obstinatus in arabiam velut adhuc viuo fratre suo festinabat vt pecunias ab rege acce-
ret quibus ex solis exortatum iri pro phaselo sperabat auariciam barbarorū. Etenim reputabat si p̄p-
minus paternę amicitie memor fuisset animoq; liberali paratior. vel mutuum ab eo sumere q̄ p̄p-
tionis causa preberet: pignori opposito ipsius filio quem redimeret. secum enim habebat fratrem
lium septem annis natum: trecentaq; talenta dare decreuerat interpositis præcationi tyrijs. Sed p̄p-
cto studium fortuna preuenierat & phaselo mortuo nec quicq̄ fratrem diligebat herodes. Non tamen
vel apud arabas saluā esse amicitia reperit. Malichus rex eorum iudeis p̄missis qui hoc ammoneret
q̄ primū eū reuerti ex similibus suis iubet simulatione quidē parthos per legatos petisse vt herodes ar-
bia pelleret. Certa vero causa fuit q̄ vicem antipatro debitā negare p̄posuerat: neq; pro bñficijs ab eo
perceptis aliquid eius filijs gr̄e repēderet: cōsolationis egentibus. Impudētię alias imprudētię vero lu-
fores habebat qui antipatri vellēt obiuare deposita. Erant autē circa eū potētissimi: p̄inde herodes qui
dem vbi arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehēdit vnde amicissimos existimabat: eaq; respondi-
nūcijs quę dolor iperauerat: egiptū versus recedit. Et prima quidē vespera in quodā agresti phano dum
postuenientes recipiebat. tendi: postero autem die cum rinocuram peruenisset fratris eius mors nun-
ciatur acceptoq; tanto luctu quandoq; curarum estum deposuit & ibat ulterius. Itaq; arabem sero fa-
ctum penituit: & qui reuocarent eum quē contumeliose tractauerat. velociter misit. Herodes autem

Parthi hircanū
vinctum ducunt
in parthiam

Herodis studiū
pro fr̄e liberādo

Arabum rex he-
rodem recusat
hunc vocat ege-
sippus rothum.
Recedit hæro-
des versus egip-
& mortē fratris
sciuit in rinocu-
ra/hæc. li. xliij. an-
ti. ca. xliij. vocat
andriua rura.

Herodes autem obstinatus in arabiam velut adhuc viuo fratre suo festinabat vt pecunias ab rege acce-
ret quibus ex solis exortatum iri pro phaselo sperabat auariciam barbarorū. Etenim reputabat si p̄p-
minus paternę amicitie memor fuisset animoq; liberali paratior. vel mutuum ab eo sumere q̄ p̄p-
tionis causa preberet: pignori opposito ipsius filio quem redimeret. secum enim habebat fratrem
lium septem annis natum: trecentaq; talenta dare decreuerat interpositis præcationi tyrijs. Sed p̄p-
cto studium fortuna preuenierat & phaselo mortuo nec quicq̄ fratrem diligebat herodes. Non tamen
vel apud arabas saluā esse amicitia reperit. Malichus rex eorum iudeis p̄missis qui hoc ammoneret
q̄ primū eū reuerti ex similibus suis iubet simulatione quidē parthos per legatos petisse vt herodes ar-
bia pelleret. Certa vero causa fuit q̄ vicem antipatro debitā negare p̄posuerat: neq; pro bñficijs ab eo
perceptis aliquid eius filijs gr̄e repēderet: cōsolationis egentibus. Impudētię alias imprudētię vero lu-
fores habebat qui antipatri vellēt obiuare deposita. Erant autē circa eū potētissimi: p̄inde herodes qui
dem vbi arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehēdit vnde amicissimos existimabat: eaq; respondi-
nūcijs quę dolor iperauerat: egiptū versus recedit. Et prima quidē vespera in quodā agresti phano dum
postuenientes recipiebat. tendi: postero autem die cum rinocuram peruenisset fratris eius mors nun-
ciatur acceptoq; tanto luctu quandoq; curarum estum deposuit & ibat ulterius. Itaq; arabem sero fa-
ctum penituit: & qui reuocarent eum quē contumeliose tractauerat. velociter misit. Herodes autem

etiam hunc in pelusium preuenerat. Ibiq; transitu prohibitus ab eius rei speculatoribus rectores adit Herodes a cleo
& illi eum famam viri dignitatemq; reueriti alexandriam prosequuntur. Transgressus ad ciuitate ho- patra honorifi-
norifice a cleopatra susceptus est: ducē sibi militum eum fore ad ea que parauerat existimare despe- ce receptus sed
dis aut regine precibus: neq; hyemis asperitatem neq; marina discrimina quominus romam nauiga- regine spretis p
ret extimuit. Circa pamphiliam vero per clitatus maiore oneris parte relecta vix in rodam vehemē- cibis & hyemis
ter bello callij sollicitam. saluus euasit. Amicorum autem suorum ptolomei & saphij receptus hospitio asperetate Ro-
licet rei peculiarie premeretur inopia: maximam tamen edificat nauim triremem: eamq; cum amicis mam adit. **Herodes**
delatus in brundisium atq; inde continuo romam profectus familiaritatis paternę gratia primum co- Herodes Romā
uenit antonium: eiq; tam suas q̄ totius generis clades exponit quodq; affectibus suis in castello veniēs antonio
relictis atq; obsidione cinctis supplex ad eum hieme nauigasset. Itaq; tantę miserationis casum mise- que facta sūt nū
ratus antonius & memoria quidem iunctę cum antipatro dextre Cum vero ipsius qui aderat cōtem- ciat q ab eo be-
platione virtutis: etiam tunc eum regē cōstituere proposuit iudeorū: quem ipse tetrarcham ante fece- nigne est rece-
ra. Non minus autem q̄ herodes fauore: odio ducebatur antigoni. Hūc enim & seditiosum & roma- ptus eūq; tūc re-
mis inimicum esse arbitrabatur. Cēsarem quidem ciebat multo q̄ ipsum paratius renouantem antipa- gē pposuit face-
tri expeditiones quas in egipto cū eius patre pertulerat: & hospitū & in rebus cūctis beniuolentiam re iudeorū anti-
cum preter hæc ipsius quoq; herodis efficaciam cerneret. Verumtamen & senatū conuocabat vbi me- gonū iūmicū co-
sala & post eum Atratinus astante herode patris eius merita & ipsius circa populum romanū fidem gnoscēs & sena-
prolequebantur: quo simul hostem antigonum demonstrarent: non solū q̄ intra breue tēpus his dis- tu cōuocato p̄is
sidere cōpisset verum etiam q̄ antea quoq; populo romano despecto: parthorum suffragio regnum merita p̄dicant.
curauisset accipere. ¶ His aut cōmoto senatu cū antonius etiā bello cōtra parthos gerēdo vtile esse ¶ **Herodes** rex
diceret herode regē creari oēs assentiunt. Dimissiq; concilio antonius quidem & Cēsar egrediebant a senatu creatur
tur mediū stipantes herodem: cōsules autem cū alijs magistratibus antecedeiebāt cēsari hostias decre- Antonius prio
tūq; senatus in capitolio reposituri. Primo autem die regni herodis apud antonium cenatum est. die regni herod
cenam fecit. &c.

Antigonus massada obsidens inclusis aqua carētibus pluuiā diuinitus puteos impleuit ventidius autem a romanis missus vt parthos a syria prohiberet pecunijs corrumpitur & discedens filonē reliquit qui ab antigono similiter mercede corrumpitur herodes vero aucta virtute massadam ab ob-
sidiōne voluit liberare sed eum impedit ioppe hostilis qua capta herodes ad massadam suos libera-
tus properat Indigenas varijs modis sibi associans quā massada hierusalem contra antigonū pro-
licetur & circa eius moenia se pro bono populi venisse proclamari iubet seq; de nullo viturum om-
nēq; condonare offensas: que proclamatione exaudiretur ab antigoni sectatoribus impeditur. tūc q̄
monis reuelata est corruptio. Herodes quoq; magistratus & milites orat vt quem a cēsare antonio &
senatu deductum honorifice cognouerant non deserant eosq; pœnuria liberare pollicetur q̄ antigo-
nus mouetur impedire. Herodes autem decem cohortibus munitus hierichonta pergens vacuā inue-
nit incolis quingentos tamen cum mulieribus & familijs montiū fastigia occupatis dimisit reliquam
autem ciuitate romani expilant. Antigonus vero filonis corruptione partem exercitus suscepit lod-
dis in gratiam herodes autem idumeam cū equitibus & p̄peditibus cōmouit. Cumq; capta sepho-
nis milites hyemalibus brumis defatigatos refocillat & aduersus latrones animum dirigit galileamq; a
latronibus purgauit pecunia militibus pro stipendijs distributa terore quoq; fratri minimo scripsit vt
& foro venalium consuleret muroq; castellum alexandrium cingeret. Capitulum quartū decimū.

Odem vero tempore antigonus apud massada inclusos obsidebat: alijs quidem vi-
ctui necessarijs abundantes: aquæ autem inopes Vnde Iosippus quoq; frater herodis Antigonus tunc
cum ducentis familiaribus suis ad arabas confugere cogitabat: audito q̄ eorum quæ iclusos apd mas-
in herodem commiserat malichum pœniteret. Castellumq; reliquisset: nisi circa no- sada obsidet q̄
ctem qua exiturus erat plurimum ymbrium contigisset effundī. Aqua enim repletis bus aqua carēti
puteis fugiendi causa non erat a deo vt etiam vitro in antigoni militē eruptiones au- bus dinitus plu-
derent multosq; nunc aperto p̄lio: nunc insidijs neci darent. Non tamē illis omnia pro voto cedebāt uia puteos im-
sed ipsi quoq; interdum cum aduerso casu reuertebantur. Interea dux romani militis ventidius pro- pleuit.
hibitum missus parthos a syria post illos in iudeam venit. verbo quidem vt iosippo & qui vna obside-
bantur ferret auxilium: re autem vera vt pecunias auferret antigono. Itaq; cum non longe ad hieroso- Ventidius a ro-
lymis tetendisset questu explectus: ipse quidem cum plurima exercitus parte discessit sylonem vero uanis missus vt
cum paucis ne furtum deprehenderetur si omnes adduxisset reliquit. Antigonus autem sperans ite- prohiberet par-
rum parthos sibi adiumento fore: filonem interim placabat vt pendentē spe nihil inquietaret. ¶ Iam thos a Syria sed
vero noui ex italia in ptolomaidem deuectus herodes non parua manu coacta externorum atq; gen- pecunijs corru-
tilium per galileam aduersus antigonum properabat: ventidij & sylonis fultus auxilio. Quibus del- pif & discedens
lus ab antonio missus vt herodem in regnum deducerent persuasit. Horum autem ventidius qui relquit Sylonē,
B. ij.

Liber primus Iosephi Iudei

Sylo ab antigo, non mercede cor-
rumpitur.

Herodes (aucta
virtute, massada
ab obsidione vo-
luit liberare sed
impediuit Iop-
pe hostilis.

Capta Ioppe he-
rodes ad massa-
dam suos libera-
turus properat i-
digenas varijs
modis sibi alio-
ciens.

Herodes cir-
ca moenia pella-
mari iubet, p bo-
no populi. emi-
se seq; de nullo
vlturū oēs cōdo-
nare offēsas que
pclamationē ex-
audiretur ab an-
tigoni sectatori-
bus impeditur.

Antigonus mo-
litur impedire p
milites anonam
subministratis
hostibus.

Romani ciuita-
tem expulant.

Antigonus cor-
rupto silone par-
tem exercitus
Ioddis suscepit i
gratiam.

Herodes sepho-
ri capta milites
hyemalibus bru-
mis defatigatos
inibi refocilat: &
aduersus latro-
nes aiam dirigit

Herodes diu im-
moratus contra
latrones i Iheru-
salem delitescētes

būsdam turbas in ciuitatibus que propter parthos euenerant componebat: sylonem vero antigonus in iudea mercede corruerat. Non tamen herodes opis egebat. In dies enim singulos quo manu pro-
mouebat: augebantur eius copie. Nam præter paucos, omnis et galilea cōsensit. Et propositum habebat præmium necessarium massadam vt primum affines suos obsidione liberaret sed impedimento
fuit ioppe. Hæc enim prius q̃ hostilis esset: eximenda videbatur. ne dum ipse peteret hierosolimā tu-
tamen aliquod a tergo inimicis relinqueretur. Sylo autem iungit agmina inuēisse gaudens resisten-
di occasionem q̃ eum persecutio premeret iudeorum. Hos autem herodes parue manus excussione
perterritos mature in fugam conuertit: & sylonem male repugnantem periculo eripit. ¶ Deinde ca-
pta ioppe suos liberatum ad massadam festinabat cum indigenarum alios amicitia paterna sibi socia-
ret: alios ipsius gloria: nonnullos vtriusq; beneficijs debita vicissitudo plurimos tamē spes vt a rege ce-
tissimo. iamq; enim validissimas quæsierant copias. Sed antigonus iter eius impediēbat loca insidijs
oportuna præueniens vnde nullum aut minimū afferebat hostibus detrimētum. ¶ Herodes autem
facile receptis e massada pignoribus suis & rebus: a castello in hierosolimam perrexit. Cui se tam filo-
nis milites q̃ ceteri ex ciuitate iunxerūt: virum eius timore perculsi. Castris autē positis in occidua re-
gione oppidi custodes eius parthis ipsum sagittis & iaculis impetebant ab alijs vero per cuneos ex-
currentibus primæ frontis acies temptabatur. Herodes autem primo circa muros declamari iussit. po-
puli se bono & saluti ciuitatis aduenisse. pœnasq; a nullo quis manifesto inimico repetiturum: sed dis-
cordissimis etiam offensarum obliuionem daturum. Deinde cum allocutionibus contrarijs pars anti-
goni obstaret quo minus aut præcones exaudire aut voluntatē mutare quispiam posset quod reliquū
erat suis imperat murorum defensores aduicisci. Atq; illi statim sagittis cunctos ex turribus fugā ver-
terunt. Ibiq; cum sylonis detecta corruptio est. Multis enim militū sub armatis qui rebus agere se ne-
cessarijs acclamarent. pecuniamq; alimentis poscerent atq; hyemandi gratia in loca opportuna dimitt-
ti. nam ciuitati proxima deserta erant ita omnibus ab antigono ante prouisis: & incitabat exercitum
& ipse recedere conabatur. Herodes autem non solum rectores qui syloni parerēt. sed etiam milites
vbi essent plurimi conueniendū rogabat ne destituerent quem scribā a cesare & antonio & senatu de-
ductum in vno die pollicitus eos pœnuria soluere. Deinde hæc præcatus ipse ad agros abiit: tātāq;
his exhibuit copiam commeatus vt sylonis omnes accusationes perimeret: simulq; prospiciēs ne vel
in posterum ministrare desinerent. accolæ samarie per epistolas ammonēbat. Nam ciuitas eius se di-
entelę dederat: vt alimenta & vinum & oleum & pecora in hierichonta deferrent. Hoc vbi audiuit an-
tigonus: statim hostes qui frumenta prohiberent. atq; insidijs opprimerēt. per agros dimittit. Illiq; iu-
sis obediunt: & iam magna manus armatorum super hierichonta fuerat congregata. Discreti autem
montibus insidebant: si qui exportarent victui necessaria speculantes. ¶ Non tamē herodes ociosus
erat: sed ex cohortibus comitatus quinq; romanjs & quinq; iudeorum. quibus permixti erant etiam
mercede conducti trecenti. præterea paucis equitibus hierichonta peruenit. Et ciuitatem quid emva-
cuam habitatoribus reperit: quingentos vero cum mulieribus ac familijs montium occupasse cacum-
na. Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem intruunt eamq; diripuerunt: cū plo-
nas domos offendissent omnigenū condonionum. Rex autē apud hierichonta præsidio collocato re-
nerus est: romanūq; militē in his que sibi cessant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria
hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus Ioddis susci-
peret in antigoni gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He-
rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis-
so etiam fratre suo iossippo cōmouit: ne quid noui cum antigono fieret. Ipse autē matre cum alijs quos
ex massada liberauerat affinis suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galilee
subuerteret: atq; antigonū præsidio expelleret: proficiscitur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nū-
geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius atē aggressione fuga dilapsis. Ibiq; suis mi-
lilibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe-
luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incursantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco-
las afficiebant. Præmissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die
bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incursum hostes extimuerunt. Sed
armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; prælio cōmissio dextro ipso
rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter subuenit
Et suos quidem a fuga retrahit. Intruendo autem in hostes impetum persequētium refrenabat donec
a fronte pugnantes violentię cōcesserunt. Qui tamen eos vsq; ad iordanem cedēdo persequēbatur
& magna fugientū parte perempta ceteri trans fluuiū disiecti sunt. At galilea metu purgata est nisi q̃
in speluncis latitantes reliquerāt eorūq; causa diutius ibi remorādum fuit. Quamobrem primum labo-

ris fructum militibus rependebat centum quinquaginta nummorum dragmas singulis diuidendo eorum; rectoribus multiplicatam summam ad hiberna mittendo. ¶ Ferore autem fratri minimo scripsit ut & foro venalium consulere: muroq; castellum alexandrium cingeret. Quae ab illo curata sunt.

¶ **Ventidius** antonio athenis diuersante sylonem & herodem ad expeditionem in parthos accersit herodes vero libenter ad ventidium sylonem dimisso aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum nullusq; latronum herodios conseruare: volenti sese dedere voluit sed senior quidem sepiem filiorum pater ipsos cum vxore ne herodi quendam commiseranti sese darent ipsos trucidauit. sibiq; postea mortem concituit herodes autem subactis latronibus prefecto ptolomeo in Samariam rediit qui ab ijs qui galileam infestabant trucidatur quorum postea multitudinem interemit herodes. Ventidius quoq; antonii iussu interempto pacoro mille equites & duas cohortes in auxilium misit herodi. Herodes quoq; machere iniquitatem accusaturus properat ad antonium qui precibus tamen in gratiam regis rediit herodes quoq; samosathan adueniens obsidionem terminauit multis barbaris interfectis. Iolippus autem contra fratris iussu in antigonum bellum mouens cum recentibus romanis militibus occiditur vnde antigonus victoria minime contentus seuit in mortuum & caput eius abscidit pro quo ferora. l. offerrebat talenta.

¶ Capitulum quintumdecimum.

Taq; circum athenas versabatur antonius. Ventidius autem ad bellum contra parthos sylonem atq; herodem accersit: mandato eis per epistolas ut iudee statim ante componerent. Sed herodes libenter ad ventidium sylonem dimisso: ipse aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum. Iste autem speluncas in praeceptis montibus erant vndiq; inaccessas. transuersosq; tantum ac per angustos ascensus habebant saxumq; ab earum fronte vsq; ad fauces altissimas pertinebat rectum vallibus imminens ut aliquandiu quidem rex incertus esset pro loci difficultate quid ageret. Postremo autem molimine vteretur satis incauto. Etenim valentissimus quisq; demissus arcubus exponebatur in hostia spelunca: sicq; cum familijs eos mactabant: ignemq; repugnantibus iniiciebant. Cumq; aliquos ex his conseruare vellet herodes: ut ad se recederent voce praconis edixit. Sed illorum neq; voluntarium se quisq; ei tradidit & quosuis coegerat. multi mortem captiuitati pertulerunt. Vbi etiam senior quidam septem filiorum pater. orans cum matre filios vt egredi sibi ad foedera permitteret: occidit hoc modo. Iussit exire singulos: ipse ad hostium stabat & prodeuntem filiorum quemq; trucidabat herodes autem e spelunca prospiciens & dolore conficiebatur: & ut filiis parceret seni dextram cum precibus porrigebat. Ille autem dictis eius nequaquam mitior factus: insuper velut humilis animi contempsit herodem: & post filios occidit vxorem. Deiectisq; desuper mortuis: postremo semet precipitem misit. Speluncis igitur & qui in his erant ita subactis herodes relicta exercitus parte quanta ne quis rebellare temptaret satis esse arbitraretur: & parthi ptolomeo praeposito in Samariam rediit: armatorum quidem tria milia. sexcentos vero equites in antigonum duces. Tuncq; propter eius abscellum nocti licentiam quibus galileam turbare mos erat: ptolomeum vero militum rectorem aggressi nec opinantem interficiunt egros autem vastabant: in paludes autem atq; in abditissima loca refugientes. Quibus cognitis herodes mature succurrit: & magnam quidem eorum multitudinem morte consumit. Omnibus autem castellis obsidione liberatis. huius mutationis causa multam exegit a ciuitatibus pecuniam centum talenta. ¶ Iam vero parthis expulsi: occiso etiam pacoro: ventidius antonii literis monitus equitum mille auxilia duarumq; cohortium aduersum antigonum mittit herodi. Eorum autem ducem macheram ut ad se adiutum veniret: per epistolas rogauit antigonus & de vi herodis multa conque- stus: & pecuniam dare pollicitus. Sed ventidius nec enim ad quod missus fuerat negligendum putabat. praesertim cum plura daret herodes in proditione quidem ei non paruit: simulata vero amicitia res antigoni exploratum petrexit: non admissio herodis consilio dissuadentis id fieri. ¶ Antigonus autem quia: praesensit quid cogitaret: ciuitatem ei clausit: & tanquam hostem vlciscebatur ex moenibus: donec macheram incepti puduit: & in amathumtem ad herodem recessit. Iratus autem quod res aliter cesserat. quos cumq; iudeos offendisset interficiebat: ut nec vel herodianis parceret: sed & antigonianis omnibus abutebatur. Hec cum egre ferret herodes in macheram quidem vindicare voluit tanquam in hostem: iracundiam vero repressit: & ad antonium properabat: apud eum accusaturus machere iniquitatem. Ille autem delicta sua reputans: velociter regem consequitur utq; in gratiam secum redeat multis precibus effect. Neq; tamen herodes a proposito suo reuocatus est: quo minus ad antonium pergeret. Sed cum audisset cum magnis viribus oppugnare samosatham iuxta eufratem validissimam ciuitatem: acrius festinabat: oportuna hoc esse tempus perspiciens demonstrande virtutis & ut magis magisq; placeret antonio. Deniq; mox ut ad eum venit sinem attulit obsidioni multis barbaris interfectis: magna q; praede parte sibi destinata: ut antonius quidem quam eius virtutem antea mirabatur tamen etiam

¶ Premia militibus rependuntur & rectoribus multiplicatur.

Antonio Athenis diuersante ventidius ad expeditionem in parthos sylonem & herodem accersit. Modus latronum euincendorum. Horrificus senis facinus qui trucidat. vij. liberis & vxori sibi mortem conscit.

Herodes subactis latronibus prefecto ptolomeo in samariam rediit. Ventidius interempto pacoro antonii iussu mille equites & cohortes duas in auxilium herodi misit.

¶ Herodes machere infestus ad antonium properat macheram accusaturus qui precibus in gratiam regis rediit.

Libet primus Iosephi Iudei

Iosippus contra fratris iussu in Antigoni mouens pre aiose depugnās cū romāis militibus recētibz occiditur. Antigoni imantitas in mortuum Antigonus se iossippi caput absceidit pro quo ferora frater. i. ta lenta offert.

tunc magis eandem opinionem haberet: multumq; ad honores eius spemq; regni adderet: Antiochus vero tradere famosam cogeretur. Cum hec agerentur: res herodis in iudea fractæ sunt. Reliquerat enim Iosippum fratrem qui omnia procuraret cum mandatis huiusmodi. vt neq; ante reuersionem suam aduersus antigonum commoueret quia non firmum esset auxilium machere. quantum delictis superioribus probaretur. Verum Iosippus vbi fratrem procul abesse cognouit. imemor preceptionis hierichonta cum quinq; cohortibus a machera secum missis petit: vt maturo messium tempore frumenta diripiat. In cursu autem per montana atq; aspera loca oppressus & ipse cadit: magnam viri fortis in ea pugna gloriam consecutus: & omnes romani milites pereunt decem enim lectæ erant de syria cohortes: nec veterum militum quemq; permixtum habebant: qui belli posset operibus optulari. Antigonus autem victoria minime contentus fuit: sed eo processit iracundie: vt mortuum quoq; Iosippum verberaret. Deniq; nactus corpora mortuorum: etiam caput eius absceidit quibus quinquaginta talenta feroras frater eius precium redemptionis offerret.

¶ Antigoni fautores herodis optimates aquis submergere conantur. Sosius vero syrie captis famolatis ab antonio auxiliari iubetur. Herodi qui apud daphnem somnijs & muncijs detris nece certificatur quiq; propter calum præter spem ei accidentem deo carus creatus est Romanus: ab hostibus telis & lapidibus sauciatus herodes ipse telo vulneratus est. Antigonus autem pappum in samariam mittente herodes captis municipijs celsiq; duobus habitatorum milibus ad copias suas redijt cui multi iudeorum varijs inducti rationibus adheferunt quiq; fraterne cedis recordatione acrius dimicabat & fulis & hostibus ingens fit excidium tantaq; cadauerum per vias erat multitudo vt etiam victoribus transitus obstrueretur statimq; herodes ad hierosolymam perrexit nisi hiero alperitas eum prohibuisset. Herodi quoq; balneum ingressuro vnico comitante famulo pleriq; ftes armati occurrerunt qui attoniti licet inermis foret diffugerunt. Quidam vero pappi que Iosippus interemerat caput obtuncans ferore mittit.

¶ Capitulum sextumdecimum

Antigoni fautores sumates herodis studiosos aquis obruunt. Sosius syrie prepositus capta famosata ab antonio iubetur herodi suppetiari.

Anta vero nouitas post Antigoni victoriam galilees occupauit: vt qui partibus eius magis fauerent. productos optimates herodis studiosos lacu summergerent multa; ydumea quoq; mutarentur: vbi macheras castelli cuiusdam instaurabat monia cuius nomen est togitha alias gothā. Neq; horum quicq; herodes audierat. ¶ Captis enim famolatis antonius & preposito syrie sosio iussu quoq; vt herodem aduersus antigonum adiuuaret: discessit in egiptum. Sosius autem duobus cohortibus in iudeam premittis quarum herodes vteretur auxilio: ipse cum cetera manu militum sequens

herodi autem prope degenti apud daphnem antiochie: mortem fratris somnia significant. Captus persiluisse stratu ecce nuncijs cladis intrabant. Quare pre dolore paululum questus maximus parte delata in hostes properabat: vltra vires iter accelerans. Et vbi ad libanum venit octingentos montis accolae assumit auxilio. Namq; his iungit romanorum cohortem: cum quibus non expectata luce in galileam ingressus est: hostesq; obuio in eum quem reliquerant locum aduerit. Et assidue quidem castellum oppugnare temptabat. Sed priuq; id caperet: asperrima coactus hyeme in vicos proximos recepit exercitum. Paucis autem diebus post auctus etiam alterius cohortis præsidio inquam Anthionius miserat. tanto hostibus fuit terrori: vt castellum nocte deferrent.

¶ Mirus euentus herodis quo deo gratus foret creditus est. Antiochus festum cenaculum concidit. Id autem commune sibi tam periculis q; salutis indicium quantum ad romāi ab hostibus telis & lapidibus ipetū herodesq; in latere telo sauciatus ē.

per hierichonta properans ibat: vt q; primum interfectores fratris sui posset vicisci. Vbi etiam mirabilis ei monstroq; similis casus euenit. Vnde preter spem liberatus: opinionē q; deo carus esset adeptus est. Nam cum multi honorati vespera illa cenauisset: postq; dimisso conuiuio omnes egressi sunt: con festum cenaculum concidit. Id autem commune sibi tam periculis q; salutis indicium quantum ad futurum bellum pertinere esse coniciens mane prima castra commouet. hostiumq; circiter tria milia de montibus decurrētum prima temptabat agmina. At manum quidem cum romanis conferere nō satis fidebant: lapidibus autem ac telis eos dum modo plurimos sauciarent eminus appetebant. Ibi herodes quoq; ipse preteriens latus saculo vulnerabatur. ¶ Antigonus autem se non solum audacia suorum sed etiam multitudine superiorem videri cupiens. Pappum quandam ex contubernaliis suis cum manu militum in samariam mittit quibus quidem macheras erat palma victorie. Herodes vero terram peruagatus hostiū in quinq; municipia capit: duoq; habitatorum milia consumit: exultisq; domibus ad exercitum redijt circa vicum qui appellabatur comachome tendentem. In dies aut singulos magna multitudo iudeorum vel ex ipsa hierichonte vel ex alijs regionibus accedebat: cum hos odium moueret antigoni: alios ipsius herodis præclara facinora. Enimuero multos ratione carentes mutationis cupiditas impellebat. Hoc autem congregi festinante pappi milites neq; multitudine neq; impetu perterriti: acriter ad pugnam ex altera parte procedunt. Sed vbi agmina conflixerūt & ceteri quidē paulisper restiterūt herodes autē fraterne cedis recordatione periculosius dimicās dum

Herodes municipijs captis cels duobus hirtorū milibus ad copias suas redijt.

modo eius vicisceretur auctores: aduersam aciem facillime superat. Deinde semper integros aggrediendo: vniuersas in fugam vertit erat enim plurima occumbentium strages: cum alij quidem in vicum vnde venerant compellerentur: nouissimus autem ipse intraret atq; infinitos occideret. Postremo ruens inter fugientes hostes in ciuitatem incidit: cum omnes quidem domus armatorum essent refertæ: plenæ propugnatorum de super tecta. Et quoniam foris deprehensos facillime superabat disturbando: edes intus abditos extrahebat: alios conuulsis obrutos fastigijs multos simul necabat. Si quis autem fugisset subter ruinam eum gladijs armati milites excipiebant. Tantaq; cadauerum per oēs vias multitudo congregata est: vt etiam victoribus ipsis transitus obstrueretur. Hæc plagam hostes a deo non tulerunt vt consuetum turba conspectis qui in vico perissent: fuga discederet. Statimq; successu fretus herodes ad hierosolimam perrexisset nisi eum hyemis asperitas prohibuisset: hæc enim perficiendæ victoriæ fuit impedimentum: & ne pœnitens opprimeretur antigonus obstitit: qui ciuitatem iam deserere cogitabat. ¶ Herodes autem ad vesperam cum lassos amicos reficiendi corporis gratia dimisisset: ipse ab armis adhuc calidus more militis lauatum ibat. Siquidem vnus tantum puer eum sequebatur & priusq; in balneum perueniret. obuius ei quidam ex hostibus gladio armatus excurrit. Deinde alter & tertius & plures qui huc confugerant armati ex acie in balneum: sed percussis etiam tum metu ac latitantibus vt regem viderent illum quidem stupore debilitati ac tremetes cum inermis esset prætereunt: & exitus vero quo fugerent cursu petebant. Itaq; cum alijs casu qui eos comprehendere nullus adesset: herodi autem nichil pati satis fuisset: omnes effugunt. ¶ Postremo autem die Pappus quidem antigoni militum ducem absciso capite obruncat: idq; ferore magistro exercitus fratri suo mittit. in precepti fratris ultionem. Namq; pappus erat: qui iosippum interfecerat.

Herodes in ciuitate dilapsus igitur stragē patrat.

Victoribus cesorū cadaueribus præcluditur via. Herodi balneus ingressu ovnico famulo comitante pleriq; hostes idē tidē armati occurrere q̄ attolunt licet iernis foret diffugere. Quidā pappi q̄ iosippū iterum rat caput obrunt: cās ferorē mittit

¶ Herodes autem transacto hyemis rigore anno regni sui tertio hierosolimam profectus ipsam obsidet qui uxorem Alexandri filiam ducturus composito exercitu samariam petit & post nuptias rediens ei solius cum magno exercitu sociatur: magna q; fuit vtriusq; partis obsectorum & obsidentium constantia Romanis vero per cuniculos ingredientibus quidam herodianæ mœnia transcendunt deinde solij centuriones vnde expugnata hierosolyma maxima sine villo sexus etatis autem loci delictu facta est strages antigonusq; se ad solij pedes prouoluēs ab eo antigona irrisorie vocatus vincitur. Herodes vero circa templi custodiam prouidus: romanos a rapinis arcet promittens se illis de suo satilla dūm solius autem aurea corona delicata ex hierosolymis audiens antigonum vincitū perduxit. Antonio herodes vero ciuitatis ornatum deficiente pecunia antonio amore victo misit qui ipsius femine victus amore ciuitates multas ei donauit quamq; Herodes placans tributarium se ei reddidit. Antonius quoq; atrabazam tigrani filium captiuū decet cleopatram. Capitulum septimumdecimū.

¶ Si autem rigor hyemis cessit in hierosolimam profectus est. Muriq; admoto milite. annus tertius ex quo Romæ rex fuerat declaratus: pro templo castra posuit quo factior erat expugnatio: & antea pompeius coeperat ciuitatem. Exercitu autem in opera distributo: suburbanisq; diuisis: tres quidem leuare aggeres: & super eos turres edificare iuber. Relictis autem qui operi instarent edificatissimus amicorum ipse in samariam vadit: uxorem accepturus Alexandri filij Aristoboli filiam sibi desponsatam vt diximus & domum obsidet sub scisma opera nūcias curatus. Quippe iam hospes despiciebat. ¶ Igitur vbi eam duxit hierosolimam redit auctus militum copijs: etq; solius cum magna equitum peditumq; manu sociatur. qua mediterraneo præmissa itinere: per phenicem ipse remeauit. Vniuerso autem exercitu cōgregato ad peditum legiones vndecim. equi atq; milia. præter auxilia syrorum non pro minima parte ducenda. prope a septemtrionali muro castra collocauerunt ipse quidem herodes senatus consulto fretus a quibus rex fuerat declaratus: solius vero antonio a quo milites quibus præerat sciret missos herodis auxilio. ¶ Iudeorum autem intra ciuitatem agentium populus. varie turbatus erat. Nam circa templum infirmior multitudo conueniens furore agebatur: multa q; veluti diuinitus de temporibus dictabat & qui audaciores essent in collegia conglobati multis modis latrocinebantur: maxime & locis opido proximis victui necessarijs diripiendæ tes: neq; aut equis aut viris alimenta relinquebant. Bellatorum autem constantiores obsidentibus oppositi & muris opus aggerum prohibebant & contra instrumenta oppugnantium semper nouum aliquid obstatulum molebantur. In nulla autem re sicut in cuniculis superabant. ¶ Rex autē aduersus latrocinia quidem occultas militum excogitauit insidias quibus eorum reprimerentur excursus inopia vero alimendorum longinquis transfectionibus adiuuari disposuit. At pugne intenti quis omnē modum audaciæ supergrederentur. Romanorum tamen peritia vincebatur. Nichilominus a parte cū his certa morte propolita consiliebant. Ex improuiso autem Romanis per cuniculos inter medios emergentibus priusq; muri pars aliqua dirueretur: alteram eius vicem muniebant. Prorus neq; ma-

Harodes regni sui anno scio hierosolimam obsidet positus añ tē plū castris ac di spartitis copijs tres aggeres ad arcēs extruēdas at tolli mandat. Herodianorum copiarū nūerus. obsidentium iudeorū hierosolimā inhabitantiū turbatio ac quorūda petulencia audaciorum. Quanta cōstantia obsidentibus resistitur. In latronum incursiones parantur insidijs

Liber primus Iosephi Iudei

Romani per cunctis machinis deficiebant quoniam usque ad ultimum repugnare decreuerat. Denique tanto ex-
 niculos intergre- citu circum sedente per quinque menses obsidium tolerauerunt donec quidam ex his quos lectos ha-
 diuntur. bebat herodes ausi murum transgredi ciuitatem irruerunt: & post eos iosephi centuriones. ¶ Igitur an-
 Post quique men- te omnia phano proxima capiebantur: & infuso exercitu plurima ubique mors erat. Romanis quidem
 suū obsidionem propter obsidionis moras iratis: herodes vero manu iudaica summo intenta studio ne quis poenitus
 quidam herodi ex aduersariis resideret. Maestabantur autem quam plurimi & per angustiores vicos oppidi & in do-
 ani moenia tran- mos compulsi: vel si ad templum etiam confugissent nec ulla erat aut senectutis aut muliebris infirmi-
 scendūt deinde- tatis miseria. Denique licet rex ubique dimittens rogaret ut parcerent: nemo tamen dextram continui-
 iosephi cēturiones. Sed veluti furentes omnem persequēbantur etatem. ¶ Ibi tum etiam antigonus neque priorem: neque
 presentem fortunam cogitans domo discedit & ad pedes iosephi prosternitur. Ille autem nichil eum tā-

¶ Antigonus se- te mutationis causa miseratus. Et intemperanter derisit: & antigonam appellauit neque tamen etiam
 ad iosephi pedes p- custodie liberum dimisit ut feminam. Itaque ille quidem victus asseruabatur. ¶ Herodes autem quo-
 uoluēs ab eo an- niam hostes vicisset. ut externa quoque auxilia sub iugū mitteret prouidebat. Visendi enim templi san-
 tizona vocatus- ctorumque eius studio. omnis peregrina multitudo fuerat incitata. Ob eamque rem hos minis: alios pre-
 subfandō vicif- cibis modo nullos armis etiam refrenabat. & acerbiorē quam si victus fuisset existimans sibi fore vi-

¶ Herodes cir- ctoriam: si quod videri nefas esset/ culpa sua primum fuisset. Mox autem etiam rapinas in ciuitate prohi-
 ca templi custo- buit: multa inuectus in iosium si vacue factio viris & pecunijs oppido romani regem solitudinis reliquit
 diā prouidentia sent qui pro tanta ciuium cede totius orbis terre imperium vile precium indicaret. Illo autem iustum ei-
 Herodes a rapi- se dicente ut pro labore obsidionis predarum licentiam milites haberet: ipse de suis facultatibus mer-
 nis romanos ar- cedem singulis distributurum esse firmavit. Atque ita redemptis patrie reliquijs promissa compleuit.

et pollicitus so- Nam & militum quemque liberaliter: & pro merito duces ipsumque iosium regia largitate donauit ut ne-
 fio eas permittē- mo egens pecunijs abiret. ¶ Post hec iosius aurea corona deo dedicata ex hierosolymis remeauit: an-
 te sellis de suo- tonio dictum antigonum ducens. Et illum quidem vana spe vite cupidum usque ad ultimum diem igna-
 satis daturum. uia vigna securis excepit. ¶ Rex autem herodes discreta multitudine ciuitatis suarum quidem par-
 Iosius aurea co- tum studiosos quo magis sibi beniuolos faceret. honorifice tractabat: antigonianos autem nec tra-

rona deo deuo- debat. Et cum pecunia defecisset: diuiso quicquid ornamentorum haberet diuisum antonio eiusque co-
 ra antigonū vin- mitibus misit: non tamen omnino ne quid pareretur redemit. Iam enim antonius Cleopatram amore
 ctum Antigono- correptus in omni cupidini cesserat. ¶ Et enim cleopatra ubi tanta cognationem suam seculis per-
 perducit. secuta est ut neque propinquus ei sanguine superesset cedis rabiem contulit in extraneos. Syrorumque
 Malicia Cleopa- optimares apud antonium criminando suadebat eos interfici: ut eomodo cuiusque possessiones domi-
 tre & auaricia. nio suo facilius quæreretur. postea vero quā in iudeos atque arabas usque extendit auariciam: ut reges eorum

herodes & malichus interirent occulte moliebatur. Denique cum vel in parte preceptorum respiciisset
 antonius. occidere quidem viros bonos tantosque reges iniustum esse dixit: quod autem his morte pro-

Antonius femi- prius erat inter amicos vitra non habuit: sed multa terra ex eorum finibus precepta. Et quod erat in hic-
 neuitus amore- ricone palmetum quo ballam gignitur: & ciuitates preter tyrum & sydonem cunctas intra flumē
 ciuitates multas e eutherum ipsi dedit. Quorum posita domino & eufraitem usque: partis bellum inferentem antonium
 ei dedit. prosecuta per appham & damascum in iudeam venit. Atque hic herodes licet magnis muneribus

Herodes Cleo- infensum eius animum mitigasset tamen trecentis talentis annuis abscisas regno suo possessiones im-
 patram placans- petrat sibi locari ipsamque omnibus obsequijs placans in pelusium usque ducit. Nec multum interea tem-
 tributum dedit. pus & antonius ex parthis aderat: captiuumque artabanem tygranis filium dono Cleopatram ducebat.
 66 Nam cum pecunijs omnique preda parthus illi statim condonatus est.

¶ Cleopatra herodem callide ne cum Antonio vadat impediens ut sibi contra arabes bellum co-
 mittatur procurat: contra quem in arabes victorem themon Cleopatram dux venit unde arabes recrea-
 ti herodis. exercitum fugant quorum tamen herodes ipse fines incursionibus vexit: terre motus quo-
 q; maximus in iudea. xxx. hominum milia cum infinitis pecoribus/ manente exercitu incolumi occi-
 dit: arabes quoque iudeorum legatos interemerunt herodes vero suos hostium aduentu perterritos
 ad bellum contra ipsos excitat unde animati victores contra arabes extiterunt quique sui compulsi se-

Cleoptra callide- ipsos tradunt herodes quoque ab ipsis patronatus optatus est. ¶ Capitulum octauum decimum

herodem impedit- ¶ Onciato autem bello actiaco herodes quidem cum antonio proficisci paratus erat. & alijs
 ne cū antonio va- per iudeam turbis liberatis: & hyrcania potius quem vicum antigoni soror tenebat. ¶ Ve-
 dat: ut sibi bel- rum tamen a Cleopatra callide ne periculi Antonij particeps fieret interclusus est. re-
 lum i arabas co- gibus enim ut diximus insidias tendens bellum in arabas ut herodi committeret persuadet
 mittatur: pcurat- Antonio. Quod si vicisset arabique: si victus esset iudeque domina constitueretur: alterumque potentium per al-
 Victoria i Hero- terum pessum daret. Sed hæc eius voluntas: ad herodis celsit arbitrium. Nam primum pignibus ho-
 dis contra arabes- stium captis magnum quem conflauerat. equitatum circa diospolim in eos mittit: Et quis fortiter

A resistentes superavit. Cum autem iam victi essent maiore motu arabes suscitantur. Et infinita manus
 in vicum syrie celestianathan congregati expectabant iudeos Vbi rex eos herodes cū exercitu aggres-
 sus bellum cōsultus amministrare tentabat: castraq; inuro cingi precipiebat. Non tamē ei paruit mul-
 tudo: sed priore victoria freti arabes impetunt: & prima coitione in fugam versos vrgebant. In per-
 secutione vero insidijs periclitat herodes vicicanathan indigenis ab athemone dimissis: qui ex Cleo-
 patre ductus semper ei fuerat inimicus. Namq; horum incursum recreati arabes pugnam petierunt: iun-
 ctisq; agminibus circa saxosa loca & deuia herodis militem fugant plurimis cede prostratis. Qui ve-
 ro ex prelio seruati sunt: in vicum ormizam confugiunt. Vbi etiam castra eorum cum hominibus cir-
 cūgressi arabes: sicut erant plena corperunt. Neq; multo post accepta clade herodes aderat cū auxi-
 lijs: seruis q; vltus poposcit. Huius enim vulneris causa fuit prepositorū militibus contumacia: qd ius-
 sis obedire noluerint. Non enim repentino commissio prelio: nullum insidiandi athemon tempus ha-
 buisset. ¶ Rursus tamen vltus est arabas assiduis eorum fines incurfionibus inquietas: quodq; semel
 victus est sepe reuocauit. ¶ Sed dum inimicos persequitur: incurrit et diuinitus alia calamitas: septi-
 mo regni anno & acciaco bello feruente. Namq; veris initio terra mota. infinita quidem pecorum: tri-
 ginta vero hominum milia peremit: cum exercitus mansisset incolumis quoniam sub diuo tendebat.
 ¶ big tam Arabas in maiorem ferociam fama sustulit: tristibusq; nuncijs grauius aliquid semper affi-
 gens. Vnde velut omni subuersa iudea terrę obtinende spe: quia neminē supesse credebant in ea ruūt
 legatis prius interfectis qui ad se venerant a iudeis. ¶ Herodes autem aduentu hostium perterritam
 suorum multitudinem tam magnitudine q̄ assidue calamitatum fractam ad repugnandum inci-
 tare tentabat hec dicens. Rationem habere non videtur: cur vos presens formido pertulerit. Nam di-
 uinę quidem idignitatis plagas merori vobis esse non miror: ignauum est autem idem perpeti etiam
 cum iocundis hominum repellendi sunt. Ego enim tantum ab isto vt hostes post terremotum nō per-
 tulerant: q̄ magis putauerim deum hanc illis illecebram dimisisse. vt pœnas redderent. Nō enim tā-
 cito armisq; freti quantum nostris calamitatibus veniūt. Fallax autem spes est: quę non suis lu-
 strationibus sed alienis aduersis. Neq; vero vel secundę res vel contrarię apud homines certe sunt: sed
 idcirco partem vicissim videtas mutare fortunam: & id exempla vobis propria demonstrabant. Nē
 populus sup̄iore victores post ab hostibus victi sumus: & nunc ergo quantū estimare licet illi capien-
 tes se fore credentes. Nimis enim cōuidens incantus est: moctus autem prouidentiam docet. Itaq;
 nihil quidem hoc ipsum q̄ timetis: fiduciam iuggerit. Nam cū ferociore q̄ opus erat fuistis. & pre-
 parationem meam in hostes egressi estis: athemon insidiandi tempus inuenit. Nunc autem vestra
 castitas & minus alacer animus: vt videtur certam michi victoriam spondet. Conuenit tamen an-
 te pugnam sic esse affectos: in ipsa autem opere virtutem erigere consceleratisq; hostibus planum fa-
 cere. Neq; humanū aliquid malum: neq; ira celestis vnq; deprimit formidinem iudeorū. donec
 ipsam vltē ducunt: vel eorum quisq; in bonis suis arabes dominari patietur: quos aliquotiens pœne
 abduxit. Nichil autem vos terreat rerum anima carentium moctus: neq; arbitremini terrę cō-
 cussio: nemalicius futurę cladis esse portentum. Naturalia namq; sunt elementorum quoq; vicia mul-
 ta: quorum damnum inferunt. nisi quod ex ipsis euenierit. Nam pestilentię quiddam vel famis vel tremore
 signum aliquid tardius fortasse precesserit. ipsa vero cum extiterint suū magnitudine finisunt. Cē-
 tēto quid nobis amplius q̄ terrę concussio: bellum nocere poterit etiā victis. Immo enim uero maxi-
 ma inuitis extitij monstrā non sponte sua: neq; alienis manibus inimicis accedit: q̄ legatos nros preter
 om̄ia hōm̄ leges crudeliter imolauerūt: talesq; deo p̄ belli euentu hostias ceciderūt. Nō em̄ effugient
 manus eius lumen inuitāq; dextrā sed cōtinuo penas dabūt si patrio repleti ipū in vindictā violati
 seditionis excitemus. Pergite quisq; non pro cōiugibus neq; pro liberis aut pro patrię periculis pu-
 gnat: sed legatorū sedis virores. Illi melius q̄ nos qui viuimus exercitū regent Vobisq; michi obedi-
 tate periclitabor ipse p̄ ceteris Pro certo enim scitis fortitudinem nostram sustineri nō posse ni-
 si cōiugate ledatur. ¶ His adhortatus milites vbi eos alacres vidit sacra deo celebravit. Deinde cū
 iudei iordanem fluuium transgressus est. Castris autem phyladelphię positis haud procul ab hosti-
 bus: de interiacente castello contenderet pugnam eminus irritabat: q̄ primum cupiens cōgredi.
C Mox hostes premiserat qui castellum occuparent: sed illos quidem regij facile repulerūt. collēq;
 in ipso vero quotidie producto ad prelium milite instructaq; acie: arabas lacebatur. Cum au-
 tem cōtra pcederet quedam enim vehemens eos formido tenebat. & ante multitudinem dux
 athenis timore obliguerat: vallum eorum aggressus ipse disturbat. Eoq; modo coacti ad pugnam
 confusis ordinibus mixtiq; cum peditibus equites egrediuntur. Et similitudine superiores iudeis ta-
 men alacritate pares: quamuis audaciores eos faceret victorię desperatio. Et quandiu quidem resi-
 sterunt. nō magna cedes eorum facta est: vbi vero terga nudauerunt multi a iudeis. multi a semetipsis

Arthemion dux
 cleopatre cōtra
 herodē vñ ara-
 bes recreati he-
 rodus exercitum
 fugant.
 Causa vulneris.
 Herodes arabū
 fines incurfioni-
 bus vexat.

Terremotus ma-
 ximus in iudea
 xxx. hōm milia
 cū infinitis peco-
 ribus occidit ma-
 nete exercitū in
 colum.

Fallax spes.

Fortuna muta-
 bilis.

Nota.

Notanda verba

Legati ab oibus
 illis seruant.

Iudei herodis
 exhortatiōe ani-
 mant contra a-
 rabes.

Victi Arabes a
 iudeis.

Liber primus Iosephi Iudei

Herodes arabū legatos despiciit. Arabes siti cōpulsi se ipsos tradunt. Herodes ab arabis patronus optatus.

conculcati perierunt. Deniq; milia quinq; in fuga ceciderunt: ceteraq; multitudo in vallum compulsa est. Eosq; statim circūseptos obsidebat herodes. Et licet armis prope adesset excidium, tamen aque poenuria vehementer urgebat: cum rex arrogantius eorum legatos despiceret: & talenta quinquaginta pro redemptione offerentibus magis instaret. Deniq; ardescere siti cateruatim exeuntes vitro se iudeis tradebant: adeo vt quinq; diebus quatuor milia vincerentur: sexto reliqua multitudo ad pugnam desperata salute procederet. Quibus congressus herodes iterum septem milia circiter sternit. Tam magna plaga vitus arabiam extincto virorum eius spiritu statim profecit: vt etiam patronus ab ea gente opraretur.

¶ Herodes autem victo a Cesare antonio maxime de salute sollicitus ad cesarem in aduē sine dyademate se Anthonij amicum fuisse prudentissime declarās a quo humanissime reseruatim rex ab eodem constituitur ipsumq; cesarem euntem in egyptum recepit & exercitui suarum saria ministrare. Vnde auctū est eius regnum Cesar quoq; cccc. galathas cleopatre satellites donauit herodi: zenodoro quoq; damalcenos latrocinij vexante a terraq; deiecto dominū dūcē dū di donatur & syrie procurator constituit que a cesare post agrippam & ab agrippa post herodem ceditur.

¶ Capitulum nonumdecimum.

Herodis sollicitudo victo a cesare Antonio amico.

Herodes ad cesarem in rhodum venit sine dyademate & se fuisse antonij amicum declarat.

Ox autem illum excepit de summa rerum sollicitudo propter amicitiam Antonij primo victoriam cesaris apud actium: verumtamen plus timoris habebat q̄ ipse pariebatur. Nec enim cesar victum indicabat antonium donec herodes cum eo superesset: itaq; rex periculis decreuit occurrere: rhodumq; transmissus vbi cesar eo tempore morabatur adiit eum sine dyademate veste quidem cultuq; priuato. Sed fastu regio neq; dissimulata veritate coram eo hē dixit. Ego quidem cesar rex factus ab antonio: fateor vtilem me fuisse regem antonio. Neq; dubitauerim dicere q̄ omnimodo armis quoq; me illi gratum expertus esse nisi arabes prohibuissent. Verū tamen & auxilia pro viribus meis ei misi. & multa frumenti milia. Sed neq; apta apud actium plaga bene de me meritum deserui. Nam cum auxilij minus commodarem optimum ei consilium dedi vnā esse dicens cleopatre mortem aduersorum correptionem: quā si occidisset & pecunias ei & milia ad tui communem & exercitum & memetipsum belli contra te socium pollicebar. Sed profectus eius aures cleopatre amor & deus (qui victoriam tibi donaret) obstruxit. Vna ergo cum Antonio victus sum & regni coronam cum eius fortuna deposui. Ad te autem veni spem salutis de virtute presumēs & ne in examen adduceretur properans qualis amicus allicuius fiesim.

Cesar herodē recipit in gratiam & regem iterū constituit.

¶ Ad hec cesar immo vero saluus esto inquit: & nunc regnabo tertius. Nam meritis es qui plurimos regas: cum amicitiam tanta fide tuearis. Experire autem vt etiam foeliciores fidus permanens. Siquidem ego predictamā spem de tua michi magnanimitate promitto Recte autem fecit antonius qui magis cleopatre q̄ tibi paruit. Te namq; lucrati sumus: propter eius amentiam. Prior autem ab officiis coepisti quam aparet quem ad eorum gladiatores idonea auxilia misisse preloquitur. Quare interim tibi decreto regni firmitatē prebeq; experiar autem ipse quoq; bene tibi aliquid facere: vt non queras antonij huius sermonis humanitate regem ne quid de amicitia sua dubitaret hortatus & dyadema illi imposuit. & indulgentiam decreto consignat. in quo multa magnifice in eius laudem allocutus est. Ille autem prius eum muneribus delinitum rogabat: vt Alexandrum quendam supplicem ex amicis antonij iuberet absolui. Sed vicit iracundia Cesaris multa illum & grauiora pro quo rogabatur admisisse dicentis: quibus repulit deprecantem.

Humanitas cesaris erga herodem.

Herodes orans p alexandro antonij amico recusat.

¶ Postea vero ad egyptum euntem per syriam Caesarem herodes cunctis excepit regni diuitijs. Tumq; primū cum eo militem inspiciente circa Ptholomaidam equo vectus est: coenamq; illi cum omnibus amicis exhibuit: atq; insuper exercitui epulas cuncto distribuit. Prospekt etiam vt per arida loca proficiscentibus ad pelusium atq; inde redeuntibus aquarum copia non desisset: nec defuit quicq; vtensilium quod desideraret exercitus. Pro his deniq; meritis paruum esse herodis regnum tam cesar q̄ milites existimabant.

Herodes Cesarē eūtem i egyptū recepit & exercitui necessaria ministravit.

¶ Ideoq; postq̄ venit in egyptum iam Cleopatra & antonio mortuis non solū ceteros eius honores auxit: verum etiam regno partem finium addidit quem cleopatra dimiserat: & preterea Gadara Mispon Samariam: mariti marumq; insuper cunctarum: Gazam & Ancedoneam & Iopen & pyrgon alias turrum stratonis: & ad hec latellites quadringentos galatas ei donauit: quos antea Cleopatra stipatores habebat. Nulla res autem magis liberabratem cepit cleopatre herodis incitabat q̄ magnus animus accipientis: post primam vero adriadam etiam regionem (que tracon vocatur) eius ditioni subdidit: eiq; cōtinentem Bataneam alias Bathaniam itemq; Aurazam alias uiridam.

Auctū herodis regnū a cesare. Cesar satellites ei donauit.

¶ Ex huiusmodi causā Zenodorus qui domus lizanie conductor erat non cessauit vndamalcenos latrones que tracon dicitur latrones damalcenis immittere. Illi autem ad Varronem tunc rector syrie cōfugerunt: eumq; deprecari sunt quo suas miseras cesari declararet. Cesar autem his cognitis eis rescripserat: vt latrocinium penitus curaret extinguere. Varro autem cum milite aggressus loca

Zenodorus damalcenos latrones a terra deiicit.

¶ Ex huiusmodi causā Zenodorus qui domus lizanie conductor erat non cessauit vndamalcenos latrones que tracon dicitur latrones damalcenis immittere. Illi autem ad Varronem tunc rector syrie cōfugerunt: eumq; deprecari sunt quo suas miseras cesari declararet. Cesar autem his cognitis eis rescripserat: vt latrocinium penitus curaret extinguere. Varro autem cum milite aggressus loca

suspecta expurgauit latronibus terram ipsamq; Zenodoro abstulit. Quam cesar) ne latronū denuo & herodi do-
 contra damascum receptaculum fieret / herodi dedit: eumq; preterea totius syrie procuratorem con-
 stituit & decimo anno reuersus iterum in prouinciam. ne quid eo in consilio procuratoribus liceret
 administrare precepit: ac zenodoro mortuo terram omnem que inter traconem & Galileam erat ei
 dem attribuit. Quod autem maius his omnibus existimabat Herodes a Cesare quidem post Agrip-
 pam amabatur ab Agrippa vero post Cesarem.

¶ Herodes ad summum felicitatis euectus, edificia magnifica construxit hic em anno re-
 gni sui quindecimo templum instaurauit Anthoniāq; turrim & domum regiam construxit: viri du-
 as edes amicorum nominās vocabulis Cesaream scilicet & Agrippinam edificauit & Sebastem Sa-
 maria ciuitatem condidit vbi templum ad honorem Cesaris fecit & aliud templum circa Iordanem
 candido marmore posuit Istratonis quoq; turrim renouauit & drusim turrim cognominauit. theatrum
 & amphitheatrum fecit quinquennali certamine in honorem cesaris instituto. Antedonam quoq; ci-
 uitatem reparans Agrippiū vocauit maxime quoq; parentes diligens Antipatridam ciuitatem in pa-
 tris honorem & Cyprum pro matris memoria & phaleum turrim in fratris recordationem edificauit
 Herodium quoq; castellum tumulumq; altiorē similiter nominatū munificentissime accurauit ani-
 mi quoq; sui magnitudinem in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstrauit. vt apud tripolim &
 damascum atq; ptholomaidam publicas balneas necnon apud sidonem & damascum theatra con-
 didit. instrumenta quoq; cunctis ministratū egentibus & liberalitatem suam omnibus fecit notam debi-
 ta atq; tributa sepius remittens hic quoq; cum lummus venator esset vno die feras. xl. subegit bella-
 tor quoq; strenuissimus erat cui fortuna secunda raro contra votum eius belli cessit euentus.

¶ Capitulum vicelimum.

Hinc ad summū felicitatis euectus & ad maiorem subleuatus animum: maximam pro-
 pudentiē partem obsequio pietatis impendit. Itaq; anno regni sui quintodecimo & re-
 plum instaurauit & duplum terre spacium q̄ fuerat circa templum muro amplexus est:
 ingenti sumptu & munificentia singulari. Argumento erant in ambitu phani magne
 porticus eisq; iūctum a septentrione castellum & alias quidē a fundamentis erexit hoc
 autē nulla re minus q̄ regni sedes largis opibus renouatū antoniā vocauit in honorem
 antoni) Quinetiā domo sibi regia in superiore parte ciuitatis exstructa duas edes in ea maximas atq;
 pulcherrimas quibus ne templū quidē vī q̄ cōferri posset edificauit eosq; amicorū vocabulis vnam ce-
 saream agrippam alterā nominauit. Nec vero solis testis memoriā eorum & cognomina circūscripsit.
 Sed in totas etiam ciuitates studiū liberalitatis extēdit. Nam in samaritica regione oppidū muro pul-
 cherrimo per viginti stadia circūdatum sebastem appellauit. deductis eo ex militibus colonorū terra
 q̄ his fecundissima attributa vbi templum quoq; maximū inter edificia collocauit. & circum id aream
 trium semis stadiorū cesari dedicauit: eiusdemq; oppidi habitatoribus precipua legum beneficia pre-
 stauit. ¶ Insuper his alterius terre adiectione donatus a Cesare: aliud ei templū circa iordanis fontem
 candido marmore posuit. qui locus appellatur panium: vbi montis quidem vertex in precessum edi-
 tus propter subiecti lateris valem specus aperit vmbrosus: qua pfundē altitudinis rupes ad immē-
 sum liquentis guttē receptaculum cōcauatur: vt stagnantis aque copia demittentibus aliquid donec
 terram inueniant. longitudo nulla sufficiat. ¶ Foris autem de spelunce radicibus oriūtur fontes: & vt
 quidam putāt hoc esse iordanis principium: sed veri fidem in posterioribus indicabimus. ¶ Quin &
 apud Iherichonta inter castellum cyprum & priores domos regias meliores alias & que cōmodiorem
 vīam preberent adueniētibus fabricatas: eorūdem amicorū nominibus vocitauit. Proterius nō est ido-
 neus regni locus: quem honore cesaris nudum reliquit. Postea vero q̄ fines suos proterius repleuit: in
 prouinciam quoq; nomen effudit: & in multis ciuitatibus templa que cesarea nominatur constituit.
 ¶ Cum autem inter maritimas ciuitates vidisset vnam vetustate iam fessam: que stratonis pirus ali-
 as turris vocabatur & per loci naturam munificentē suę capacem. totam eam candido saxo repara-
 tam clarissimāq; regia decorauit & in ea maximam innatam sibi animi magnitudinem demonstrauit.
 Nam inter doram & ioppem quorum media ciuitas est sita omnis hora maritima adeo fuit importu-
 osa: vt omnes qui ad egyptum ex phenice nauigarent in salo fluctuare cogerentur: minas affrici metu-
 entes. cuius etiam mediocris aura tantas nudarum moles ad scopulos erigit: vt remeante estu gurgi-
 tis per aliquantū spacium maris feritas augeatur. Sed rex liberalitate ac sumptibus deuicta natura pyr-
 reo maiorem portū fabricauit: & in eius penetralibus alias nauibus stationes fecit altissimas. Et quāq;
 omnis ei locus aduersabatur: tamē ita cum difficultate cartauit: vt firmitas quidem structure nequaquā
 mari cederet: pulchritudo vero tanta esset q̄ nulla res ardua prepedisset ornatum. Metitus enim quā-
 tum diximus portui spacium per viginti vinas in profundum saxa dimisit: quorum pleraq; pedum
 Herodes ad su-
 mū felicitatis
 euectus magni-
 fica construxit
 opera.
 Antonia turris
 Domns regis
 descriptio vbi
 duas edes con-
 struxit amicorū
 nominās voca-
 bulis cesareā &
 Agrippinam.
 Templū ad hono-
 rē cesaris.
 Aliud templū cir-
 ca Iordanē
 Fontes
 Stratonis turris
 ciuitas vetusta
 Magnificentia
 herodis in edi-
 ficijs.
 Tutū reddit he-
 rodes portum,

Liber primus Iosephi Iudei

quinquaginta lōgitudinis & altitudinis octo: & latitudinis decem: nonnulla vero etiā maiora fuerunt
 Expleto autē spacio quod vnda celabat. in trecentos pedes murum dilatauit: & ex quibus centum re-
 pellendis erant fluctibus ante cōstructa vnde etiam procymia dicebant. Ceteri autem saxeo quo por-
 tus cingitur muro subiecti sunt magnis turribus interpositis: quarū maxima atq; pulcherrima ex parē-
 te cēsarī drusum cognominata est. Crebri autem fornices ad deducenda quę portus haberet. proq;
 fornicibus & circum eos pila saxea: & lata que naues egrediētes exciperet deambulatio. Aditus autē
 septētrionalis erat. Ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas. Ad ostium vero statūę siue
 colosi tres: vtrinq; fulti columnis. Quārū a leua quidem intrantibus stantes solida turris sustinet: dex-
 tera vero duo proceri lapides iuncti & partis aduerse turris magnitudinem superantes. Domus au-
 tem portui cōnexa candido itidem lapide pariq; mensura spaciōrum ciuitatis vice tendentes in por-
 tum Contra ostiū vero portus in colle Cēsarī templum magnitudine simul & pulchritudine præci-
 puum statuaq; in eo Cēsarī siue colusus nō minor q̄ iouis apud olimpiam cuius ad exemplar factus
 est: romano autē par & iunoni quę argis est. Opiddum autem puincię dedicauit: rebusq; aduectiis
 portū cēsarī vero conditoris honorem: vnde ciuitati cēsarēę agnomen imposuit. Quinetiam & cēte-
 ra opera forum/theatrum/amphiteatrū: digna vocabulo collocauit: & quinquennali certamine insti-
 tuto: nomen ei cēsarī dedit. ¶ Primusq; ipse in centesima nonagesima olimpiade maxima prima
 proposuit vt non solum victores: sed & proximi & tertij successores eorū legalibus diuitijs potiren-
 tur. ¶ Anthedonam quoq; renoua: am quam bella subuerterāt Agrippium vocauit: nimiaq; beniuo-
 lentia nomen amici etiam portę inscripsit quam ipse in templo edificauit. ¶ Sed nec parentes suos
 ita quisq; dilexit. Nam ob patris monumentum: optimo regni campo ciuitatem condidit. fluminum
 arborumq; ditissimam: eamq; antipatridam nūcupauit: & super hierichonta castellum natura tutum
 & pulchritudine precipuum muro cinxit atq; in honorem matris cyprum vocauit: fratriq; phaselo tur-
 rim cognomine phaselum hierosolymis dedicauit. Cuius habitus & magnitudinis liberalitas postea
 declarabitur. Aliamq; ciuitatem in regione quę hierichonta in boream mittitur phaselum nomina-
 uit. Cognatis autem & amicis eterne glorię traditis ne sui quidem fuit immemor: sed castellum con-
 tra mōtem arabici lateris propugnaculo. promunitum de suo nomine herodum vocauit. ¶ Tum
 Herodius (lū. tumulus. lumq; astoidem qui manufactus stadiorum sexaginta spacio ab hierosolimis aberat. similiter nomi-
 natum munificentius accurauit. Etenim rotundis quidem turribus cacumen eius amplexus est: am-
 bitu autem compleuit edibus regijs liberalissime exornatis: vt non solum interna membrorum facies
 clarior esset: verum etiam foris parietes ac materię: tectaq; largis infusa diuitijs elucerent. ¶ Aquam
 etiam plurimam ingenti sumptu ex longo interuallo in duxit: perq; ducentos gradus marmoris can-
 didissimi fabricauit ascensum. Erat autem totus collis manufactus: & vehemēter excelsus. Qui & ali-
 am circum radices eius regiam ac diuerforia quę & sarcinas & amicos recipere possent edificauit: vt
 pro rerū quidem omniū copia ciuitas esse videretur castellum: circūscriptione domus regalis. ¶ Tan-
 tis autē constructis edificijs: animi sui magnitudinē in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstra-
 uit. Namq; apud tripolim & damascū: & ptholomaidā publicas balneas quę gymnasia dicūt bibli au-
 tem murū: exedras: verosq; porticus foraq; & templa Byriti alias Beryti & tyri: necnon & apud siddo-
 nem & Damascū theatra condidit. Maritimis autem laodicēnsibus aquę ductū: apud ascalonā vero
 nīpha siue lacus ornatissimos & balneas: itemq; perstilia tam opere q̄ magnitudine miranda consti-
 tuit. Sunt quibus etiā lucos portusq; præstitit. Multęq; ciuitates ab eo tanq̄ regni foctę agris quoq; do-
 natę sunt. ¶ Ad exhibitionem vero thermarum alijs redditus annuos ac perpetuos delegauit: quem
 admodum comis: nequando beneficij gratia deficeret. ¶ Ad hæc frumenta cunctis ministravit egē-
 tibus: & infulis Rodiorum ad instruendā classem pecunias sepe multiq; in locis præbuit. Incensumq;
 pithium in meliorem formam reparauit sumptibus suis. Quid dicam eius in lichios aut samios libe-
 ralitatem: perq; omnem Ioniam eorum quę desiderasset quisq; largitiones. Nonne Athenienses: &
 Lacedemonij: & Nichopolitani: & in misia pergamus Hærodis sunt plena donarijs. Nonne arthio-
 chensium lyriæ plateam cum plena cenā ab omnibus vitaretur. per viginti stadia plixam strauit po-
 lito marmore: declinandisq; ymbribus q̄ longa esset ornauit. Sed hec quidem propria quis dixerit il-
 lorum quibus ea detulit populorum. ¶ Quod autem helidēnsibus præstitit non solum achæę com-
 mune Sed etiam totius orbis terrę munus videtur: per quem & olimpiaci certaminis gloria diffundit
 Nam cum hos defecere sumptuum videret inopia. quodq; solū ex vetere gręcia restabat effluere: nō
 solum agonizeta als agonotheia ipse factus est eo iustro q̄ cū romā nauigare offendit. Sed etiam p-
 petuos pecuniarū questus instituit: vt nunq̄ eius memoria agonizetę munere fungi desineret. ¶ In-
 extricabile opus erit debitorum siue tributorum remissiones exponere: sicut phaselitas & baranetas
 aliaq; circa ciliciam municipia leuauit annuis pensionibus licet multum eius animi fortitudinem ti-

mor fregerit ne quam pateretur inuidiam veluti malus aliquid aucuparetur: si beneficijs ampliori-
bus ciuitates afficeret q̄ qui eas haberent. ¶ Quin & corpore vsus est: quod animo cōueniret. Cum
q̄ summus venator esset: in hoc tamen equitandi ipsi peritia que cuperet assequeretur. Deniq; vno die
quondam: feras quadragita subegit. Fuit autem aprorum altrix ista regio. sed magis ceruis & onagris
frequenter. ¶ Bellator autem erat qui sustineri non possit. Itaq; multos etiam in exercitatione ter-
rebat. Quibus & torquendo iaculo directissimus: & sagittarum liberator videbatur egregius. ¶ Pre-
ter animi autem corporisq; virtutem. fortuna quoq; secunda vsus est. Raro enim contra votum eius:
belli cessit euentus. Et si quando id accidit. non ipsius culpa: sed aut prodicione quorūdam aut teme-
ritate militum factum est.

Herodes sum-
mus venator
vno die. xl. fe-
ras subegit.
Bellator exper-
tissimus. &c.
Bene fortuna-
tus in bello.

¶ Herodes doside vxore repudiata Mariannē duxit vxorem vnde domus eius omnino re-
pleta est discordia. Nam antipatrū ex doside primū filium propter Mariannes filios expulit a ciuita-
te. Deinde hircanū mariannes auum propter regni suspicionē peremit. Marianne enim quinq; habens
filios duas feminas & tres mares quorum minor Romę moritur tantum herodem odio prolequebat
quam illam ipse diligebat eidem facinora exprobatat que scilicet hircano auo fecisset quaq; in fra-
trem Aristobolum comississet. Salome verō herodis soror in mariannem indignata eam de adulterio
accusant vnde turbatus Romā profecturus ipsam iohanno sororis viro secrete commendabat interfi-
cendi qui secretū mariannē declarauit. Quo cognito & Salome suspicionē cōfirmante herodes vtrū
sult occidi se herodis amor in mortuam magis exarsit Mariannem: cuius filij propter matris necem
patrem habuerat suspectum & vxores ducentes scilicet Aristobolus filiam Salome & Alexander fi-
liam regis Capadocum insidias patri parare accusantur vnde in eorum deiectionem reuocato Anti-
patre eorum tristitia est multiplicata Antipaterq; in eos calumnias multas mollebat. Atq; ipso re-
gū hircanor testamento declaratus matrem a patre fecit reuocari. Quapropter herodes Alexandrū
reuerens cum ducens ipsos apud Cæsarem de conspiratione patrem accusauit. Qui eloquens patris
accusationibus satisfecit. Verūtamen Cæsar spretis filiorum accusationibus Herodem recepit in gra-
tiam. Et quem vellet filiorum pmittere regni successorem relinquere Archelaus autem Alexandri so-
crus integrata cōcordia letus herodem in Eleusa honorifice receperit.

¶ Capitulum vigesimum primum.

Tvero publicam felicitatem mœiores inuidere domesticis & aduersi casus ex mun-
ditiæ coeperūt quam maxime diligebat. Nam quia regis meruit potestatem (repu-
diata quam priuatus acceperat vxore ex Hierosolimis genus ducente quæ Do-
sis vocabatur) Mariannem coniunxit Alexandri filiam aristoboli filiam vnde do-
mus eius in discordiam venit: & antea quidem maxime verō postq̄ roma regres-
sus est. Nam primum antipatrum ex doside filium eorum causa quos ex marian-
ne susceperat expulit ciuitate: solis festis diebus eo commeandi facultate conces-
sa. ¶ Deinde auum coniugis hircanum ex parthis ad se reuerium propter insidiarum suspicionē p-
eremisse captum quidē occupat a tyria barzafanes abduxerat miserati vero gentiles liberauerāt qui
vix euitate colebant & si monitis eorū paruisset ne ad herodē transisset nō interisset. Verū ei mortis
fuit illecebra neptis matrimoniū hoc em̄ fructus multoq; amplius patriam desiderans venit. Herodē
autem cōmouit nō q̄ regnum affectaret: sed quod ipsi iure deberetur. ¶ Quinq; autem filiorū quos
ex Marianne susceperat duę feminę: ceteri mares erant. Horumq; minimo romę in studijs mortuo-
rum duos maiores natu & propter matris nobilitatem: & q̄ iam regnanti sibi fuissent geniti regie produce-
bat: sed enim fortior amor his mariannes suffragabatur. Qui indies singulos proficiens adeo succen-
debat herodem: vt eorum nichil sentiret propter dilectam que sibi dolerent. Tantum namq; in eum
mariannes erat odium. quantū illam ipse amabat. Habens igitur ex rebus quidem inimicitiarū pro-
babiles causas ex amore vero fiduciam palam ei quę hircano auo suo fecisset obieciebat quęq; in fra-
trem Aristobolum egisset. Nec enim vel huic quicq̄ qui puer erat parcebat: quem pontifice in septi-
modecimo etatis anno creatū primo honorem statim occidit. Atq; ille quidem cum sacra veste ami-
ctus ad aram accessisset facto die populus omnis illacrimauit: & tamen noctu missus in hiericonta ibi
sic ut mandatū fuerat lacu sūmersus a galathis interiit. Hęc ergo herodi mariannē probro dabat foro-
remq; eius & fratrem maledictis atrocioribus dehonestabat. Sed ille quidem amore mutus erat gra-
ui autē indignatione mulier seuebat & quo maxime cōmoueretur herodes ismīlabat eam adulterij
propter alia multa verisimilia fingerent: hoc accusans q̄ in egyptum ymaginem suā misisset antonio: tra Mariannem
proq; immoderata libidine absentem se properasset ostendere viro mulierum cupidine insanienti: & quę eā herodi
qui posset vim afferre. Id veluti fulmen aliquod emissum perturbauit herodē maxime quidē amoris de adulterio ac-
cusa emulatione succēsum: deinde cogitantē etiā deo patre se uiciam cuius gratia & isanias rex ma-
culauit. &c.

Herodes) repu-
diata doside
vxore) Marian-
nē duxit vñ do-

mus eius reple-
ta est discordia
&c.

Hircanū coniu-
gis mariannē a-
uū peremit pro-
pter regni suspi-
tionem.

Quinq; filij ex
mariannē duę fe-
mine & tres ma-
res quorū mior

romę moritur

Maxime hero-
des mariannē di-
ligebat qui ab
ipsa non dilige-
batur sed ei ex-
probrabat faci-

Maxia idigna-
tio Salome he-
rodīs sororis cō-
tra Mariannem
de adulterio ac-
cusauit. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Turbat herod. lichus arabs erant perempti. Non enim coniugis amissione sed morte sua periculum metiebatur. Itaq. au
Herodes romā pfecturus mari mendabat vxorem mandato ei clam vt cum interficeret si etiam se occidisset antonius. Verum Iosip
annem Iosippo pus non maligne sed regis amore mulieri cupiens demonstrare. q. ab ea nec mortuus patetur di
roris viro com. uelli: secretum ei sermonem aperit. Et illa reuerso herode multaq. inter fabulas de affectu iurātis q. q.
mēdat iterficiē dam qui ei re- gis secreta ma- nifestauit. nūq. esset alterius mulieris amore captus. valde inquit amor erga nos tuis mandatis Iosippo com-
Zelus pus he- probatus est quibus vt me occideret precepisti. ¶ His auditis quę occulte credebat amens erat hero-
rodes iubet Ios- des illico nec vnq. Iosippum mandata sua proditurum fuisse ratus. nisi eam corripuisset. pre dolore i-
sippū & mariā saniebat. Cu. nq. stratis exiluisset: in regia spaciabatur. Ibiq. salome soror eius arrepto tempore crimi-
nē occidi. &c. nandi. suspicionem de Iosippo confirmauit. ¶ Vnde herodes immoderato emuli dolore furens con-
festim vtrumq. iussit interfici. Deinde poenitudo sequebatur insaniam: & postq. iracundia concidia. a-
mor iterum calefcebat. Tanta vis autem cupidinis erat vt ne mortuam quidem putaret eam: sed pre
egritudine tanq. viuam alloqueretur. donec processu temporis funere cognito meroris magnitudine
quam superstitem dilexerat equauit affectum. ¶ Maternę autem iracundię succedunt filij & imma-
nitatem sceleris reputantes: non aliter suspectum patrem q. li hostis esset habebant. Idq. & antea q.
diu romę in studijs erant multo magis postq. in iudeam reuersi sunt: siquidem cum etatibus eorū mē-
tium quoq. roboratur affectio. Iam vero maturi coniugio vnus amice suę Salomes quę matrem am-
borum accusauerat filiam duxit alter Archelai capadocum regis. Vnde etiam accersit libertas odio
& occasio ex eorum confidentia defātoribus data est. Itaq. apertius quidem cum rege loquebant q.
ei per vtrumq. filium instrueretur insidię: alteri vero hoc est Archelai genere socero fractus etiam fu-
gam pararet: ipsum apud cęsarem accusaturus herodem. His igitur criminationibus repletus hero-
des: veluti propugnaculo sibi futurum aduersus filios adducit antipatrum ex doctis susceptum: hinc
illam preponere modis omnibus cepit. Qui cum hanc mutationē tolerabilem non putarent ac pri-
uata matre editum proficiētē viderent: indignationem cohibere pro sua nobilitate non poterāt sed
in singulis quibus offendere iram prodebant. Et illi quidem in dies singulos magis magisq. negligē-
as parare. bantur: antipater autē sui causa fauorabilis erat. Nam & patri blandiri calide nouerat: & varias in fra-
tres suos calumnias cōferebat: quedam ipse dicitans: amicos vero suos ad alia vulganda submittes:
donec omnino spem regni abscidis fratribus suis. In testamento enim ipse quoq. aperte iam successor
fuerat declaratus. Deniq. tanq. rex etiam ad cęsarem missus est: cultusq. regio & ceteris obsequijs pre-
ter diadema viebatur. Tempore autem valuit etiam matrē suam in cubile Mariannes inducere: duo-
bus armorū generibus in fratres vsus blandicijs & opinationibus regi obrepit: vt etiam de filiorum
morte cogitaret. ¶ Quapropter Alexandrū quidem secum romam pater abstractū veneni sibi dati
reum apud cęsarem postulauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus & licet apud imperitissimū
iudicem tamen Antipatro & Herode prudentiorem: delicta quidem patris verecundę suppressit: in-
se vero delata crimina fortiter diluit: periculorūq. socio fratre purgato mox de antipatri calliditate &
de suis iniurijs questus est cum preter innocentię cōstantiam eloquentia iuuaretur. Erat enim acer-
mus indicendo. Postremo plocutus q. eos pater libenter occideret auxit facinus & lachrimas cūctis
quidem excussit. ¶ Verum cęsarem sic affecti: vt eorum accusationibus spretis herodem statim reuo-
caret in gratia. Hac autem lege reconciliatio facta est vt adolescētes quidem in omnibus patri obedi-
rent: ille autem regnum relinqueret cui vellet. Postea rex roma reuersus licet soluisse criminibus filios
videre: nondū tamen erat suspicionibus liberatus quoniā argumentū odij sequebatur antipater &
& si verecundia recōsiliationis palam proferre inimicitias non auderet. ¶ Cum autem ciliciam ptema-
uigans eleusam delatus esset suscepit eum benignissime Archelaus pro salute generi gratiam referēs
& redintegrate concordie causa letus quippe nichil moratus amicis romę scripserat vt in causa dicen-
da suffragarentur alexandro & vsq. ad Zephirim deduxit talentis triginta donatum.

Mariānes filij ppter mris ne- cē patrē hntes suspectum vxo res duxerūt a- ristobolus scilz filiā Salomei & alexander glafi rā filiā regis ca- padoci & patri accusant insidi as parare.

Antipater testa- mēto regni suc- cessor declara- tus matrē suā a patre fecit re- uocari. &c.

Eloquēs alexā der.

Cęsar spretis fi- liorū accusatio- nibus herodē recepit in grām & ei quę filiorū vellet pmittere successorē relin- quere.

¶ Herodis oratio ad populum & tres filios quos reges designat sed tamē regni honorem ipsis tribuēs regnum sibi retinuit gubernādum. Filios autem specialiter & si ad mutuum amorem exhortauerit eis regalia donans vestimenta ipsos tamen dissentio non relinquit sed astutus Antipater odium in fratres celabat ipsis quidem pro nobilitate generis: quicquid animo cōcipere vult verbo ma- nifestantibus vnde multi fuerunt delatores adolescentum dicta in crimina cōuertentes. Amicorum q. Antipatri & adolescentulorum diuersa erat conditio. Antipater namq. fratres patri accusabat ipsi q. omnes cōtra fratres fauebant qui in se delata facinora ignorabant. Antipater insuper contra ado- lescentes Feroram patrum & Salomen amittam concitauit.

¶ Capitulum vigesimum secundum.

D Ostea vero quod hierosolima peruenit herodes, populo conuocato tribus filiis prope asiam. Oro Herodis tribus causam reddit profectiois. multa quoque deo gratias egit: multa quoque etiam cesari qui dominus suae perturbatione sedasset & (quod regno maius esset) concordia filijs prestitisset quam ego inquit arcius copulabo alias compilabo. Nam ille quidem me regni dominum & successorum iudicem constituit: ego autem cum mea comoditate illi gratias refero. tres quoque filios meos reges designo: huius quoque sententiae meae socium primum deum precor fieri deinde vos. Nam quoque huic etas illis nobilitas successionem regni conciliat. Et quidem magnitudo eius etiam pluribus sufficit. Quos autem cesar iunxit & pater instituit, obseruate: non iniustis eos neque disparibus, sed meritis cōlentes honoribus. Nec enim tanta quis reficiet eum leticia qui praeter etatem obsequiū quantū ei quē despiciet doloris infliget. Quos autem similes cōiunctos esse oporteat propinquos atque amicos ego distribuā & concordiaē sponsores illos constituam: pro certo scientes seditionum contentio quoque causas ex contubernaliū nasci malicia. hos quoque si boni fuerint affectiones tueri. Rogo autem ut non solum istis sed etiam primates ordinum exercitus mei in me solum spem habeant in praesentia. Non enim regnum: sed regni honorē filiis meis trado. Et iocunditate quidem quasi rectores potentur potius autem tamen tamen noli meum est. Consideret autem quisque vestrum etatem meam, viresque institutū nec non etiam pietatem. Nam neque senex adeo sum: ut de me cito desperetur: neque voluptatibus assuetus quē adolescentiū quoque vitam spacio breuiore concludunt. Diuinitatem vero ita coluimus: ut in longum nos eum processuros esse credamus. Quod si quis in cōtemptum meum meis filiis placere maluerit: etiam pro illis michi supplicium dabit. Ego enim non quod inuideā ex me genitis honorifice eos haberi veto: sed quia noui hęc adolescentibus studia ferociae nutrimenta suggerere: itaque sic cogitent qui ad eos se applicāt bonis quidem apud me paratū esse praemium: seditiosis vero apud ipsos etiam quibus lenocinabuntur infructuosam fore malignitatem: omnes profecto mecum hoc est cum filiis meis sentient: namque ipsis expedit me regnare, meque his esse concordem. ¶ Vos autem o boni filij sacrum primum retinentes mente naturam cuius affectiones etiam inter feras bestias saluae sunt: deinde de cesarem qui nos reduxit in gratiam: meque tertium qui ea (quae iubere liceat) rogem fratres permanete. Iam nunc autem vobis & vestimenta & obsequia dabo regalia. Deum quoque oro cōseruare iudicium meum si cōcordes eritis. Hęc locutus singulos benigne consalutauit populumque dimisit alia conuenientia eius optantes qui vero mutationis erant cupidī nec audisse quidem se quicquid simulant. Dissentio non reliquit fratres. ¶ Fratres autem dissensio non reliquit: sed peiora suspicantes alius de alio digressi sunt. Namque Alexander & aristobolus egre ferebant confirmatū esse antipatro meritum, antipater autem succedebat vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille provarietate morum & reticere secreta nouerat & quam sibi essent odio multa fraude celabat. His autem pro nobilitate generis: in lingua erat quicquid in mentē venisset. Et multi quidem his instigadis operam dabant plures autem amicorum sese explorandi causa insinubant. Itaque omne quod dictū esset apud alexandrum statim apud antipatrum erat: & ab antipatro ad herodem cum adiectione deferrebat nec vel simpliciter aliquid prolocutus adolescēs innoxius habebat: sed cuncta eius verba in crimina vertebatur maximaque numinis affingebatur sicuti liberio paulo fuisset. Semper autem qui eum irritarent sumittebat alias sub mittebat antipater ut mendacia sua veras occasiones haberent multisque falso vulgatis vnum quid comprobatū fidem oibus faceret. ¶ Sed huius quidem amicorum quisque aut natura taciturnus erat, aut muneribus parabatur, ne quid occultum expromeret nec errasset aliquis si antipatri vitam malicie dixisset archanum. alexandri vero familiares aut pecunia corruptos aut impulsos blandicijs quibus expugnauit omnia proditores aut fures eorum quae contra se dicerentur, siue agerentur effecerat. Cum autem caute vniuersa cōmitteret: astutis etiam criminationibus aditus ad herodem moliebatur fratrisque personam gerens alijs delatoribus subornatis siquid in alexandrum nunciassent fauore simulato id quod primo reprehendisse mox ociose astruēdo regis iracundiam pronocabat: omniaque ad insidias referebat: & ut necem patris alexander videretur optare. Nichil enim maiorem fidem calūnijs suggerebat: quod si eum purgasset, patris occidit. His accensus herodes quantum indies singulos de affectu adolescentium detrahebat, antipatro. ¶ In eadem vero partem inclinati sunt etiam qui regno parebant. Hij vero sentes alij pro imperio sicut philomeus amicorum carissimus regis: fratres ac tota progenies: omnia namque in antipatro sita erant. Eū quoque alexandro fuit acerbissimum: cuncta in eorum perniciem matris antipatri consilio gerebantur. Nouerca enim (seuior erat multoque plus quam preiugnos oderat: quos regina mater ediderat. Sed quam omnes ut antipatro magis obsequerentur spes inducebat: non minus tamen precepta regis quem ab adolescentibus separabant, qui carissimis edixerat ne quis ad aristobolum vel eius fratrem accederet aut se ad eos applicaret. Non solum autem regalibus erat formidolosi verum etiam externis. Nulli enim regum tantum potestatis cesar dederat: ut fugitios suos quauis

Liber primus Iosephi Iudei

Adolescentes in se delata facinora ignorabant. Antipater ferorā patrū & Salomē amittā contra adolescentes comouit.

ex ciuitatibus non subiectis ei liceret educere. ¶ Adolescentes autem delata in se facinora nesciebant hisq; propterea capiebantur incautius. Nullus enim palam incubabatur a patre sed affectu refrigerate paulatim intelligentes aduersus dolorem asperius excitabantur. ¶ Eodem autem modo etiam ferorā patrū & Salomē amittā contra illos commouit Antipater assidue: veluti cum vxore fenno cinando quibus in eos instigaretur.

¶ Glaphire insolentia / que omnibus propter generis nobilitatem preponens omnes herodis vxores & sororem despicebat / conspirationem concitauit in Alexandrum qui propter vxoris Glaphire superbiam & contumelias omnibus inuicis erat. Aristobolus quoq; Salomen inimicā sibi reddidit licet socrus eius erat / vxori suę frequenter generis humilitatem obijciens vnde ipsa iracundiam tribere non volens herodem contra adolescentes prouocat ad odium qui se ad eos euocans rogauit eos vt fratres diligerent promissa peccatorum veniam illi vero criminationum excusationem paraderunt eumq; placauerunt sed Salomen & pheroram sibi inuicis cognoscentes timuerunt. Feroras enim totius regni preter dyademā socrus erat. ancillę tamē captus amore regale renuit matrimonium cui data est venia Ipleq; sororem Salomen q̄ cum filio regis arabum procuratore nubere voluisset accusauit. Tota tamen tempestas contra Alexandrum versa est eunuchi quoq; ab alexandro corrupti vi formetorum Alexandrum accaserunt. Herodes autem maxime perterritus vbiq; exploratores committit maximaq; hi eius propinquis tribulatio qui seiplos preuenientes accusabant. Crudelissimūq; herodes fuit etiam circa amicos. Alexander autem in vinculis captiuatur multis eius amicis trucidatis alijsq; eum & fratrem q̄ veneno parassent contra patrem accusantibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

Glaphire insolentia que omnibus propter nobilitatem preponens omnes herodis vxores & sororem despicebat. vñ ppter eius superbiam oibus alexander erat inuicis.

Salome herodē cōtra adolescentes prouocat ad odium.

Herodes ad filios. Excusatio filiorū erga patrē.

Adolescentes cognoscentes Salomē & ferorā sibi inuicis timuerunt.

Auctoritas ferorę tetrarchę &c.

Feroras ancillę captus amore regale renuit matrimonium cui data est venia.

Vius autem inimicitijs conspirabat alexandri quoq; vxor Glaphira inuita de sua nobilitate commemorās. cunctorūq; se qui in regno viuerent dominam esse dictitans. Patrum enim genus a thémēno matrem autem a dario hydaspi filio ducere: multumq; despiciens ignobilitatē sororis & vxorum herodis: quarum quęq; propter formā nō propter nobilitatem esset electa. Nam multas ei fuisse vxores diximus quod licet & iudeis more patrio plures habere quodq; rex pluribus oblectaretur. Omnibus igitur propter superbiam & contumelias Glaphire inuicis erat alexander. ¶ Salomen autem Aristobolus & si socrus eius erat ipse inimicā sibi reddidit & ante quidem ppter maledictā Glaphirę seueritatem. Frequenter enim humilitatē generis obijciat vxori: q̄q; ipse plebeiam reginā: vñ frater suus duxisset Alexander. Hoc salomes filia cum demetrii matri nunciavit. Addebat autem q̄ aliorum quoq; fratrum matres idem Alexander & Aristobolus si regnum obtinuissent retrices cum ancillis facere minitarentur ipsos quoq; vicorum scortis. Illi cet irridentes q̄ litterarū studijs operam darent. ¶ His commota salome q̄ iracundiam concubitus non posset herodi cuncta indicauit. Satis autem videbatur idonea contra generū dicens & propter hec alia quedā criminiō diuulgata est: que succendit animū regis. Audiuit em alexandri & aristoboli matrem implorare: casumq; eius cum gemitu atq; imprecationibus conquiri: ac sepe istum quidam ex marianne vestimentis posterioribus diuidentem coniugibus minitari solitos esse q̄ cito ppter galibus delicijs eas nigris vestibus induerent. ¶ His de causis herodes licet constantem matrem adolescentium formidaret: tamen ne spem correptionis abscideret ad se eos vocauit. Romanū nauigaturus erat. & quasi rex pauca iterminatus pluribus quasi pater mouit: rogauitq; vt fratres diligerent promissa priorum peccatorum veniam si post hec meliores fierent. Illi autem criminationem inuidiam deprecando fictas eas esse dicebant: purgationisq; suę fidem rebus ipsis posse constare. Verum quoq; ipsum debere omnia facilitate credendi: aditum maledictis obstruere. Nunq̄ uenientes natiōes defore: dum cui persuadeatur exabit. ¶ Cum his eum mature placauissent quippe vt patre presenti metu reiecto. de post futuris merere ceperunt. Etenim cognouerunt salomen sibi esse alexandri & patrū ferorā. Vterq; autem seni & graues erant sed amplius feroras qui totus quidam regni preter diademā socrus esset. proprios autem redditus haberet centum talentorum totūq; iordanem terrę fructus caperet ipse a fratre dono sibi dato quincentia tetrarcham eum fieri benedictio cesaris idē herodes ipse trauersatregaliq; coniugio dignatus erat sorore vxoris suę nupti ei ostendit & post illius mortem desponderat ei filiarum suarum maximā trecentis talentis in dote dāta. Regale matrimonium feroras ancillę amore captus refugerat. quāobrem iratus herodes illam quę mutam dedit fratris filio: qui post a parthis occisus est. Mox autem morbo ferorę venia data in purgationem remisit. De hoc autem verus erat opinio: q̄ etiam viua regina herodem opprimere voluisset veneno. Sed tunc pluribus delatoribus aditus erat vt quis amantissimus frater esset herodis fide tamen eorum quę audisset adduceretur ad metum. Itaq; de multis qui suspecti erant habitaque in tempore istremo ad ferorę amicos venit. Quorū nulla quidem fuit de maleficijs aperta confessio: sed q̄ amico,

suspecto in parthos cogitasset effugere prodiderunt. ¶ Huius autem consilij & fuge conscium esse. Cuiuslibet salomes maritum. cui rex eum tradiderat: postq̃ superior adulterij est causa peremptus. sed nec salome criminatione libera manserat. Nam & hanc frater feroras accusabat q̃ cum sylleo procuratore regis arabum obedire de nuptijs constitueret: quem inimicissimum herodes habebat. Conuicta autem & in hoc & in omnibus quę feroras detulerat: indulgentiam meruit. Id atq; ipsum etiam rex feroram criminibus soluit. Domus vero tempestas in alexandrum transijt: totaq; capiti eius incubuit. ¶ Tres erant eunuchi regis carissimi: & ex genere famulatus neminem id latebat. Vni enim vinū ministrare cura fuit: alteri cenam apponere: tertius autem dormitum eum collocabat: & cum ipso cubabat. Hos muneribus maximis alexander cupiditati suę subiecerat. Itaq; postq̃ hęc regi sunt indicata vi tormentorum coacti & stuprum statim confessi sunt & quibus essent ad hoc promissum inducti aperuerunt: quomodo eos fefellerit alexander. nullam in herode sp̃e habendam esse commemorans improbo scene: & qui capillos inficeret nisi ob hoc solum vt eum etiam adolescentem putarent. Verū se coli oportere qui etiam inuito eo futurus esset regni successor: neq; multo post ab inimicis poenas recepti: fortunatosq; amicos suos beatosq; faceret: ac præ ceteris ipsos. Quin & obsequia potētum alexandro clam parare militūq; rectores itemq; ordinum principes occulte ad eū cōuenire dixerunt. ¶ Hęc herodes adeo pertimuit vt nō auderet statim delata pferre sed exploratores die noctuq; summittens dicta factaq; singula scrutabatur: & de quibus suspitio fuisset trucidabat. Itaq; regnū eius acerbissima iniquitate repletum est. Namq; pro suo quisq; odio vel inimicitijs calumnias fingere. multisq; regis iracundia cedis cupida contra aduersarios abutebantur: & mendacio quidē confestim fides habebatur. Erant autem criminationibus ipsi velociora supplicia. Deniq; accusabatur qui modo accusauerat: & cum eo qnī ante se conuictus esset ducebatur ad penam. De vita namq; periculum regis breuiore cōpendio terminabat. ¶ Ad hoc autem seuitia processerat: vt nec eorum quenq; humanitus aspiceret qui accusati non essent. verum amicis etiam inimicissimū se præberet. Itaq; multis etiā regno interdixit. & in quos potestatem non habebat in eos dictis asperis seuebat. Accessit malis antipater: collectaq; propinquorum caterua nullum criminationis genus omisit. Tantus autem ineptia sua regē conueniens delatorum timor inuasit vt stricto instare sibi gladio videret alexandrum. ¶ Deniq; subito & ipsum correptū in vincula coniecit: & in amicorū eius tormenta perrexit. Multi autem tacite moriebantur. nulla voce supra conscientiam prodita. Alij vero quibus mendacium impatientia doloris extorfit de patris eū insidijs cū fratre aristobolo cogitasse dixerunt: tempusq; obseruare vt illo dū veniretur occiso romā profugerēt. His tamē & si verisimilia nō erāt: sed necessitate cruciatus ex tēpore fingebatur. libenti tamē aio rex credebat pro cōsolatione accipiēs vincti filij ne id fecisse videret inuiste. ¶ Alexander patris suspicionem nullo modo aboleri posse arbitratus: fatetur insidias & quattuor libris plurimos socios se habere præscripsit ante omnia feroram & salomen Archelaus autem genero & filie timens venit in iudeam quibus prudentissime succurrit & verbis fefellit. Herodem qui ei filios alexandri dedit legendos vnde nactus consilij sui occasionem in feroram contulit & herodem paulatim pacificauit. Herodes itaq; remissa in alexandro ira excitatur in feroram qui archelaum consilio omnia fatetur sibi imposita atraq; veste cum lacrimis ad pedēs prouoluit veniam postulans eius medio promeruit. Archelaus autem herode placato ferorę iratus alexandro tamdiu mansit si tamq; ab eo distractam secū adducturum firmabat donec herodem pro adolescentulo compotū deprecari. Redintegrata concordia archelaum abeuntem herodes & vnum quemq; amicorum eius pro merito muneribus donauit.

Capitulum vigesimumquartum.

Cuius alexander quoniam suspicionē patris nullomodo aboleri posse arbitrabatur. Vltro malis essentendum putauit: ac diligenter aduersus inimicos quattuor libris fatetur insidias eorumq; se plurimos socios habere præscripsit: ante oīa autem & feroram & salomē. Hęc enim etiam stupro sibi quondam esse mixtam: cum vim noctu adhibuisset inuito. ¶ Itaq; libri in manibus herodis erant multa de optimatibus clamantes grauiā: cum mature in iudeam archelaus venit metuens genero simul ac filie. Quibus etiam prouidentissimo consilio succurrit: regisq; minas arte dissoluit. Mox enim cū eo congressus: vbi nam est clamat exitiabilis gener meus. Aut vbi parricidale caput aspiciam quod meis manibus ipse lacerabo: addamq; filiā meā bono marito nouer. Nam etsi consilij particeps nō est: quia tñ eiusmodi viri cōiunx fuit inquinare. Miror autē etiā patientiā tuā cuius periculū agitur: q̃ adhuc uiuit alexāder. Ego nāq; ita ex capadocia properās veniebā vt qui illum reperire olim dedisse supplicium. & de filia questionū tecū haberem: quam vitę atq; dignitatis cōtemplatione illi desponderam. At nūc de utroq; nobis cōsulendū est. licet nimium pater sis: & puniendū invidiatorem filium minus fortis. Permutemus dexterās: & alter alterius iracundię vicarie succedamus. ¶ Talibus increpans quis pertinacē fallit herodem. Itaq; ille quos alexander pericriperat libris le-

Ferora sorore q̃ cū silleo procuratore regis arabū nubere voluisset accusauit.

Tota domus tempestas contra alexandrum.

Eunuchi ab alexandro corrupti vi tormentorum coacti omnia confessi sunt alexandrum accusantes.

Herodes maxie perterritus vbiq; exploratos committit & maxima fit eius ppiquis tribulatio qui se ipsos præuenientes accusabant.

Alexander in vincula captiuatur multis eius amicis trucidatis alijsq; eum cū fratre in patrem in fidias cogitasse accusantibus.

Alexander prius suspicionē nullo modo aboleri posse arbitratus: quattuor libris fatetur insidias: multosq; dixit se habere socios scq; ferorā salomen. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Herodes liberos
Alexandri Arche-
lao dedit: iegen-
dos qui in eos q
in scriptis erāt & i
Feroram cōtulit
& herodem pau-
lati pacificauit.

Herodes remis-
sa ira in alexan-
dro excitatur in
ferorā q Archel-
lau orat vt fr̄s fa-
ciat recōciliatio-
nē & oia fatetur
sibi ip̄sita. &c.
Feroras atra ve-
ste cū lachrymis
venīa postulans
& se sceleratum
cōcessus medio
archelai promē-
ruit.

Archelaus hero-
de placato fero-
re iratus alexan-
dro tādū mane-
bat filiūq; a eo
distracta secum
adductum fir-
mabat donec he-
rodē vltro p ado-
lescēculo compul-
sit deprecari. &c.
Redintegrata cō-
cordia Archelai
medio ipsius ab
eūtem herodes
& vnumquēq; a
micorū eius mu-
neribus donauit
pro merito. &c.

gendos ei prēbet: singulis capitulis insistentem cum eo deliberabat. Vnde occasionem sui consilij nactus Archelaus: paulatim causas in eos qui scriptis tenebantur & in feroram contulit. Cum autem credere sibi regem videret considerandum est inquit ne forte adolescentulis tot nequissimorum insidijs cō- ueniatur non tñ ab adolescēculo. Nec enim apparere causam cur in tantū rueret scelus qui & nunc re- gno potiretur: & successionem regni speraret. nisi aliquos haberet huius persuasione auctores: qui ad deteriorē partē lubricū etatis impellerēt. Ab eiusmodi nāq; hoibus non solū adolescentulos falli: verū etiā senes domosq; clarissimas totaq; regna solere subuerti. ¶ Cōsentiebat dictis herodes: irāq; paul- tim remittebat in alexandro: & feroram excitabatur. Namq; hoc erat librorum quatuor argumentum. Qui vbi propēsiorem esse regis animum sensit: & in omnibus apud eum amicitiam archelai prēuale- re: q̄ honeste non posset ex imprudentia alias impudētia salutē quēsiuit: relictoq; alexandro cōfugit ad archelau. Et ille. Non inquit videt quo se pacto extimat tot criminibus inuolutum quibus manife- ste conuinceretur regem insidijs voluisse decipere. omniumq; malorum prēsentium adolescēti causa fuisse: nisi malis om̄ssis artibus callidis & negādi pertinacia quibus insimularetur oia cōfiteri & a fra- tre prēsertim cui dilectus esset veniam petere. Namq; ad hoc ei se quoq; modis oibus opem laturum. ¶ Paruit archelao feroras atraq; veste cū lachrymis vt q̄ miserabilis appareret. instructus ad pedes herodis accessit: sicq; meruit veniam postulans: & se quidem sceleratū esse fatebatur. Namq; omnia quē sibi obijcerentur fecisse horum autem causam esse diminutionem mentis atq; insaniam: ex mulie- ris amore conceptam. Itaq; postq̄ stetit feroras suimet ipse accusator ac testis: tūc eum iam archelaus excusando herodis iracundiam mitigabat proprijs vsus exēplis. Etenim se quoq; a fratre multo gra- uiora perpessum naturale eius ducebat ante posuisse vindictē: quippe in regnis velut in magnis cor- poribus semper aliquam partem pondere ipso tunc scire quam recidi quidem non oporteret: leuius vero curari. Multa in hunc modum locutus archelaus herodem quidem ferorē placatum reddidit: se autem alexandro tamdiu manebat iratus filiamq; ab eo distractam secum adductum esse firma- bat donec herodem compulsi vltro pro adolescēculo deprecari vt iterum ei filiam desponderet. Sa- tis autem cum grauitate archelaus cui vellet eam prēter alexandrum collocari promisit maxime em- impendere quē iura inter se affinitatis inuolata permancāt. Rege autem filium sibi ab eo donatum infirmante nisi matrimonium dirimisset q̄ & liberos iam haberent vxor quoq; ab adolescēte te dila- geretur quē si remaneret peccatorum fieret obliuio: si vero dilcederet causa de omnibus desperandi molliorem namq; fieri audaciam si domesticis affectionibus distraheretur. vix tandem cessit: vnaq; & ipse redijt cum adolescente in gratiam & patrem eius reduxit. Proculdubio tamen eum romam mi- ti debere ait cum cēfare collocaturum. de omnibus enim sese ad eum litteras fecisse. Consilium qui- dem archelai quo generum suum periculo liberauit peractum erat: & redintegra concordia in epulis & humanitate conuictus familiariter verabatur. Ab euntē autem muneribus talentorum septua- ginta solio quoq; aureo gemmis ornato & eunuchis & concubina donat herodes quē panichis voca- batur: itemq; amicorum eius quemq; pro merito. Quin & cognati regi omnes iussu eius archelao do- na clarissima dederunt: eumq; tam ipse q̄ optimates anthiochiam vsq; profecuti sunt.

¶ Eurides lacon proditiosissimus adulator reconciliationem perturbauit Alexandri. regemq; adu- latione falsiq; laudibus & sermonis calliditate circumuenit qui apud eum Antipatri laudator pecu- niā corruptus erat & Alexandri qui incaute de patre conquerebatur proditiosissimus fuit accusator. Alios quoq; antipater contra fratres subornauit accusatores. Epistolam insuper fictam ad custodem castelli Alexandrij nomine Alexandri directā in produxit vnde herodes torto castelli prēposito fil- ios quis nullum contra eos validum proferretur documentum interrogari recepit: & Euridem totius sceleris fabricatorem quinquaginta talentis donauit qui ad Archelau capadocię regem vadens & mentiens Alexandro reconciliasse herodem ab eo munera accepit: sed tandem propter facinorosa cō- sarea fugatur Herodes autem paratissimus ad audienda maledicta.

Capitulum vigesimum quintum.

Eurides laco p-
ditiosissimus a-
dulator reconci-
liationē pertur-
bavit Alexandri
&c.

Non multo post quidā in iudeā venit Archelai consilijs multo potentior. qui non solū reco- ciliationē gratiē alexandro quēsitam fecit irritam: verū etiam causa fuit vt periret. Laco enī genere nomine eurides: ad regni desiderij pecunię amore corruptus. iam enim luxū re- gia tolerare non poterat. Is aplissimis donis herodi oblatis velut eorū quē aucuparetur illecebra cū sta- tim multiplicata recepisset: immaculatā liberalitatē nihil esse ducebat nisi regnū sanguine cōparasset. Itaq; regē adulatione falsiq; de ipso laudibus & sermonis calliditate circūuenit. matureq; prospēdo eius igenio dictis simul & factis quē illi placerēt: inter primos amicos eius habebat. Nā & rex & omnes eius comites libēter eiūē sparche prię causā prēcipuo dignū honore ducebāt. Ille aut postq̄ fragilita- tem domus animaduertit. fratrumq; inimicitias & quemadmodum pater in singulos esset anima-

Antipater quidem hospitio præuentus erat: simulata vero amicitia fallebat alexandrum: olim se ar-
 chela socium esse mentitus. Quo etiam citius quasi probatus obrepserat: moxq; ab eo fratri quoq; ar-
 istobolo commendatus est. Peremptis autem personis omnibus. alium alio modo subibat. Ac pri-
 mum fit antipatri mercennarius & alexandri proditor illum exprobando castigans q; cum fratrum
 sit maximus (pei sue negligit insidiatores: alexandrum vero q; regina creatus: & reginae vir conjugis
 filium priuatae mulieris pateretur regno succedere: præsertim cum habeat magnam occusionem arche-
 laum. Quæ quidem adolescenti vera fide suadere videbatur: q; amicitia simulasset archela: unde nec
 alexander quicq; metuens & de antipatro quæ se mouerent apud eum querebatur: & quod nichil mi-
 rum faceret herodes si cum matrem eorum interemerit: ipsis quoq; regnum eius auferret. Quorū eni-
 rides causa & miserari eos. & pariter dolere simulans: etiam aristobolum ad eadem dicenda pellexit:
 atq; ita querelis in patrem utroq; deuicto referens ad antipatrum secretum discedit: afficto insidiarū
 quoq; mendacio quas ei fratres parasse firmabat ac pene iam strictis in eum gladijs irruere. Ob hæc
 autem multa pecunia donatus ab antipatro laudator eius erat apud patrē: & ad extremum necis ale-
 xandri & aristoboli redempta opera ipse accusatoris partibus fungitur. Cumq; audisset herodes: vitā
 ei se rependere pro beneficijs delatis: & licem referre dixit hospitio. Namq; olim alexandrum exacu-
 isse in eum gladium & confirmasse dexteram: verum sceleri tantum fuisse impedimēto q; societatem
 facinoris assimulasset. Alexandrum enim dicere non bene secum herodem actum putare q; regnum
 obtinuisset alienum & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset: nisi etiam degenerem
 coaptaret heredem: auctumq; ipsorum regnum antipatro spurio propinaret. Proinde semet hyrcani
 manes & mariannes vitum ire. Nec enim decere successionem regni ab eiusmodi patre sine cede su-
 scipere. Multis enim rebus ad hoc excitari quotidie: quia nichil sibi omnino loqui sine calumnia lice-
 ret. Nam si de nobilitate aliorum fiat mentio sine ratione se contumelijs affici patre dicente solus ge-
 nerofus alexander & cui pater fit pro ignobilitate dedecori. Inuentionibus quoq; offendere soli q; an-
 tipatro indulgentem. Ob quæ velle mori non recusare: nisi ex voto insidiæ successissent. Sin eum occi-
 disset: primum salutis occasionem fore archelaum socerum suum ad quem posset effugere deinde ce-
 sarem qui nunc vsq; ignoraret mores herodis. Nec enim sic ei astaturum vt antea patris præsentiam
 formidando. nec de suis tantum criminibus locuturum sed primum totius gētis erumnas: & q; ad ne-
 cem vsq; tributas opprimeret vulgaturum. Deinde in quibus delitijs quibusq; actibus parte sanguine
 pecuniæ consumptæ sunt: & qui vel quales ex illis fuerint locupletati: quæ causa ciuitatis plagate: ibi
 autem quæsiturum & aus & marris necem omniaq; regis scelera resecturum: quibus cognitis nemo se
 indicauerit patricidam. ¶ His eurides in Alexandrum falso delatis antipatri laudes perlequebatur: il-
 lum solum qui patrem diligeret esse confirmans: quicq; adhuc insidias retardasset. Rex autem nondū
 præterite suspicionis dolore compresso: intollerabilis iracundiæ feritate turbatur. ¶ Iterumq; hoc tem-
 pus nactus antipater. alios accusatores fratribus subornauit qui eos dicerent cum iocūdo & tyranno
 dam colloqui solitos esse equitum regis olim principibus tunc vero propter quasdam offensiones or-
 dinibus motos. Hac deniq; indignatione succensus: confestim eos tormentis herodes subdidit. Illi au-
 tem nichil eorum se quæ crimini darentur scire confessi sunt. ¶ Sed oblata est quædam velut ad pro-
 positum castelli Alexandri ab alexandro scripta epistola deprecante vt cum Aristobolo fratre se in
 caste: lum reciperet si patrem interfecissent tanq; armis q; alijs eos subsidijs vt permitteret. Hanc ale-
 xander Diofanti commentum esse dicebat. qui regis erat notarius homo audacissimus & cuiuslibet
 manus literas imitari percallidus. Itaq; multis sepe falso conscriptis ab hoc postremo occisus est. tor-
 to autem castelli præposito nec in eius iudicio quicq; herodes eorum quæ delata erant verum esse co-
 gnouit. Sed quis nullum documentum validum proferretur: filios tamen interim absolutos asseruari
 præcepit. Euridem vero domus suæ pestem ac totius sceleris fabricatorem bene de se meritum dato
 rebusq; salutaris appellans: talentis quinquaginta donauit. Ille autem priusq; certa fama nūciaretur ad ar-
 chelam properat: aususq; dicere quod herodem reconciliasset. Alexandro ab illo quoq; pecunias ca-
 pit. deinde in achaiam transgressus ad similia facinora male quæsitis abusus est. Postremo apud Ce-
 saream accusatus q; dissensionibus repleuisset achaiā. & ciuitates spoliaret: inde fugatur. ¶ Atq; hoc
 enim modo alexandri & aristoboli pene persecutæ sunt. ¶ Hoc loco dignum est Choum euaristum
 huic sparciathe conferre. Namq; is cum amicissimus esset alexandro eodemq; tempore quo eurides
 eundem erat aduenisset percussari regi super his quæ ille insimulari iuratus nihil se ab adolescentibus
 audisse firmavit: nec tamē id quicq; miseris profuit apud herodem: solis maledictis aures paratissimas
 aperientem: eumq; sibi gratiosum esse iudicantem: qui secum eadem crederet: hisdemq; moueretur.
 ¶ Salome socrus Aristoboli & amitta qui eam vt suæ saluti consulere præcabatur: eius moni-
 ta regi prodidit rex itaq; filios vinxit & separatos præcepit asseruari & Volumnium atq; Olympum
 a cesarea fugat.

Maxima Euri-
dis proditio.

Corruptus pecu-
nia Eurides an-
tipatri laudator
apud patrē. &c.

Alexandri incau-
ta querela.

Antipater alios
cōtra fratres subor-
nauit accusato-
res.

Epistola sc̃ta ab
alexandro scripta
ad custodē Ale-
xandri castelli.

Dyophantus fal-
sarius notarius.

Herodes filios i
carcerari iubet &c.

Euridem totius
sceleris fabrica-
torē quinquagi-

ta donauit talen-
tis q; ad archelaū

vadēs & mētēs
Alexandro reco-

citasse herodem
ab eo mūera ac-

cepit sed tādē
ppter facinora

a cesarea fugat.

Liber primus Iosephi Iudei

descripta ferentes iudicia mittit ad Cæsarem qui herodi rescribens potestatem (congregato cor. cilio) dedit ei filios punire. Paret ergo scriptis Herodes & Beriti conuocato concilio presederunt. Saturninus & pedanij legati & alij Syriæ optimates preter Archelaum regem qui regi erat suspectus. Herodes vero filios quos prouido satis concilio ne assistentes ad misericordiam impellerent in iudiciū non produxit sed eos absentes quasi presentes accusat obijciendo insidias. Saturninus condemnandos adolescentes sed non mortem pronunciauit quem duo legati & nonnulli alij secuti sunt. Volumnius vero primus cupidior: post eum herodis fautores necandos esse adolescentes iudicauit. Interea vero tyro verus miles veritatem libere locutus est clamitans conculcatam esse iusticiam & veritatem perisse. Quem rex cum filio capi iussit a triphone tonsore falso accusatum. Ipseque in tortura & militum principes cum tonsore lapidum ictibus interimuntur & filios in sebastemissos iubet effocari & in alexandrio cum Alexandro materno auo sepeliri.

Capitulum vigesimum sextum.

Necitabat preterea salome crudelitatem eius in filios. Namque hac aristobolus quo se periculis inuolueret. quam & socrum habebat & amitam monitam miserat: ut salutem suam consulere: quasi rex eam decreuisset occidere iterum in simulatam quorum ante fuerat accusata: quod Sylleo Arabi nubere cupies quem sciret eius inimicum occultam illi secreta regis nunciaret: & hoc fuit extremum quo tanquam tepestate oppressi adolescentes non secus quam a turba ne pessundati sunt. Salome enim protinus contedit ad regem eique monita Aristoboli prodidit. Atque ille ulterius durare non passus utrumque filium vinxit. & separatos asseruari precepit. Deinde volumnius militie magistrum & ex amicis suis Olympum descripta ferentes iudicia proficisci iussit ad Cæsarem.

Salome socrus & amita Aristoboli regieius monita perditque utrumque filium vinxit & se paratos precepit asseruari & volumnius & Olympus descripta ferentes iudicia mittit ad Cæsarem.

Congregati concilij contra adolescentes praesidentes & eorum sententia.

Filios Herodes noluit producere in iudicio ne ipsi liberarentur sed eos absentes accusat.

Saturnini sententia contra adolescentes.

Tristis sententia Volumnij.

Tyro veritatem libere locutus non ea eius verba.

Tyronis ad herodem verba.

Herodes tironem cum filio capi iussit quem falso triphone tonsore accusauit quique periturus in tortura

dit. Atque ille ulterius durare non passus utrumque filium vinxit. & separatos asseruari precepit. Deinde volumnius militie magistrum & ex amicis suis Olympum descripta ferentes iudicia proficisci iussit ad Cæsarem. Qui postquam naui Romam delati regis litteras reddiderunt vehementer quidem in adolescentes Cæsar exarsit verum eius potestatem in filios a patre auferendam non dixit. Denique rescribit ei ut ipse si uoluerat minus esset arbitrij: melius tamen facturum dicens si in communi consensu propinquorum suorum prouinciarum rectorum de insidijs quæreret. eosque si delato crimine reperiret astrictos occideret: si vero suam tantum esse meditados. mediocri supplicio contentus esset. Paret scriptis herodes Cumque beritum quo Cæsar iusserat peruenisset. iudicium cogit. Presederunt autem rectores quibus a Cæsare scriptum fuerat. Saturninus & pedanij legati & cum his volumnius procurator: itemque propinqui regis & amici necnon & Salome & feroras & post hos optimates syriæ preter archelaum regem. Namque hunc herodes quod alexandri focer esset suspectum habebat. Sed filios quidem satis prouido consilio in iudicium non produxit. Sciebat enim quod si tantum nisi fuissent: omnimodo ad misericordiam conuocati pellerent. Si vero etiam dicendi copiam nacti essent: facillime alexander obiecta dilueret. Igitur quidem illi custodiebantur in platene vico sydomorum. Exorsus autem rex veluti cum presentibus ageret commouebatur. Et insidias quidem timide obijciebat: nam probationibus deficiebat: male dicta vero & probra & iniurias & peccata plurima in se admissa prosequabatur: eaque morte grauiora esse confessoribus demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret: semetipsum argui miserabiliter questus acerbamque victoriam vincere: singulorum sententiam rogabat i filios. Et primus saturninus condemnandos esse adolescentes sed non mortem pronunciauit. Nec enim fas esse cum tres ipse assentes habeat filios mortem alienis decernere. Idem etiam duobus legatis visum est: eosque alij nonnulli secuti sunt. Tristem vero sententiam primus volumnius dixit: cunctique post eum herodis emulatio ne vel odio: neque indignatione quisque necandos esse adolescentes iudicabat. Tunc autem vniuersa syria & iudea suspensa quidem operiebatur huius tragedie finem: sed nemo estimabat herodis crudelitatem usque ad parricidium processuram. Ille tamen filios tyrum traxit atque modo nam cæsaream deudeos quo mortis genere perimeret cogitabat. Interea vetus quidem regis miles tyro nomine qui & filium habebat alexandro consuetum atque amicum. & ipse adolescentulos diligebat. pre nimia indignatione mentis in postremo circumiens clamitabat conculcatam esse iusticiam: veritatem perisse: naturam esse confusam: vitæque hominum iniquitatis esse plenam & omnia quæ dolor contemptori vitæ dictasset. Deinde ipsum etiam regem ausus adire: michi vero inquit omnium esse videris infelicitissimus qui contra carissimos nequissimis credas. Siquidem feroras & salome fidem apud te aduersus filios tuos habent: quos tepe mortis supplicio dignos esse iudicasti neque aduertis hoc eos agere ut iustis successoribus destitutus cum solo maneat antipatro capi facilem regem optantes. Verumtamen cogita: ne ille quoque militibus adorsus sit. propter cedem omnium fratrum Nullus est enim qui non adolescentium miteretur. Principum autem plurimi. etiam palam grauius ferunt. Hæc dicens simul eos qui ius iubeat. ibique cum aliis quidam regalis tonsior nomine tripho nescio qua exagitatus infania semetipsum indicans profluit. Ac michi quoque tyro inquit iste persuasit: ut occasione tondendi nouacula te occiderem: magnaque michi alexandrum daturum munera pollicebatur. His auditis herodes & tyro

nem eiusq; filium & tonsorem subdidit questioni. Tumq; illi pernegarent: tonsor autem amplius nichil diceret: tyronem vehementius torqueri iussit. ¶ Cumq; filius eius patris miseratione commotus cuncta se regi si eum sibi condonasset, indicaturum promissit eoq; relaxato: ipsum occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit impulsus ab alexandro. Hoc autem quibusdam fictum ab adolescente videbatur quo tormentis eriperet patrem: nonnulli verum esse firmabant. ¶ Herodes tamen & militem principibus & tyrone pro contentione accusatis: ita in eos armauit populum ut ibidem cum tonsore signorum & lapidum ictibus interirent. Filios vero in Sebasten missos quos non longo a caesare in teruallo distaret effocari precepit: eaq; remanente perfecta in alexandrum castellum mortuos asportari cum alexandro materno auro sepeliendos. Hic quidem alexandro & aristobolo finis vite fuit.

¶ Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus peremptorum timebat filios. Erant enim alexandri filij duo ex Glaphira Tygranes alexander. aristoboli autem ex beronice salomes hila filij: herodes & Agrippa & aristobolus filijq; Herodias & Mariannes sed Glaphiram quidem cum dote sua in capadociam interfecto alexandro dimisit & beronice aristoboli coniugem auunculo Antipatri nuptum dedit Antipater vero metu opes multas pluribus largiens magis erat in filius. Herodes autem conuocatis propinquis & amicis: astantibusq; pupillis lachrymatur eos amantissimos vocans omnibus commendat & maiori filio alexandro ferore filiam desponsat & filio antipatri primam aristoboli filiam & aliam herodi ex filia pontificis sibi genito. Antipater autem malitiam circa fratrum filios non potuit continere sed sponsalia callide studuit dirimere instatissime eum precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari Nouem enim herodes uxores habebat ex quarum septem: filios suscepit plurimos vnde herodes audito Antipatro nepotibus timesponsalia reformauit Antipatri nam adulatio multum valuit apud Herodem Antipater itaq; odium vitare non valens terrore securitatem sibi quesivit cui ferora & mulierum confectio preter Salomen quae omnia cognoscens eis aduersabatur velut tam confirmato regi obediebant. Fingebant quoq; inter se ut regem deciperent palam discordias Salome vero omnia cognoscens regi nunciat vnde iratus rex maxime contra ferorae uxorem quam ei precepit expellere qui ait se citius vita quam coniuge carissimam incertus itaq; rex quid ageret Antipatro ne cum ferora & eius coniuge interdicere habere colloquium.

Capitulum vigesimumseptimum

Antipatrum vero cum iam sine controuersia successorem regni speraret: intollerabile gentis excipit odium: cunctis scientibus omnes illum omnibus fratribus suis commiseruisse calumnias nichiloq; minus timor eum non mediocriter sollicitabat crescente sobole peremptorum. ¶ Erant enim alexandro ex glaphira filij duo tygranes & alexander. Itemq; aristobolo ex beronice salomes filia Herodes & Agrippa & aristobolus: filijq; herodias & mariannes. ¶ Sed glaphiram quidem herodes cum dote sua in capadociam dimisit: postq; alexandrum interfecit. beronice autem

aristoboli coniugem auunculo antipatri nuptum dedit qui ut salomen quam infensam habebat (si reconciliaret istas nuptias excogitauit) idem vero antipater etiam feroram muneribus alijsq; obsequijs atq; amicis preterea caesaris ambiebat: magnas Romam mittendo pecunias. Saturninum enim cum alijs omnibus apud syriam donis expleuerat. ¶ Hoc autem magis inuisus erat cunctis quam plura donabat: velut opes tantas non munificentia largiretur sed metu consumeret. Itaq; eueniebat ut nec accipientium beniuolentia quicquam proficeret, quibusq; nichil dedisset acerbiores inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat: cum preter spem videret orbos pueros ab herode curari: quantumq; illum peremptorum cedis poeniteret prois eorum miseratione significari.

Conuocatis enim propinquis atq; amicis suis & pupillis astantibus: cum lachrymis opplesset oculos dixit. Horum quidem michi patres fortuna quendam tristis eripuit ipsos autem orbitatis misericondia quam natura commendat. Experiar itaq; ut etsi pater infortunatissimus fui auus tamen sum prouidentior: & a quibus post me regantur amantissimos michi relinquam. Despotheo igitur filiam tuam feroram maximo filiorum alexandri: ut ei curator sis necessarius. Tuo vero antipater filio aristoboli filiam: beronis enim hoc modo pater orbate. Sororem vero eius meus accipiet herodes pontifice auro materno pronatus. Et de his quidem hoc sit meum iudicium: nequid quicquam dirimat qui me amabit. Preterea etiam deum bono regni mei meorumq; nepotum copulare nuptias: atq; hos pueros placidioribus quam patres eorum oculis aspicere. Postq; haec locutus effleuit. & puerorum dextras iunxit benignissimiq; consalutatis iuuenulis: dimisit concilium. ¶ Statim dirigit antipater: quantoq; dolore affectus esset neminem latuit. Pupillorum namq; honorem apud patrem quoq; sibi derogatum existimabat iterumq; de rebus cunctis periculum fore si alexandri filius preter Archelaum: etiam feroram teiracham adiutorem habere licuisset. Ad haec reputabat odium suum & orbitatis miserationem qua

Filius patris miseratione commotus ut ipsum liberaret confectus quesitum.

Tyro & militum principes cum tonsore ictibus interimuntur & filios in sebastem missos iubet effocari & in alexandrio cum auro sepeliri.

Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus timebat filios peremptorum.

Antipater opes multas metu pluribus largiens cum eis erat inuisus.

Oro herodis de nepotibus suis.

Herodes ferorae filiam maiori alexandri filio desponsat & filio antipatri aristoboli primam filiam & aliam herodi filio. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

¶ Antipatri po-
stulata.

Nouem Hæro-
dis vxores ex q-
uibus septem filios
sulceperat. & c.

Herodes audi-
to antipatro ira-
tus nepotibus ti-
mens sponsalia
reformauit.

Salome inuita
alexæ nupta.

Antipater odiū
vitare non terro-
re securitatē sibi
querit cui Fero-
ras & mulierum
cōflictio præter
Salomē quæ oīa
cognoscens eis
aduersabatur.
Fingunt mulie-
res iter se discor-
dias vt regē de-
ciperēt sed salo-
me oīa cogno-
scens regi nūci-
at vñ iratus rex
maxime contra
feroræ vxorem
quā criminatur.

tota gens flebat quanto viuētium puerorum studio & quanta memoria ipsius sceleris mortuorum tenerentur iudei. Itaq; omnimodo dirimere sponsalia statuit & callide quidem patri surripere timuit leuanti acriterq; vigilantī ad suspicandum palam vero eum supplex adire ausus est. Coramq; deposcere ne se priuari quo dignum esse indicasset nudumq; regis nomen habere vellet: regni autem substantiam pœnes alias esse. Nec enim posse rerum obtinere dominatum: si præter auum etiam archelaum feroras alexandri filio socer adiunctus esset. Instantissime vero præcabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem namq; regi vxores erant: sed harum septem vnde filios sulceperat. Ipsum Antipatrum ex doīde. Herodem ex marianne pontificis filia. itemq; Antipam & Archelaum ex Martace alias Malthace samaritide: filiam Olympiade quam frater eius Isippus habuerat ex hierosolymitide. de cleopatra vero Herodem & Philippum necnō ex pallade Phaselum. Habebat alias quoq; filias Boromen alias Rhaxoen & Salomen vnam ex phedra. alteram ex helpi-
de. Duasq; vxores sine filiis consobrinam & sororem ac præter hos, & Alexandri aristoboli sorores duas ex marianne. Cum igitur tanta prolis copia superesset. aliter nuptias iungi postulabat Antipater. Rex autem prospecto alias perspecto eius animo quid de pupillis cogitareet vehementer iratus est. Quippe filiorum quos interfecerat casum reputans: formidabat ne & hi quandoq; criminationum antipatri præmium fierent. Sed tunc quidem seuioribus dictis protelat: postea vero blanditijs eius abducus sponsalia reformauit. Ac primum ipsi Antipatro aristoboli filiam collocat. filium vero eius iungit filie ferore. Hinc licebat aduertere quā antipatri valeret adulatio: qd idem in simili causa impetrare Salome non potuit. Hanc enim quis soror esset atq; hoc sæpe intercedente iulia vxore Cæsaris postulasset Arabum regi sylleo nubere non passus est sed inimicissimā sibi fore iurauit nisi ab hoc studio desitisset posteaq; inuitam alexe cuidam ex amicis suis in matrimonium dedit: eiusq; filiarum vnam Alexandri filio alteram Antipatri auunculo tradidit. Natarum autem Mariannes vna sororis filium habebat Antiphon: altera fratris Phaselum. Sic interrupta pupillorum spe Antipater & pro sua commoditate affinitatibus iunctis expectatione certa nitebatur: adiectaq; malignitati fiducia ne quaerere: cum præterea Feroras ei veluti iam confirmato regi obsecundaret. Quin & mulierum conflata in aula conflictio nouas turbas excitabat. Etenim Feroræ vxor cum matre & sorore sua necnō & matre Antipatri multa in regno insolenter agebat ausa etiam duas regis filias contumeliose tractare cui rei maxime ab antipatro erat adiecta itaq; cum inuisset illas essent alias quidem morigeras habebant sola vero salome aduersabatur eorum concordie. quodq; non bono regis coirent apud ipsum in simulabat. Cognita vero eius delatione mulieres qq; Herodes egre tulisse: ab aperto quidem conuentu & familiaritate abstinuerunt: contra vero etiam inter se discordare rege audiente simulabant. cum adeo colluderet antipater. vt palam feroram minime dubitaret offendere. Occultos autem horum nichil ignoraret salome: sed herodi cuncta nunciaret: ille autem ardens iracundia: maximeq; aduersus feroræ coniugem qd eam præter ceteras accusaret salome. aduocato cognatorum amicorumq; consilio & talia multa mulieris & filiarum contumelias crimini dedit qd phariseis mercedem contra se præbuisset fratremq; sibi hostem reddidisset expugnatum venenis. Postremo conuertiens ad feroram vtrum se ait fratrem an vxorem vellet optare. Cumq; ille se citius vita dixisset qd coniuge cariturum. incertus quid ageret ad antipatrum sermonem contulit ac ne cum ferora vel eius coniuge aut quouis alio qui ad eam pertineret vnq colloqueretur: edixit. Verum ille palam præcepta custodiens in occultorum his pernoctabat.

¶ Antipater Salomes timens obseruationem per amicos (vt Romam proficiscatur) procurat & cum muneribus & testamento (vbi ipse rex erat inscriptus) mittitur Sylleus quoq; qui maximum cū Arethā rege suo certamen habebat Romam cum Antipatro certaturus nauigauit quem Fabatus herodi accusat qd corinthus pœcunia corrupisset vt ipsum occideret quod duo Arabes subditi questionī confessi sunt qui & Romam missi sunt: Herodes quoq; fratrem vxorem repudiare recusantem indignatus cum vxore eiecit qui ad tetrarchiam suam accedens iuratus est ante herodis mortem non reuerti. Herodes sua manifestata patientia infirmum fratrem visitauit & corpus eius in hierusalem detulit cum honore sepeliendum. Quidam autem herodi feroram veneno fuisse interemptum nunciauerunt & pro amatorio mulierculam arabicam dedisse Syllei consilio mortiferum. Quo oīum veritatem perquirente quædam ancilla Antipatri matrem omnium malorum causam esse clamat & occultos Feroræ & mulierum conuentus detegit. cum qua omnes ancillæ contra Antipatrum conueniunt secreta declarantes consilia.

Capitulum vigesimumoctauum.

M Etuenſq; obſervationem ſalomes per amicos in italia degentes vt romam proficiſceretur effect: ipſorum perlatis litteris vbi antipatrum aliquāto poſt tēpore ad cēſarem mitti oportere perſcriberent. ¶ Igitur herodes nichil moratus eum miſit cum cunctis quę vſui forent magnaq; pecunia liberaliter inſtructum: teſtamentumq; vna portandum ei dedit. In quo rex ipſe antipater iſcriptus erat & antipatri ſucceſſor herodes ex marianne pontificis filia procreatus. ¶ Quin & ſilens arabs iudem neglecto cēſaris pcepto romam nauigauit: de his cum Antipatro certaturus de quibus ante cum nicolao cauſam dixerat Non leue autem cum aretha rege ſuo certamē habebat cuius etiam amicos interferat: & ſoemium in petra opido potentiffimum redemptoq; fabato diſpenſatore cēſaris ſauore utebatur etiam in herodem ſed maiore pecunia data herodes fabatum a ſylleo remouit ac per ſemetipſum quę cēſar iuſſerat exigebat. Ille autem cum nihil dediffet accuſabat apud cēſarem fabatū: diſpenſiatore eſſe dicens non quę ipſi. ſed quę herodi expedirent. Quibus comotus ad iracundiā fabatus ad huc autē apud herodem in honore maximo habebatur: ſecretorū ſylleo proditor factus eſt: regi q; indicauit q; ſylleus corinthum alias corinthium eius ſatellitem pecunia corrupiffet obſeruatio: oporteret. Neq; rex id facere dubitat: quoniam Corinthus iſte licet in aula regis eſſet educatur ex arabia tamen fuerat oriundus. Igitur mox non illum ſolum corripī ſed etiam duos alios arabas iuſſit apud eum repertos: vnum ſyllei amicum. alterum ſyliarchum: qui ſubditi quęſtioni magna pecunia corintho vt herodem occideret perſuaſiſſe: conſeſſi ſunt. Illi etiam a ſaturnio rectore ſyrie interrogati: romam tranſmiſſi ſunt. ¶ Herodes autem ferorę vehementius imminebat: vt repudicaret vxorem. Aliquid enim cum quo mulierem plecteret excogitabat quia multas in eam odij cauſas habebat: donec ipſum etiam fratrem cum ea ſupra modum indignatus eſcit. ¶ Feroras autem equo animo accepta iniuria ad tetrarchiam ſuam acceſſit: iuratus vnum ſibi exilij finem fore mortem herodis: neq; ſe ad eum reuerſum eſſe dum vixerit. Deniq; nec egrotum quīs ſepe accitus fratrem viſere voluit: cum quibuſdam mandatis eum quaſi moriturus vellet inſtruire. Sed ille quidem præter ſpem conualuit: poſt modum autem feroras in morbum incidit. Tumq; herodis patientia demonſtrata eſt. Nam & venit ad eum & humaniſſime curatum voluit ſed morbum ſuperare non quīuit. In diebus enim paucis eſt mortuus. Quem licet vſq; ad vltimum vitę diem dilexiſſet herodes: tamen q; illum quoq; veneno peremiſſet fama vulgatum eſt. Verum eius corpore i hieroſolyma portato luctum maximum cunctę genti denunciauit: clariffimaq; funus ſepultura dignatus eſt. ¶ Vnus quidem interfectorum alexandri & ariſtoboli hunc exitum vitę ſortitus eſt. Tranſiſt autem in antipatrum auctorem poena ſceleris ex interitu ferorę principium nacta. Quidam enim ex libertis eius cum regem triſtes adiffent: fratrem ipſius Feroram veneno interemptum eſſe dicebant. Nam quendam ei cibum obtuliſſe coniugem ſuam non quo ſolebat modo conditum eoq; ſumpto illo morbo: protinus eſſe corruptum. Veniſſe autem ante biduum matris ac ſororis eius accitu quandam veneficam mulierculam ex arabia vt venenum ferorę conſciceret amatorum: & pro amatorio dediſſe mortiferum ſyllei conſilio. Namq; illi notam fuiſſe. ¶ Percuſus igitur plurimis ſuſpitionibus rex ancillas & nonnullas libertas quęſtioni ſubiecit: ibiq; tum clamabat aliqua doloris impaciens. Deus celi terreq; rector in matrē antipatri quę horum nobis malorum cauſa eſt vindicet. Hoc rex initium nactus: perſequebatur vtrius indagine veritatis. Mulier vero & matris antipatri familiaritatem cum ferora eius vxoribus & occultoſq; eius conuentus aperuit q; q; feroras & antipater redeuntes a rege tota cum illis nocte potare ſoliti eſſent: ſeruis omnibus excluſis & ancillis. Vna quidem libertinarum hæc idicauit. ¶ Cum autem ancillę ſeparatim ſingulę torquerentur: patuit omnium dicta congruere qua de cauſa romani quidē antipater ex compoſitor feroras vero tranſ flumen ſecedere curauiffet. Nam ſepe illos in ſermone diſſile q; poſt alexandrum & Ariſtobolum ad ipſos eorumq; coniuges tranſiturus eſſet herodes. nec aliquid poſſe paſcere: qui marianne eiſq; filiis minime peperciffet: ideoq; melius eſſe ab hac belua quā longius ſe fugere. Sæpe autem dixiſſe matrī antipatrum conquerentem q; cum ipſe canus eſſet: pater in ſingulos iuuenefceret. ſeq; fortaiſſe priuſq; regnare incipiat moriturum. aut ſi vnq; ille de ceſſerit quāto autem iſtud fiet voluntatem ſibi ſucceſſionis omnimodo fore breuiſſimam. Pullulare præterea hæc capita hoc eſt Ariſtoboli & alexandri filios. ſibi autem filiorum ſpem adeptam eſſe patris iſta non eorum quemq; poſt mortem ſuam regni ſucceſſorem ſed Mariannes filium ſcripſiſſet herodem. Qua quidem in re proſus eum ſeneſcute delirare: ſi teſtamentum ſuum ſtandum arbitratetur: ſe namq; vt ex eius progenie nemo ſuper eſſet curaturum. Quin etiam cum omnes patres quibus inuiſi nunq; filij fuerunt odio vincat: plus eum tamen etiam fratres odiſſe. Deniq; nuper ſibi ne cum ferora colloqueretur centum talenta donaffe: atq; cum feroras diceret quid enim per nos ledabatur reſpondiſſe Antipatrum. Vtinam cunctis ablatis nudos ſe dum modoviuos relinqueret. Verum hoc nequaſq; fieri poſſe vt tam peſtiferam beſtiam quiſq; effugiat: ſub qua nec amicis eſſe palam liceat.

Antipater ſi-
mes ſalomes ob-
ſervationē per a-
micos vt Romā
proficiſceretur p-
curat & mittitur
cum muneribus
& teſtamento vbi
ipſe rex iſcriptus
erat.

Fabatus ſylleus
herodi accuſat
q; corinthiū pecu-
nia corrupiſſet
vt eum occide-
ret. &c.

Arabes duo
quęſtioni ſubdi-
ti corinthū vt he-
rodē occidēt pe-
cunia fuiſſe corru-
ptū cōfeſſi ſūt &
miſſi ſunt romā.

Ferorā iſſimum
herodes viſita-
uit & corpus ei-
us i hierlīm ſepe-
liendū detulit. &c
Quidā feroram
veneno iterēptū
regi nūciāt & p
amatorio mul-
terculā arabicam
dediſſet ſillei cō-
ſilio mortiferū.
Herode verita-
tē tormētis per-
quirētī quędam
ācilla matrē an-
tipatri oīm mā-
lorū cauſā eſſe
clamat & occul-
tos cōuētus: mu-
lierum & ferorę
aperuit.

Liber primus Iosephi Iudei

ret. Deniq; nunc occulte inquit conuenimus licebit autem aperte si virorum spiritum manusq; habemus hec in tormentis ancille prodiderunt: & q; feroras cum illis petram fugere cogitasset. Vt autem omnibus dictis herodes crederet: centum talentis effectum est. De his enim soli antipatro dixerat.

¶ Herodes Dosidem Antipatri matrem omni ornatu spoliata expulit hinc ad Antipatrum Samaritam Antipatri procuratorem conuenit & ex illius tormentis comperit necandi sui causa ex egypto Antipatrum venenum petisse per aliquam Antiphili collegam idq; feroram ab eo accepisse cui mandasset Antipater herodem occidere. Ferora vero dedisse vxori seruandū. Quę a rege statim euocata de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens insidiarum modum declarauit & ferorę dixit super fratris nece poenituisse & venenū ab Antipatro paratum consumi iussisse. Antiphilus quoq; veneni delator accusatur. Et mariane pontificis filia maleficiorū cōscia accusata herodes eius filius Antipatri successor a testamento deletus est. Bacillus quoq; aspidū virus attulerat. Litterę quoq; tunc ab Antipatro cōtra Archelaū & Philippū confictę apportantur. Nemo autē antipatro propter eius odiū quę contra eū fiebant in iudea notificauit. Quiq; patri de roma litteras misit cui pater indignationē simulans rescripsit. Audita autem Ferorę morte luxit quia maleficiorum amiserat ministrū timens ne comprehenderetur venenum. Dubius autē Antipater si domū redeat Cui aduenienti maxima fuit sollicitudo omnibus eū deuitantibus calide tamē vultu confidentiā simulabat. ¶ Capitulum .xxix.

Herodes Doside omni ornatu spoliata expellit

Antipater samarita Antipatrum dñm suū venenum herodi p̄i parasse accusat. Ferorę vxore uocata a rege de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens modum insidiarum declarauit.

Penitentia ferorę de nece fratris qui venenū contra fratrē ab antipatro paratū iussit cōsumi. Antiphilus veneni delator accusatur.

Mariane pontificis filia maleficiorum cōscia accusat. Hærodes filius eius antipatri successor deletus est. Litterę ab antipatro contra archelaum & Philippum confictę.

Dedit ante alios in doside Antipatri matre furor eius erupit: eamq; quę omni ornatu illi donauerat spoliata multis cōparato talētis expellit. Deniq; ira deposita: ferorę mulieres a tormētis recreabat. Timore autē pauidus erat: & ad oēs suspensiones excitabatur multosq; innocentes metu ne quę nocentium prętermitteret in tormenta ducebat. **¶** Hinc ad samaritā se cōuertit antipatrū qui procurator erat antipatri. & ex illius tormentis comperit necandi sui causa ex egypto antipatrū venenū malum petisse per aliquam antiphili collegā idq; ab eo antipatri auunculū accepisse. Theudionē ac ferorę tradidisset. cui mandasset antipater vt herodē occideret. dum ipse Romę abesset ac suspicionē caretet: ferorā vero venenū vxori suę dedisse seruandū. **¶** Itaq; hanc euocatam statim rex quod acceperat afferri iubet. Illa vero quasi allatura egressa de tecto se precipitem dedit vt eo modo & probationes & regis verbera pręueniret. Sed dei prouidentia sicut apparet quę ab Antipatro poenas repeteret: non in caput. sed in alteram delata partē periculū mortis euasit. **¶** Pertataq; ad regē ubi respicere potuit nam calius eā perturbauerat & quamobrē se precipitasset interrogata: adiūtare rege q; vera dicēti remitteret omne supplicium sin falsa promere maluisset corpus eius tormentis absumeret neq; sepulture quicq; relinqueret: paulisper tacuit. Deinde quod inquit secreta custodio cū feroras obierit: antipatro qui nos oēs perdidit seruatura. Audi rex. & tecū deus michi testis veritatis qui falli nō potest. Cū ferorę morituro alliceret: tūc ille me ad se vocauit. Et multū inquit mulier de fratris erga me aio sum deceptus. Nā qui sic me diligeret inuisum habui & necare cogitauit qui tūc nūc mei quīs necdū mortui dolore cōfunditur. Sed ego ob impietate pręcium fero. Tu q; meum seruas relictum nobis ab antipatro venenū huc asfer propere meq; vidente cōsume ad inferos quoq; vltroem huius sceleris conscientiam deferam. Ita q; vt iussit attuli: & magnam quidem veneni partem sub obtutibus eius in ignem effudi modicum vero michi propter dubios casus & q; te metuerem reseruauī. His dictis: illa quidem omnino paululum quod veneni habentē pixidem proferat. **¶** Rex quidem in matrem fratremq; antiphili contulit questionem. Verum hi quoq; antiphilū ex egypto attulisse pixidem fatebantur. illumq; venenum a fratre apud alexandriam exercente medicinam accepisse dicebant. Totum autē regnū circumeuntes alexandri & aristoboli manes. ipsi erāt incertarum rerum exploratores atq; iudices & a suspicionibus remotissimas approbationes trahebāt. **¶** Deniq; etiā pontificis filiam mariānem cōsciam esse maleficiorum patuit. Hoc enim tortis eius fratribus demonstratum est. Rex autem matris audaciā: filij quoq; poenitentia cohercuit. Nam quę illa peperat herodem antipatri successorē scriptū ex testamento deleuit. **¶** Post hæc etiam bacillus nouissima cōsiliū antipatri fides documentis accessit. Namq; is erat quidem libertus eius. Aliud autē venenum ferens hoc est aspidū virus aduenerat aliorumq; serpentium succos vt si prius fuisset inualidū hoc se feroras cū sua coniuge armaret in regem. **¶** Idem vero pręter scriptam cōtra salutem patris audaciā velut operā subsciciuam epistolas habebat aduersum fratres cōpositas ab antipatro. Erant autē romę in studiis archelaus & philippus iam adolecentuli: magniq; amici regis filij quos antipater velut imminētes spei suę remouere festinās quas dē in eos litteras ipse finxit amicorū noie romę degentiū. Nōnullis autē corruptis scribere persuasit q; multis maledictis pater caperent: ac de alexandri & aristoboli nece manifeste quęrentur: seq; accitos esse grauiter. **¶** Iam enim pater eos redire pręceperat: idq; maxime sollicitabat antipatrum. Quin etiam priusq; pater ciceretur in iudea cōstitutus antipater eiusdem modi contra eos romę litteras merebatur patreq; ad

A mundo vitandę suspicionis causa fratres purgare simulabat quędā falsa quędam vero adolescētis recata cōmemorans. Quo quidem tēpore scriptoribus ep̄larum quas in fratrum p̄niciem simulabat plurimis pecunijs datis sumptuum cōfundere temptabat indicia vestem p̄ciosam varia stragula poculaq; argentea necnon & aurea comparādo. aliaq; plurima instrumenta vt p̄ciosū magnitudine mercedē falsarijs erogatas celaret. Deniq; ducenta talenta expensa reulit & eorum maxima fuit occasio causa syllei. ¶ Vniuersis autem malis eius tunc minoribus maiore contactis cum omnia quidē tormēta de parricidio & pistolę vero de iteratis fratricidijs conclamarent nemo tamen ex iudea veniētium quo loco fortunę domus essent ei nūciauit: quis inter scelus probatum & ipsius reditum septem mensium interualla fluxissent: ita erat inuisus omnibus. Fortasse autem quibus indicandivoluntas fuit per interfectorum fratrum manes commutescebant. ¶ Deniq; rēma litteras misit continuo se conuenturū esse quodq; honorifice dimissus esset a cēsare nūcians. ¶ Rex autem insidiatorem manibus tenebre desiderans timensq; ne siquid p̄cisset forte caueret: ipse quoq; litteris beniuolentiā simulans & alia familiarissime scripsit: & vt reuersionē suam maturaret orauit. Nam si properasset: matris suę quoq; offensionem posset componere: quam expulsam esse nō ignorabat antipater. Primam quidē iam de morte ferorę susceperat epistolam apud Tarentum: eumq; vehementer luxerat. Id autem nōnullis de patrio laudābile videbatur. Sed quantum intelligi datur: causa doloris erat q̄ insidię pro voto non cesserant neq; tam feroram flebat: q̄ maleficiorū ministrum. P̄terea motus cum quidem ob ea quę cōfecerat occuperat. nequando forte comprehenderetur venenum. ¶ Tunc autem in cilicia patris epistola sibi reddita quam supra memorauī: statim quidem festinabat. Sed postq̄ in celeuderum delatus est: subiit eum quędam materni casus cogitatio: anima sibi iam per semetipsam diuināte. Et amicorū quidem prudētiore sibi suadebant: ne prius patrem cōuinceret: q̄ pro certo cognosceret quibus ex causis matrem suam repudiasset. Namq; timore ne criminationes eius auctę fuissent. Minus autem prudentes & visendę patrię magis cupidi q̄ quid antipatro esset vtile considerantes vt pro peraret monebant: ne ex ipsa mora & pater causam prauę suspicionis. & calūniantibus occasionem pręberet. Nunc enim siquid motum est in absentem factum: nec em̄ p̄sente illo quemq; id. ausurū fuisse. Absurdum enim videri propter suspensiones incertis certis bonisq; carere: neq; mature se patri reddeere ab eoq; regnum accipere quo solo ipso niteretur. Paruit his antipater impellente fortuna trāsmisus: in sebastum cēsareę portum defertur. Occurrit autem illi p̄ter opinionem maxima sollicitudo: cum omnes eū deirarent: nullusq; auderet accedere. Nam & si semper ēque inuisus erat: odio tamē vt proderetur tunc data libertas est. Multos autem auertebat ex rege formido quoniā iam cunctas ciuitates de antipatro fama repleuerat: solusq; de se quid ageretur ignorabat antipater. Nec enim vel citius eo quiq; deductus est cū romam nauigaret: vel ignobilius inde susceptus est. Enimvero clades ille domesticas intelligens calliditate celabat metuq; pene mortuus vultu confidentiā simulabat & neq; fugę spes vlla erat neq; circūstantibus malis emergere poterat certumq; nichil ei de domo ne sibi quidem nūciabatur. Id enim regis interminatio prohibuerat. Vnde interdum etiam spes eum pertemptabat hylarior vt nichil deprehensum: aut si quid esse hoc sese impudentia sua deluiturū: ac doctus quę sua instrumenta salutis haberet.

Nemo antip̄ro quę cōtra eū in iudea fiebant significauit obstāte omniū in eū odio.

Antip̄r andiā ferorę morte luxit quia maleficiorū amiserat ministrū timens ne forte cōprehederet venenū

Maxia antip̄r sollicitudo om̄ibus eū deuitantibus.

Callide antip̄r vultu cōfidentia simulabat.

C Dolis Antipater (quę suę salutis erant instrumenta) armatus venit ad regiā vbi amicis eius a prima ianua reiectis cum iniuria ipse quoq; a patre repulsi sunt cuiq; purgationi suę crastinus dies coram varo indictus est vnde metu obstupescit respondere nichil potuit. Postero autem die cōuocato concilio litterę matris ad Antipatrum delatę sunt in iudicio Antipatro autē ad patris pedes pro soluto Herodes orationem ad varum Antipatri accusatoriam & sui erroris excusatoria elegatissime habuit. Accusabat enim dolos Antipatri & insidias quarum probationes ipse dolore cōsultus Nicholaus adducere. Antipater vero seipsum purgare conabatur tempus suę peregrinatiōis pro rebus patris dicens expendisse & varum aliosq; commouit ad miam. Nicholaus autem contra Antipatrum crūdum adduxit probationes misericordię spēm auferens veneni quoq; per ordinem dedit probationes quo facto varus cum Antipater nichil amplius responderet q̄ deus testis est innocentie mēi: venenū petit idq; morti damnato bibendum pro experimēto dedit & eo statim mortuo quędam in secreto locutus gesta in concilio Cēsari rescribens discessit.

(Capitulum tricesimum.)

Dolis antip̄r quę suę salutis instrumenta erant armatus venit ad regiā

I Tag; his armatis sine amicis in regiā venit q̄ a priā ianua cū iniuria sūt repulsi. Forte autē varus iure rector itus aderat. Ingressus deinde ad patrē cōfirmatusq; audaci velut eius salutandę causa p̄pius accedebat: cū ille obiecta manu & capite declinato exclamat. Et hoc parricide est vt me āplexari velis cū tot maleficis iuolutus sis. Corrūpi ipiū caput neq; me attingas priusq; te criminibus exuas. Dabo, em̄ tibi iudm̄ & iudicē q̄ oportune p̄sto est varū Abi: & quęadmodū te purges ria repulsi ipse

Alia ad filium deplorans postulat
patris in iudicio

Liber primus Iosephi Iudei

quoque a patre re in diem crastinum meditare. Nam & tempus indulgeo calliditas tuis. ¶ Ad hac mater obstat. Iectus est quicquid factus antipater quia respondere nichil potuit: reuersus est. Cum autem ad eum mater & uxor uenisset cunctas ei probationes exposuerunt. Tunc recepta mente quo pacto sese defendere cogitabat. ¶ Postionis coram va stero autem die rex adhibito propinquorum atque amicorum consilio antipater quoque amicos vocat. Ipse autem cum Varo residens cunctos iudices iussit adduci in quibus erant etiam senus matris. Antipatri quidem pridem comprehensi: qui ab ea litteras ad eum deportauerunt huiusmodi. Quoniam illa omnia patri tuo cognita sunt: caue ne ad eum uenias. nisi aliquid auxilium a celsare impetraueris. Itaque his una cum alijs introductis: ingreditur antipater. Cumque pronus ante pedes patris cecidisset orosquit pater ne quid de me peiudices sed integras aures satisfactioni mee prebeas. Demostrobo enim me innoxium: si tu uelis. ¶ Ille autem magna ei voce impetrato silentio ad uerum locutus est.

Herodis ad uerum nota da oro accusatoria antipatri in gratitudinis & sui erroris in filios excusatoria. &c.

Quod & tu uare & quibus iudex iustus antipatrum monte dignum iudicauerint oerte scio. Vereor autem ne mea quoque tibi sit iniusta fortuna omniq; calamitate dignum deputes: qui tales filios genuerim. An quin hec tibi magis miserandus uideri debeo: quod erga tam scelestos indulgentissimus pater fui. Nam illis prioribus adhuc adolescentulis regnum detuleram: eosque romae educatos amicos celsaris feceram. Sed quos alijs inuidendos regibus emulandosque constitui: mee salutis hostes inueni quorum tamen interitus antipatro magis profuit. Isti enim quod adolescens & successor meus futurus esset: maxime securitas querebatur. At uero hic adolescentulus belua patientia mea supra quam alias plura satis erat expletus in me facietate suam profudit ei: uisus sum diu uiuere meamque senectute grauiter tulit: reus fieri non nisi parricidio passus est. Quae quidem profecto noui qua ratione cogitauit. quod eum ex agro abiectum reducerim & exclusis (quos regina michi peperat) filijs regni mei vicarium declarauerim. Et quidem tibi uare confiteor mee mentis errorem. Ego ipse contra me filios irritaui: quod antipatri gratia spes eorum iustas abrupi. Quid enim tantum de illis quantum de isto bene sum meritis. cui uisus etiam potestatem meam poene concessi aperte autem regni successorem testamento reliqui: & propter destinatos ei separatim quinquaginta redditus talentorum sumptum passim mea pecunia summini strauit ac nuper quoque romam nauigaturo trecenta dedit talenta: quemque solum ex omni familia mea tanquam patris seruatore commendaui. Aut quid illi tantum sceleris quantum antipater admiserunt. Quod uere de his habui tale iudicium quale demonstrauit. ¶ Huius insidias etiam probo quia ausus est aliquid parricida rursusque dolis ueritatem sperat obtegere. Uare hoc tibi cauendum sit. Nam ego istam beluam noui & quod sit uerissima dicturus iam nunc prospicio stetitque simulatos. Hic est qui me quondam monebat ut uiuum alexandrum cauere: neque meum corpus omnibus crederem. Hic est qui usque ad cubiculum meum solebat ingredi & circumspicere ne quis forte michi parasset insidias. hic somnij mei custos erat: & securitatis dator. qui consolaretur somnium perceptorum: & uiuentium fratrum beniuolentiam diiudicaret. Hic propugnator & satellites meus. Cum eius calliditas uare in mentem uenerit: & quemadmodum singula simulasset uix me credo uiuere: tamque grauem insidiatorem quo pacto effugerim miro. Verum tamen quia fortuna quendam excitat contra me domum meam. Michique amicissimi semper infensi sunt: ego quidem fatorum iniquitatem flebo & mecum ipse solitudinem gemam. Nemo autem qui sanguinem meum siterit elabetur: etiam si per omnes filios meos indicia uentura sint. ¶ Hec dicens ipse quidem interrupto sermone tacuit dolore confusus: nicholao autem uni ex amicis probationes iussit exponere. ¶ Inter haec autem antipater sublato capite cum prostratus ante pedes patris maneret: exclamabat Tu pater meas partes defendisti. Nam quomodo ego parricida: quem tu semper seruatore te habuisse commemoras. Aut si ficta ut dicis simulataque mea pietas fuit. cur in alijs tam callidus in hoc adeo demens fui ut non intelligeret quod si homines lateret tanti sceleris cogitatio. celestem latere iudicem omnino non posset: qui ubique praesto esset & cuncta conspiceret. An fratrum exitum ignorabam: quos ob id deus uirtus est quia de te male tractauerat. Quod autem fuit cui me tua salus offenderet? Spes regni? Sed regnabam. Odij suspitio? Sed diligebam. An ex te mortuus aliquis? Atque tui seruus: alijs timendus eram. Sed egestas causa fuit? Multo minus. Quis enim magis expensarum habuit potestatem? Si autem omnium hominum proditissimus essem inmanis: bestiae animum gererem: certe mansueti patris beneficijs uincerem quem tu modo dicitur exstisti totique filijs anteposueris unusque regem declaraueris aliorumque bonorum magnitudine reddideris inuidendum. O me miserum. acerbissimamque peregrinationem meam. Quam longo labore tempus magnumque insidiantibus spacium praebui. Sed tamen tuis pater tuique reuerentia me Syllae tua conteneret senectute. Roma michi testis est pietatis & princeps orbis terrarum celsarum patris amato re scepe uocitabat. Accipe pater has eius litteras fideis in me criminationibus uisum. Hec affectus erga te mea argumenta certissima recordare quam ingrate hinc contra me inimicitias non ignoras. Tu pater inuitus me prodidisti: tu copulisti ut darentur.

Accusat Hero des dolos antipatri & insidias.

Herodes dolore confusus nicholao probationes iussit exponere.

Excusat antipater tempus peregrinationis pro rebus patris tuendis

Auidie. Verū ad indicia ventiam. Ecce affum terra marique nichil vnq̃ parricida perpeſſus. Sed nōdum me hoc argumento diligas. Nam & apud deum & apud te patrem condemnatum eſſe me ſcio. Condemnatus autem deprecor: ne aliorū tormentis fidem adhibeas. In me feratur ignis: per viſcera mea pergant instrumenta poenarum. Ne parcas ſceſto corpori. Nam parricida ſum: tormentorū expers mori non debeo. ¶ Talia cum lacrimis atq; v̄lulatu vociferans & alios omnes & varum ad miſericordiam prouocauit. Solum autem herodem quo minus fieret iracundia continebat: documentis veris intentū. ¶ Ibi autē nicholaus iuſſu regis multa de antipatri calliditate preſatus & miſericordię ſpem ſuſtulit & atrociffimam accuſationem inſtituit. cuncta quidem regni maleſicia illi aſcribens: maxime vero fratrum interitum: quos ipſius calumnijs interfectos eſſe demonſtrans etiam ſuperſtitibus eum inſidiari quaſi ſucceſſionis captatoribus affirmabat. Nam qui venenum patri paraſſet multo minus a fratribus abſtineret. Cum autem ad veneni probatiōes veniſſet per ordinem proferebat indicia etiā de Ferora crimen exaggerans veluti quoq; ipſum Antipater fratricidam feciſſet: corruptiſq; regis amicitiffimis loelere omnem domum repleuiſſet. Atq; ita multis alijs dictis exprobratis perorauit. ¶ Varus autem cū reſpondere iuſſiſſet antipatrū & ille nichil amplius elocutus q̃ deus eſt teſtis inno-

Antipater varū & alios ad miſericordiā cōmo-uit.

Probationes veneni.

Quidam morti adiudicatus venenū qd antipater paraauerat bibit; varo iubete p expimēto & ſtatim moriſ.

BHerodes antipatro vinculis tradito ad Cēſarem nuncios mittit tunc quoq; quidam de ſeruis Antiphili de roma veniēs epiſtolas Agmes Iulię cēſaris vxoris ancille apportauit contra Salomē qua viſa regem ſubit cogitat: o ne forte etiam alexāder fuiſſet falſis epiſtolis comprehenſis. Herodes vero ne prepoſitis ſatiſſaceret morbo impeditur ſcribit tamen de Agme ad cēſarem & mutato teſtamento ponit pro antipatro Archelaum regni ſucceſſionē ludas autem & Mathias ſamatiffimi ſophiſte iudei audito regis morbo fabricata regis contra leges opera & auream aquilam (quā rex ſuper tēportam collocauerat) deſtruire & tollere mouerunt quos regis dux captos regi preſentat quos omnia conſtitentes viuos combūri precepit reliquos vero carnificibus tradidit obruncandos. Rex itaq; multiplici agitatione morbo multum ſperabat ſanitatē deſperata vero ſalute miſſibus ſuis & rectoribus multas donauit pœcunias.

CHerodes antipatro vinculis tradito: clādīs ſue nuncios ad cēſarem miſit. Poſt hec ſalomen appetiſſe inſidijs arguebatur antipater. ¶ Quidam enim de ſeruis antiphili roma venerat: epiſtolas ferens aliquid agmes nomine ancille iulię. Quibus ad regem ſcriptis. indicauerat ſalomes epiſtolas inter litteras Iulię repertas ei clam beniuolentię cauſa miſiſſe. Ipſius autem ſalomes epiſtolis & maledicta in regem acerbiffima & accuſatio maxima continebantur. Sed omnes ab antipatro erant fidej. Idq; agmen pœcunia corruptam ad herodem eas mittere perſuaſerat. Epiſtola enim eiufdem mulierculę ad ipſum ſcripta id prodidit: cuius verba hec ſūt. Sicut voluiſti patri tuo ſcripiſi & epiſtolas miſi: certo ſciens regem ſorori ſuę minime poſſe parcere ſi eas recitauerit Bene ante facies ſi cōſumatis omnibus pollicitationū tuarū memor fueris. ¶ Hac epiſtola & quę in ſalomen ſunt compoſita deprehendiſſe regem ſubiit cogitatio ne forte etiam Alexander falſis epiſtolis fuiſſet comprehenſus & q̃ pœne ſororem quoq; propter antipatrū occidiſſet: anxius erat itaq; non eſt vltra cunctatus: quo minus ab eo ſumeret omnium cauſa ſupplicium. ¶ Sed ne prepoſitis ſatiſſaceret: graui morbo impeditus eſt. ¶ De agme tamen ancilla & in Salomē factione conſtata litteras dedit ad cēſarem ac propterea teſtamento mutato exemit nomen Antipatri regemq; ſcripſit Archelaum philippum negligentis natu miorem. Nam & antipater hos inſimulauerat. Cēſari autem poſt alia pœcuniaria mille talenta munera & vxori eius ac filiis itemq; amicis & libertis prope quinquaginta: ceteriſq; omnibus pœcuniarum non parum & agrorum diſtribuit: ac ſororem ſalomen clariffimis donis honorauit. In teſtamento quidem iſta correxiſſe. Morbus autem ingraueſcebat quod eū ſeneſtus pariter ac mœror vrgeret & annos iam ſeptuaginta natus erat: & filiorum cladiſus adeo animum habebat afflictum: vt nec in bona vaſtitudine quicq; iocunditatis admitteret. Acriorem autem faciebat egritudinem: q̃ antipater viueret. Hunc enim nō opere ſuperuacuo. Sed cum ipſe cōualuiſſet cogitabat occidere. ¶ Ad has ei calamitates accedit etiam populi quidam tumultus. ¶ Erant eñ in ciuitate ſophiſte duo qui ſumme ſcire leges patrias videbantur: & per omnem propterea gentē maxima gloria predicabantur. Iudas filius ſepheret & alter Mathias. Hos non pauci adoleſcētum ſecta-

Epiſta agmes ancille iulię vxoris cēſaris

Herodes ne prepoſitis ſatiſſaceret morbo imped ſcribit tñ de agme ancilla ad cēſarē & mutato teſtamento

ſcripſit p antipatro archelaum regni ſucceſſorem. &c.

Iudas & mathias iudei ſophiſte ſamatiffi rogato regis morbo fabricata ad uerſus leges regis opa & aqlā

scripsit p antipatro archelaum regni ſucceſſorem. &c.

Herodes ſeneſtus ac mœror ex ſua ſanitate ſubſtantiā opoſſe. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

quā rex sup̄ tem-
pli portā collo-
cauerat destrue-
re & tollere mo-
nuerit. &c.

Dux regis iuue-
nes fere quadra-
ginta qui aqul-
lā aureā securi-
bus absciderant
captos regi prē-
sentauit qui oīa
cōfessi sunt con-
stanter. &c.

**Multiplex He-
rodis morbus**
Febris Prurigo
Colica passio
**Podagra Infla-
tio vētris putre-
do testiculorum**
vermes generās
membraōi oīm
contractio.
**Militibus & re-
ctoribus multā**
diuidit pecuniā

portam rex aquilam collocauerat auream eamq; tunc monebant sophystę vt tollerēt pulchrum illud
dicentes. Etiam si quod inde periculum immineret pro legibus patrijs mori nō recusare. Sic enim de-
cedentibus & animam immortalem: & bonarum rerum sensum perseuerare perpetuo. Minus autem
fortes & sapientię suę nescios amare animam imperitia magisq; morbo cupere q̄ virtute defungi. Dū
hec illi differerent rumor subito peruagatur regem fere iam mori. Vnde etiam confidentius adoleſ-
tes conamen adorsī sunt. Ipsosq; meridiē cum plurima multitudo versaretur in templo: dimissam fun-
bus aquilam ex tecto auream securibus abscidebant. Quare statim regis duci nunciata: non parum il-
le comitatus manu cucurrit ad templum: & prope ad quagraginta iuuenes cōprehensos regi exhibu-
it. Qui primum interrogati an aquilam ipsi auream cōcidere ausi essent fecisse confessi sunt. Deinde
quo iubente: lege patria respōderunt. Dum vero quid tantum exultarent quibus mors immineret ab-
his quereretur: quia post mortem bonis plurimis frui sperarent: asseruerunt. His itaq; rex commotus
ma gnitudine irę morbum superat: atq; in concionem procedit. Deinde multum in eos quasi sacrile-
gos inuectus & q̄ occasione legis patrię quēdam maiora temptassent veluti impios dignos esse sup-
plicio iudicauit. Populus autem metuens ne per multos fletus quęstio pręcabatur vt primum facinoris
suasoribus deinde in eo deprehensis poene subditis: ceteris indignationē remitteret. Tandem igitur
exoratus. & ipsos rex qui funibus dimissi erant: cum sophistis viuos incendit & reliquos qui vna com-
prehensi sunt obtruncandos carnificibus tradidit. ¶ Hinc totum eius corpus morbo occupatum: va-
rijs doloribus differebatur. ¶ Nam febris quidem non mediocris erat. ¶ Prurigo autem intolerabi-
lis habebat omnem corporis superficiem. ¶ Assiduis autem vexabatur coli tormentis. ¶ Pedesq; tū-
q̄ ex intercitis vitio tumuerat. ¶ Cum & inflatio vētriculi. ¶ Putredoq; testiculorum vermiculos ge-
nerans. ¶ Pręterea creber anhelitus & irrupta eum suspiria membrorumq; omnium contractio fati-
gabat: vt qui hęc ad diuinitatem referrent. poenas eas esse dicerent sophystarum. ¶ Ille autem quā-
uis cum tot vitiorum cruciatibus luctaretur. vitę tamen cupidus erat: & remedijs excogitatis salutem
sperabat. Deniq; iordanem trāgressus apud callironem alias Calichon aquis calidis vtebatur quę in
lacum feracem bituminis: quę asphaltidis vocatur: effluētes pro dulcedine potui sunt. Ibi autem co-
pus eius quod medicis oleo calidiore foueri placuerat in archam plenam dimerſum ita dissolutū est:
vt etiam lumina quasi mortuis resoluta torqueret. Deinde perturbatis qui eum curabant. ad clamorē
quidem respicere visus est. Desperata vero salute militibus quinquagenas dragmas: multamq; pecu-
niam rectoribus atq; amicis diuidi iussit.

¶ Herodes mortī proximus nobiliores iudeos iubet in ypodromo concludi & Salome soror
sue eius q̄ marito omnes: cum spiritum efflauit: precepit occidere vt eum omnis iudea diem mor-
tis suę illachrimaret. Tunc quoq; litterę mortis agmes & Antipatri condemnationis de roma appor-
tantur. Herodes autem morbi doloribus victus seipsum malum parando cultello occidisset nisi Aci-
bus eius nepos manum tenuisset Antipatrum vero fiduciam repetentem & custodibus munera poli-
centem missis satellitibus iubet rex occidi & sine horrore in hircania sepeliri a cuius morte die quin-
to anno regni postq̄ Antigōnum interfecit. xxxiij. & anno. xxxvij. postq̄ rex a Romanis est declara-
tus in rebus domesticis infelicitissimus moritur: quo mortuo Salo victos liberauit. Ptholomęus vero
anuli regis custos militum conuocatā multitudinem regis voluntatem declarans: Archelaum regem
clamauit Cui populus & milites congratulati sunt. Hunc ad sepeliendum regem operam dederunt
ehilq; munificentię est pretermisſum maximaq; cū pompa in herodiō castello vt iusserat est sepultus.

¶ Capitulum tricesimum secundum.

Herodes mortī
proximus nobili-
ores iudeos iu-
bet in ypodro-
mo concludi &
Salome sorori
eiusq; marito p-
cepit vt eos in
die mortis oīa
occidant. &c.

Herodes hunc
parando pomū
occidisset nisi a-
ciabus manū te-
nuiſſet.

¶ Vm autem rediens ad hierichonta venisset: atra iam bili correptus & poene ipsa morte ni-
nitabatur factum nefarium excogitauit: Collectos enim huius vici ex omni iudea nobilio-
res in loco cui nomen est ypodromo concludi precepit. Deinde sorore Salome & Alexio
eius marito ad se vocatis scio inquit mortem meam festis gaudijs celebraturos esse iude-
os. Verum per alios lugeri potero & pręclarissimos honores assequi sepulture: si (quę pręcipio) fecerit-
tis. Vos viros qui habentur in custodia cum animam efflauero statim militibus circumdatis occidite
vt etiam inuita omnis michi indea omnisq; domus illachrimet. ¶ Et simul his mandatis legatorum
quos romam miserat epistole sunt allatę: quibus agmen ancillam iussu cęsaris iteremptam & antipa-
trum morte damnatum esse indicabatur. Quinetiam si pater eum in exilium dare mallet: idq; permi-
ſſile cęsarem scriptum erat. ¶ Herodes autem paululum hoc nuncio recreatus. rursusq; dolores
parando pomū victus: nam inedia tussisq; pariter violentia distendebatur: fatum peruenire conatus est. Sumptog
occidisset nisi a- ciabus: etiam cultellum poposcit. Sic enim comedere consueuerat. Deinde circumſpecto ne quis ab-
ciabus manū te- ter impediret tanq̄ se percussurus dexteram iustulit. Cumq; aciabus consobrinus eius accurrisset
nuiſſet. numq; continuiſſet: viulatus maximus in regia statim quasi rex esset mortuus excitatus est. ¶ Hic p-

pe audito antipater fiduciam repetit letusq; iam custodes promissa etiam pecunia rogebat vt se soluerent atq; dimitterent. Quod eorum princeps non solū ne fieret obstitit; sed etiam regi velociter nūciāuit. Ille autem fortius exclamans q; vires egrotantis valebant continuo satellitibus missis occidit antipatrum; mortuumq; sepelire precepit in hyrania. ¶ Deinde rursus corrigit testamentum & successorem quidem Archelaum natu maximum antipatri fratrem scripsit; tetrarcham vero Antipham. Post interitum autem filij quinq; diebus exactis moritur annos quidem triginta quatuor ex quo interfecti Antigoni regno positus; triginta vero & septem postq; rex a romanis declaratus est. Et in alijs quibus omnibus rebus secunda fortuna vius est: ac si quis alius. Regnum enim quod priuatus si bi quieserat: tanto conseruatum tempore filijs suis reliquit. In rebus autem domesticis infelicitissimus fuit. ¶ Salome autem (anteq; resciret mortem regis exercitus) cum marito progressa victos absoluit quos occidi mandauerat: ipsum dicens mutasse consilium & vnumquemq; iussisse domum dimitti atq; ita per hos abeuntes militibus indicatur. ¶ Quibus in concionem cum alia turba in amphiteatrū apud hiericonta collectis pholomeus anuli regis custos quo signare solitus erat & illum fortunatum coepit dicere & multitudinem cōsolari. relictamq; ab eo militibus epistolam recitauit in qua multum rogebat vt beniuolo animo successorem suum fouerent. Deinde post epistolam testamentum legebat: in quo philippum quidem trachonis proximarūq; regionum tetrarcham vero sicut supra diximus antipham regem autem archelaum scripserat. ei deniq; anulum ad cesarem ferre mandauerat. obsignatamq; regni administrari noticiam. Omnium namq; dispositionum suarum dominū & confirmatorem esse cesarem voluit. Cetera vero seruari iuxta superius testamentum. ¶ Quo perlecto cōfestim clamor secutus est omnium archelao gratulantium militesq; per cunctos & populos adeuntes suam promittebant. deiq; beniuolentiam precabantur. ¶ Hinc ad sepeliendum regem operam contulerunt. Nichil autem munificentie pretermisit archelaus: sed omnē ornatum extulit regnum in funeris pompa ducendum. Lectus quidem torus erat auro gemmisq; distinctus: chorus autem purpura variatus: corpusq; velatum super eum itidem purpura: capiti autem dyadema erat impositum. corona vero desuper aurea: sceptrumq; ad dexteram. ¶ Et circa lectum filij cum propinquis preterea satellitesq; trachium germaniq; & galathē velut ad bellum instructi omnes antecedeabant. Cetera vere militum manus armata: duces suos ordinumq; principes sequebant decenter. Quingenti autē serui ac liberi odores ferebant. Corpus autem per ducenta stadia portatum est in castellum Herodiō ibiq; secundum ipsius regis mandata sepultum est. Et herodis quidem hic finis fuit.

¶ Explicit Liber Primus.

¶ Incipit Liber Secundus.

¶ Archelaus diebus septem lugendo patrem consumptis: epulisq; ferialibus prolixè populo exhibitis (hic enim mos multos iudeorum ad inopiā redegit) candidā indutus veste processit ad templum ibiq; varijs fauoribus exceptis, a plebe humanissime vulgus recepit nomen. quia regnum donec a Cesare fuisset confirmatum recusauit. Tuncq; gaussa multitudo magnis petitionibus mētem eius tentare coepit qui in gratiam populi cunctis postulatis facile annuebat post meridiem autem iussata est aliquorū pro morte iniusta iuuenum qui aquilam de templi porta abstulerant maxima sedulo quos Archelaus verbis magis q; vi sedare volens magistrū militum mittit rogans vt quiescerēt sedulum lapidibus perturbant unde Archelaus die festo Azimorum ne crederet seditione armatorū militū cohortem quorum vulgus multos lapidibus interfecit vulnerato Chiliarcho iudeorum vero in sacrificijs occupatorum alijs fugientibus tria milia occisa sunt. Archelaus autem Philippo fratre rege procuratore procuratore Romam cum matre & amicis iuit & Salome vna cum filijs Sabinus vero Syne procurator pro cōseruatione pecuniarū Herodis venit in iudeam quem varius inhiuit ipse tamē Archelao Romam profecto hierusalem veniens regiam tenet & custodibus euocatis pecuniarum rationes discutere conatus est.

¶ Capitulū Primum.

VRBARVM autem nouarū principium fuit Archelao Romam proficiscedi necessitas. Diebus enim septem in lugendo patrem cōsumptis epulisq; ferialibus prolixè populo exhibitis. hic autem mos apud iudeos necessarios multos ad inopiā redegit: nam qui eum neglexerit impius estimatur candida veste indutus procedit ad templū: ibiq; varijs fauoribus exceptis a plebe ipse quoq; excelso tribunali solioq; aureo residēs hūanissime vulgus admisit: eisq; & q; sepulturā patris sedulo curauissent grās egit: & quos sibi quasi certo iā regi magnos honores habuissent. Verū se tñ ait nō potestate solum in,

Sūptuosa sepultura iubeorum multos ad inopiā redegit.

VRBARVM autem nouarū principium fuit Archelao Romam proficiscedi necessitas.

Liber Secundus Iosephi Iudei

terim sed etiam ipso regis nomine temperare donec a cæsare sibi fuerit cōfirmata successio: qui etiam testamento rerum esset omnium dominus constitutus. Idcirco enim se apud hierichōta voluntati exercitus restitisse: cum sibi diadema voluisset imponere. Ceterum alacritate ac beniuolentia eque militibus etiam populo plenam se vicissitudinem ælaturum si ab his quorum etiam esset imperium cētus rex declaratus fuisset studiumq; sibi fore ut erga illos rebus omnibus patre melior apparet.

¶ Pp̄li varia petitiō ab archelao nouo rege. Seditio aliquorū p̄ morte iniusta iuuenū q̄ a quillā de templi porta amouerāt hi enī pontificē quē herodes instituerat reiiciē, dū p̄clamāt &c. Archelaus magis verbis q̄ vi sedare turbatos volēs magistrū militū mitti rogans ut quēcerent quē lapidibus p̄turbāt &c.

¶ His gauisa multitudo statim eius mentem magnis tentare petitionibus cœpit. Namq; alij tributū leuari: alij vectigalia tolli. quidem solui cōsodiā acclamabant. Cunctis autem postularis in gratiam populi facile annuebat Archelaus: deinde celebratis hostijs cum amicis erat in epulis. Eo autem post meridiem congregati non pauci nouarum rerum studiosi vbi communis luctus de rege cessauit propria lamenta suscipiunt: sientes eorum casum quos propter abscissam ex porta templi aquilam auream Herodes morte damnauerat: dolor autem nō occultus erat sed clarissimis questibus fletuq; iusto & planctu ciuitas personabat: virorum causa videlicet quos pro templo ac legibus patrijs interisse dicebant. Forum autem mortis pœnas ab illis quos herodes pecunia donasset repetentes esse clamitabant. Ac primum quem is constituerat pontificem reiiciendum atq; alium pietate prestantem magisq; purum optari debere. Quibus & si mouebat Archelaus ad vltionem: tamen eī profectionis festinatio continebat metuentem ne si multitudinem reddidisset inimicam: motu eius impetu p̄clamāt &c. diref. Quamobrem monendo magis q̄ vi experiebatur sedare turbatos missosq; magistro militum ut quiescerent eos rogabant. Sed illum seditionis auctores vbi ad templum venit priusq; verbum faceret lapidibus perturbant & alijs post eum mulcēdi sui gratia missis multos enim allegabat archelaus inde omnia responderunt neq; si numero aucti fuissent ociosi fore videbant. ¶ Itaq; instante Azimorum festo die qui apud iudeos pascha vocatur plurimarū victimarum copia plenus infinita quidē ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit cum illi qui sophistas lugebāt in phyllophosia non consisterent nutrimenta seditioni querentes. Hoc autem metu Archelaus anteq̄ omnem populū morbus iste corrumperet cohortem militum & chiliarchum qui etiam seditionis principes comprehendere eo dirigit contra quos omne vulgus excitatum multos lapidum ictibus interfecit. Saucius vero chiliarchus vix elabatur. Et illi quidem statim veluti nichil factum esset ad celebranda sacra cōuerſi sunt. Sed Archelao sine cede iam multitudo comprimi posse non videbatur. Quamobrem totum illis immisit exercitum: pedites per ciuitatem simul omnes: equitesq; per campum. Qui cum sacrificijs occupatos singulos inuasissent: prope ad tria milia hominum occidunt: reliquam vero manū per muros proximos deiecerunt. Precones autem sequebatur Archelaus: iussu eius vnumquemq; ut domum rediret ammonendo. Itaq; cuncti neglecta dei festiuitate abierunt. ¶ Ipse autem cū matre nec non & Popla & Ptholomeo & Nicholao amicis ad mare descendit: relicto Philippo regni procuratore itemq; rerum familiarum curatore. Vna vero aggressa est cum filijs suis Salome: fratrisq; regis filij genere: specie quidem velut Archelao ad obtinendam successionem adiumento futuri certa vero causa quę contra leges in templū admissa fuerant: delaturi. ¶ Interea fit illis cæsaree sabinus obuius Syrie procurator ad iudeam veniens: ad pecunias custodiēdas Herodis. Quem vltius progreſsus inſubuit mulis accitus Archelai precibus: intercedente Ptholomeo. Et tunc quidē Sabinus in gratiam vari neq; ad arces venire properauit neq; thesauros paternę pecunię clauſit Archelao: sed vix ad cognitionem se cæsaris ociosum manere pollicitus. apud Cæsaream commorabatur. Postea vbi sibi obſtantium vnus Antiochiam petiſſet alter hoc est Archelaus Romam nauigauit: mature profectus in hierosolimam regiā tenet. Custodumq; principibus itemq; dispensatoribus euocatis rationes pecuniarum discutere conabatur & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai mandatorū custodes erant Sed in obseruando singula quęq; perseuerabant: causam custodię magis Cæsari q̄ Archelao tribuentes.

¶ Antipas cum Archelao de regno certabat defendens primum testamētum in quo rex herat inscriptus posteriore firmius similiter romam nauigauit secum ducens matrem & amicos cum hereno oratore acerrimo. Iudei autem Romanos iudices magis q̄ regem petebant & Antipam q̄ Archelao quem etiam Sabinus apud Cæsarem accusauerat. Antipam vero cui etiam Salome fauebat multum laudauerat Cēsar itaq; hinc & inde acceptis instrumentis optimales romanos vocat ad cōcilium vbi Antipater Salome filius is enim orator erat acerrimus: accusationem p̄p̄olū Archelao ipsum asserens auctoritate propria regnum vlturpasse totiusq; orationis vires in manifestis eorum qui ab eo circa templum die festo azimorū celi fuerant astruebat: secundūq; herodis vlturpationē non valere probabat cum tunc sanę mentis inops esset & ad singula testes adhibuit. Vbi Archelai defensor ad accusationes respondens cedem in templo necessario factam p̄p̄olū cōfirmatū dū rationibus cōfirmavit herodis testamētū. vnde omnibus expofitis Cēsar Archelao ad genū

Antipatrem erexit dignum regno ostendens nichil vero certum pronunciauit.

¶ Capitulum secundum.

Cum hæc autem antipas quoque de regno certabat. posteriore superius herodis testamentum firmitus esse defendens in quo rex ipse antipas fuerat scriptus. etque se tam salome quam multi alij cognati qui cum Archelao nauigarent. suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrem fratremque nicholai ptholomeum: in quo pro fide apud herodem probata non nichil videbatur esse momenti. Namque illi fuerat clarissimus amicorum Oratori autem hyreneo propter diuendendi acrimoniam plurimam confidebat. Vnde etiam qui se monuerant ut archelao pro etatis merito & secundi testamenti voluntati cederet: audiendos esse non censuit. ¶ Romæ vero migrauerunt ad eum cunctorum studia propinquorum quibus inuisus erat archelaus quibus precipue liberi omnes sui iuris esse cupiebant & aut romano magistratu amnistrari: aut si hoc non imperarent Antipatrem regem habere. Ad hoc etiam sabini ope nitebatur antipas. qui archelaum per epistolas accusauerat apud cesarem. antipam multum laudauerat. Itaque digesta crimina salome & ceteri qui cum ea sentirent cesari tradiderunt & post eos archelaus gestorum suorum per scripta capitula patrisque anulum per ptholomeum artioresque amministrationis intromisit ad cesarem. ¶ Ille autem secum premeditatus ea que ab utraque parte dicerentur: ubi & regi magnitudinem multitudinemque reddituum animaduertit. atque in super Herodis familiam numerosam prelectis etiam variis & Sabini litteris: optimates Romanorum concilium vocat. In quo tunc primum ex agrippa filia sua natum gaium federe iussit filium adoptiuum atque ira partibus prosequendi copiam dedit. ¶ Igitur salomes filius antipatri namque is erat orator acer: rimus eorum qui aduersabantur Archelao accusationem proposuit insimulans archelaum quasi verbis quidem videretur de regno contendere. re autem vera iamdudum rex esset effectus & apud antipatrem modo cesaris caullaretur: quem iudicem successionis expectare noluisse. Nam post herodis mortem quibusdam ut diadema sibi imponerent subornatis. regis eum more in folio residentem partim ordines militie permittasse partim condonasse promotiones & insuper annuisse omnia populo que velut a rege impetranda petiuisset: maximorumque reos criminum quos pater suis vinxerat absoluisse. Qui cum ista fecisset: modo regni umbram a domino postulaturus venisset cuius sibi corpus ipse rapuisset: ut non rerum: sed vocabulorum esse dominum cesarem demonstraret. ¶ Ad hæc ei quod etiam ludum patris assimulasset obieciebat: cum interdum quidem personam componeret in mœrorem: nocturno vero ad comestationes usque potaret. Denique seditionem vulgi ex hac indignationem constata esse dicebat. Totius autem orationis sue vires eorum multitudine qui circa templum celsi fuerant astruebat. Hos enim ad festum quidem venisse diem: ad hostias vero quas ipsi mandandas venerant crudeliter esse iugulatos: tantum in templo funerum esse congestum quantum nullum ab externis illatum bellum implacabile congestisset. Itaque huius crudelitatis Herode prescio alias presso ne spe quidem regni eum unquam dignum esse visum nisi cum sane mentis inopis erat anima deterius egrotante quam corpore & quem in secundo testamento successorem scriberet ignorabat. presertim qui priori testamento successorem scriptum inculcare nichil posset quod incolumi corpore omniisque vitio purgata mente fecisset: ut tamen quis firmitus esse se ponat morbo laboranti arbitrium ipsum se Archelaum abdicasse regia dignitate multis in eam contra leges admissis. Nam qualis foret si acciperet a cesare principatum: qui antequam acciperet si tantum populum peremisset. ¶ Multa in hunc modum profecutus antipater: multis ex numero circumstantium propinquorum in singula crimina testibus exhibitis perorauit. ¶ Surrexit autem Nicholaus defensor Archelai & ante omnia cedem in templo necessario factam esse perdocuit. Nam quorum necis argueretur non regni solum sed etiam ipsius iudicis id est cesaris hostes fuisse: aliorum autem criminum suatores aduersarios demonstrauit. Secundum vero testamentum idcirco ratum manere postulabat: quod Herodes in eo successoris sui firmatorem cesarem constituisset. Nam qui tantum sciret ut rerum domino potestas succederet nec unquam in Herodis errasse iudicio. Sed sano corde quem constitueret elegisse: qui per quem constitui deberet non ignorauit. ¶ Cum autem omnibus expositis etiam Nicholaus perorasset: in medium progressus archelaus ad genua cesaris accedit: ociose. Quo phentigæ a cesaris erecto quod paterna quidem successione dignus esset ostendit. certum vero nichil pronunciauit.

¶ Cesari dimisso consilio secum de cognitis deliberans antequam tamē quicquid statueret mater archelai moritur & varie littere de Syria iudeos defecisse nuntiantes prolatae sunt: varus enim hoc prospiciens abeunte Archelao romam: hierusalem ascendit ut seditiosos cohiberet. Sabini namque iudeos exactionibus opprimentem ipsorum contra eum maxima multitudo in festo pentecostes congregata est in tres partes diuisa vnde perterritus variis petit auxilium & in Phaselum turrim altissimam euasit maximaque facta est pugna. Iudei namque succensis porticibus: flamma comprehensi consumebantur aut in hostes delibantes ab ipsis occidebantur ipsi vero audaciores facti ex precedenti nece templique

Antipas regnum petebat primum testamentum (in quo fuerat rex scriptus) posteriore firmitus defendens & secum ducebat matrem & ptholomeum. &c.

Cesar receptis hinc & inde instrumentis concilium romanorum vocat.

Antipater filius salome orator acerrimus archelau regnum propria auctoritate vix superasse accusat

Alia accusatio

Tertia accusatio contra Archelau occisio scilicet iudeorum i festo azimorum.

Antipater ad singula crimina testes adhibuit.

De testamento secundo.

Cesar archelau ad genua sua accedentem erexit dignum regno ostendens.

Liber Secundus Iosephi Iudei

thesauri spoliatione contra Romanos facti sunt quibus rufus & Gratus cum exercitu sociarum Sabinus tum iudeis libertatem promittentibus pollicitationibus non confidebat.

¶ Capitulum tertium.

Mater archelai moritur.

Varus ihas ad cesarē mittit iudeorū seditiōes significās.

Sabinus iudeos exactiōibus oppressit cōtra quē maxima iudeorū multitudo in festo pentecostes cōgregata in tres partes diuisa est.

Sabinus pterritus variis auxilij & i phaselo turri altissima euasit.

Maxia pugna iudei succēssu porticibus illam cōprehensū cōfūnebāt aut in hostes desiliētes ab ipsis occidebāt. &c.

Rufus & gratus cum iuis romanis se sociarunt.

Sabinus dubius pollicitationibus non cōfidebat.

Illo autem die dimisso cōsilio secum ipse de cognitis deliberabat vtrum ex his qui testamentum continerēt aliquam regni oporteret constitui successorem: an toti familie distribui principatum. Multitudo enim personarū egere subsidio videbat. ¶ Sed anteq̃ de his quicq̃ statueretur a Cesare mater Archelai martache morbo corrupta moritur: & variē littere de syria iudeos perlatē sunt defecisse nūciātes. Quod varus fore p̃spiciens in hierosolimā postq̃ archelaus nauigaret. ascendit: vt in centores seditiōis cōhiberet. Et quia multitudo cessatura nō videbat: ex tribus quas syriam secū duxerat cohortibus vna in ciuitate reliquit: atq; ita in anthiochiam ipse remeauit. At Sabinus cum postea in hierosolimā venisset causas nouarū rerum iudeis prebuit: modo vim custodibus vt sibi arces traderent adhibēdo: nunc maligne regis exquirendo pecunias. Non autem solis relictis a varo militibus froctus erat. Sed etiam seruorū suorum multitudine: quos etiam oēs armatos auariciē ministros habebat. Festo autem quinquagesimę die: quę pentecostes a iudeis vocatur/ species septem diebus exactis rediens. ex eorū numero vocabulum nacta non religionis solemnitas populum sed indignatio cōgregauit. Deniq; cōcursus infinite multitudinis ex galileā: et idumeā: & hiericonte: transq; iordanem positis regionibus factus est cum indigenā ex ipsa ciuitate populus iudeorum & numero simul & alacritate presteret & triperita manu terna castra collocarūt vna in septentrionali regione templi: altera in mediā: tertia in ypodromum versus tertiāq; in occiduo prope regiam traētū circumsessos Romanos vndiq; obsidebant. ¶ Sabinus autem multitudine pariter eorum spiritusq; pterritus crebris quidem varum nuncijs precabatur vt q̃ mature ferret auxilium quasi lanianda cohorte si quid more interuenisset. Iple vero in altissima castelli turri/ quę phaselus vocabatur/ euasit fratris herodis cognomine quem partim ne cauerūt. Hinc militibus cohortis vt in hostes irruerent: signum dabat. Iam p̃ timore quibus ipse preerat: descendere nullus audebat. Cuius autem precepto milites obediētes in templum volant vehementiq; cum iudeis pugna configunt. In qua dum nemo desuper adiuuaret: imperitos belli pericula superabat. **Potestatem** q̃ multi iudei porticibus occupati alias occupatis a vertice sagittis eos appetebant. **Admirationem** tamen: & neq; ex alto iaculantes vlscisci facile poterant neq; cominus dimicantes ferebant. **Ab vniuersis** tamen afflictis: succendunt porticus opere magnitudine atq; ornatu mirabiles. Ibiq; cum multi flamma subito comprehensi aut ea consumebantur aut in hostes desiliētes ab ipsis occidebantur. Alij retrorsum cedentes precipitabant ex muro: nonnulli desperata salute incendij periculum suis gladijs preueniebant. Qui tamen ex moribus obrepēdo in Romanos fecissent impetum metu attoniti nullo negotio subigebantur donec omnibus aut interemptis aut timore deiectis: sacro dei defensoribus destituto manus milites attulerunt: & quadraginta ex eo talenta diripuerunt quorum quę furto sublata non sunt congregauit sabinus. At iudeos multo plures magisq; pugnantes tam virorum q̃ opum interitus in romanos contraxit obsessaq; his regia minitabantur exitium. nisi q̃ primum modo se cederent: sabinus si vellent vna cum cohorte militum abundi copiam pollicentes. Quibus opitulabantur regaliū plurimi: qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamē bellicosior erat sed astenorum tria milia. Hisq; prepositi rufus & Gratus. vnus peditum rector: at vero equitum rufus quorum vterq; in corporis atq; prudentia etiam si nullam manum obedientem haberent. magnum tamen momentum belli Romanis addidissent. Itaq; iudei quidem instare obsidioni simul & castelli portē patriam libertatem. ¶ Sabinus autem quis optaret euadere fidem tamen pollicitationibus non habebat. sed eorum leuitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur. simulq; auxilium vari sperans obsidionis periculum perferebat.

¶ Mortuo Herode absenteq; Archelao multi regnum cupierunt vsurpare. duo namq; veteranorum militum milia: qui sub Herode militauerunt: in Idumea congregati cum regalibus decernuerunt: quibus Actibus regis consobrinus repugnauit. in inferiore autem galilea iudas ezechij latro num principis filius autam regiam inuasit. Symon quoq; herodis seruus imposito sibi dyadema de regina in hiericonte igne concremauit: quem tamen fugientem gratus vertice percussus occidit. p̃ terea Artonges pastor corporis animęq; fiducia confusus & in fratribus regnum ausus est affectare. qui contra romanos & regios bellum parauit. Varus autem acceptis Sabinis litteris magnum cōgans exercitū venit in iudeam cui Benithij & Arethas rex dederunt subsidium. & Iephior capta ciuitate eam igni cōbussit in colis captiuus Arus quoq; vicus direptus est. Et Saffus depopularus Emaze etiam castellū comburit. Adueniente; vero varo hierusalē omnes seditiōis causas in alios cōferebant.

Cum septis Archelai consobrinus & cum grato rufus & Romanacohors obuiam alia parte Sabi-
no sedente venerunt varus autem dispartito exercitu seditionum fere duo milia crucifixit & mul-
timini data venia duces ad cesarem interrogandos misit qui regis propinquos quia contra regem
illa mouerant iussit interfici.

Capitulum quartum.

Quod tēpore per iudeam plurimis locis tumultus erat multosq; ad regni cupidine tempus im-
pulerat. Nā in idumea quidē duo milia veteranorū qui sub herode militauerant cōgregati Multi tūc regnū
armisq; instructi cū regalibus decertabāt quibus acibus regis cōsobrinus ex vicis munitissimis cupiebāt usurpa-
mis repugnabat cāpestre preliū declinādo. Inferiori autē galilee iudas filius ezechie latronum prin- re cōtra quos a-
cipis ab herode quondā rege capti qui tūc illas regiones vastauerat nō parua multitudine collecta. ciabus herodis
raptiq; regis armentarijs & oibus quos circa se habebat armatis: cōtra potētie cupidos manus moue- nepos. &c.
bat. Trans flumē quoq; symon quidam ex regalibus seruis pulchritudine simul & vastitate corpo- Symon herodis
ris fractus. imposito sibi dyademate cū latronibus quos congregauerat ipse circueiens & apud hieri- seruus imposito
chonta regiā & multa alia magnifica diuerforia igni corruptit faciliē sibi prēdam ex incēdio cōparans: sibi dyademate
Omnesq; habitationes in quibus aliquid erat decoris concremasset nisi gratus legionū rector ex tra- regina in hieri-
chone sagittarios. itēq; sebastenorū pugnacissimos ducens properassent occurrere vbi peditū quidē co igni corruptit
in pugna multi cōsumpti sunt. Ipse autē symonē cōpendio prēuenit ardua valle fugientē: & ex trāsuer Gratus symonē
so percussus in vertice deiecit. Incēsq; sunt autē & quecūq; iordani proximē fuerunt sedes regiē apud fugietē occidit.
betharantes alias Betharamathē quorūdam aliorū manu cōflata ex locis vltioribus. Tūc etiam

pastor quidā cui nomē erat antoges regnū affectare ausus est. Quod vt speraret in corporis animēq; Antoges pastor
fiducia mōtē cōtēntus impulsus est ac prēterea fratrū sibi similitū robore quorū singulis tanq̃ ducibus regnū ausus est
& satrapis attributa manu armatorū ad incursum vtebatur. Ipse autē veluti rex maiora negocia proci- affectare.
rabat. Et tunc quidē sibi etiam coronam imposuit. Nō paruo autem post tēpore cum fratribus suis vā

stando territoria: & occidendo prēcipue romanos itemq; regios. perseuerauit cū neq; iudeorū quāq; Bellum pastoris
effugeret: qui lucrū ferens aliquod venisset in manus. Ausi sunt autē apud Amathuntam comparatū cōtra Romanos
romanorū agmen obsidere: qui frumenta cohorti atq; arma portabat. Vbi arrium quidē centurio & regios milites
nem & quadraginta fortissimos iaculis confixero. Ceteri vero in periculo constituti similia sustinendi Arius centurio.

auxilio grati qui cum sebastenis aduenit elapsi sūt. Multis in hunc modū cōtra indigenas itemq; a- Delib...
lienigenas per omne bellum gestis post aliquod tēpus tres ex his cōprehensi sunt natu quidē maxi-
mus ab archelao duo vero qui etate sequebātur in manus gratac ptolomei delati. Nā quartus archel- Varus acce-
ao pactione cōcessit: sed hic eos postea finis secutus est. Tūc autē latrocinālī bello cuncta inflāmabat

iudeam. Varus autē acceptis sabini & principū litteris: toti cohorti metuēs opem his ferre propera- ptis sabini litte-
bat: atq; cū duabus reliquis cohortibus & quatuor alijs equitū in ptolomaida pfectus eadē regū atq; ris magnū con-
optimariū auxilia cōuenire iussit. Ad hēc a berithijs etiā cū per eorū trāsiret pidū mille & quingen- gregas exercitū
tos accepit armatos. Vbi vero in ptolomaidē tam cetera manus auxiliorū q̃ propter herodis inimicitias venit iudeā cui
arethas rex arabū nō cū exiguo numero equitū peditūq; peruenit: statim exercitus partē in galileam berithij & are-
que ptolomaidi propinquior erat dirigit amico suo gaio his rectore prapposito. Qui mox & aduersus thas dederunt
quos ierat oēs in fugā vertit & sephori ciuitate cāpta ipsam quidē incēdit: icolas vero eius seruitio sub subsidium.

iugauit. Varus autē ipse cū oī exercitū samaria potitus ciuitate quidē abstinuit: q̃ inter aliorū turbas nī Sephoris Ciui-
chil eā mouisse deprehēdit. Castris autē ad vicū positis qui appellatur arū ptolomei possessionē p- tas cōbusta in-
pterea direptā ad barbaris & ab amicis herodis qui ptolomeo insensī erat. Inde ad safō progreditur colis captiuis.
alterū vicū tutissimū quē similiter oēsq; redditus ibi repertos fuerāt depopulati. Cedis autē igniq; ple- Arus vicus dire-
na erat oīa nec prēde barbarorū quidq; obstabat. Exusta est autē emaus alias emaus iussu vari necē ptus.

arij ceterorūq; indigne ferētis. habitatoribus eius fuga dispersis. Hic progressus ad hierosolimā cū exer- Emaus incendi
citū: solo visu iudeorū castra disiecit. Et alij quidē per agros abire fugiētes: qui vero intra ciuitatē de- tur a varo.

gebāt suscepto eo seditionis causas i alios cōferebāt. nihil quidē se poenitus mouisse dicentes: sed pro- Adueniētē varo
pter diē festū recepta necessario multitudine in ciuitate obsessos esse potius cū romanis q̃ dissidētibz hierlm oēs sedi-
cōspirasse. Ante vero obuiam venerant. Iosephus archelai cōsobrinus: & cū grato rufus agentes exer- tionis causas in

ciuit regnū & sebastenos & ex romana cohorte milites ornatos habitu cōsuetū. Sabinus em nec i faciē alios cōferebant
vari venire pallus: iā dudū ex ciuitate ad mare discesserat. Varus autē disperitū aduersus auctores tu- cui iosephus ar-

chelai consobri- chelai consobri-
didit: maxime vero nōcētū ppe ad duo milia crucifixit. Adhuc autē circa idumeam superesse arma- us & cū grato ru-

torū decē milia nūciato. cōfestim arabas domū abire iubet q̃ eos nō auxiliatiū more vti militia: sed p- fus & romanaco-
sua libidine. & supra q̃ ipse vellet agros vastare prospexit: suis autē comitatus agminibus i aduersari- hors obuiam ve-
os pperabat. Verū ille se varo priusq̃ in manus veniretur: aciabi cōsilio tradiderūt. Varus autē multi- horum sabino a-
tudini venia data: duces eius interrogādos misit ad cesarē. At ille cum ignouisset ceteris nōnullos re- lia te abscedēte.

Liber secundus Iosephi Iudei

Varus iudeorū no contra suum regem arma acceperant. Varus autem hoc modo rebus apud hierosolimam compo-
ta venia duces i- sitis eademq; cohorte que dudum in presidio ciuitatis fuerat relicta ibi antiochiam rediit.
terrogandos mi- **¶ Legatione iudeorum Romę super octo milia ius sue gentis liberum petentium transmissa con-**
fit ad cesarē qui uocatur a cesare consilium in templo apolinis adiurandis operibus exornata vbi iudeorum multitudo
regis ppinquos ad erat & e contra archelai cum amicis inter quos philippus fratre duabus avaro excausis missus pro
quia contra suū mum vero iudei iubente cesare herodem locuti eius facinora adduxerunt deinde contra archelau
regem arma coe- ipsum excede trium milium iudeorum vt certus herodis filius probaretur regni accular sumpsisse pre
pissent suppli- mordā. petunt itaq; iudei patriam suam syrie coniungi & per romanos iudices gubernari. **Nicholaus**
cis adegit. vero purgatis cōtra reges obiectis criminibus iudeorum arguit natio: em cesar igitur auditis partibus
mediam regni partē archelao dedit tetrarchiam appellans ipsum etiam regem sise dignū prebat polib
citius re iqua vero dimidiā in duas diuidens tetrarchias philippo dedit & antiq; legatūq; Salome am
pliatū cōfirmatū duasq; herodis filias virgines filijs Ferorę desponsauit. Et herodes facultates fidei
ter distribuens pauca vilissima propter defuncti honorem sibi retinuit. **Capitulum quintum.**

**Legato iudeorū
Romę sup octo
milia ius sue ge-
tis liberę petentiū**

B Ome autē archelao alia rursus cū iudeis cōflata est qui ante seditionē permittitur legati ex-
ierūt ius gēis sue liberū perituri. Erant autē numero quinquaginta qui venerāt astantibus vna
ex populo qui romę degerēt octo milibus iudeorū. **¶** Itaq; cōuectio a cesare optimatū ro-
manorū amicorū cōsilio in palatini appo-
linis tēplo quod priuatū erat ipsius edificium ammirandis
operibus exornatū multitudo quidē iudeorū cōstitit cū legatis contraq; **Archelaus** cū amicis cognā
torū autē amici ab vtraq; parte lecreti aderāt. Nā & cū archelao stare propter odiū atq; inuidiā recusa-
bant & cū accusatoribus cōspici pudore cesaris prohibebantur. Inter quos erat etiam philippus arche-
lai frater beniuolo animo duabus ex causis premissis avarorū & archelao subueniret & si regnū hero-
dis nepotibus eius distribui placuisset partē aliquā mereretur. Iussit autē accusatores exponere quēnā
cōtra leges fecisset herodes. Primū non se regē sed oim qui vltq; fuissent tyrannorū crudelissimū tolle-
ralle dicebāt. Deinde multis ab eo trucidatis ea pertulisse quęstī sunt vt beatiore mortui putarentur. **E**

**Iudei iubēte Ce-
sare primū con-
tra herodem lo-
quentes eius ad-
ducunt facino-
ra. &c.**

Non em̄ soīū tormentis eū lacerasse corpora subiectorū: sed etiā genti sue ciuitatibus deformati exte-
ras ornauisse: populiq; alienis iudeę sanguinē condonasse. Pro antiqua vero felicitate ac patrijs legi-
bus nationem suā tanta egestate simul ab eo atq; iniquitate repletam prorsus vt plures ex herode cla-
des paucis annis sustinuerint q̄ omni euo maiores sui postq̄ ex babilone discessere perpessi sunt: xerxē
tunc regnante ad discordias cōcitati. Verum se ad hanc mediocritatē & aduerse fortunę cōsuetudinē
processisse vt etiam successionē voluntariā acerbissime feritatis subirēt qui & archelau tantī tyranni fi-
liū patre mortuo regē appellassent nichil morati & vno cum eo luxisset mortē herodis ac pro eius suc-
cessore vota celebrassent. Illū aut quasi metueret ne nō certus eius filius videretur excede triū milium
ciuiū regni sumpsisse primordia: & quia principatū meruit tot immolasse deo hoim victimas. tot fessib
die tēplum cadaueribus impleuisse. Recte igitur eos qui de tantis malis superessent aliquando respexit/
se calamitates suas & belli lege cupere vulneribus excipiendis ora prebere: atq; ab romanis precari vt
iudeę reliquias misericordia dignas existimarēt: ne ve quod ex ea natione restaret. His obijcerēt a qui-
bus crudelissime lacerabatur: sed patriā suā cōiungi syrie finibus ac per iudices romanos amministra-
ri decernerēt. Hoc em̄ modo probatū scire iudeos qui nūc veluti turbulenti ac belli cupidi reprehē-
duntur moderatis rectoribus obedire. Iudeorū quidē accusatio eiusmodi petitione cōclusa est. **¶ Cū**
aut surrexisset cōtra **Nicholaus** primū criminibus que in reges erant proposita dissolutis nationē cō-
pit arguere quia neq; gubernari facilis esset natura. que regibus vix pareret. Vna vero etiā propinquos
archelai qui se ad accusatores cōtulerant insimulabat. **¶** Sed tū quidē partibus cesar auditis cōueniē-
ditimū. Paucis aut diebus post mediā regni partē sub **Tetrarchie** noie dedit. archelao etiā regē si se di-
gnū preberet facturum esse pollicitus. reliquā vero dimidiā in duas tetrarchias diuisit: duobusq; alijs
herodis filijs attribuit. Vnā philippo aliterā illi qui cū archelao de regno certauerat. **¶** Huius parti ces-
serat trans flumen regio & galilea quarū duceta talenta redditus erāt. **Batonea** alias **Bathanea** vero.
& tracō: & auranitis: & quedā partes domus zenonis circa iāniā vicum philippo destinatę sunt: quę ta-
lentorū centū redditus ministrabāt. Archelai vero enarchiā idumeā oemq; iudeam & samariam habe-
bat quarta tributorū parte leuata p munere quia non cū ceteris rebellasse: ac ciuitates quibus i peraret
ei tradit sunt **stratonis pirus**. & **sebastē**. & **loppe** & hierosolyma. Ceteras aut **gazi** & **sadarā** & **Hypion**
alias **Hypion** regno auullas syrie cesar adiecit. Erāt aut redditus archelai: sexceta talenta. **¶** Quin & **Salome**
preter illa que testamēto regis ei relicta fuerāt. iānię dominā & azoti & phaelidos idē cesar con-
stituit regiāq; apud ascalonē largitis est ex quibus oibus talentorū sexaginta redditus colligebatur. **¶**
mū vero eius enarchię als tetrarchię subiugauit archelai. **¶** Cū aut ceteris quoq; herodis ppijs testa-

**Cōtra archelau
qui excede triū
miliū iudeorum
vt certus hero-
dis filius videre
tur regni sūpsit
primordia.**

**Nicholaus pur-
gatis criminibus
cōtra reges obie-
ctis arguit iude-
orū nationē. &c.**

**Legum Salo-
me Cesār auxit.**

**Legum Salo-
me Cesār auxit.**

Herodes hero-
dis facultates fi-
deliter distribuit
& pauca vilissi-
ma propter ho-
norem defuncti
sibi retinuit.

52/92

Iudeus quidā iu-
uenis alexandri-
perempto limili-
mus mēritus a
alexandrū spe fal-
lēdi romā venit
habēs iudeū so-
cium omnes re-
gni actus opti-
me sciētem. &c.
Cēsar alexandri
vultū optime co-
gnoscēs celadū
quēdā vt adole-
scētē adduceret
misit quo cōspe-
ctostati perſone
differentiam co-
gnouit cōiectu-
ra & de aristobo-
lo interrogat. &c.
¶ Cēsar cogni-

to fraudis aucto
re ipsum iussit in
terfici & filium
alexandrum remi
gū numero iheruit
Symō esseus sō
niū interpretatur
Somniū coniu
gis archelai gla
firē quē prius a
lexandro fuerat
vxor huius ssi.

[illegible]

Libri secundus Iosephi Iudei

Glasira' expoli-
to somnio stati
moritur.

tertij quodq; grauius est mei fratris iuncta matrimonia. Et quidem non dissimulabo cōtumeliam teq;
licet inuitā recuperabo. ¶ Atq; hoc exposito somnio vix biduū superuixit. Igitur archelai simbus in
puñciā circūscriptis pcreator equitū apud romanos copinius missus est ea sibi a cēfare p̄tate madata
hoc disceptāte galileus qdā symō noie defectiōis arguebat qd indigenas icreparet si tributū romanis
pēdere paterēt dñsq; post deū ferre mortales. Erat em̄ proprie secte iophista nulla in re similis alijs
¶ **ÆGESIPPVS** post hac historiam libro. iij. ca. iij. ponit famosū ludibriū pauline romane vxoris
pudicissime saturnini & Mudi emeriti equestris eius amore succēsi quod hic omisit. Iosephus repete-
re. sed ad lōgū psequitur illud libro decimo octauo Antiquatū caplo sexto Ægesippus insup ibidē de
pilati malicia q xpm morti adiudicauit de quo Iosephus libro eodē caplis. iij. v. vij. Etia & herodis an-
tipē aduiteriū & crudelitātē ponit q iohānē baptistā occidi fecit de quibus Iosephus libro eodē ca. ix.

Additio. 1

¶ **Tria** apud iudeos philosophorū genera esse eorum scilicet phariseorum & saduceorū esse eorum
enim maxime sunt laudis religioq; precipua nuptias cōtemnunt nō quia humani generis succēssione
cēteant perimēdam: sed quia cauendam feminarū intēperantiā putant nullam earum vni viro si-
dem seruare credētes diuitias cōtemnunt omniaq; apud eos sunt comunia. Squalorē corporis decorē
putant dūmodo semper sint in veste candida. Communium rerum indiuisos habent procuratores ne
q; locū certum habentes aduenientibus suę secte professoribus quicquid habent propitissime exhibēt
neq; quicq; cu peregrinantur portant prēter arma cōtra latrones. In qualibet ciuitate specialis hospitii
curator constituitur. Vestimenta autē aut calcheos nunq mutant nisi vetustate consumantur permulta-
tio in eos non mercatura exercetur. Precipue circa deum religiosi nihil prophani ante solis ortum lo-
quuntur. Hora quinta in vnum congregati in theis p̄cincti corpus frigidis aquis abluunt Sacerdos ci-
bum oratione p̄uenit & post prandium datorem victus deum laudibus canunt. Sacris depositis ve-
stibus ad op̄a redeunt reuerſiq; similiter cum hospitibus cenant In duobus sunt sui iuris scilicet sub
uenire dignis: & indigentibus. Sed cognatis aliquid dare sine cūtoribus est interdīctū. Maximi sunt
iracundię moderatores. Studiosi sunt circa veterum scripta maxime quę aie & corpori expendant ei
gentes hi autē alios se cum nō facile recipiunt. primo per annum differentes extrinsecus comorant de-
inde post cōtinentię ostentionē duobus annis mores pbantur prius autē q cōem incipiat habere de-
bu magnis adiurat se execrationibus primū qdē lecuturū deū deinde circa hōes seruare iusticiā neq; pō-
te cuiq; nocere iniquos oēs odiſse oibus fidē seruare maxime p̄cipibus. Neq; abiq; dei voluntate ad
p̄cipatus accedere potentia. Et si quis p̄stet nunq abuit p̄tate neq; viribus p̄tatis sed neq; veste aut
ambitioso ornatu reliquis eminere veritate diligere aiām purā ab iniustis seruare cōpendijs fugere la-
trocinia deprehēlos vero i peccatis a sua cōgregatione depellūt & quadoq; morte cōsumuntur. Nō mi-
nus q ciuitatē congregati iudicia faciūt. Sabbato vetre nō purgāt alijs aut diebus fouea dolabra facien-
tes dimissa voce cōtegetes ne lei i diuino splēdori iniuria faciat i eadē fouea a verris onere leuat & terra
reducit discernit aut iter se scdm susceptę abstinentię ipā i ordines quōr. Logissime viuunt ppter sim-
plicitatē victus. Forū aut maxia costaria i romano bello pbata est q gaudentes quę ne legislatores of-
fēderet supplicia p̄pelli sūt. Corpa dicūt corruptibilia aias vero imortales corporibus qsi carceribus im-
plicatas bonarū aiarū loca vltra oceanū ponūt amœna & delectabilia. Malarū vero pcellosa loca & hi-
berna plena gemitibus. Inter eos aliq futura certissime p̄nūciat. Aliud est ellenorū collegiū ab alio solū
i mrimonijs opione differēs hic ei castissime mrimonijs viuūt: nūq ad p̄gnatē accedētes: & eos q cōtinuā
tenet cōtinentia danat dicetes hi i eadē oēs velint ire sniam defecturū cōfessi genushuanū. Pharisei se
ita certiorē legalij ritui noticiā p̄stet & fato deoq; vniuersa deputas. Aiām oēm cōruptiā cōp̄tatis bo-
norū trahere i alia corpa i proborū aut i terminabili supplitio cruciari affirmat. Saducei autē fati negant
& deū extra oēm mali patratiōe i p̄tationēq; constituti aiarū aut gñaliter vel supplicia denegant vel
honores pharisei sūt lotiales Saduceorū vero inhumana est conuersatio.

¶ **Tria** philoso-
phorū apud iu-
deos genera.
Nuptias contē-
nunt esse. Nota
causam.
Diuitiarum cor-
ruptores esse.
Oia coia esse.

¶ **Capitulum septimum.**
¶ **Tertium** aut apud iudeos gna philosophie. Horū em̄ vnu pharisei p̄stetur. Alterū saducei
¶ **Tertium** vero qd etia pbabilius habet esse colūt: gēte qdē iudei verū iter se mutō amore iudicij
¶ **¶** limi & q p̄ter ceteros voluptates qdē quasi malefici vitaret cōtinentiā vero seruare neq; tu-
piditati succumbere virtutē maximā ducerēt. Itaq; nuptias quidē fastidiūt alienos vero filios dū ad
huc molles sūt eruditioni traditos p cognatis habētes suis moribus diligētē istū uir nō quia coniugia
vel hūani gñis succēssionē cēteāt p̄mēdā sed q cauedā putāt itēperantiā feminarū: nullā earū vni viro
fidē seruare credētes. Qui & diuitiarū cōrēptores sunt: rerūq; apd eos cōmunicatio amirationi habet
Neq; iuenias alteri alterū opulētia p̄stare. legēq; sibi dixerūt vt q disciplinā suā sectari vellent: bona cō-
turbemio publicaret. Ita em̄ fore ne vel paupertatis hūilitas vel diuitiarū dignitas apparet: sed p̄m̄is
facultatibus veluti iter frēs vnu esse oīm patrimoniū. Probro aut ducūt oleū & si quis vel inuitus vn-
ctus fuerit mūdicijs corpus absterget. qm̄ squalorē decorē putant: dūmodo sēper in veste sint cādida.

Handwritten notes in Latin script, likely a commentary or continuation of the text.

A ¶ Designatos autem communium rerum procuratores habent: & ad vsus hominum singulos indiui- Indiuisos hñt
 sos. ¶ Non est autem illis vna ciuitas certa: sed in singulas multa domicilia transferunt & aliunde ad, cōmuniū rerū
 uenientibus sectę suę professoribus quicquid habent promptum exhibent quasi propriū. Deniq; procuratores,
 tamq̃ consuetissimi ad eos ingrediuntur: quos nunq̃ ante viderunt. Hinc est q̃ cum peregrinant̃ pro,
 pter latrocinia tantum armantur: neq; præterea quicq̃ ferunt. ¶ In singulis autem ciuitatibus ex eodē In qualibet ciui
 collegio specialis curator hospitum constituitur qui eorum vestimenta ceteraq; vsui necessaria tueat. tate spicialis cu
 ¶ Amictus autem cultusq; corporis omnibus pueris in mentē & sub cura magistri agentibus: par est. rator hostiū.
 Nec vero vestitum siue calceos mutant: nisi aut omnino concisis prioribus: aut longi tēporis vsu cō,
 sumptis. ¶ Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisq; quod habeat præbens refert
 ab eo quod ipse non habeat. Quamnis etiam sine permutatione cunctis libera sit facultas a quibusli-
 buerit: accipiendi quod opus sit. ¶ Præcipue circa deum religiosi sunt. Namq; ante solis ortum nichil Circa deū reli-
 prophani loquuntur sed ei patria quedam vota celebrant: quasi vt oriant̃: præcantes deinde ad (quas gios
 singuli nouerint) artes a curatoribus dimittuntur. Cumq; vsq; ad horam quintam studiose fuerint ope- Hora quinta in
 rati: rursus in vnum cōgregant̃: lintheisq; precincti velaminibus ita corpus aquis frigidis abluunt atq; vnū cōgregant̃
 hac lustratione facta in ea secreta coeunt: quo neminem alterius sectę hominem aspirare concessum lintheis p̃cincti
 est. Ipsiq; purificati, velut in sanctum quoddam templū in cenaculū veniunt. Quibus ibi cum silentio corpus frigidis
 residentibus pistor quidem panes ordine vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis coeus ap- aquis abluētis,
 ponit. Deinde voce cibum sacerdos anteuenit: neq; gustare quemq̃ fas est: nisi prius deo celebret ora-
 tio. Post finem quoq; prandij vota repetunt. Nam & cum incipiunt & cum desinūt: quasi datorem vi-
 ctus deum laudibus canunt. ¶ Tunc veluti sacris illis depositis vestimentis vsq; post meridiē ad ope- Sacris deposti-
 ra se conferunt. Reuersiq; inde similiter ceuant: confidentibus etiam hospitibus si quos fortasse in- tis vestibus ad
 teruenisse reperint. Neq; vero clamor vnq̃ tectum illud neq; tumultus inquietat: cum etiam loquendi opa redeunt re
 ordinem alius alij cedat: eorumq; silentium extra tectum constitutis archanum quoddam videat̃. hōuerisq; silit̃ ce-
 ribile. Cuius quidem rei perpetua sobrietas causa est quoq; apud eos edendi ac potandi modus satu- nāt cum hosti-
 ritate definitur. ¶ Sed quamuis aliquarum rerum nihil sine precepto faciunt curatoris in his tamen bus.
 duobus hoc est in adiuvando & miserando sui iuris sunt. Nam & subuenire dignis cū opus est suo at- In duobus sunt
 bitrio cuiq; licet atq; indigentibus alimenta porrigere. ¶ Sane cognatis donare aliquid sine curatoris sui iuris sc̃z sub-
 bus interdictum est. ¶ Idē iracundię moderatores iusti sunt: indignationē cohibent: fidem tuent̃ pa- uenire dignis
 ci obsecundant̃: & omne quod dixerint iure iurando fortius habent ipsum iusiurādum quasi periurio atq; idigētibus
 deterius vitant. Iam enim mēdatio condemnarum arbitrant̃. cui sine deo non creditur. ¶ Summum alimēta porrige
 autem studium veterum scriptis adhibent: ea maxime inde quę animę & corpori expediant eligētes. re sed cognatis
 Hinc illis morborumq; remedia stirpes medicas quamq; vim propriam singuli lapides habeāt animā dare aliqd sine
 tibus conquiruntur. ¶ Sectę vero suę studiosis non statim cum eis vna collectio sed per annum inte- curatoribus est
 grua extrinsecus commoranti cuiq; eundē victus ordinem tribuunt. Dolabram quoq; & quod prædi- interdictum.
 ctum est periozoma & albam vestem tradentes. Cum vero processu temporis experimētum continē. Qd̃ non facile
 tię dederit: accedit etiam ad communem cibum & purioribus ob castificationem scilicet aquis parti- alios secū reci-
 cipat: neq; tamen in conuentu assumitur. Post ostensionem quippe cōtinentię duobus alijs annis mo- piūt sed differt
 res eius probantur. Cumq; dignus apparuit. tunc demum in consortium assumitur. ¶ Prius vero q̃ in- prio p̃ annū dei
 cipiat cōmunem habere cibū magnis execrationibus adiurat se primum quidē secuturū deum deinde per duos.
 ceptis quoq; erga homines seruare iusticiam & neq; propria sponte nocere cuiq; neq; præcepto obesse. p̃sten
 quinquimmo iniquos oēs odisse & collaborare iustitię semper sectatoribus: fidem omnibus seruare ma- illenon val-
 xime vero principibus. ¶ Neq; enim absq; voluntate dei cuiq; cōsentire posse ad principatus poten- ne notāus.
 tiam accedere. Si vero ipse ceteris præsit numq̃ abuti numq̃ abusu viribus potestatis ad cōtume. Quō ad princ
 liam subditos: sed neq; veste aut ambiciofo aliquo ornatu reliquis eminere veritatē semper diligere: patū assumunt
 & habere p̃positum cōvincere mentientes. Manus vero a futuro & animam puram ab iniustis serua & quō assūpti
 re cōpendijs & neq; aliquid demisterijs consecratis celare neq; prophanis eorum quippiam publica se debeāt hēre
 re etiam si in tanta quippiā morte compellat̃. Super hæc autem addunt nihil se de dogmatibus ali- erga subditos.
 quid quę ipsi susceperint tradere: fugere autem latrocinia & conseruatum iri similiter dogmatis sui li- Punio i delin-
 bros angelorumq; nominatis quidem execrationibus explorant & quasi præmununt accedentes. quātes grauis.
 ¶ Deprehēsos vero in peccatis a sua congregatione depellunt & si quis taliter fuerit condēnatas mise-
 rabili morte plerumq; cōsumitur. Illis quidem iuramētis acribus obligatus neq; capere ab alijs oblatū
 cibum potest. Herbas vero pecudū more decerpens & fame exesa mēbra corrumpunt. Ob qd̃ etiam
 plurimos plerumq; miserati & extremū agentes spiritum receperunt sufficiētem esse pro peccatis eo-
 rum quę vsq; ad mortē duxerit poenā fuisse censentes. ¶ In iudicijs vero sunt diligentissimi atq; iustissi-
 mi. Disceptant autem non minusq̃ centum in vnum coacti. Quod autē ab his decretum fuerit immo-
 D. iij.

Liber secundus Iosephi Iudei.

Cōtra blasphemiam legisferi. **¶** Veneratio quoque apud eos legisferi magna post deum est: ita ut si quis eum blasphemauerit morte damnetur. **¶** Semibus vero obedire & plurimorum quorumque decreto probabile arbitrium officii debet. **¶** Denique cum simul decem cederint nullus vnus nouem loquitur inuitis. Expuere quoque in medium eorum vel in dexteram partem sui quisque deuitat. **¶** Sabbatis quoque operationem contigisse omnibus iudeis diligentius cauens neque solum cibos sibi pridie preparant ne videlicet illo die ignem accendant. Sed neque vas aliquod transponere presumunt immo nec alium purgant. **¶** Alijs autem diebus foditur foueam vno verbi gratia pede altam cum ille dolabra (quam tradi nuper accedentibus diximus) de missa veste diligentissime sese contegentes ne scilicet splendori diuino iniuriam faciunt in eadem fouea ab onere ventris leuantur: ac deinceps quam effoderant terram reducunt idque ipsum faciunt in locis secretissimis. Et nempe cum sit purgatio ista naturalis nihilominus tamen solemnem habent: ut quasi ab immunditia diluantur. **¶** Discernuntur autem inter se secundum susceptę abstinentię tempore in ordines quattuor. **¶** Tārumque hi qui minores sunt inferiores precedentibus estimant: ut si aliqui eorum contigerint quasi a contractu alienigenę diluantur. **¶** Viunt autē quę longissime: ita ut plurimi eorum usque ad centenarium proferant etatem: propter simplicitatem scilicet victus. Quod eis nimirum accedere putatur: propter institutionem bene in omnibus ordinatam. Sunt autē etiam aduersus cruciatus: Si quidem vincunt firmitate consilij. Mortem vero si cum decore obeunda sit iudicant etiā immortalitate meliorem. **¶** Prodidit autē eorum in omnibus negocijs animos: bellum quod gestum est cum romanis. Tunc si quidem per artuum confractiones & ignes ac per tormenta omnigena transeunt: ut videlicet vel in legislatoris iniuriam aliquid loquerentur vel ciborum quippiam (quos non solent edere) ad neutrum horum potuere compelli sed neque deprecari tortores suos aut inter ipsa flere supplicia. In medijs quinimmo cruciatibus subridentes & eis (qui tormenta admouerant) illudentes constant animas cum quadam hilaritate reddebant scilicet quasi qui eas essent denuo recepturi. **¶** Opinio quippe apud eos firmata consistit corruptibilia quidem esse corpora: materiamque eorum nō esse perpetuam: animas autem immortales semper manere & de ethere subtilissimo cōmeantes quasi carceribus ita corporibus implicari velut quasi illecebra naturalis attraxerit. Cum vero fuerint a carnalibus releuatę viculis quasi de seruitute longissima liberatas ita eas illico letari sublimemque ferrunt. Et bonos quidem continentes in hoc grecorum sententijs pronunciant vltra oceanum degere vbi eis reposita perpetua fruitio. Illic quippe esse regionē quę nec imbribus neque niuibz neque estibus aggrauetur Sed quā oceanus oriens Zepirus & leuiter aspirans amenet Malis autem animabus procellosa loca & hiberna delegant plena gemitibus exercendę sine fine penarum. **¶** Vident autem michi secundum hanc opinionem intelligentiam greci quoque fortibus suis (quos heroes & semideos vocauerunt) beatorū insulas sequestrasse improborum autem animabus locum apud inferos impiorū in quo etiam cruciari quosdā cōmentati sunt Sisyphos videlicet & tātalos & Ixioas & ticios. Principio quidem immortales esse animantes ob adhortationem vtiq; virtutis dehortationemque nequitie. Bonos quippe fieri in huius vitę cōuersationem meliores per ipsem etiam post lucem redhibendum improborum autem impetū retardare estimantium quā & si in huius spacio latuerunt. Post obitum tamen immortalia sunt tormenta passuri. **¶** Hęc sunt ergo quę essent de diuinitate animę phylotophantur plane illecebram his qui semel deorum sapientiam gustauerint reponentes. Sunt autem in eis qui etiam futura nosse promittant: latris videlicet libris & varijs sanctificationibus prophetarumque dictis a primis etatibus adherentes. Raro autem accidit ut predicationis eorum frustratio consequatur. **¶** Est autem essenorum etiam alterū collegium: cibos quidem & mores legumque similia cum prioribus habens: distat vero opinione coniugij. **¶** Maximam si quidem vitę hominū partem successionē scilicet amputare: eos qui abstineant nuptijs fore. Nichilominus tamen cum tanta ipsi moderatione conueniunt: ut per triennium explorēt valitudinem feminarum. Et si constanti purgatione apparuerint idoneę partu ita eas matrimonia asciscit. Nemo tamen eorum cū pręgnante concumbit: ut ostendant quia non voluptatis nuptias sed causa inierint liberorum. Lauantibus autem feminis ita vt viris perizoniarum inest amictus Tales mores huius collectionis. **¶** Duo autē priorum quasi ordines sunt ex quibus pharisei dicunt: qui certiore legalium rituum noticiā profitentur. Et hi primam dogma habent vtmarmene scilicet fato & deo vniuersa deponant. Et quidem vel agere quę iusta sunt vel negligere secundū maiorem partem esse in hominibus profitentur adiutare tum in singulis & marmenē Animā autē omnē quidem incorruptam esse: transire autē in alia corpora solas bonos: improborū autē interminabili supplicio cruciari. **¶** Seducei poro id est scđa collectio marmenē omnifariā negāt. & deū extra omnem mali patrationē inspectionemque constitutū. A sunt autē electioni hominum vel bonū vel malum esse propositum & secundum voluntatem propriam alterutrum vnumquęque cōiungi. Animarū autē generaliter vel supplicia denegāt vel honores

Adams: 4. 2. 1862 On 21st May 1862
D. 18. 1862

Et pharisei quidem sociabiles & qui studeant se mutua dilectioni complecti. Saducei vero & inter se se-
 ris moribus discrepantes: & conuersatio eorum ita circa participes vt erga externos inhuma na. Hæc
 sunt quæ de iudeorum philosophis dicenda reperi: nunc ad inceptum reuertar.

Iudea prouincia facta herodes Antipas & philippus tetrarchias regebant Augusto autem impe-
 ratore mortuo anno imperij lvi. Tyberius Iulij filius imperium suscepit. Philippus vero Cæsaream ci-
 uitatem condidit & Iuliadem. Tyberias quoq; ab herode in Galilea constructa est. Pilatus autem pro-
 curator in Iudeam a Tyberio missus imagines nocte contra Iudeorum ritum in Hierusalem intulit
 vnde Iudeorum maximus fuit tumultus. Qui quinq; diebus & totidem noctibus continuis proui cir-
 ca pylati domum corruentes steterunt immobiles parati potius mortem sustinere q̃ cōtra leges patri-
 as Cæsaris recipere imagines. Pylatus insuper ex thesauris templi aque ductum in hierusalem cōstrue-
 re maximam commouit in populo turbationem & cedom. Agrippas herodis tetrarcha accusator Ro-
 mam venit ad Tyberium quo accusationem non suscipiente residens tamen Romæ familiaritatem
 inuenit cum Gaio Germanici filio. Qui cum inter epulas Gaium in breui Tyberio mortuo omnium
 dominum desiderasset accusator & in carcere includitur. Quem Gaius Tyberio anno imp. erij. xxij.
 mortuo Imperator absoluit a vinculis: & philippi defuncti tetrarchiam ei tradens regem appellauit.
 Vnde herodias Antipam incitat vt rex sicut Agrippa nominet romam adire. Sed hic a Gaio propter
 auariciam increpatus fugit in hispaniam cum quo herodias discessit.

Capitulum octauum.

Begno archelai in ordine iam prouinciæ decedente: reliqui id est philippus & herodes qui co-
 gnominatur antipas tetrarchias suas regebant. Salome enim moriens iulij augusti coniu-
 gi regionem quam rexerat & iamniam & in phaselide palmeta testamento reliquit. Dela-
 to autem ad tyberium iulij filium romano imperio post mortem scilicet augusti qui præfuit rebus an-
 nis septem & quinquaginta mensibus sex duobus diebus manentes in tetrarchijs suis herodes scilicet
 cet & philippus. Hic quidem iuxta fontes ipsos de quibus iordanis flumen exoritur in paniada
 condidit ciuitatem quam cæsaream vocitauit: aliaq; in inferiore gaulanite quam iuliadam nomina-
 uit. Herodes vero in galilea tyberiadum in perea autem cognomine iulij. Missus autem a tybe-
 rio in iudeam pilatus qui curandam acceperat regionem: nocte intempesta operas in hierosolima in-
 tulit imagines Cæsaris. Quæ res post triduum grandem iter iudeos suscitauit tumultum. Nam qui ad-
 erant stupore permoti sunt: quasi iam prophanatas leges suas viderent. Nullum enim fas esse dicunt
 collocari in vrbe simulachrum. Ad querelam autem eorum qui i ciuitate erant: subito etiam de agris
 multitudo confluit. Fientes autem illico Cæsaream ad pilatum: intentissime deprecabantur vt ab
 hierosolimis auferrentur ymagines. & eis iura patria seruarietur. Pylato autem supplicantibus abnu-
 te circa domum eius proui corruerunt: & immobiles quinq; continuis diebus noctibusq; manserunt.
 Post autem pilatus tribunal ascendens studio magno cōuocat multitudinem Iudeorum quasi qui eis
 vellet dare responsum cum subito milites accepto signo sic enim iam fuerant preparati circūsteterunt
 iudeos. Circundatq; triplici acie iudei quidem stuporis erant plenividentes imperatam rerum faciē.
 Tunc pilatus denuncians trucidaturū se omnes nisi imagines cæsaris suscepissent: innuit militibus vt
 educerent gladios. Iudei autem ex vno consilio omnes subito corruerunt. & ceruices nudatas ad exci-
 piendos ictus pararunt vociferantes vniuersos se interfici magis velle q̃ legem prophanari. Tūc p̃ q̃
 latus circa religionem studium populi demiratus confestim de hierosolimis statuas iussit auferri. De-
 gēs cæsaris ima-
 gines suscipere.
 nant. Hunc in deductionem aquarum iussit expendere. Erat autem inducenda aqua ab stadijs trecē.
 Agrippas hero-
 dis tetrarche ac-
 cusator romā ve-
 niēs ad tyberiu
 quo nō suscipiē
 te accusationem
 residēs romæ fa-
 miliaritatem hunc
 germanici filium Gaiū cum adhuc esset priuatus. Et quodam die inter copiosum epularum apparatus
 quibus eum demerebatur ad vltimum extēsis manibus cepit deum aperte precari celeriter illum mor-
 tuo tyberio dominum cūctorū videre. Hoc cū quidam defamiliaribus eius tyberio nūciasset: statim
 in breui mortuo
 tyberio cūctorū
 dñm desiderat.
 Sed defuncto eo post regnū annorū duorū & viginti dierū trū succedēs in iperū gaius cēsār absoluit
 agrippā viculis & tetrarchiā philippi: iā em̃ iste decesserat ei tradidit regēq; appellauit. Cū venisset in

D. iij.

Agrippa ab Antipam Agrippa.

Agrippa Agrippa 12. 1. 12.

Liber secundus Iosephi Iudei

Herodias hero regnū agrippas: herodis tetrarche cupiditates per inuidiā suscitauit. Irritabat autē eī maxime in spem de antipā icitat regē. Herodias vxor exprobrans ei socordiam & dicens quia per id quod noluerat ad cesarem nauigare careret potestate maiore. Nam cum Agrippam ex priuato regem fecisset: quomodo dubitaret ille regnum recipiat: lum ex tetrarcha eodem honore donare. His adductus herodes venit ad gaium. A quo ob auariciam romā adire sed vehementer increpatus: ad hispaniam fugit. secutus quippe fuerat accusator agrippas cui etiā tetrarchiam illius gaius adiecit. Atq; ita herodes quidē hispaniam peregrināte secum etiam vxore discessit. **¶** Pter auariciā in crepatus fugit i hispaniam. &c.

¶ Gaius fortuna abusus deum se putat vultq; vocari & multos nobiles Romę interfecit petronius quoq; ab ipso in iudeam vt statuam eius in templo collocaret missus venit in Ptolomaidam galileę ciuitatem cuius situs descriptionem hic cognoscēs vbi iudeis cum mulieribus supplicantes fatuas reliquit iudeis enim nullibi nec dei quid habere licet simulachrum quorum pacatus petronius legem approbauit quorum quoq; ammiratus constantiam qui pro conseruatione legis paratissimi erant ad mortem Agrorumq; dimittebant culturam ad Gaium proponit rescribere etiam pro eis animam offerens. Gaius autem petronij litteras recipiens indignatus & mortem ei comminatus rescripsit prius tamen Gaij mortem sciuit q̄ rescripta receperit.

Capitulum nonum.

¶ Gayus abusus fortuna deū se putat & vult vocari multosq; nobiles Romę interfecit.

Gaius vero cesar in tantum contumeliose abusus est fortuna: vt etiam se & deum putaret & vellet vocari. Patriam quoq; suam multorum nobilium cede truncauit. **¶** Extendit autem impietatem suam etiam in iudeam. petronium deniq; cum exercitu hierosolimam direxit precipiens vt in templo statuas eius locaret. Quas nisi susciperent iudei: cōtradictentes quidē ex his interficeret. reliquam vero multitudinem captiuaret. Permovebat autem hoc profecto deum. Et petronius quidem cum tribus cohortibus multisq; de Syria auxiliatoribus properabat in iudeam de antiochia. Iudeorum vero quidam non credebant fame pręlium nuncianti. Qui vero credebant: nichil de resistendo poterant comminisci. Celeriter autem omnes peruadit mortuus: nam iam ptolomaidam peruenerat exercitus.

¶ Ptolomaidis ciuitatis situs & descriptio.

¶ Sepulchrū memonis amiratio ne dignissimum

¶ Harēa vitrea que si in margine loci iacta fuerit in cōmunem conuertitur.

¶ Iudeis cum mulieribus in ptolomaidē supplicantes statuas reliquit. &c.

¶ Petronius ad iudeos.

¶ Iudeis nullibi sciet habere simulachrum.

¶ Pacatus petronius iudeorū ap probat legem.

¶ Iudeorum prudens responsio.

¶ Est autem ciuitas galileę littore in magno composita. Circūdatur autem montibus ab orientali plaga per sexaginta stadia disparatis. Sed ad galileam pertinentibus. a meridiano autem carmelo qui abest stadijs centum viginti septentronali quoq; monte qui est altissimus quem vocant etiam incolę scalam tyriorum & hic autem distat stadijs centum. **¶** Ab ea autem vrbe quasi a duobus stadijs pręterlabitur fluuiolus quem vocat beleum exiguus prorsus cui prope est sepulchrum memonis habens iuxta se centum fere cubitorum spaciū continentem: sed ammiratio ne dignissimum. Est autem species vallis rotundę vitream emittens harenam. Quam cum exhaustę sint multę naues pariter accedentes. locus idem rursus impletur. Venti siquidem quasi edita opera cōuehant illic de circumstantibus supercilijs harenam istam vtiq; communem. Locus autem metallicus statim metalla in vitrum quod suscepit mutat. Mirabilis quoq; michi illud videtur quoniam iam conuersę harenę in vitrum quęcunq; pars super margines loci ipsius fuerit iacta in communem harenam denuo conuertitur. Igitur quidem loci illius talis natura est. **¶** Iudei autem cum mulieribus & filiis collecti in campum vbi est ptolomais sita: petronio supplicabant. principio propter patrias leges: deinceps vero etiam pro suo statu. Ille autē ob multitudinē pręcantium & pręcum inflexus: exercitum quidem & statuas in ptolomaidē reliquit. **¶** Procedens autem in galileam & cōuocans in tyberiadem tam populum iudeorumq; oēs eorum nobiles. & vim romani exercitus cōcepit exponere. & minas cesaris: his addens quoniam & contumeliosa esset supplicatio iudeorum cum omnes siquidem gentes quę parerent imperio romano in suis vrbibus inter reliquos deos imagines quoq; cesaris locauissent soli iudei istud abruerent. Hoc siquidem quasi ab imperio deficere esset etiam cum iniuria pręsentis. Illis vero contra hęc legem moresq; patrios allegantibus. Et qui nec dei quidem simulachrum. Ne dum hois nec solum in templo. Sed neq; in prophano aliquo totius regionis loco fas sibi esset locare. **¶** arripies dictum petronius respondit. Sed & michi dñi mei seruanda lex est. Si ea quippe trāsgrediar vobis parcam: iuste animaduersionē subibo. Impugnabit sane vos nō petronius. Sed & ille a quo sum directus. Siquidem & ego vos cogo implere quę iussa sunt. Ad hęc tota multitudo succlamauit vnā: miter: ante legis temerationem libenter oēm subire perniciē. Sedato autē eorū clamore petronius ait. Pugnare ergo iquit aduersum cesarē estis parati? Rñderunt iudei pro cesare quidē & populo romano per singulos dies nobis vsus est offerre sacrificia. Si aut in tēplo imagines estimet collocandas: debere eum totam iudeorū gentem primitus immolare. Prębere quippe se iugulo cum mulieribus & parvulis ei qui interficere voluisset. Ad hęc autem ammiratio petroniū miseratioq; peruadit: intuentem & insuperabilem religionē virorum: & tantum vulgus ad mortem constanter paratum. Et tunc quidem in festis omnibus recesserunt. Post triduum autem deinceps summates eorum priuatim fortimq; compellans. populum quoq; publice alloquens. tum quasi consulens ammonebat. interdum etiam minabatur: extollens & virtutem romanam & indignationem cesaris. inter hęc etiam suam necessitatē cui

A essent exequenda precepta. Sed illis ad nulla horum experimenta credentibus: cum videret etiam se mentem regionis intercipi. ipsum quidem anni tempus erat. & quinquaginta pene continuis diebus multitudo in vrbe ociosa morabatur. ad ultimum conuocatis omnibus ait se etiam periculosam rem velle aggredi aut enim deo cooperante placabo cesarem ac vobiscum saluabor: si non: aut illum in ultionem irritabor: pro tanta magnitudine impendens animam meam. Atque ita dimissis turbis multa pro eo vota facientibus antiochia ad ptolemaida reuocauit exercitum. atque illinc confestim misit ad cesarem referens & quo apparatu in iudeam irruisset & quod tota gens supplicasset. Quibus si abnu- **L**ras petronij **g**aus recipi si- endu putaret: nosset cum viris etiam prouinciam esse perimenda. Seruare siquidem ipsos legem patriam: dignatus est mor- & nouis preceptis vehementer obfistere. His epistolis respondit gaus immodice cominans petronio te cominatus re- mortem: quoniam iussionum suarum segnis executor fuisset. Sed scriptorum talium vectores per tres con- scripsit ei quod pri- tinuos menses contigit aduersa tempestate retineri. Alij autem exitum gaj cesaris nunciantes: prosper- us gaj mortem sci- re nauigauerunt. Denique ante septem & viginti dies epistolas petronius accepit finem cesaris iudican- uit quod scripta re- tes: quod illi peruenirent qui cominantia scripta portabant. cepit

C Gaio imperij anno tertio Claudius ad imperium ab exercitu rapitur senatu contradice- te qui bellum contra ipsum propter Gaj immanitatem agere decreuit. Agrippa vero a Claudio ad se- natum missus imperatoris benignam voluntatem declarauit. Et iterum accepto patrum responso mis- titur ad senatum qui vno milite educto gladio inducente venit ad Claudium quem pacato militum impetu honorifice Claudius recepit in castris. Tunc quoque Agrippae patronum regnum confirmauit imperator multa alia condonans & donationem ipsam patribus precepit ut ipsam tabulis incisam ca- pitulo collocarent & fratrem Herodem similiter muneribus honorauit. Agrippae autem magnificen- tia in constructione murorum iherusalem claruit cuius tres filie & filius vnus ex Cypr vxore erant. Ipso autem mortuo regnum Claudius redegit in prouinciam. Et Cuspius fadus procurator missus est post quem Tyberius. Herode vero calchidis rege mortuo duos habente filios de Beronice & de pri- ma Marianne Aristobolum Alexandri autem posterum in maiori regnauerunt armenia.

Capitulum decimum.

C Aio per dolum interempto qui regnauerat annis tribus mensibus sex. apert in re. Gaio dolose in- gnio ab eo exercitu qui rome erat Claudius. Senatus autem referentibus consulibus terempto anno i- gnatio Sergio Satranillo alias Saturnillo & pomponio secundo mandat tribus vr- perij tertio Clau- banis legionibus ut essent presidio ciuitati: & ipse frequens in capitolium deuenit: dius rapit ab ex- quia propter immanitatem Gaj bellum agi cum Claudio decernebat volens imperium ercitu ad impe- ad optimates reducere: aut sicut olim fuerat ad regendum dignissime legerentur. rium contradicere. **S**enatu qui bel- **C** Accidit autem ut agrippas adueniret quem cum & senatus in consilio & in castra lu contra Claudi- **C**laudius euocasset. ut scilicet eo strenuo adiutore in quibus res posceret vteretur. videns Agrippa Clau- dium iam esse opibus cesarem ad eum perrexit. Quem ille illico legatum ad senatum misit indicantem suum um ppter Gaj- propositum: quoniam primo quidem inuitus ab exercitu raptus sit & iniquum esse si militum erga studia immanitatem a- tam religioſa defereret: immo iam tutam aliter suam non esse fortunam. iam enim ad inuidiam satis fore: quod gere decreuit. **s**it in regnum vocatus. Deinde administratum ire paratum esse in rempublicam non ut aliquis tyrannus **R**atio senatus **s**ed ut presul benignus. Sufficere sibi quippe honorem nominis de singulis autem negocijs comune **C**laudius iterum **e**xemplum Gaj morte esse propositum. Quae cum detulisset Agrippas: respondit curia quasi quae ex- **C**laudius iterum **c**itui & bonis consilijs fideret nolle subire voluntariam seruitutem. **S**ed accepto patrum responso Clau- **A**grippam ad se- **d**ius rursus misit agrippam nunciantem eis quoniam non posset adduci ut eos proderet quorum confessu **n**atu misit. **i**n imperium esset accitus. Inuitum se autem inuitum esse pugnam aduersum eos cum quibus configere mi- **N**otanda ista. **n**ime vellet. Proinde eligendum esse extra ciuitatem locum in quo confingerent. Neque enim sanctum esse **S**enatus ad clau- **p**ropter illorum peruersitatem patriam civili cede fedari. At Agrippa quidem ista senatui nunciauit. **d**ium vadit. **I**nter haec autem vnus de his militibus qui cum patribus erant eductus gladium. comilitones inquit qui- **b**us perturbati causis parricidia perpetrare cupimus & concurrere aduersum propinquos nostros Clau- **d**ium secutos: maxime cum habeamus imperatorem quem in nullo culpae possumus & ad quem cum **i**ustis magis allegationibus quam cum armis egredi debeamus. Hec dicens per medium egressus est curiam: **o**mnibus se militibus consecutis. Hoc exemplo optimates, deserti: in magno motu esse coeperunt. Ac **d**eiceps videntes sibi auersionem tutam non esse: iter secuti militum ad claudium transferunt. Recur- **r**ebant autem eis pro muris nudatos gladios ferentes: hi qui fortunae regis ambiciosius adulabantur. **E**t pene accidit ut progressi quingenti interficerentur ante scilicet quam militum impetum Cesar agnosceret: **n**isi praecurrens agrippas imminens ei facinoris periculum nunciaſset: quoniam nisi cohercuisset exer- **c**itum iam in sanguinem ciuium furentem: & confestim amissurus esset omnes per quos conspicuum

Liber Secundus Iosephi Iudei

Claudius paco- esset imperium, fieretq; solitudinis imperator. ¶ Hæc audiens Claudius cōtinuit impetum militum: to militū ipetu suscepit autem in castris aduenientem senatum: & indulgenti honore complexus egressus cum patri- recepit senatū bus cōfestim obtulit deo victimas vt mos est pro imperia supplicari. ¶ Agrippam quoq; p̄tinus mu- Claudius agrip- neratur regno patrio omnia adiiciens ei etiam illa quæ augustus herodi donauerat. Trachonitidem p̄ regnū confir- scilicet & auranitidem: præter hæc autem aliud quoq; regnum quod lysaniæ vocabatur. Et populo q- mauit paternū dem donationē hanc per edictum indicauit: patribus autem præcepit vt incisam ereis tabulis in capi- & multa alia do- tolio collocarent. ¶ Donat autem etiam fratrem suum herodem qui gener eiusdem erat Beronici iu- nauit donatio- ctus regine calchidis. ¶ Opinione autem celerius agrippæ dati regni celsus maximus affluebat. ¶ Qua- nē patribus p̄ce- sane pecunia ille non in rebus abutebatur exiguis: sed talem murum hierosolimis circumdare cepit: qualem si potuisset absolui. Testificacem prorsus obsidionem romanis oppugnātibus effecisset. Sed an- teq̄ impleret opus decessit in cesarea. ¶ Regnauit autem annis tribus ante quoq; cum tetrarchiā re- collocarēt & fra- geret: alijs tribus annis tenuerat potestatem. Reliquit vero filias quidem tres de cypro natas: beroni- trem herodē si- cem mariannem ac drusillam. Filium autem ex eadem ipsa coniuge nomine agrippam qui nō nimis militer munerib- paruulus erat. ¶ Tunc claudius regnum eius in prouinciā redegit. in cuius procuracione missus est bus donauit. Cuspius fadus. Post hunc autem tyberium alexandrum Qui nichil de consuetudine patria immutauit. ¶ Herodes rex cal- chidis moriē du- de sorore quidem sua beronice filios suos duos bernicianum & hyrcanum. de priore autē marianne os hñs filios & aristobolum. cuius frater mortuus fuerat aristobolus priuatus relicta filia lotapata. ¶ Hi quidem erāt Agrippa nepos: sicut supra dixi liberi aristoboli: qui fuerat herodis filius: Aristobolus autem & alexander nati fuerāt rex succedit. herodi de mariāe quos ipse parens interfecit. ¶ Alexandri autem posterum in maiore armenia regna- Cum autē iudee uerunt. ¶ Post obitum autem herodis qui regnauit in calchide agrippam filium agrippæ claudius procurator sub in auunculi sui regno constituit. Alterius autem prouinciæ suscepit curam post alexandrum cumanus quo tumultus sub quo oriri ceperunt tumultus Et denuo iudeos calamitas comprehendit.

¶ Agrippam Agrippæ filium claudius auunculi sui regno constituit & Cumanum iudee pro- curatore sub quo tumultus coeperunt: seditionis uero occasio fuit miles quidam posteriora denudis. Tringitaq; iudeorum milia ex mutua conculatione occisa sunt. Stephanus quoq; Cæsaris a latroni- bus expoliatus est. Iudea quoq; milite sacre legis libros comburente ad Cumanum concurrunt petens militis punitionem: qui militem ad supplicium iussit adduci. Seditio insuper inter Galileos & Samari- tas Galileo ad festiuitatem ascendente occiso oritur & Iudei relicta solemnitate & Cumanum iustitiam negligente in Samariam impetum Eleazaro & Alexandro ducibus fecerunt: & maximam facientes cedem vicis inflamauerunt. Cumanus uero cum exercitu his qui vastabantur auxilium ferens plu- res occidit & alijs ueniam præcantibus amicis cōdonauit. Samaritæ autem Quadrato Iyrie præsidium deos de priore uolentia accusant Iudei uero seiplos excusabant. Quadratus itaq; seditionis aucto- res crucifixit & in Lydda. xviij. iudeos a Samaritis accusatos securi percussit: & pontificem sacerdoti- affortumq; iudeorum nobiles similiter q̄ Samaritarum principes romam misit ad Cæsarem. Claudius uero Agrippæ precibus Samaritarum nobiles iussit interfici Cumanum exulari & celerem morte mul- tandum remisit hierusalem. Felix iudee præses destinatur & Agrippæ auctum est regnum.

Capitulum undecimum.

Occasio seditio- nis miles turpi- ter posteriora ostendens.

¶ Conueniente quippe multitudine ad diem festum azimorum in hierosolimam legione roma- mana stante super porticum templi milites semper custodiebant festos dies: ne quid con- uenientes populi nouare auderent. ¶ Vnus ergo e militibus reductis turpiter uerimentis inclinans posteriora sua obuertit ad faciem iudeorum: & ad hunc habitum uocem emit- tens similem succlamauit. Ob quod factum tota cepit multitudo conqueri: ita ut circumstarent cu- manum ad supplicium militem deposcentes. Ex his autem inconsulti iuuenes & quasi natura apti ad seditiones mouendas: in litem grauissimam prosiliebant hi continuo quippe saxa rapientes: percutie- bant milites. Tunc cumanus uertus ne totius in eum vulgi impetus fieret: plures euocauit armatos. Qui cum essent porticibus immissi metus grauis incidit iudeis. Statimq; in fugam versi relicto templo Tringita iudeo- refugere coeperunt. Tanta autem per egressus de constipatione obruticio facta est: ut cōculatione mu- rū milia ex con- tua super tringita hominum milia consumpta sint. Facta est autem vniuersę genti luctuosa festiuitas & planctus per domos singulas personabat. ¶ Successit autem huic calamitati latrocinantiū tumul- tus. Iuxta bethoro quippe circa ascensum publicum stephanus quidem seruus cæsaris suppellectilem tua occisa sūt in tus. Iuxta bethoro quippe circa ascensum publicum stephanus quidem seruus cæsaris suppellectilem festo azimorū. quandam ueliebat: quæ ab irruentibus discepta latronibus est. Cumanus autem ad inquisitionē mit- tens eos qui in proximis vicis uenissent uinctos ad se adduci iussit: denunciāns ut cōquiritos latrones in uincula cōiicerent. Qua occasione quidem militum in uico alio libros sacre legis offensus discidit: atq; combussit. Iudei autem quasi totam religionem inflammata uiderent: vadique confluerunt.

velut machinamento aliquo ita in superstitionis attracti omnes ad vnam euocationem ad Cumanū
 Cæsaream concurrunt precantes vt qui militum in tantam contumeliam deo legiq; eius intulisset nō
 relinqueret eum impunitum. Ad hæc enim ille videbat multitudinem nequaquam quieturam nisi aliqua
 esset satisfactio sedata: adiudicatum militem per medium populum ad supplicium iussit adduci.
 Sicq; iudei placatis animis recesserunt. ¶ Denuo autem galileorum & samaritanorum confictus ex-
 oritur. In vico enim (quem gemma vocant) qui est in magno samariæ campo situs quidam galileus
 de numero iudeorum ad festiuitatem ascendens interficitur. Ad quod factum multi ex galilea regio-
 ne concurrerunt: vt cum samaritis cōfligerent. Horum autem nobiliores conuenerunt ad cumanum
 rogantes vt anteq̃ grauis calamitas oriretur transiret in galileam. Et in eos qui auctores essent homi-
 cidij vindicaret Cumanus vero his negocijs (quæ habebat in manibus) postponēs illorum petitiones
 sine effectu precatores remisit. ¶ Nunciato igitur homicidio hierosolymiam: omnis multitudo com-
 mota est. At relicta diei solemnitate in samariam vulgus impetum fecit sine duce vllō: nec cuiq̃ prin-
 cipium suorum retinenti acquiescens. Latrocinio autem eorum & tumultui quidam dynei filius elea-
 zarus & alexander preerat: qui in grabathene regionis conterminos irruentes promiscuā edidit ce-
 dem. A nullius etatis exitio temperantes. Vicos autem inflammarunt. Cumanus autē hæc audiens
 adduxit secum vnam equitum alam quæ vocatur sebastenorum: vt auxilio his qui vastabantur esset.
 Sicq; eorum multos qui eleazarum erant secuti comprehendit: plures quoq; interfecit ad reliquā au-
 tem multitudinem quæ in vastandos samaritanorum fines iruerat. Principes gentis de hierosolymis
 concurrerunt: optegitq; cilicijs. Et aspersis cinere capitibus precabantur vt ab incepto desinerent: nec
 propter exercendam in samaritis vltionem ad hierosolyme perniciem Romanos commouerent: mi-
 sererentur autem patriæ suæ atq; templi filiorumq; & coniugum propriarum: neq; omnia pariter in di-
 scrimen adducerent neq; ob vnius galilei vindictam cuncta disperderent. His acquiescentes iudei:
 a negotio recesserunt. ¶ Multi autem per idem tempus in latrocinia conspirabant: sicut sole insolentia
 crescere rebus quietis perq; omnem regionē agebantur rapinæ: & audaces quicq; vim reliquis affe-
 rebant. ¶ Tunc samaritarum primates ad quadratum qui syriam provinciā procurabat. Tyrum ve-
 nerunt vindicari de his qui regionem eorum depredari fuerant: postulantes. Presto autem fuerant
 etiam nobiles iudeorum. & Ionatas filius ananiæ princeps sacerdotū obiecta diluens allegabat initium
 quidam tumultus samaritas fuisse qui primi homicidium perpetrassent: causam tamen calamitarum
 securam præbuisse Cumanum: qui inter principia auctores cedis noluisse vlciscī. Tunc qua-
 dratus vtrancq; partem interim distulit dicens. Quoniam cum ad ipsas regiones venisset singula di-
 scerneret. Deinceps vero procedens cesaream: eos omnes quos Cumanus victos relique-
 rat in carcerem sustulit. ¶ Inde cum liddam venisset: de vno audiuit samaritanorum querelas: & iudeo-
 rum & octo viros quos cognouit pugne fuisse participes securi percussit. Duos autem pontifi-
 ces & sacerdotum Ionatam & Ananiam eiusq; filium ananum & nonnullos alios iudeos nobiles desti-
 nauit ad cesaream. Similiter autem & samaritarum nobilissimos quosq; precepit quoq; Cumano &
 tribuno Romam nauigare: reddituros claudio rationem pro his quæ in regione gessissent.
 His ita compositis: a lidda ascendebat hierosolymam. Et inueniens multitudinem festiuitatē azi-
 morum celebrantem: sine vlla conturbatione amochiam rediit. ¶ Romæ autem cæsar auditis allega-
 tionibus cumani & samaritarum: aderat autem etiam agrippas iudeorum causam magna intentione
 audiens: siquidem & Cumanum multi potentium aderant pronūcians aduersus samaritas. Tres
 nobilissimos iussit interfici. Cumanum autem iussit vrbe discedere. Cellerem vero victū hie-
 rosolymam mittens iudeis ad supplicium tradidit: vt per urbem tractus capite cederetur. ¶ Post hæc
 in palæstra fratrem destinauit ad iudeos: qui & eorum provinciam cum samaria & galilea cura
 iherosolymam vero de calchide in regnum maius transfudit: tradens ei illam quoq; provinciam quæ
 vocatur trachonitis. Erat autem ista trachonitis & Baranea & Gaulanitis. Addidit etiam regnum lysanie
 quam varus rexerat.

Milite Sacre le-
 gis libros cōbu-
 rente tota iudea
 ad Cumanū cō-
 currit militē pe-
 tētes non relin-
 quere impuni-
 tū q̃ illū ad sup-
 plicium iussit ad-
 duci.

Iudei (relicta so-
 lemnitate & Cu-
 mano iusticiam
 negligēte) in Sa-
 mariā impetuz
 fecerunt eleaza-
 ro & alexandro
 ducibus & ma-
 ximā faciētes ce-
 dē vicos inflam-
 marunt. Cumanus
 autē cū exer-
 citu his (quæ vastaba-
 bant) auxiliū se-
 rens plures occi-
 dit & alijs veniā
 precātibz ami-
 cis/condonauit
 Quadratus se-
 ditionis auctores
 crucifixit & in
 lidda. xviii. iu-
 deos a Samari-
 tis accusatos se-
 curi percussit &
 pontificem sacer-
 dotū & alios iu-
 deos nobiles si-
 militer & Sama-
 ritarū principes
 romam misit ad
 Cæsarem.

¶ Claudio anno imperij sui. xiiij. mortuo Nero successit in imperio qui immanissimus fratrem
 & matrem interfecit: & ad vltimum hystrionum opera peruenit. Hic armeniani minorem
 herodis filio dedit: & Agrippæ regno quattuor addidit vrbes. & reliqua iudee scilicet pre-
 ter eleazarum latronum principem romam misit: aliosq; latrones crucifixit. Sed his latronibus
 in regione Sicarij die claro in mediā ciuitate homines interficiebat. Primusq; ab illis Ionathas
 occisus est (his enim maxima latrocinandi erat temeritas: atq; latendi). Tunc quoq; Sedu-
 & quidam & hypocrite minus ciuitatem vexauit q̃ lycarij hī enim populum seducētes in soli-
 tudinem promouētes ostendere ducebant & occidebat quos scilicet interfecit. Egiptiū
 imperator ptolemaeus propheta. triginta millia hominum ducens in montem oliuarum voluit depulso Ro-

Liber Secundus Iosephi Iudæi.

manorum presidio) populo dominari sed (ipso cum paucis fugiente) multi a Foelice comprehensi in vinculis traditi sunt. Quidam & populo afflictionem inducentes mortem his (qui Romano populo voluissent obedire) comminabantur. Seditio iterum circa cesaream inter Syros & Iudeos pro ciuitatis equitate. Foelix autem dato edicto vt contumaces ab vrbe discederent multos non parentes interfecit. Postea vero non pacata seditione vtriusq; partis nobiles milit ad Neronem: huic festus succellit post quem Albinus iniquissimus latronibus fauens eius enim iniusticia & auaricia (quidam latronum quasi princeps erat) seditionum creuit audacia Indigni enim officijs honorabantur quod future ciuitatis maximum fuit seminarium.

¶ Capitulum duodecimum.

Claudio anno i
perij sui xiiii.
mortuo Nero
succellit.

Facinorosa Ne-
ronis imitas q
fratre suu vxore
q; & matrem in
terfecit &c.

Nero armenia;
minorē Aristo-
bolo herodis fi-
lio & agrippæ
regno quattuor
vrbes addit &
reliqua Iudeæ fe-
lici q Eleazarus
latronu princi-
pem Romā mi-
sit aliosq; latro-
nes crucifixit.

Ionathas ponti-
fex a sycarijs oc-
cisus.

Ars latrocinan-
tiu latendi.

Seductores &
hipocritas ppl;
seducetes in so-
litudines ducetes
pmittetes deu;
signa ostensuru
occidit foelix.

Quidā afflictio-
nem pplō cōmi-
nabant his q ro-
mano principa-
tu voluissent
obedire.

Seditio circa ce-
sareā inter syros
& iudeos p eq-
tate ciuitatis.

Pse autē cesar per annos tredecim menses octo dies triginta. Amministrato imperio romano decessit: successorem regni Neronē relinquens: quē suadelis Agrippinæ vxoris suæ in imperiū coaptauerat. Et quidē cum legitimū haberet filium britannicum ex mesalina natū priore scilicet coniuge. & octaniam filiam quā ipse priuigno collocarat Neroni: suscepit autem ex agrippina antoniam. ¶ At Nero quidem quē admodum per magnitudinē foelicitatis & opus abusus sit fortuna: & qualiter fratrē suū atq; vxorem matremq; interfecerit post quos in omnes proximos immanitatem suam cōuerterit atq; ad vltimum per auerentiam ad hystrionum opera scenamq; peruenit: quoniam scio esse & narratione molestum tacitus præterire melius puto. ¶ Cōuertar autē ad narrāda quę ab eo aduersum iudeos gesta sunt. Minorem igitur armeniam regendam Aristobolo Hærodis filio. Regno autem Agrippæ quattuor vrbes addidit cum agris ad singulas pertinentibus: in iudea scilicet regione Abēlam & Iuliadam in galilea autem Taricheam & Tyberiadam. Reliqua autē iudeæ foelici procurāda dedit. ¶ Hic principem latronū eleazarum qui per annos viginti regionē fuerit depdatus. Aliosq; multos cū eo coepit vincosq; Romam direxit. Aliosq; quos in crucem sustulit latronum. Vel in communionem sceleris deprehensorum popularium fuit pene multitudo innumerabilis. ¶ Sic autem regione purgata: aliud genus latrocinantium in hierosolymis oriebatur (Hi autem sycarij vocabantur) die claro & in media ciuitate passim quoq; interficientes. Potissimum vero diebus solemnitate festiuis. Immiscebātur vulgo: & sicas sub veste gestantes. his diuersos quosq; interficiebāt: ac deinceps collapsis hominibus illi inter reliquos de scelere querebantur. Qua fraude extra suspicionem manebant: diuq; latuerūt. ¶ Prius igitur ab eis Ionathas pontifex interficitur. Post hunc autem plurimi quotidie cedebantur: atq; ipsis calamitatibus molestior timor ciuitatem præmebat. Sicut enim in medio bello per singula momenta omnes mortem operiebantur. Circumspiciebāt autem eminus quosq; appropriātes. neq; amicis suis fidere poterant: dum tamen in medijs suspicionibus atq; custodijs nichilominus interficiebantur. Tanta erat latrocinantium temeritas: & ars quedam latendi. ¶ Ad hæc autem etiam alia malorum facta collectio est. cede quidem abstinentium. sed consilijs magis impiorum. Quę pars non minus q; sycariorum foelicitatem vrbis statumq; corripit. Seductores quoq; homines & circūuentores sub specie religionis nouis rebus studendis vulgum insanire fecerunt. Nam egrediebantur in solitudines promittentes deū signa eis ostensurum libertatis. Contra quos foelix (videbantur quippe semina seditionis esse) mittens equites atq; pedites armatos: magnam multitudinem interfecit. ¶ Maiorem plagam iudeos afflixit egyptius: q pseudo propheta. Adueniens quippe in prouinciam magus effectus prophete opinionem sibi arrogans triginta ferme milia hominum congregauit. quos vana seditione deceperat & circumducens eos de solitudine in montem qui vocatur oliuarum. Inde in hierosolymam nitebatur ascendere: depulsoq; romanorum presidio in populares excere dominationē. Vtebatur autem stipatoribus qui ad id facinus conuenerant. Preuidit sane eius impetum foelix: & occurrens cum romanis armatis quos etiam iudeorum reliqua multitudo iuuabat: iniit conflictū. Et prius quidem cum paucis fugit. plurimi autem qui cum eo fuerant: comprehensi vinculis traditi sunt. Reliqua multitudo in regiōes proprias dispersa est. ¶ Compressis porro his etiam sicut febres in corpore rursus pars altera tumescebat. Vagi enim quidam & latrones collecti multis afflictionem inducebant & quasi ad libertatem vocabant mortem apertissimam comminantes his qui romanorum principatu obedire voluissent. Vt vel reluctantes auerterent eos qui ferrent spontaneam seruitutem. Dispersi ergo per totam regionem diripiebant quorumq; potentium domos eosq; insuper transiebat. Inflammabant etiā agros ita vt desperatione eorum tota iudea protinus impleteretur. Et hæc quidem pugna in diem grauius augebatur. ¶ Alter autem tumultus ortus est circa cesaream inter iudeos scilicet quib; permixti habitabant & syros seditione commota. Hi siquidem poscebāt vt conficeret iudeum eius fuisse conditorem dicentes. Erat autem rex herodes. Emuli vero conditorem quidem conspiciantur iudeum. Ipsam vero ciuitatem fuisse gentiliū vindicabant. Negem

A Illic statuas & phana posse constitui: si ad iudeos eam conditor pertinere voluisse. Ob has ergo causas inter se populus vterque iurgabat. Procebat autem usque ad arma contentio. & quotidie audaces quique ad colligendum partes alterutrum prosiliebant. Neque enim iudeorum seniores cohibere tumultus gentis sue poterant: & grecis turpissimum videbatur iudeis inferiores videri. Prestabant autem his quidem diuitijs & corporum iuribus. Greci vero auxilio militum. Magna siquidem pars Romanę manus de syria illo fuerant congregata: & quasi cognati ad auxiliandum erant parati syris. **Iudei distiores greci militum auxilio fortiores.** Prelecti autem milites curabant comprimere tumultum & pugnaces quosque comprehendentes taureis viscibantur ac vinculis. Neque tamen supplicia comprehensorum impedimentum aut reliquis timorem inferebant immo magis hoc ipso in seditionis irritabantur augmentum. **Fœlix dato edicto** Tum demum fœlix minaci edicto precepit contumaces quosque vrbe discedere. non parentium autem immixtis militibus interfecit non paucos quorum etiam substantię direptę sunt. **cto vt cõtuma-** Post hæc quoque cum videret seditionem manere: ces vrbe rece- nobiles vtriusque partis elegit & suscepta legatione misit ad Neronem pro his que sibi competere arbitarentur acturos. **deret multos nõ** Successit autem festus: & hos qui maxime infestabant prouinciā solícite perparatiũ interfecit secutus latronum plurimos comprehendit atque interfecit. **postea vero nõ** Verum successor huius albinus non eodem pacata seditiõne more negocijs preffuit. Neque enim fuit malignitatis species quam ille preterierat. Denique non causis vtriusque partis no- ciuilibus furabatur & diripiebat substantias singulorum. neque solum tributorum additamentis in comune gentem grauabat: sed etiam quos ob latrocinia vel decuriões ciuitatum comprehenderunt. vel biles misit ad quia prioribus iudicijs in custodijs erant relictis. accepta a cognatis eorum pecunia liberauit. & is fœlix neronem. **Albini iusticia** lum qui non dedisset in carceribus quasi nocentissimus remanebat. **& avaricia seditiõ** Per idem tempus quoque qui res renouare cupiebat in hierosolimis crescit audacia: ex quibus sane qui erant opulenti albinum largitione redimebant. vt eis tumultum mouentibus non indignaretur. **tiõ** Pars autem popularis qui non satis gaudebat quiete albini: partibus mouebatur. Vnusquisque ergo improborum cohorte propria circumdatus. Ipse quidem quasi princeps latronum & tyrannus eminebat: stipulatoribus vero suis ad ditionem mediocrum abutebatur. Ita fiebat vt hi quidem quorum vastabantur domus tacerent. **audacia & ipse** Illi autem qui extra incommodum stetissent: metu ne similia paterentur quætelis deterrebant. **quasi princeps latronum erat.** Immo & Indigni officijs officijs ambebant eos quos constabat dignos esse supplicijs. In commune autem omnium fuerat in honorabant quod tercepta fiducia: & erat tunc multiplex dominatio & semina captiuitatis future iam ab illo tempore fuit seminatio future captiuitatis. &c.

B Cestius Florus Albini successor pessimus Albinum per sui comparisonem optimum fecit videri. Iudei namque propter eius maliciam patrias sedes relinquentes fugiebant. Cestio quoque gallo syne procuratore hierosolimam veniente occurrens illi multitudo illum deprecabatur vt florum eiiceret. Hic enim vt iudei a romano recederent imperio sedulo in dies augebat calamitates. Exordium namque iudaici belli anno Neronis duodecimo: & Agrippe regni decimo septimo mense Mayo sumptum est. Iudei namque synagoga in cesarea habentes prope agrum gentilis quem volentibus emere iudeis dominus agri vendere recusauit: sed ibi tabernas edificauit quod maxima seditionis causa fuit: die namque sabbari Cesariensi iuxta synagogam alites imolante iudei ira accensi maximū fecerunt tumultū. quem locundo sedare volenti Cesariensi presso violentia iudei libros legis statim rapientes in Narbatha recesserunt: & eorum primates ad Florū in Sebastem conuocantes venerunt quos comprehensos iussit vinciri. Florus quoque omnimode bellum inflāmans decem & septem talenta de sacro thesauro pro cessare petit auferri: unde commotus populus in eū maledicta iaciebat: hic itaque cum exercitu veniens hierusalem: cum in Cesaream pacificare debuisset timorem concussit populo ei obuiam vt eius leniret impetum: venienti quoque discedere precepit. Postridie vero conuenientibus omnibus iudeis sedens pro tribunali eos qui in eum maledicta dixerant iubet pducere. Quique iudeis humillime veniam petentibus fore venaliū rerum destruere: & sibi obuios militibus iubet trucidare. Multosque nobilium iudeorum verbo ribus laniatos crucifixit. Sexcenti namque & triginta vno die in hierusalem per Florum sunt interempti.

Capitulum tertiumdecimum.

C Vm sane eiusmodi morum fuisset albinus: tamen succedens ei Cestius florū optimū eum per comparisonem sui fecit videri. Ille siquidem plura occulte & cum fraude nocuerat: cestius vero iniquitates suas in vniuersam gentem tam palam quasi gloriaretur exercuit: ac velut non ad regendam prouinciā sed ad penas damnatorum carnifex missus neque rapinarum vllum morem neque afflictionum pretermisit. In miseris autem crudelissimus erat: in turpibus vero impudentissimus. Neque enim quis illo amplius offendit fallacia veritatem neque commentus est callidiores nocendi vias. Huic siquidem virium illatis dispendijs lucra querere exiguum visum est: sed totas simul dispoliabat vrbes & labes populis inferebat. non solum voce per totam regionem edicens liberum esse omnibus latrocinari: dum ipse prædarum acciperet portionem. Denique ob illius avari-

Cestius florū
successor Albini
pessimus Albi-
ni per comparatio-
nem optimū fecit
videri.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Propter Flori
maliciam iude
patrias sedes re
linquentes fugi
ebant.

clam contigit totam pene deferi regionem: ita ut plurimi sedes patrias relinquentes ad externas prouincias commigrarent. Donec autem in Syria cestius gallus prouinciam regebat: neque ausus quisquam iudeorum est aduersum florum ad eum mittere legatos. Cum vero instante azimorum solemnitate ipse hierosolymam venisset, occurrens multitudo quae trices centenorum milium, fuit precabantur ut gentis suae calamitatibus subueniret: & pestem illam prouinciae florum ut eicerent clamitabat. Qui tamen cum sub populi ore esset & gallo assisteret non solum nichil mouebatur. Sed voces illas etiam deridebat. Cestius tamen compescens impetum populi & edicens quod deinceps placatior eis florum redderet, egressus est antiochiam. Deduxit autem eum usque ad caesaream florus eludens mendacijs & iudeorum genti bellum sedulo comminiscens: quo scilicet solo iniquitates suas occultum iri posset credebatur. Pace siquidem permanere habiturum se apud caesarem accusatores iudeos: verum si defectum negociatus fuisset maiore utique malo abdicendam a se esse inuidiam peccatorum minorum. Igitur ut gens a romano abrumperetur imperio: sedulo in diem augebat calamitates. ¶ Per idem tempus apud neronem caesarienses gentiles vectores extitere: decretum istud contestantes litteras attulerunt.

Exordium Iudaici belli anno duodecimo Nero nis imperij & regni Agrippae de cimo septimo mense Maio:

Perque hoc bello iudaico dabatur exordium duodecimo scilicet anno regni neronis (septimo decimo autem regni agrippae mense maio. Ad magnitudinem autem excitatorum de eo maiorum nequaquam idoneas causas habuisse deprehenditur. ¶ In caesarea siquidem habitantes iudei habebant synagoga prope agrum cuius erat dominus gentilis quidam caesariensis: & frequenter quidem egerant ut ad eorum ius illa possessio iungeretur multis partibus maius pretium quam res meruerat offerentes. Dominus autem loci non solum preces despexisse contentus: sed ad maiorem dolorem edificauit in loco tabernaculum ita ut angustum eis transitum & prorsus coartatum relinqueret. Primum igitur feruētiores aliqui iuuenū profluentes edificationem vetabant. Cum vero florus hos cohibendo prohiberet: non habentes iudeorum nobiles quid agerent inter quos erat iohannes telones insecuntur florum oblatione octo talentorum ut edificationem vetaret. Ille autem ob accipiendum tantummodo rem promittens se cuncta facturum, accepta pecunia statim a caesarea egressus est. venitque in sebastem seditioni tribuens fa-

Die sabbati (caesariensi iuxta Synagogam alites immolante) iudei ira accessi maximum fecerunt tumultum: quod locum do sedare volenti caesariensium violentia pressio iudei statim legis libros rapiētes se cesserunt in Nabatha & eorum primates ad florum in Sebastem venerunt conquerentes quos comprehensos vinciri iussit.

autem die quae apud iudeos sabbatum est cum plebs ad synagogam coisset, seditiosus quidam coisus vas famulum ante eorum ingressus ponens, alites immolabat. Hoc factum iudeos incoherens accendit. Et legem suam quippe contumeliam pertulisse, & locum ipsum dicebant fuisse pollutum. Pars autem iudeorum quae erat constantior atque moderatior denuo iudicibus esse conquerendum rebatur. Seditiosi autem & iuuentute turgentes iudei effundebantur in litem. Stabant autem ad confligendum parati etiam caesariensium tumultuosiores. Ex consilio quippe directus fuerat qui pro synagoga foribus immolaret. Sicque continuo est pugna commissa. Interueniens autem locundus qui ad prohibendum erat relictus praefectus equitum vas illud quidem (quod fuerat positum) iussit auferri: & tumultum sedare pergebat. Cum vero superatus esset praefectus caesariensium violentia: iudei statim libros legis rapiētes secesserunt in Nabatha. Regio quaedam eorum hoc nomine appellabatur: direpta a caesarea stadijs sexaginta. Primates autem eorum duodecim cum iohanne in sebastem ad florum venerunt de his quae acciderant conquerentes & ut auxilio esset rogabant quauis reuerenter & tunc eum de octo talentis ammonentes. Ille vero illico comprehensos eos vinciri iussit: arguens cur leges de caesarea auferre ausi fuissent. Pro hoc sibi apud hierosolimitas grauissima iurgia nascebantur: verum tamen adhuc indignationem suam frenabant. ¶ Florus vero quasi ad hoc operam suam locasset ut bellum inflam-

Florus cum exercitu hierosolimam venit cum tamen caesaream veniens ignem belli illic nascentis extinguere causasque tumultuum submouere, pro quo etiam mercedem pactus acceperat: cum tamen exercitu equitum atque peditum hierosolimam contendit ut romani armis ad quae volebat uteretur: ac timore & minis urbem nudaret. Tunc populus vel lenire eius impetum volens obuiam militibus processit, cum solitis utique fauoribus & florum honorare officijs praeparatus eos lenire. neque eum in quem tam grauiam maledicta ceciderant nomine capitone discedere recte ipse cum re paratus honorare eos in verbis: sed etiam in armis amorem libertatis ostendere. ¶ His dictis: exterrita multitudo simul etiam equitibus qui cum capitone venerant in medium vulgus irruentibus diffugerunt: an-

impensa caesaris flagitaret. Tunc vero statim inuasit populum multa confusio: concurrentes ad templum maximis vocibus nomen caesaris appellabant: ut a tyrannide flori liberarentur orantes. Quidam autem seditiosorum in florum iacebant maledicta vitima: & canistrum circumferentes stipem eius nomine postulabant: quasi inops & miserrimus talibus indigeret auxilijs. His autem omnibus nichil est a cupiditate deterritus. Sed multo magis ad depredandum est irritatus. ¶ Denique cum debuerat caesaream veniens ignem belli illic nascentis extinguere causasque tumultuum submouere, pro quo etiam mercedem pactus acceperat: cum tamen exercitu equitum atque peditum hierosolimam contendit ut romani armis ad quae volebat uteretur: ac timore & minis urbem nudaret. Tunc populus vel lenire eius impetum volens obuiam militibus processit, cum solitis utique fauoribus & florum honorare officijs praeparatus eos lenire. neque eum in quem tam grauiam maledicta ceciderant nomine capitone discedere recte ipse cum re paratus honorare eos in verbis: sed etiam in armis amorem libertatis ostendere. ¶ His dictis: exterrita multitudo simul etiam equitibus qui cum capitone venerant in medium vulgus irruentibus diffugerunt: an-

te quæ florum salutarerent aut militibus officia consueta redderent. Discedentes igitur in domos cum metu atq; humilitate peruigile duxere noctem. ¶ Florus autem tunc quidē deguit in regia: postridie vero aduersum eos extructo tribunali sublimis resedit. Conuenientesq; sacerdotū principes & ciuitatis vniuersa nobilitas astiterūt tribunali. His præcepit florus vt omnes qui maledicta in eum succlassissent p̄tinus dederent. edicens in ipsos esse (nisi reos producerint) vindicandum. Ad hæc respondent iudei. populū quidem pacifica quæq; sentire. illis vero qui errauissent in verbis veniam cōferendam postulabant. In tantam siquidem multitudinem nichil esse mirandum offendi aliquos temerarios: & per etatem insipientes. Esse autem impossibile eorum qui deliquerint discrimen agitari: cum & singulos nimirum poeniteat: & per timorem sint ad negandum parati debere tamen illum si consuleret gentis quieti. & vellet romano imperio seruare urbem magis propter multos innoxios dare veniam etiam paucis delinquentibus: q̄ propter paucos improbos perturbare multitudinem tantam bonorum. ¶ Ad hæc vero ille magna indignatione inflammatus: militibus exclamauit vt forum rerum venaliū quod erat in superiore parte ciuitatis diriperent ac passim obuios trucidarent. Illi vero ad lucra sui cupiditatem addita auctoritate rectoris non solum illum diripuerūt locum in quem fuerūt immissi: sed vniuersas insilientes domos interficiebant habitatores. Fuga autem erat per angiporta omnia: & cedes eorum qui comprehendebātur. ¶ Direptionis quoq; species nulla preteriebatur. Multos autē nobilium etiam cōprehendentes adduxerūt ad Florum. quos ille verberibus laniatos: in crucem sustulit. ¶ Deniq; omnis numerus illo interfectoꝝ die cum paruulis & mulieribus (neq; enim vel laetentibus peperant) fuit sexcenti & triginta. Grauiorem autem faciebat calamitatem videri nouitas romanæ calamitatis. Quod enim nemo vnq̄ prius tunc Florus ausus est: vt viros scilicet equestris ordinis pro tribunali flagellis cederet. ac patibulis affigeret. Quorum & si origo Iudea: tamen Romana dignitas erat.

re sed & minis fugere coactus est & nocte duxit ppli multitudinem puigilem. Petūt iudei veniam. &c.

Florus militibus forum venaliū rerū diripere ac obuios trucidare iubet.

Sexcenti & triginta vno die p̄ florum in hierusalem occisi.

Additio

¶ HIC IOSEPHVS Antiquitatum libros terminauit: concludens libro & capitulo vltimis Florum causam fuisse quia iudei bellum contra romanos allumerent.

¶ Beronice Agrippæ regis soror ipso absente militum videns iniquitatem missis nuncijs Florum deprecabatur: vt cellaret a cede sed neq; interfectoꝝ multitudine neq; precatricis nobilitate quæ euit sed etiam aduersum reginam efferatus est. Hæc enim hierosolimam vt vocata redderet venerat mos enim est mis qui pro morbo vel alijs necessitatibus implicantur orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias abstinereq; a vino & capillos radere. Quem morem exercens Beronice his diebus nudipes ante tribunal stetit deprecans Florum: sed nichil obtinuit. Clamantē autem contra Florum populum primates iudeorum pacificauerunt. Sicq; multitudine sedata Florus dolose conuocatis iudeis. non nobilibus petiit vt populus obuiam procedat militibus de cesarea venientibus. Mandatq; Florus militibus non salutare iudeos obuiantes: sed in eos si quippiam petulanter fuerint locuti/vt armis. Sacerdotes autem & leuite sacra vasa proferentes populum precabantur vt templi custodirent honorem: neq; romanos contumelijs incitarent. Populus itaq; sacerdotum hortatu obuiam militibus veniens eos salutari quibus nichil respondentibus seditionisq; quibuldam iudeis contra Florum succedantibus maxima est facta iudeorum cedes.

¶ Capitulum quartumdecimum.

¶ Fr idem tempus rex quidē Agrippa Alexandriam erat profectus vt Alexandrum qui Agrippa rege ægyptum procurabat missus a Nerone iure hospitii conueniret Germanam autem suam Beronice hierosolymis inuentam & iniquitatem militum videntem grauis pro hoc ce eius soror in angor inualerat: & frequēter quidem prefectos equitum suorum custodesq; corporis missiū vidēs iniquitatem ad florum: precabatur vt a cede desineret. Ille vero neq; in multitudinem interfectoꝝ: neq; in nobilitatem precatricis sed tantum in lucra sua quæ de rapinis congregarentur aspiciens. nūcijs precabatur vt a cede cessaret. impetus autem militum etiam aduersum reginam efferatus est. Non solum quippe sub oculis eius obuios quosq; mulctabant atq; trucidabant. sed etiam ipsam nisi confugisset in auxilium interfecissent. Tbi autem peruigilem noctem cum intenta custodia egit: verens utiq; irruptionem militum. Venerat autem hierosolimam. vt vota deo solveret. ¶ His enim qui morbo vel alijs necessitatibus implicantur mos est orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias: abstinere quoq; vino & capillos radere. Quem morem beronice regina illis exercens diebus nudipes etiam ante tribunal stetit deprecans florum & præter q̄ nullo honori habita est & etiam de vita sua periclitata est. Hæc autē facta sunt sextodecimo die mensis maij. ¶ Postridie autem conueniens multitudo in forū quod erat in superiore parte ciuitatis/ confluens magnis clamoribus de his qui interfecti fuerant/ querebantur. Potissimum autem inuidiose in florum voces erant. Quod veriti primates quoq; & pontifices/ diruptis vestibus/ & viritim singulos comprehendentes postulabant vt ab his verbis quorum causa mala iudeoꝝ. &c.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Florus dolose
cōuocatis iude-
is: nobilibus pe-
tit vt ppl's obu-
iam pcedat mi-
litibus de Cēsa-
rea veniētibus.
&c.
Sacerdotes & le-
uite sacra vasa p-
ferētes ppl'm p-
cabātur vt tēpli
custodirent ho-
norē neq; roma-
nos icitarēt. &c.

Sacerdotū hor-
tatu ppl's obu-
iā veniēs militibus
eos salutāt qbus
nihil rīdētibus
seditionisq; iude-
orū cōtra florū
succlamantibus
maxima facta ē
iudeorū cedes.

illa pertulerant) desinerent: neq; in maiorem indignationem florum mouerent. Sicq; sedata est mul-
tudo tam reuerentia precantium q̄ ipe q̄ nequaq; in eos vltra florus seui-
ret. ¶ Ille autem videns
multum fuisse compressum angebatur; & denuo eum inflammare cupiens: pontifices cum nobilibus
aduocauit. Itaq; vnum ait argumentum fore, quod nichil vltius de nouandis rebus populus cogi-
taret si obuiam procederet militibus de cesarea venientibus. Veniebant autem duę cohortes. Quę cū
conuocassent populum ad occurrendū mādāt florus centurionibus vt nullam salutationem red-
derent obuiantibus iudeis. Ad quod si offensi petulanter quidpiam essent locuti: statim in eos veni-
tur armis. Pontifices collectam multitudinem in templo precabantur vt occurrerent romanis: & ante
grauē incommodum cohortes solemniter salutarēt. His hortationibus seditionis quicq; abnuebant &
ob interfectorum dolorem reliqua multitudo iungebatur audacibus. ¶ Tunc vero & omnes sacer-
dotes omnesq; leuite sacra vasa proferentes ornatumq; templi cytaristę etiam & cantores cum mu-
sicis organis p̄cedebant ante multitudinem & obnixissime precabantur vt illum templi honorē cu-
stoditū esse vellent: neq; ad direptionem vasorum sacrorum romanos contumelijs incitarent. Erat
autem videre ipsos sacerdotum principes sparsis: cinere capitibus & pectora diruptis vestibus nuda
monstrātes nominatim singulos quosq; nobilium compellere: ac denuo in commune multitudinem
precari: ne ob modicum peccatum patriam suam pderent his qui direptioni eius inhierent. Quam
enim vtilitatem vel militibus esse de iudeorum salutatione tribuendam, vel illis que acciderant con-
reptionem: si in p̄senti prodere cessarent. At contra si officiose susciperent solēniterq; venientes au-
ferri floro occasionem pugne: ipsos vero saluare patriam suam: ac providere ne quid vltra quam per-
tulerant experirentur. His addunt quoniam paucis seditionis si tanta multitudo iūgatur, quo magis
ad pacificum consilium suam debuerant auctoritatem transferre. ¶ Tali hortatu multitudinem iū-
ctentes, etiam ipsos seditionis auctores quosdam quidem minis, quosdam autem sui reuerentia mi-
tigarunt, ac deinceps p̄cedētes cum quiete omni populo sequente militibus obuā prodierunt. Inq;
cominus factus salutauerunt illis autem nichil respondentibus: seditionis iudeorum aduersum florum
cuius hęc fierent consilijs succlamauerunt. Confestimq; milites comprehendentes eos cedere sub-
bus adorsi sunt: atq; in fugam versos persequētēs equites perculcabant. Corruiebant autem multi
quidem cum a romanis cederentur: plures autem cum se mutuo propellerent. In ipsis autem p̄senti
grauis facta compressio est: & vno quoq; p̄uenire alterum cupiente tardior fuga cunctis fiebat.
labentium vero erat durus interitus. Suffocato enim constatu miseri disperibant, & neq; ad legendum
quāq; proximis suis cognoscendus remanebat. Irruebant autem pariter milites imoderate eos quos
comprehendissent cedentes & per ingressum qui Bezetham vocatur detrudebant multitudinem in
sire cupientes: vt antoniam & templum obtinerent. Quos etiam florus cōsecutus eduxit de regione
qui secū erant: & in arcem transire nitebatur. Frustratus tamen est eius impetus.

¶ Florus (iudeis romanos saxi per tecta obruentibus) ab vrbe hierosolima recedens ibi
ibi p̄sidio venit Cesaream. Qui impudenti mēdacio iudeos apud Cestium Gallum accusant quib;
bus & Beronice exculantibus & que facta fuerant referentibus Gallus Neapolitanum tribunum po-
inquirenda veritate ad iudeam misit: & ipse Agrippa circa Iamniā occurrens, ad quem etiam iude-
orum principes Flori inhumanitatem conuenerunt causas itineris indicat. Agrippas autem hoc flo-
rum increparet inuēctionem suam in iudeos quorum maxime miserebatur vōlens eorum frenas
transfultit. Populus vero Agrippę & Neapolitano cum lachrymis venientes hos vt genti
rent deprecabatur. Neapolitanus itaq; Agrippę suauis ciuitatem ingreditur qui populi iudeorū
uersionem & māluerudinem cognoscens rediit ad Cestium. vulgus vero regem precabatur
florus Florum legatos mittere ad Neronem: quod Agrippa prudenter Florum accusare imperatorem
diolum putauit, despiciere vero iudeos in bello commotos non expedire timebat. Igitur ad
concione Agrippa in isto p̄sente Beronice, sorore in domo Alamoneorū orationem habuit.

Capitulum quintum decimum

Iudei contra ro-
manos saxi p-
tecta obruebāt.

Florus ab vrbe
hierosolima re-
cedēs relicto ibi
p̄sidio venit ce-
saream.

Onuerfus quippe aduersum eos populus repugnauit: & per tecta euadentes obruebant
xis romanos. Qui cum superne sagittis venientibus vincerentur nec possent defendere mul-
titudinem que per angustos artabatur ingressus ad reliquum se exercitum qui erat in re-
gia receperunt. ¶ Seditionis autem verentes ne superueniens denuo Florus templum p̄-
paret per antoniam ex templo ascendentes porticus a templo per Antoniam continentes interio-
runt: quatenus auariciam flori desperatione compesceret. Nam cum diuinis inhieret thesauris pro-
hoc in antoniam transgredi niteretur. vbi intercisas porticus vidit: ab impetu quieuit. Et cōuocans sa-
cerdotum principes atq; curiam, se quidem ait vrbe digredi: p̄sidium tamen apud eos relinque-
re quāntū ipsi voluissent. Ad hęc illis respōdentibus nichil nouandum fore si vnam tantum reliqueret

apud eos cohortem. dum non illam (quæ cum ciuibus paulo ante conflixerit) ob ea siquidem quæ pertulerunt populum illis militibus infestum esse cohorte sicut præcabantur cautata: cum reliqua maiori parte regressus est. Aliud autem denuo pugne consilium committens retulit ad Cestium quod si iudeos defectionis comminatus est impudenti mendacio illos perpetrassent quæcunque eos periret. Constabat nec sane principes hierosolimorum quæ gesta fuerat tacuerunt. Sed & ipsi & beronice ad cestium de his quæ in vrbe egerant retulerunt. Ille autem susceptis litteris partis vtriusque quod facere opus esset cum principibus deliberabat. Et quibusdam quidem videbat cum exercitu in iudeam debere cestium ire. & aut vindicare defectionem (si fuerit admissa) aut magis fidos redderet iudeos. eorumque accolat. ipsi tamen magis placuit aliquem de suis præire: qui & negocia & consilia iudeorum posset ei fideliter nunciare. Direxit ergo tribunum neapolitanum. Qui ab alexandria reuerenti agrippæ circa samniam occurrere. vel a quo fuisset directus / vel quas ob causas indicat. Quocirca loci etiam iudeorum pontifices & reliqui quicunque nobiles eorumque curia adesse curauerant: ut scilicet circa regem officia nouarent. Postea vero quod illum congrua humanitate coluerunt. conquesti sunt quod potuerunt liberius de calamitatibus propriis. & inhumanitatum explicauerunt flori. Quam licet argueret agrippas. tamen ut ducis auctoritati competeret inuentionem suam in iudeos transtulit. quorum maxime miserabatur. volens scilicet eorum frenare motus ut per hoc ipsum quod viderent nichil iniurie percelli. ab ultionis desinerent appetitu. Ad hæc ergo quicunque egregij erant. & propter sua prædia desiderabant quietem. intelligebat regis redargutionem esse plenam benignitatis Populus autem hierosolimorum sexaginta stadiis obuius progressus: officiose agrippam & neapolitanum suscepit. Lamentabant tamen in secessos coniuges mulieres. Quarum plægoribus reliquos quoque populus ad læmæta conuersus precabatur. ut genti confuleret. Succlamabant etiam neapolitano ut ingrederetur urbem: videretque quæ gesta essent. Et ita ostendebant forum quidem desertum domosque vastatas. Deinceps vero populum inuaserunt Neapolitano. ut is cum vno tantum famulo visus ad iherosolimam totam circuiret civitatem. ut ipse cognosceret oculis: iudeos quidem omnibus alijs parere romanis: soli autem Florio querari propter magnitudinem in eos crudelitatis. Ille igitur cum circuisset urbem: & mansuetudinis populi sufficiens documentum teneret: ascendit in templum: quo etiam multitudinem conuocauit. Et cum plurimis verbis fidem eorum circa romanos collaudasset multa etiam ad conuersationem pauperum hortatus. adorauit deum eiusque sancta in eo tamen consistens in quo licebat per religionem loco. ad cestium regressus est. Vulgus autem iudeorum ad regem pontificesque conuersus petebat. ut genti aduersum florum ad Neronem mitterentur neque de tanta cede tacentes suspicionem suæ de gentis preberent. Viliam quippe eos principes capiendorum armorum fuisse: nisi prouidentes ostendebant esse qui dedisset exordium. Constabat autem non esse multitudinem quieturam si legationem aliquis impedisset. Ad hæc agrippa ordinari quidem legatos qui florum accusarent inuidio. sed timebat despiciere autem iudeos in bello commotos neque sibi expedire cernebat. Aduocata igitur agrippa in Xystum & suggestum constituens germanam suam. Beronice in Afamoneorum Xysto quidem Xysto imminerebat contra superiorem partem urbis: nam Xysto templum erat populi. cum eiusmodi orationem habuit.

Ad regem Agrippæ populi iudeos: ad quietem patientiam & pacem adhortantis: hic enim orationem audens (exiguam belli materiam ostendit: colendamque potestatem: & non exasperandam amorem) nihil enim (inquit) ita plagas cohercet sicut patientia quæ pudorem indicit violentibus. Mox bellum difficile sine magnis calamitatibus sustinere & amouere. Qui vero semel subiectus dominus deficit contumax ferus magis quam libertatis amator appellat. Eos ergo romanis parere iussit. Quia eorum parentes & reges pecunia / corporibus & animis meliores primi paruerunt. Exempla adducit: quia etiam fortissimi populi romani sunt subditi. Athenienses (qui Xerxen superauerunt) Romanis. Lacedæmonij / Macedones / Britannia inaccessibilis Romanis est subnigata. Sic etiam asiæ ciuitates / Henyochi / Colchi / Taurorum gentes / Bosporani / Meorhice gentes / Bythij / Pontici / Paphlagonia / Pamphilia / Lidia / Traces / Illirij / Dalmatæ / Galli (quos natura multis cinxit munimen Oceano quique octoginta annis pugnauerunt) facti sunt tributarij Romanis qui plura bellis obtinuerunt. Hiberos aurum apud eos nascens a romanorum seruitute non potuit liberari. Arabum / Armeniarum & ultra Herculis columnas arma protulerunt romani. Pitenosque in tota sue gentis imperio Germani fortes (quorum Rhenus terminus est) Romanis subditi sunt. Britanni quoque Oceanus murus est) Parthi etiam bellicosissimi obfides mittunt romanis. Quæ autem sub sole romanorum venerant arma Carthago insuper sub scipione corruit / Cyrenæi / Marmoride / Syri / Nabatones / Mauri / Numide / Aethiopes / Romanorum victi fuerunt armis. Agrippa insuper iudeis de romanorum potestate adducens. egyptum scilicet cum vicinis quincis (quorum terminus

Floris iudeos ipudeti mendacio accusat apud cestium galli sed ipsi & beronice seipos excusantes quæ facta sunt retulerunt.

Cestius neapolitanum tribunum in inquirendave nate ad iudeam misit & ipse Agrippæ occurrens / ad quæ etiam iudeorum principes flori inhūanitate explicantes conuenerunt. Pps Agrippæ & neapolitano obuia cum lacrimis venientes (ut genti confuleret) deprecabantur.

Neapolitanus ppli iudeorum conuersatione & mansuetudine cognoscens reuertit ad Cestium. Prudentia agrippæ.

Agrippæ oratio ad iudeos.

Liber Secundus Iosephi iudei.

nos incomedibiles & munitiones ponit mouet insuper Agrippa iudeos a bello desistete quia nullum contra romanos habebunt auxilium bellum quoque gerere iudeorum religioni probat esse contrarium futurum quo super omnes iudeos in quacumque manentes ciuitate praedixit calamitatem: miserationem quoque ciuitatis templi & sanctorum preponit: sicque orationem cum lacrimis presente sorore terminauit iudeis vero respondentibus quod non aduersus romanos sed aduersus Florum bella vellent mouere. Agrippa inquit opera vestra talia sunt qualia aduersum Romanos pugnantium: mouetque eos porticus reparare coassas & negare prius solvere tributa: cui acquieuerunt.

¶ Capitulum sexumdecimum.

Oro Agrippa
regis pplm iu
deoru ad quese
tem & paciē a
adhortatis no
tanda.

Quidem non viderem vos omnes ad pugnandum cum romanis esse incitatos neque populi puriore sincerissimamque partem pacem velle seruare. neque processisse ad vos neque consulere consiliis essem. Superuacua quippe de vtilibus oratio est quando omnium habitatorum conspirat ad deteriora consensus. Quoniam vero aliquos quidem etas malorum belli nescios facit quosdam vero inconsiderata spes libertatis: nonnullos vero auaricia succendit: & in confusione rerum capiendum de inferioribus lucrum quemadmodum ipsi ab hoc corrigant errore & non per paucorum improba consilia etiam boni despiciant existimauit oportere ut omnibus vobis in vnum coactis ea exponerem quae arbitror expedire. Perstrepant autem nemo: si non ea audierit quae ipsius fert libido. His siquidem qui sunt ad defectionem irrevocabiliter incitati: licebit etiam post meos monitus in pristina manere voluntate. Mea autem etiam ad illos qui audire cupiunt: intercipiet oratio: nisi ab omnibus vobis silentium prebeatur. Noui quidem quoniam multi & iniurias procurantium puincias & preconia libertatis quasi tragice persequantur. Ego autem priusquam discutiatur qui sitis & contra quos pugnam suscipere tentetis. primum separabo causas quas connexas putatis. Si enim violatores vestros cupitis vlcisci: cur libertatem magna laude sustulitis? Si vero istud ipsum seruire intolerabile ducitis superflua est aduersum rectores querela. Et illis siquidem vel moderatissime agentibus nichilominus erit turpe seruire.

Nota.

Osonis ordo &
diuisio.

Exigua belloꝝ
materia.

Colenda p̄as &
nō exasperanda
Paciētia plagas
cohercet & pu
dorē indicit vio
lētibus.

autem singillatim: & videte quod exigua sit materia bellorum. Et primum quidem ipsa rectorum consideranda sunt crimina. Colere siquidem officijs: non exasperare oportet iurgijs potestatem. Cum vero modicorum peccatorum exprobrationes maximas facitis: aduersum vos profecto eos quibus inferis contumelias irritatis. Relinquentes quippe & quod antea clanculo & cum quadam verecundia nocebant palam vno confidenterque populabuntur. Nichil autem ita plagas cohercet ut patientia: & violatorum quies violentibus indicit pudorem. Facit autem eos qui a romanis in prouincias diriguntur esse grauiter molestos. Non tamen etiam romani omnes violent vos neque ipse caesar (aduersum quem pugnare vultis. Neque ex precepto illorum improbus ad vos quisque venit neque possunt illi (quae in oriente geruntur) positi in occidente conspiciere. Sed neque facile ea (quae hic fiunt) illic audiuntur. Est autem inportunissimum: & propter exiguas causas cum tantis. & ea de quibus querimur nescientibus velle corrigere. Equidem nostrorum criminum cito erit futura correctio. Neque enim vnus idem prouinciae semper curam tenebit & successores eius credibile est modestiores futuros: Motum autem bellum semel neque deponere facile est absque magnis calamitatibus: neque sustinere. Libertatis vero dona scientibus: prouidendum atque certandum est ut principio ea non careant. Molesta est enim nouitas seruientis: quam (ne utique subeas iustum suscipi certamen vides. Qui vero semel subiectus est & deinceps defici contumax magis seruus quam amator libertatis ostenditur. Tunc igitur oportuit omnia agere ne succiperentur romani cum in prouinciam Pompeius intraret. Maiores vero vestri eorumque reges pecunia corporibus animis multum vobis meliores. Exiguae parti virtutis romanae obfistere nequieuerunt. Vos autem qui hereditariam obedientiam suscepistis rebus autem omnibus ab illis qui primi paruertunt longissime inferiores estis & contra omne romanum regnum obfistere posse arbitramini. ¶ Et athenienses quidem (qui ob grecorum libertatem quondam patriam suam ignibus tradiderunt) qui superbissimum illum Xerxen per terram nauigantem per mare vero ambulantes: & cuius classem non caperet amplitudo pelagi: latiore autem Europa exercitum duceret (hunc inquam cum vna naui fugientem gloriosissime persecuti sunt. Circa paruam autem salaminam qui tantas opes assidue confregere: nunc tamen seruiunt romanis: & illam regiam graeciae ciuitatem amministrant Italiae iussiones. ¶ Lacedaemonij quoque post Thermophylas & Plateas & Egsilaum asiam perferutatum eosdem dominos venerantur. ¶ Macedones vero qui adhuc poene imaginantur libertatem Philippum viderunt cum Alexandro promittentem sibi orbis impium serunt tamen rebus mutationem: & adorant eos ad quos fortuna migravit. ¶ Alii quoque gentes mille multo maiore libertatem fiducia subnixae: cesserunt tamen & obediunt. Vos autem soli seruire dedignamini his quibus videtis vniuersa esse subiecta. Cui militet quibus confidentes armis? Vbi est classis vestra quae pugetur romanorum maria? Vbi autem (qui expensis possunt sufficere) thesauri? Contra egyptios forte aut arabas existimatis vos bellum mouere? Non circumspicitis romanorum imperium? Non metimini vestram etiam ciuitatem a coterminis gentibus frequenter esse superatam?

Motu bellū dī
ficile ē sine ma
gnis calamitati
bus deponere
&c.

Inducit iudeos
parere romāis
qa parentes eo
rū primi paru
erunt.

Exēpla addu
cit Agrippa q
etiā fortissimi
pplī subditi sūt
romanis.

Lacedemonij
subditi rōanis.
Macedones.

*Mō Agrippa p̄p̄atib in de
Romanorū potestāte
vniuersa bellū iudeorū*

A Morum autem virtus per totum orbem inuicta percurrit. immo etiā hoc orbe plus aliquid quæsierunt Romanorū vlt. Neq; enim sufficit eis ad orientem quidem totus eufrates: ad septentrionem vero Ister: neq; in meri- tus inuicta per or- dietenus solitudine libiæ perscrutata: ne in occidentem gadyra alias Gades sed vltra oceanum alium bē percurri. &c. quæsierunt orbem: & vsq; ad britannias inaccessas prius arma & exercitum transtulerunt. Quid ergo? Britannia roma- nis subiugata. Vos ne ditiores gallis? Fortiores germanis? prudentiores grecis? Postremo plures estis omnibus in to- to orbe degentibus? Quæ vos fiducia aduersum romanos erigit? Sed dicit aliquis. Seruire molestissi- mum est. At quantomais grecis qui vniuersis sub sole habitantibus videbantur nobilitate præstare & tam latam quondam provinciam possidentes. nunc bis ternis fascibus romanorum obediūt. Paribus autem macedones obsequuntur: qui certe multo vobis iustius deberent libertatem tueri. Quid autem quingentæ asie ciuitates. Nunquid non absq; vilo præsidio vni tantū modo rectori parent? & fascibus cōsulis obsecuntur? Quid autem pergam enumerare henyochos & colchos & taurorū gētem bospho- nis subditæ. ranos quoq; & habitantes circa ponti littora nationes? meothicasq; gentes apud quas nimirum olim Meothicæ gētes neq; domesticus aliquis dñs nascebatur. Nunc vero militum subiiciuntur tantū tribus milibus: & qua- quodā sine dño draginta naues longe innauigabile prius mare in pace custodiunt. Quanta autem bithynia / & capado- Bithynia. cia / & paphlagoniū genus Lydi quoq; & Cilites pro libertate dicere valerent. Tamen nunc sine armis Capadocia. tributa pendunt. Quid autē traces quinq; diebus quidem in latum: septem autē in longum cōmeabi- Pamphilia. lem provinciam possidentes asperiorēq; multo q̄ vestra est. ac multis partibus fortiorē. altissimōq; ge- Lydia. li eos qui irruerent retardantē. Duobus milibus romanorum in præsidio manētibus obsecuntur. Post illiri. hos illiri vsq; ad dalmatiā & histriotenus incolentes. duabus tantū legionibus obediunt. cū quibus & Dalmatæ. ipsi impetus compescunt dacorū. Ipsi quoq; dalmatæ qui iam multa pro libertate conati sūt. sæpiusq; Galli quos natu capti rursus cum maioribus opibus rebelarūt: nunc sub vna romanorū legione agunt quietem. Ve- ra multis cinxit ra multumētis ro- rumtamen si aliquos magnæ causæ ad defectionē incitare deberēt: gallos potissimū oporteret assurge- manis tributarij re quos videlicet tantis munimētis natura cinxisset ab orientali plāga alpiū montibus: ab occidēte ve- octoginta tamē ro oceano. Sed tali munitione gaudentes. trecentis & quindecim gentibus numerosi fontes autem vt ānis pugnauerūt ita dixerim foelicitatis domesticæ habentes cibisq; bonis totum poene orbē irrigantes: ferunt nichilo. Romanī plu- minus vectigales esse romanorū ac foelicitatē suam in eorū foelicitate reponere: idq; sane ipsum nō per ra fortuna q̄ bel aiorum mollicies: nec propter ignobilitatem parentū quippe qui octoginta ānos pro libertate pugna- lis obtinuerunt. nerunt. Sed romanorū ammirati sunt. Horruerūtq; cum virtute fortunā qua illi plura sæpe obtinuerē q̄ Hybericū aurū: bellis. Deniq; sub mille & ducētis militibus seruiunt: a quibus pene plures habuerant ciuitates. Neq; hi- Lusitan. beris nascens in agris. aurum ad gerenda pro libertate bella suffecit: neq; tantū per terrarum marisq; Piteni montes. spacia romanis diremptæ gentes iustitiani scilicet cantabrorū armenia nec vicinus oceanus etiam ac- Germani fort- colis suis fragore terribilis fatis fuit viucentibus romanis. Sed vltra columnas herculis protulerunt & spiritus maiores igitas nubes pitenorum montium egressi vertices ditioni suæ subdiderūt romani. Atq; ita pugnacibus corporibus ha- gentibus tantoq; vt dixi spacio direptis: legio in præsidio vna satis est. Quis vestrum non auduit mul- bentes romanis tudinem germanarum. Virtutem quoq; & magnitudines corporum vt arbitror sæpe vidistis. Siquidē subditi. vbiq; romani earum gentiū captiuos habent. Sed illi quidem ita ingentem spacijs regionem incolen- Rhēnus fluuius: tes. spiritus autem maiores corporibus gerētes: & animam quidem contemtricem mortis: indignatio- terminus germa- nes autem vehementiores feris: nunc autem limitem rhēnum habēt & octo romanorum legionibus do- norum. mantur & seruiunt quidem qui capti sunt: reliqua autem gens eorum vniuersa salutem in fuga non in Britānorū mu- armis reponit. Considerate autem etiam britannorum muros. qui hierosolimorum confiditis muris. ri oceanus. Illud siquidem circumdatur oceano: & penē non minor q̄ noster orbis est. habitantes romani nau- Parthi bellicosiss- gantes redegerunt in dicionem suam: quatuorq; legiones tantę multitudinis insulam tuentur. Et quid simi obsides mī- opus est plura dicere: quando etiam parthi bellicosissimū genus tantis prius populis imperantes: etiā tunt romanis. magnis opibus circumdati obsides tamen mittunt romanis. Estq; cernere sub specie pacis seruilem Carthāginensiss- in italia præcipuam orientis nobilitatem. Vniuersis pene qui sub sole incolunt romanorum arma ve- finis sub scipioe niantibus vos soli bellum geretis. Neq; cartaginem sium considerabitis finem qui magno illo hanni- Cyrehel. bale gloriantes & nobilitate phœnicū stirpe venientes tamen sub Scipionis dextera corruerūt. Sed Marmoride. neq; Cyrenę lacedemone oriundī. neq; Marmoridarum genus vsq; ad dapsidem protētum: neq; ter- Syrtis terribiles ribiles etiam audientibus Syrtis Nasamones quoq; & Mauri & innumerabilis multitudo Numida- Nasamones q; alias Nomadū virtutes impedire romanis sed tertiam partē orbis terrarū culus neq; numerare quidē Mauri. Nmao- numero & locis ethiopes cōtinet: totam tamen susceperit armis: & præter fruges annuas quibus roma- des sine Numi- nam multitudinem octo mensibus pascūt alia quoq; vectigalia pendunt expensas quoq; deuotissimi de. Aethiopes. imperio ministrant: nichil de his quæ iubentur sicut vos contumeliosum putantes. Vna quidem illis tantum legio commoratur. Sed quid opus est longe petitis exemplis potentiam explicare Roma-

of Perimonia. ... E. ij. ...

Liber secundus Iosephi Iudei.

Exempla iude-
is vicina de po-
tentia Romano-
rum egyptus ro-
manis tributa-
ria cum vicinis
prouincijs. &c.

**Aegypti termini
& munitiones.**

Nullus cōtra ro
māos iudeis da
bit auxiliū.

Quod bellum gerere sit contra iudeorum religionem ergo magis contra christianorum professionem. **N**otanda sententia contra christiānos principes qui contra secularem bella gerunt. **N**os in bella procedamus. Superest igitur ut ad gradum coniugatorum assumamus. Verum & hoc apud Romanos est. Sine deo quippe impossibile esset imperium tale consistere. ¶ Considerate autem quem iadmodum hęc ipsa religio in imperio etiam si cum longe inferioribus bellum geratis: tamen ad dispensandum vobis sit difficillima: atque eadem transgrediendo offendatis deū per quem eum auxiliaturū putatis. Si enim sabbatorum consuetudine & ad nullum actū moueamini: facile profecto capiēmini. Sic quippe maiores vestri experti sunt hos dies maxime pōpulo ad bellum destinante: in quibus scilicet hij qui oppugnabatur ocia gerebant. Transgredientes autē in bello legem patriā: nescio propter quid in reliquū dimicetis. Vna siquidē nūc nobis intērio est ne quid de patria institutione soluiatur. Quomodo autem aduocabitis adiutorū dñm si cultū ei debitū sponte violetis. Assumunt autē quique bellū: vel diuitiū virtutē: vel humanis operibus cōfident. Cum vero vtraque hęc quantū ad ipsam pertinet consequentiam deferuntur in manifestam vitiū: captiuitatem volentes pugnare prosequunt. Quid autē prohibet propriis manibus filios vestros coniugesci: laniare: & hanc pulcherrimā infamia

Predixit futurā calamitatem su per om̃s iudeos in quacumq; ma neres citate. &c. Miſeratione ſi liorū & citatis tē pli & ſanctorū rex agrippa mo net iudeos a bel lo deſiſtere. Agrippa aſtāte ſorore orationē cum lachrymis terminauit. Agrippa mouet iudeos porticus coſtruire & tria porticus incendit. Sopietis autem cauſam defectionis ſi & porticus denuo coſtruat̃s & tributa red buta reddere ceſſare maturetis. Neq; enim flori hoc preſidium eſt aut pecuniā flori dabit̃s. His conſultis populus ſari cui acq̃ue acq̃ueuit. & cum rege & berōnice aſcendentes in tēplū porticus edificare adorſi ſunt. Per vicos autē uerunt. & regiones principes quinq; decurionesq; diſperſi vectigal colligebant celeriterq; xl. talenta tantum

enim reliquū erat redacta sunt. Et belli quidem imminētis minas eo tunc agrippas more cōpescunt.

¶ Agrippam populum Floro obedire monentem multitudo accensa eum affecerunt contumelijs vrbē eiētes in eum etiam nonnullis saxa iacentibus: ipse discessit in regnum. Seditiosi quoq; iudei quidem in Massada castellum irruentes omnes Romanos interfecerunt. Eleazarus quoq; militū dux prohibet ne munus aut hostia a romanis suscipiatur: hostieq; cesaris refectę sunt. Seditiosos vero de temeritate & oblationum refutatione nobiles & potentes ante portā auream redarguerunt qui seditionem pacificare non valentes ad Florum legatos mittunt: & Agrippam vt cum exercitu venientes seditiones opprimerent. Agrippas autem Floro vt bellum inflammaret nichil respondente populo mittit auxilium.

¶ Princeps vero populo persuadere tentabat vt pārerēt Floro: donec ei successor a cesare mitteretur. Ad quam orationē accensa multitudo nec a verborū in regem cōtumelijs tēperauit: sed protinus eum vrbē pepulerunt. Ausq; nonnulli sunt seditiosorū etiā saxa in eum iacere. Rex autē videns tumultuantīū irruocabilem impetum & cōquerens qd cōtumelijs esset affectus & principes quidem eorum vna cū alijs potentibus misit ad Florū cesarē. vt ipse ex eis eligeret qui de tota regione vectigal exigerēt. ipse vero discessit in regnū.

¶ Per idem tempus quidam eorum qui maxime bella mouebant congregati irruerant in quoddā presidīū quod vocatur Massada & occulte eo peruerso Romanos omnes interfecerunt alios autem de suis posuerunt custodes. ¶ In templo quoq; hierosolimorū Eleazarus quidam fuit in regnum.

¶ Ananias pontificis iuuenis audacissimus dux illo tempore militū persuasit his qui sacrificijs ministrabant vt nullius munus aut hostia qui non esset de iudeorum gente suscipi eretur. Id autem erat rostrum belli seminarium atq; materia. Reiecit siquidem hostias cesaris quę pro romano populo offerri solite erant. Plurimū autē super hoc pontificibus alijsq; nobilibus deprecantibus vt nō pręterirent eū morē quo supplicabatur pro regibus: nihil tñ acquieuerūt nō parū quidem sibi & suę multitudinī cōfidentes. Robur siquidē omne res nouare cupientīū eorū voluntates iuuabat. Maxime autem aspiciētes in Eleazarum: qui per idem tempus vt diximus princeps erat.

¶ Conuenientes igitur potentes tificibus & nobilibus phariseis & phariseorū nobilissimis: & videntes qd grauibz malis pergerent subicere ciuitatē: decreuerunt seditiosorū animos experiri: & ante portam quę aurea vocatur aduocātes cōsuetudinem erat autem in interiore parte tēpli posita quę respicit ad solis exortum ac primo quidam mulierum de temeraria eorū defectione cōquesti & qd tam breuiter bellū patrię cōmouerent. ¶ Deinceps irrationabilitatem causę ipsius arguebant: dicētes maiores eorum quidē ornasse templū ex magna parte & de refutatione oblationū gentiliū. &c.

¶ Et siquidē circa vnus aliculus priuati personam lex ferretur eiusmodi. possit nimirū iure nos inhumanitatis arguere. Nunc autē despiciuntur romani & iudicatur cesar prophanus vnde verendum esse ne qui immolandas pro illis hostias repellūt ipsi in reliquum etiam pro se sacrificia prohibeant offerre. fiatq; vere extra principatū ciuitas nisi celerius resipiscentes reddiderint hostias. ac priusq; ad eos in quorum contumeliā id tentatum est huius ausus fama perueniat.

¶ Simul autem ista dicentes producebant in medium scientissimos morum paternorum sacerdotes quosq; narraturos quoniam omnes eorū maiores exterarū gentiū semper sacrificia suscepissent. Attendebat autem nemo res nouare cupientium his quę dicebantur sed neq; proce-

debant in medium altaris ministri belli materiam pręparantes. ¶ Videntes igitur nobiles quicq; seditionem eo iam processisse vt eorum non possit auctoritati compelli. & romanorum armatorum periculum se primos esse mensuros alias mansuros in quantum poterant consulentes. amoliri causas parabant. & legatos quidem alios ad Florum miserunt quorum erat princeps filius Ananias symon alios autem ad Agrippam (inter quos nobilissimi Saulus alias Scibus & antipas & custobarus erant) qui etiam regem propinquitate tangebant. Pręcabantur autem vtrūq; vt cum exercitu ascenderent in ciuitatem & seditionem opprimerent priusq; ea intollerabilis fieret. Et Floro malum istud quasi bonus nuncius fuit. volensq; inflammare bellum. nichil respondit legatis. Agrippas autem pariter vtriusq; patens scilicet deficientibus vel his aduersum quos bellum mouebare volensq; & Romanis cōseruare iudeos & iudeis templum atq; patriam: ad hæc autem nec sibi conducere talem conturbationem sciens misit in auxilium populo equites duo milia auranites scilicet & bataneos & trachonitas. Cum his autem erat pręfectus equitum datus: dux vero agminis philippus iachimi filius.

Et.ij.

Agrippa populo
obedire Flo-
ro mouētē mul-
tudo accēsa eū
cōtumelijs ai fe-
cerūt eiētes
vrbē iēū etiā nō
nullis saxa iaciē-
tibus ipse disces-
sit in regnum.

Eleazarus dux
militum phibet
ne a romāis mu-
nus aut hostia
suscipiatur.

Seditiosi a pon-
tificibus & nobi-
lissimis pharise-
is ante portā
auream arguunt
de temerita-

Nobiles seditio-
nem pacificare
non valentes le-
gatos miserunt
ad Florum & a-
grippā vt cū ex-
ercitu seditionē
opprimerent.

Floro d.
miserunt
legatos
ad Florum & a-
grippam

Libet secundus Iosephi Iudei

His ergo venientibus ois multitudo que pacem optabat preliū contra seditiosos septem diebus gesserūt maxima ibi vtriusq; partis facta cede. Deinde quo aduenire festiuitate que xylophorias dicitur in qua mos est oibus grandem lignorum materiam pro nutriendo igni in templo congregari victis regijs militibus domos multas seditiosi inflamarunt: & archiuo vt creditorum perirent contra debitorum documenta igne intulerūt. Fugientibus igitur nobilibus quidem eorū & pontificū in cloacis latuerunt. Quintodecimo Augusti incensa Antonia & oibus obsessis interfectis regina seditiosi accedunt obsidentes. fitq; cōtinuus conflictus. Manaimus quoq; rethor armatis quibusdam latronibus seditionis factus est: quem regij deprecantes ipso permittente recedūt preter romanos qui in turres regias aufugerunt. Stratopedū Manaimi milites incenderunt. Ananias quoq; pōtīfex latens a latronibus captus cū

Preliū contra seditiosos septem diebus vbi maxima cedes vtriusq; partis.

Festiuitas xylophorie qm scilicet maxima lignorum materia ad nutriendū ignem in templo debet congregari victis regijs seditiosi domos multas inflamarunt & archiuo ignem vt omnium creditorū perirēt documenta intulerūt. &c. Nobiliū qdā & pōtīfīcū in cloacis latuerunt.

Quintodecimo augusti antonia incensa & omnibus obsessis interfectis regina seditiosi accedunt obsidentes. &c. Continuus conflictus. Manaimus rethor armatis quibusdam latronibus hierusalē reuersus seditiosis princeps factus est. &c.

Regijs manaimū vt discedere liceat deprecantibus cōceditur & recedūt solismā nentibus romanis q̄ iturres regias fugerunt.

Is ergo venientibus: optimates quiq; cum pontificibus & omni multitudo que optabat quietem superiorem occupant ciuitatem inferiorem liquidem & templum: seditiosorum manum tenebat. Missilibus igitur & fundis indefinenter utebantur: & continua erat emissio agittarum ex vtraq; scilicet parte. Erat autem quando ex insidijs procurentes quominus dimicabant. Prestabant autem audacia seditiosi: belli vero scientia regij pollebāt. At his quidem erat propositum templi maxime obtinere: prophanatoresq; eius expellere: seditiosis qui cū eleazaro agebant: vt preter ea que obtinebant etiam superiorem inuaderent urbem. ¶ Per septem igitur dies grauis vtriusq; partis cedes fiebat & neutri de eo quem tenuerat loco depellebatur. Deinceps vero ea adueniente festiuitate que xylophorias dicitur in qua mos est omnibus grandem lignorum materiam conuehere ad templum quatenus nunq̄ ignis ei ca deficiat semper em̄ inextinguibilis perseverat quosdam quidem cura religionis exclusit inter firmiorem autem vulgum multi irruimpentes sicariorum sic enim vocant latrones gladios in sinibus gerentes audacissime utebantur opera que adorti erant. Regij autem audacia & multitudo vincebantur. Ita superiore ciuitate cesserunt. cum isti protinus intrantes ananī pontificis domū & agrippæ Beronices palacium inflammauerunt. Post quod ignem archiuo intulerunt. volentes oia creditorum documenta disperdere ne etiam vnde creditē pecunię ratio pateret. atq; ois ad eos debitorum se iungeret multitudo & aduersum locupletes quasi moctu liberatis haberent insurgendi liberam facultatem. Fugientibus ergo cartarū publicarū custodibus ignem edibus iniecerūt. Atq; ita incēsis ciuitatibus neruis hostibus irruēbāt. Quo loco pōtīfīcū atq; nobiliū quidam in cloacis latuerunt. quidam vero cum regijs in superiorem regiam confugerunt portas celeriter obferantes. Inter quos ananias pontifex & ezechias frater eius erant. & illi quos apud agrippam vlos legatione diximus. Tūc ergo victoria quidem & inflamatione contenti cessauerūt. ¶ Postridie autem quintodecimo scilicet die augusti mensis fecerunt impetum in antonia & omnes in eo presidio agentes per biduum obsessos cœperunt atq; interfecerūt presidiumq; incenderunt. Postea vero transierunt in regiam ad quam confugerant agrippæ milites: & in quatuor partes agmen suum diuidentes: muros molleiebant. Eorum vero qui intus erant erumpere nullus audebat: propter multitudinem oppugnatium. Distribuit autem multitudo propugnacula: & turres subeuntis interficiebant: & frequenter omnino latrones sub muris cadebant. Nec die autem cōstitus nec nocte cessabat seditiosis videlicet elsi obsidentes. &c. mantibus in desperationem cogi eos qui in presidio erant propter inopiam victus. regijs vero creditibus oppugnatores suos cessuros labori. In his autem erat Manaimus alias Magneuius quidam de filiis iude galilei callidissimus rethor qui etiam quondam sub cyrino exprobrauerat iudeis: quoniā post deum subijcerentur romanis. Is ergo assumptis quibusdam nobilium peraxit in massadavbi armamentarium herodis regis erat eorū; perrupto populares alios quoq; latrones diligēter armavit. Hisq; victis stipatoribus veluti rex hierosolimā reuertitur. factusq; princeps seditionis oppugnationem disponebat. Machinamentorū autem inopia erat: & nec poterant palam suffodere muros superne hostibus tela iacentibus. Funiculum igitur longe ceptum sub vnam turrin agentes suspenderunt materię subiecta: ac postea in sustinentia ligna ignem immitētes egressi sunt. Sicq; subicibus exustis turris quidē ex templo emota est: alter autē murus intus edificatus apparuit. Regij quippe mollitiones eorū presenties res fore etiā de concussione turris alium sibi murum celerius edificarūt. Inter hęc autem hi quidem qui oppugnabant & statim se victuros credebant cū vidissent alium murū stupore defecti sunt. Regij tamen ad manaimū aliosq; seditionis principes mittebant p̄cātes vt eis discedere liceret: id est regijs eiusq; regionis reliquis. Quod cū annuisset manaimus protinus discesserūt. Romanos autē qui soli relicti erāt grādes animi occupauit defectus. Neq; em̄ cōtra tantā multitudinē pares erāt & p̄cari vt liceret exire ignominia putabāt. Dereliquētes igitur inferiore locū qui stratopedos alias stratopedō vocabatur quippe quasi capi faciles in turres regias cōfugerūt: quarū vna appellabatur hyppicos alias phaselus: tertia mariāne. Hi vero qui cū manaimo erāt protinus in ea irruētes loca de quibus milites fugerunt.

rant si quos eorum comprehenderunt trucidantes omnem reliquum apparatus diripientes: strato-
pedum incenderunt. Hæc igitur acta sunt sexto die mensis septembris. ¶ Sequenti autem die ponti-
fex Anania circa euripidos regie domus latens capitur & a latronibus interficitur cum ezechia fratre
Circumfidentes autem etiam turres seditiosi custodiebant ne quis militum posset effugere. Manai-
mum autem & munitorum locorum destructio & pontificis Ananie mors in crudelitatem erexit: &
neminem parem sibi in negocijs arbitrans intollerabilis erat tyrannus.

Stratopedū ma-
naimi milites in-
cenderunt sex-
to septembris.

¶ Duo de socijs Eleazari contra Manaimum insurrexerunt ipsum regem esse non promittentes &
tacentibus his qui circa Eleazarum erant populus saxa rapiens interfecit Sophistam & Manaimum
fugientem capientes multis supplicijs cum tyrannidis adiutore Absamone, multis supplicijs interfe-
cerunt. Metilius autem romanorum prefectus & reliqui ad Eleazarum mittentes deprecabantur vi-
ta salua & armis relictis posse recedere, quos seditiosi Iudei sine armis discedentes dolose contra pa-
triones interfecerunt præter Mutilium se circumcidi & Iudaizare promittentem. Iudeorum autem ca-
pitulatio excidium probabatur: quibus etiam diuina indignatio propter vrbis facinora imminabat.
Celsarienses quoque quasi excelsi quadam prouidentia die sabbato omnes Iudeos occiderunt. Iudeisq;
quaeratur Celsarea. Et post Celsariensem plagam efferata gens Iudeorum. Syrorum vicos & vicina lo-
ca vastauerunt. Maximaque fuit virorum virulq; partis cedes. Omnis quoque ciuitas in binos diuideba-
tur exercitus dieq; in sanguine: noctes vero in formidine transigebantur. Manluetiq; ad occasionem
marica prouocabantur: & ciuitates cadaueribus replebantur. ¶ Capitulum nonumdecimum.

Insurrexerunt autem duo de socijs eleazari Et mutuo collocuti quia non deceret a ro-
manis desiderio libertatis recedentes eandem populari suo prode dominumq; ferre
& si non violentum tamen seipsum humiliorem Nam si oporteat cunctis aliquem præ-
esse quis magis alium q̃ illum deceret. Atq; ita pacti adoriuntur eū in templo arrogan-
ter enim adoraturus accesserat regali habitu indutus: & studiosos sui in armis habebat
Cum igitur hij qui circa eleazarum erant in illum profiluissent reliquos quoque populus

Insurgunt qui-
dam contra ma-
naimū nolentes
eum regem esse

rapiens saxa interfecit Sophistam estimantes quoniam illo perempto tota seditiosolueretur. Paululum
autem stipatores manaimi resistentes: postq̃ viderunt totam aduersum se multitudinem irruere (quis
quo potuit) diffugere. Et cedes quidem erat eorum qui cōprehensi sunt: percrutatio autem latentium
sequebatur. Pauci ex eis latentes in massadam profugerunt. Cum quibus & eleazarus filius Iayri pro-
pinquus genere manaimo qui etiam postea in massadam tyrannidem egit. Ipsum autem manaimum
cum confugisset in locum qui athlans alias Ophlan vocatur atq; ibi humiliter delitesceret capiētes ex-
traxerunt in publicum. multisq; supplicijs affligentes interfecerunt: similiter autem sub eo agentes pri-
cipes præcipuumq; tyrannidis eius adiutorem absamone alias absolomone nomine. Et populus quidem
sicut dixi in his adiutor fuit. suspicantes aliquam totius seditionis correctionem futuram. Hi vero non

¶ Sophista sa-
xis a populo in-
terficitur.

ob comprimendam pugnam sed vt cum maiore licentia bellum agerent. interfecerunt manaimum. De-
niq; cum populus multum precaretur vt oppugnationem militum relaxarent. vehementius insisteret
donec ulterius resistere non valentes. Mutilius alias Metilius scilicet hic enim erat romanorum præfe-
ctus & reliqui mittunt ad eleazarum præcantes. vt solas eorum pacisceretur animas: arma autem & re-

Manaimus in-
terficitur & ty-
rannidis adiu-
tor Absamon.

liqua quæq; haberent. ipsis tradentibus sumerent. qui præcationem illico rapientes: remittunt ad eos
gurionem alias Gorionem Nicomedis filium & ananiam Saduct & Iudam ionathæ eis dexteris & sa-
cramentum daturos quibus actis deducebat milites Mutilius. ¶ Sed quamdiu Romani arma retine-
bant nemo aduersus eos seditiosorum fraudis aliquid molitus est. Postea vero q̃ secundum pactiones
omnes scuta gladiosq; posuerunt: neq; quicq̃ suspicantes discedebant: facto in eos impetu stipatores
eleazari comprehensos trucidabant: neq; resistentes neq; supplicantes. solas autem pactiones & iura-
menta quæ dederant inclamantes. Et hi quidem ita crudeliter interfecit sunt præter Mutilium. Hunc
enim deprecantem & vsq; ad circuncisionem Iudaizare se promittentem: tantummodo seruauerunt.

Metilius roma-
norū præfectus
& reliqui mittē-
tes ad Eleaza-
rum deprecā-
tur vita salua
posse recedere
armis relictis.

Detrimentum autem Romanis quidem erat leue. De potentia siquidem amplissima: pauci fuerunt in-
terempti. ¶ Iudeorum autem captiuitatis illud exitium probabatur. Videntes autem graues iam cau-

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

fas stare bellorum: vrbem autem tali facinore fuisse resperfam ex quo nimirum diuina indignatio im-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

Maxima iudeo-
rum desolatio gra-
minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus-
quisq; autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quæ
tem. ¶ Eadem autem die eademq; hora quasi ex aliqua celesti prouidentia celsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita vt vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: vt cū
ctis iudeis vacuata celsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
harenam deduxit. ¶ Post celsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisiq; iudei syrorum vi-
bat. &c.

**Efferrata gēs iu-
deorum Syrorū
vicos & alia lo-
ca vastauerunt.**

Ois ciuitas in bi
nos diuidebatur
exercitus diesq;
in sanguine no
ctes in formidi
ne transigebant
Māsuēti etiā ad
occisionē cura
bā avaricia. &c
Cadaueribus ci
uitates plēnē e
rant. &c.

cos eisq; continentes rurales protinus vastauerunt id est philadelphiam & gebdeonem alias gebon-
tin/ & gesaram & pellam & scytopolim. deinceps vero irruerunt in Gazara alias Gadara/ & in Iopu/
& in Gulanitiden/ & alia quedam subruentes loca alia vero inflammantes etiam in Cedesam Tyrio-
rum alias Tyrum/ & Ptolomaidam: Gabam quoq; Cesareamq; tendebant. Obstitit autem eorum in-
cursus neq; Sebaſte neq; Aſcalon. Sed his quoq; inflammatis Anthedonā & Gazam euerterunt. Mul-
ta autem circa fines harum ciuitatum diripiebantur vici scilicet & agri eorum qui capiebantur viro-
rum immensa cedes fiebat. Neq; tamen syri minorem numero multitudinem de iudeorum gente va-
stabant: sed etiam eos qui in ciuitatibus erant comprehensos disperdebant non solum ob vetus odiū
sed vt discrimen imminens preuenirent. ¶ Grauis ergo conturbatio totam Syriam perualerat: & om-
nis ciuitas in binos diuidebatur exercitus. Vnaq; alterutris salus erat si artificipassent alteros cede fa-
cienda. Et dies quidem ducebantur in sanguine: noctes autem molestiores formido faciebat. Nam li-
cet viderentur ammolliiri iudeos: tamen etiam de alijs gentibus iudaſantes cogeantur habere milites.
Et per hoc ipsum quod in eis videbatur ambiguum neq; temere eos placebat interficere. Quia
per ipsum religionis commixtionem quasi poenitus externos timebant. Prouocabant autem
diuerſorum etiam illos qui prius fuerant mansueti auaricia siquidem substantias eſorum passim
diripiebant: & quasi victores eorum prædam quos trucidauerunt in domos alias transferebant. Quis
fior autem erat qui plura collegisset: quasi scilicet plures virtute superasset. Erat autem ceteris
tates plenas cadaueribus infepultis. & inhumatos passim iacere cum paruulis fenes; feminae
neq; verecundia conteſtas. Et omnis quidem provincia plena erat inenarrabilem calamitatem
his autem motus audendorum malorum ipsis/ quæ acta erant/ facinoribus imminebant &
nus quidem iudeis aduersum alienigenas conflictus erat.

C Iudei Scythopolim inuadentes: habitantes ibi Iudeos experti sunt hostes. hi namque contra
 neque inuitati propriè postponentes aduersus Iudeos cum gentibus dimicabant. Scythopo-
 lites Iudeos habentes cum illis pactum firmauerunt duobus diebus quiescentes: sed
 de Iudei exploratores inuadunt dormientes: & incautos occiderunt gentiliū scilicet xlii milia
 stantias eorum diripientes. Symon autem Iudeus Sauli nobilis viri filius fortitudine corporis
 mi audacia strenuissimus viris: ad luc gentis incommodum abusus est. vnde Iudeis Scythopo-
 litiq; circumfulis penitentia communis: quia tantā contra genus suum perpetraverat mala. et
 ducens primo leniscentem patrem enle penetrauit: post quem matrem interfecit. deinde vici-
 nis intulit terram quibus omnibus mortuis celis superstitans seipsum interemit Iudeorum quo-
 pter Scythopolitarum cedem a ciuitatibus in quibus habitabant clades secuta est: duo namque
 quingentos ascalonite peremerunt ptolemais duo milia interfecit. vixerunt quoque non pauci
 hippenei & Gadari. Antiocheni vero & Sydonei & Appamei totī Iudeis conhabitantibus per
 Ceraleni quoque Iudeis misericordes fuerunt neque in eos qui apud se manere delegerunt quere-
 re: & egredi volentes viq; ad fines deduxerunt.

Iudei Scytopoli
iuadētes iudeos
ibi habitātes ex
perti sūt hostes
hi cōsanguinita
tem proprię vi
liatū postponē
tes aduersus iu
deos cum gētili
bus dimicabant
Scytopolitę ve
ro hñtes susce
ptos cuꝫ illis pa
ctū firmauerunt
& duobus qđē
diebus quieue
runt tertia vero
nocte iudei ex
ploratores inua
dūt dormientes
& incautos & oc
ciderunt gentili
um. xliij. milia. &
eorum diripue
runt substantiā.

Incurrentes autem in scytopoleos fines: etiam illos iudeos qui illic habitabant. ex-
hostes. Hi autem cum scytopolis conspirantes & consanguinitatem utilitati propo-
nentes aduersum iudeos cum gentilibus dimicabant. Suspecta tamen eorum fuit
auuiditas. Deniq; scitopolitę veriti ne ciuitatem nocte adureret: & magna sua calamitate dis-
sarent defectionem edixerunt eis vt si vellent inter eos firmare consensum & circa alienigenas
dare fidem transirent cum oib; filiis suis in proxime locum paludis. Quibus quę fuerat in-
spitione facientibus: diebus quidem secutis duobus quieuerunt scitopolitę. Tertia vero nocte
tores: alios incautos: alios vero dormientes inuadunt: subito oēs interficiunt: qui fuerunt
decim milia. Postq; eorum cunctam substantiā diripuērunt. Dignū autem etiam videtur Sy-
teritum enarrare. Hic enim Sauli cuiusdā non ignobilis viri filius erat. Fortitudine quoq;
audacia animi insignissimus: quibus vtriusq; ad incommodum suę gentis abusus est. Multos
iudeorum appropiantes scitopolim quotidie obtruncabat & frequenter integros cuneos indu-
xit ita vt totius aciei morā & momentum solus existeret. Comprēhēdit autem eum digna ciui-
fessione pena. Nam cum scitopolitę circumfusi essent iudeis: & in paludem præcīpes agerent
cens symon gladium in nullum quidem hostium impetum fecit. Nichil se siquidem in tanta mo-
dine promoturum videbat exclamans autem miserabiliter digna/inquit/ scitopolitę his que ge-
rior: quippe qui tam multa cede ciuium meorum benignitati erga vos nostrę fidem feci. Digne
nobis exera gens infida est: qui in nostrum genus tāta impietate deliquimus. Moror ergo pphans
pprijs manibus: neq; em dignū est hostibus subiacere. Iste autē ipse fuit: & michi sceleris digna po-
na: & virtutis idoneū decus erit vt nemo scilicet hostiū de meo interitu gloriatur: neq; inultet cecidi.

of Vermont & especially in this period
 about 1840 and 1850 before the Civil War:-

A Hec dicens miserantibus simul ac furentibus oculis circumspicit omnem familiam suam. Erant autem ei vxor & filij. & prouecti in senectute parentes. Ille igitur primum quidem patrem retrahens a Cesare: & eum superstans ense penetrauit. Post quem non sane iam inuitam matrem suam interfecit. Super hos autem coniugi & filiis intulit ferrū singulis horum sanę pœnę occurrentibus gladio: & hostes preuenire cupientibus. Cum vero omnem suam necessitudinem trucidasset: cesis superstans ex-
A tendit vt neminem possit latere: & totum in visera sua ensē dimerisit. ¶ Dignus quidem miseratione
A netuuenis propter robur corporis atq; animi firmitatem: ceterum quātum ad fidem quam alienigenis prestitit digno fine consumptus. ¶ Ad cedem autem quę in sythopoli facta est: reliquę quoq; vrbes iudeis apud se habitatibus irruebant: & duo milia quingentos ascalonitę / ptholomais autem duo milia interfecit. Vicerunt quoq; non paucos tyrij: multos quidem trucidauerūt. plures autem eorum victos custodijs tradidere. Hipenei quoq; & gadari similiter audacissimos quidem amoliebant: terribiles autem sollicitę obserbant. Reliquę quoq; vrbes aduersum iudeos singulę prout habebant vel timore vel odio mouebantur. ¶ Soli autem Antiocheni & Sydoni & Appamei suis cohabitatoribus pepercerūt: & neq; interficere quemquā iudeorum: neq; vinculis tradiderūt. Forte autem & propter multitudinē suam despexerunt eorū si qui motus fuissent. Michi autem videntur magis erga eos miseratione mori quos vtique nichil moliri videbant. Ceraseni autē neq; in eos qui apud se manere delegerunt / quicūq; gessere mali: & egredi volentes vsq; ad fines suos deduxerunt.

A ¶ ÆGESIPPVS. cap. xij. li. ij. ponit calamitatis iudaicę causam & ipsos iudeos dicit scel-
 rum suorum luere supplicia: qui postq; dominū Iesum crucifixerant diuinorū arbitrum postea etiam discipulos persequebātur. Testimoniumq; Iosephi de virtutibus Iesu passione & resurrectione eius contra iudeos adducit. Si enim (inquit Aegesippus) nobis non credunt iudei vel suis credant hoc dicit Iosephus quem ipsi maximū putant & tamen in eo ipso q; verū locutus est ita mente deuus fuit vt nec sermonibus suis crederet. & Insuper mortē iohānis baptistę cōmemorat propter quā vt dicit Iosephus iuste herodes exercitum amisit. accusat etiam ibidem iudeos quia apud eos summi ius sacerdotij itererat aut iudei auaricia interceptum / aut potiorum insolentia qui licere (quod vellent ius putabant). Et ipse cap. xij. ibidem recapitulat sacerdotij ortum & ordinem ex Aaron / & per Antiochum ipsius sacerdotij turbationem: similiterq; per Herodem qui ignobiles in sacerdotio constituit hęc Iosephus ponit Antiqui. libro. xx. ca. octauo. omnium pontificum ab Aaron vsq; ad belli finem manifestans successionem.

B ¶ Agrippa absente relictoq; super negocia sua vari pernicies maxima aduersus iudeos exci-
 tatur varus namq; septuaginta nobiles iudeorum qui ad Agrippam presidij gratia venerant in itinere occidit & hunc Agrippa a procuranda regione semouit. Cyprius autem castellum a seditiosis captū est & Macherunta romanis relicta Alexandrinorum quoq; contra iudeos quos Alexander ibi cum honore voluerat habitare orta est seditio cuius causa fuit. Nam Alexandrini cōuenientes iudeos in concione exploratores esse & hostes clamauerunt manus in eos inferentes ipsosq; concremari volebant. Tyberiumq; Alexandrum ciuitatis principem tantum facinus prohibetē irridebant: passim autem sine eratis aut rebus misericordia iudeis eorum edes Romani comburentes sublatias deripiebant. Et quinquaginta iudeorum milia Alexandrię occisa sunt neq; ibi remanissent reliquę nisi Alexander misertus Romanos iussit abcedere.

Excitata autem in regno agrippę aduersum iudeos pernicies Ipse quidem perrexerat ad Cestium gallum antiochiā (relicto super negocia sua quodam ex socijs nomine varoissēmo varo regi genere propinquo) Venerūt autem ad eum de bathanea regione septuaginta numero viri et nobilitate & prudentia ciuium suorum pstantissimi po-
 scendi presidij gratia vt si qui scilicet apud eos quoq; motus fierent / haberent idoneam per quam possent insurgētes quosq; cōprimere. Hos varus quosdā armatos de re-
 gijs premitens interfecit in itinere omnes. Ausus est autem tale facinus preter consilium agrippę: & propter nimiam auariciam impie in gentiles suos agere non recusans regnum omne corrūpit: perse-
 uerans scilicet post tale principium in totum genus exercere iniquitatem. donec discussis agrippa re-
 bus animaduertere quidem in varum veritus est propter iniquitatem Sceni procuranda tamen eum
 regione humouit. ¶ Seditiosi autem comprehendentes presidij quod appellatur cypus imminens
 finibus hiericonitis: custodes quidem interfecerunt: munimenta autem destruxerunt. Per eosdem
 dies etiam in macherunte multitudo iudeorum persuadebat in presidio relictis romanis deserere ca-
 stellum / eisq; tradere. Illi autem qui rogabantur cogi metuentes pacti sunt cum eis disseffionē suam.
 & accipientes fidem tradunt presidium. Quod diligentibus cœperunt macherix custodijs obtinere.
 ¶ In alexandria autē semper quidē erat incolis aduersum iudeos seditio iam ab illo tempore ex quo

Miserāda symō-
 nis facinora pri-
 mo patrem ense
 penetrauit dein
 de matrē suā in-
 terfecit postea
 cōiugi & filiis i-
 tulit ferrū qbus
 oibus mortuise
 ipsum iterfecit

Antiocheni &
 Sydonij & ap-
 pamei soli iude-
 is pepererunt co-
 habitatoribus

Additio.

Idem.

Pernicies aduer-
 sus iudeos in re-
 gno agrippę ip-
 so absente exci-
 tata.
 Varus. lxx. iude-
 orū nobiles qui
 ad agrippā pre-
 sidij gratiā vene-
 rāt / in itinere oc-
 cidit sed hūc A-
 grippā a regio-
 ne pcuranda se-
 mouit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Alexandrinorū
cōtra iudeos se-
ditio quos Ale-
xāder cū hono-
re ibi voluerat
habitare. &c.

Causa seditiōis
quia iudeis cō-
ueniētibz ī cō-
cione cū Alexā-
drinis/ Alexan-
drini iudeos ho-
stes explorato-
res eē clamaue-
rūt manus ī eos
inferentes.

Passim iterēptis
etatis aut sexus
mīa iudeis eorū
edes romani cō-
burebant & sub-
stātiā diripie-
bant.

Quinquaginta
iudeorum milia
alexādrīe occisa
neq; ibi reliquē
remāssissent nisi
alexāder miser-
tus romanos ius-
sisset abscedere.

strenuus alexander contra egyptios vltus iudeis premium societatis tradidit eis & habitandi apud alexandriam facultatem: & ius vrbis equale cum gentibus. Permanebat autem eis honor iste apud successores quosq; alexander Deniq; & in parte ciuitatis locum eis proprium deputauerūt: quatenus haberent cōuersationem per omnia mundiorē: a cōmunionē scilicet gentium sequestratam. Prestiterunt eis vt etiā macedones appellārētur. Deinceps vero cum in possessione romanorū egyptus venisset: neq; cēsar primus neq; post eum quisq; honores quos alexander decreuerat minuit. Conflictus autem eorum pōne continuus aduersum grecos erat & iudicibus multis ex vtrāq; parte quotidie lu-
crum renehētibus seditio accēdebatur. Tunc vero cum & apud alios turbata res esset: illic magis exarsit tumultus. Nam cum alexandrini in cōcōnem venissent (vt ordinarent pro certis negocijs legationem ad Neronem ferēdam) cōcurreunt in amphitheatrum permixti gregis plurimi iudeorum. Quos cum vidissent emuli ex templo clamare coeperunt iudeos hostes & exploratores esse. Ac deinceps insilientes intulerūt eisdem manus. Et reliqui quidem fugientes dissipati sunt. Tres autem ex his viros comprehendentes trahebant: quasi viuos incensuri. Commota est autem omnis terra iudeorum ad vltionem ferendam. Et primum quidem grecos iaciebant. postea vero etiam facibus raptis in amphitheatrum impetum fecerunt: cōminantes quia in ipso loco tantum simul populū concremarent & pōne minas impleissent rebus: nisi iras eorum compressisset tyberius alexāder princeps ciuitatis. Nec tamen ipse cohercendi principium ab armis fumpsit sed nobiles eorum quosq; summittens hortabatur vt desinerēt: neq; aduersum se miliciam romanam cōmouerent. Seditiosi autem benignam deprecationem ridētes. tyberium contumelijs appeteabant. Qui postq; vidit absq; magna calamitate tumultuosos non posse compesci. immisit in eos duas romanorū legiones (quę in ciuitate erant) cum his alios quinq; milia milites casu ad iudeorum interitum de lybia venientes. precepitq; vt non solum interficerent Sed etiā substantias eorum diriperent Domosq; inflammarent. Qui protinus cōcurrentes in locum qui vocatur delta illo quippe erat multitudo iudeorum collecta/ exequabant strenue iussiones nec sane sine cruenta victoria. Collecti quippe in vnū iudei: & eos qui de suis optime armati erant ante reliquam multitudinē statuentes: aliquamdiu resisterunt. postq; vero in fugam inclinati sunt passim trucidabant: & erat eorum grandis interitus: tamen quę sibi mandata fuerant exequūtur. Cōglobati enim iudei his quos melius habebant armatos in fronte positos aliquamdiu quidem resisterūt. semel in fugam versi mactabantur. Nec vnus erat exitij modus: cum alij sub diuo atq; in campo deprehenderētur. in edes autem alij concluderent. & eas quoq; romani incendere. vna etiam diripiēdo quę in his reperissent: neq; illos aut infantium misericordia/ aut reuerentia senectutis moueret. sed in omnes etates pari cede defleurent vnde totus locus sanguine redundabat. Quinquaginta vero cōgesta sunt milia mortuorum nec tamen saltem reliquę remanississent/ nisi prius ad preces se contulissent eorumq; misertus alexander romanos iussisset abscedere. Sed illi quidem quibus erat cōsuetum obedire preceptis/ primo eius nutu necibus pepercerūt. Populāres autem Alexandriui propter odij magnitudinem difficulter ab incepto reuocabantur: vixq; corporibus distrahebantur. Apud Alexandriam quidem talis casus euenit.

Cestius gallus Syrię rector cum quo Agrippa & principes aderant maximo cum exercitu contra iudeos veniens Zabulon ciuitatē ditissimā cōcepit/ qua capta fugientibusq; ciuibz/ militibus diripiendam concessit: & oppidum & circumadiacētes vicos incendit. iudei autē recedente cēstio duo milia Syrorū occiderunt. Cestius vero premissa exercitus parte in Ioppem militibus oppidum precepit custodire: qua tamen capta eam incendunt. octo milibus & quingetis habitatorū occisis & vicinā Cēsareę cum vicis igni dederunt. Cestius vero Gallum duo. decimę legionis ductorem cum exercitu mittit in galileam quem Sephoris ciuitas & alię ciuitates receperunt recedentibus se distosis in montē quos Gallus persecutus est & ipsis victis recedit in Cēsaream. Cestius quoq; cum exercitu reuersus in Antipatridem/ quam cum vicis incendit/ deinde lyddam viris vacuam propter scenophegiorum festum inueniens/ ex vtroq; oppido quinquaginta occisis/ procedens in Gabaa posuit castra. iudei vero bellum ciuitati cognoscentes propinquum/ omisissis solemnijs ad arma cum impetu properarunt & Romanorum occisi sunt quingenti & quindecim milites iudeorū vero solum viginti Romanis itaq; fugientibus Cestius triduo in agris morabatur Agrippa vero Romanos a periculo non tutos prospiciens iudeos verbis/ vt a bello destiterent/ experiri decreuit: venia atq; foedere cum Romanis promissus legatos misit: quorum vnum occiderūt altero vulnerato fugiente. Cestius autem omni armato exercitu iudeos in fugam conuertit & vix: in hierusalē persecutus castra in Scopopo sinit & .xliij. octobris die exercitū introduxit in oppidum tunc quoq; Bezeta Cenopholis & forum dācon incensa sunt & cestius tunc vrbem possedisset sed a quibzdam a foro pecunia corruptis est impeditus.

Capitulum vigesimum secundum.

Cestius vero iam quiescendum esse non videbatur infensis vbiq; iudeis: sed duodecimā ve-
 ro legionē integrā ex antiochia iecū ducens. & ex reliquis bina milia electa peditū & qua-
 tuor alas equitū insup regum auxilla hoc est antiochię duo milia equitū & peditū tria mi-
 lia & sagittarios oēs Agrippa vero tantū dē peditū & equitū mille: cū & cestius seque-
 retur quatuor milibus comitatus quorū tertia pars equitū erat. pluresq; sagittarij ptholomaida pgressus est. Plu-
 mi autē ex ciuitatibus auxilio cōuenerūt: peritia quidem militibus inferiores: quod vero scientię de-
 erat in iudeos odio itemq; alacritate supplentes. Aderat autem ipse quoq; Agrippa cestio. & eorum
 quę cōducerent simul & itineris principes. Ibi tum adhuc tanta exercitus parte cestius in validissimā
 galilee ciuitatē cōtendit Zabulō quę appellat Andro & ab iudeorum finibus Ptholomaidā discer-
 nit. Cumq; offendisset eam ciuibus destitutā. in montes enim multitudo refugerat omnigenū autem
 rerū plenam: illas quidem militibus diripiendas cōcessit. Ipsum vero oppidum quīs ammiratus esset
 eius pulchritudinē: quippe domos habebat similiter vt apud tyrum & sydonā & berytum edificatas
 incendit: deinde cursim territorio peragrato quicquid inuenisset obuiam depopulatus est. Infāmis
 etiam circum eam positis vicis. in ptholomaidā regressus est. Syris autē adhuc p̄de in hiantibus &
 p̄cipue berithijs. recepta iudei fiducia: cestium enim recessisse cognouerāt: rep̄te in eos qui remā-
 serant: irruunt: & prope ad duo milia morte consumunt. ¶ Cestius autem ex ptholomaida reuersus
 ipse q̄ ducentis cesaream peruenit in Ioppam vero partem p̄misit exercitus cum p̄ceptis huiusmo-
 di vt oppidum custodirent: si eo potiri potuissent: aut si oppidani impetum p̄sensissent tam suum
 q̄ ceterorum militum p̄stolarentur aduentum. Illorum igitur alij mari alij terra p̄fecti. vtrinq; Iop-
 pem facillime capiunt. ita vt ne fugę quidem habitatores copiam reperirent. ne dum se ad pugnam
 pararent. Aggressi autē cunctos interficiunt cum familijs: direptamq; ciuitatē incendūt. Interfectorū
 autem numerus octo milia quadringenti fuerunt. Similiter vero & infinitā cēsareę nabathitę alias
 nabartenem non paucos direxit equites: qui & partem finiu vindicauerūt: magnamq; indigenarum
 multitudinē peremerunt: direptiq; patrimonijs etiam vicos igni dederunt. ¶ In galileam quoq; mi-
 sit cestius gallum ductorem duodecimę legionis. ei q; tantam militum manū attribuit quantū genti
 expugnande sufficere posse credebat & eū validissima galilee ciuitas sephoris cum fauore suscepit:
 huiusq; prudens cōsiliū secutę ciuitates alię quiescebāt. Qui seditionibus & latronijs operā dabāt
 in galilee montē vndiq; mediū recesserūt qui est cōtra sephorē & vocat assamon aduersus eos gallus
 ductabat exercitū. illi autē q̄ diu supiores erant facile romanos ad se ascendētes viciscebant: ex his plu-
 res q̄ ducentos interfecerunt. Vbi eos quidem viderunt circumactos itinere ad celsiora p̄gressos ma-
 lure victoriam concesserunt & neq; pugnam minus armati ferebant: neq; si terga dedissent equitū
 poterant manus effugere: adeo vt pauci locis delitescerent: amplius vero q̄ duo milia trucidarentur.
 Gallus quidem cum nichil iā tentare nouitatis apud galileam videret: Cēsareā cum exercitu remea-
 bat. Cestius vero cum omni manu reuersus in antipatridam perrexit: cognitoq; non paruam multitu-
 dinem iudeorum in turrim quę affeci vocatur esse collectam: qui & his cōgrederentur p̄misit. Sed
 priusq; in manus venirent iudei metu dispersi sunt: eorumq; castra tam deiolata milites adorti:
 vicis circumpositis incenderunt. Ex antipatride autem cestius in Lydda p̄fectus: vacuam vtrius ci-
 uitatem offendit. Nam propter scenophegiorum dies festos in hierosolimis omnis populus ascende-
 rat. Quinquaginta vero (quos ibi comprehendit ex vtroq; opido occilis. vterius procedebat. Perq;
 bethoron p̄fectus in quodam loco cui nomen est igabao castra ponit. distante ab hierosolymis sta-
 dijs quinquaginta. ¶ Iudei vero cum iam ciuitati p̄propinquare bellum viderent (omissis festorū die-
 rum solemnij) ad arma properabant. satiq; froeti multitudine. incompoti ad pugnam & cum cla-
 more prosiliebant: nō dierum quidem septem habita ratione feriātorum. Erat enim sabbatum quod
 apud iudeos religione maxime curabatur. Idem autem furor qui eos ab obsequio pietatis amoue-
 rat. in p̄lio quoq; superiores effecit. Tanto namq; impetu romanos aggressi sunt. vt eorum & aciem
 prumperent viciq; aperta cedibus in medio ruerent. ac nisi ei militum parti quę necdum locum ami-
 serat equites exercitati subuenissent: quiq; non satis defecerunt pedites in periculo totus cestij fuisset
 exercitus. Interfecti sunt autem quingēti & quindecim romani milites ex quibus quadringēti pe-
 dices ceteri equites erant. Iudei vero viginti duo quorū fortissimi videbantur monobazi regis adia. iudeorū vero so-
 bene propinqui Monobazus & cenedeus: & postea hos parayta alias paraytes niger. & syla babiloni-
 us (qui ad iudeos sub agrippa rege transfugerant cui pridem militabant. A fronte quidem repulsi iu-
 dei ad ciuitatem reuertebant. Romanos autem ad Bethoron ascendentes gyare alias gyore Symon
 filius inuadit multosq; postremi agminis coactores lanauit: ac multa carra cum sarcinis capta in ciui-
 tatem reduxit. Cestio vero in agris triduo commorante iudei locis superioribus occupatis obseruabant
 eius transitum. Neq; cessaturos eos certum erat si Romani proficisci cōpissent. ¶ Itaq; tū agrippa cū
 cōmorante.

Libet Secundus Iosephi Iudei

Agrippa roma- Infinita hostium multitudine montes amplexa ne romanos quidem a periculo tutos esse perspicere-
nos a piculo nō verbis iudeos experiri decreuit vel omnes sibi parituros existimans vt bello desisterent: vel si qui ad, D
tutos pspiciens uersarentur seuocandos eos qui ab eorum sententia discrepant. Misit igitur ex comitibus suis Ior-
iudeos verbis cium alias borceum vel porcatum & phœbum quos illis sciebat esse notissimos vt a cestio fœdus ami-
vt bello desiste- citij. certamq; pro peccatis a populo Romano veniam pollicerentur si proiectis armis secum senti-
rēt expiri decre- re uoluissent verum seditiosi mortu ne cuncta multitudo spe securitatis ad agrippam sese conferret.
uit & uenia atq; legatos obtrūcare statuerunt. Et phœbū priusq; uerbum faceret peremerūt: nam porcatu vulneratus
fœdere cū roma effugit. Populares aut id factum indigne ferentes cedendo fustibus atq; lapidibus in oppidum com-
nis pmissis lega pulerunt. ¶ Cestius uero quia intestina eorum discordia oportunum ad irruendum tempus inuenit
tos misit ad iu- totum in eos duxit exercitum: inq; fugam uersos vsq; ad hierosolymam persecutus est. Castris autem
deos quorū vnū in loco positis qui appellatur scopos interuallo septem stadiorū a ciuitate discedens nichil per tridū
occiderūt altero aduersus oppidum conabatur: sperans fortasse intus degentes aliquid remissuros. In uicos autem cir-
fugiente vulne- ca ciuitatem non paruam militum manum ad rapienda frumenta dimisit. ¶ Quarto autem die qui
rato. tricesimus erat mensis octobris ordinatum in oppidum introduxit exercitum. Populus quidem a se-
Decimo tertio ditiosis custodiebatur. Ipsi autem disciplina Romanorum terri exterioribus cessare partibus ciuita-
tū itroduxit i op- tis. & in partem interiorem templumq; refugerunt. Cestius uero transgressus pedestham alias Beze. &
pidum Cestius than quē sic uocatur & cenopolim & forum quod appellatur dacon incendit. Deinde cum ad superi-
runc urbē posse orem ciuitatem uenisset prope aulam regiam castra posuit: & si tunc uoluisset intra muros uolenter ir-
disset sed qbus rumpere ciuitatem illico possedisset. belloq; finem dedisset. Sed propositus castris tyrānus prius &
dā a foro pecu- plures equitum magistri a foro pecunia corrupti conatum eius auerterūt: & iudeos intollerandis re-
nia corruptis est pleri cladibus contigit.

¶ Interea plurimi popularium nobilissimi Anano Cestium uocare persuaferunt & per portas ei aperire quo cognito Ananus de muro cum ceteris deiecit. Tunc quoq; Romani magnū fecerunt circa muros conatum sed telorum multitudine repulsi recesserunt. Iamq; multi de ciuitate ueluti con-
tinuo caperent: diffugerant. Seditiosis quoq; cadentibus populus alacrior efficiebatur vt cestio por-
tas aperirent: qui si perleuerallet ciuitatem obtinuisset. Latrones uero Cestio inopinate fugiente ali-
quos equitum & peditum peremerunt: hic enim recedente multa a iudeis passus est pericula. Ipse em
multibus quē fuge erat impedimento: ut multos & afinos & huiusmodi amputari precepit. Hos autē
fugientes iudei insequuntur. & nisi nox uenisset Romanorū perisset exercitus. Interempti uero fue-
runt quadringenti romanorum alijs fugientibus & machinas & arma relinquentibus quē redeuntē
iudei deportarunt & mortuos spoliantes predam quē remanserat collegerunt: reuerſiq; cum hymnis
sunt in hierusalem paucis suorum occisis. Romanorum uero quinq; milibus. Cestius autem Saulum
& ceteros ad Neronem miseram indicaturos misit & belli causam in forum diuaturus Damascen
cognita Romanorum cede: decem milia iudeorum mulieribus quē fere omnes iudaice erant religio-
nis celantes occiderunt.

Capitulum vigesimum tertium.

Ananus pluri-
mis sibi psuade
tibus cestiu vo-
cabat vt ei por-
tas aperiret. quo
cognito de mu-
ro deiecit cū ce-
teris
Conatus roma-
norū intrare ve-
bem.

Seditiosis cadē-
tibus iudeorum
pp's alacrior ef-
ficiebatur vt ce-
stio portas ape-
rarent qui si ple-
uerasset ciuitatē
obtinuisset. &c.
Interea plurimi populariū notissimi Ananij alias Anano ionatē filio persuasi. Cestiu
quasi portas ei patefacturi vocabant. Ille autem & ire fastidiens & q non satis ei cre-
dendū putaret. tam diu id neglexit: donec proditione comperta seditiosi ananū qui-
dem cum ceteris de muro deiectis lapidibus feriendo in domos suas refugere coge-
runt. ipsi uero per turreſ dispositi: murū tentatibus repugnabant. Per dies quidē quin-
q; Romanis vndiq; conantibus inexplicabilis erat impetus: sexto autē die cestius cū
plurimis hisdemq; sagittarijs a septentrionali tractu templum aggreditur iudeis ex porticu resistenti-
bus. Qui repente quidem Romanos ad murū adeuntē auerterunt: postremo autem repulsi telorum
multitudine recesserunt. Itaq; Romanorū qui anteibant scutis suis muro fixis alias nixis & qui eos se-
quebant alijs ac per ordinem similiter alijs supadiunctis: quam sic ipsi appellant testitudinē cōtere-
runt. Vnde sagitte in eam delatę irrite dilabebantur. & sine aliqua noxa milites incenia suffodiebat te-
plices portas incendere moliebantur. Vehemens autem seditiosos stupor inuaserat. Itaq; multi ex ci-
uitate diffugiebant: ueluti continuo caperentur. ¶ His autem populus alacrior efficiebatur. & quan-
tom nequissimi cadebant: tanto vt ipsi portas aperirent: cestiumq; tanq de se optime meritum redpe-
rent appropinquabant. Et profecto si paululum in obsidione pseuerasset statim ciuitatem obtinuisset
Sed credo iam tunc infestus pessimis deus eiusq; sancta. illo die finem bello dari phibuerūt. ¶ Deniq;
q; cestius neq; animis populi: neq; obfessorum desperatione perspecta: repente militem reuocat. & si
uerat qui si ple-
ne vlla spei repulsa inconsulte nimis ac iniuste discessit. Inopinata uero eius fuga: latronum fiduciam
recreauit. Insecutiq; nouissimos aliquos equitum peditumq; pcremerunt. ¶ Et tunc quidem cestius
obtinuisset. &c. in castris quē apud scapon munierat: tentandū. Altero autem die ulterius recedendo magis hostes p-

nocuit: tamq; postremis appositi multos necabant. q̄ vtraq; itineris parte vallata in transversos tela iactabant. & neq; in eos se retorquere a quibus tergo lauciabant nouissimi audebant: quandam infinitam multitudinē insequi existimantes: & a lateribus instantiū vim repellere minime sufficebant: cum ipsi quidem graues essent/ordinemq; interrumpere formidarent. viderent autē iudeos leues ad excurrendū faciles esse. Vnde eueniebat vt multa mala paterent: cum nichil contra inimicis noceret. Tota igitur via percussit deiectiq; agmine sternebant donec multis occisis in quibus erat priscus sextę legionis dux. & longinius chylarchus & Emilius locundus aule prefectus vix in Gabao peruenerunt vbi castra prius poluerant multis instrumentis amissis. Sic autē cestius biduum commoratus inops consilij quid ageret cum tertio die maiorem vidisset hostium numerum & omnium circum loca plena iudeis tarditatem sibi offuisse cognouit & si adhuc ibi maneret pluribus se inimicis vsurum. Itaq; pro cōpendio fugę cuncta quę militibus impedimento erāt amputari p̄cipit occisq; tunc mulis atq; alimīs alijsq; iumentis p̄ter illa quę sagittas & machinamenta ferrent. Hęc enim velut vlui futura feruabat: maxime quia timebat ne iudeis cōtra se capta p̄desent. bethoron versus antecedeat exercitū. Et iudei latoribus quidē locis minus instabant: contractis vero in angustias atq; descensus qui discessissent ab exercitu phibebant. Alij postremo super agmen impingere. fusq; omnis multitudo per itineris iuga militem sagittis operuit vbi etiam peditibus quo pacto sibi met subuenirēt hesitantibus equitum periculū promptius erat. Nec enim ordinate viam suam persequi poterant obstātibus iaculis. & ne cōtra hostes irent ardui ascensus phibebant equitantibus inuij. Sed iaculatoribus autem tenebant rupes ac valles in quas deiecti qui aberrassent consumebant: nullusq; locus aut fugiendi aut vlscendi rationē habebat. Itaq; incerti quid agerent ad vlulatus quos desperati solent fletusq; conuersi sunt: quibus resonabat iudeorum exhortatio cum clamore letantium pariter atq; seuientiū. Totusq; pene qui obsessus fuit exercitus perisset: nisi nox adueisset. Qua romani quidem in bethoron confugerunt. iudei vero obsessis circum omnibus locis eorum transitus custodiebant. ¶ Deniq; vbi cestius aperto itinere desperato iam de fuga cogitabat lectos prope ad quadringentos omnium fortissimos milites tectorum fastigijs imposuit. Hisq; p̄cepit vigilum qui in castris excubaret signa clamare vt eo modo iudei omnem illic militum numerum manere arbitraret. Ipse autē cum ceteris ocio se vsq; ad triginta stadia progreditur. vnde mane iudei cum locum in quo romani tetenderant desolatū vidissent/ in quadringentos a quibus decepti fuerant concurrerunt: & illos quidem sine mora iaculis confecerunt. Mox autem Cestium persequi properabant. Sed ille cum nocte non paruum itineris spacium peregisset/ die quidem vehementius fugiebat. adeo vt motu percussī milites machias siue tormenta muralia itemq; balistas multaq; alia instrumenta relinquerent/ quibus tunc ablati iudei rursus contra illos qui ea reliquerant/ vsi sunt. Insequendo autem Romanos. antipatridam venerunt. Deinde cum eos assequi non potuissent/ inde redeuntēs & machinas secū asportarūt: mortuosq; spoliarunt & p̄dam quę remanserat collegerunt & p̄cæna canentes in metropolim remearunt suis quidem paucis amissis. Romanorum autem auxiliorum quinq; milibus ac trecentis itemq; nongentis & octoginta equitibus interemptis. Hęc quidē nouēbris mensis octauo die gesta sunt anno duo. decimo principatus neronis. ¶ Post cestij verō casus aduersos multi nobilium iudeorum tanq; enata ul pessumtura ex ciuitate enatabant. Deniq; custobarus & saulus vna cum philippo loachini filio q princeps erat exercitus regis Aerippæ/ inde dilapsi ad Cestium transfugerunt. Qui vero cum his in aula regia fuerat obsessus antipas fuga despecta quemadmodū a seditiosis peremptus sit: alias indicabimus. Cestius autem saulum & ceteros ad Neronem in achaiam misit & propriam necessitatē indicatuos: & belli causas deriuatuos in florum. Sperauit autē & iram in illum excitatum iri: & sua pericula summuenda. ¶ Tunc autem damasceni cede Romanorum cognita iudeos apud se degentes permere studuerunt. Et cum eos in publicis terminis collectos haberent namq; hi dolū propter suspitiones meditabant facile quidem sui conatus fore exitum putabant. Verebatur autem mulieres suas omnes ferre p̄ter paucas iudaicę religionis deceptas. Quare magna cura his fuit: eas celandi quid agerent: iudeorum autem decem milia quippe vt in angusto loco atq; omnes inermes aggressi vna hora, sine motu iugulauerunt.

¶ Iudei autem qui Cestium fugauerant in hierusalem reuersi Romanos quos sibi inueniunt sibi vi & blanditijs iocantes & in templo cōgregati plures belli duces elegerunt Iosephum Gammonis filium & Ananum. Eleazarus verō quem propter superbiam & tyrannidem licet diues esset/ rebus non posuerunt: paulatim ambitione & astutia sua sit populo vt ei in omnibus pareret duces hii fuerunt/ Iesus/ & Eleazarus/ Iosephus filius Symonis/ Manasses/ Iohannes elleus/ & Iohannes Ananias filius/ & Iosephus/ Mathiæ/ Iosephus autem cum in galileam venisset indigenas sibi conciliari studuit ex illis p̄fecit regionibus septuaginta prudentissimos septemq; minorum litum ordinauit au-

Cestio vterius recedente multa iudeis passus est pericula.

Cestius oīa militibus quę fugę erāt impedimēto amputari p̄cepit.

Romanorū nisi nox venisset perisset exercitus sed fugit quę p̄sequūt iudei & quadringentos alijs vterius fugiētibus occiderunt.

Redeūtes iudei machinas asportant & mortuos spoliātes p̄dā quę remanserat collegerūt redeuntēs cū hymnis in hierusalē paucis/ uox/ interemptis romanorū vero quinq; milibus.

Damasceni cede romanorū cognita iudeorum decem milia celantes a mulieribus quę fere oēs iudaicę erāt religionis occiderūt.

Liber Secundus Iosephi Iudei

ditores & capitales causas ad se referre. Loca quoq; contra venturos Romanos munuit. Solis autem Sophoritis ciuitatem suam munire (quoniam pecuniosos videret & bellicosos) permisit Iosephus in super e galilea quę duplex est super centū milia collectis militibus illos in militia instruxit: & plures præfecit agminibus. monet etiam milites a consuetis delictis scilicet furtis & rapinis abstinere & bonā conscientiam habere qua optime bella amministrant. Numeratur autem Iosephi exercitus eiusq; ponitur ordinatio Iosepho itaq; hoc modo galileam amministrante Iohannes quidā patrię insidiator nequitia omniū nobilissimus primū latro solitarius quadringētis animi magnitudine & corporis habitudine bellorumq; peritia prestantibus sibi associatis galileam est depopulatus & hic callidissima fraude ditatus Iosephi medio multa contra eum confixit & q; res galileę romanis prodere disposuerat.

¶ Capitulum vigesimum quartum.

Iudei q̄ Cestiu
fugauerūt hieru
salem reuersi ro
manos quos ibi
inuenerūt sibi y
& blādicijs soci
antes plures bel
li duces elegerūt
iosephū scilicet
& ananum.

Iosephus in hie
ricote & manaf
ses & iohanes ef
seus & iohanes
anaie filius & io
sephus mathie.
Iosephus galli
lee custos idige
nas sibi concilia
re studuit & ex
illis p̄fecit regio
nibus septuagi
ta prudētissimos
& septē minorū
litū ordiauit au
ditores & capi
tales causas ad
se referre & loca
cōtravēturos ro
manos muniuit

Iosephus supra
cētū milia e gal
lea collectis mi
litibus eos in a
mis instruxit: 8
plures fecit ag
minū pricipes.
Docet milites
bellorū exercitiū

Cui vero Cestium fugauerat in hierosolimam reuersi quos adhuc Romanorum studio
 sos inuenissent. partim vi partim etiam blanditijs sibi sociabant. & in templi cōgre
 gati plures bellum duces eligendos esse censebāt. Declaratus est igit Iosephus curio
 nis alias Gorionis filius. & pontifex ananys omnia quę in ciuitate gerenda essent
 peraturos: maximeq; vt ciuitatis muros exierēt. ¶ Filium namq; symonis Eleazar
 quis romanorū prędam & ereptas cestio pecunias. & insup his plurima etiā ex the
 sauris publicis in potestate haberet: tamen nullis necessitatibus preposuerūt: quia & ipsum tyrānidis
 superbia ferri viderent. eiusq; studiosos siue imitatores satellitū more versari: verum paulatim Eleaza
 rus ambitione pecunię itemq; astutia persuasit populo: vt in omnibus sibi pareret. ¶ In Idumeam
 vero: quos mitterent alios militum duces optarunt Iesum filium Assapha. alias Sapha vnum ex pō
 tificibus Eleazarū pontificis filium. Nigro autem mādauerunt qui tunc Idumeam regebat ex regio
 ne trans iordanem posita genus ducens vnde peraytes cognominabāt ducibus obtemperare. ¶ Sed
 ne alias quidē regiones omittendas putabant Namq; in hiericonia Iosephus filius Symonis: & trans
 flumen eufraten manasses Taphna. & Iohannes esseus Toparchias amministraturi directi sunt. Hinc
 autem Lydda & Ioppe etiam erant additę. & Emaus Gophnitice autem & acrabatine alias Acraba
 tene regionibus Iohannes Ananię filius rector designatus est. & vtriusq; galileę Iosephus Mathię fi
 lius. Cuius autē āministratiōi iuncta erat & gamala munitissima ciuitatum quę ibi fuerunt. Aliorum
 quidē rectorū pro alacritate & prudentia sua quisq; res sibi creditas āministrabat. ¶ Iosephus alias
 Iosephus autem cum in galileam venisset. primum cure habuit indigenarum sibi consiliare benivo
 lentiam: multa sciens confici posse. licet in alijs peccauisset. Deinde considerato quia potētissimos q
 dem amicos haberet: si eos participes potestatis fecisset: omnem vero multitudinem. sibi pleraq; per
 indigenas & consuetos fieri pręciperet. septuaginta de senioribus eius gentis prudentissimos elegit:
 eosq; rectores totius galileę constituit: septem vero per singulas ciuitates minorum litium iudices or
 dinare: maiora negocia causasq; capitales ad se referre iussit. Nam septuaginta dispositos per ciuitates
 quo iure inter se vterentur etiam quemadmodū extrinsecus vsi essent animaduertit. Certusq; in gali
 leā romanos esse venturos oportuna loca muro cingebat. hoc est Iotapata: & bersabe & seloym. alias
 selanyrnecon & caferetho alias perthicolapha: & ychophetmōtem cui nōmen est yriabrio. Ta
 richas: & tyberia da. Ad hęc autem circa genezareth lacum speluncas in ea quę inferior galilea voca
 batur muniuit. Superioris autem galileę achabaro. & petram quę sic dicitur & iāmnia & mero. In gal
 lanitide vero seleuciam & Sogemaim & gamala munitionem circumdedit. ¶ Solis autem sephori
 titis permisit vt murum sibi met ipsis fabricarent: quia eos pecuniosos esse & ad bellum promptos etiā
 sine precepto videret. Similiter autē etiam giscalani Iosephi iussis super se muro cinxit Iohannes Ioui
 filius. Ceteris autē castellis omnibus ipse Iosephus intererat iubendo simulatq; opem ferendo. ¶ Qui
 & exercitum e galilea supra centum milia virorum comparauit: quos omnes vndiq; collectis armis
 veteribus instruebat. ¶ Deinde hoc maxime reputans Romanorū inuictam esse virtutem. q. adicto
 essent obaudientes rectoribus suis & armorum exercitationi operam derent. doctrinam quidem vt
 gente necessitate despexit parādī autem facultatem ratus regentium multitudine posse cōtingere. ita
 vt romani solent diuisit exercitum: pluresq; fecit agminum principes diuersisq; militum generibus or
 dinatis alios decadarhis: alios chiliarchis subdidit & insup his rectores maiorū rerū āministratores.
 ¶ Docebat oēs signorū disciplinas: & prouocationes reuocationesq; buccinarū & principia cornuum
 & circūductiones: & quemadmodū oporteret laborātibz succurrere fortiores: etiā cū defatigatis par
 tiri picula: quęq; ad fortitudinē animi corporisq; tolerantia p̄tineret istituēbat. Maxime vero eos eru
 diebat ad bellum vsq; quaq; romanorū referens disciplinam & q. cum viris essent pręliaturi qui & viri
 bus corporis & animi obstinatione totū pene orbem terrę superarēt. His addidit quo pacto belli tem
 pore suis essent parituri preceptis. Iam nunc periculum foret nisi consuetis delictis hoc est furtis & la

Doctrinae in Josepho Galileo

[illegible]

A trocinis & rapinis abstinuissent: sed neq; agentibus fraudem facerent aut consuetissimum damna proprium questum putarent. Illa enim bella optime administrari: quorum milites bonam conscientiam gererent. Qui vero per se prauis fuissent: his non solum inimicos Sed etiam deum hostem futurum. Multa in hunc modum ammuendo perseverabat. Et iam quidem quantum prelio paratum esset confectum erat. Nam septuaginta peditum milia & trecentos quadraginta equites. ac preter hoc etiam mercenarios quibus maxime fretus erat habebat quattuor milia quingentos: necnon & sexcentos circa se electos custodes corporis atq; satellites. Exceptis autem mercenariis facile ceteri milites a ciuitatibus alebantur. Namq; singule (quas enumerauimus) cum mediam sui partem mitteret in militiam reliquos ad parandum eis victum tenebant: ut pars armis pars faciendi operis dirimeretur. & armati securitatem rependerent suggerentibus commeatum. ¶ Iosepho autem hoc modo administrante galileam: insurrexit quidem insidiator patrie a Gyscala ortus leui filius nomine Iohannes. callidissimus ac dolis preeditus: & nequitia quidem nobilissimus omnium. Antea vero pauper & aliquatulum malicie sue impedimentum passus inopia. Facile mentiri paratus mirusq; fidem adhibere mendatio & qui fallaciam virtutem putaret. eaq; aduersus amicissimos vteretur. simulator humanitatis. & spe lucrari appetentissimus cedium: qui semper quidem immoderata concupiuisset: spem vero leuoribus malificijs aluisset. Latro enim erat sui moris ac solitarius. Deinde comitatum inuenit audacie. primo quidem paruum ampliorem autem proficiens. Cure autem habebat neminem ignarum asciscere. Sed (qui & habitudine corporis. & animi magnitudine. bellatorumq; peritia praeferant) hos eligebat donec quadrigentorum virorum cateruam congregauit quorum plures ex tyriorum finibus & vicis erant. Iisq; omnem galileam depopulabatur. & multos futuri belli metu suspensos lacerabat. Hunc sibi iam dudum regendi milites cupientem & maiora desiderantem diu pecunie retardabat inopia. Cum autem tem videret Iosephum sua viuacitate letari persuadet ei primum ut fabricandi muri patrie sollicitudinem committeret. In qua re magnos a locupletibus questus fecit. Deinde callidissima fraude composita velut oleo q non agentibus suis tractatum esset. Vti cauerent omnes apud Syriam iudei. ut ad confinia oleum mitteret deposcit. nummoq; tyrio (qui quattuor atticos faceret) emptis quattuor amphoris. eodem precio amphore dimidium venundabat. Cumq; galilea ferax esset olei maximeq; illo tempore magna ybertate redundaret. in ea loca ubi erat penuria solus multumq; mittendo insinuat summam pecunie congregauit. Qui mox in eum versus est qui sibi hoc beneficium praestitisset. Deniq; existimans Iosephum disposuisse rectorem esse galilee futurum (quibus praerat) latronibus imperauit praedas vehementius exercere. quam multis rebus nouis per eas regiones excitatis aut insidijs alicubi rectorem perimeret sicubi ferret auxilium: aut si latrocinia negligeret: ob hoc eum apud indigenas accusaret. Tandem autem rumores dissipauerat q res galilee Iosephus romanis prode re cogitaret: multaq; in hunc modum ad eius perniciem comparabat.

B ¶ Tunc itaq; quidem damaritarum vici custodes ptholomeum Agrippae & Beronices procuratorum agrelli multa ab eo abstulerunt quam praedam occulte non valentes administrare ad Iosephum coportauerunt qui (reprehensa eorum violentia) iussit restituere dominis unde indignati raptores Iosephum proditorem acculauerunt. Vnde contra eum centum milia armatorum insurrexerunt. Multitudoq; apud Taricheas congregata ipsum concremari debere proditorem acclamabat omnibus preter quattuor Iosephi fugientibus amicis. Iosephus vero taricheas pacificauit rapinam ipsam in vrbis sue fortificatione reuerse asserens expendendam unde orta inter Taricheas & Tyberienles dissentione Iosephus eos increpat. Iosephus autem duobus in eum milibus armatorum insurgentibus eorum principes vocat ut secum ociose colloquerentur. Quos verberibus cruentatos patefaciens ceteros terrore proiectis armis) conuertit in fugam. Vnde & Iohannes crescente inuidia nouas moliebatur insidias. Hic enim simulato morbo Tyberienles contra Iosephum curat corrumpere. Sed Sylas & insidias retribente prope venit in Tyberiadem. Quem congregatis Tyberienlibus in amphiteatro Iohannes iussit interfici. Clamante vero populo ascendens nauiculam discessit suis mandans militibus ut parceret insidiatoribus. Iohannes autem (omnibus propter insidias in eum irruentibus) fugit & omnes galilee ad Iosephum aduersus Iohannem confluabant. Et preconum voce statim ad Iosephum tria milia dimisso Iohanne) reuocata sunt.

Capitulum vigesimum quintum.

Taq; illo tempore cum quidam ex vico damaritarum in magno campo custodias agerent ptholomeum agrippae & beronices procuratorum aggressi omnes (quas ferebantur) sarcinas abstulissent (in quibus erant non paucae vestes preciosae plurimoque argentea pocula & secuti aurei: neq; hanc praedam occulte administrare potuissent. Omnia taricheas ad Iosephum coportarunt. Ille autem reprehensa violentia quam regis intulissent) reponi res ablatas apud aliquem eius ciuitatis potentissimum iubet: paratus eas dominis oportunere re-

Exercius Iosephi numerus.

Iohannes prius in insidiator nequitia omnium nobilissimus latro primo solitarius (quadrigentis animi magnitudine & corporis hitudine pitius bellorum praestans sibi associatis) galileam depopulatus.

Iohannes ditatus Iosephi medio contra ipsum ad eius perniciem multa confixit.

Quidam Ptholomeum agrippae & beronices procuratorem aggressi multa ab eo abstulerunt quem praedam occulte

Liber Secundus Iosephi iudei.

te nam potētes amīnistrare ad iosephū cōpor-
tarunt qui(eorū
reprehensa vio-
lētia) iussit resti-
tuere dñis vñ in
die nati raptō
res iosephū pro-
ditorē accusant.

Iosephus.

**Iosephi verba
ad taricheas
contra raptōres
& accusatores.**

**Seditio inter ty-
berīenses & tari-
cheas Iosepho
ip̄os increpāti-
bus.**

**Iosephus duo-
bus armatorum
milibus in eum
impetū facient-
bus) vocat ad se
nobiles eorū
vt secum ociose
colloquerentur
quos cruetatos
verberibus pare-
faciens ceteros
terrore ī fugam
(p̄iectis armis)
cōuertit vñe io-
crescente inui-
diā alias molie-
batur insidias.**

mittere. Vnde maximum ei periculum comparatum est. Namq; raptōres earum & quia nullam præ-
de partem accepisset, egre ferentes & prospicientes q; Iosephus cogitauerat laborē suum regibus co-
donare, per vicos noctu dicunt: omnib; indicant Iosephum prodidisse. Eodem tumultu ciuita-
tes proximas repleuerunt adeo vt centum armatorum milia contra Iosephum prima luce concurre-
rent. Deniq; multitudo in circo apud Taricheas congregata plurima per iracundiam clamabat par-
tim deponi partim concremari vociferens proditorem. Plerosq; incitabat Iohannes & cum eo filius
Samphiæ Iesus qui tunc magistratui præerat tyberiadis. Iosephi quidem amici & Satellites tante
multitudinis in cursu perterriti omnes præter quattuor diffugerunt. Ipse vero dormiens prope (cum
iam ignis admoeretur) exurgens: & mouentibus eum quattuor (qui remanserant) neq; solitudine
sua neq; illorum (qui contra se venerāt) copijs perturbatus, in conspectu eorum prosilit (veste decissa
insulor capite puluere: auersisq; post tergum manibus suæq; ceruici gladio annexo). Hec autem ami-
ciores ei maxime taricheas ad misericordiam commouerant. Rustica vero plebs & finitimorū (qui
bus molestior videbatur) non sine maledictis eum iubebant publicas proferre pecunias: & facta pro-
ditionis fateri. Nam ex habitu eum opinabatur nichil eorum (de quibus nata fuerat suspitio) poeni-
tus negaturum: & impetrandę venię causa fecisse omnia quę misericordiam pronocarāt. Ad illius ista
humilitas consilium præstruebat & contra se indignantes arte circumueniens vt super his (vnde ira-
scerentur) inter se ipsi discordarent omnia confessus est. Deinde (sibi loquendi facultate concessa) ego
inquit has pecunias neq; Agrippæ remittere cogitabam: neq; in propria lucra conuertēre. Absit em̄
vt amicum putem vnq; (qui vobis sit inimicus) aut questum ex re capiam quę vos communiter lede-
ret. Sed quia videbam o taricheate maxime ciuitatem vestram munitionis egere, & ad extruēda mo-
nia minus habere pecunię: timebamq; tyberienſium populum aliasq; ciuitates (raptis pecunijs) inhi-
antes. Pedetentim eas retinere decreui: vt vos muro circumdarem. Si hoc non videtur: profero (quę
ablata sunt) & diripiēda propono. Sin recte consului, bene de vobis meritū coercetis. Hęc tarichea-
te quidem ab eo dicta cum fauore receperunt. ¶ Tyberienſes vero cū alijs deprauando in superetia
minitabantur. Vtriq; autem (relictō iosepho) inter se litigabant. Ille autem fractus iam sibi consentien-
tibus (erant enī prope ad quadraginta milia taricheate) cum multitudine liberius loquebatur. mul-
tum in eorum temeritatem inuectus: ex præſenti quidē pecunia tarichea ait sese munīenda. Cū autē
sibi fore similiter vt etiam ceterę sint ciuitates tutę. Nec enim pecunias deſore si concordare velint in
eos vnde parandę sunt, vt non in eum moueantur qui parat. ¶ Itaq; dum illa multitudo (quę de-
cepta fuerat) quamuis irata recedebat: duo vero armatorum milia impetum in eum fecere cūq; se ille
tecto ante recepisset: instabāt ei minitantes. Iterum autē iosephus in hos quoq; altera fraude vitur.
Cumq; ad fastigium culminis euasisset (compressō dextera strepitu) nescire se ait quid peterēt sibi præ-
ſtari: voces enim se non exaudire confusas. Omnia vero quę iuberent esse facturum si aliquos intro-
misissent qui secum ociose colloquerentur. His auditis illico nobiles cum magistratibus ad eum in-
grediuntur. Quos ille in ediū partes inductus clauſa ianua tādū verberauit: quoadusq; eorū intestina
nudata sunt. Circūstabat autem interim populus existimans eos p̄lix allegationibus cōcertare: cū
subito iosephus foribus patefactis cruentos eos dimisit. Vnde tāto terrore (q; minabatur) affecti sunt
vt (proiectis armis) aufugerant. Ob hoc Iohannis etiā atq; etiam crescebat inuidia, aliasq; nihilominus
insidias iosepho moliebat. Morboq; simulato per epistolam postulauit: vt sibi medicinę gratia ty-
berienſibus aquis calidis vti permetteret. Iosephus autem (nō dum ei suspectus erat insidiator) ad præ-
fectos ciuitatis litteras fecit: vt hospicium & vter filia Iohanni præberent. Quibus ille potitus biduo
post, cuius rei causa venerat agebat: & his fraude circūuentis, alijs vero pecunia corruptis vt iosephū
deſererēt persuasit. His autē cognitis syla (quem iosephus custodię præposuerat) prope de insidijs
ei scripsit. Atq; ille accepta epistola noctuq; itinere maturato) matutinus ad tybertiadem peruenit. &
cetera quidem multitudo obuiam ei processit. Iohannes autem quāuis eum contra se venturum esse
suspicaretur: tamen (directo quodam ex nuncijs infirmitate simulata quod lectulo derineretur) obse-
quijs sese deſuisse mandauit. Tyberienſibus autē a iosepho in amphiteatri studiū congregatis vt id
eos quę sibi scripta fuerant alloqueretur nullis armatis Iohannes iussit eum interfici. Quos cum iam
nudare gladios prospexisset populus exclamauit. Atq; ita cōuersus ad eius vocem iosephus vbi ferrū
prope iugulo suo imminere prospexit in litus dissiluit ex tumulo excelſo cubitis sex in quo verba fa-
ciens cum populo steterat: ascensaq; inde nauicula cum duobus satellitibus suis (quę illic applicue-
rat) in medium lacum refugit. Milites vero eius raptis illico armis contra insidiatores irruebāt. Mox
autem veritus iosephus ne bello intestino conatato propter paucorum inuidiam ciuitas consume-
retur. Nuncium ius misit qui eos moueret vt proprię tantum saluti cōſulerent: neq; vero quemq; vel
occiderent vel arguerent noxiorum. & illi quidem dicto parentes conuicuerunt. ¶ Qui vero circū

ciuitate per agros habitabat auditis insidijs & quis earum fabricator esset contra iohannē veniebant.

A Sed ille prius in gyscala patriam suam fuga receptus est. At galilei totis iam ciuitatibus ad iosephum confluēbant & cū multa essent armatorū milia congregata qui se aduersus iohannē cōmunem insidiatorem adesse clamabant: vnaq; cum eo ciuitatem quē illum suscepisset ignibus tradituros. Ad ea iosephus probare quidem se eorū beniuolentiam impetum autem cohibendum esse dicebat. prudentia magis inimicos vincere cupiens q̄ perimere. His vero qui de singulis ciuitatibus rebellassent cū iohāne noiatim exceptis. quippe alacri animo suos quisq; populos indicabat p̄conum voce denūciabat intra quinq; dies eorū qui iohannem non reliquissent patrimonia diripienda domosq; cum familijs exurendas. Et tria quidem milia statim ab eo reuocauit: qui profugi ante pedes eius arma proiecerūt

Iohannes cum mille Syris iterum iosepho insidias parans: eum de proditiōe accusat hierosolymis quod negligēte populo magistratus clam iohanne pecunias vt congregatis mercennarijs bellum gerat contra iosephum miserunt. Et quatuor ciuitates statim missis quibūdam vt a iosepho multitudinis auerterent beniuolentiam ad inimicos transierunt quas continuo sine armis recepit & captos quatuor duces remisit ad hierusalem. Iohanne timore in Aiscalone latente. Tyberias iterum rebellauit similiter & Tarichea dolo autem qui se deseruerant circumuenire cogitauit. Hic enim ne cōtinuum proderetur clausis Tarichearum portis nauigat ad Tyberiadem cum septem scaphis. Alijs autem longius relictis erant ducente & triginta. Qui postq; Tyberienſes minis & exprobrationibus increpauit decem Tyberienſium potentissimos in vnam nauiculam recepit: deinde alios quinquaginta nobilissimos vocauit demum nouis accusationibus excogitatis alios insuper & alios fœderis obtentu euocat & captiuos ducit omnes curiales: Tarichea. Clytus vero cuius ambas manus iosephus iusserat abscindi ipso rogante vt vna sibi reseruatur sibi leuam truncauit: hoc modo iosephus Tyberiadem siue locauit. Sephorim quoq; militibus predari permisit & omnia inde collecta: Sepheritis dedit populum. Iudei itaq; ab intestinis dissensionibus quiescentes aduersus Romanos instruebantur in armis. vniuersaq; erant plena tumultus statulq; iam peritura ciuitatis erat anteq; Romani venirent. Symon quoq; ad rapinas conuersus fugatur ab Anano.

¶ Capitulum vigesimum sextum.

B Vm reliquis autem prope mille siris fugitiuis trāstulit se iterum in occultas insidias ex apertis ac per nuncios in hierosolyma clam directos iosephum accusabat q̄ magnum exercitū collegisset: iamq; nisi p̄ueniat nisi Tyrannus metropoleos venturus esset. Verum ea populus quidem p̄cisiens negligebat: libere autem potentes nonnullisq; magistratuū clam pecunias ad cōparandos mercenarios milites iohāni miserūt vt per eos bellū cū iosepho gereret. De cretūq; inter se cōceperunt: q̄ idem iosephus militum amministratione diceret. Tamen id satis esse credebant ideoq; duo milia & quingentos armatos. & quatuor miserūt nobiles viros vite peritos filios iosephū & ananiā saduci. & symonē & iudam ionathi filios oēs eloquentia validissimos vt eorū scilicet munitu auerteretur a iosepho beniuolentia multitudinis & siquidē ipse spōte sua veniret paterētur eū rationē reddere cōtenderet: vt ut hoste vteretur. Amici autē iosepho militē quidē ad eum venturū esse p̄scripserūt causam vero nō indicauerūt: qm̄ secretū fuerat inimicorū eius cōsiliū. Vnde factū est vt quia p̄cauere nō potuit: quatuor statim ciuitates ad inimicos trāsierūt: hoc est sephoris & gyscala: tyberias quas tñ cōtinuo sine armis recepit. Captos autē cōsilijs quatuor duces armatosq; fortissimos remisit ad hierusalem cōtra quos populus haud mediocri indignatione commotus. & ipsos & a quibus p̄missi fuerant interfecisset nisi ante fugissent. Iohannē vero iā intra muros aiscalonē iosephi timor custodiebat & paucis diebus post iterū tyberias rebellauit. habitatoribus eius Agrippā imp̄atoribus regē. Et cū ille cōstituto die ad eos nō venisset: pauciq; romani equites ibi tñ cōparuis sent a iosepho alienati sunt. Hisq; apud taricheas cognitīs statim defectio cōstituta est. Cū vero cūctos iosephus misisset milites frumētātū neq; solus egredi contra destitutores neq; se continere patiebatur metus ne dū ipse tardaret ante ciuitatē regij trāsgrederetur. nec em̄ postero die obstāte sabbato quicquid facere poterat. Dolo autē qui se deseruerat circūuenire cogitabat. Et portas quidē tarichearū claudijussit ne quis consiliū suū illis proderet cōtra quos suscipiebatur. Oibus autē scaphis quas i lacu reperiuit cōgregatis ducere autē & triginta fuerūt quaternisq; nauē nō āplius singulis inerāt mature ad tyberiadē nauigat. Cūq; tacito ab ea distaret spacio vt facile videri nō posset manibus scaphis in salo relictis septē ipse solus inermes satellites secū habēs p̄pius vt cōspiceretur accessit. Quē cū inimici adhuc maledicētes ei ex muro cōspexissent: metu perterriti & scaphas armatorū esse plenas existimātes arma proijciūt: manusq; supplices agitatēs vt ciuitati parceret p̄cabantur. Iosephus autē postq̄ multis eos minis atq; exprobrationibus castigauit primū q̄ bello cōtra pplm̄ romanū suscepto intestinis dissensionibus vires suas ante cōsumerēt inimicorūq; vota cōplerent: deinde q̄ securitatis suę curatōre de medio tollere properaret. ciuitatemq; non erubescerent sibi claudere qui eam muro cinxisset non

Ioh. fugit oibus ppter isidias cōtra eum irruenti bus omnesq; galilei ad iosephū cōfluēbant aduersus iohā &c. P̄conū voce statim tria milia a iohāne reuocata sunt ad iosephū

Ioh. cū mille Syris iterū insidias parans iosephū accusat hierosolymis: proditorē (q̄d populo negligēte) magistratus clā pecunias ioh. vt mercennarijs bellum cōtra iosephum gereret miserunt.

Quatuor ciuitates statim quia iosephus cōciliū contra se factū p̄cauere non potuit trāsierūt ad inimicos quas tamen cōtinuo recepit sine armis & captos q̄. Quatuor duces remisit ad hierusalem, &c.

Iosephus Tyberienſes increpat

Liber Terminus Iosephi Iudei

Decē tyberien-
ses ad seuenien-
tes Iosephus in
vnā nauiculam
recepit deinde a
lios quinquagi-
ta nobilissimos
venire iussit de-
mū nouis ac cu-
sationibus exco-
gitatis alios iū-
per alios obtentu
foederis euocas
& captiuos cau-
te ducit tariche-
as oēs curiales.
Sephorum mili-
tibus pmisit de-
p̄dari & oīa in-
de collecta de-
dit popularibus
sephoritis.
Multi tumultus
& atēq̄ Romani
veniret status e-
rat piturē vrbis.
Symon ad rāpi-
nas cōuersus fu-
gatur ab anano

repudiaturum se ait si qui sibi satisfacerent: quibusq; interuenientibus amicitiam cum ciuitate firma-
ret. Itaq; statim ad eum decem tyberiensium potentissimi tetenderunt. His autem in vnā receptis na-
uiculam piscatoriam. & procul abductis alios quinquaginta curiales maxime notissimos venire iussit ve-
lut illi quoq; fidem sibi prēbere deberet. Deinde nouas accusationes alias causationes excogitatis alios
insuper atq; alios obtentu foederis euocabat: & gubernatoribus nauium repletarū mature taricheas
vt recurrerent imperabat quosq; adduxissent in carcerem collocarent: donec omnem curiam quē lex
centos habebant viros duosq; milia popularium comprehensam i taricheas scaphis abduxit. Reliquis
autem vociferantibus clytū quādem esse maxime defectionis auctorem iramq; ipsius pena illius
prēcantibus faciare Nullum quidem iosephus volebat occidere: suorum vero satellitum quendam
Lenyn egredi iussit qui clyti manus abscideret. Cum vero his prē timore solum se globo inimicorum
commisurum negaret eaq; causa indignari stantem in scapha iosephum clytus videret spūmque velle
descendere ac de se supplicium sumere vt saltem sibi vnam manum concederet rogabat neq; abnū-
te hoc iosepho dum modo alteram sibi met clytus ipse prēscideret. Educto ille dextra gladio leti-
truncavit. Tāntus eum timor iosephi inuasera. Ita tunc iosephus vacuis scaphis & satellitibus septem
populo capto rursus tyberiadem sibi sociavit. ¶ Paucis diebus post cum etiam sephorum defectione
inter alias reperisset militibus eā depredari permisit omniaq; inde collecta popularibus dedit sephori-
tis. Nam & captos rapinarum damno corrigere voluit: & redhibitione rerum rursus eos ad beniuolen-
tiam reuocare. Hactenus apud galileam motus erat. Iamq; ab intestinis dissensionibus quiescentes ad-
uersus romanos instruebantur. Hierosolymis autem ananus pontifex & potentiores qui non cum so-
manorum parte sentirent muros instaurare properabant multa; bellica instrumēta. perq; omne op-
pidum sagittę aliaq; arma fabricabantur. Exercitationibus autem omnis manus iuuenum operam
bant: erantq; vniuersa plena tumultus magna; tristitia mediocres occupauerat multiq; futuras tra-
des prospicientes fletum cohibere non poterant: infesta; pacem cupientibus omnia videbantur. bel-
li autem incentoribus quę & illis placerent ex tempore fingebantur statūq; iam tum quasi perturba-
uitatis erat anteq̄ romani venirent. Anano autem autē apparatū belli cura fuit negligere & studio
forum quos emulatores vocabant amentia ad vtiliora conuertere. Qui tamē victus est & quis illius si-
nis fuerit in posterioribus explanabimus. At in acra biathena toparchia gyore filius Symon multis
nouarum rerum cupidis congregatis ad rapinas conuersus non solum domos locupletum pertuba-
bat: verum etiam corpora verberibus conficiebat. Iamq; tum certum erat incipiens tyrannidem. Aba-
nano autem missis aduersus eum militibus magistratū ad latrones qui erant magade cum his quos
habebat effugit. Ibiq; manens donec ananus & alij eius inimici perempti sunt Idumeam cum ceteris
populabatur adeo vt magistratus eius gentis propter cedium multitudinem ad prędarum assiduita-
tem collecto milite vicos pręsidijs tuerentur. Et Idumę quidem res ita se habebant.

¶ Explicit Liber Secundus

¶ Incipit Liber Tertius De Iudaico bello

Nero cognitis in iudea rebus gestis superbiam simulans: ducis negligentiam accusabat. & vespasianum cuius in militie exercitio maxima erat strenuitas ad regendos exercitus mittit i syria. qui ex
Achaia protinus Titum filium misit in Alexandria legiones & auxilia congregaturum. Capitu. primu.

Nero cognitis i
iudea gestis re-
bus)superbia si-
mulas ducis ne-
gligentiam accu-
sabat. &c/

Vespasianus so-
lū aptus ad bel-
lū cōtra iudeos
agēd vir i armis
exercitatus q; q;
hesperia romāo
pp̄o placasset &
britanniā mittit
ad regendos ex-
ercitus in syriā.

Eronē aut vbi res apud iudeā nō p̄spere gestas accepit. latēs quidē quod
necesse fuit cū timore stupore inuasit. Aperte autē superbiā simulās vtro
etiā indignabatur: magisq; ducis negligētia q̄ virtute hostiū quę cōtinge-
rāt facta esse dicebat: dicere reputās propter imperij pōdus tristitia con-
tēnere. Videretq; malis oībus superiorem animū gerere. Veruntamēcū
arguebatur mētis eius perturbatio cū deliberaret: quānam cōmotum cō-
mittere alias crederet orientē. qui vna & iudeos rebellantes visceret
proximasq; his nationes simili modo correptas ante capere. Inuenit il-
bi solū vespasianū his necessitatibus parem. & quī tanti belli suscipere
magnitudinem posset. Virū ab adolecētia vīq; ad senectutē bellis exer-
citātū: & qui populo romano iam pridē placasset hesperiani germanorū
tumultu concussam armisq; ante illud tēpus incognitam britanniā vindi-
casset. Vnde patri quoq; ipsius claudio pręstiterat vt sine proprio sudore triumphare. Itaq; his velut
oībus froctus nero etatemq; illius cū pericia stabilem cernens obsidesq; fidelē liberos eorūq; filiorū vi-
gorē manus esse paternę prudentię iam tum fortasse de tota republica deo aliquid ordinātē mittit eū
ad regendos exercitus in syria constitutos multis pro tempore blandimentis atq; obsequijs anima-
tū: qualia necessitas imperare consuevit. ¶ Ille autem protinus ex achia vbi cum nerone fuerat. titu

A quidem filium suum dirigit Alexandriam vt inde quintā itemq; decimā legionem moueret ipse Vespasianus ex
ro transmissus helespontum terreno itinere Syriam peruenit ibiq; Romanas vires multaq; a vicinis
gentibus auxilia congregauit. achaia ritu filiū
mit i alexandriā

¶ AEGESIPPVS circum hunc locum Libro suo. iij. ca. ij. loquitur de Petro & Paulo apo- legiōes & auxi-
lia congregatu-
rum.
stolis tunc Romę degentibus qui Neronem Symonis magi dolis deceptum aduersū gabuerūt pate-
factis namq; magici maleficijs eoq; a volatu corrue[n]te mortuo Nero dolens tanti castum amici indi-
gnatus quēlitis causis christianos persequi iussit & captis Petro & Paulo apostolis alter cruce alter gla-
dio necatus est.

¶ Iudei insperata foelicitate contra cęstium elati Ascalonem sibi ciuitatem semper inuisam
cum exercitu inuadūt tres duces Nigrum peraitam Sylam & Iohannem esseim habētes anthonius
vero perfectus hos ab vrbis ingressu fortiter refrenauit qui plus indignationi q̃ consilio tribuentes cō-
fusibiliter victi fuerunt eorumq; perempti sunt decem milia cum duobus ducibus Iohanne & Sylā cę-
teris saucijs cum nigro fugientibus Quiq; tanta cede eorum incitata audacia iterum congregatis vi-
ribus ascalonem inuadentes sine belli peritia victi fuerunt octoq; eorum occisa milia alijs cum Nigro
fugientibus in turrim quam Antonius iussit inflammari Niger vero in specu triduo seruatus se ad se-
pulturam querentibus ostendit.

Capitulum secundum.

Iudei post malā cęstij pugnā insperata foelicitate sublati aimorū impetus cohibe- Iudei insperata
foelicitate elati
cu exercitu asca-
lone iudeis lep-
inuisam ciuita-
tem inuadunt.
re non poterant: sed tanq̃ fortuna eos exagitante partiti bellū vterius pcedebant
(Deniq; ei quāta fuit magnu pugnacissima cōgregata ascalonē petierūt. Ea ciuitas)
antiqua septingētorū & viginti stadiorū spacio ab hierosolimis distans & iudeis se-
per inuisa. Quę res fecit: vt etiam tunc primis eorum incurribus pprior videreſ. Tres
aut viros agreſſiōis duces hēbāt & corporibus & prudētia pſtāſſimos nigrū paitā &

sylā babiloniū & iohānē esseū Ascalon ei validissimo quidem muro cincta fuit: sed vacua pene preſi-
dijs. Vna cum cohors eam peditum & vna equitum alta tuebatur: quibus preſectus erat antonius. Antonius pſe-
ctus vt his fort-
iter iudeos ab vr-
bis ingressu re-
freeauit
illi quidem multa ira velocius itinere peracto quoniam ex propinquo venirent presto erant. Anto-
nius vero nec enim eorum fore impetum nesciebat: equites iam ex ciuitate eduxerat: & neq; mu-
titudine veritus vel audaciam primas hostium coitiones fortiter iustituit: murumq; properantes ag-
gredi refrenauit. Itaq; iudei quiq; cum peritoribus imperiti & pedites cum equitibus. Cum stipatis au-
tem inordinati leuiterq; armati cum instructis plusq; indignationi q̃ consilio tribuentes. Cum mori-
geris & nutu rectoris omnia facientibus dimicaturi: faciliſ erat aduersarijs labor. Nam vt semet eo-
rum primæ ab equitibus turbatę sunt acies fugam petunt: & murum versus a tergo se virgentibus ince-
dentes suimet ipsi hostes erant: donec omnes incurſibus equitum victi per totū cāpum dispersi sunt:
qui fuit plurimis totuſq; habilis equitantibus. Quod quidem romanos iuuat vt magna cede iudeos
proſternerent. Nam & fugientes prauertendo torquebant & quos occupassent curriculo trenſſigēdo
infinitos peremerunt. Alij vero alios quocumq; se vertissent circundatos exagitantes: facile iaculis
opprimebant. Et iudeis quidem propria multitudo per desperationem salutis ſolitus videbatur. Ro-
mani vero licet bello pauci essent: rebus tamen secundis animati etiam superflue reſidui videbantur.
Et illis quidem res aduersas superare certantibus dum cito pūdet fugere mutariq; fortunam sperant.
Romanis autem in his quę prospere agerent minime laborantibus ad maiorem vsq; diei partem pu-
gna pertracta est donec iudeorum quidem perempti sunt decem milia duog; duces. Iohannes & Si-
las. Ceteri vero & pleriq; saucijs cum nigro qui vnus restabat ex ducibus in ciuitatem dumeē: quę cal-
lis dicitur confugerunt. Nonnulli etiam tunc Romanorum in illo pręlio vulnerati sunt. perempti iudeo-
rum decē milia cum
duobus duci-
bus iohāne & si-
la septens saucijs
cum nigro fugi-
entibus
¶ Sed non iudeorum spiritus tanta clade sedatus est. Multoq; magis dolor eorum incitauit audaciam.

¶ Et coincidentes quantum ante pedes mortuorum iacerent pristinis foelicitate gestis ad plagam alterā
illaciebantur. Deniq; paruo tēpore intermisſo quod ne curandis quidem vulneribus satis eſſet: cunctis
q; aggeratis viribus maiore cum indignatione multoq; plures ascalonem recurrebant: eadem se pro-
pter imperitiam ad alia belli initia comitante fortuna. Et enim cum antonius / qua transituri fuerant /
posuisset insidias ex improuiſo in eas dilapsi & ab equitibus circūdati priuſq; se ad pugnā cōponerent
iterū super octo milia pcuberūt: ceteri vero oēs aufugerūt. Cūq; hic Niger multis dū fugeret / magni
a nimis facinoribus demonstratis / & qm̃ hostes instarent in turri quādā tutissimā cōpellūtur aliciuſ vicini
cui nomē Bazezel / al's Bezedei / Antonius vero suis / ne vl' moras circū turri quę in expugnabilis eēt /
diu tenerent / vel ducē hostiū fortissimū viuū relinquerēt / & ignē muro supponūt: turrisq; inflāmata ro-
mani quidē exultātes recedūt quasi etiā Nigro consuſto. Ille autē in castelli specus tūm ex turri sal-
tu dimissus euasit triduoq; post / socijs cū ſtetu eum ad sepulturū inuestigantibus / sese ostendit: gaudio
q; insperato repleuit omnes iudeos tamq̃ dei prouidentia dux eis in posterum referuatus.

Libet Ter tius Iosephi Iudei

SCITOPOLIS A ROMANIS recipit praesidium

¶ Vespasianus Antiochiam Syriae metropolim & tertium iter omnes / quae in Romano sunt orbe / locum tenente exercitum duxit cui Agrippa & Sephoris occurrerunt quibus praesidium dedit & peditum / dedit munitiones / Sephoris enim maxima est galileae ciuitas / Due autem sunt galileae superior & inferior quarum situs dimensio & ciuitates describuntur Galilea semper pugnatrix fuit galilei enim pugnaces sunt ab infancia Galilea quoque fertilis & populosa ut breuissimus locus habeat super quindecim milia colonorum Galilea varijs arboribus confita abunde irrigatur. Samaria quoque inter iudeam & Galileam / quae natura a Iudea nihil discrepat Ambe enim fertiles & opulenta cora praeter alias lactis abundant vtraque viris referta Samariae autem situs & dimensio describuntur. Iudea quoque in cuius medio est ciuitas hierusalem quae a nonnullis umbilicus terre appellatur unde quatuor prius hierusalem regnum est diuiditur huius descriptionem & dimensionem hic inuenies.

Capitulum tertium.

Vespasianus antiochia syriae metropoli & tertio iter omnes / quae in Romano orbe sunt locum tenente exercitum duxit cui Agrippa & Sephoris occurrerunt qui bus dedit equum & peditum munitionem.

T Vespasianus antiochie exercitum duxit / quae Syriae metropolis est magnitudine multa alijs / felicitate sine dubio tertium inter omnes / quae in Romano orbe sunt locum tenentes ubi etiam aduentu suo regem Agrippam cum omni manu propria offenderat praesidium ad Ptholomaidem properabat in hac autem ciuitate occurrerunt ei Sephoris & Pitholomides galileae coeletes. soli mente pacata qui tanta suae salutis pueritia solliciti / viri gnari etiam priusquam Vespasianus veniret / Cestio Gallo fide dederant / xerant & praesidium militare susceperant. Itaque & benignissime duce suscepto alacri animo etiam coeletes suos auxilia promiserant. Quibus interim Vespasianus tuitionis causa polcentibus equitum peditumque tantum numerum tradidit quantum obitare posse arbitrabatur incursum: si quid iudei commouere censerent. Non enim minimum esse videbatur futuri belli periculum auferri ciuitatem Sephoris Galileae maximam & in loco conditam tutissimo totiusque gentis futuram praesidio.

Duplicis galileae situs & descriptio.

Carmelus mons. Hyppeon. Samaria Scitopolis. Hyppeen. Gadara.

Galilea inferior Galilea superior Galilea semper bellis periculis repleta pugnaces galilei galileae fertilitas Galilea populosa. ut breuissimus locus habeat supra xv. mil. colorum Galileam varijs arboribus confitam Galilea abunde irrigata.

Galileae longitudo & latitudo. Samariae quae iter iudeae & galileae sita est situs & descriptio. Iudea nihil discrepat ambe fertiles. &c.

autem Galileae quae superior & inferior appellantur / easque phoenice & Syria cingunt. Discernit vero ab occidente Ptholomais territorij sui finibus quondam & galileorum nunc autem mons tyriorum Carmelus cui coniuncta Gabaa ciuitas Hyppeon. hoc est equitum / quae sic appellatur / ex eo quod equites ab Herode rege dimissi coloni eo deducebant a meridie autem Samaritis scitopolis usque ad flumen iordanem ab oriente vero Ioppa alias Hyppene & gaddaris. Sed & gaulanitide diffinitur: quae etiam regni Agrippae fines sunt. Septentrionalis autem tractus eius. Tyro itemque tyriorum finibus terminatur. Inferioris quoque galileae fines qui longi sunt ex tyberide usque ad zabulon cui vicina est in locis maritimis Ptholomais ciuitas propagantur latitudine autem parent ex vico Zalachy. alias Zalach qui in magno campo situs est usque ad bersabem. Unde etiam superioris galileae latitudo incipit usque ad hacavicum qui terram dirimit tyriorum. Longitudo vero eius a Thella vico iordani proximo usque ad berothe tenditur. Sed cum tanta sunt vtraque magnitudine tantisque alienis gentibus cinctae semper tamen omnibus belli periculis resisterunt. Nam & pugnaces sunt ab infancia galilei & omni tempore plurimi: neque formido vniquod eorum aut penuria regiones illas occupauit quoniam totae opime & fertiles sunt omniumque generum arboribus constite: ut etiam minime agricolandi studio & ciuitates ibi crebrae sunt & ubique multitudine vicorum propter opulentiam populosa ut qui sit breuissimus supra quindecim milia colonorum habeat: prorsus ut si quis etiam magnitudine minorem galileam dixerit qui trans flumen regionem: viribus tamen eam pertulerit. Hec enim omnis est in opere assidueque fructuum ferax ut illa quae trans flumen est licet multo maior sit plerumque: tamen aspera atque deserta est: & nutriendis fructibus mansuetis inhabilis. Galileae vero mollicies & ingenium fructuosum campos habet cum varijs arboribus confitos: tunc maxime oliuetis & vineis & palmetis exultant. Irrigatur autem abunde montanis torrentibus aut fontibus a quae perennis. Quotiens illi syrio fluente defecerint. Et longitudo quidem eius a macheronte in pellam: latitudo vero a philadelphia usque ad iordanem. Et pella quidem / quam supra diximus / septentrionalis eius tractus: occiduus vero iordanis meridiana autem moabites regio terminat. Ab oriente autem arabia selbonitide. necnon & philadelphia neque gerasidis clauditur. Samaritensis autem regio iudeae quidem & galileae sita est. Incipit sed natura nihil ab iudea discrepat. Nam & vtraque motuosae sunt & campestres agroque colendo molles atque opime: necnon & arboribus plene bonis: ita siluestribus quam mansuetis abundant. eo quod sint naturae aridae imbriusque satis habent. Dulces autem pereas multimodis aquae sunt bonae: graminis copia praeter alias earum pecora lactis abundat: quodque maximam virtutis atque opulentie speciem est. vtraque viris referta est. His autem finitimus est amathicus / quae etiam borreas appellatur / iudeae limes a septentrione.

Descriptio Samariae.

Antione Meridiana vero pars eius si in longitudine metitare adiacenti vico arabum finibus termina-
vi tur cui nomē iordane. ¶ Et iudeę latitudo ex iordane flumine vsq; ad iopen explicatur. Media ve-
 ro ciuitas eius est hierosolima Vnde quidem non sine ratione vmbilicum eius terre id opidum voca-
 uerunt. Sed nec maritimis quidem iudea delicijs caret: a ptholomaida vsq; locis extenta maritimis
 ¶ In vndecim autem sortes diuisa est. Quarum prima est regnum quod obtinet hierosolimorum ci-
 uitas: pre ceteris inter omnes accolae eminens veluti caput in corpore. Alijs quoq; post hanc tophat-
 ica sunt distributa. Cophna est secunda & postea accabata deinde taphna alias Thanna & lydda
 latetur.
 Amineus alias Ammaus & pelle & Idumea & agada alias egade & herodium & hiericus post.
 Iamnia & loppe finitimis presunt & preter hanc gamalitica & gaulanitis & bachanea & traconi-
 ca: quę etiam regni agrippę sunt partes. Eadem vero terra incipiens ex monte libano & fontibus ior-
 danis vsq; ad tyberiadı proximum lacum latitudine panditur Ex vico autem qui appellatur Arphas
 & qui ad iulada oppidum longitudine tendit: & habitatur ab incolis iudeis & vna syrijsq; permixtis.
 De iudea quidem & quibus esset cincta regionibus q̄ maxime potui breuiter exposui.

¶ Iosephus contra sephorim impetum faciens magnum in iudea bellum accendit infirmior:
 inuentus Sefhoritis: Romani namq; continue agros depopulantur: & interfectis pugnantibus imbel-
 les ad seruitutem redigebant. Galilea: tunc igne plena erat & sanguine. Tytus vero de Alexandria
 cum exercitu veniens patrem in ptholomaida inuenit. Romanorum autem exercituum sub vespasia-
 no & Tyto numerus & ordo declaratur. Antiochi quoq; & Agrippę & Soemi & Malchi arabie re-
 gibus laudatur Romanorum prudentia qui seruos in militia etiam pacis tempore instruebant. Medita-
 to namq; eorum nichil a contentione differt. Camporum vbi castra ponebant descriptio: Fabrorum
 quoq; multitudo exercitum sequebatur. Machinęq; eorum in promptu sunt portę in castris vici & ta-
 bernaculorum ordinatio vt repentina videatur esse ciuitas ibi locus cenę & prandij atq; som-
 ni. Tunc enim tempus vigilandi significant & dormiendi. Sicq; ad inuicem principes ordinantur:
 vbi unus signum donat & precepta subiectis proferenda. Tunc quoq; somus quid agere debeant
 eis instruit. Castraq; recedentes incendunt ordinateq; incedunt & recedunt pedites vtroq; latere
 eas ferunt: sinistra tamen longiore dextra pedites vero duces custodes cum armis viaticum tridui
 portant vt parum interlit inter onusta iumenta & pedites Equitum vide arma Agmen autem cui fors
 dedit semper antecedit. Omnia enim cōsulte faciunt ideo raro peccant legis non solum desertiões
 sed minime negligentię capite plectuntur Termini insuper Romani imperij ponuntur.

¶ Capitulum quartum.

Quod autem vespasianus miserat auxilium sephoritis hoc eū equites mille sexq; milia pe-
 ditum placido eos regente Chiliarcho castris in magno campo positis bifariam diuidū:
 tur: & pedites quidem in ciuitate ipsius tuende causa: equitatus vero in castello debebat
 ¶ Vtriq; autem assidue prodeundo & circa eam regionem loca omnia cursando magnis in-
 commodis Iosephum: eiusq; socios quamuis quietos afficiebant: & preterea ciuitates extrinsecus vexabant.
 depredabantur quorumq; conatus (si quando excurrendi habuissent fiducia) repellabant. ¶ Sed Iosephus cōtra
 Iosephus quidem aduersus ciuitatem impetum fecit sperans eam posse capere: quam ipse anteq̄ a ga-
 sephori ipetū
 libis desisteret ita muris cinxerat: vt Romanis quoq; esset inuicta. Vnde etiam de spe decidit: cum & faciēs magnū in
 vi & suauis infirmior sephoritis fuisset inuentus. Magisq; in iudea bellum accendit. Romanis insidijs iudea bellū accē-
 as indigne ferentibus & propterea nec die nec nocte ab agrorum depopulatione cessantibus sed pas-
 dit infirmior iug
 sim diripientibus quicquid rerum in his reperissent. Qui tamen cum mortem pugnantibus semper
 inferrent imbelles ad seruitutem capiebant. ¶ Ignis vero & sanguis galileam totam repleuerat: Neq; Tytus citius ex
 quicq; expers eius acerbatis aut cladis erat vna salutis spem habebant in ciuitatibus fugientes. quas alexandria cū ex
 Iosephus murorum ambitu communierat. ¶ Tytus autem Alexandriam transmissus ex Achaya. exercitu veniens pa-
 Cicus q̄ sperabat per hyemen manum quidem culus/ causa directus fuerat/ suscepit compe-
 tre i ptholomai-
 diosq; vltus itinere mature ad ptholomaidam petuenit. Cumq; ibi patrem suum reperisset. Duo
 de inuenit.
 bus quę ille secum habebat agminibus/ Erant autem nobilissimę quinta & decima legiones. Iun-
 Antiochi agrip-
 xit etiam/ quam ipse abduxit/ quintamdecimam. Eas autem sequebantur etiā decem & octo cohortes
 pę & Soemi: ex
 tes. Quibus accesserunt ex Cæsarea quinq; vnaq; que ala equitum/ alę quinq; Syrorum itidem equi/ exercitus & malchi
 tum. Decem autem cohortum singule mille pedites habebant. In exercitu vero tredecim secenti
 Arabiæ regis.
 pedites: & centeni viceni equites erant. Satis autem Auxiliorum etiam a regibus congregatum est
 ¶ Antiochus enim: & Agrippa: & Soemus bina milia peditum. Et Sagittarios equos mille præ-
 buerunt. Cum Arabiæ quoq; rex malchus prætermilia quinq; peditum equites mille misisset quo-
 rum maior pars erant: Sagittarij: vt tota manus computata cum regijs decem milia circiter peditu-
 tum equitum colligeret: præter colonas/ qui plurimi sequebatur/ & meditationi bellicę assueti nihil

Liber Ter (ius Iosephi Iudaei)

a pugnacissimis aberant; q̄ tempore quidem pacis dominorum exercitationibus interessent belli autem pericula cum ipsis experirentur. & neq; peritia neq; viribus a quoq; nisi a dominis vinceretur. D

Laudat romāo. ¶ Qua quidem in re nimis ammirandam qui existimauerit Romanorum prouidentiam ita seruos rñ prudētia qui instituentium: vt non solum vitē ministerio. Sed etiam belli necessitatibus viles sint. Quod si quis seruos in militia eorum aliam quoq; respexerit militię disciplinam profecto cognoscat tantum eos imperium non for- istruēbāt etiam- tunē munere: sed propria virtute quesisse. Armis enim vti non ex bello ceperunt. neq; solum / sine- pacis tempore. cesse sit / manus mouent cum in pacis ocio cessauerint: sed veluti armis natura coherentes nullas ex- Rōanorū medi- ercitationis inducias nec tempora praestolantur. Meditationes autem eorum nihil a vera contem- tatione differta- tione discrepant: sed in dies singulos militum quisq; omnibus armis tamq̄ in procinctu positus ex- vera cōtētiōne. ercitur: quo etiam facillime praelia tolerant. Nec enim vel ordo neglectos eos a consueta dispositio Romani maxie- ne dispergit: neq; motus aut sumptus remouet: aut lassitudo. Vnde sequitur vt semper superent quo in militia exerci- non itidem confirmatos inuenerint. Nec errauerit si quis eorum meditationes confictus esse dixe- tati: rit sine sanguine: contraq; prelia meditationes esse cum sanguine. Nec enim cursu capi sunt hostibus Cāporū vbi ca- faciles: sed quocunq; in hostilem terram irruerunt ante castrorum munitionem nunq̄ praelium su- stra metāt rōa- munt. Quē quidem non leui operae neq; in equo loco erigunt: nec omnes inordinate describunt: ni descriptio sed / si quidem inaequale solum fuerit / contemplantur. Quattuor vero angulis eorum dimensio des- Fabrorū mltitu- gnantur. Nam & fabrorum multitudo & ferramentorum copia / quae vsus extructionis poposcit / le- do Romanorū- quuntur exercitum. Et interior quidem castrorum pars tabernaculis distribuitur ambitus autem eo- sequit̄ exercitū- rum extrinsecus muri faciem praefert. Ordinatis etiam turribus pari spacio dispositis. Quarum in- machine rōano- uerua telis atq; balistis alijsq; machinis laxa intorquentibus. Omnibusq; instrumentis missili- rū i p̄optu sunt um complent. Vt cuncta scilicet iaculorum genera in promptu sint. Ex omni autem muri parte quat- quattuor portae- tuor portas edificant: tam iumentis aditu faciles quam ipsis si quis vrgeat intro currentibus lazas. In Vici in castris. tus aut castra vici spacijs interpositis dirimunt: mediaq; testorum tabernacula collocant. & inter hac Tabernaculorū ducis maxime diuū templo simillimum prorsus vt quasi repentina ciuitas quaedam existat. Forumq; ordiatio vt vide- & opificum & ationes. Et sedes militum primaribus ordinumq; principibus vbi / si qua sit inter alios atur ciuitas- ambiguitas / indicent. Ipse vero ambitus & omnia quae in eo sunt multitudine simul: & scientia fa- bricantium opinione citius communitur. / Quia / si res vrgeat / fossa extrinsecus cingitur depraes- fa cubitis quattuor. pariq; spacio lata Armis autem septi per contubernia cum decore atq; ocio in ten- torijs agunt. Omnia quae ab his ordinate etiam alia cauteq; per contubernia experiuntur veluti si lin- gno aqua ve opus sit aut frumento. Hic enim cenae vel prandium cum voluerit in potestate cuiusq; est: Simul autem somnus est omnibus. & excubias & vigilandi tempora buccinae significant. neq; enim est omnino quicq̄ quod sine edito geratur. ¶ Mane autem principes quidem ad centuriones illi ve- ro ad Chylarchum conueniunt salutatum. Cum quibus ad summum omnium ducem vniuersi ordi- num principes. Ille autem his signum dat aliaq; ex more precepta: proferenda subiectis. Quē qui- dem etiam cum in acie sunt agentes citius parent: vt si res exigat incurisibus eius: itemq; reuocatio- nibus vniuersi pariter obsecundēt. ¶ Cum autem castris egrediendum est: tuba indicium facit nemo q; ociosus est sed vel solo nutu moniti tabernacula colligunt: omniaq; ad profectionem instrunt. De- inde iterum tuba vt sint parati significat. Illi autem cum mulos & iumenta sarcinis ornauerint velut in- cursili certamine signum expectant. Castra vero incendunt: & q; sibi alia munire sit facile: & ne quā- do hostibus eadem vsui sint. Attamen tertio quoq; tubae signo indicant vt exeatur virgendo aliqua ex causa morantes. ne quis ordinem deserat dextraq; ducis prece astans ter / si ad bellum parati sunt voce patria percunctatur. Illiq; totiens alacri & magna voce paratos esse respondent interrogantē: p̄ueniunt & marcio quidem repleti spiritu cum clamore dexteras erigunt. Deinde ociose & cum om- ni decore progredientes ambulant: suum quisq; ordinem velut in bello custodiens. ¶ Pedites autē toracibus & galeis septi & ex utroq; latere ficas ferentes. Leuius autem gladius multo est longior cu- dexter mensuram palmae non excedat. Qui vero ducem stipant lecti pedes cuta & lanceas portant cetera manus hastas & clipeos longos seramq; & corbem & sarculam: & securim. Nec non habenam & falcem & catenam triduiq; viaticum vt parum intersit inter onusta iumenta & pedites. ¶ Equi- bus autem ad dextram gladius longior est & contus in manu: transuersusq; ad equilatus clipeus ter- naq; super pharetram vel amplius dependent lata cus p̄ide iacula: nihil ab hastis magnitudine diffe- rētia. Cassidas vero & torachas peditibus similes hñt nulloq; armorū genere discrepāt & in his equi- tū lecti q̄ circū ducē morantur. ¶ Agmē autē semper cui sorte id obtigerit antecedit. Talia quidem sunt Romanorū itinera & māsiōes: itemq; armorum varietas. Nihil vero nec in p̄lijs in consiliū aut subi- tum agunt. sed omnia semper secuntur facta sentētia opusq; alibet ante decretis. Vñ aut minime peccāt: aut si peccauerunt facilis est errati correctio. Fortunē autē successibus meliores cōsiliorū etiā

Agmen semper
cui fors accidit
antecedit.

si aliter successerint/arbitrantur euentus quasi bonum quidem fortuitum/illiciat vt diuina prouidentia non est credatur quę vero ante cogitata fuerint/etiam si aduersus casus exceperit/bene iam mediatos exhibeat ad sauendum:ne idem rursus eueniat.Et bonorum quidem fortuitorum nō is auctor sit/cui cōtigerint/tristiū totū vero qđ innoxis acciderit/saltem qđ rectum cōsiliū coeperit videatur esse solatio.¶ Armorum quidem exercitatione comparant: vt non modo corpora sed animi quoq; militum fortiores sint. Maior autem illis est ex timore diligentia. Namq; legis apud eos non deiertores solum verum etiam minime negligentē capitalesunt ducesq; magis q̄ leges ipse terribiles. iamq; bonos honorando redimunt:ne in coherendis noxijs sint crudeles. Tanto autem obsequio rectoribus parat & vt in pace ornamento sint & in acie corpus vnum totius conspiciatur exercitus. ¶ Sic eorum copulati sunt ordines ita circum duces sunt mobiles. & acutis auribus ad precepta oculisq; ad signa. & ad opera manibus. Vnde facere quidem semper strenui sunt pati vero tardissimi. Nec ē vbi praeliantes aut multitudinem hostium aut consilia sentire ducum: aut difficultatem regionum. Sed ne fortunę quidem succubuerunt. Nam & eam certiore esse putant victoriam. Quorum igitur actus ex consilijs isipiūt deliberātes. adeo strenuus paret exercitus Quid mirū si eufrates ab oriēte & oceanus ab occidente. itemq; a meridiano tractulybie fertilissima regio a septentrione rhenus & hy Rōanī ipsi fmi. ster sunt imperij limites cum minorem esse possidentibus possessionem recte quis dixerit. ¶ Hęc et cā ppf quā apđ go prosecutus sum non tam proposito laudandi Romanos q̄ solacio deuictorum. & vt nouarum re. p̄dixerit auctos rum/cupidos deterrerem. Fortasse autem ad experientiam proderunt bonarum artium studiosis: ro de romanis. mane instituta militię nescientibus. Redeo tamen ynde digressus sum.

¶ GALILEA a Romanis inuaditur.

¶ Vespasiano cum tyto filio in ptholomaide excitū ordinate placidus ab eis missus galileam inuadit maxima intercepta multitudine deinde in Iotapata impetū facit quē Iothapatā cōgressi recipiunt & eius exercitū septē occisis multisq; fauciatis fugā vertit vespasianus vero ordiato exercitu ex ptholomaide p̄ciscit in galileā auxiliares quoq; qui leuius armati esset & sagittarios preire iussit ad repentinus incurtus hostiū cōhibendos & c. Qui in finibus galileę castra motatus milites vna cohibebat ordinato exercitū & galileorū expectado penitētia Iosephus vero ppe sephori castra posuit is anq; hostes oīno cōspiceret iuis fugientibus ipe cū paucis relictis fugit i tyberiadē vespasianus at gada relin ciuitate prio ipetu caput & cunctis et pueribus occisis/ipsa cū vicis incendit Iosephus itaq; magis mori eliges q̄ patriā p̄dere hierosolimis fideliter de rebus in galilea gestis rescribit vt si foedus cū Romanis placeret cito mādaret; aut si bellādū dignū esset mitteret exercitū Vespasianus aut Iotapatā ex cedere cupies/qui mōtuosū iter asperūq; coequaret iussit.

¶ Capitulū quintum.

Vespasianus quidē vna cū filio suo Tito in ptholomaide interim degēs ordinabat exercitū. At vero galileā persuaserat placidus. vbi maximā eorum/ quos comprehendisset multitudinē interemit. Hęc autē fuit galileorū imbellior turba aimisq; deficientibus pugnacissimos aut vidit sepe i ciuitates cōfugere quas Iosephus cōmuni erat in Iotapata/ quę omniū tutissima erat/ impetū vertit: existimans eā repentinō agressu captū iri magnāq; & sibi ex ea re apud alios rectores gloriā cōparādā & illis commodum ad reliqua maturius explicāda. quasi metu cessuris alijs ciuitatibus/ si quę validissima esset occupatā vidisset. Multū tñ opinione deceptus est. Iotapateni enim/ cum eius impetum p̄fessisset prope ciuitatem aduenientem excipiunt congressiq; cum romanis ex improviso plurimi & ad pugnam eos vertunt. multosq; fauciant/ septem solum interfectis/ quia neq; solū inordinate pugna discesserunt septisq; vndiq; corporibus leuiter fuerant vulnerati cum iudei quoq; magis eminus faculari. i manus conlerere iermes cum armatis considerent. Ex ipsis autem iudeis tres ceciderūt: paucis p̄erea fauciatis. Placidus tamen q̄ impetu ciuium languidior inuentus esset auffugit. ¶ Vespasianus vero ipse galileam cupiens inuadere ex ptholomaide proficiscitur: ordinato militum itinere/ sicut romanani consueuerunt/ Auxiliares enim qui leuius armati essent/ itemq; sagittarios preire iussit ad repentinus incurtus hostiū cōhibendos: & vt suspectas atq; oportunas siluas insidijs scrutarentur Cū quibus erat etiam romanorum armata portio equites peditesq;. Eos autē sequebātur de singulis hec thontarchijs deni equites & pedites armaturam suam ferentes: mensurasq; castrorum. Post hos ratores viarum ibant qui aggeris maligna corrigerent. ac deuia complanarent: siluasq; obstātes p̄stratores viarū vespasiāi locus in exercitu & castris stodia

Liber Tertius Iosephi Iudei

De singulis autem turmis proprios centum & viginti equites deputatos habebat. Hos sequebantur qui expugnandis ciuitatibus machinas & cetera tormenta portarent. Deinde rectores itemque preestati cohortibus chiliarchi stipati lectis militibus & post hos circum aquilam signa alia / quæ omnibus apud Romanos agminibus preest / quæ & vniuersarum animi regnum habet & validissima / Itaque illam & principatus insignem putant omniq; victoriæ quoscunq; bello petierint Sacras vero signorum effigies itidem sequebantur cornicines & post eos acies in latitudine senis digesta militibus hisq; adherbat ex more quidam ethacontarchus disciplinæ atq; ordine custos Serui autem singulorum agminum cincti cum peditibus erant multis alijsq; iumentis aduehentes militum sarcinas / Oranium vero agminum postrema erat centenaria multitudo eamq; armorum coactores sequebantur armati pedites equitumq; non pauci / Itaque peracto itinere vespasianus cum omni exercitu ad fines galilee peruenit: ibiq; positis castris quamvis promptos ad bellum milites continebat vna & ostendendo exercitum / qui alias quo hostes motu percelleret / spaciumq; indulgendo pœnitudinis / si quis ante prælum voluntatem mutaret / Nihilominus autem murorum instruebat obfidium Ita q; multos quidme rebeliones fugere vel solus fecit ductis aspectus motum vero vniuersis incussit / Iosephus enim eiusq; socij qui non longe a Sephorym castra posuerant. Vbi bellum appropinquare cognouerunt. Et iam iamq; romanos secum prælio congressuros non modo ante pugnam. Sed anteq; hostes omnino conspicerent fuga disiecti sunt. Cû paucis autem relictis iosephus vbi se aimaduertit neq; ad excipiedos hostes sufficientem manum habere iudeorum animos confidisse ac si fides hi haberetur. pleriq; libenter ad hostes defectum ire. iam cum quidem omni bello quiescebat: quam longissime autem pediculis abesse decreuit: abductisq; qui secum remanserant in tyberiada confugit. ¶ Vespasianus autem gadarensium ciuitatem aggressus primò impetu capit. q; eam pugnaci multitudo vacuam reperit sed. Deinde hinc transgressus interius cunctos etiam puberes interficit: cum Romanos odio gentis & claudis memoria / quam petulerat Cestius / nullius etatis misericordia cômoueret. Incendit autem non solum ciuitatem. Sed etiam omnes circum vicos & municipia quædam pœnitus desolata nonnulla vero quorum habitatores ipse cœpisset. ¶ Iosephus autem / quam tuitionis coaptauerat ciuitatem / Ipse motu repleuit. Nam tyberienfes nunq; eum nisi de omni bello desperasset / fugam in versum ire credebant. Neq; in hoc eos voluntatis eius fallebat opinio. videbat enim res iudeorum quorsum eaderent vnamq; illos viam salutis habere si propositum mutauissent. Ipse vero / quamvis sibi speraret a Romanis veniam tribuendam / mori tamen sæpe voluisset. q; prodita patria / cum dedecore animationis sibi credite apud illos feliciter agere a quibus fuerat missus. Decreuit igitur hierosolimam primatibus quemadmodum sese habentes cum fide perscribere / ne vel nimis extollendo vires hostium timiditatis postmodum argueretur: vel minus aliquid nūciando fortasse cœpti. etiam pœnitentes ad ferociam reuocaret / atq; si foedus eis placeret / cito rescriberent: aut si bellandum esset dignū contra Romanos exercitum mitterent. Ille quidē / hac epistola scripta / mature dirigit qui in hierosolimā litteras ferret. ¶ Vespasianus autē iotapatam excindere cupiens / nā in eā plurimos hostiū refugisse cognouerat / & præterea validissimū hoc eorum esse receptaculū / præmittit pedites cū equitibus quimotantū iter coequarent. saxis asperū ac peditibus quoq; difficile: omnino vero equitibus inimicū. Et hoc quidem qua triduo fecere / quod iussu est / itaq; aperuerunt exercitui viam.

OTIOTHAPATHA Galilee ciuitas vigesimo primo Maij a vespasiano obfessa est & quadragesimo septimo / qui & Kalendarum Iulij / expugnata.

Iosephus in iotapatam ex Tyberiade veniens abiectorum spiritus erigit quod Vespasianus cognoscens / hoc quodam transfuga ei nūciante / placidum statim misit: ciuitatemq; iubet circumvallare quem sequenti die cum toto exercitu secutus est quem videntes Romani perturbatur. sed earum inanis desperationem fecit audaciores. Iosephus namq; contra iudeos magnum fecit & quantum iudeos desperatio tantum Romanos pudor incendebat multis hinc & inde occis & laucis. Iotapatam vero / Romanis diebus quinq; ab aggressione non cessantibus / hostium vires non formidabant. Vespasianus autem & cum natura loci simul & iudeorum audacia certandum putans / aduocatis rectoribus / aggregerem / qua parte murus facilis erat accessus / fieri mandauit quibus iudei operantibus maximum faciebant impedimentum: sed contra eos machinas iussit applicari. iosephus quoq; erecto aggere / conuocatis fabris / murum iubet altius extolli & contra iacula bouum coria iudibus extelli murusq; ad viginti cubitorum altitudinem est erectus.

Capitulum sextum.

Iosephū venisse i iotapata quod transfuga vespasiano nūciatē statim

Vinto autem die / qui maij mensis vicesimus & primus erat: prior. Iosephus in iotapatam ex Tyberiade venit: abiectoq; iudeorum spiritus erigit. Cum vero transitum eius vespasiano quidā transfuga nūciasset. vtq; mox ciuitatē peteret incitaret. veluti cū ea totā iudeā capere posset / si iosephū subiugasset / hoc ille nuncio proxima felicitate percepto dei qui

dentia factum ratus. ut qui hostium prudentissimus videretur vitro se etiam in custodiam traderet. **placido** mitti
 luntarium statim quidem cum equitibus mille placidum mittit: vnaque decutionem primum ebucius & circuallars
 tam manu quam prudenti virum insignem circumvallare ciuitatem iussit. nec clam inde Iosephus elabi iubet citate & se
 retur. Postero autem die cuncta manu comitatus ipse consequitur: & post meridiem vique acto itinere queti die cuncto
 re a Iotapatam peruenit. abductoque in septentrionalem eius partem exercitur: in quondam tumultu exercitu segitur.
 castra ponit distate ab oppido stadiis septem. Cōsulto autem quā maxime conspici ab hostibus affe-
 ctabat. ut viso attoniti turbarentur. Quod etiam factum est. Foisque tantus stupor inuasit: ut muros e-
 gredi nullus auderet. A romanos quotidie ambulando fatigatos ciuitatem aggredi statim piguit. norū exercitu
 Ob eandem causam duplici acie circumdato oppido tertio extrinsecus agmen equitum posuerunt turbantur. &c.
 omnes Iudeis extus obstruentes. Sed ea res illos in salutis desperationem audaces effecit quod Nihil i bello pu
 pe in bello nichil est necessitate pugnacius: itaque postridie impetu in muros facto: iudei primo qui gnatus necessi
 dem locis suis manentes Romanis castra ante muros habentibus resistebant. Postea vero quam ve-
 tate.
 3. spasiarius sagittarios & fundibulares alias fundibulatores omnemque iaculorum multitudinem adhi-
 bitam missilibus in eos uti permisit. atque ipse cum peditibus in aduersum collem unde murus inexpli-
 gnabilis erat: niti coepit. tunc ciuitati metuens Iosephus & cum eo cuncta iudeorum multitudo pro-
 filuit omnesque in romanos pariter irruentes procul a muris eos deteruerunt multa manu simul & au-
 dacia patrando facinora neque minora tamen patiebantur quam faciebant. Nam quantum ipsos salutis de-
 speratio: quantum pudor incendebat romanos. Et hos quidem peritia cum fortitudine: illos autem du-
 ce iracundia ferocitas armabat. Denique cum toto die pugnatum fuisset. praelium nox dirimit. In quo
 romanorum plurimis fauciatis tredecim interfecti sunt. Iudeorum autem cum sexenti essent vulnera: romanos incende-
 ti septem & decem ceciderunt. nichilque minus postridie romanis iterum irruentibus occurrunt mul-
 toque fortius restiterunt. ex eo fiduciam nacti. quod eos pridie praeter spem sustinuerant. Sed eos quoque
 pugnaciores reperti sunt quod eorum iracundiam pudor incenderat: vinci credentium nisi citovicisset. tis & occisis.
 Itaque per dies quinque romanis minime ab aggressionem cessantibus. etiam Iotapatanorum excursus au-
 gebantur. murique fortius oppugnabantur: & neque iudei vires hostium formidabant neque romanos dis-
 ficulas oppidi capiendi lassabat. ¶ Etenim Iotapata paulominus in rupes est tota. ex alijs quidem
 partibus undique vallibus immensis praecipit: ut earum altitudinem oculis deprehendere cupientium
 aspectus ante deficiat. Abynvero tantum boreae parte adiri potest ubi per transversum lacus desinē
 tis montis edificata est. Quod quidem ipsum Iosephus muro ciuitatis fuerat amplexus quo inaccessi-
 sa esset in hostibus superiora cacumina. Alijs vero circum montibus tecta priusque in eam peruenire
 a nullo poterat conspici. Iotapata autem sic erat communita. ¶ Vespasianus autem & cum natura lo-
 ci simul certandum putans & cum audacia iudeorum incipere obsidionem alacriter studuit. Aduo-
 catisque rectoribus sibi subditis de agresso deliberabant. Cumque aggerem fieri placuisset: quā parte mu-
 rus facilis erat accessui: totum ad comparandam materiam misit exercitum. Oppidoque propinque mo-
 tibus excisis: magnaque vilignorum & lapidum congregata: scutisque minoribus siue ancilibus ad vitā
 da iacula desuper missa pervalles dispositis: sub eorum defensione aggerem construebant. nulla au-
 tem vel minora noxa telorum quae de muro iacerentur. His autem alij terram ex propinquis tumu-
 lis eruentes: sine intermissione suppeditabant. Cunctisque trifariam distributis: nullus erat ociosus.
 ¶ At iudei super eorum tegmina faxa ingentia. & omne telorum genus curabant immittere. Quae li-
 cet minime penetrarent. magnus tamen strepitus & horribile impedimentum erant operantibus.
 ¶ Tunc igitur Vespasianus machinis missilium circumpositis: erant autem omnes centum quinquagin-
 ta sexaginta in eos qui super murum astarent: iussit tela contendit. Simulque ex hastillis lanceae
 pugnabant: itaque tormentis ingentia mittebantur. ignisque & sagittarum frequentissima multitudo
 quae non solum murum sed etiam totū intra iactum earum spacium iudeis inaccessum fecerūt. Ara-
 bunt enim sagittariorū manus & iaculatores. Itemque fundibulatores omnes & machine telis operabā-
 tur. Iudei tamen his iudei ne desuper viderentur: quieti erāt sed ex currendo per cuneos more latro-
 num tegmina operantium dissipabant. nudatoque feriebant vel si quando illi cessissent: aggerem dis-
 sipabant. vallorumque munimenta cum ancilibus igni tradebant. donec Vespasianus cognito huius i-
 commodi causam ex distributione operum contigisse. quod interiecta spacis iudeis locum aggrediendi
 praepararet: adunauit tegmina. Coniunctisque viribus pariter obreptiones hostium praepeditae sunt. Iosephus erecto
 ¶ Erecto autem promodum aggere. pauloque minus aequato propugnaculis indignum esse ratus aggere murum
 Iosephus nichil contra moliri: quod oppido saluti foret: conuocat fabros. murum altius iubet extolli. cōuocatis fabris
 Cum illi iam multis obstantibus iaculis minime edificare posse firmarent. hanc eis defensionem ex-
 cogitauit. Sudibus fixis per eos bonum coria extendi praecipit: quae missos tormentis lapides sinuat
 succiperent: quibusque repulsa tela cetera dilaberetur: & ignis humore languesceret. His autem fabros la-
 ba coria su-

Libertertius Iosephi Iudei

dibus extēdi & mutus ad. xv. cubitorū altitudinem est erectus appositis. illi murum die noctūq; operando ad viginti cubitorum altitudinem erexerunt crebris etiā d turribus in eo constructis. pinnis q; validissimis aptatis. Quē quidem res romanis iam intra ciuitate; se esse credentibus magnum somnium comparauit: tam Iosephi mollitione q; oppidanorum obstinatione perterritis.

¶ Vespasianus hostiū audacia & calliditate irritatus ciuitatē obsidere statuit vt rerum inopia eā reddere cogerentur. Iudei vero frumenti copiam hñtes salis & pœnuriā paciebantur. Ideo Iosephus potius mensura ministrabat quod eis ampliorē mouebat cupiditatē. Ipse autē caute vestimenta aquis diuersis a p. muros suspēdere iussit ex quo romanis meror simul & timor fuit cū tantū aque viderent eos ludibrio consumere quos potu indigere credebāt. Dux itaq; belli quia pœnuria ciuitatē capere nō poterat iterū arma parat. Iosephus autē p. victualibus habendis p. quandā denariū vallevicinis Iudeis p. n. cios militū mandās eorū terga sub canum similitudine regivelleribus: Iosephus vero tūc cum optimatibus de fuga tractabat multa allegas ad sui tuitionē: ipse tamē pueris senibus & mulieribus cū infirmis pedes eius fiendo aplexis et p. cantibus cōi. ciuitatis armatus desperatione manere statuit. Qui & tūc magnū cōtra romanos fecit ipetū. Vnde Vespasianus militibus cōsulis fugereq; paratis impetum pcepit declinare nichil desperatis fortius esse affirmans.

Capitulum septimum.

Vespasianus hostiū audacia & calliditate irritatus ciuitatē obsidere statuit vt rerum inopia cogeretur reddere.

¶ T Vespasianus & calliditate cōsiliū & hostiū audacia magis irritabatur quē rece. eg. Ipta ex munitione fiducia romanos vltro incurfabat inq; dies singulos p. lia cater. cap. uatim. & cuiuscūq; modi latrociniales doli: & eorū quē calis obtulisset rapine aliorū aliorūq; incēdia fiebāt: donec Vespasianus retento a pugna milite statuit obsidere ciuitatem: vt eam vsui necessariorum pœneria caperet. Aut enī coactos inopia sibi supplicaturos: aut si ad finem vsq; in eadē pertinacia durassent fame, cōiūmedos eius habitatores putabat: multoq; facilius pugna fore si post interualum rursus anxius incubuisset. Itaq; omnes eorum exitus asseruari precepit. Illi autem frumenti q; dem aliarumq; omnium rerum intus habebant copiam p. ter salem. Aque vero pœnuria quia neq; fons erat intra ciuitatē: & ymbre contentis eius habitatoribus rara est in illo contractu estiuus mensis pluuiā: Quo tēpore obsessi etiam hoc vehementius affliciebantur quod arenā alias arcendā sibi fuerat excogitatum: quodq; fieri ac velut omnes aque iam defecisset egre ferebant. Iosephus enī cum & ciuitatem videret abundare alijs rebus. fortēq; animo viros esse: quo longiorem romanis obsidionem faceret q; sperabāt: iam cum potus mensuram ciuibus ministrabat. Illis autē cōseruari quē pœnuria grauius esse videbatur: ampliorēq; cupiditatem mouebat ius bibendi liberum non haberent: ac velut ad extremam sitim peruentum esset labori cedebant. Hoc autem modo affectos romanos latere non poterat: qui eos ex aduerso colle trans murum in vnum confluere locum & aqua mē. Iosephus qdē nō multo post exhaustis puteis: ipsa sibi necessitate traditū iri ciuitatem sperabat. Iosephus autē vt hāc vt eius spē frāgeret iussit quā plurimos p. murorum pinnas dīmersa vndis atq; humida vestimenta suspendere vt omnes repente aqua perfluere ex quo meror simul romanis ac timor erat: cum tantum aque viderent eos ludibrio consumere quos potu indigere credebant. Deniq; dux belli etiam ipse quia pœnuria ciuitatem posse capere desperasset iterum cōsiliū ad vim atq; arma conuertit: iudeis quoq; id maxime cupientibus: namq; nec se nec ciuitatem saluam fore credebant: plusq; fame & siti perirēt: mortem bello optabant. Iosephus tamen propter hoc etiam aliud cōsiliū quo sibi copia pararetur per quandā vellem deulam propterea q; minus curiose habitata custodibus excogitauit. Mittendo enim per occiduas eius partes litteras ad quos vellet: iudeos extra ciuitatem degentes ab his omni vsui necessaria. & quē in ciuitatem defecerant accipiebat: mandato comitantibus vt plerumq; ad excubias reperent terga velleribus tecti quo si qui eos nocte videret canum similitudine falleretur. Idq; factitatum est: donec eius fraudem vigilēs senserūt. vallēq; cinxerunt. Itaq; tunc Iosephus non diu ciuitatem sustinere posse prospiciens suamq; salutem parauit: si vellet remanere: desperans: cum optimatibus de fuga tractabat. Verum id populus sensit & circum eum fusus: ne sese negligeret precabatur in quo solo recumberent. Ipsum enim saluū esse ciuitatis remanentem: velut omnis eius causa alacri essent animo certaturi. Quod si etiā captantur eundem fore solacio. Decere autē illū neq; inimicos fugere: neq; amicos deserere aut quasi et nati tēpestate oppressa dissiliri qui ad eam tranquillo maruissent. Ipsum enī magis demensuram esse ciuitatem cū iam nemo audebit hostibus repugnare si discessisset cui confiderent Iosephus: quod sibi cauere occultans illorum commodo se exitum parare dicebat. Nam intra ciuitatem manendo neq; se uatis grande aliquid se profuturum & si caperentur vna cum his esse frustra periturum obsidione vero liberatus extrinsecus eis magno emolumento fore. Maturis enī congregatis ex territorio galileis alia

Iosepho cū optimatibus de fuga tractate p. p. s. eū manere precabatur.

Iosephus ad populum.

A bello romanos ab eorum ciuitate reuocaturum. Nunc autem non videre quid apud eos residens vtilitatis afferret nisi quod romanos ad obsidionem magis incitaret ut se capere magni penderent: quem si fugisse cognouissent multum essent de obsidionis impetu remissuri. Non flexit his populū iosephus sed hoc se circumfistere magis incendit. ¶ Denique pueri & senes itemque mulierculę cū infantibus flētes ad pedes eius accendebant. Eumque omnes complexi tenebant & ut fortunę socius sibi remaneret cū viulatibus supplicabāt nō iudicia salutis eius/quātum ego arbitror/sed proprie. Nichil enim mali remanente iosepho existimabant esse passuros. Ille autem si quidem paruisset hec preces eē ratus custodiam verō/si per vim cogeretur/multum enim ex intentione discessus etiam querelarum miseriam fregerat. remanere statuit: communique desperatione ciuitatis amatus. & nunc tempus eē dicēs pugnam incipere cum spes nulla salutis est pulchrum vitam pacisci pro laude. ac forti aliquo patratō facinore in memoriā posteritatis occumbere. ad opera se cōuertit: cuius pugnacissimis egressus diffiebat custodibusque ad romanorum castra excurrerebat: & nunc pelles aggeribus impositas sub quibus tendebant discerpere: nunc operibus ignem immittere. posteroque die similiter ac tertio. & per aliquot dies ac noctes bellando non laborabat. ¶ Sed vespasianus romanorum his excursibus male affectos aspiciēs/nā & terga dare iudeis putabat/& fugientes insequi armorum pondere tardabantur/cū iudei semper aliquid agentes priusquam paterentur in ciuitatem refugerent/armatis imperat/ ut eorū impetū declinarent/nevel cum hominibus mortis audis manum consererent. Nichil enim esse fortius desperationis: restringi autem illorum impetus si proposito careant: quasi flammam si materiam nō inueniat. rā ipetū declinā ad hoc oportere romanos cautius querere victoriā agendę possessionis causa: non ex necessitate bellantes. Per sagittarios autem arabum & syrię fundibulares: per quę saxa tormentis emissa: plerumque nihil fortius de repellebat iudeos. Nulla enim telorum machina quiescebat. Illi autem his quidem male acceptis cedebant verum erimur missa intra tactum subeuntes seuius Romanis instabant: cum neque corpori neque anime parcerent sed pervim vtriusque pugnarent/suorū quicque laborātibus subueniētes.

¶ Vespasianus muris aggeribus fere equatis arietem ciuitati precepit applicari. Ariēs enī bellica machina est impetuosa cuius hic ponitur descriptio. Iosephus vero/concussis arietis ictu mœnibus clamanteque populo/saccos paleis repletos contra arietis impetum dimitti iussit. Romanivero cōtis falces ligauerunt quibus saccos inciderent. Sed iosephus ignis auxiliū applicans. Romanorum machinas pessum dedit. Et eleazarus iudeis eleuato saxo & dimisso fregit arietem: sed tandē sagittis confixus interiit. Post hunc duo fortissimi fratres super Romanos prosilientes illos in fugam vertunt. Iosephus quoque igne machinas obruebat. Vespasiano autem in planta sagittavulnerato turba. ¶ Romani ad eū cōcurrunt: & primus Tytus timēs patri. Sed ipse vulneris dolore bellū in iudeos seuius incitauit: iudeis validissime repugnātibus. Arietis autē phatur violentia ex his quę illa nocte contigerunt. Caput namque cuiusdā percussū auulsum est eiusque ad tertium stadiū veluti funda excussa ē caluaria. Muri quoque ambitus sanguine pleni erant & cadaueribus. Maximaque ibi fuit cedes: muros tamen machinarum ictibus corruentes. Iotopateni munierunt.

¶ Capitulum octauum.

Igitur Vespasianus vltro se existimans longitudine temporis hostiumque incurfibus obside. Vespasianus murum cum prope iam muris aggeres æquarentur: arietem ad mouere precepit. ¶ Est autem aries aggeribus fere æquatis arietis effigiem fabricatum/vnde etiam nomen accepit/Dependit autem funibus mediis ex trabe alia velut ex trutina palis vtriusque fultus bene fundatis. Retrorsum autem magnavirorum multitudinem repulsi. his demque simul rursus impellentibus missus in fronte prominente ferro mœnia percussit. Nec est vlla tam valida turris aut murorum ambitus adeo latus ut & si priores ictus fortiter sustinuerit/assiduos vincat. Ad huius periculum rei duci romano transire placuit. vi capere opus præparati/quoniam perniciofa videbatur obsidio/iudeis minime quiescentibus. Itaque Romani quidem balistis. cæterisque missilium machinis ut facilius ferirentur/qui de muris obstare tentassent/proprius adhibitis utebantur neque sagittarij ac fundibulares longius aberant. Cum ergo ea causa nemo auderet muros ascendere. id si arietem applicabant gradibus desuper itemque pellibus se. Iosephus cōcussis arietis ictu mœnia concussa sunt clamor/ve. sis arietis ictu menibus clamāteque populo. Saccos enim paleis confertos/qua semper impetum arietis ferri viderent: dimitti iussit. Saccos paleis repletos contra arietis impetum res multum romanis morę attulit. Nam quocumque hij machinam conuertissent: contra illi qui supra murum stabant palearum traducentes saccos ictibus supponebant nichilque muros repercussioe ledere iussit dimitti

Liber tertius Iosephi Iu dei

romāi vero cōtis
falces ligauerūt q
bus saccos icide
rent. &c.

Eleazarus iude
us eleuato saxo
& dimisso fregit
arietē s; tādē s;
glāis fixus. &c.

Duorum fratru;
audacia q super
Romāos. philē
tēs illos in fugā
uerēt iosephus
quozigini machi
nas obruebat.

Vespasianus su
pāto vulneris do
lore bellū i iude
os seuius incita
uit.
Repugnatio va
lidissima iudeorū.

Arietis violentia
probatur.

Muri ābitus s;
guine pleni & ca
daveribus. &c.

Maxia i iotapa
e cedens muros.
q; machinarum
ictibus corruen
tes munierunt.

bant donec etiam romanis aduersus hoc aliud machinati sunt. Procere enim contis exhibitis in his summis falces quibus saccos absciderent alligarunt. ¶ Cum autem homodo efficax arietis opus exstitisset ac murus quia recens erat edificatus ictibus cederet: quod reliquum erat Iosephus cuiusq; ad ignis se auxilium contulerunt: accensumq; totum quod aride fuit materiam in tribus ex locis palter inflammauerunt. vnaq; machinas & pro pugnacula romanorum & aggerens concremarunt. Iam non sine malo subueniebant: audacia simul eorum territi & ne adiumento essent flammis prouidentur impediti: quę aridum noctę fomitem & preterea bitumen ac picem. necnon etiam sulphur optimè citius volitabant operaq; romanorum multo labore curatavimus horę spacio pessunderant. ¶ Hic etiam vir quidam iudeus pdicatione dignus ac memoria iuentus est Samei filius. Eleazarus cui Saab alias Saab galileę patria fuit. Is enim saxum ingens alte sublatum tanta vi ex muro dimisit super arietem: vt machine caput abruperet. idq; ex medijs hostibus saltu ad eos delatus deferret nulloq; motu reportaret ad murum. Postremo tanq; signum quo tela mitterent hostibus positus nudo corpore quinq; sagittarum vulneribus fixus est. Earumq; nulla respecta vbi murum ascendit: vnde tam videri ab omnibus poterat eius audacia ibi constitit contractusq; dolore plagarum cum ariete decidit. ¶ Post hunc fortissimi extiterunt duo fratres Netras & philippus devico romę galileę. Qui cum se per milites decimę legionis prosilissent tanto impetuvig; transgressi sunt. vt & aciem romanorum prorumperent. quosq; aduersum ierant omnes infugam verterent. ¶ Præter hos autem Iosephus quoq; & cætera multitudo raptis ignibus machinas & refugia cum operibus quintę itemq; decimę eiusq; terga dederat legionis incendunt. Ceteri autem qui mox consuevi sunt & instrumenta & omne genus materię obruerunt. ¶ Rursus autem romani post meridiem erectum arietem ad eam muripartem quę pridem quassata fuerat appulerunt: ibiq; defensorum eius quidam vespasiani plantam sagitta percussam leuiter vulnerat: quoniam teli spacio defecisset. Maximam tunc id perturbationem romanis fecit. His enim qui prope aderant viso sanguine perterritis. per omnem fama currentes exercitum. relictasq; obsidione pleriq; cum stupore atq; formidine ad ducem belli cucurrebant: ante oēs titus aderat metuens patri. Vnde contigit vt & beniuolentia circa rectorem & filij perturbatione funderet multitudinem. Facile tunc pater & timore filium: & perturbatione liberauit exercitum. Imperato enim dolore vulneris & ab omnibus qui sui causa pertinuerunt conspici studens bellum se deos seuius incitauit. Nā velut vltor quisq; imperatoris omne periculum adire cupiebat & clamor filius alium adhorantes murum petebant. Iosephus autem cum locis licet assiduis balistarū tormentorum ictibus caderent nequaq; tamen deterebantur a muro. Sed & flammis & ferro & suis eos appetebant qui arietem protecti palmis impellerent. Nichil autem aut parum proficiebant sine intermissione procumberent in conspectu hostium positi. quos ipsi cōtravideri non possent. Nā & suis ignibus collucescentes tanq; si dies esset certum erat hostibus signum quo tela dirigerent: machinisq; procul non apparentibus missilia cauere non poterant. Ergo propterea nō tam balistarumq; culorum vi multi simul confringebantur alias transfigebantur missaq; machinis saxa & muros auferebant: & frangebant angulos turrium. Virorum autem nulli tam fortiter constipati erant vt non vsq; ad extremam aciem saxa magnitudine ac violentia sternerentur. ¶ Sciet aut aliquis huius machine vis quantum valeat ex his quę illa nocte cotigerunt. In muro cuiusdam ex circumstantibus Iosepho saxo percussis caput auulsum est: eiusq; ad tertium stadium veluti funda excussa caluaria per diu quoq; pregnantis femine transiecto alias sedovtero ad dimidium stadiū infans abactus & ita tormento vis erat. Ergo machinis terribilior erat ipetus. & missiliū strepitus. Crebro aut mortui mortuos deicerent sonabant. & acerbissimus quidē intus excitabatur mulierū clamor alias tumebat extrinse cos autem occumbentium gemitus concrepabat. Totiusq; muri ambitus ad quę pertinebat sanguine perfluebat. iamq; ascendī poterat congestione cadaverum. Montibus autem retonantibus multo amplius his horror ex clamoribus ascendebat: nec quicq; illi nocti defuit: quod vel auribus vel oculis terrorem posset incutere. ¶ Plurimi quidem pro iotapata decertantes fortiter ceciderunt plurimi sauciati sunt & tamenvix circa matutinas vigilias in muris assiduus ictibus machinarum. Tumq; illi quidem corporibus atq; armis septi: eam partem quę deiecta fuerat priusq; romani pos apponerent munierunt.

¶ Vespasianus recreato exercitu ipsum mane ad occupandam ciuitatem ordinat: quo corpore Iosephus etiam suum ordinavit. fatigatos & senes versus integrum murum collocans. In collapsis vero partibus validissimos in quibus & ipse fuit collocavit ipsosq; ad certamen pro patrię tuitione incitavit. Vulgus autem ociosum pueri & mulieres: viso Romanorum exercitu quasi capta ciuitate: vbi iam consonuerunt. Sed Iosephus mulieres ne suos effeminarent viros intra domos inclusit: tacere iubens vnde Iosephi locij præceptorum memores audaciores facti sunt. Iosephus quoq; his rerū angustias

¶ Vespasianus recreato exercitu ipsum mane ad occupandam ciuitatem ordinat: quo corpore Iosephus etiam suum ordinavit. fatigatos & senes versus integrum murum collocans. In collapsis vero partibus validissimos in quibus & ipse fuit collocavit ipsosq; ad certamen pro patrię tuitione incitavit. Vulgus autem ociosum pueri & mulieres: viso Romanorum exercitu quasi capta ciuitate: vbi iam consonuerunt. Sed Iosephus mulieres ne suos effeminarent viros intra domos inclusit: tacere iubens vnde Iosephi locij præceptorum memores audaciores facti sunt. Iosephus quoq; his rerū angustias

¶ Vespasianus recreato exercitu ipsum mane ad occupandam ciuitatem ordinat: quo corpore Iosephus etiam suum ordinavit. fatigatos & senes versus integrum murum collocans. In collapsis vero partibus validissimos in quibus & ipse fuit collocavit ipsosq; ad certamen pro patrię tuitione incitavit. Vulgus autem ociosum pueri & mulieres: viso Romanorum exercitu quasi capta ciuitate: vbi iam consonuerunt. Sed Iosephus mulieres ne suos effeminarent viros intra domos inclusit: tacere iubens vnde Iosephi locij præceptorum memores audaciores facti sunt. Iosephus quoq; his rerū angustias

consilio necessitatis adhibito: Romanos sequenti oleo desuper infuso impugnare iubet: quod sub armata flūens corpus exurebat: nec incendij fuga erat. Sed neq; Romanis virtus in aduersis rebus neq; iudeis prudentia defuit. Iudei namq; pontium Romanorum tabulata feno greco decocto profundos eorum progressum deceperunt. Unde Vespasianus milites multa in hoc bello mala pepulsi reuocat quorum non paucis obruncatis per plures sunt vulnerati: die xx. mensis Iunij Et tres turres ferro circumdatas iaculatoribus & sagittarijs plenas super aggeres erigi iubet & hij / qui intra erant / muri defensionem coacti sunt deserere.

¶ Capitulum nonum.

MAne autem Vespasianus ad occupandam ciuitatem iam ducebat exercitum ex nocturno labore paululum recreatum idemq; cupiens decoctū illa muri parte alios pugnatores adducere. equitum quidem fortissimos equis dispositos triphariam collocat. vt recti armis duntaxat latus vndiq; obsiderent: cunctosq; prae manibus ferrent quod si pontes ad moneri coepissent: ipsi priores introirent. Post illos autem pedites validissimos ordinauit. Reliquam vero equitum multitudinem secundum muri spacium per montana loca distendit ne quis fugiens excidium ciuitatis lateret. Deinde qui hos sequerentur constituit sagittarios paratos sagittas habere iussos fundibulares quoq; similiter & appositis machinis alijs autem integris muri partibus scalas applicare praecipit. vt qui eos prohibere tetasserat deiectione partis defensionem relinqueret: ceteri oibus simul telis oppressi violentia irruentium cederent. ¶ Iosephus autem / hoc consilio cognito / per murum quidem integrum labore fatigatos itemq; senes disposuit quasi ledi non possent. In parte vero collapsa validum & potentissimum quemq; senosq; ante omnes viros in quibus & ipse fuit: ad picula subeunda sortitus est. Hisq; precepit vt agminum vlulatus ne metu quaterentur / aures obstruerent. contra sagittarum vero multitudinem communiti protegerentur desuper scutis: paulatimq; recederent. donec sagittarijs pharetras exinanirent. Si vero pontes a romanis apponerentur ipsos prosilire mandauit: atq; hostibus persuasit & eorum instrumentis resistere. Vnūquēq; vero ita certare debere non quasi conseruandam tueretur sed quasi perditam iam patriam vindicaret: atq; oculis suis proponere mactari senes ac liberos coniugesq; suas propemodum ab hostibus capi: vimq; futurae cladis iam nūc collectā in auctores eius effunderent. Ita quidē in vtroq; disposuit. ¶ Ciuitatis autem vulgus ociosum mulieres ac pueri: postq; oppidū triplici acie videre circumdatum / nullus enim ad pugnam translatus fuerat a custodijs. strictisq; gladijs ad partem muri deiectionem hostes instare. armisq; montana loca omnia desuper collucere: atq; ararum quendam sagittarijs tela suggere: tūc extremo vlulatu / quasi captam urbem / consonuerunt: non vt impendere mala sed vt adesse iam crederes. Quare mulieres Iosephus / ne misericordia suorum animos effeminarent / intra domos cum interminatione concludit filios / re iussas. ipse ad partem muri quae sibi obtigerat transiit. Et pontes quidem applicantibus animum nō intēdit sed cū speculabatur imperiū sagittarum. Simul autem ac tubicines vniuersorum agminum congregati sunt. & graulter infremuit exercitus. Signosq; dato missis vndiq; sagittis obscurari lux coepit. Iosephi socij memores praceptorum & aduersus clamorem obstructis auribus: & contra sagittarum vulnera corporibus communitis / cum amouerentur pontium machinae / ipsi eas cursu / & ante / q̄ hostes pedem in his ponerent / occupant eosq; ascendere nitentes praelio deterrebant varia manu itemq; animi facinora demonstrantes: & ne vel in extremis calamitatibus deteriores illi viderentur qui sine periculo contra se fortis esse curabat: nec prius a romanis diuellebantur q̄ vel caderet vel occiderent. Qui Romanis desiliensibus cōsiliū iam liberi facillime tela dirigebat. ¶ Itaq; iudeis perpetuo dimicantibus cū nec: vñ mutarent pugnatores haberet decessis aut assidue substitueret proq; his / quos violentia repulisset / alij succederet inuicem se adhortari latera copulant. protectiq; Romanis desuper longioribus scutis in expugnabilis globus effecti sunt. totaq; acie velut vno corpore repellendo iudeos in muro iam pedem ponebant: cum Iosephus his rerum angustijs consilio necessitatis adhibito / mira est enim hominis natura machinis excogitandis cum desperatione stimulatur / eruenti oleo superfundi milites iubet: scutorum coniunctione defensos. Id autē iudei multi qui & patrum haberent. & plurimum cito romanis infundunt / ipsis autem lacunis in eos missis calore bulliebus. Haec res ardentium romanorum aciem dissipauit: & cum dolore fuissimum deuoluebatur a muro. Si quidem facile a vertice ad pedes vsq; sub armatura oleum per totum corpus fluebat: carnemq; tura flūestorunt secus ac flamma depascebatur quod natuta facile calefceret: seroq; pro sui pinguedine refriger corpus exurebaret. Toracibus autem & galleis illigatis. incendij fuga non erat. Nunc autem salientes nunc haurienti dolore de pontibus decidebant: ad suos autem contra nitentes tuto recedere non poterant quoga erat. &c. arm facile ab insequentibus capiebantur. ¶ Sed neq; romanis virtus in rebus aduersis: nec iudeis prudentia defuit. Romani enim licet oleo perfusi mirabilia pati viderentur: tamen in eos / qui perfusi

Vespasianus re
creato exercitu
ip̄s ad occupan
dā citatē ordiat.

Iosephus cogni
to vespasiani cō
silio suū ordinat
exercitū fatiga
tos & senes ver
sus murū inte
grū collocās &c.

Viso romanorū
exercitu ocio
vulgus pueri ac
mulieres / quasi
capta vrbe / viu
latu cōsonuerūt
Iosephus mu
lieres / ne suos ef
feminaret viros /
intra domos inclu
dit filios iussas.
Iudeorū auda
cia & v. rtus.

Oleo sub arma
Iosephus feruē
ti oleo sup infuso
romanos impu
gnare iubet &c.

Oleū sub arma
tura flūestorunt
corpus exureba
ret.

ga erat. &c.

Liber tertius Iosephi Iudei

Iudei romāorū
pgressū decepe
rūt pontiū tabu
lata cū feno gre
co decocto pū
dentes. &c.

Vespasianus mi
lites multa mala
in hoc p̄lio p̄p̄e
los reuocat quo
rū nō paucis ob
truncatis plures
sunt vulnerati
die. xx. mensis.
Iunij.

derant) ferebantur: precedentem quisq; incurfando tanq̄ ipse impetum retardaret: Iudei vero p̄gre
sum eorum dolo altero deceperunt: cum feno greco decocto pontium tabulata perfuderāt. Quibus
illi retrahebantur delabentes: vt neq; fugientium quisq; neq; aggredientium firmo posset eniti vesti
gio: sed alij quidem resupinati per ipsas pontium tabulas calcarētur multi vero super aggeres deice
rentur. Et qui cecidissent) a Iudeis ferebantur qui romanis desiliētib; confictu tam liberi facili
me tela dirigebant. ¶ Cum autem multa mala milites in hoc perpeti p̄lio dux videret post meridi
em eos horas a pugna reuocat: quorum non paucis obruncatis: plures sunt vulnerati. ¶ Ex Iotapā
vero sex viris mortuis: plusq; trecenti saucij translati sunt: hoc autem modo pugnatum est. iunij mēis
die vicefimo. ¶ Ac Vespasianus eorum causa/que acciderant/ consolatus exercitum postq; tra
accensum neq; tam exhortationem q̄ opus deposcere: aggeres quidem altius tollit. tres vero p̄
quinquagenum pedum in excelsum iubet erigi ferro vndiq; tectas. vt & pondere stabiles essent neq;
ignibus expugnarentur: easq; super aggeres collocat: iaculatoribus & sagittarijs itēq; leuionibus
filium machinis plenas fundibulariumq; fortissimis. Qui cum non conspicerentur propter altitudi
nem turrium & loricas. ipsi vero/ qui super murum astarent/ facillime cernerent telisq; appeterent
illi neq; a vertice venientes sagittas facile declinare neq; vlciſci possent quos non viderent altitudi
quidem turrium librata manu iacula superante. ferro autem quo erant septē flammis obfate ob
igit defensioem muri deserunt. magisq; aggredi tentantibus occurrebant. Et Iotapatē
ita resistebant. quamuis multi in dies singulos occumberent: neq; cōtra mali quicq; hostibus
quod eos sine periculo prohibere non poterant.

¶ IAPHATH CIVITAS obsideretur a Romanis & capitur omnibus ciuib; occis.
¶ Vespasianus a Iaphath ciuitatem Iotapatē vicinā & p̄pter Iotapatē norū resistētiā
lentē Traianū cū exercitu mittit. Iaphath itaq; in initio bello/ ciues fugientes romani sequuntur. hos
deus a mōenibus p̄p̄is exclusos hostibus Romanis dedit ad interitū. Multi nāq; sociorū gladijs
figebatur in finitibus a romanis intereptis: & p̄ter hostilē mōerū mēstica p̄ditio eorū aios tragebat: vnde
Traianus/ xij. milibus occis/ pugnatoribus vacuā existimās ip̄eratori ciuitatis referuauit. Excidit
Tytū cū exercitu misit quō veniete cū socijs & ciuitatē obtinēte/ vehemēs cōmittitur pugna: cū
nis de tectis tela iacientibus. Tādē vero nullus vniūſ ſexus gladiū euasit. Infātes aut cū mulieribus
uitio mācipati sūt interepti q̄ dē in ciuitate quādecim milia captiui aut duo milia cetum & triginta.

Capitulum decimum

Vespasianus ad
Iaphath citatē lo
tapatē vicinā in
folescētē p̄pter
iotapatē norū
resistentiam.

Traianus mittit
cum exercitu.

Deus galileorū
populū a mōeni
bus proprijs ex
clusū hostibus
Romanis dedit
ad interitū. &c.

Traianus/ duo/
decim milibus oc
cis/ pugnatori
bus vacuā repu
tās ip̄eratori ex
cidū referuauit
qui. Tytū cū ex
ercitu misit.

Is autem diebus Vespasianus ad finitimā quandam Iotapatē ciuitatem euocat
cui nomē est Iaphath alias Ephra nouas res affectantem. & propterea/ q̄ Iotapatē
p̄ter spem restitisse audierat insolescentem: mittit eo traianum decimā legionē
& dorem. datis ei duobus peditum milibus: & equitibus mille. Ille autem cum oppidū
contra expugnationem munitissimum reperisset nam p̄ter natutam aqua
erat/ & muro duplici cingebatur habitatores vero eius vidisset paratos ad pugnam
sibi obuios processisse. p̄lium cum his committit: eosq; paulisper reluctatib;
gam vertit. Quos vestigijs consecuti romani. exterioris muri ambitum quo confugerant
sis irumpunt. Secundum autem murum petentibus ciues sui clauſere ciuitatem mōerū
cum his rursus hostes intrarent. ¶ Profecto autem deus galileorū elades romanis domuit:
qui etiam tunc ciuitatis eius vniuersum populū exclusum mōenibus proprijs ad interitū
bus dedit audissimis eedium. Multi enim ruentes simul ad portas multumq; nominatim
positos his clamantes. inter ipsas preces immoriebantur: quibus vnum murum hostes alterum
clauſerant: & inter medios coacti murorum ambitus. Multi quidem sociorum suorum gladijs
finebantur: infanti vero a romanis interficiebantur. nec vel ad vlciſcendum quidem recepta fideli
Nam p̄ter hostilem mōerū: etiam domestica proditio eorum animos fregerat. Deniq; moriebantur
non romanos sed iudeos execrando: omnes qui interierunt numero hominum duodecim milia.
¶ Vnde traianus vacuam esse ciuitatem pugnatoribus reputans: & si qui adhuc intus essent nihil eos
aufuros existimans p̄ timore imperatori excidium referuauit. Missisq; nuncijs ad Vespasianum
tit vt filium suum Tytum dirigeret finem victoriē impositurum. Ille autem laboris aliquid super
re ratus cum milite filium misit: hoc est quingentis equitibus & pedibus mille. Qui mature ad dū
tatem profectus sic ordinauit exercitum. vt in leno quidem latere traianum constitueret ipse vero in
dextrum obsidioni p̄fesset itaq; militibus scalas muro vndiq; applicatib; cum paulisper galilei ob
stitissent/ cōtinuo mōenia reliquerunt. Titus vero eiusq; comites saltu dimissi mature ciuitatē obtinuerunt
Tumq; vehemens cum his qui se intus congregauerunt pugna commissa est. Nunc per angusta
viarum tuentibus valissimis: nunc feminis ex tectorum culminibus que forte inuenerunt tela iacta

ibus. Et hoc quidem modo viq; ad sextam horam festinare conflictum. Assumptis autem bellatoribus cetera multitudo: & subdiao & per domos senes pariter ac iuvenes mactabant. Deniq; virilis sexus præter infantes nullus remansit: qui cum mulieribus sunt abducti seruitio. Interemptorum quidem Numerus occisus civitate & in primo congressu numerus fuit quindecim milia: captiuorum autem duo milia & centum triginta. Hæc galileis clades contigit: quinto & vicessimo die mensis iunij.

(SAMARIA oblidetur. xxvij. die mensis iunij.)

(THIC AEGESIPPVS capitulum xliij. allegat Samaritanam mulierem de monte Garizim christum Addito. interrogasse. Iohannis. iij. Et ponit verum modum orandi non in hierusalem ter in anno nec in monte. Sed semper in omni loco.)

(Samaritæ in monte Garizim congregati belli minas habere videbantur ad quos debellandos. Vespasianus cerealem quintæ legionis rectorem cum exercitu misit: qui montis radices vndiq; milite circumdedit eum tota nocte custodiuit & tunc multis siti morientibus plures ad romanos transfugerunt quos Cereales secum assumens montem ascendit & alios primum eos rogans vt salui fiant: pro electis armis recusantes vero occidit. Erant autem vndecim milia & sexcenti. His itaq; calamitatibus samaritæ vni sunt.)

(Capitulum vndecimum.)

(Samaritæ quidem alieni a calamitatibus remanserunt. Hi namq; in monte Garizim qui est illis sanctissimus congregati locis suis expectabant. Belli autem minas eorum conueniens aspectum habere videbatur. nec saltem vicinorum malis corrigebantur: sed inconspicua suarum virium infirmitate secundis Romanorum rebus exuti. prona in tumultu voluntate peribant. Vespasiano autem placebat motus ante capere eorumq; impetus præuenire. Nam & si pressis tota samaritica regio cincta erat & tamen eorum multitudo qui coierant & conspiratio timebatur. Baq; causa cerealem quintæ legionis rectorem cum secentis equitibus tribusq; peditum milibus misit. Ille autem quidem ad montem accedere pressioq; congregari nequaquam tutum esse duxit qd hostes plurimi desuper essent: milite vero circumvallatis vndiq; montis radicibus tota eos die custodiebat.)

(Fuerunt autem aquæ tunc indigentibus samaritibus: etiam graues accendi estus. Erat enim tempus æstatis. neq; se rebus necessarijs vulgus intus traxerat. adeo vt nonnulli quidem vno die siti morerentur. Multi vero eiusmodi morti seruitium præferentes: ad romanos transfugerunt. Ex quibus cognito cerealis illos etiam qui adhuc perseverarent malis: infractos assumens montem ascendit: & circum hostes exercitu constituto: primum eos a dextera parte hortabatur atq; vt salui esse valent rogabat. Itaque na proficissent tutos fore promittens. Deniq; quia persuadere non posset: aggressus eos omnes occidit. Erant autem vndecim milia & sexcenti. Hæc iunij mensis vicessimo & septimo die gesta sunt. atq; his calamitatibus samaritæ vni sunt.)

(Iotapatenis diu duratibus atq; præter spem aduersa tolerantibus Romani quadragesimo septimo die secundum Aegesippum quadragesimo octavo: supra murorum altitudinem aggeres eleuauere. tunc & tunc quidam profugus ciuium paucitatem & infirmitatem. Vespasiano nunciauit: quos facile capi posse dolo dicebat in somno quem tamen suspectum fecit obseruari. Iotapatenus enim quidam apud iudeos fuerat. qui potius mortem elegit qd quid in vrbe ageretur diceret. Tytus autem primus cum Samario ad muros Iotapatæ incedens interfecit vigilijs ciuitatem ingreditur & ceteris præbuit ingressum. vnde romani maiorum in oblidione receptorum memores nemini parcebant. Et Iotapatenorum multitudine a romanis occiderentur in extrema ciuitatis congregati: semetiplos interimiebant. Antonius autem romanus a iudeo qui fugerat in speluncam dolo interceptus est. Ocsq; ciues a romanis præter mulieres & infantes occisi sunt. Numerus autem occisorum quadraginta milia. excidij tempore. Capti vero mille ducenti. Vespasianus quoq; ciuitatem & castella incendit. Capitulum duodecimum.)

(Iotapatenis autē diu duratibus: & præter spem aduersa tolerantibus quadragesimo quidē ac septimo die: romanorum aggeres supra murorum altitudinem sunt elati. Quidam vero ad Vespasianum eodem die profugus venit paucitatem ciuium & infirmitatem simul enuntiavit. qd diuturnis vigilijs & assiduis prælijs consumpti minime quidem ulterius vim ferre possent: vnde dolo caperentur si quis instaret. Circa extremam namq; vigiliam quando & malorum requiem tantē & infirmitatem habere viderentur & maxime defatigatos custodes matutinus somnus occupat eos dormire dicebat tēvespasiano nū. ademq; hora inuadendos esse suadebat. Vespasiano autem quia fidem nosset inter se iudeorū quā clauit: quos facilius superbia poenas contemnerent transfuga suspectus erat. Nam & antea quidam ex Iotapata caule capi posse dolo dixit. Quis omne tormentorum genus fortiter pertulit: & cum ne flammis quidem coactus quid intus agere dolo dicebat in somno exquirentibus hostibus prodidisset mortem deridens crucifixus est. Fidere tunc proditori conieciura faciebat & fortasse quidem illum vera dicere: ipse tamen ex eius fallacia nihil magnum sibi exi- obseruari fecit. Manens esse memendum asseruari hominem iussit: & ad occupandam ciuitatem parabat exercitum. & c.)

Samaritæ in monte Garizi congregati belli minas habere videbantur.

Vespasianus cerealem ad samariam cum exercitu misit qd motu vndiq; eius milite circumvallatis radicibus tota nocte custodiuit & tunc multis siti morientibus plures ad romanos transfugerunt quos cerealis secum assumens monte ascendit & alios primum eos rogans (vt salui fiant) recusantes omnes occidit.

Ege. dicit. viij. Aggeribus Romanorum super murorum altitudinem elatis profugus quidam ciuium paucitatem & infirmitatem simul enuntiavit. qd diuturnis vigilijs & assiduis prælijs consumpti minime quidem ulterius vim ferre possent: vnde dolo caperentur si quis instaret. Circa extremam namq; vigiliam quando & malorum requiem tantē & infirmitatem habere viderentur & maxime defatigatos custodes matutinus somnus occupat eos dormire dicebat tēvespasiano nū. ademq; hora inuadendos esse suadebat. Vespasiano autem quia fidem nosset inter se iudeorū quā clauit: quos facilius superbia poenas contemnerent transfuga suspectus erat. Nam & antea quidam ex Iotapata caule capi posse dolo dixit. Quis omne tormentorum genus fortiter pertulit: & cum ne flammis quidem coactus quid intus agere dolo dicebat in somno exquirentibus hostibus prodidisset mortem deridens crucifixus est. Fidere tunc proditori conieciura faciebat & fortasse quidem illum vera dicere: ipse tamen ex eius fallacia nihil magnum sibi exi- obseruari fecit. Manens esse memendum asseruari hominem iussit: & ad occupandam ciuitatem parabat exercitum. & c.)

Supra murorum altitudinem aggeres eleuauere.

Liber Tertius Iosephi Iudei

Tytus primus
cū Sabio ad mu-
ros Iotapatē ice-
dēs interfectis vi-
gilijs ciuitatē in-
gredit & ceteris
viam prębuit.

Moriētes se de-
mū perisse credi-
derunt.

Multi Iotapatē
norū ne a roma-
nis occiderēt in
extrema ciuita-
tis cōgregati se-
metipsos intere-
merūt.

Antonius roma-
nus a iudeo qui
in speluncā fuge-
rat dolo interfe-
ctus est.

Vespasianus ci-
uitatē & castella
oia exuri iussit.

¶ Hora igitur quę fuerāt indicatā ociose ibat ad muros: primusq; incedebat Tytus cum vno ex chyliarchis domino Sabino: paucis ex quintadecima legione comitatus. Interfectis autem vigilibus in ciuitatem ingrediuntur: & post eos sextus quidem caluarius cerealis chyliarchus & placidus subiectos sibi milites introducebant. Arce vero occupata cum hostes in medio oppido versarentur tamq; plane dies esset ne dum tum quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium sentiebant multo labore fomnoq; pariter dissoluti: & si quis euigilasset nebula visus. eius hebetante. quę casu tunc plurima se circa oppidum fuderat donec totus irrupit exercitus soloq; malorum periculo excitati sunt: morientesq; demum se periisse crediderunt. ¶ Romanos autem memores quid obsidionis tempore pertulissent neq; parcendi cuiq; neq; miserandi quemq; tangebatur cura: sed ex arce: plebem ad prona compulsionē facillime trucidabant: vbi loci difficultas pugnacibus negaret copiam resistendi. Viarum namq; angustijs pressi ac per decliua dilabentes fluente desuper bello obtegebantur. ¶ Id multos etiam qui causa Iosephum lecti erant vt manibus proprijs liberarentur incitauit. Nam cum se viderent romanorum neminem posse occidere ne romanorum manibus oppeterentur pręuenerunt & in extrema ciuitatis congregati semet interfecerunt. Quicumq; tamen vigilum primi captam ciuitatem senserant in quandam turrē septemtrionalem fuga recepti aliquamdiu quidem restiterunt. deinde circumditi si hostium multitudine sero dextras demiserunt: hisq; instantibus mortem suam equo animo prębuerunt. ¶ Potuissent autem in cruento romanis obsidionis sine gloriari nisi vnus ex ipso excidio cecidisset et achontarcus antonius peremptus insidijs. Nam quidem ex his qui ad speluncas confugerant erant autem plurimi rogauit antonium dexteram sibi porrigere ad fidem salutis ac pręsidium quo in tutus ascenderet. Cumq; is manum porrexisset: incaute super ille hasta pręuentum sub inguine pertulit statimq; confixit. ¶ Illo die quidem immanissimam multitudinem peremerunt romani. Postea vero secutis diebus scrutando latebras per cuneos & speluncas omnem viciscabantur etatem pueri infantes ac feminas. Itaq; captiui quidem mille ducenti congregati sunt. Quadraginta vero milia connumerata sunt. excidij tempore pugnisq; superioribus mortuorum. ¶ At Vespasianus ciuitatē ipsam excidit iubet: castellaq; adhuc eius omnia exurit. Iotapata quidem ita deuicta est tercio decimo anno imperij neronis kalendarum iuliarum die.

¶ Romanis autem Iosephum inter mortuos querentibus ipse in puteo dimissus vbi quidam insignes viros latitantes inuenit occultat die: nocte vero ascendens vigilias explorabat vsufugeret. tertio die per quandam mulierem indicatus est quem Vespasianus missis duobus chiliarchis Gallicano & Gallicano sub pacis fœdere vocauit: sed tunc timens minime paruit. Tertium quoq; Iosephum Nichanorem. Iosepho notum atq; olim consuetum & amicum direxit. Qui illi romanorum per se victos mansuetudinem ostendit suadetq; vt ad ducem securus veniant. Quo post nichanorba hesitante milites speluncę ignem voluerunt summittere sed eos retinuit belliductor. Iosephus tē nocturna reminiscens somnia futuras iudeorum cognouit clades. Is enim in interpretandis somnijs erat idoneus. & cognoscens prophetarum libros deo preces obtulit. Et nichanori colentibus qui vna confugerant iudeorum: postq; Iosephum rogantibus cedere cognouerunt vniuersi. Cuiusmodi sunt ipsi: mori potius q̄ seruitutem pati exhortabantur: & ipsum vt proditorem occiderent. ¶ Capitulum tertium de Iosepho.

Romani Iosephum
phū iter mortuo-
s querebant.

Iosephus in puteo
dimissus vbi xl. insignes viros
latitantes inuenit
occultabat die nocte
vero ascendens
vigilias explorabat
vsufugeret sed tertio
die per quandam mulie-
rē indicatus est:
quē Vespasianus
missis duobus
chiliarchis sub
pacis fœdere vo-
cat sed tūc mini-
me paruit timēs

¶ Romani vero Iosephum requirētes & proprię indignationis causa: & quod imperij re-
prepiū videbatur captus enim maxima pars belli esset mortuos itaq; abditos querebant.
tur. ¶ Ille autem in excidio alias exitio ciuitatis fortunę quodam vsu auxilio per mediam
hostes surripuit: & in quandam profundum puteum saltu dimissus est cui amplum specus adiung
erat lateri quod supra segatantes videre non possent. Vbi quadraginta quidem insignes viros latitan-
tes offendit: rerumq; vtilium apparatus. cui non paucis diebus sufficeret. Hostibus autem omnia
complexis inter diu quidam se occultabat. nocte vero ascendens vigilias explorabat vsufugeret. Cui
q; omnia ipsius vndiq; causa maxime custodirentur. neq; fallendi spes esset in speluncam iterum de-
scendebat biduumq; ibi delituit. tertio vero capta quadam muliere quę cum ipsis fuerat indicatus est.
¶ Tumq; Vespasianus propere duos Chyliarchos paulinum & Gallicanum iussos pacem dare Iose-
pho & bene hortari eum vt ascenderet mittit. Quibus tamen ille rogantibus postq; ad se venerunt &
demq; pro salute dantibus minime paruit. Ex hic enim magis quę pati meritis esset qui plurima ci-
misisset quā ex naturali mansuetudine rogantium suspitionē colligens velut ad poenam euocaretur
mebat. donec Vespasianus tertium quoq; Chyliarchum Nichanorem Iosepho notum atq; olim con-
suetum direxit. Is autem q̄ dulce in eos romanorum ingenium esset quos semel subiugassent referis-
q; ipse Iosephus virtutis suę causa magis ammirabilis q̄ inuisus ducibus haberetur essetq; impera-
tori studium non eum ad supplicium ducere (quod etiam sine deditione sibi liceret exigere) sed con-

seruare potius virū fortem hūc; addebat q̄ nec Vespasianus / siquid dolo moliretur / amicum ad eum mitteret / vt re optima pessimam hoc est perfidiam pr̄tenderet amicitia: neq; semetipsum illi / vt amicu falleret optemperatum fuisse. ¶ Verum iosepho etiam post Nichanoris dicta hesitante milites quidē irati spelunce ignem summittere properabant: sed retinebat eos belli ductor viuum Iosephum capere plurimi pendens.

¶ Nichanore autem vehementer instante (vbi etiam hostilis multitudinis minas comperit Iosephus) nocturna somnia reminiscitur: quibus ei deus & futuras iudeorum clades: & quæ Romanis essent euentura principibus indicasset. Erat autem interpretandis quoq; somnijs ydoneus: & coniectare / quæ ambigue diuinitus dicerentur sciebat. Quin & sacros prophetarum libros nouerat: q̄ & ipse sacerdos esset: & parentibus sacerdotibus procreatus. illa igitur hora quasi deo plenus: & recentium somniorum / quæ viderat / horrenda simulachra mente complexus / occultas deo preces offert: quia iudeorum / inquit / labefactari tibi res creator placuit: fortuna vero ad Romanos tota migravit. animamq; meam / quæ futura prædiceret / elegisti: q̄nquidē manus sp̄te romanī & viuo Testor autem q̄ non proditor: sed tuus minister ad eos ibo. Simul his dictis nichanori consentiebat. ¶ Verum qui vna confugerant iudeorum: postq̄ intellexerunt Iosephum rogantibus cedere vniuersi circumstantes clamabāt: certe plurimum ingemiscere patrias leges. Vbi sūt quæ iudeis deus abnuū quibus mortem condemnentes aīas indidit. Vita Iosephe captus est lucēq; inueni pateris seruientem. Quācto tuimet oblitus es. Quā multos pro libertate mori persuasisti? Falsam p̄fecto opinione fortitudinis habebas falsamq; prudentię: si salutem apud eos speras cū quibus ita dimicasti. Aut etiam si hæc certa sit ab illis tamen seruari cupis. Sed quamuis te romanorum fortuna tui oblitio perferat at nos tamen patrię glorię consulentes & dexteram tibi & gladiū cōmodabimus. Tu vero siquidē sponte moriare. dux iudeorū: si vero inuitus proditor morieris. Vix hæc elocuti sūt: & in tentatis ei gladijs occidēdū illi cōminabantur: si romanis pareret.

¶ Timens igitur impetū Iosephus eos refrenare & tractare argumentis philosophię cepit. quibus multis modis nemini liceret seipsū occidere probat qualiterq; pro libertate si laudabilem mori manifestat: multa; ad eoc adducit exempla Nautorem enim timidum vocat qui tempestatem metuens ante vim turbinis nauim sponte submergit. Nullum quoq; animal seipsum occidit. Cum enim adeo anima habeamus depositariā & esse ab eo accepimus ideo vt esse desinamus illi reddēdū est. poenas quoq; se necatū adducit. Apud enim iudeos qui seipsos necabant insepulti manebant cū etiā hostium corpora sepeliebātur. Apud alios vero dexteræ abscindebātur.

Capitulum quartūdecim

Timens igitur impetum Iosephus & dei præceptorum ratus / si ea non enunciasset morte præuentus argumentis eos philosophię necessario tractare incipit. ¶ Et quid enim tā opere inquit o socij proprię necis auidi sumus? Aut cur inter se amicissimas res corpus & animas in discētiōe vocamus? Musatum me esse quispiam dicit: Sed romanī hoc scis optimum eē in bello mori: sed lege belli hoc est a victoribus trucidari. Proinde siquidem romanorū ferrum deprecor vere meo gladio meaq; manu sum dignus. Sin illi hosti suo parcendū putant. quanto iustius nosmetipsi nobis pepercimus. Quippe stolidum est ea circa nos admittere pro quibus ab illis dissensimus. ¶ Pulchrum enim est pro libertate mori: & ipse fateor pugnando tamen & illorum manibus: qui eam præriperint. Nunc autem neq; p̄lio nobis obstant: neq; nos interficiunt. Idē autē timidus habendus est qui mori nult cum opus est: & qui vult cū non oportet. ¶ Præterea quis nos mortis prohibet ad romanos ascendere? Nempe mortis Ergo eā quæ ab hostibus dubie suscepta formidini est: eam certā ipsi vobis irrogabimus. ¶ Verū seruitutem dicit aliquis / valde quidē nunc liberi sumus: at viri fortis est semet occidere. Immo vero ignauissimi quātum opinor. Nam & gubernatōrē timidissimum puto qui tempestatem metuens. ante vim turbinis nauim sponte submergit. ¶ Quin etiam propria manu perire communi omnium animalium natura discrepat: eoq; modo in creatorem nostrum deū scelus admittitur. Nullū est enim animal qd ex industria vel per se moriatur. Siquidem nature lex validissima / vt velint viuere / in oibus sita ē. Idcirco & qui nobis adimētū id putasne hostes ducimus: & quos ifidiatores putamus poena persequimur deū vero indigne ferre nō arbitramini cū domū eius homo despiciat. Ab illo ei accepimus vt essemus rursumq; vt esse desineremus: illi reddendū est. Corpora quidem cunctis mortalia sūt: ex caduca materia fabricata: anima vero semper immortalis est deiq; particula in corporibus collocata. ¶ Si quis ergo depositū hominis surriperit aut male tractauerit pessimum statim ac perfidiosus habetur. Si dei depositū ex proprio corpore quis eiecit: eum se latuisse / quem leserit / existimabit. ¶ Et seruos quidem fugittuos vicisci iustum creditur parare: neq; dominos fugerint. Ipsi vero deum fugientes & optimum dominum / imple facere non videbimur. A ignorantis q̄ eorum qui nature lege vita exeunt: acceptumq; ab eo debitū soluit urn id qui dedit recuperare voluerit. perpetua laus domusq; ac familia stabiles sunt. Pure autem

Milites iosepho post nichanoris verba hesitante spelunce ignē volunt summittere.

Oratio iosephi ad deum.

Oro iudeos cū iosepho latenti ipsū potius mori q̄ seruitutē pati exortatū ipm q̄ vt pditorem occidere mināt. Aeg. i ista oratione multa adducit iatiquorū exempla.

Oro io. ad iudeos q̄ ostendit q̄ nemini seipm occidere eg. hac ora. plixiorē facit multa vitra notāda ponens Timidus quisdī cendus. cōtra suisporum occisorū aurea dicta. Nullum aīal seipsum occidit. Adeo acceptus esse iō vt ei se desinamus illi reddēdū est. Depositariā habemus animam.

Libet quartus Iosephi Iudei

Pone sese neca-
tium,
apud iudeos que
spes occidebat
ilepti manebat
cū et apud alios
dextera abscide-
bantur.
Salus optanda

& que inuocantes exaudiantur anime retinent locū in celo adepti sanctissimū atque in decursum volū-
tibus seculis casta corpora iubentur incolere quorum vero manus in seipsos insanierint: eorum animas
ortus tenebrosior suscipiet: pater autem illarum deus auctores iniurie per nepotes viciscitur. Hinc & deo
inuicem est: & a sapientissimo legis nostre conditore cohercetur. Denique si qui se occiderint: apud nos
quidē vique ad occasum ilepultos eos abijci decretum ē cū etiam hostes sepeliri fas esse ducamus. Apud
alios autem etiā dextere iubentur abscindi eiusmodi mortuorum que in ipsos armate sunt quādo cor-
pus ab anima ita manū a corpore alienam esse existimarent. Pulchrū est igitur o socij iusta senten-
tia neque humanis cladibus addere ut creatorem omnium impietate ledamus. Si salui esse volumus: saluti
mus. Nec ei salus apud eos ignobilis est quibus tantis virtutē operibus demonstrauimus. Si mori place-
at his occidi pulchrū est quod nos coeperunt. Nō ego migrabo in hostium locū ut ipse mei peritor fiam. Mul-
to ei stolidior sum quā qui ad ultro hostes profugiūt. Siquidē illi salutis causa id faciūt: ego vero interitum
& quidem mei. Romanorum tamē insidias votis expeto nam si me hi post iunctas dexterās perimant
magno aīo paratoque moriar: mendacij perfidiā pro victorię solatio mecū afferens. Multa quidem in
hunc modū Iosephus ut cede propria socios dehortaretur dicebat.

Iosephus autem socios ad separationem quā iam dudum se mori deuouerant reuocare non potuit. Sed
ipsi concitati alius alium cū gladijs accurrentes ignauia exprobrabant. Ipse vero quā mori decretum est: for-
ti mortē committere suadebat. Hic ei & Romanorum & domestico liberatus bello ad Vespasianū pri-
chano re adductus: quem omnes videre cupientes quidā hostem interficiendū acclamantes: abij-
cta eius reputantes imitacione obstupellebant. Omnis vero qui nomini eius irascebatur vilo eo mi-
tiores reddebantur. Tytus autem vilo Iosepho ingenua animi mansuetudine mirabatur. Humanarum
rerum firmum putans: Vespasianus vero quasi ad imperatorem missurus eum in bellum adduxit.
Quē hoc cognito Iosephus seorsum cum filio & duobus amicis vocas se maiorū nuncium fore
dixit futurumque: & filium predixit imperatorem quod licet non tūc tamen paulatim credidit. Vespas-
ianus maxime cum de Iosepho captiuos interrogasset. Non tamen custodia nec vincula nec
vestimentis & muneribus eum donaret. Tytus quoque ei magnum faciebat honorem.

Capitulum quintumdecimum.

Iosephus socios
nō potuit a de-
spatiōe reuocare
quā seipsos occi-
derent.

Illi autem obstructis auribus desperatione quā iam se dudum mori deuouerant cōci-
tur: & alius alium cū gladijs accurrentes ignauia exprobabāt & quasi eū percussurus mor-
tūque adoriebatur. Ille autē cum alium nominatim vocaret alium vultu ducis intueret
alterius dexterā apprehēderet alium precibus exoraret: varia mentis affectio vī tali
necessitate distractos ferrū oīm a cede sua prohibebat: nō secus ut fere bestię circūcluse
ad eū semper qui se contigerit ora conuertens. Illorum qui ducem in extrema quoque
clade reuerendū putarent debilitantur dextere: gladijque manibus elabebantur. Multi ipse ei ma-
nus afferrent: frameas dimittebant. Iosepho autem non defuit in ea desperatione consiliū. Ad ho-
tus dei prouidentia salutem in periculum emittit. Et quoniam mori decretum est inquit agens cede
mutuas fortiamur & cui obtigerit manu sequentis occumbat atque ita omnium fortuna peribit. Nos
sua dextera quisque subiaceat. Iniustum est enim ceteris interemptis ex alijs quemque si penitentem
esse. Visum est vera dicere. Et quod persuasit agitur: fors cuique obtingit: paratam ei qui sequentem
suam prebebat quasi etiam mox duce morituro. Cum Iosepho enim perire: vita dulcius estimabatur.
Remansit autem ipse cum altero siue fortuna dici oporteat: siue dei prouidentia. Consulit quoque
ciens ne vel forte graueretur: vel si nouissimus recessisset gentis cede pollueretur: illi quoque siue inter-
posita ut viueret persuasit. Ille hoc modo & romanorum & domestico bello liberatus: ad Vespasianū pri-
chano ducebatur. Omnes autem romani visendi eius gratia occurrebāt. & cum se circa ducem
premeret multitudo variū tumultus erant. his exultantibus quod captus esset: alijs minitantibus: nōnul-
lis autem propius eum videre certantibus. Et qui longius quidem aberant hostem interficiendū
esse clamabant. qui vero propius erant facta eius reputantes: mutationem obstupescabant. Reddō
autem nemo fuit qui non licet trasceretur: nomini eius viri aspectu mitior factus est. Tytum vero pre-
ter alios & fortis Iosephum amicus in calamitatibus: & misericordia eius etatis capiebat. qualis pri-
dem fuisset in prelijs reminiscens: & qualis nunc sit in hostium manibus positus intuentem. Iosephus
bebat intelligere quanta esset fortune potentia: quāque velut belli momentum: humanarum autem re-
rum nichil firmum atque perpetuum. Quam multos etiam tunc ita: ut sentiebat ipse ut Iosephum
miserarentur affecit: plurimāque salutis eius pars extitit apud patrem. Vespasianus tamen qua-
si missurus eum Cæsari: Ut cautissime custodiretur precepit. Quo audito Iosephus aliquid ei
soli se dicere velle ait. Summotisque ab illo omnibus alijs præter filium Tytum ac duos amicos.

Iosephus fortis
eius mortē cōmi-
tere suadebat.

Iosephus ad Vespas-
ianū pri-
chano ducit quē oēs
videre cupiebāt.
Oēs qui autem Iose-
phum irasceba-
tur ipso viso miti-
ores redduntur.
Vespasianus quā
ad imperatorem mis-
surus eum iubet
custodiri.

Tu quidem inquit Vespasiane tantum hoc putas: Iosephum te habere captiuum. Ego autem

*Iosephus captus a Vespasiano
Vespasianus eum ad Cæsarem misit
Iosephus*

maiorum ad te nuncius venio premissus a deo ut iudeorum regem viderem: & quemadmodum ex Iosephus Vespasiano seorsum cum illo loquens eum praecepit ipse: & filium suum licet non tunc tamen vespasianus paula paula credidit. & acem esse Iosephum deprehenderat. Altero namque amicorum qui secretis intererant ammirari dicente quemadmodum nisi haec deliramenta sint. neque Iotapatenis de excidio neque sibi de captivitate quicquam luinasset ut a se iram depelleret. Iosephus Iotapatenis ait se praedixisse quod post diem septimum & quadragesimum eos maneret exitium: quodque ipsum romanum vivum essent in custodia retenturi. Haec in secreto quae Iosephus vespasianus ubi vera esse comperit a captivis etiam quae de se dixisset credibilia coeperat existimare: sed neque custodiam Iosepho nec vincula remittebat vestimentis aut alijsque muneribus eum donare benignissimam humanissimamque: fouere non desinebat magnam honori eius Tyto operam commodante.

CAESAREA iudeae civitas Vespasianum humanissime recepit.

Vespasianus cum exercitu de ptholomaida pervenit Caesaream iudeae civitatem maximam quae cum exercitu pervenit de ptholomaida caesaream iudeae civitatem maximam quae ciues & exercitum fauore suscipiunt: multi tunc cum clamore precabantur: ut de Iosepho sumeret supplicium: illa repetitione velut ab inconsulta multitudine oblata nihil respondendo dissolvit. Et legionum duas apud Caesaream posuit: alias quoque duas misit in Scytopolim.

Capitulum xvi. Varto autem die mensis Iulii Vespasianus in ptholomaida reuersus: inde in loca maritima caesaream pervenit iudeae civitatem maximam & quae maiorem incolarum partem grecos haberet. Igitur & exercitum & rectorem indigene omni fauore ac benignitate suscipiunt: affectu quidem quo romanos diligenter plus at illos: quod excisi fuerant odio. Vnde etiam multi simul ut de Iosepho supplicium sumeret: cum clamore precabantur. Vespasianus autem de ista quidem repetitione velut ab inconsulta multitudine oblata nichil respondendo dissolvit. Legionum vero duas quidem hiematim apud Caesaream posuit. quod oportuna videret civitatem. Decimam vero & quintam scytopoli misit: ne totius exercitus molestia Caesaream premeret. Erat autem illa quoque aprica per hiemem quantum estatis caloribus estuosa: ut in planicie sita atque maritima.

IOPPAE secundo a Romanis obsidetur: & capitur.

Quidam ex iudeis profugi ioppen sibi receptaculum renouant: & piraticis navibus fabricatis plurimos per mare latrocinis vexabant: ad quam Vespasianus militum exercitum quod cognoscens civitatis habitatores terri naues fuga petierunt. Ioppe hic ponitur descriptio maxima ioppenorum fuit in mari strages a Romanorum. & ventorum violentia pelluntur a citate. Quattuor ei milia & ducenta cadauera a mari praecipita. Ioppe itaque brevi tempore a romanis excisa est. Ibi quoque Vespasianus munitionem dimisit. Hierosolymitae autem audito Iotapatae excidio tristabant maxime de Iosepho quem fama mortuum nuntiaverat sed cognito quod adhuc viveret ira in eum concitantur: & eius odio magis contra romanos exacerbantur.

Capitulum septimumdecimum.

Quoniam haec aguntur: collecti non exigua multitudo quae vel ab hostibus seditione defecerat vel ex civitatibus eversis effugerat. Ioppa receptaculo sibi renouant quam antea vastaverat cecius & quia terra quam vastabant arcebantur migrandum in mare sibi fuerat. At piraticis navibus fabricatis in Syria & phoenice itemque in aegyptum cum eantes plurimos latrocinii praedabantur: omnibusque navigiis inuicem faciebant illarum partium pelagus. Sed Vespasianus cognito quid constituerent equites in Ioppa necnon & pedites misit. Hi quoque nocte in civitatem quae in custodia erat ingressi sunt. Eius autem habitatores postquam irruptionem praesenserant ne tamen romanos arcerent metu deterri naues fuga petierunt & in his ultra contiguum sagittarum spaciū pernoctaverunt. Cum vero Ioppa natura esset portuosa namque in asperum ceteraque arduum litus desinit ac summis vtrique cornibus leviter incurvum: vastae rupes super sunt. & ingentibus pcellis pelagus turbatur nisi etiam nunc adromede cathenarum signis extantibus fabulae veteris fides ostenditur. Aduersus autem aquilo feriens littora sumos in obiectas cautes fluctus affligit eoque modo sollicitudine in tutiore efficit stationem. In eo salo fluctuantibus ioppenis prima luce violentus quae illac navigantes melioribus vocavit flatus incubit. Et alias quidem naues inter se alias vero collisist in scopulos. Multae autem cum magna aduerso estu niterentur ad pelagus. nam & litus saxis infestum & hostes in eo constitutos timebant sublato in sublime gurgite mergebantur: neque fugae praeparatus locus erat neque manentibus spes salutis: cum & mari ventorum & civitate romanorum violentia percellerentur. Itaque multi violatus collis navibus audiebantur: & multi crepitus fractis. Ioppenorum autem pars fluctibus obruta: pars naufragiis implicati moriebantur. Nonnulli autem ferro se interficientes velut facius esset mori praevenire.

Liber tertius Iosephi Iudei

Quatuor milia
ducēta cadaue-
ra proiectorum

bant plurimi autem euecti fluctibus scopulis carpebantur: vt & pelagus sanguine redundarent & om-
nis ora maritima cadaueribus oppleretur: cum etiam ad littus appullos in eo stantes romani milites
trucidarent. Proiectorum autem corpora quatuor milia ducenta fuerunt. Ita captam vello prelio ciui-
tatem romani funditus eruit. Ioppa quidē hoc modo breui tempore bis a romanis excisa est. ¶ Vespasianus autem ne rursus eo pyratę confluerent castris in arce munitis ibi cum peditibus paucis equi-
tatum reliquit: vt hi quidem locis suis manentes eadem castra defenderent. equites vero oēm circa
territorium peragantes affines Ioppę vicos & municipia simul eximerent. Illi quidē preceptis obe-
dientes: in dies singulos incurſando excindebant totas regiones atq; vaſabant. ¶ Vbi vero apud hie-

Hierosolymite
audito Iotapate
excidio triftaba-
tur maxime de
morte Iosephi
quę fama mor-
tuū nūciaba-

rosolimam casus Iotapate nunciatus est primo quidem plurimi & pro magnitudine calamitatis & q
nemo qui se vidisse diceret quę iactabantur aduenerat non credebant. Nec enim vel nuncius aliquis
superfuerat: sed ipsa per se fama excidium prædicabat. Natura velox tristitium nuncia inde paulatim per
finitimos veritas ambulabat: & apud omnes ambiguitate certior habebatur. Cum etiam rebus gestis
plura quę facta non erant effūgebantur & in excidio ciuitatis peremptus esse dicebatur Iosephus:
quę res maximo luctu repleuit hierosolimam: & per singulas domos itemq; cognitiones amiforum
quisq; lugebatur a suis: luctus vero ducis publicus erat. Et hi quidem hospites. alij propinquos
amicos alij nonnulli etiam fratres flebant: Iosephum autem vnuerſi: a deo vt per dies triginta nun-
q̃ lamenta in ciuitate cessarent: magna mercede conducerentur tubicines ventiarum. ¶ Tempo-
re autem veritate reuelata vbi de Iotapata quidem vt res habebat fictum vero q̃ de Iosephi morte
vulgabatur: eumq; viuere & cum romanis esse compertum est. Ac supra captiui fortunam a duci-
bus honorari: tantā in eum viuum iracūdiam: quā tā prius cum mortuū crederent beniuolentiā con-
ceperunt. Et ab alijs quidem ignauis: apud alios prodicionis arguebatur. Totaq; in eum ciuitas ple-
na erat indignatione atq; cōuicijs. Vltro autem his vulneribus excitabantur. magisq; accēdebatur se-
bus aduersis: & offensus quę prudentibus ne similia perferant cautionis & custodię causam præbet il-
los ad alias calamitates tanq̃ stimulus incitabat: malorūq; semper incipiebat ex fine principium. De-
niq; maiore in romanos impetu ferebantur: velut in Iosephum pariter vindicaturi. Hierosolimorum
quidem habitatores eiusmodi turbis agitabantur.

Hierosolymite
cognito q̃ Iose-
phus viueret in
eū concitantur

Odio Iosephi
magis cōtra ro-
manos icitabāt

¶ TYBERIAS se reddit Romanis.

¶ Vespasianus Agrippę regi roganti: vt regnū vilitaret annuens venit in Cesareā philippi. Qui
cognito q̃ Tyberias: & taricheas quę ambe agrippę regno pertinebāt vellent rebellare. Tytū Cesa-
reā mittit vt inde militem: transduceret Scytopolim. Tyberiadē vicinā quo cum ibi venisset filium
preſtolabatur: & deinde castrametatus in Enabris Valeriū mittit Tyberiadē. vt ad pacem eam inuita-
ret. Sed seditioſi quidē cū Iesus princeps erat contrā valeriū occurrunt qui cū socijs relictis eom-
pedes refugit quos Iesus reduxit in oppidū. Quod seniores veriti ad Vespasiani genua suppliciter
cedentes veniam precantur: & obtinent. Iesu cum socijs fugiente Taricheas. Vespasianus vero Iosepho
Traiano an ppli multitudo pace quereret iciscitatur eoq; benignissime & eū honore ab eis recepto
ex meridiano latere muri partem dirui. & Ingressū sic lussit dilatari: & eam in gratiā regis edixit eūq;
causa muris pepercit.

4. Capitulum octauumdecimum.

Vespasianus a
grippę regi ro-
gatus veni
i cesareā philippi.

Vespasianus co-
gnito q̃ tyberi-
as & taricheas
quę ab e regno
agrippę tiebāt
vellēt rebellare
tytū cesareā mit-
tit vt inde milites
trāsduceret scy-
topolim.

Vespasianus at vifēdi studio regnū Agrippę nāq; ipse rex inuitabāt rectorē cū ex-
citu limi domesticis diuitijs patus accipere ac p eos egras ptes regni compeſcere.
motis ex cesareā maritima castris i eā quę philippi appellat cesareā demigrans.
Ibiq; p dies viginti milite recreato: ipse quoq; gestarę rez grās deo referēs. i epulis
erat. ¶ Postq̃ vero tyberiadā qdā nouas res cupere ac rebellare taricheas audiuit
ad regnū at agrippę vtraq; ptinebāt. decreto apd eos vndiq; iudeos excidere opor-
tunū eē credidit aduersus eos exercitū ducere sicut agrippę hospitio vicē repēdet
ptati eius citatibus creditis. Igr filiu suū tytū i cesareā vt in milite scytopoli trāsduceret mittit hęc at d-
uitas decē ciuitatū maxia: & tyberiadē vicinā ē Quo cū ipse venisset ibi filiu pſtolabat. Dein cū tribus
vltra legiōibus pgressus ad tricesimū a tyberiadē stadiū in quadā mansione cōspicua rebellantibus
nomē est Enabris alias Sēnabris castra ponit. Atq; hinc decatharcū valerinū cū equitibus quadragi-
ta dirigit: qui patesco sermone oppidanos alloqueretur & ad fidē inuitaret. Audierat ei q̃ pacē popu-
lus desideraret a nōnullis autē ad bellū eū cogētibz seditionē pateretur itaq; valerinus vbi muris ap-
propinquauit & ipse de equo disiluit & suos comites idē facere iussit: ne facessēdi plij cā venisse potius
videreſ. Sed priusq̃ verbū faceret armati excurit i eū seditioſi qui erāt validiores rectore quodā noie
Iesu Tobie alias Saphari filio latrocinialis agminis pncipe Valerinus at neq; præter mādāta ducis pre-
lio cōgredi tutum ratus etiam si fide victoria certus esset: pugnamq; periculosa fore si cum multis
pauci & cum instructis imparati confligerent inopinata præterea iudeorum obstupescens audacia

Scytopolim descriptio:

A & ipse pedes refugit: & quinq; alij similiter relictis equis. Quos Iesus eiusq; socij veluti pugna non in
 fidijs captos leui in oppidum adduxerunt. Id autem factum veriti seniores & qui prestare populo vi-
 debantur in romanorum castra profugunt. Adhibitoq; sibi rege ad Vespasianum genua suppliciter ac-
 cedunt, ne se despiceret obsecrantes neueiqua paucorum esset / totius ciuitatis existimaret infaniā:
 seu populo parceret / qui romanis semper amica sentiret / magisq; vultum iret defectionis auctores qui-
 bus ipsi olim ad foedus venire properantes nunc vsq; ne id facerent asseruati fuissent. His eorum pec-
 bus q̄q; toti ciuitati preter equorum rapinam infensus erat indulgit. Nam & agrippa videbat eius op-
 pidi causa trepidare. Fide aut per eos populo data: Iesus eiusq; socij tuti sibi non esse rati apud ty-
 beriadā consistere ad taricheas cōfugiūt. Posteroq; die Vespasianus i arcem pmisit cum equitibus
 traianum qui multitudinem (an oēs cuperant) pacē experiret. cognito autem populum eadm sentree
 simplicitē ad ciuitatē ducebat exercitū. Illi autem portis eius patefactis cum laudationibus obuiam
 prodeunt: salutis datorem ac bene meritum acclamantes: cum vero militem angusti aditus remorare-
 tur murorum partem diui Vespasianus ex meridiano latere iussit: eoq; pacto dilatauit ingressum. Vt
 praeda tamen & iniurijs abstinerent in gratiam regis edixit. eiusq; causa muris pepercit: spondētibz
 habitatoribus eius post hęc cum reliquis fore concordēs alijsq; modis malis affectatam ciuitatem ex
 dissensione recreauit.

Iesuscū socijs ad
 taricheas fugiūt

¶ TARICHEAS CIVITAS Galileæ obsidet a Romanis & capitur a Tyto.

¶ Vespasianus Taricheas p̄ficiēscs & ipsam ciuitatem munitam esse cognoscens castra posuit
 hanc enim vndiq; muro validissimo Iosephus cinxerat: eiusq; Scaphas plurimas in lacu Genesar ha-
 bebant: vt in eas si terrestri vincerentur p̄lio / refugerēt. Iesus autem eiusq; socij contra romanū im-
 petum facientes / partemuri dissipata / ad suos refugiunt: coactiq; naues ascendunt. Vespasianus vero
 cognita eorū multitudine filiū cum exercitu mittit / qui patriopus esse maioribus auxilijs mandauit.
 B Tytus autem priusq; subsidia venirent milites ad bellum incitat. Iudeos in compositos esse & bellorū
 impentos: vulgusq; potius q̄ exercitū dicit appellandos: neq; in multitudine virorum esse manifestat
 victoria. vnde alacres eius hortatu facti milites missa auxilia egre ferebant. Tytū itaq; primum in ho-
 stes pergentem alij secuti sunt: multiq; tunc fuerunt interempti: alijs in oppidū fugientibus. Tūc quo-
 q; inter Taricheas maxima orta est dissensio: indigenis enim bellū nō placebat: aduenēvērō qui plures
 erant bellū incitauerant. Titum autem ciuitatem ingressum nullus prohibere ausus est. Iesu cū socijs
 ad agros fugiente: plurimāq; per ciuitatē facta est hominum cedes aduenarū & indigenarū sed i-
 teremptis nocentibus. Tytus miseratus indigenas ab intermissione quieuit. Vespasianus autem audi-
 ta victoria iussit statim circumdari ciuitatem cū hostibus iussit: & naues aduersus eos qui ad lacū
 conuerant fecit fabricari.

Capitulum nonumdecimum.

¶ Eūde ab ea digressus inter ipsam & taricheas castra posuit muroq; firmavit belli sibi mo-
 ras illic forte prospiciens: q̄ oīs turbarum cupiēs multitudo in taricheas cōstueret munitio / Vespasianus ta-
 ne fracta ciuitatis: & lacu qui genesar ab indigenis appellatur. Et enim ciuitatem ita vt ty-
 berias sub mōte positam qua lacu non abluebatur vndiq; muro validissimo / sed minore ra-
 men q̄ tyberiadē iosephus cinxerat. Nā illā quidem in principio defectionis pecuniarū itemq; viriū
 copia cōmunerat Taricheis vero largitatis eius reliquie p̄fecerunt. Scaphas autē plurimas in la-
 cu paratas habebāt: vt in eas videlicet si terrestri p̄lio vincerent / refugerēt: simulq; ad nauale bel-
 lū si opus esset instructas. Romanis aut castra munientibus Iesus eiusq; socij neq; multitudine hostiū
 neq; disciplina militie p̄teriti cursu i eos irruūt primoq; ipetū disiectis muri fabricatoribus ac pte aliq̄
 edificij dissipata vbi armatos cōgregati viderūt anteq̄ mali aliquid paterent ad suos refugiunt. Eosq;
 insecuti romani: ad nauigia cōpulerunt. Et illi quidē tā p̄uerti vnde romanos contingere missilibz
 possem anchoras iaciūt: & sicut acies assolent densatis inter se nauibus aduersus hostes i terra cōsti-
 tutos nauali p̄lio decertabāt. Audito aut Vespasianus magnanimitatē eorū multitudine in p̄xia
 ciuitatis planitie cōgregatā: filiū suū cū secentis equitibus lectis eo mittit. Quī cū infinitum hostium
 numeri reperisset: patri quidē maioribus auxilijs orus esse mādaui. Ipse vero equitū plerosq; etiam
 priusq; subsidia venirent alacres esse videns cum nōnulli eorū iudeorū multitudine formidarent vñ
 exaudiri posset cōstitit. Et o Romani ait pulchrū est: nāq; in principio sermonis ammonere vos ge-
 neris nostri qui cū quibus pugnaturi sumus sciatis. Nras ei manus nemo vnq; toto orbe hostis vltus
 euasit: Iudei vero etiā vt pro his aliquid dicamus ad hoc vsq; tps victi nō defatigantur. Itaq; oportet
 illis in aduersis rebus cōstanter dimittantibus etiā nos i secundis p̄seuerantius laborare. Aptā quidē frō
 te vobis plurimū alacritatis inesse cōspiciēs gaudeo: vereor aut: ne cui vīm tāta timorē multitudo ho-
 stīū latēter icutiat. Iterū igit quisquis cogitet qualis vel cū quibus decertabit qd̄q; Iudei licet satis sint
 audaces mortēq; cōtēnant. incōpositi tñ bellorūq; iperiti sunt: & vulgus potius recte q̄ exercitus ap-
 landi.

Oratio Tyti ad
 milites.

Iudei incōpositi
 bellorūq; p̄iti
 vulgus potiusq;
 exercitus appel-
 landi.

Liber tertius Iosephi In dei

Multitudo hoī
in bello victoriā
nō obtinet.

Alacres Tytini
lites eius horta-
tu & auxilia mis-
sa egre ferebant
tytus primus cō-
tra hostes alijs
sequentibus.

Tyti strenuitas.

Dissensio iter tari-
cheatas qā indi-
genis bellū non
placebat adue-
nē vero q ples
erant bellū icita-
uerant.

Tyto ciuitatē in-
grediēte phibe-
re ausus est & ie-
sus cum socijs ef-
fugit in agros.

Vespasianus le-
tus de filij victo-
ria.

pellādi de nāvero peritū atq; ordinatiōe referre quid opus est. Nēpe idcirco soli armis exercemur
pacis etiā tēpore: vt ne bello nos cū hostibus numero cōferamus. Nā qd erat ppetuē militiæ commo-
dum si pares cum rudibus congregiamur. Quin etiam reputare q armati cum inermibus & equites
cum peditibus: & ducis cōsilio tuti cum vagis neq; rectorem habentibus decertabitis: q qvos hēc p
virtutes multo plures efficiant multum autem vicia de hostium numero detrahant nec iola hominū
multitudo (quamuis pugnacissimi fuerint) in bello obtinet. sed etiam si vel in paucis sit fortitudo. Hi
enim & ordinari faciles sunt & sibimet subuenire. Numerosę autem copię plus incommodi ex semet
ipsis q ex hostibus capiunt. Itaq; iudeos audacia & ferocitas & desperatio mentis & sentia ducunt
quę rebus secundis aliquantū valēt minimis vero offensionibus extinguuntur. Vos autem virtus regiū
& morigerā voluntas: itemq; fortitudo quę & in prospera fortuna viget nec ad finem vsq; in aduersa
decipitur. Ad hoc maiores vobis sunt q iudeis causę certaminis. Nam si illi pro libertate ac p̄ia bel-
li pericula sustinent: quid est nobis incita fama p̄stantius? & ne post orbis terrę impetum videā-
mur hostium aduersariorum loco iudeos habere. Propterea considerate: q paciendi alicuius intole-
rabilis mali moetus est. Multos enim eos in proximo adiutores habemus. Rapere autē victoriā possu-
mus. & quos a patre mitti speramus auxilio conuenit antecapere vt & maior sit & sociū non habeat
virtutis effectus. Et quidem puto nunc de me a patre meo vobiscum pariter iudicium fieri. Siquidē
ille rebus ante gloriose gestis dignus fuit ego vero eius sum filius vos autem milites mei. Nam & illi
vincere consuevit. & ego reuertī ad eum non perpetiar victus. Quo pacto autem vōs nō pudue-
rit duce vestro periculis occurrente superare? Appetam enim pericula mihi credere: primusq; i hostes
irumpam. Nemo autem vestrum a me discesserit persuasum habēs impetum nostrum sustēti ope
diuina & manifeste p̄sumite q multo plus permixti hostibus efficiemus q si extrinsecus pugnare
mus. ¶ Postq titus hęc prosecutus est diuina quedam alacritas militibus incidit: & quia traiani ad-
uenire cum trecentis equitibus ante p̄lium contigit: egre ferebantur: tamq minueretur societate vi-
ctoria. Misit autem vespasianus sylone & antonium cum duobus milibus sagittariorum. vt occupa-
to monte: qui ex aduerso erat oppido) murorum propugnatores repellerent. Et ab illis quidē ita vt
preceptum fuerat circumuēti sunt ex ea parte subuenire tentantes. ¶ Tytus autē primus perrexit
citato equo in hostes: & post eum ceteri cum clamore per tantum spaciū fusi quantum aduersa a-
cies occupauerat: vnde etiā multo plures q erant apparuerunt. Iudei vero licet incurſu eorum & disci-
plina conterriti: paulisper quidem primo sustinere congressus. Percussi autēz contis equorūq; impe-
tu turbati conculcabantur: atq; ita multis passim peremptis disperguntur & in ciuitatem (vt quicq;
velocitatis habebat) effugiūt. ¶ Titus autem aliquos a tergo instans alios per transitum occidebat:
nōnullos cursu ante capiēs ictu ora transfuerberabat: multos autē alium super alium lapsos inuoluēs
configebat: omnesq; ad mœnia confugientes p̄ueniens detorquebat ad campum: donec vi multi-
tudinis elapsi in opidum confugerunt. ¶ Excepit autem illos acerba dissensio. Nam qua indigenis
& fortunarum suarum & ciuitatis gratia & ab initio bellum gestum maxime (q male pugnatum fue-
rat) nō placebat: sed populus aduenarum qui plurimum esset vim adhibebat & inter se discordantiā
clamor erat veluti arma iam caperēt. Quibus auditis (nec enim procul a muris aberat) titus exclamauit
Hoc tempus est quid moramur commilitones? Deo nobis dedente iudeos suscipite victoriā nō au-
ditis clamores. Qui manus nostras euasere discordant? Habemus ciuitatem si modo properemus.
Veruntamen cum velocitate animis opus est. nichil enim magnum effici sine periculo consuevit. Nō
solum autem hostium concordiam (quos cito necessitas in gratiam reuocabit) sed etiam nostrorum
auxilia p̄uenire debemus: vt p̄ter victoriā qua tantas copias pauci superamus etiam ciuitate so-
li pociamur. Simul his dictis incendit equum. atq; ad lacum decurrit. & per eum prope in ciuitatem
ingreditur. Quem ceteri consecuti sunt. Pauor autem eius audacię murorum defensores inuasit. Et
pugnare quidem vel prohibere venientem nemo sustinuit. Relictis vero excubijs: ihesus quidem est
socijs suis in agros effugit. Alij vero decurrentes ad lacum: in manus hostium contravenientium inci-
debant. Maetabantur autem alij cum scaphas ascenderent: itemq; alij cum iam prouectas natando
atque conarentur. Plurimaq; per ciuitatem agebatur hominum cedes. Aduenarum quidem resistē-
tium qui non effugissent: indigenarum vero sine pugna quoniam spes eorum fœderis & conscientia
(q belli consilium non habuerant p̄lio) deterrebat: donec titus nocentibus interemptis miserans
indigenas ab internicione requisieuit. At qui in lacum confugerant vbi captam ciuitatem viderunt q;
longissime ab hostibus recesserunt. ¶ Tytus vero missis equitibus res gestas patri nunciauit. Quibus
ille compertis q; necesse fuit & filij virtute admodum letus & facinoris claritudine maxima enim bel-
li pars videbatur exempta cum quidem statim circumdari ciuitatem custodibus iussit ne quis ex ea
dem subterfugeret neq; a cedibus temperaret. ¶ Postero autem die cum descendisset ad lacum: ra-

eg. li
ca. 1

E
eg. l.
cap. 1

F

eg. li
ca. 2

tes aduersus illos qui eo refugerant fabricare iussit: quæ tam materialium copia quam artificum multitudo ne mature contextæ sunt.

Naues aduersus eos quæ ad lacum fu-
gerant fecit fabri-
care.

¶ **Genes lacus a continente terra** sic appellatur. xl. stadiis latitudinis & centum longitudinis: secundum vero Aegæ. centum quadraginta extenditur: cuius aqua dulcis est & potabilis. Variæ in eo sunt piscium genera ab alterius loci piscibus tam specie quam sapore discreta & ut Aegæ. dicit præstantiora mediis secatur: fluuio Iordane cuius ortus phiala est & non paruius quod a philippote tetrarcha deprehensum est qui missis in phialem paleis inuenit eas apud panium redditas. Ad generas lacum eiusdem nominis terræ protenditur: natura simul & pulchritudine ammirabilis vberima arboribus aereque temperatissima. Hos ergo qui in lacum fugerant nauali bello Vespasianus persequitur. quorum & si aliquantulum restitebant varius tamen fuit interitus mixtumque sanguine a cadaveribus plenum totum lacum cerneret: nullus enim saluus euasit: posteaque maxima pestis ex cadaveribus regionem oppressit. Sex milia quingenti in isto nauali bello perierunt. Vespasianus autem pro tribunali apud Taricheas residens & quid de superstitibus agendum sit deliberans: aduenas salute indigenos indicat. sed de eorum mortis qualitate cogitabat. quos solo Tyberiadis itinere exire permittens: eos Romani secuti sunt in ciuitatem reducentes illosque inclusos in amphitheatro vespasianus seniores cum ibecillibus occidit in bet iuuentum vero validissimos ad neronem misit sex milia ceteram vero multitudinem vendidit aliosque donauerat agrippæ.

Capitulum vicesimum.

¶ **Acus autem genesar** quidam altera continetur appellatur: quadraginta vero stadiis in latitudine paræ ceterumque in longitudine aqua dulcis est atque potabilis. Palustri enim crassitudine tenuiores habet latices. & vndique in littora & arenas desinens purus est at præter hæc temperatus ad hauriendum: & fluuio quidam siue fonte lenior. Semper enim frigidior quam lacus diffusio patitur manet: estiuusque noctibus eius aquæ sub diuo perfusa: nequaquam estibus cedunt. Id ei facere indigenis moris est. Variæ sunt in eo piscium genera ab alterius loci piscibus tam specie quam sapore discreta. ¶ **Mediusque secatur fluuio Iordane** cuius fons esse videtur panium nomine autem hunc lacum conditus ex eo lacu qui vocatur phiala. Hæc autem est qua in trachonitida ascenditur ad ceteram cum longitudinis secundum Aegæ. centum viginti stadiis ceterumque non longius in dextro itineris latere. Et proprie ex rotunditate phiala dicitur dragita Iordanis lacus rotæ speciem præferens. Semper autem inter eius labra cohibetur vnda vniquam deficiens vel exuberans. ¶ **Cumque interim hoc esset Iordanis principium** nesciretur: a tetrarcha quondam trachonitis philippo deprehensum est. Is namque missis in phialem paleis: inuenit eos apud panium redditas vni autem anni nasci fluuius crederetur. ¶ **Naturalis quidem pulchritudo panij regis opibus & agrippæ diuitijs magnificentiis accurata est.** ¶ **Manifestum autem flumen Iordanis** ex hoc atroicipes Senechomitis quidam hippo tetrarchæ lacu paludes secatur & margines. Ceterum autem viginti aliis præteritis stadiis post oppidum Iuliam genesara lacus medij transmissus. deinde milia longitudine in affaltide lacum existit ad generas lacum eiusdem nominis tetrarchæ prædixit: natura simul & pulchritudine ammirabilis nullum ipsa pro libertate sui negat arbutum: totamque planities consuevit cultores. Ceterum vero tetrarchæ etiam diuersis aptissima est. Noces ei que arborum maxime genibus gaudere infinite florescunt. Ibi et palmæ quæ nutrit calor: estiuus has iuxta ficus & oleæ quibus aura mollior destituta est: ut naturæ magnificentiam hanc esse quis dixerit vim adhibentis ut in vnum conueniant inter se repugnantia. annique temporum contentione bona velut singula peculiari studio terræ faueret. Non enim solum nutrit præter opinionem poma varia. sed etiam seruat egregia quidem & quondam modo regnantia. Vuas & carices sine intermissione decem mensibus suggerit. ceteros vero fructus anni spacio senescentes. Nam præter aeris lenitatem & fonte quoque irrigatur vberimo qui capharnaum ab indige appellatur. Cum nonnulli venam esse nili fluminis opinantur: quæ similes coracino sicut lacus generat pisces.

¶ **Longitudo autem regionis** equa ac littora cognominis lacu triginta stadiis extenditur: & latitudo viginti. Horum quidem natura huiusmodi est. ¶ **Vespasianus autem præsertim ratibus.** Impositaque manu militum quanta in eos qui in lacu effugerant satis esset: neque prouehitur. Illi autem neque compulsi ad terram euadendi facultatem habeant infectis omnibus: neque nauali bello patria condicione pugnandi. Nam & schaphæ paruæ atque piraticæ aduersus rates infirmæ erant & cum paucis singulis veherentur. cunctis instantibus romanis appropinquare metuebant. Verum tamen circum rates nauigando nonnunquam etiam prope accedendo lapidibus romanos eminus appetebant. Aut cominus etiam irritando feriebant. Aliis autem ipsis utroque modo nocebatur. Nec enim saxis quicquam præter crebros sonitus agebat quoniam contra septos armis faciebantur contiguique sagittis eorum afficiebantur & si accedere propius ausi fuisset prius faceretur aliquid paciebatur cumque ipsis nauigijs mergebatur. Multos autem vulnera inferre tetrarchæ quæ plus corrigi posset alios dissiliendo in scaphas romani gladiis transfigebat nonnullos concurrentibus inter se ratibus in medio dephæsis cum dauiculis capiebant. Summorum autem qui capita sustulissent aut sagittis præueniebantur: aut ratibus occultabantur. Et si desperatione compulsi in-

G. iiii.

De Iud. l. iii. c. xxi.

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Genes lacus a continente terra

Liber quartus Iosephi Iudei

Varius iudeoru
interitus
Lacus sanguine
mixtus plenus
q; cadaueribus
Sex milia quin
genti in isto na
uali bello pierit.

Vespasiani deli
beratio de mor
te aduenarum.
Vespasianus il
los solo itinere
tybriadiis exi
re permisit quosa
beutes rōani se
cuti sūt reducē
tes i citatē quos
vespasianusoā
iāphiteatro cō
stituēs & senio
res cū imbecilli
bus iubet occi
di iuuenū āt va
lidissimo sex mi
liamisit ad ne
ronē ceterā vero
militudinē vēdi
dit & alios dōa
uerat agrippē.

Excisis lotopa
tenis reliqui iu
dei se rōanis de
derūt pter que
daz castella hic
nominata &c.
Daphne

mici annatare tentassent eis manus vel capita truncabantur Plurimus q; passim ac varius erat interitus eorū donec in fugam versū ceteri terre appulsi sunt: circumclusis nauiculis suis. Effusi autem mul ti quidem in ipso lacu telis confisgebantur: multos vero in terra egressos peremerunt romani. Mixtum autem sanguine plenumq; de cadaueribus cernerēs totum lacum. nullus enim saluus euasit. ¶ Acer bus autem in secutis diebus odor illam regionem oppressit & facies. nam littora quidem naufragijs simul plena erant & corporibus tumidis. Calefcentes autem & tabefacti mortui cœli tractum commo pebant: vt non iudeis solus casus ille miserabilis videretur verumetiam fetoribus ipsis esset infusus. Iste quidem illius prelij naualis exitus fuit. ¶ Perierunt cum his qui pridem in citate ceciderant: sex milia & quingenti. ¶ At vespasianus pugna peracta pro tribunali apud taricheas residens aduenā po pulum abidigenis decernebat qui auctor belli extitisse videbatur & an hi quoq; seruandi essent cum rectoribus deliberabat. Tunc autem affirmantibus eorum liberationem detrimento futuram nec dimissos posse quiescere homines qui & patrijs carerent. vimq; adhibere ac bellum his etiam in ferre possent ad quos confugissent: vespasianus salute quidē indignos eos esse: cōtraq; seruatores fu os nouerat euasuros. Sed de mortis eorum qualitate cogitabat: nam si hi occiderentur non perpeffo ros suspicabatur indigenas tot apud se supplices obtruncari. fideq; interposita deditis vim pigeat as ferre. Verum ab amicis superabatur: nihil in iudeos posse committi dicentibus quodq; vtile esset hōe sto deberet preponere: cum vtrumq; obtinere non possit. Indubitata sibi concessa licentia: solo eos it nere qd tyberia da duceret exire permisit. Cumq; illi facile his que cupierant credidissent & quā sū fuerat comitati neq; pecunijs suis quicq; metuentes abirent totam quidem ad tyberiadam viā romani ne quis euitaret occupauerunt eosq; in ciuitate conclusos mox insecutus vespasianus omnes in amphiteatri stadio constituit: & seniores quidem cum imbecillibus qui mille ducenti erant iussit occidi. Iuuenum autem validissimos sex milia lectos ad hyfmon alias hyfthonimū Neroni transiit. Ceteram vero multitudinem triginta milia & quadringētos vendidit. Preter alios quos Agrippa de nauerat. Nam his qui ex eius regno essent facere quod vellent ipse permisit. Verum & istos rex vendi dit. Reliquum tamen vulgus qui erant ex Trachonite & Gaulanite & Ioppem pluresq; ex Gadane seditioniosi atq; fugitiui & quibus pro pace bella conciliarent capti sūt sexto idus septēbris die.

¶ Explicit liber Tertius

¶ Incipit liber Quartus

¶ GAMALA CIVITAS regionis Gaulanitis a Vespasiano obsidetur. xxi. Septembris & xxliij. Octobris excisa.

¶ Iotapatensis victis reliqui iudei sese romanis dederūt: preter Gamala & G'cala & qui montis Taberium occupauerant. Gamala enim a cameli similitudine nomen habet Agrippa nō subiecit eo eorum difficultate freta huius situm & descriptio: em habēs que licet ex natura iexpugnabilis sit ea tamen iosephus muris cinxerat. hec ei septē mensibus obfessa Agrippa resistit. Ad quā vespasianus veniens excubias vbi potuit collocauit eaq; obsedit. Agrippa: tūc lapide pcullo romā macti nias cōtra ciuitatem admouerunt. Chares quoq; & Iosephus oppidanorū potentissimi armati exercitū ordinauerūt ipsum ad bellum incitantes qui cōtra romanorū impetū multum repugnauerūt: mul tosq; romanorū difficultate locorum & angustia oppressos intrefecerunt eosq; fugere coegerūt. Ro manorū q; ibidem fuit plurima cedes alijs fugientibus: vnde Vaspasianus cum paucis reliquis in gamala neq; tutum fugere neq; honestū iudicans vim hostiū in montis vertice sustinuit: cuius animi obstinationem Gamalenses diuinā indicantes impetū remiserunt. Ebtus tum romanorū fortissimus ibi est interfectus. Gallus vero cum decem milibus in domo latens cognito populi consilio quia Syris erat omnibus mactatis saluus cum suis ad romanos euasit. Gamalenses autem precedente elati victo ria qui & si omnino a salute desperabant fortiter tamen resistebant: disturbatis tamen murosq; di bus ciues per deuias valles & cloacas diffugiebant. multos quoq; inopā consumebat cū solis puma tibus alimenta congregabantur.

¶ Capitulum primum.

VICVNq; aut iudei Iotapatensis excisis a romanis defecerat: hi se ad eos postq Taricheate superati sunt applicabant. Omniaq; romani castella & ciuitates coeperat pre ter G'cala & qui montem Taberium occupauerat Cū his aut rebellauerat Gamala ciuitas cōtra taricheas posita sup lacum que ad fines pertinebat Agrip pe itemq; iotanyū alias Sogane & seleucia. Et hec quidē Gaulanitis regionis erat ambe Soranyū superioris ptis cui nōmē est Gaulana & inferioris gamala. Seleucia vero ad lacū semetotū triginta lacū & septuaginta stadijs lōgū paludēs; lias ad Daphnē viq; tederē. Quae regio alias sit deliciosa: tamen fontes habet qui minore quē sic appellant Iordanem alentes sub iouis

Gamala dicitur

- A templo aureo in maiorem deducunt. Sotanyum quidem ac seleutiam colentes in principio defectio-
 nis. Agrippa sibi foedere sociauerat. ¶ Gamala vero ei non cederet propterea locorum difficultate: am-
 plius q̄ Iotapata. Iugum namq; asperum ex alto monte deductum: mediam ceruicem erigit. Et ubi
 supereminet. in longitudinem tenditur tantum contra decliue quantum a tergo ut cameli similitudi-
 nem præferat. unde nomen etiam duxit: nisi q̄ expressam vocabuli significationem indigenæ sema-
 re non possunt. & a fronte quidem ac lateribus in valles inuicis scinditur. post vero quam de monte pe-
 det paululum difficultate refugit. Verum & hanc quoq; partem per obliquum excisa fossa deuiam in-
 digene fecerant. ¶ Domus vero crebre & vicissim per prona erant edificatæ. nimioq; præcipitio ca-
 suris similes. Civitas intra se decurrebat in meridiem vergens: & australis vero collis & immensa edi-
 tus altitudine vsum arcis sine muro civitati præbebat: rupiq; superior ad profundam pertinens vallē.
 4 Fons autem intra muros erat in quem oppidum desinebat. Quamvis autem natura inexpugnabilis
 28. esset civitas: tamen etiam Iosephus cum muro eam cingeret fossis & cuniculis reddidit firmiorē. Eius
 autem habitatores natura quidem loci confidentiores erant q̄ Iotapatēni. Sed multo pauciores mi-
 nusq; pugnares. sicutq; proci difficultate plures esse hostes non putabant. Nam plena erat civitas: mi-
 tis in eam: q̄ esset munitissima confugientibus. Unde ab Agrippa quoq; præmissis ad obsidionem
 per septem menses restiterat. ¶ Vespasianus autem profectus ex amantunide al' amatute (ubi pro-
 tyberide castra posuerat) amathus autem si quis nomen interpretetur aque calide vocantur. ubi em
 eiusmodi fons est sanandis corporum: vicis ydoneus gamala peruenit. Et totam quidem civitatem
 ita ut diximus posita custodia circumvallare nequibat. Quæ vero fieri posset ex cubias collocat mon-
 temq; occupat superiorem. In quo milites castris ita ut assolet muro circumdatis: opus aggerum po-
 4. stremo aggrediuntur. Et a parte quidem orientis summo super civitatem loco turris erat ubi & quin-
 27. ta decima legio necnon & quinta contra mediam civitatem operabantur: fossas autem decima reple-
 vit ac valles. ¶ Et inter hæc Agrippam regem cum accessisset ad muros eorūq; defensoribus de tradi-
 B. tione loqui tentaret fundibularium quidem ad dextrum cubitum lapide percutit. Et ille quidem pro-
 pterea familiaribus suis circumseptus est. Romanos autem ira simul & ob regem suiq; mortis ad ob-
 sidionem protinus incitavit nullum iudeos crudelitatis modum in alienigenas atq; hostes præter-
 4. missum ire credentes. qui circa gentilem suum & eorum quæ ipsi conducerent suam rem ima-
 27. nes fuissent. Aggeribus autem manus multitudine operisq; consuetudine cito pfectis machinas ap-
 plicabant. ¶ Chares autem & Iosephus namq; ipsi erant oppidanorum potentissimi armati: qui
 dem licet metu perculos ordinaverunt: & quamq; non diu obsidionem posse sustinere arbitrabantur
 quibus aqua itemq; alia vbi necessaria non sufficerent adhortati tamen eos ad moenia produxerunt
 & paulisper quidem machinas admoventibus repugnabāt. Balistis autem tormentisq; perculsi: triop-
 pidum recesserunt. ¶ Itaq; Romani tribus ex locis aggressi murum arietibus quatunt: & qua deie-
 4. ctus fuerat infusi magno cum armorum strepitu ac tubarum sonitu ipsi quoq; insuperantes cū op-
 27. pidanis confluebant. Illi autem ad primos aditus interim pertinaces Romanos ne vltra progredere-
 tur obstabant. Cæterum vi multitudinis superati: vndiq; ad excelsa civitatis loca confugiunt. Deinde
 reuertentes instantibus sibi hostibus incumbunt: eosq; impigendo per declivia locorum difficultate
 atq; angustia oppressos interficiebant. Romani autem eum neq; a vertice imminentibus repugnaret:
 neq; in partem aliquam euadere possent: pronos eos urgentibus socijs in domos hostium plano con-
 tiguas refugiebant. Sed hæc repletæ latebantur: quod pondus sustinere non poterant. vnaq; delecta
 munitas inferiores itemq; ille alias deturbant. Ea res plurimos Romanorū morte consumpsit. Inerti
 4. bus quid facerent quamq; subsidere recta videbantur: tamen eo conuolabant atq; ita multi quidē ui-
 27. uere præmebantur: non pauci vero subterfugientes parte corporis occupabantur plurimi autem pul-
 4. crati moriebantur. Sed ea gamalenses pro se fieri existimabant: propriasq; incommoda ne-
 27. cessitates magis instabant. hostesq; intacta sua quamuis labentes sustentando compellabant. Qui
 4. vero per angustos viarum diuos cecidissent eos celi de super missis interficiebant & ruine quidam la-
 27. pidibus copiam: ferrum vero eis hostes mortui dabant. Cæterum enim plures aufferentes: his cōtra
 4. hostes viabant. Multis iam procumbentibus testis: semet inde proficēdo moriebant. Tergaq; de
 27. his nec fuga quidem facilis erat. Viarum namq; ignorantia & caligine pulveris alius alium nō co-
 4. gnoscere pererrabant: & circa se sternebantur. Sed illi quidem vix reperto exitu: ab oppido recesserunt. ¶ Vespasianus autem qui laborantibus semper interfuit
 4. ferunt. ¶ Vespasianus autem qui laborantibus semper interfuit levissimo dolore perculsus cum su-
 27. per munitissimam civitatem videret propriæ tuitionis oblitus clam paucis in superiore oppido locum relictus fugere
 4. præcedit. Idemq; inter media pericula cum paucis omnino relinquitur. Nec enim aderat tunc ei filius neq; tutum neq;
 27. vbi ad munitiam pridem missus in Syriam. Et dare quidem tergum neq; tutum neq; honestum sibi honestū iudicā-
 4. re præcebat. Rerum autem quas in adolescentia gesserat ac proprias virtutis mœoria quasi deo reple-

Gamala a carne

li si iudienome

h3 agrippe non

subiecta locorū

difficultate fro-

ta eius descriptō

domos: edificia

Civitas l3 i expu

gnabilis exnatu

ra esse eā in iose

phus muro cin-

xerat.

Vespasianus ad

gamala veniens

excubias ubi po

tuit collocavit

obsedit.

Agrippa lapide

perculso rōani ira

cōmoti machi-

nas cōtra civita

tē applicarunt.

Chares & iose-

phus oppidano

rū potētissimi ar

matū ordiaverūt

exercitū eos iei-

tates ad bella.

Rōanorū maxia

cedes in gamala

vñ reliq; fugere

coacti iunt.

Liber quartus Iosephi Iudei

vi hostiū i vertice iustituit: cuius ai obitatio nē hoīes dīnā eē putantes ipe sum remiserunt Gallus cū decē militibus in domo latēs cognito ppli consilio qd syrus erat oībus maētatis ad romanos cū suis saluus euasit. Nullibi sine cruore victoria. Norāda sēctia

tus socios qui cum eo erant condensari iubet affluentemq; hostium vim tandiu in vertice sustinuit: & neq; virorum neq; telorum multitudine reformidans manebat: donec eius animi obstinatione; hostes diuinam esse reputantes impetum remiserunt illis autem iā infirmius oppugnantibus ipe pedē referens nō prius terga ostendit: quam extra muros egressus est. Plurimi quidem romani milites i ea pugna deciderūt: & inter eos Ebutius als batus decadarchus vir nō eo tm plio (quo perit) sed vbiq; antea fortissimus comprobatus. quisq; iudeos malis plurimis affecisset. ¶ In ea turba gallus nomine quidam etacontarcus cum decem militibus deprehensus: in aliqua domo latuit. Eius autem habitatoribus (dum cenarent) quod in romanos fuisset consilium populi sui inter se fabulantibus: hoc audito (nam & ipse syrus erat & hi quos secum habebat) nocte illos aggreditur: oībusq; maētatis ad romanos cum militibus saluus euasit. ¶ Vespasianus autem merere aduersis casibus exercitum vidēs eg. l. (q; nullam interim tantam experti fuerāt cladē huiusq; rei magis eos pudere q; solum ducem in cap. l. periculis reliquissent consolādos putabat: de se quidē nihil dicēs ne quēvel in initio culpa se videre op. l. portare autem ammonens quē communia forent ferre: naturam belli cogitantes q; nūq; eueniat sine cruore victoria: iterumq; habeat fortuna regressum. Multis tunc iudeorum milibus interfectis exiguam se stipem inimicę pependisse fortunę atq; vt iactantium esse nimis secūdis rebus iolere ita esse ignauorum in offensionibus trepidare. Velox enim est inquit in vtrumq; mutatio: & ille vir fortis habetur cuius sobrius est animus in rebus quoq; infelicitate gestis: vt idē scilicet maneat rectis consilijs peccata restituēs quamq; ea quę nunc acciderunt neq; mollicia vestra neq; iudeorum virtus effecit. Nam & illis pugne melioris & nobis deterioris causa fuit difficultas locorū. Quia in re nimis quis rephēderit alacritatis vestre temeritatem. Nam cum hostes in excelsiora refugissent manus continere debuistis: neq; in summo vertice constituta sequi pericula. Sed capta inferiori ciuitate paulatim eos qui refugerant ad tutiorem vobis pugnam & stabilem reuocare. Nunc autem immoderata festinatione vincendi: qd incaute fuerit non curastis. Inconsultus autem & furibundus impetus bellum a romanis alienus est: qui cuncta ordine periciq; conficimus: barbarisq; conueniens est & quo iudei maxime possidentur. Oportet autem nos ad propriam virtutem recurrere: atq; indigne offensionis irasci potius q; mōerere. Optimus quisq; de sua manu solacium querit. Ita enim fiet: vt & amicos vlciscamur & in eos a quibus perempti sūt vindicemur. Ipse autem ita vt nunc feci experiat: atq; nos pugnandi prius ad bella pergere: & nouissimus inde discedere. Ille quidem his dictis: reuertit exercitum. ¶ At gamalēses bene gestare paulisper animos erexerunt: quę nulla ratione magnificeq; prouenerat. Mox autem reputantes ablatam sibi esse fœderis spem q; minime possent eam capere iam enim victus eis defecerat vehementer dolebant animasq; remiserant: ne tamen quatenus valebāt salutē suā negligeāt. Sed tā disturbatas partes muri qui erāt fortissimi quā ite gras ceteri amplexi custodiebant. Romanis autem construentibus aggeres iterumq; tentantibus irruptionem multis ex ciuitate per valles deuias quia nulli custodes erant & per cloacas diffugiebant. Eos vero mori ne caperent ibi remanserant. inopia consumebat. Solis enim vndiq; alimēta qui pugnare possent congregabantur. Sed illi quidem in huiusmodi cladibus perdurabant.

Gamalēses clati pcedēte victoria qui & si oīno a salute desperabant tñ fortiter resistebant. Inopia multos cōsumebat cuius solis pugnantis bus alimēta cōgregabatur.

ITABERIVS MONS A Romanis obsidetur

¶ Itaberij montis situs: & descriptio vbi sola pluuialis a qua ad quem multi confugerant aduersus quos: Vespasianus placidum cum exercitu misit qui caute sperenie & fœderis eos alliciebat. tādē tamē cepto a iudeis prelio simulat fugam: & post qd insequentes ad magnam campi planiciem plexit in eos exercitum reflexit. pluribusq; interfectis multitudinem cohercet ab ascensu. ¶ Calamitas quoq; tunc in Gamala calamitas fugientibus fortissimis & imbellibus inopia & fame: cōsumptis die quoq; .xxij. octobris tribus militibus nocte turri effodiētib; & cauētib; illa maxio decedens sonitu custodes occidit aliosq; turbatos fugientes Romani trucidabant. Chares quoq; egrotus tanti tempore sonitus moritūus est. Tytus itaq; Gamalam ingressus multis ad arcem fugientibus alios trucidabat ybiq; autem infinitus morientium gemitus: & effusus cruor totum oppidum diluebat. In eos vero qui in arcem diffugerant. Vespasianus ducit exercitum ad quorum interitum turbo. Romanos tela cōtra se fērebāt & tuos a Romanis repellebat vnde iudeorum multi se ipsos precipitabant. Quinq; enim milia precipitio occisa: & a Romanis interempta quattuor milia: nullus namq; preter duas mulieres euasit neq; infantibus pepercerunt.

Capitulum secundum.

Itaberij montis descriptio & situs vbi sola aqua pluuialis.

Uespasianus autem inter curas obsidionis subsecutuum opus aggreditur aduersus eos qui e montem Itabirum occupauerant inter campum magnum & scitopolim situm. Cuius altitudo quidem triginta stadijs surgens: septentrionali tractu inaccessa est. In vertice autem viginti stadiorum planicies patet tota muro circumdata. Hunc autem tantum ambitum

quadraginta diebus edificauerat Iosephus & alias ei materias & aquas suggerentibus locis inferioribus. Solā enim pluuiālem aquā incolę habebant. Magna ergo in eo multitudine congregata Vespasianus cōnus placidum cum secentis equitibus dirigit. Huic autem iubeundi quidem montis ratio nulla erat itaberium occupā multos autem fœderis ac venię spe hortabatur ad pacem: & descendebant ad eum ipsi quoq; insidiuerāt placidum as molientes. Nam & placidus eo studio mitissime cum his loquebatur ut eos in planicem ceperet illi mittit cū exerci- q; tanq̃ dictis obedientes ad eum veniebant: ut incautum aggredierentur. Vicit autem astucia placidus tu qui caute eos di. Coepit enim a iudeis p̃lio assimulat fugam. Et postq̃ insequentes ad magnam partem cāpi pel. Spevenię & fœ- lexit reflectit in eos equitum manus plurimiq; in terga versis aliquos interfecit. semotam vero multi deris alliciebat tudinem ceteram ab absensu coherceret. Itaq; alii quidem Itaberio relicto in hierosolimam refugie. tādē tñ cepto a bant indigenę autem fide accepta q̃ eis aqua defecerat & se & monte placido tradiderunt. Apud iudeis p̃lio f. mu gamalam vero degentiam audacissimi quiq; fuga dispersi latebant imbelles autem fame cortumpē. lat fuga & postq̃ bantur. At vero pugnantium manus oblidionem sustinebant: donec secundo & vicesimo die mēsis sequentes ma- octobris euenit ut tres ex quintadecima legione milites circa matutinas vigillas editissimam p̃ce gnā campi p̃te p- teris turrim quę in sua parte fuerat subirent eamq; occulte suffoderent. cum appositū ei custodes ne- lexit i eos exerci q; adeūtes eos nox enim erat nec postq̃ adire sensissent. Idem autem milites cauendo ne strepitus f. r̃ū reflexit pluri- eret quinq; faxis durissimis euolutis resiliunt. subitoq; turris magno cum sonitu decidit vnaq; custo- busq; interfectis des precipitantur. At vero qui per alias custodias erant perturbati fugebāt multosq; euadere ausos multitudinē co- peremerunt Romani. Inter quos etiam iosen super dirutam muri partem quidam iaculo percussus hercet ab ascen interfecit. Intus autem in ciuitate degentibus sono concussis multus erat pauor atq; discursus tanq̃ su. omnes essent hostes ingressi. Tuncq; glares alias chares egrotus & iacer. s defecit: cum timoris magni Tytus vtbē Ga- tudo morbum eius plurimum iuuisset ad mortē. Romani tamen prioris peccati memores: vsq; malā introiuit cū a vicesimam & tertiam diē supradicti mēsis in oppidum non ingressi sunt. Titus autem aderat i exercitu que mē- dignatione vulneris quod Romanos se absente percusserat ducentes equitibus p̃ter pedites lectis tis ad argē fugiē ociose in ciuitatem introiuit: ecq; p̃tergressos vbivigiles quidem senserūt. ad arma cum clamore p̃tibz alios truci perabant. Connito autem etiam ingressu intus constituti eius. alij raptis liberis trahentes etiam con- dabat. iuges cum vlulatu atq; exclamationibus in arcem refugiebant: alij tito occurrentes sine intermissiōe. Infinitus moriē- B trucidabantur. Qui vero prohibiti essent in arcem recurrere nescij quid facerent Romanorum p̃rasi- tiū gemitus & ef- dijs incidebant. Vbiq; autem erat infinitus morientium gemitus: perq; prona loca effusus cruor totū fufus cruor totū oppidum diluebat. In eos autem qui arcem occupauerant omnem Vespasianus induxit exercitum opidū diluebat. Erat autem saxosus & accessu difficilimus vertex in immensum editus. & vndiq; circum hostiū mul- Turbo rōano. te- titus dñes preces. Vnde Romanos se adeūtes alio telis: & p̃terea faxis deuolutis vlscibatur iudei la cōtra iudeos cum ipsos in excelso loco positos nullę sagittę contingerent. Verum ad eorum interitum diuio mu- ferens & iporū nere turbo exoritur Romanorum quidam tella in eos ferens ipsorum autem a Romanis repellens & a Ro. repellens. obliqua traduces: ut neq; in p̃ruptis consistere propter violentiam flatus possent cum nihil esset im- mobile: neq; hostes ad se accedentes videre. Itaq; supergressi Romani eos circumueniunt & alios qui- dem repugnantes ante capiebant alios cum manus apponerent. In omnes autem vehementius seue- bāt illorum memoria quos in primo aggressu perdidierant. Multi autem vndiq; circum conclusi de- speratione salutis filios & coniuges & semetipsos in vallem precipites dabant quę sub arce in profun- dum patebat. Euenit autem ut ipsorum in se qui capti fuerant immanitate: lenior existeret iracundiā. Quicq; milia eo- Romanorū. Ab his enim quattuor milia perēpta suntq; vero se p̃cipitāt quicq; milia sunt reperti neq; r̃ū q̃ se p̃cipita- 3. quicq; p̃ter duas mulieres saluus euasit quę sorores erant philippi filię: quamuis philippus ioachi- rēt & quattuor mo- genitus esset insigni viro & qui sub Agrippa rege Strataches fuerat. Seruatę autem sūt q̃ excidit milia rōanis oc- tempore Romanorum impetum latuerunt. Nec enim vel infantibus pepercerunt quorum multos sin- cior: nullus pre- guli raptō ex arce proiecerunt. Gamala quidem hoc modo excisa est tertio & in vicesimo die mēsis. Iste res euasit nec i- octobris quę vicesimo & primo die mēsis septembris ceperat rebellare. fātibus pepercit.

GISCALA galilę oppidum a Tyto oppugnatum

C Giscala galilę oppidum cuius ciuium multitudo quia agricolę erant pacem capiebāt: sed ad defensionem eius: Iohannes quidam fallax & veneficus impellebat contra quam Vespasianus Tytū militem cum exercitu: alios aut exercitus ad Cæsaream & Scitopolī vuxit recreandos. & de obsidenda hierusalem erat sollicitus. Tytus autē iam se cedibus faciatus Giscalenos sine cede voluit habere quos hortatur ut sese sine armis reddant. Iohannes vero cū popularium nemo nedum respōdere: sed ne- q; morum obstantibus latronibus ausus est ascendere Tyto respondit conditiones amplecti velle d- cens. Sed Tytum sub diei solemnis prolongatione in qua q̃ sicut non licet arma mouere: ita nec de pace conuenire affirmat fallere conabatur. Iohannes itaq; nocte quibusdā segnioribus famulis mu- libus & pueris eum sequentibus fugit hierusalem: sed remanentium in viā qui eum fuerant secuti.

Liber tertius Iosephi In dei

afrox fuit fletus & interitus Mane itaq; facto Tyto aduenienti populus ciuitatis portas aperit & cum liberatore vocas recipit: Iohanes fugam ipsi manifestat. Qui itaq; prece populi rogatu exercitus p̄tē (vt ipsum persequeretur) dirigit: sed eum occupare non valentes duo milia vna fugitum interemerunt: duosq; fere milia mulierum & puerorum reduxerunt. Tytus quoq; ciuitatem ingressus muri partem possessionis iure rumpere precepit & noxiū melius relinquere impunitū quā immeritū perdere indicans precepit ciuitati.

Gisgala Galileæ oppidū cuius multitudo ciuium q̄a agricolę pacem querebāt sed ad defensionē ipeilebat Iohēs fallax & venificus. Tytum misit vespasianus cōtra tra hos quidem titum cum equitibus mille decimam vero legionem circa scitopolim mittit. Cum regisgala cū exercitu alios at exercitus recreādos mittit cesaream & scitopolim & de hierusalē obfida erat sollicitus. tytus ad gysgala ciues obfessos vt cedebāt sine armis.

Amq; solum gyscala municipium galileę restabat indomitū cuius multitudo pacis studio tenebatur q̄ erant pleriq; agricolę: spemq; suam semper in fructibus collocauerāt. Nō par uē autem manus latrociniali permixtione corrupti: quo morbo etiam nōnulli ciuium laborabant. Hos autem ad defensionem impellebat atq; constabat leni cuiusdam filius iohannes homo veneficus & fallax variusq; moribus & immoderata sperare: promptus miroq; modo quę sperasset efficiens: atq; omnibus iam cognitus q̄ affectandę sibi potentię causa bellum amaret. Huic etiam apud gyscala sedicioforum turba patebat. quorum causa populus etiā legatios fortasse de traditione missurus: Romanorum tamen congressum in parte belli prestolabatur. ¶ At Vespasianus cōtra tra hos quidem titum cum equitibus mille decimam vero legionem circa scitopolim mittit. Cum regisgala cū exercitu alios at exercitus recreādos mittit cesaream & scitopolim & de hierusalē obfida erat sollicitus. tytus ad gysgala ciues obfessos vt cedebāt sine armis.

Capitulum tertium.

¶ Titum autem ciuitas gyscala equitando enim ad eam accesserat aggressione capi facilis videbatur. Sciens tamen q̄ ea vi capta a militibus passim populus absumeretur namq; faciatus erat ipse iam cedibus: miserans multitudinem etiam nullo discrimine cū nocentibus interimere pactione magis subire ciuitatem volebat. Itaq; plenis hominum muris quorum pleriq; perditę factionis erant mirari se ait quo nam froeti presidio cunctis iam ciuitatibus captis illi soli romanorum arma operirent cū viderent multo quidem munitiora oppida vno impetu fuisse subuerfa alias submersa securos autem fortunis suis potiri qui romanorum dextris credidissent. Quas quidem etiam nunc illis ait se porrigere neq; ob insolentiam succensere: quia spem libertatis ignoscendam putaret. Non tamen etiam si quis impossibilia vellet perseueraret. Quod si dictis humanissimis non paruissent fidemq; dextris habuissent. expertum iri arma crudelia iamiam cognituros esse mortua sua ludum fore machinis romanorum qui diffidentes soli ex galileis sese ostentarent arrogantes esse captiuos. ¶ His dictis: popularium quidem nemo non modo respondere: sed ne ad murum qui ad fœdus prodiret. aut equitum quemq; in ciuitate reciperet. ¶ Iohannes autem & ipse amplius conditiones ait. ita aut persuasurum. aut necessitatem remittentibus adhibiturum illum tunc diem indeq; rum legi oportere concedi quoniam sicut arma mouere ita etiam de pace conuenire nefas haberet. Nam & romanos scire quod ab omni cessarent opere dierum septem circuitu. Quam si temerassent non minus cētus q̄ qui agerent piaculum commissuros: ipsumq; ritum nullum sibi ex mora esse stipendium formidandum. Quod enim vnus noctis spaciū propter fugę cōsiliū cœperit presertim cū id obseruare circumfidentem nemo prohibeat. Sibi autem esse magnum lucrum nulla in re despiciere patrios mores & illum decere qui pacem nō sperantibus indulgeret: leges quoq; seruare seruatis. ¶ His Titum Iohannes fallere conabatur non tantum pro septimi diei religione: quantum pro sua salute sollicitus. Ferebatur autem ne statim capta ciuitate solus destitueretur: qui totam nocte ac fuga vitę spem collocasset. Verum profecto dei nutu in excidium hierosolimorum Iohannem saluum esse cupientis factum est vt non solum induciarum causationem Tytus admitteret verum etiam i superiori parte ab oppido castra poneret ad dissam: alias cydissem quidem qui mediterraneus Tyrorum vicus validissimus erat galileis semper exolus. ¶ Nocte autem Iohannes cum nullas Romanorum circa oppidum videret excubias arrepto itinere non solum his quos circa se habebat armatos: sed etiam segnioribus plurimis cum famulis abductis in hierosolimam fugebat. Sed vsq; ad vicissimum quidem stadium fieri posse videbatur. Vt mulieres ac pueros aliamq; multitudinem secum duceret homo quem captiuitatis nempe & salutis metus vrgeret. Vltraq; vero eo procedente: salinquebantur: & oriebatur atrox remanentium fletus. Quanto enim quisq; procul a suis aberat: tanto se ppiorem hostibus credebat. Iamq; affore qui se caperent existimantes necessaria pauitabāt & ad scriptum quem ipsorum cursus faciebat assidue respectabāt veluti instatibus quos fugissent. Multi simul.

Iohis dolusq; tñ cōtra eū versus ē Dissa Tyriorum Iohēs nocte cū qbusd segnioribus famulis mulieribus & pueris sequētib; fugit i hierl'm sed remanētū i via atrox erat fletus & interitus.

ruabant: & circaviam plurimos certamen precedentium conterebar. Miserabile autem feminarum & infantium erat exitium aut si quam vocem iactarent: nonnulli viros aut propinquos ut se operirentur orabant. Sed & Iohannis exhortatio superabat ut seipos feruarent in clamantis: eoq; confugerent unde remanentibus etiam si raperentur penas a Romanis peterent. Multitudo quidem eorum qui fugerant ut cuiq; vitium fuit cito dispersa est. ¶ Luce vero facta Tytus ad muros aderat foederis causa. Tytomanes factus ad muros accessit: populus autem portis ei patefactis cum coniugibus adeuntes tanq; bene meritum & qui custodia ciuitatem liberaisset laudibus predicabant simulq; Iohannis fugam significantes. ut & sibi parceret obsecrabant: & eos qui ex nouarum rerum cupidis reliqui essent viscisceretur. Ille autem prece populi postulat equitum partem ut Iohannem persequeretur dirigit. Sed cum quidem occupare nequiverunt: quia anteq; venirent in hierosolimam sese receperat. ¶ Vna vero fugientium prope ad duo milia res vocas recipit & Iohis fugam etiam aut indigne ferebat non statim a Iohanne penas fraudis exactas. ¶ Irato vere animo q; spe decem manifestat. Tytus citatē ingressus iure possessionis abrumperet minitendo magis q; puniendo repremebat perturbata ciuitatis auctores. ¶ Multos enim propter odia domestica vel proprias inimicicias delatores innocentie fore credebat. si dignos poena discerneret: melius noxiū q; relinqueret metu suspensum: q; immeritum quāq; cum eo perdere ratius alias gratius existimabat. Illū enī fortassis etiam modestiorem futurum vel metu supplicij: vel q; erubesceret pretetito. ¶ Prædijs in ciuitatem circumdedit: quæ tam nouarum rerum studiosos compescerent: q; pro pace sentientes quod sibi relictum erant maiori fiducia fumerent. Galilea quidem tota postq; multo sudore Romanos exerceuit hoc modo subacta est.

¶ Hierosolimitani excidij initium.

¶ Iohanne hierosolimā ingresso oēs (quid agerent Romani pcurantur: qui non vi romanorum sed sponte ut cautione loco pugnaret) venisse dicebat & pro metropoli vere piclitari. Auditis vero (que capiti pertulerat) hierosolima turbabatur. Iohannes autem pessimus mendax Romanorū vires paritaciens ad bellum hierosolimā incitabat: asserens quod numq; etiā si ala haberent moenia transgrederentur unde Iuuenum corrupta multitudo eius mendacis senes ac prudentes futura prospiciētes lugebant.

¶ Capitulum quartum.

49. ¶ Pud hierosolimā vero ad Iohannis introitū populus oīs erat effusus: & circas singulos quivna confugerat numerosa turba collecti: quas foris clades experti essent pcurant. Iohanne ingressobant. Illorū autē feruens quidem adhuc atq; interruptus anhelitus necessitate significabat. Verum tamen in malis quoq; sibi arrogabant nō romanorū vim ferentes agerēt Romani se sponte venisse ut cū his ex cautiore loco pugnaret. Incōsultorū enī atq; inutiliū eē pcurant q nō hoīm incaute p gyscalis & inualidis municipijs periclitari. cū armavigorēq; oportet. Romanorū s; sponte at pro metropoli suscipere atq; seruare. Significando tamen excidium gyscalorum etiam quam dice vt cautiore loco bant honestam discessionem suam ut primi fugam esse intelligerent prodiderunt. Auditis autem que pugnaret venisse captiui pertulerant non mediocris perturbatio populum tenuit: magnumq; id esse argumēti proprii se dicebat & p reputabant excidium. At Iohannes qui eorum quidem causa quos reliquerat fugientes minus erubescibat: singulos autē circūiens spe bellum incitabat: infirmitatem romanorum asserens propriasq; vi clitari velles extollens & iperitorū inficientiā ea cauillatione decipiens: quod etiam si penas sumeret nūq; hierosolimorum moenia transgrederentur romani qui pro galileorum vicis tanta mala pertulissent: atq; in eorum vicis machinas attriuisent. His eius dictis magna quidem corrumpebatur iuuenū manus: prudentiorū autē ac seniorum nemo erat: qui non futura prospiciens velut iam pdita ciuitate lugeret. Et populus quidem in ea confusione tunc erat. ¶ Et vero perterritum manus agrestium. ante seditionem que hierosolimis orta est discordari iam ceperat.

¶ Iamnia et Azotus ciuitates a Romanis capte.

¶ Tyto a Gyscalis Gæsaream veniente Vespasianus a Cēsarea Iamniā & Azotum pfectus C ytrumq; subegit: impositis illic custodijs. ¶ Singulas autem ciuitates tumultus bellumq; intestini exagitabat ubiq; predationes & latrocinia. Nichilq; crudelitatis iudei inter se omitebant. Custodes enim ciuitatum omnes rapinis erant dediti. Omnesq; sine obseruatione in ciuitate recipiebantur unde iners multitudo hierosolimā habitans seditionem: & famem comparauit latronesq; ex agris transgressi in ciuitate multo seniores. Cedens namq; iam in luce & manifeste siebat etiam nobilissimo. Antipās enim publicorū thesaurorum custos & alij nobilissimi custodie sunt traditi. deinde imposito eis proditoris crimine occiduntur. Tanta quoq; eorum fuit insolentia ut pro arbitrio ponti.

Liber tertius Iosephi Iudei

fices abrogatis familijs designarentur & impios atq; incognitos (vt suorū facinorū haberent socios) D. instituebant.

¶ Capitulum quintum.

Tyto ad cesareā veniente vespasianus ianiā & azotum pfectus vtrūq; subegit.

Ytus enim a Gyscalis Cesareā Vespasianus aut a Cesareā laniā & Azotum pfectus vtrūq; subegit. Impositiq; illic pñdijs reuertebat maximā eorū dūces multitudines q se foedere sociauerant.

Prædationes & latrocinia.

Nihil crudelitatis iudei iter se ipsos ommittebant.

Ciuitas a nullo regebat & omnes gentiles siue obseruatione recipiebant.

latrones ex agris seniores i ciuitate Cedentes & ruine mense fiebat & i luce & hoim et nobilissimorū.

armorūq; cupientes senibus ac sobrijs iuuentute ac audacia pstabant. ¶ Primo aut indigenarū singuli prædari cœperūt: deinde ex cōposito cōuertis cuneis p territorij latrocinabant: vt qd ad crudelitē atq; iniusticiā spectat nihil a Romanis gentiles abessent atq; ipsis qui vastarent illarū a Romanis excidium leuissimum videret. Ciuitatū vero custodes partim quia de fatigata pigeret. parti odio nationis aut nulli aut minimi erāt male affectis auxilio. donec rapinarū societate vndiq; cōgregati collegiorū latrocinialium principes atq; in agmen conflati hierosolimis irreperunt. Quæ Ciuitas a nullo regebat. & in ore patrio gentiles omnes sine obseruatione recipiebant: tunc precipue cunctis existimantibus vniuersos qui super influerent adiumento ex beniuolentia venire. Quæ quidem res etiā sine dissensione postea ciuitatem pessumdedit: eo q; iners & inutilia multitudo (quæ pugnacibus sufficere possent) alimenta consumpsit: hisq; præter bellum etiam seditionē famēq; comparauit. Alij latrones ex agris eo transgressi ac multo seuiiores quos intus inuenere societati nullum atrox facinus intermittebant. Nec enim rapinis & expoliationibus metiebantur audaciam. Sed vsq; ad cedes ruine fiebat non clam siue per noctem aut quolibet homines: verum luce palam nobilissimos quosq; adorādo.

¶ Nam primum antipā regij generis virum & ciuium adeo potentissimū vt etiam publicos thesauri fidei suæ permisso haberet comprehensum custodiē tradiderunt. Post hunc etiam leuissimū quemdam insignem virum. & foryam alias phoras filium rageti alias Raguelis & ipsum ragetum regalis similiter vtrumq; familię omnesq; præterea qui pressare alijs videbantur. Grauis autem motus populū possidebat & velut occupata ciuitate salutem propriam quisq; curabat. Illi autem clausorū vinculis non fuerunt contenti: neq; tutum arbitrabantur ea potentia viros diutius custodire. Nam & ipsos & domos eorum non paucis viris frequentari ac per hoc aduiscendum esse idoneos & præterea rebellaturum fortasse populū iniquitate commonum. Decreto igitur eos occidi mittunt quamdam de suo numero iohannem ad cedes prōptissimū (qui lingua patria dorcadis filius dicebatur) eumq; alij decem armati gladijs secuti ad carcerem: ibi quos comprehenderant interficiunt.

Iohēs dorcadis

Tāta fuit eorū solētiavt et arbitrio et pōtificū designatio abrogatis familijs incognitos & ignobiles constituebant vt ipiorū facinorū socios haberent.

¶ Fingebant autem huius immanissimi vt assolent huiusmodi facere homines sceleris causam cum romanis eos de traditione ciuitatis collocutos fuisse communisq; se libertatis proditores intermittere dicebant prorsus vt audacia sua tanq; seruatores ciuitatis ac bene de ea meriti gloriarentur. Euenit autem populū quidem ad hoc humilitatis ac formidinis: illos vero insolentia progredi vt in eorū esset arbitrio etiam pontificum designatio. Deniq; familijs abrogatis vñ p successionē pontifices creabatur: in cognitos atq; ignobiles constituebant: vt impiorū facinorū socios haberent. Nam q supra meritū sumos honores adepti erant. his obediēbāt necessario qui sibi eos pstitierant. quoniam & dignitate præditos varijs machinis fictisq; sermonibus cōmittebāt. oportunitatē sibi ex eorum qui se prohibere poterant cōtentiōe captantes donec hominū persecutione faciat in diuinitatem contumelias transfulerunt pedibusq; pollutis in sanctū locum introire ceperunt.

¶ Iam vero contra eos populo concitato Anano pontifice euo maximo: & sapientissimo auctore. Hij enim templū aduersus populū turbam castellum ac Tyrannidis domicilium sibi fecerūt. Acerbis etiam malis admiscebatur cauillatio. qua sorte pontifices creare conati sunt. Phannias namq; ignorans & omnino iutilis sorte irrisorie ad sacerdotium assumitur quod ceteri sacerdotes legem ludibrio videri habentes lachrimabantur populū itaq; contra legis & libertatis corruptores (vt enim seipsos zelotas vocabant vt bonarum professionum emuli essent) insurgere exhortabantur. Ananus enim congregato populo cunctisq; tanta mala indignantibus stans inter eos flens mori se cupere dicebat cum sacra loca videret sceleratorum pe. libus frequentari. Hic enim lamentabili oratione populū monet q primum eos inuadant quia quotidie eorum augetur numerus cum iniquissimus q ad sibi similes profugiat.

¶ Capitulum sextum.

A Amvero contra eos populo concitato namq; auctor erat. **Ananus** euo maximus pontifi- cum itemq; sapientissimus & qui fortassis ciuitatem conseruaret si insidiatoru manus po-
4 tuisset effugere: illi templum dei aduersus populi turbam castellum ac profugium sibi fe-
1 cere: quod pro domicilio tyrannidis habebant. Acerbis autem malis ad miscebatur etia;
 cauillatio: quae praeter ceteris eorum erat dolori. Tentando enim quanto motu populus teneret: suas
 q; vires explorando sorte pontifices creare conati sunt: cum his vt diximus ex familijs successio de-
 beretur. Huic autem fraudi mos antiquus obtendebatur. Nam & oim sorte pontificatum deferri so-
 litum fuisse dicebant. Re autem vera legere degenerem erat abrogatio firmitatis absq; his ad poten-
 tiam: qui sibi designandorum magistratum licentiam compararent. Itaq; vna sacratarum tribuum
 accita quae emachim appellatur pontificem sortiebantur. Casuq; locus exijt homini per quem ma-
 xima eorum iniquitas demonstrata est. **Phannias** alias phanis quidem filius. **Samuelis** ex vico **Ara-
 thasapathasy** alias **Aphtha** non solum non ex pontificibus orto: sed aperte quid esset pontificatus
 propter rusticitatem penitus nescienti. Deniq; inuitum eum rure obstratum vt in scena fieri solet a-
 lienam ornanere persona indutumq; sacraveste quid facere deberet instituebant ludumq; & iocu es-
 se tantum ne fas arbitrabantur. Ceteri quidem sacerdotes procul expectantes ludibrio lege haberi
 lachrimas vix tenebat: honoresq; sacroru solui grauiter igemebat. ¶ **Pp**ls aut hac eoru audacia non
 tulit: s; oes q; si ad deponenda tyrannide aios irederat. Naq; p'stare ceteris videbat gorgio als goriō iose-
 phi filius & symeo gamalielis ta singlos circuētes q; silynueros i cociōibus hortabāt: quo tandē ali-
 qn libertati corruptores vltū irent: scdmq; locū ab hoibus sceleratis purgate pperaret. Potifices etiā
 probatissimi gamala quidē filius thesaurat ananus Anani filius populum frequenter in cetibus ex-
 probrando eius segnicie contra zelotas excitauerunt Ita enim seipsi vocabant vt bonarum profes-
 sionum emuliac non qui pessimam facinorum immanitatem superassent. ¶ Itaq; in concione popu-
 lo congregato cunctisq; indignantibus occupationes sanctorum itemq; rapinis & cedibus nondum
 autem promptis aduiscendum propterea q; inexpugnabiles id enim erat verum zelotae putaban-
 tur: stans inter eos ananus medius & ad legem respectans cū lachrimis opplesset oculos magis mi-
 chi alt mori satis est antiq dei domiciliū videā tantis refertum doloribus: atq; inaccessa & sancta loca
 sceleratorum frequentari pedibus. Verum sacerdotali veste amictus & sanctissimum venerabilium
 noim onus ferens viuo atq; animę amorę teneor: nec pro senectute quidem meam mortē sustinens
 gloriosam. Igīt solus ibo: & tanq in solitudine animam meam solam dabo pro deo. Nā quid opus vi-
 uere in populo clades suas minime sentiente? & apud quos malorum presentium defensio interijt
 Si quidem rapti patimini ac verberati recitetis. & ne gemitu quidem aperto quisq; prosequitur inter-
 emptos. O acerba cōminatione! Quid de tyrānis queror? Nunquid non avobis vestra patientia nu-
 triti sunt? Nunquid non despectis qui mecum ierant cum adhuc pauci essent vos dum tacetis plu-
 res eos fecistis. atq; illis armatis quiescentes inuolmet arma vertistis: cum primos eoru conatus opor-
 tuisset infringi. quando cognatos conuicijs appetebant. Vos autem negligendo ad depradationem
 noxtos irritastis: quia vastatis domibus nulla ratio ducebatur. Itaq; iam dominos ipsos rapiebāt: eisq;
 cum per mediam ciuitatem traherentur nemo erat auxilio. Illi autem avobis proditos etiam viculis
 affecerunt. Non dico quanto & quales. Sed quot accusatos. indēnatos vinctos nullus adiuuit. Resta-
 bat autem eisdem videre trucidare. Hoc etiam vidimus veluti ex grege mutorum animalium quae
 pcpue ducit hostia ne vocē qdē eoru quisq; emisit nec dum dexterā mouit. Pacemini sibi pacemini
 si sancta etiam conculcari videntes? Cumq; omnes audacę gratos nefarijs hominibus subiceritis
 eorum prestantiam reueremini. Tunc enim profecto ad maiora procederent: si quid maius quod e-
 uerterent inuenirent. Tenetur quidem munissimus ciuitatis locus nunc autem phanum appellat.
 velut arcis arx quēdam siue castellum. Tanta igitur contra vos tyrānide munita & inimicis superve-
 riticem possitis videtis quid cogitatis? Aut quibus vestras sententias applicabitis? An romanos expe-
 ctatis: vt sanctis vestris opulentur? Ita quidem se nostre ciuitatis res habent: eoq; iam calamitatum
 ventum est: vt misereatur nostri etiam hostis. Non exurgitis o laboriosi: respectisq; vulnibus vestris
 quod etiam feras bestias facere videmus. vltum ibitis non suas quisq; recordabitur clades. vt añ ocu-
 los possitis quę pertulerit aduisionem animos acuetis? Perijt apud vos non fallor affectionum omni-
 um carissima: & maxime naturalis cupiditas libertatis: seruitutis autem ac dominorum amantes fa-
 cti sumus: tanq subiugari a maioribus didicerimus. Atq; illi quidem multa & maxima bella vt in li-
 bertate viuerent pertulerunt nec aut aegyptiorum aut medorum potentiae cessere: dum modo ne fa-
 cerent quę iuberentur. Et quid opus esse de maioribus loqui. Hoc ipsum bellum quod nunc cū Ro-
 manis gerimus vtrum commode an cōtra in commode. non palam quid habet causę nisi libertatem. romāorū bellū;
 Ergo qui dominis totius seruire non patimur gentiles nostros ferimus tyrannos. quāq; externis obe-

Ananus ponti-
 fex sapientis-
 mus.

Cauillatio mala
 q; caute forte po-
 tifices creare
 conati sunt.

Phanis vir oino
 iutilis & ignoras
 forte irrisorie
 ad sacerdotiū;
 assumit vñ cete-
 ri sacerdotes le-
 ge ludibrio ha-
 berividentes la-
 crimabantur.
 Zelotę cur vos
 cati. Ananus cō-
 gregato poplo
 cūctisq; idigna-
 tibus tāta mala
 stās iter eos flēs
 mori cupe se di-
 cebat cū videret
 sacra loca scele-
 ratorū pedibus
 frequentari nota-
 elus orōne que
 defiet citatis &
 tēpli desolatio-
 nem.

Phanū tēplū ve-
 lut arx siue ca-
 stellum.

Q; apd ens nō
 fit cura liberta-
 tis p q; tāta bel-
 la prēs sustineat
 p q; ēt expectat
 romāorū bellū;

Liber quartus Iosephi Iudei

Si iā arōānis ca
pti essēt nihil a
cerbius ab his ex
periti q̄ nunc ab
istis, &c.

Monetq̄ primū
eos iuadere q̄
quotidie eorū
nūerus augētur
Iniquissimus q̄q;
ad sibi silens p
fugit.

Pulcrū p sacris
& deo mori.

dientes ad fortunā semel id referunt cuius iniuriaviſti sunt & vero pessimis suorū cedere igna uorum
est. & cupientium seruiēdi. ¶ Ad hęc autē q̄a Romanorū mentio facta est: non vos celabo quid dū lo
quor interuenerit. mentemq; retraxerit. Quod etiam si ab illis capti fuerimus absit autem dicti hu
ius periculum nichil acerbius experiemur q̄ isti nos affecerunt: quo autē pacto non lachrimis dignum
sit illorum quidē in tēplo donaria cernere: gentiliū vero spolia qui nobilitatem huius maxime oim
ciuitatis compilauerunt. eosq; viros trucidatos videri quibus etiam illi post victoriam temperassent
& Romanos quidem nunq̄ transgredi aulos esse limitem phanorum. aut sacratē quicq̄ consuetudi
nis prēterire: sanctorum autem ambitum quamuis procul aspectum perhorrescere: quosdam vero in
his locis natos ac sub nostris moribus educatos & qui iudei vocarentur inter mediā sanctā de amba
lare manibus adhuc suis gentili cede calentibus: Quis igitur externum bellum metuat ex compatio
ne domesticis? Multo nobis equior est inimicus. Nam si propria rebus sint aptanda vocabula fortas
se reperientur legum quidē nobis confirmatores fuisse romanos: hostes vero intus habere verum
hos insidiatores libertatis exitio debere neq; facinoribus eorum dignum posse excogitari supplicium.

¶ Certum est idemq; omnibus vobis & ante orationem meam esse persuasum atq; ipsis vos rebus
quas pertulistis in eos esse commotos. Pleriq; autem fortasse multitudinem eorū atq; audaciā refor
midāt: & præterea q̄ in loco superiore cōsistunt. Sed hęc v̄estra negligentia conflata sunt: ita nunc
magis proficient si moriamur. Nā & numerus eorum in dies singulos alitur eo q̄ iniquissimus quisq;
ad similes profugiat & audaciam plus accendit. q̄ nullum ad huc eis impedimentum interuenit. Is
coq; superiore vtuntur. Et quidem cum apparatu his tempus demus. Quod si aduersus eos ne cepe
rimus: humiliores erunt. Michi credite: conscientię celsioris loci beneficium ratio perdet. Fortasse au
tem dei sprata maiestas in ipos tela retorserit: suisq; missilibus impij consumuntur. Videant nos tan
tummodo & deiecti sunt: quamq̄ pulchrum est vt etiam si quod periculum imminet pro sacris iam
is moriamur: ac si nō p liberis & coniugibus pro deo tamen eiusq; sanctis animam profundam.
Præbebo autem manum atq; sententiam: & neq; consilium vobis vllum deerit ad cautionē: neq; me
corpori meo parcere videritis.

¶ Anano contra zelotas populum ad hortante qui licet ad subeunda pericula seipsum propiū
exhibebat Anano itaq; exercitū ordināte Zelotē cunctis eius cognitis conatibus in eum commo
uetur & profluentes nemini obuio parcebant fuitq; ex vtraq; parte cedes maxima & sauciatis popu
laribus ad domos reportatas Zelotarum quisq; letus ad templum portabantur sacri humum cruo
re prēfundentes vnde latronibus semper conualescentibus populares irascebantur. Ananus vero cū
suis in templis Zelotas obedit: sed sacris portis manus noluit apponere. & ne templo bel
lum inferre videret lex fore milia armatorū custodes in porticibus collocat. Iohannes autē gylcalen
sis oibus istis exicij causa fuit. hic enī dolis plenus simulās se quē populus vellet sentire oē Anani &
suorū cōsiliū Zelotis pditiose indicabat & imoderatis obsequijs intētionē occultabat. maximus enī
erat adulator & nō accitus archanorū assiduus pditor. & suspectus habebat. Ois autē ab eo tollit su
ipso ipso fidelitatis & b̄n̄uolētię dātē sacramentū & cū suis cōsilijs adhibebat legatūq; mittit ad
zelotas. q̄bus secreta reuelat multa etiā cōmiscendo mēdaciā Ananū q̄ ad Vespasianū misisse accu
sātū pperet capere ciuitatē & crudelitatis arguebat.

¶ Capitulum septimum.

Ananus contra
zelotas populū
hortatus ē & q̄
q; ad subeunda
picula p̄mptus
exhibebat. &c.
Anano ordinā
te exercitū ze
lotē cūctis eius
cognitis conati
bus in eū cōmo
uent & p̄siliētes
nemini obuio
parcebant.

Is ananus contra zelotas populum hortabatur non quidem nesciens iam expugnari
vi posse propter multitudinem ac iuuentutem animorumq; pertinaciam multoq; ma
gis propter conscientiam commissorum: nec enim concessum iri extremam veniam
his quæ per petrauerant sperabant: verum tamen quiduis perpeti prestabilius existi
mans: q̄ in tanta rerum perturbatione cohibere. ¶ Populus autem duci se clamabat in
eos contra quos rogabatur & ad subeunda pericula quisq; promptus erat.
¶ Sed dum ananus magis idoneos discerneret atq; ordinaret ad prælium zelotē cunctis eius co
gnitis: certos enim qui omnia sibi nunciarent: habebant in pontificem commouentur ac
modo per cuneos simul vniuersi proflunt: neq; obuio cuiq̄ parcebatur. Cito autem ananue po
pulum congregauit multitudine quidem superiorum: armis vero constipati non erant zelotes infe
riores. ¶ Alacritas vero quod deerat in vtriq; supplebat. Nam & ciues armis iram conceperant
fortiorem: & qui de templo exierant quamuis multitudine maiorem audaciam. Quippe illi qui
dem habitare se in ciuitate minime posse arbitrabantur: nisi zelotas eximerant. Hi vero nisi vince
rent nullum se subituros esse supplicium. Manus autem conserere pro ducibus obedientes moti
bus animorum. Et primo quidem in ciuitate ac pro templo eminens missis lapidibus semel inuicem
appotebant: si vero aliqui pars tergaverit victores gladijs vtebantur. Cumq; plurimi sauciarentur
multę cedes vtrubiq; fiebant. Et populares quidem i domos referebantur a suis zelotarū vero quicq;
E

ulneratus fuisset in templum ascendebat sacram humum cruore perfundens ut solo eorum sanguine
iolatam religionem recte quis dixerit. Semper quidem latrones excurrere in congressibus conua-
bant. Irati vero populares (proficiente quotidie numero suo) cum desides increparet quisque a tergo
quebantur non aperiendo fugientibus viam inuitos eos repugnare compellerent: vniuersos quidem
eos conuertunt. Illis autem (qui vim ferre non poterant) paulatim ad templum recedentibus: irrupit
na cum socijs ananus. Vnde factum est ut eos (qui ambitu exteriore caruissent) motus inuaderet: iō
in murum interiorem fuga recepti mature ianuas occluderet. Verum anano portis quidem sacris
natus asserere non placebat: hostibus quoque desuper tela torquentibus nefas esse existimans etiam si
uicisset non lustratum prius populum introducere. Ex omni autem suorum multitudine sex fere ar-
natorum milia sortitus: custodes in porticibus collocat. Hic autem qui succederent in excubijs alios
per ordinem ponit. Multi autem honestorum ab obrimatibus ad id electi: mercede conductos paupe-
res vice sua presidij destinabant. ¶ Fit autem istis omnibus excij causa iohānes (quem ex gyscalis
effugisse praediximus). Is enim dolis plenus & acerbissimam dominationis cupiditatem mente circum-
erens iam dudum rebus communibus insidias moliebatur. Itaque tunc eadem (que populus) sentire
e simulans aderat anano tam diebus cum proceribus capienti consilium: quod noctibus peragrati custo-
lias. omniaque secreta zelotis renunciabat: nullumque populi consilium non priusquam caperetur inimici sci-
bant eius indicio. Immoderatis vero & ananum & populi principes placabat obsequijs: ne in aliqua
uspicione veniret & afficeretur. Sed hec eius honorificentia in contrarium vertebatur. ¶ Erat enim
adulationum varietate suspectior: eoque ipso quod etiam non accitus assiduus erat archanorum proditor
habebatur. Et enim prospiciebat Ananus omnes qui ad se concurrerent intelligere. quia quae iohānes
aceret suspicionem nuntiationis habebant. Summouere autem illud non erat facile: neque possibileque ma-
iorem praualeret. Ac praeter hoc multorum non ignobilium qui summis rebus adhibebantur. patrocinio
succinctus erat. Visum est igitur ab eo sacramentum beniuolentiae causa peti nihilque dubitans & fidem
se populo seruaturum iurauit. & neque factum eius inimicis ullum neque consilium proditurum vnaque de-
ponendis rebellibus & manu & voluntate operam collaturum. Itaque Ananus eiusque socij (quoniam in-
rato crediderunt) nullaque iam suspicionem suis eum consilij adhibebat. Moxque ab his de etiam concordiae
causa legatus intromittitur ad zelotas. Curae namque habebant ne phanum culpa sua pollueretur neue
quisque in eo procuberet iudeorum. Ille autem (quasi Zelotis ac non contra pro beniuolentia iurauisset egre-
sus ad eos) medius constitit & sepe quidem se illorum causa in magno periculo fuisse dixit: ne quid se-
cretorum ignorarent quae in eos Ananus cum socijs cogitasset. Nunc autem ingens cum ipsis omnibus
subiturus esse discrimen nisi diuinum quoddam praesto fuerit adiumentum. Nihil enim iam morari ana-
num. Sed persuasisse quidem populo ad Vespasianum legatos mittere ut ad capiendam ciuitatem quae primū
venire properaret. Indixisse autem lustrationem postero die ut simulata religione intromissi vel etiam vi
praelio manus confererent: se autem non videre quamdiu aut custodias sustineant. aut cum tanta manu
ade congregarentur. Ad haec addebat quod ipse dei prouidentia transactionis esset causa legatus. Hec ei
spe ananum his proponere: quod nihil suspicantes eos subito aggredieretur. Itaque oportere si quis haben-
dam rationem vitae duceret: aut custodibus supplicare: aut foris aliquod praesidium petere. Quod au-
tem si victi essent veniae spes foueret immemores esse audacie suae credere aut simul ac factores peni-
tuerit amissorum in gratiam statim eos qui perpeffi sunt reddituros: sed noxiam quidem sepe inuisam
etiam in penitudinem fieri: levis autem iram in licetia seuiorem. Imminere autem illis aut interfecto-
rum amicos atque cognatos tantumque pro dissolutis legibus ac iudicijs indignatione flagitantem ubi
etiam si qua pars misericors fuerit maior etiam irascendum turba celabit. Salta qui dem variabat iohā-
nes terrorem iniiciens multitudinis extremum vero auxilium aperte quidem indicare quod diceret non
audebat. Idumeos autem significabat. ut autem principes. Zelotarum priuatim etiam commoueret cru-
delitatis Ananum arguebat ipsos eum maxime minitari confirmans.

¶ Legati a Zelotis ad Idumeos pro auxilio mittuntur quia (ut iohannes finxerat) Ananum Ro-
manis dicebant velle tradere ciuitatem. Idumeorum enim natio ad motus est. facilis rerumque leta muta-
tionibus atque ad arma promptissima. Congregati itaque prope ad viginti milia cum quattuor ducibus
veniunt iherusalem. Ananus autem cognita legatione & aduentu idumeorum portas eis clausit: mu-
rosque custodes apposuit atque verbis concordiam voluit suadere. Stans ergo in aduersa turri post ananum
Iesus pontificum euo longissimus ad Idumeos orationem habuit ipso (quod perditissimis hominibus co-
tra iustos auxilium vellent dare) increpando & post multa illos (ut contra tyrannos auxilium ferant
exorat eorum manifestans tyrannidem templumque (quod omnibus est venerabile) prophanasse accu-
sat. Committit quoque depositis armis de discordijs iudicare: aut si non velint neutri fauentes parti p-
catu recedant.

Capitulum octauum.

Ananus ne vi-
dentur bellū te-
plo inferre sex
milia in portici-
bus constituit &c

Iohānes gyscalē
fisdolis plenus
simulās se sentire
que populus vel
let omne ananū
& populi consiliū
zelotis indicabat
& immoderatis
obsequijs inton-
ationē occultabat

Sacramentū fide-
litatis iohanne
dante oīs ab eo
suspicio tollit &
eū suis consilijs
adhibet legatus
quod intro mittit ad
zelotas quibus se-
creta reuelabat
multa et commi-
cedo mendacia.
Iohannis men-
dacia.

Liber quintus Iosephi Iudei

Mittit a zelotis
legati ad idumeos
p auxilio qa (vt
iuxerat iohes)
anani dicebant
ciuitate roanis
tradere.

Idumeorum natio
ad motus facilis
& reru mutatio
nibus leta & ad
arma promptis
sima.

Idumeorum viginti
milia cum quatuor
ducibus veniunt
hierusalem.

Oro Iesus ex turri
idumeorum in
crepatoria.

Contra falsos ac
cusatores.

Mors gloriosa
captui potior
vita.

Rat aut eleazarus Symonis filius (q etia pter alijs idoneus e videbatur) ete consulere & que consulisset efficeret) iteq zacharias filius apheali alias D phaleci vterq a sacerdotibus genus ducetes. Hi pter combes (et priuatis leg. terminatiōibus cognitis) q; anani factio potētiē sibi cōparādē cū iōanos ex accereret. nā & hoc iohānes affixerat diu qd agerēt dubitabāt agūstī ipis festiatiōe cōclusi. Populū ei haud mīto post eos aggredi paratū ēē cogitabāt: exnīvero subsidij facultate īsidiarū sibi celeritate p̄cepta prius forent oia paterēt: quāvtauxiliōrū qsq̄ ista cognosceret aduocari tñ placuit idūos (scripta breuif epistola) q' circumēto pp̄lo ananys vellet roanis metropoli p̄dere. Ipi at p̄libertate dissidētes ī tēplo custodiēt minimāq; ipis salutē sibi p̄mitterēt: ac nisi mature subuenirēt ipos qdē anano atq; amicis ac vero ciuitatē romanis illico subrugādā. Et pleraq; nūcijs ad rectores idumeorū referēda mādabāt. Ad hoc etiā lecti sunt viri strenui: & dicēdi peritissimi & ad p̄suadēdū satis idonei: q; his rebus esset vtilius pedū velocitate p̄stātes. Nā idumeos cōfēti parituros certū erat qd turbārū cupiēs & incōdita esset natio sēp; ad motus facilis atq; dispēsa. & reū mutatiōibus lēta īminisq; petētiū blādijs ad armis p̄optissima: & velut ad festorū quādā solēnitatē sit ad p̄lia p̄perās. Celeritatē at nūcij exgebāt atq; istis nihil deerat alacritatis. Vterq; at vocabat ananias. Iāq; rectores aderāt idumeorū. Illi autē simul epistola mādatisq; attoniti: quāsi furibūdī circūcurrere gētē ac militiā denūciare cōperūt. Itaq; mox & dicto citius multitudo cōuenerat oēs q; p̄ libertate metropoleos rapiebāt. Cōgregatūq; ad viginti milia cū ducibus quattuor hierosolimā veniūt. hoc est iohāne & iacobo iosef alis. Et p̄terea Symone Caziē alis Thecni filio: & phinea Cūsoth alis Clusot filio. Ananū at p̄lo legatorū itemq; vigiles eius non latuit: necnō & īpetus idumeorū. Hoc ei ante cognito portas clausit. & mutis custodes appoiuit. Non tñ ei vīdū est bello cū his cōgredi: sed verbis ante eis p̄suadere cōcordiā. Stans ergo in aduersa turri post ananū Iesus pontificū euo lōgissimus. cū multe inquit turbarie turbe tenuerint citraē: in nullā re miranda sic fortuna est. vt in eo q; pessimis etiam īopinata cōspirant. Etenī per ditissimis hominibus auxillio cōtra nos tanta cū alacritate venistis quanta neci barbaros (aduocante vos metropoli) venire decuisset. Et siquidē videre cōsentionē vestram similem ēē his hoibus qui vos rogauerūt non estimare īpetū capere rationem. Nihil em̄ eque ac morū cognitio concordiam firmat. Nunc ergo illi siquis eorum singulos explorauerit. mille mortibus digni reperirentur. Nam ludibria & pugnamenta totius rustice plebis luxu absumptis patrocinijs suis postq; in vicis & ciuitatibus proximis audaciam exercuerunt: postremo in sacram ciuitatem clam influxere vt latrones solumq; religiosum immanitate scelerū polluerunt eosq; videas inter sancta sine moerū ebrios & auditate vētis peremptorū spolia cōsumentes. Vestra vero multitudo armatorūq; talis ornatus est: qualem deceret esset si publico vos cōsilio metropolis īuitaret in alienigenas laturos auxiliā. Quid igitur hoc esse quis dixerit nisi forte intus cū pro nequissimis cōuenisse integre nationis vestre arma videat cōspirasse. Iam dudū reperire nequeo quidnam fuerit. quod vos tam cito cōmouerit. Nec enim sine magna fieri potuisset. vt arma pro latronibus aduersus cognatū populū caperetis q; Romanos audistis & proditiōē. His autē quidam nostrū nunc obstrepebāt liberande metropoleos causa venisse dicentes. Vnde mirati sumus preter aliā noxiōrū tale cōmentum. Viros enim natura libertatis amatores eoq; maxime cū extremis hostibus pugnare paratissimos aliter cōtra nos efferare nō poterant q; vastatā libertatis proditiōe mentita: sed enī cōsiderare vos oportet quivos inimicilauerint: fidemq; in nos veritatis ex rebus cōibus nō ex ficto sermone colligere. Quid ei posse nūc de mū nos dederimus roanis cū ab initio licuerit aut ab his non deficere: aut qui defecimus cito venire Igrāz priusq; circa nos oia vastarēt. Nāq; iā ne volentibus quidē vobis transactio facilis ē cū & sup̄bos eos effecerit galilea sub iugū missa: mortēq; grauiorē afferant turpitudinē appropinquantes. Placere quidē q; in me est: pacē mortī ante pono. Semel autē bello appetitis postq; pugna cōmissa est gloriōsa mortem vitā captui existimo potiorē. Sed vtrum nos populi principes aiunt clam misisse aliquem ad Romanos an etiam totum populum cōmuni suffragio. Si quidem nobis dicant quos amicos miserrimus qui serui fuerint proditiōnis ministri. Cum iret aliquis deprehensus est. Rediens captus est. Litteras nacli sunt. Quemadmodū autem tātam ciuitum multitudinē lateremus: cum quibus omni hora versaremur. Paucis etiam atq; his inclusis qui de tēplo ne in ciuitatē quidem: prodire possēt quo pacto sunt cognita: quē occulte extra ciuitatē fierent: an vero nō cognouerūt qñ ausorū penē redde de sūt donec aut sine moerū fuerunt. neminem nostrum proditorem suspicabatur. Sin ad populū causam referunt: publicū habuit nempe consiliū nemo aberat contioni: Ideoq; manifestior ad vos nūcio citius fama properasset. Quid opus erat legatos mittere: cum certa nobis esset de transactiōe sententia

quid designatum sit dicant. Sed he quidē male periturorum & instantes penas euitare cupienti-
 n causationes sunt. Cum etiam si ciuitatem manentem prod i fors afferret. ideoq; ipsos qui nos cri-
 inantur auctores quoq; audacię vnum malum decem videretur prodicio. ¶ Vos aut oportet quia rogat auxilium
 mecum armis adestis primum (quod est iustissimum) adiutare metropolim & vna nobiscum tyrā cōtra tyrannos
 os eximere per quos iudicia dissoluta sunt: qui ceteris legibus sua iura gladijs permiserunt. Deniq; ferant eorum
 obiles viros non inculpato ex medio raptos foro primum vinculis cruciarunt: deinde non voce ne-
 rannidem ma-
 pree eorum morati neci dederunt. Licet autem vobis non belli legi introgressi horū videre argu-
 nifestauit.
 entum quę dixit desolatas domos rapinis: coniuges in veste lugubri ac familias peremptorum: ac
 totam ciuitatem vlulatus & fletus. Nullus enim nō expertus est persecutionem impiorū: qui ad hoc
 isanie prurperunt vt latrocinalem audacia non solum ex agris atq; alijs ciuitatibus in hanc quę &
 apud & facies gentis est sed in phanum etiam ex ciuitate transferrent. Deniq; hoc sibi ad excursu-
 d profugium elegerunt itq; si quis illis est eorum quę in nos comparatur: & locus toti orbī terre ve-
 erabilis quicq; ab vniuersis alienigenis ab extremo limite vndiq; venientibus honoratur: per has quę
 pud nos pretermata sunt bestię conculcatur. Exutis autem rebus desperatis. populos committi po-
 ulis & ciuitatibus ciuitates gentesq; in sua viscera delectum habere: cum debueritis (vt dixi) quod
 acti esset optimum ac daceret nobilium nocentes eximere. atq; hāc ipsam fallaciam vtumire quod
 uillio nos aduocare ausi sunt: quos metuere vindices debuissent. Quod si eiusmodi hominum pre-
 es reuerendas putatis: attamen licet vobis armis depositis cognatorum habitu introire ciuitatē: me-
 liorq; iter hostes auxiliatores iulce pto nomine de nostris discordijs iudicare. Quamq; reputate quid
 habebunt commodi cum de manifestis ac de tantis criminibus apud vos causam dicturi sunt: q ho-
 minibus non accusatis ne verbum quidem facere permiserunt. Ferant igitur hanc ex nostro aduētū
 gratiam. Si vero neq; nobilium indignati neq; iudicare vultis: tertium restat nec relictis vtriusq; parti
 bus nec nostris cladibus insultetis: nec cum insidiatoribus metropoleos maneatis. Nam & si maxime
 cum romanis quemq; nostrum suspicamini collocutum: obseruare vobis itinera licet tumq; demum
 ueni metropolim cum factum aliquid eiusmodi patuerit quale delatum est: & in auctores eius si cō-
 niti fuerint vindicare. Non enim vos preuenient hostes iuxta ciuitatem sedibus positos. Sin hōrum
 nichil vobis gratum aut mediocre videtur portarum claustra miremini: quatenus arma portabitis.
 Hec quidem ihesus loquebatur.

¶ pphanaue
 tūt tēplū quod
 oibus ē uenera-
 bile

Committit eis
 depositis armis
 de discordijs iu-
 dicare aut si nō
 velint neutri fa-
 uentes parti res-
 cedant.

¶ Indigenas idumeis (quia peratum non inuenissent introitum) Symon vnus eorum respondet
 iudeis. ¶ Symon nationem contra pontifices ostendens qui communem omnibus ciuitatem sibi clauerint
 & Romanos fortasse coronatis portis parati sint recipere. Hic enim post multas increpationes sede-
 claustris Zelots auxilij & dei domiciliū velle defendere atq; pro patria ppugnare: his quoq; dictis
 idumeorum multitudo clamore concessit. vnde Iesus tristis duplici bello oppugnatam videns ciuitatem
 recubitantem idumei prope murū tabernacula posuerunt. Tantaq; nocte illa horreda fuit tēpestas vt
 apud quos certum erat hominum mundi exitio statum esse turbatum quod maximū fuit portētiū
 idumeis atq; opidanis vnā afferens opinionem Zelote aut solliciti congregato cōsilio idumeis co-
 cluserant iuuuēre serātmq; portam aperientes idumeos introducū. ¶ Capitulum nonum.

Idumeis indit-
 gnatis (quia in-
 troitū paratum
 non inuenissent
 Symō (vnuseo
 rum respondet

Idumeorum aut nequāq; multitudo animi attendebat: ardens iracundia (q nō paratū
 habuisset introitū) p q armis iter se duces indignabant captiuitatē esse existimātes. li-
 ea quibulcā iuberibus deposuisset Vnus aut ducū Symō filius Cazię als Cathla vix
 placato suorū tumultu stās in eo loco vñ exaudiri a pontificibus posset. Nō iā mirati se
 (ait) si libertatis ppugnatores i tēplo custodierēt inclusi cū illi cūte gēti cōmunē clau-
 serit citatē. Et rōanos qdē fortasse coronatis ēt portis recipe sint pati. Idumeos at ex
 turibus alloquā captaq; iubeat p libertate arma plicere cognatisq; nō credētes custodia citatis iudi-
 ces eos discordiari fieri vellēt: & alios accusando q indemnatos ciues occiderēt: ipsi totam damnēt
 ignominatiōē. Deniq; (ait) vrbem omnibus alienigenis religionis cāsa patentem: nunc domesticis
 praeclusis. Valde enim cōtrā vos festinabamus & ad gerendū cum gentilibus bellum: qui ob hoc
 pparauimus vt vos seruāremus liberos. Nepe talia vos etiā hij quos obsidetis leserūt tāq; verisimiles
 vt suspiciōis in illis quęq; colligitis. Deinde quā reipublicę defensores intus i custodia tenētes genere
 cū iūctissimis gentibus simul vniuersis ciuitate periclitā tyrannidē perferre dicitis. cū iam contume-
 liosis non iubeatis obtemperare pceptis homēq; potētię alijs qui vos tyrannos patiuntur annecti-
 tis: quis cauillationē vñ sermonis tulerit cū res repugnatū videat ex omni vobis etiam nūc idumeos
 excludētibus citate. nāq; ipsi nos a patrijs sacris arcetis: recte quis eos inculpauerit qui custodiuntur in
 tēplo: quod cum ausi essent plectere p dirores quos viros nobiles innocētes pro societate facinoris di-
 citatis: non a vobis inceperint: summaq; proditiōis membra preciderint. Sed licet illi molioresq;

Liber quartus Iosephi Iudei

Iesus tristis duplici bello oppugnata videtur ciuitate recellit

Idumei prope murum tabernaculum posuerunt

Zelotarum consiliis congregatum ut Idumeis subuenirent.

zelote feratam portam aperuerunt & Idumeos introducunt.

Custodibus occisus ois multitudine ad clamorem suscitatus & raptis armis ad viciscendum properabat. congressus Idumeorum.

res poscebat inuenti sunt: nos tamen domicilium dei seruabimus Idumei & pro communi patria pugnabimus: tamque foris irruentes quam intus insidiantes hostes pariter viciscemus. Hic autem manebimus pro muris armati: donec aut romani vos aspiciendo liberent: aut ipsi recuperata libertatis causa mittentini. His dictis ydumeorum quidem multitudo clamore consensit. Iesus autem tristis recedens cum nec Idumeos quicquam sentire moderatum: & duplici bello oppugnari ciuitatem videret. Quippe nec Idumeorum tumor & spiritus quiescebat indigne ferentium contumeliam quod essent ciuitati prohibiti: & quod zelotarum vires esse firmas crediderant erubescerentium postquam nichil eos sibi auxiliari posse viderunt ut iam venisse peniteret. Pudor autem nulla re poenitus gesta redeundi penitentiam superabat. Itaque ibidem prope murum temere tabernaculis positis: manducandum esse statuerunt. Infinita vero hiems nocte illa ventique violentia cum imbris orti sunt: & crebra fulgura: horrendaque tonitrua concussaque terre vastumugitus. Certumque apud omnes erat hominum exilio mundi statum esse: tum neque parum quid rerum hec signa portendere: vna vero Idumeis & opidanis erat opinio: his quidem irasci deum militie causa existimantibus neque se posse euadere: si aduersus metropolim armamouissent: ananiam autem eiusque sociis etiam sine prelio vicisse deumque bellam pro se administrare credentibus. Sed profecto falsi erant interpretes futurorum & que sui passuri essent contra hostes fore dictabant. Verum Idumei cateruatim densatis corporibus inuicem sese fouebant scutisque contexti protecti capita minus pluuia lebebantur. Zelote vero magis illorum quam suo periculo cruciabantur: collectique deliberabant si quam illis recipere subsidij machinam possent. Horum autem ardentioribus videbatur vi armorum custodes inuadere: atque ita in ciuitatem impetu facto palam portas aperire: ut hostes perire. Nam & custodes ex improviso & quod plures inermes ac belli inexpertes essent facile transgredi: & multitudinem ciuium difficulter colloqui posse quoniam domi quicquam propter hyemem non reuerteretur. Quin & si periculum aliquod intruenerit: quibus subuenire quam negligere tot copias suisque imperituras. At qui prudentiores erant vim quidem adhibere dissuadebant. Non enim suis tantis quod si stodes ampliare: sed etiam ciuitatis murum videbant propter Idumeos diligentius custodire: & vixisse se ananiam oibus horis iuuilere custodias existimabant. Sed hoc aliis noctibus ita habuerat: ille vero non sua desidia requieuerat: sed ut ipse & custodum manus fato intrerent. Namque iam nocte percreta & algente hyeme custodes in porticu dispositos opprimit somnus. Accedit Zelotis subito consilium ut feris templo sacratis portarum vectes secarent. Affuit autem illis ne exaudiretur crepitum: & tonus & crebra tonitrua phanoque egressi ad murum clanculo veniunt: feratamque portam (que ad Idumeos erat) aperiunt: illi autem primo ananiam conari aliquid suspicari: unusquisque dexteram ad gladium quasi bellum applicat mature. Deinde (his qui ad se venerant agnitis) introibant. Qui quidem si sic manu ciuitate vertere voluissent nihil obstabat quo minus simul totus populus interiret: tanta ira feriebant. Sed Zelotas prius eximere custodia festinabat illis quoque multum precibusque eos receperant ne deiret malis obsessos quorum gratia venerat. neque his acerbius periculum importaret: captis enim custodibus ciliorem ipsi in ciuitate fore impetum. Sed si semel eos concitassent. iam illos contineri non poterat: senferunt congregatum & per ascensum nitentibus se opponere. Idem sibi Idumeis visum est.

¶ Zelote Idumeis ingressis mixti in custodes irruerunt: quibus occisus ois multitudo ad clamorem suscitatus & raptis armis ad viciscendum properabat primum quidem solos Zelotas aliquid committens quasi eos superaturi numero confidebat. Sed Zelotis Idumeorum clamore geminantibus & horribiles ois voces faciebat tempestas. Nemini autem Idumei crudelissimi parcebant neque fugam dederat locus neque spes fuit salutis. Octoginta autem milia & quingenti illa nocte fuerunt occisi postquam quos Ananiam & Iesum occiderunt in sepulchros dimittentes contra Iudeorum mores qui etiam crucifixos ad totis occasum deponunt & sepeliunt. Mors enim Anani ciuitatis excidii principium fuit. Erat enim vir laudabilis iustissimus qui commodis propriis communes anteponebat utilitates. Iesus quoque ceteris

Amque in templo per ciuitatem subibant. cum suspensum zelote aduentum eorum prestolarent. Denique his ingressis etiam ipsi confideret ex interiore phano arogessi sunt mixti: Idumeis in custodes irruerunt. Ceteris autem nonnullis (quos somnus oppresserat) omnis multitudo ad clamorem vigilantium suscitata est. Raptisque armis ad viciscendum non sine stupore properabat. Ac primum quidem zelotas solos conari aliquid suspicatus quasi eos superaturi numero confidebat. Vbi autem foris alios circumfundi viderunt Idumeos irrupisse senserunt & cesserunt. Et maior quidem pars eorum armis pariter scutisque depositis inquestibatur & pauci vero iuuenum fortiter communi occurrerunt Idumeis aliquandiu segniorum multitudinem protegebant. alij cladem ciuitatis habitatoribus nuntiabant. Illorum autem auxilio venire nullus audebat cogitare Idumeos irrupisse: sed ipsi quoque irrita vociferantes cum flatibus respondebant & plurimisque miserum in

scribatur violatus. si quando custodum quispiam periculum incidisset / Cum & zelotæ Idumeorū clamorem geminabant magisq; horribiles faciebat tempestas omnium voces. Nemini autē Idumei parcere q; natura crudelissimi ad cedes erant & hieme grauiter afficiebantur propterea his qui se excluderant vt inimicis vtebantur tam supplicantibus q̄ repugnantibus infans multos etiam cognatio- nem referentes alias recordantes vtq; commune phanum refereantur orantes gladijs transfigebant. Nullus autem fugiendi locus: neq; spes erat salutis. Compulsi autem circa se magis vi oppressi lania- bantur: cum recedendi spaciū non daretur: nec interfectores a cedibus temperarent incerti aut qd agerent in ciuitatem se precipitabant miseri: vt mihi videtur eo quod fugiebant voluntarium subeti- tes exitium donec templum exterius sanguine redundauit: Octo autem milia quingentos mortuo- os dies inuenit. Nec nunc his ydumeorum ira facitata est: sed versis in ciuitatem manibus omnes domos diripiebant quęcunq; fortuito inuenissent morti dabant. Et cæterę quidem multitudinis ce- dem superuacua esse ducebant. Pontifices autem peruestigabant & in illos pleriq; ferebant sta- timq; comprehensos obtruncabant: astantes super eorum cadauera nunc Anano populi beniuolen- tiam: nunc Iesu quę de muro dixerat exprobrabant. Ad hoc autem impietatis progressi sunt vt eos etiam insepultos abijcerent cum præsertim iudeis tanta sepulturę cura sit vt eos etiam iudicio cruci- suffixos ad solis occasum deponant atq; sepeliant. Et quidem non errauerint si anani mortem di- xero excidij ciuitatis fuisse principium & ex illo die muros euerfos: remq; publicam iudeorum peris- se quo pontificem rectoremq; salutis suę iugulatum in media ciuitate viderunt. Erat enī & al's vir laudabilis atq; iustissimus: & præter nobilitatis ac dignitatis & honoris quo erat præditus amplitudi- nē infimis amabat equatilibertatis aut maxime fautor erat: & qui populi affectaret iperiu. Commodis aut ppris cōmunes semp vtilitates ante ponebat. sup oīo paci studēs. Sciebat enī romanos nō posse expugraturū: ac pspiciebat vt si pauci viriliter nequissent iudei vel summi superassent: vt aut breuiter dicā anano ad trāsfactionē venissent. Mirus ei erat dicere: mirus populis persuadere quę vellet lāvero ipediētes bellantesq; fugerant. Plurimū aut moliri sub tali duce attulisset rōanis. Ad iūctus ēt erat Iesus illo quidē cōparatione inferior. Sed ceteris præstās vt pote qui deo tāq; violatam ciuitatē perire flāmisq; sancta purgari vellet cōsulto defensores eorū & qui ea carissima duceret apertasset. Itaq; pau- lo ante sacris vestimentis amictos: ac toto orbe celeberrime religionis auctores quiq; vndiq; ciuitatē B commeantibus venerabiles habebantur: iacere nudos prædā canibus: ac feris videreq; Quos quidē viros ipsam puto genuisse virtutem: tantum licuisset vicij fientem.

¶ Explicit Liber quartus.

¶ Incipit Liber quintus.

¶ Anano & Iesu occisis Zelotę cum idumeis passim plebem quasi mirabiliū animalium greges mactabant nemini parcentes sed ante mortem eos verberibus afficiebant & tormētis. Nullusq; palā flere neq; mortuos audebat sepelire duodecim milia nobilium crudeliter fuerunt occisa. Zacharium quoq; illustrem virum improbis inimicum & probis amicum prodicionis crimine apud septuaginta viros rāto accusant. Qui obiecta sibi crimina diluit: & contra Zelotas eorum manifestat iniquitates. Igitur omnes septuaginta iudices pro Zacharia mori maluerunt: q̄ cōtra eum ferre sententiā. Sed ze- lotę duō illum in templo occidentes in vallem proiciūt atq; a templo expulerunt iudices. Idumeos itaq; iam pōnitet venisse ueq; his gesta placebant. Quibus zelotarū quidem secreto omnia zelotarū manifestauit facinora. vnde ipsi maiorum vitantes societatem quorum non sponte: sed decepti fue- runt participes in domos solutis custodijs recedunt. Sed ipsis recedentibus zelotarum creuit insolē- tia qui in fortes viros & insignes cedibus seuiebant omnemq; volebant delere nobilitatem: Goryon autem libertatis amator cum multis alijs occisus est. Niger quoq; vir in bellis strenuus cicatrices vo- citando ostendens extra portam ductus occidit: ipsiq; supplicante sepultura denegatur. Ipse ve- ro moriens. Romanos vltiores famemq; atq; pestilentiam contra impios imprecatus ē. Omnibus cer- re mortis occasio excogitabatur. Soliq; ignobiles & fortuna humiles mortem euasere.

Capitulum Primum.

NANO quidem & Iesu eiusmodi finis euenit. post illos vero tā zelotę q̄ Idumei passim plebem quasi nefandam animilium gregem irruendo mactabant Et vul- gus quidam in quouis loco deprehensum necabatur: corptos autē nobiles ado- lecētes vinctos in carcerem concludebant spe nonnullos eorum sibi posse socia- re nece dilata. Verum hæc nullum mouebant sed cuncti mortem præoptauerunt: dum modo ne aduersus patriam communem nequissime conspirarent. Seuis- sime tamen ante cedem verbera sustinebant: exulcerati plagis atq; tormentis. Cūq; iā corpus nō sufficeret truciatiibus: tandē gladium merebant. Quos autem

Fl. iij.

Liber quintus Iosephi Iudei

Nullus palā fle
re audebat ne
q; sepelire mor
tuos &c.

Duodeci milia
nobiliū crudeli
ter occisa.

Zacharias ob
lecta sibi crimi
na diluit & con
tra zelotas eorū
iniquitates ma
nifestat &c.

Omēs lxx. iudi
ces p zacharia
maluerūt mori
q̄ cōtra eū fer
re sententiam.

Idum eos iā pe
nitet venisse ne
q; his gesta pla
cebant quibus
zelotarū qd se
creta māifesta
uit &c.

Idumei malorū
societate vitan
tes/ quorū non
spōte sed dece
pti picipes fue
rūt/ i domos re
cedunt solutis
custodijs &c.

Zelotarū rece
dentibus Idu
meis creuit in
soleria q̄ maxia
i fortes viros &
insignes cedi
bus seuiebant
oēm q; volebāt
delere nobilita
tem.

die cōpissent: eos in custodiam nocte ducebant. Extractosq; inde si quos mori contigisset abieiebant. D
ut vinētis alijs locus esset. Tanti autem populi pauor occupauerat atq; formido. ut ne flere quidē
palam quisq; siue sepelire proprium funus auderet: sed erant occulte etiam clausorum lachryme: & ne
quis inimicorum audiret circumspectantes gemeabant: paria namq; hæc (quæ lugebantur) etiam qui
luxissent illa paciebantur. Exiguam vero nocte sullatam manibus terrā corporibus inicebant: & non
nunq̄ die si quis fuisset audacior. ¶ Duodecim autem milia hoc modo nobilium perierunt. Illi autem
cedes exosi: nullo pudore & vim iudicij & cognitionis cauillando imitabantur. ¶ Itaq; cum illustrū
quendam zachariam barisalias baruchi filium interficere decreuissent/ irritabantur enim q̄ nequil
simis inimicus erat nimis & probis amicus) itemq; locuples (ut non solum fortunatum eius direptio
nem sperarent) sed etiam remorum virum ad sibi adiiciēdos potentes septuaginta plebeiorum ho
nestissimos ex precepto conuocant iudicium specie populi pferentes & apud eos zachariam/ quā
si res romanis proderet/ accusant quodq; ad Vespasianum prodicionis causa misisset sed neq; argu
mentum neq; villa probatio criminis erat. Ip̄i autem misisse dixerunt: & hoc haberi pro fide veritari
volebant. zacharias tamen/ vbi nullam spem salutis sibi relictam esse vidit/ per insidias non iudiciū
sed in carcerem ducto vitæ suę desperationem libertate non priuauit. sed exorsus veri quidem simi
litudinem obiectorum derisit & illata sibi crimina breuiter diluit. In accusatores autem ratione cōp
sa omnes eorum iniquitates per ordinem psecutus est multa q; de perturbatione rerum cōp
zelotæ vero obstrepentes vix a gladijs tēperabant speciem cauillationemq; iudicij vsq; ad finē
manere cupientes: & præter hoc iudices experiri an periculi sui tēpore iusticię memores forent. Itaq;
omnes septuaginta p eo sententiam ferunt & pro ipso mori q̄ sibi ascribi eius interitum maluerunt.
Illo autē absoluto Zelotarum clamor tollitur: & vniuersi quidem iudicibus irascebant: qui similes
ne datę sibi potestatis non intellexerūt. Duo vero ex audacissimis aggressi Zachariā in medio
interficiunt: & illudendo. Habes inquit & a nobis de absolutione sententiam certiorē: eūq; in
in subiectā vallem de templo proijciunt. Iudices autem cōtumelię causa auersis gladijs sententia
pli ambitu pepulerunt. Cedi autem eorum pepercerāt: ut disiecti per ciuitatem nuncij apud omnes
fierent seruitutis. ¶ Idum eos autem iam venisse penitebat neq; his gesta placebāt. Quibus collectis
Zelotarum quidem tēcreto indicēbat vniuersa: & quęcumq; (hi qui eos aduocauerant scelerati fecer
sent) omnia demonstrabat: arma quidem eos cōpisse dicēs quasi Romanis a pōtificibus metropoli
pderetur reperisse autem nullum pditionis indicium: illos vero qui tutari eam simularent: & bellu
los facinora: & tyrannidis ab initio quidem prohibendo fuisse. Verum/ quia semel in societatem inte
stine cedis incidissent/ sinē delictis adhibendū/ neq; vires omnibus suggerendas morem patriū de
struentibus. Nam & si qui grauiter ferrent portas sibi atq; aditū in oppidū esse pclusum penas ab his
qui prohibuerant esse repetitas & ananum quidem peremptum: vna vero nocte totum populum po
ne consumptum: Quarum rerum multos quidem suorum poenitere sentirent: eorum autem viderent
a quibus esset rogati crudelitatem immensam: ne ipsos quidem per quos salui erant erubescerent.
In oculis autem auxiliatorum pessima facinora cōmittere: illorumq; iniurias Idumeis imputari: quā
tenus ea non prohibeant. neq; ab his separentur. Debere igitur (qm̄ de prodicione quę dicta sunt ca
lūnia fuisse patuisset) nullusq; Romanorū impetus timeretur aduersus ciuitatem vero inexpugnabi
lis esset potentia corroborata illos domū recedere malorūq; societatem vitando cuncta diluere flagi
cia quorum non sponte: sed decepti participes extitissent persuasum est Idūmeis. ¶ Et primum eos
(qui erant in custodijs) soluunt prope ad duo milia populariū. Satimq; relicta ciuitate: ad Symonē ve
niūt de quo paulopost cōmemorabimus. Deinde domum ex hierosolimis abierūt. ¶ Euenit autē eo
rum discessum vtriusq; inopinatum pariter videre. Nam & populus ne scius poenitudinis paulatim fidu
cia recreatus est. velut inimicis leuatus: & Zelotarū creuit inuolentia: quasi non auxilijs caruisset: sed
ex his essent liberati quorum pudore ac reuerentiā criminibus temperabant. Deniq; iā nulla erat fa
cinorū mora neq; cunctatio: sed festinatis quidē cōsilijs in rebus singulis utebant: quę vero placuisse
ipsa cogitatione citius pagebant. Maxime autē in viros fortes atq; insignes cedibus seuiebāt: cū mul
dia nobilitatē absumeret mœtu virtutū vnāq; cautionē putaret nullū optimatū fuisse. ¶ Ita occisa
est & cū multis alijs Gorgionis alius Gorgō dignitate simul & genere pstant & solus alius plus posse popu
lū gaudēs plenusq; spū libertatis amator. ut nullus alius iudeorū quē tñ libertas pter virtutes alius pō
dit. Sed neq; p abdita quidē Niger eorū manus effugit: bellis cū romanis gestis vir strenuus cōpro
batus. Qui etiam vociferās sepe & cicatrices ostēdens: p mediā ciuitatē trahebāt. Ductus vero extra
portas (desperata iam salute ne sepultura careret. supplicabat) Illi autē prius interminati q̄ humi ei q̄
desideraret concessuri non essent: mox etiā mortē intulerunt. Qui tamen (cū occideretur) Romanos
eis vitores imprecatu est famēq; præter bellū ac pestilentiam & ad hoc omnia ipsorum mutuas ma

mus: Ea q; vniuersa confirmauit aduersus impios dicēs: & quod iustissimum est effecit: vt audaciā suā quam primum experirentur inter se dissidentes. Niger quidem occisus. quod habebāt de oppressiōe sui metus leuauit. ¶ Pars autem plebis nulla erat. cui non ad interitum excogitabatur occasio. Nāq; alij q; iam dudum alijs ciuib; restitissent interficiebantur (qui vero nichil offenderent) subitas pacis tempore causas excipiebant: & qui omnino libere eos non adissent pro contemptoribus. qui vero obsequentes pro insidiatoribus habebantur vnaq; maximorum criminū & mediocrū poena mors erat neq; euasit quisq; nisi aut ex ignobilitate aut fortuna perhumilis.

¶ Vespasianus (Romanis ducibus ipsum contra discordes Iudeos bellū ageret incitātibus) melius esse vt se paulatim domestica seditione consumeret respondit. Cui militum rectores consentiebat moxq; q; vtile eius fuisset consilium apparuit. Indies namq; multi Iudeorum zelotas fugientes ad eum venientes fuga tamen difficilis q; omnes exitus obsidebāt: custodibus diuitibus quoq; fugā redimentibus soli pauperes iugulabantur zelotæ quoq; ad hoc crudelitatis deuia vt omnibus occis denegarent sepulturam. Sepulti namq; fortunatissimi cruciatus comparatione estimabantur. Tāc itaq; captam iri ciuitatem & sacra exurenda fore commune erat prouerbiū. Capitulū. ij.

Proiani oēs quidē alij ducētes ad ciuitatē aīos itēdebāt hostiū dissensionē lucrū sibi esse cēsētes & Vespasianū penes quē sūme rei pās erat icitabāt diuinę puidētiē firmātes auxilio i semet hostes esse cōuersos. Verūtū vespasianus (Romanis ducibus ipsum vt corra iudeos discordes bellum ageret i citatibus) respōdit melius esse vt paulatim se iūce domestica seditione consummerent. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

Omnibus moris occasio excogitabatur. Soli ignobiles & fortuna hūiles mortem euasere

Vespasianus (Romanis ducibus ipsum vt corra iudeos discordes bellum ageret i citatibus) respōdit melius esse vt paulatim se iūce domestica seditione consummerent. ¶ Et sic Vespasianus hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

Aege hic addūcit exēplū de fabio q; magis habibālē fregit cū etādo q; preliando līcē i ciuib; q; affricā subegerunt.

Zelotarū imānitas sepulturā occis omnibus denegantium.

Sepulchri fortuna iustissimi.

Liber quintus Iosephi Iudei

ferbatur tunc demum ciuitate captam in sancta quoque flammis exurda esse cum lege belli seditione exorta: phanumque dei proprię manus ante violassent. Quibus zelotę nihil de eorum fide adhibuerunt nisiros se prębuerant.

Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus habere honorem dedecusque paulatim sibi multos nequiores mortu aut gratia allocians multos habebat satellites. Seditione oritur inter zelotas. Atque tunc triplici maximo malo ciuitas laborabat. Tyrannide Seditio quorum leuius bellum erat popularibus qui patrijs sedibus relictis ad alienigenas fugiebant. præterea commotum est bellum mallada namque castellum validum siccatum Romanos videntes ociosum & inter se Iudeos discordes die azimorum occuparunt. Et mulieres ac pueri in fuga deficientes septingentos interfecerunt: vicofque circa castellum vastauerunt vbique ad eos perijtis viris confugientibus latrones congregabantur. Omnique Iudea latrocinio ne erat perturbata. Unde Vespasianus a quibus transfugis (vt patriam hic calamitatis) gatus venit propius quasi hierusalem esset obsessurus.

Capitulum tertium

Atque Iohannes iam dudum tyrannidem affectans: parem cum similibus honorem dedecus existimabat. Paulatimque sibi nequiores adiungens: ab eorum affectibus Semper autem aliorum decretis non obediendo: suamque in bellum imperio dominari cupere non latebat. Eique sociant nonnulli mortu: alij gratia in pretio atque fallacia persuadere: quę vellet multo vero propterea quod sibi tunc bant priorum delictorum causas vni potius ascribi quam omnibus. Ad hæc quia inuus erat & bonus consilio satellites non paucos habebat & si magna pars vitiis reliquerat. apud quos et liuor non nihil valebat: graue putantes vt paulo ante parum successus mortus eos ne sub vnius præte viueret exagitabat. Nec ei facile sperabatur esse si semel obtinere posse: occasionemque in se habiturum timebat quod in principio restitisset. Proinde quisque bello quid creuerat: quod pote seruiles macipij loco perire. **H**is quidem seditio diuiditur: & Iohannes in dissidentibus parte regnabat. Sed inter ipsos quidem munita erant omnia custodienda: parum agebatur si quando armis prælium lacebant: in populum vero maxime contempeperunt: & quis maiorem prædā caperet vtriusque: certabant. Cum tamen ciuitas triumphum gentium tempestate laboraret. Hoc est belli dominationis. itemque seditionis: eorum compellum popularibus mediocriter videbat. Denique relictis sedibus patrijs ad alienigenas profugos Romanorum beneficio salutem (quam inter suos desperauerant) assequebantur. **Q**uod reuera bellum commotum est gentis exitio. **H**aud procul ab hierosolymis castellum erat vbi reponendis opibus ad momenta belli turadisque corpibus ab antiquis regibus edificatum (quod munitum erat) id occupauerat: quod appellatur siccatum quod a rapinis antiquioribus timore continebatur. Hi cum Romanorum ciuitatem ociosam viderent. apud hierosolimam vero Iudeos dominatione atque discordia fecerunt: cinora aggrediuntur. Dieque festo azimorum (qui apud hebreos ad memoriam salutis quoque eorum seruitio liberati in terram patriam deueniunt) solemniter celebratur: nocte deceptis (qui in apppositi municipium quoddam galadim nomine persuasere vbi pugna quidem Iudeos inuenerunt) eos atque dispersos qui arma caperent siue concurrerent ciuitate pepulerunt. Eos vero qui in fuga defecerunt mulieres videlicet ac pueros septingentos interfecerunt: edibusque deinde compilatis fructus quoque iam maturos depopulati in mallada portauerunt. & illiquidem omnes circum castellum vicos totam regionem populabantur non paruo vndique perditorum ad eos numero in dies singulos confluentes. Simul autem concitati sunt per singulos Iudeę tractatus in latrocinia: quę interm quieteiebant. At vt in corpore lsi quando principale membrum tumor afficit. omnia pariter egrotare necesse est ita propter ciuitatis tumultum atque discordiam. etiam qui foris erant nequissimi prædā inuenire licentiam: singuli que vicis proprijs dilaceratis. deinde in solitudinem recedebant. Congregati autem & per collegia coniurantes exercitu quidem pauciores. plures vero quam latrocinialis conspiratio in templa & oppida ferebantur. & sequebatur quidem vt in bello fieri solet ab his eos malis affici quos petiissent. Verum præueniebatur vitio mox cum latrones a præda refugerent nullaque pars erat Iudeę quę non vna cum hierosolymis præcellensissima ciuitate interiret. **H**æc Vespasiano a transfugis indicabantur. Nam licet omnes exitus a seditionis custodirentur. & quoquo modo quis ad eos accessisset interficeretur: tamen erant. qui ad Romanos clam profugerent: ducemque Romanorum operirentur ciuitati & referunt. re populare reliquias hortarentur. Multos enim quod bene Romanis vellent perisse multos autem in periculo dicebant esse superstitis. Ille autem iam tum miserans eorum calamitates propius ad eos vt hierosolimam obsessurus accedi re autem vera vt ciuitatem obsidione liberaret. spe autem ante reliqua subigendi nullumque impedimentum obsidioni extrinsecus relinquendi.

Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus hęc honorem dedecus ipse habebat & paulatim sibi multos mortu aut gratia adiungens: totque satellites habebat.

Seditio inter zelotas.

triplex maximū in ciuitate malū. Tyrānis seditio & bellū quorū bellū leuius erat popularibus quod relictis patrijs sedibus ad alię gentes nas fugiebant.

Azimorum festum

Mulieres ac pueri in fuga deficientes septingentos interfecerunt & vicos oēs vastauerunt: multique ad eos viri perditis confugientibus vbique latrones congregabantur.

Ois Iudea latrocinij & seditione perturbata. Vespasianus rogatus a quibusdam transfugis vt ab his calamitatibus patriam liberaret propius venire velut hierosolimam obsessurus.

a. Iohannes fuit tyrannidem affectans

GADARA VESPASIANO ab optimatibus tradita.

Gadaram vespasianus. iiii. die martij optimatū rogatu (ignorantibus sediciofis) ingredit̃ dolo-
rumq; ciuitatis principē cōprehensum interficiunt: nimiaq; iracūdia mortuo verberato extra ciuitatē
eugunt. Gadareles quoq; contra fugitiuos a vespasiano recipiūt p̃sidia. Qui (misso placido contra
eos qui de Gadara fugerant) cum cetero exercitu in Cesaream regredit̃. Fugitiui vtro aduersus pla-
cidū impetum facientes coacti (multis interfectis & sauciatis) fugerunt victorq; placidus vicum obtri-
uit qui (domibus dissipatis a militibus) igni est traditus. Fugientes autem numero aucti hierichonta se-
cesserunt ibiq; salutis spem ponentis placidus insequitur vq; iordanem omnes quos occupasset in-
terficiens: Tredecimq; iuxta iordanem (cum locus esset fuge) occiduntur alij in fluuium se vtro
proiciētib; & captiuorum fere duo milia ducentem cum maxima p̃da adducūt. Asphaltidis
acus & iordanis repleti sunt cadaueribus Abila/ Iulias: Besemoth cum vicinis vicis romano subdunt
imperio. Deinde fugientes per lacum milite scaphis imposito subacti sunt.

Capitulum quartum.

Cum igitur venisset in gadara trans amniane alias amnienses regionis metropolim validissi-
mam: mensis martij quartā die ciuitatem ingredit̃. Iam enim optimates (ignorantibus
(sediciofis) legatos ad eum de traditione miserāt tam pacis desiderio quam suis patrimo-
nijs metuentes. Multi enim apud gadaram locupletes habitabant quorum legationē ini-
mici nesciebant nisi q; vespasiano appropinquante id cognouerunt. Et ciuitatem quidem se retine-
re posse disperabant q; intestinis inimicis numero inferiores erant: neq; procul abesse videbāt a ciui-
te romanos. Si vero fugere decreuissent sine sanguine id facere nullaq; a noxijs pena repetita non ho-
nestum sibi putabant. Itaq; dolesū cōprehensū (namq; is non dignitate solum ac nobilitate ciuita-
tis princeps habebat sed etiā legationis auctor erat) interficiunt nimiaq; iracundia mortuo verbera-
to: extra ciuitatē dilapsi sūt. Iāvero p̃pius accedēte rōano exercitu gadarēsiū p̃p̃s vespasiano cū lau-
dibus i citate recepto fidei dextras ab eo accepit: equū & peditū p̃sidia cōtra fugitiuos excursus. mu-
ros em̃ priusq; peterēt id romani ipi destruxerāt: vt eo sibi fides esset quod pacem diligerent si bellus
gerere nec volentes quidē posse viderentur. Vespasianus autem (misso placido cū equitibus ac tri-
bus milibus peditum aduersus eos qui ex Gadaris fugerant) ipse cum ceteris militem copijs cesareā
regredit̃. Et fugitiui postq; repente equites a tergo insequentes viderunt priusq; in manus venissent
in vicum quendam cui nomen est bethenabryn se receperunt: vbi reperta non paucorum iuuenum
multitudine hisq; partim inuolentibus partim in armatis: specietenus contra placidum eiusq; milites
profluunt. Illi autem primo impetu paululum recesserunt ea simul arte vt eos a muro longius prouo-
carent. Deinde loco oportuno circumdatos telis agentes eminus sauciabant. Itaq; fugientes quidem
ab equitibus p̃ueniebantur iudei. qui vero manus conseruissent a peditibus corruiebant nichil plus
audacia demonstrantes. Condensos enim aggrediendo romanos armis non secus ac muros septos
ipsi quidem telis aditum non inueniebant: neq; sufficiebant aciem rumpere illorum autem transfige-
bantur sagittis & immanissimis feris assimiles irruēbant vltro inferrū: & decidebant alij gladijs ora p-
cussū. alij ab equitibus dissipati: quoniam cura erat placido cursum eorum a vico intercludere. Assidue
q; p̃tercurrens ea parte cedentesq; reflectens vna etiā libralis sagittarum ictibus vtebatur. Hisq;
proximos interficiebat: mox quoque longe fugientes reuocabat: donec videlicet lapsi qui fortiores erāt
ad muros effugerunt. Eius autem custodes quid agerent nesciebant. Nec enim excludi gadaren-
ses suorum causa patiebantur: & si eos recepissent vna cum his se perituros videbant. Quod etiā cōtigit.
Illis autem ad muros compūlis: poene quidem romanorum equites cum his irrupere. Portis autē an-
te p̃clussis: admoto milite placidus primo meridiem vq; acerrimo certamine muro pariter ac vico
potitus est: ibiq; cum vulgus quidem iners occidebatur fortiores vero fugam petebant: domus vero
a militibus diripiebantur: & vicus igni traditus est. Qui autem inde euaserant totam secum illam re-
gionem ad fugam incitarunt: & excollendo proprias calamitates in maius totumq; romanum exer-
citu aduentare dicendo mox omnes vndiq; commouerunt. Plurimo autem numero aucti in
hierichonta secesserunt. Hæc enim etiā tunc eorum spem salutis fouebat: q; esset valida & popu-
losa. Placidus vero equitibus simul rebuq; ante prospere gestis fractus eos insequatur: & vq; ad
iordanem quidem semper quos occupasset morti dabat. Omnem vero multitudinem ad flumen co-
actam fluminis ipetu prohibitos q; auctum ymbribus vadum transire non poterant: aperto p̃lio
aggreditur. Itaq; necessitas eos ad pugnam compulit: q; fuge locum non haberent. P̃teritq; ad ri-
pe longitudinem tela equitum & excursus excipiebant: a quibus multi percussī in fluuium ceciderūt
Nā qui manibus eorum interire: tredecim milia fuerunt. Alij cū vim sustinere non possent: in iordanē
sp̃te desilierunt. Erat autē numerus infinitus. & p̃terea capti sūt prope ad duo milia ducenti: cū p-

Vespasianus iiii
die martij gada-
rā (optimatibus
rogantibus sedi-
ciosis tū ignorā-
tibus) ingreditur.

Doleus citatis
priceps ab imi-
dis occidit qui
mortuo verbera-
to fugiunt.

vespasianus mis-
so placido cōtra
eos q de gadara
fugerāt cū cete-
ro exercitu cesa-
reā regreditur.

fugitiui ex
iudei p̃p̃s
Cesarē.

Placidī victoria

Vicus igni tradi-
tus.

Fugientes aucti
numero i hierico-
nta secesserunt ibi sa-
lutis spem ponē-
tes: placidus i se-
quit vq; iorda-
nē q̃s quos oc-
cupasset interfi-
ciens.

Libet quintus Iosephi Iudei

da maxima ouium & asinorum itemq; camelorum & boum. ¶ Iudeis quidem hoc vulnus inflicum p quāuis parū superioribus maius tñ seipovisū ē: nō solū q; eā totā regionē (qua alias quā fugerāt) cedis repleuerat s; et q; refert iordāis mortuis puius nō erat. & asphaltidis als asphaltinus quoq; lacus repletus erat cadaueribus: quē p mīta flūia deuoluta sūt. ¶ Placidus autē scda fortunavus i vicos prios & municipia cōtēdit: captisq; abila & iulīade & Besemoth oibus ad lacū asphaltidē vsq; idumeos ex trā fugis vbiq; collocat. ¶ Dein milite scasis iposito eos (qui in lacū refugerāt) subegit: & trās flūiū quidē cadaueribus ple circa regio romanis cessit: vbiq; oīayq; ad macherunta deuicta sunt.

¶ **LYDDA ET IAMNIA** ciuitates sese Romanis tradiderunt.

¶ Vespasianus (audito q; Galacia a Nerone defecisset) ad bellū incitat vt orientis placaretur atq; p oppida & vicos obitare hyeme collocat presidia & (que vastata fuerāt) restaurat. Qui Antipatridam veniens ciuitateq; cōposita recedēs vastādo & inflammando omnesq; subuertēdo Toparchias circū Taphnā in lyddam & Ianiam venit deinde Amathunta decemq; milia virorū captis duobus vicis occiduntur & mille captiui.

¶ **Capitulum quintum.**

De moribus

Audito q; Galacia a Nerone defecisset Vespasianus ad bellū incitat vt orientis ptes placaret & p oppida atq; vicos collocat (obstante hyeme) presidia & (que vastata fuerant) restaurat. Decē milia virorum captis duobus vicis idumeos occiduntur & mille captiui

Vm hęc agunt: motus circa galacia nunciatur: & q; iudex vna cū optimatibus idigenarū a Nerone defecisset: de qbus diligētius alibi scriptum est. Vespasianū vero ad impetū belli quē nūciata sunt incitarunt. iam tūc futura bella ciuilia totiusq; iperij pericula pspiciēte: cū si partes orientis ante placasset minus Italię metuendū existimaret. Obstatē autē hyeme per subactos interim vicos atq; oppida p̄sidia collocabat. Dechadarchos autē ciuitatibus appones multat etiā eorū (que vastata fuerant) restaurabat. Ius tñ comitatus militū copiis (quas cesarē adduxerat) i antipatrida vici ibiq; p biduū ciuitate cōposita. tertio die vastādo inflammando, oēs subuertendo circū taphnā toparchias: in Lyddā & Ianiam pcedebat. Eorū sese vtraq; tradidisset cōstitutis illic habitatoribus idoneis: in amathunta peruenit. Occupatisq; ad metropolim eorum omnibus suis castra muro circumdat. quintaq; in hęc lista legione cum cetera manu Belthon alias Bethbephephon toparchiam proficiit: eaq; & vicinā regione itemq; circum Idumeam igne consumptis. castella quidem locis oportunis muniuit. ¶ Captisq; duobus vicis in media idumea positis hoc est Begabry alias Batarim & Capharopham plus q; decē milia hoīm pemit. propē autē ad mille capit. Exactaq; inde multitudine nō pauci militū suorū partē ibi constituit: qui omnia montana loca incurfando vastabant. Ipse autem cum reliquo exercitu in Iāntam rediit: vnde per Samaritiden ac prēter Neapolim (quē dicebatur ab indigenis Naborta alias Nabartha) secundo Iunij mensis die in coream descendit.

¶ **CHIERICO A ROMANIS** obfideretur: multiq; fugientibus in montana Hierusalem reliqui perimuntur.

¶ Vespasiano aduenienti hiericōta Traianus occurrit cūctis sub Iordanē deuictis. Sed ex hiericonte ante eius aduentum hierusalem in montana diffugerant. Non pauci autem (qui remanere occiduntur. Hiericontis situs & dimensio Asphaltides & Tyberienles lacus naturā contrarij Asphaltides salus & Tyberienlis dulcis. Fons iuxta veterem ciuitatem hierico hominibus aliquando & fructibus pestilens per heliseum vero (sale imposito) secundissimus atq; saluberrimus est effectus. Amplius autem q; ceteri fontes spacium rigat optimos paradisos educat ibi palmę mellifue Opobalsamus Mirobalsamus & quę sunt carissima ibi generantur cuius rei causa est aquarum vis & aeris. Asphaltides autem salus lacus est sterilis velocissimus: Nec quis ibi facile iungi potest etiam ex indulsia qd (vt experietur) Vespasianus (tactō ibi homie) lacum videre voluit. Mirabilis quoq; coloris & tene mītatō Bitimen insuper medendis corporibus inuenitur hic lacus Sodomiticę terre vicinus. Quę habitatorum impletate fulminibus conflagrata fuit vbi adhuc diuini ignis reliquię videntur atq; in trochibus cineres.

¶ **Capitulum sextum.**

Vespasiano hiericōra aduenienti Traianus occurrit cūctis sub Iordanē deuictis Hiericontis situs descriptio & dimensio.

Ofitis autem ibi castris. post die in hierichontam peruenit. In qua vnus rectorum traianus quem locis vterioribus ducebat militem iungit cūctis sub Iordanem deuictis. ¶ Sed ex hierichonte quidem multitudo ante romanorum aduentum in aduersam hierosolimam montanam regionem diffugerat. Non pauci autem qui remanere perimuntur. Desolatam vero offenderant ciuitatem. ¶ Cui in planicie situs nudus mons ac sterilis imminet: idemq; longissimus. A septentrionali enim regione vsq; ad scytopolitanos agros: a meridianaverorū vsq; ad terrā Iodomiticā & asphaltiden lacum terminus extēditur. Non totus autem inequalis est: & quod nihil gignit non habitatur. Huic adiacet circa Iordanē alius mons incipiens a Iulīada a septentrionali regione: pro-

De moribus

ixus autem in meridie vsq; in bacra quę petrā differtinat arabie ciuitatem. ¶ In hoc est etiam (qui Ferreus mons. erreus mons appellat) ad moabitidē vsq; locus inter duos aut montes regio (quę magnus capus vo Magnus capus atur) a genabra vico ad lacū asphaltidē vsq; patens. Habet ducentorū & triginta stadiorū longitudine: regio. atitudinē vero centū & viginti mediūq; ab iordane diuiditur. ¶ Sūt aut illic duo lacus asphaltides & tyberiensis natura cōtrarij. Nāq; alter salus ac sterilis: tyberiensis vero dulcis ac fœcundus. Estaq; Asphaltides & tempore illa planicies ardore solis incenditur & vicus opprimitur. aeris tractu omnibus circum agris tyberiensis lacus dispar pter iordanē. Vñeuenit vt palmę quę in ripis sunt magis floreat. & fertiliores sint minus autē naturacōtrarij quę longe remotę sunt. ¶ Ad ipsam hierico largissimus fons est. rigandisq; aruis vberimus. iuxta ve phaltides salus terem scaturiens ciuitatem (quam Iesus naue filius hēbreorum ductor primum T cananeorum bello Tyberiensis dul terram possederat. Hunc fontem aliquando ferunt non solum terre atq; lignorum fructus: sed etiā fœcundissimam partus obtundere solitum. cunctaq; patiter morbo ac peste corrumpere postea māueuisse terē ciuitatem. contra saluberrimum ac fœcundissimum esse factum ab heliseo quodam propheta: qui helyę notus Hierico aliqn fuerat atq; successerat. Receptus enim hospitio ab hiericontis habitatoribus: q; humaniores eos ex hoibus & fructi. pertus erat: ipsos & omnem regionem illam perpetua gratia remuneratus est. Progressusq; ad fons bus pestilēs per tem lagenam fictilem salis plenam in profluentem aquam misit. iuxta deinde ad celum dexterā ten heliseū vero sale dens: fontiq; immergens blanda libamina: ipsum quidē precabatur vt fluentia lenire: ac dulciores aqua. Aposito fœcundissimū venas aperiret: deum vero vt fœcundioribus auris temperaret orabat: tamq; vbertatem fructuū: mus ac saluber. ¶ successione prolis daret indigenis. nec eorum filiorum genitricis aqua deficeret quo ad iusti mātus factus vt nerent. Ad hās preces ex disciplina manibus quoq; multa operatus fontem immutauit. Et qui ante hī. iij. Regū ca. causa his erat orbitatis ac famis: idem victus ac fœcunditatis auctor factus est. Deniq; rigationis eius pitu. i. tanta potentia est: vt si tetigerit modo terram. sapidior sit aquis dieu perseverantibus. Vnde qui eo largius abutuntur exiguum emolumentum habent: qui vero partium plurimum. Amplius tamē q; ca. Natura fontis teri fontes spacium rigat. At septuaginta quidem stadijs longam: triginta autem latam planiciem p. mutata. meat. Optimos autem in eos paradisos ac densissimos educat palmarumq; irriguarum genera tā sa. pore q; nominibus varia. quarum pinguis simę calcibus pressę plurimum mellis emittunt. non multū Optimi ibidem alio melle deterius: quāq; & mellis atrix est illa regio. & opobalsami ferax: qui omnium carissimus est paradisi. fructus ibi nascuntur. Itemq; cyprum mirobalsamum gignit vt qui diuinum esse illum tractum dixē. palme mellifue rit non errabit vbi & largā & opima generantur quę sunt carissima. Sed nec i alijs ē fructibus aliqua Opobalsamus. facit toto orbe regio certauerit: adeo multiplicatum quod satum fuerit reddit. Cuius rei causa michi Mirobalsamus. videtur esse aquarum vis lanta & aeris calor: cum hic prouocet quę nata fuerit atq; diffundat. liquor Aquarum vis & autem singula firmis radicibus stringat vireq; suggerat estiuo tempore: quo sic perusta est illa regio. aeris. vt nihil facili procedat ac pullulet Aqua tamē si ante solis ortum hauriatur. aura specie refrigerat: na. Tēperata regio turamq; aeri contrariam sumit. Hieme vero contepescit: eaq; meris mitissima efficitur. Tanta est au. Hierico a hieru tem coeli temperles: vt quo tempore iudea nīngit: lino illic tamen indigenę vestiuntur. Distat autē ab salem distantia hiero solimis centū quinquaginta stadijs. Et ab iordane stadijs quadraginta: totūq; habet ad hierosol. & iordane. lina spacii desertū atq; fœcundum: ad iordanē vero & lacū asphaltiden licet humilior eque tamē incul. Asphaltidis nā tum ac sterilem. Sed de hierico q; sit fortunatissima satis dictum. ¶ Commemoratione autē dignū pūtura salus ē la. to asphaltidis quoq; naturam exponere: is enim salus quidem ac sterilis est. nimia vero leuitate etiā cus sterilis atve quę grauissima sunt in eum iacta referuntur. Demergi autem quis in profundum: nec industria faci. locissimus nec q le potest. Deniq; vespasianus qui eis vīendi causa illuc venerat: iussit quosdā natandī ne scios iūctis ibi facile mergi post terga manibus in altum proci: & euenit omnes tamq; in spē rursū reuulsos de superfluitare. Ad etiā ex idustria hęc mirabilis est coloris atq; mutatio terre quę in singulos dies superficiem vertit: & solis radijs varia. potest qd vespā ta reipendet. Multis autem locis vomit nigras bitumis glebas: quę superyndam & habitu & magn. sianus experie. tudine tauris sine capitibus affimiles natant. Ad eas autem cum lacus exercitatores accesserint nacti tia cognouit. quod aggestum est ad naues trahunt: & quod lentum est repletas eas abrumpere nequeunt sed quā Bitumen medē. si replicata scafa peudet a cumulo: donec menstruo mulierum sanguine atq; vrina soluat. Est autē dis vtile corpori vtile non modo ad compagines nauium: sed ad corporum etiam curationem multis remedijs admī. bus. scetur. ¶ Huius lacus longitudo est quingentorum & octoginta stadiorum qui Azoatrum alias Zo. Sodomitica ter batis vsq; ad Arabiam tenditur. Latitudo vero cētum quinquaginta stadijs patet. quę sodomitice terra hitatorū ipse reuicina est solim quidem tam fructibus q; substantia ciuitatum fortunata: nunc autem exusta omnis tate fulminibus atq; habitatorum impietate fulminibus conflagrasse memoratur. Deniq; adhuc in ea reliquias diuī conflagrata/ ve ni ignis & oppidorum quinq; videre licet ymagines & regnāscētes in fructibus cineres. Qui colore hī. Gen. ca. xix. quid ē sunt lolijs similes: carpentium vero manibus infumum dissoluuntur & cinerem. Terre siquidem & Antiq. li. j. ca. iodomitice fabula eiusmodi fidem habet ex facie. xix. vbi adhuc

*Larg a phaltides per Iudam & est. ap. o
et Miranda.
Est autē Sodomitica Descriptio:—*

Libertertius Iosephi In dei

diini ignis reliq̃e
vident atq; i fru
ctibus cineres.

GERESA capitur a Romanis.

¶ Vespasianus collocatis apud hiericota p̃sidijs Anniū cū exercitu mittit ad Geresā q̃ capta
cite mille iuuenes interfecit: & familias dūcit captiuas bonaq; militibus p̃dari permittit domibus
quoq; incensis proximos petijt vicos. & vastauit omnia circa hierusalem. Neronis vero occisi anno i
perijt. xiiij. Vespasiano paranti se p̃ficisci hierusalem interitus nunciatur. Hic enim seip̃m fugies occi
dit. Cui Galba imperator succedens occiditur: & Otho declaratur imperator qui bellum fecit contra
vitellium. Vespasianus aut̃ a Galba mandatum expectans militiam differebat misit Tytū. Qui Gal
bam mense septimo totidemq; diebus cognoscens fuisse occisum redijt ad patrem.

Capitulum septimum.

Vespasianus col
locatis apd̃ hie
rico p̃sidijs mit
tit āniū cū exer
citu ad Geresā q̃
capta citate mil
le iuuenes interfe
cit & familias du
cit captiuas bōa
q; p̃dari militi
bus p̃misit domi
bus quoq; incē
sis p̃xios petijt
vicos & vastauit
oia circū hierusa
lem. &c.

T Vespasianus hierosolimonꝝ habitatores muniri cupiēs vndiq; apud hiericoſt an
uillā castellis erectis vtrobiq; auxiliatorū pariter ac romanorꝝ p̃sidia collocat. Mit
tit aut̃ gerasiō luciū Anniū: eq̃tatus ei parte multisq; peditibus attributis. Qui pri
mo aggressu citate capta mille iuuenū q̃ ne fugerent p̃uenti erāt; interfecit: famili
as captiuas ducit. bona militibus p̃dari p̃mittit. Incēsis deniq; domibus p̃ximos vi
cos. Erat aut̃ fuga potētū: & interitus infirmorū: qd̃q; occupatū fuisset s̃cāmisdaba
tur. Oibsq; tā montanis locis q̃ tota planicie bello oppressis apud hierosolimā degentes exēdi co
plam non habebant: cum transfugere quidem cupiēs a zelotis asseruarentur: eos vero qui etiā tunc
a romanis dissidebant vndiq; ciuitate vallata cohiberet exercitus. ¶ Vespasiano autem cesaream re
uerso & in omnibus copijs in ipsam hierosolimā proficisci paranti. nunciatur peremptus nero: cum
per annos tredecim & octo dies imperasset. De quo referre quemadmodum de honestatē imperatoris
nequissimis hominibus. Nimpido & tygillino & indignissimis libertorum permilla republica: qd̃q;
eorum captus insidijs ab omnibus seruatoribus destitutus cum quatuor libertis fidelibus i subba
num fugerit ibiq; semet occiderit: & q̃ multo post tempore qui eum deposuerant poenas dedere bel
lumq; per glaciā quo pacto desierit: & q̃ Galba creatus imperator romam redierit ad hispania. &
quemadmodum incusatus a militibus tanq̃ humilioris esset animi in medio foro necatus sit. Et otho
declaratus sit imperator: eiusq; militum invitelij duces & exercitum congressus necnon vitellij tur
bas & circa capitolium pugnam & quemadmodum vel antonius primus & Mutianus vitellium in
terfecerint vel germanorum agmina bellum ciuile sedauerint: hæc omnia reculā nārāre: considerans
quod & multis græcorum itemq; romanorum: & a cunctis copiose perscripta sunt. Ordinis alias ordi
nes autem rerum continuandi gratia. ac ne intercisa pendeat historia. summam singula designabo.

Vespasianus mi
litiam differebat
expectās a Gal
ba mā datum mi
sitq; Tytum.

¶ Igitur Vespasianus primo quidem in Hierosolimā militiam differebat. expectans quonam ven
getet imperium post neronem. Deniq; vbi galbam imperare cognouit: nichil conari decreuerat prius
q̃ ille quoq; ad se de bello aliquid scriberet. Mittit autem ad eum titum filium suum & salutariū suū
& vt mandata de iudeis acciperet. Ob easdem causas etiam rex agrippa nauigauit ad galbam. & dū
achaim (q̃ hiems erat) longis nauibus p̃teruehuntur. interfecit galbam contigit septē mensibus post
totidem diebus. Deinde otho suscepit imperium: ac tres menses rempublicā procurauit. ¶ Agrippa
quidem nihil mutatione deterritus: romam pergere statuit. Tytus vero diuino quodam impulsu ex
achaiā ad syriam nauigat: & mature inde cesaream venit ad patrem. Suspenſi autem de oibus quasi
nutante imperio romano iudeorum militiam negligebant. Patrie quoq; metuentes aggredi alienigenas
importunum arbitabantur.

Audita morte,
galbę Tytus ad
patrem redijt.

¶ Nouum bellū in hierusalem per Symonem Gyore filium & Iohannem ortum: hic enim pro
pter iniquitates suas ab Acrabatenā pulsus dominandi cupidus omnes nequissimos congregans mō
tana iam diripiebat terribilq; pluribus timori erat: & illi popularium multi tanq̃ regi parebant. Hic
enim Ayam vicum ad sui tuitionem muro cinxit & pro castello habuit. Ipse quoq; zelotas contra se
cum armis egredientes pluribus occisis alios in fugam conuertit. Hic etiam contra Idumeos bellum
gessit & per totum diem detracto bello vtriq; equales reccesserunt. Fleazarus autem a Symone missus
ad herodi custodes de traditione eis prolocutus fugę non reperiens locum in vallem se detexit: & tū
tim mortuus est. Iacobus vero idumeus proditor Symonis copias exploraturus veniens patriam p̃si
tradere pollicetur. Qui ad Idumeos reuersus Symonis exercitum multiplici numero mentebatur
& sine bello Symoni mouebat tradere p̃cipatū. Iacobo quoq; in cōflictu ad Symonē cōuerso val
uerſa turbatur multitudo cunctis sine ordine recedentibus. Capitulum octauum.

Nouum bellum
hierl̃m p̃ Simo
nem Gyore fi
liū & iohēz hicab
acrabatēa p̃fius

Nterea tamen in hierosolimā bellum aliud excitatur. Erat symō gyore filius patriā gera
senus etate iuuenis: sed caliditate Iohanne posterior: a quo iam pridem ciuitas possideba
tur: viribus aut̃ corporis audaciaq; p̃stantior. Ob quam ex acrabatena quoq; toparchia
cuius rector erat pulsus a pontifice Anano ad latrones peruenerat. qui massadam occu

parauerat. Is aut primo qdē ita suspectus erat, vt eū iherius castellū cū mulieribus (quas secū adduxerat) ppter neq fātū rat) trāsire pmitteret: ipi excelsius icolētes. Rursus aut ppter necessitudinē morū fidelis eē videbatur. itē mores eius. Nā & ductor erat pdarū exeūtibus: & cū ipis territoriū massade populabat: nec tñ eos ad maiora exhortāda metuebat. Dominādi enī cupidus magnorūq; appetēs q mortē anani cōperit ī mōtana lo, Symon dñand. ca discessit auctor: vocatis eorū seruīs libertate pmissa itēq; liberis pmo cūctos (q vbiq; fuerāt) neq; cupidus oēs ne mos cōgregauit. lāvalido cōflato collegio: mōtanos vicos diripiebat. Semp aut accedētibz pluribusq; sūmos congre socijs audebat etiā in hūilliora loca descēdere: & ciuitatibus quoq; iā terribilis erat: multosq; potētū pās mōtanos iā vis eius & ppa facta sollicitabāt. Nec iā seruo: tñ siue latronū exercitus erat. Sed multorū etiā pdiripiebat terri- pulariū tāq regi parebat obsequiū. Excursus aut agebat ad acrabatenā toparchiā & in maiore vsq; bilis q; pluribus idumeā. ¶ Vicū em (cui nomē ē Ayā alias Aiace) mūpō āplexus ad tuitionē sui p castello habebat. tiori erat mltiq; In valle aut (quē appellat fagaratā alias pharā) occultas quidē dilatauit spelūcas: multas vero palatas populares ei tā iuenit: atq; his cōditorū pde receptaculis viebat. Qui & direptos fructus illic reponebat multaq; colā regi parebant legia diuersebant: neq; dubitabat q in hierosolimis copijs & apparatu pderet. Vñ isidias veritizē, loze ac puenire eū (qui cōtra se crederet) cupiētes: plētiq; cū armis egrediūtur. His aut symon occur. Zelote cōtra sy- nit: comissoq; plio multos occidit: & reliquos cōpellit in opidū. Nōdū aut viribus frētus: ab obsidione monē cū armis degeret. Prius aut ydumeā subiugare conatus ē. ¶ Itaq; cū viginti milibus armatorū ad fines eius p, egrediunt qbus perabat. Idumeorū aut principes mature (ex agris quiq; fere milibus pugnatiū cōgregatis) pluribus ipe occurēs plu- at: qui suā seruaret domi relictis (ppter sycariorū q massade verfabatur incursus) Symonē in finibus timos occidit re- pfolabāt. At ibi cōflitu habito: ac p totū diē detractō plio: neq; victor neq; victus abscessit. Et ip, liqs fugiētibus. se quidē in ayam vicū. Idumei vero domū regressi sūt. ¶ Nō aut multo post symō cū maioribus copijs eorū fines petebat: castrisq; ī quodā vico (cui nomē theoce alias Techne) positis: ad custodes herodij (qd nō lōge aberat a socijs suis) eleazarū misit: vt castellū sibi traderat persuasurū. Quē quidē sine mo, Eleazarus a sy- ra susceperunt custodes causē nesciq; curvenisset. Mox aut de traditione plocutū strictis gladijs per, mone missus ad B sequebantur donec fugē locum non reperiens de muro in subiectam vallem sese deiecit. Eū ille qui, herodij custo- dem statim hoc modo mōitū. ¶ Idumeis aut iam vires Symonis formidantibus placuit priusq; pre- ties qbus de tra- lio congre- gentur explorare hostium copias. Huic aut se in ministrum obtulit parato animo Iaco- ditiōe plocutus 13 bus vnus erectioribus cogitas prodicionem. Deniq; profectus ab aluto (in hoc enim vico tūc idumeo) fugē locū nō re- lūm collectus erat exercitus) ad Symonem venit: primumq; se patriam suā traditurum esse pascisci, penēs vallē sese tūc accepta fide q; semper ei carissimus foret. Mox etiam de totā Idumea operam pollicet. Ob quas deiecit & statim es humanitē apd Symonē cēnatus. clarissimq; pmissis animatus vbi ad suos redijt primo, Symo- mortuus est. nū exercitū multiplici nūcro mētiebat eē maiore dein rectoribus etiā paulatig; mltitudinē vniuersā. pfectus vt Symonē reciperet suadebat ei: sine pugna rerū oim pmitteret picipatū. Simul autē hoc Iacobo ad Sy- agēs & Symonē ipm p nūcios euocabat discedurū se pollicitū Idumeos: qd etiā pstitit. Nam cū iā ap- monē recedēte propinquaret exercitus. Equū primus incendit: & cum socijs corruptiois effugit. Pauor autē occupat vniuersā multitudinē. Ac priusq; ī manus veniret: domū qsq; suam soluti ordine recesserunt. do turba reucc- tētibus oibus si- ne ordine. &c.

¶ Symon sine sanguine Idumeam introiuit. Chebron q; ciuitatem obtinuit. quam indigenae egyptia Memphyte antiquiores dicunt. & Abraham ibi fuisse domicilium. Therebintus quoq; maxima arbor sexto ab oppido stadio cernitur ab initio mundi creata: nunc vsq; durare. Symon aut quemadmodum post locustas silua cerni solet frondibus spoliata: sic etiam Idumeam vastauit: vnde Zelote his incitat (insidijs per itinera collocatis vxorem eius captū. vnde in quos reperisset insania irundeabat in hoc solū a feris distas q; mortuorū non vesceret corporibus quare eius ferocitate terri- ti Zelote vxorem remittunt.

¶ Capitulum nonum.

Ymon prater opinionem sine sanguine in Idumeam introiuit primum, q; aggressus ex improuilo chebron municipium capit in quo maxima praeda potitus est: multosq; fructus diripuit. ¶ Chebron autem indige- nae ferunt non eius terre modo ciuitatum: verum etiam egyptia Mem- phyre antiquiorem. Deniq; duo milia trecenti eius connumerantur ani- ni: Hoc autem fabula est. Abraham quoq; parenti iudeorum fuisse do- micilium postea q me sopotamiae sedes reliquit eiusq; posteros hinc ad aegyptum esse profectos. Quorum etiam nunc monumenta extant in eadem ciuitate: peroptimo marmore liberaliter fabricata. ¶ Cernitur autem sexto ab oppido stadio arbor maxima therebyntus. Eamq; memorant ab initio mundi creatam nunc vsq; durare. ¶ Hinc o- bat. tam Symon parauit Idumeam non modo vicos eius & ciuitates depo-

Symō sine san- guine Idumeas introiuit & Che- bron obtinuit. Therebyntus arbor maxia ab initio mudi crea- ta ibi tunc dura-

Liber quintus Iosephi Iudei

Simōis crudeli- pulando: sed territoria etiam excitando. Nam præter armatos quadraginta eum milia sequebatur ut
tas in vastando his nec victui quidem necessaria satis essent. Ad has autem necessitates accedebat eius crudelitas: &
Idumeam sicut lo- per iracundia: qua magis vastare contigit Idumeam. Et quemadmodum post locustas silvas cerni so-
culta frondibus let frondibus spoliata: sic etiam qua symonis transire exercitus. a tergo solitudinē relinquebat. At alia
spoliatarbores. quidem comburendo: alia diruendo & quicquid in ciuitate vel in agris natum est cōterēdo calcibus
&c. aut deposcendo debebant: perq; terram cultam iter agendo faciebant eam sterilem prorsus: ut ne si
Zelote (isidij sp- rapiunt eorumq; præterea (quos habebat in obsequio) plurimos. Deinde tanq; ipsum symonem cepis-
itinera colloca- sent exultantes in ciuitatem recedunt. Continuo namq; sperabant armis eum depositis pro vxore sub-
tis) vxorē symo- supplicaturum. Illum autem non misericordia sed ira cōiugijs raptē peruālerat. Cūq; ad muros hierosolimo-
nis capiunt. rum venisset ut fera saucia que percullores prendere nequiuisset ita in quos reperisset infundebat in-
Infamia symōis saniam. Deniq; olerum farmatorūq; causa progressos ad portam inermes pariter seniores correptos
Crudelitas sy- retur mortuorum. Multos autem abs cis manibus dimittebat in ciuitatem una per terrefaciens in-
monis i hoc so- micos & populum reuocare cupiens a nocentibus hisq; mandauerat ut dicerent q; iuraret symon p-
lū a feris distan- deum qui cuncta regeret nisi cito sibi redderēt cōiugem suam ut muro præcepto omnibus in ciuitate
tis q; mortuorū degentibus similiter teretur neq; cuiq; etati parceret aut ab innocentibus discerneret noxios: donec
nō velceret cor- his eius mandatis non modo populus sed etiam zelote motu perculsi remiserūt ei mulierem atq; ita
poribus. delinitus paulisper ab assidua cede requieuit. ¶ Non solum autem per iudeam erat seditio bellumq;
Zelote terri- ciuile verū etiam per italiā. In medio namq; romanorum foro Galba perempto: creatus otho ipe-
Symōis feroci- rator cum vitellio imperāte pugnabat/ quem germanorum tunc manus elegerat. Habito autē apud
tate vxorē remit- brebraicum galatie prælio cum valente & cynnavitellij ducibus primo die otho superauit Aliter vi- E
tunt. tēllij milites multis trucidatis. Et aduersē partis auditi victoria otho apud brisellum semetipsum oc-
cidit: postq; biduum tresq; menses imperium tenuit.

¶ CAPHNITIA ET ACRA BATENA atq; BETHELANET EPHE-
MA CAPHETRANVM CARABINET CHEBRON: Idumee ciuitates & mu-
nicipia a Vespasiano & Cereale capiuntur.

¶ Vespasianus restantes Idumee partes accepit Caphnitiam acrabatena Bethelam & Ephē
Cerealis cum exercitu ad superiorem missus Idumeam Capheranam Carabin & Chebron vastans
comburit. Vi autem in chebron intro missus hominum multitudinem (quam inuenit/ cū pauperibus
peruenit. Symon autem Iudee persecutus reliquias pleriq; hierosolimam confugeret. otho & otho
obfesso muro operatorum ex agris venientem multitudinem interfecit. Ipse quoq; foris proelio cum
Romanis terribilior intus vero zelotes virilq; seniores. Quos etiam galilei nouis inuentis & factis
bus corruerunt. Cui iohannes ex potentia (quam a galileis acceperat) vicem referens omnes
istis predationes & quecūq; vellent. Cedes namq; virorum & feminarum iniurise pro ludo habeban-
tur. Sentina enim iniquitatis & libidinis hierosolima erat & indea solq; qui iohanne fugiente recipie-
bat. Symon pugnati facti est inter zelotas & Symonem. Vnde iudei hierosolimam congregatis co-
llo iohannē deicere & Symonē recipere statuerūt. & nullo cum quibusdā mathia potiusq; cū in ci-
tate vt dominū & defensorē receperūt. Qui oib; sese eque hostē manifestauit ipseq; intulante po-
pulo templū ingreditur: vbi inter cetera zelote quattuor turres fabricauerāt fortissimas.

¶ Capitulum decimum.

Vespasianus idu-
me & partes re-
stantes accepit.

Cerealis ad su-
periorē idumee
missus mīsa ca-
pit municipia.
peranti subito portas aperuerūt & cum precibus
adeuntes se ei tradiderunt. ¶ Quibus subiugatis
chebrū caprāce
Cerealis in chebron alteram ciuitatem antiquissimam tendit: sitāvt diximus in montanis locis hand
reca exurit pau-
peribus occisis. pauperibus peremit: oppidum vero ipsum exurit. Omnibusq; iam captis præter castellum herodij

Cesserunt vitellij ducibus othonis milites: & ipse iā vitellius romā cū exercitu ve-
niebat cū interea vespasianus qnto die iunij mēsis cesareā pfectus eas (quas non
dū subuererat Idumee ptes petiuit: & in montanā regiōe quo primū ascendit topa-
chias duas cōsuetā als Caphniticā & acrabatena subegit. Dein post has vytegrā
alias Bethelan & Ephē municipia: ibiq; plidijs collocatis: vsq; ad hierosolimā eq-
tabat. Mīos vero tūc dephēlos necabat: multosq; capiebat. ¶ Redorū autē vms
cerealīs cū eqtū pte ac peditū supiorē que dr̄ vastabat Idumee Et capherā als cha-
pherranū quidē pseudo municipiū aggressionē captum incēdit: altū vero/ quod caphorain als Cha-
rablin dicitur/ ad moto milite obsidebat muro satis valido cinctum diutius autem ibi se moraturum
speranti subito portas aperuerūt & cum precibus adeuntes se ei tradiderunt. ¶ Quibus subiugatis
Cerealis in chebron alteram ciuitatem antiquissimam tendit: sitāvt diximus in montanis locis hand
procul ab hierosolimīs Vi autem intro missus in eam reliquam multitudinem (quam ibi offendit/ cum
peribus occisis. pauperibus peremit: oppidum vero ipsum exurit. Omnibusq; iam captis præter castellum herodij

& massada. & macherinta quę a latronibus tenebant: sola iam hierosolima romanis ante oculos erat quę expugnanda restabat. ¶ Symon autem vixorem suam a zelotis recepit ad reliquias iudeę re- Symō iudeę re- gionis terdit persequendas & vndiq; circumacta natione hierosolimam compulit plerofq; confuge- ligas psecutus re: cum ipse quoq; ad eam sequeretur. Deinde muro eius obfesso operariorum ex agris adeuntē mul- plerofq; hiero- titudinem cum cepisset interficiebat. ¶ Eratq; populo foris symon romanis terribior: intus zelotę limā confugere vtrifq; seculos. Quos etiam galilei nouis inuentis & audacia factionum corrumpunt. Nam & iohan- cū pulit & eius nem ad potentiam ipsi prouexerant: & iohannes eis ex potentia (quam sibi comparauerat) vicem re obfesso muro o- ferens: omnia quę desiderarent vt faceret permittebat. Infaciabilis autem rapinatum cupiditas: do- parior; ex agris morumq; locupletium perscrutatio. Cedens autem virorum & foeminarum iniurię pro ludo habebant. veniētē multitu- tur: predamq; cum sanguine deuorantes sine aliquo metu post facietatem muliebri libidine calefce- dinē iterfecit ip- bāt. Cōptiq; crines ac foeminarum veste induti lociq; vnguētis: & vt forma placeret oculos illiti non- seq; foris poplo solum ornatum sed impudicitiam quoq; mulierum imitabantur: & in obscenitate nimia nefarios cois- romanis terribi- tus exigentes vt in lupanar versabatur: & ciuitatem totam impuris facinoribus prophanebant. Effe- rior; intus zelotę minantes autem vulum dexterās ad cedem promptas habebant. Felicatoq; incesu enumerati sub- vtrifq; seniores. ta incurfiōe bellatores fiebāt: & de paludamentis versicoloribus eductis gladijs casu obuios transuer- berabant. Eos autem qui iohannem fugissent excipiebat seuior icedibus symō. Quiq; intestinū eua- Seuior iohāne- sisset tyrannum ab eo (qui prope erat) occidebatur. Omnis autem fugę via transire cupientibus ad ro- Symon. manos: absclsa erat. Inter iohannis autem copias quantum erat idumeorū dissidebant: separatiq; ad alijs aduersū tyrannū tā liuore potentē q̄ odio crudelitatis eius armantur. Deinde pugna congressi: Pugna iter zelo- multos zelotarum perimunt ceterosq; in aulam regiam compellunt: quam Grapte edificauerat. Hęc tas & Symonē. autem fuerat cognata. Syze regis adiabenorū vnauero irruerunt iudei: atq; inde zelotis i phanū pulsīs iohannis pecunias predabantur. In aula enim supradicta & ipse degebat: & tyrannidis spolia deposuerat. Inter hęc autem zelotarum qui per ciuitatem dispersi erant ad illos qui in templū refu- gerant congregati sunt eosq; iohannes aduersus populum & idumeos deducere cogitabat. Istis autē non tam impetus eorum metuenduserat cum pugna plus possent: q̄ confidentia ne de templo noctę surriperent. seq; pariter occiderent: atq; oppidum concremarent. ¶ Itaq; collecti cum pontificibus de- liberabant quoniam pacto impetum precauerent: sed profecto deus sententias eorum ideterius ver- tit & interitu acerbius excogitabāt salutis remediū. Nam vt iohannem deicerent symonem recipe- re statuerūt & cū precibus alterum sibi tyrannum imponere. Itaq; decreto obtemperatur. Misso ma- rha pontifice rogant symonem vt ad se introiret. quem sepe timuerunt. ¶ Cum his autem precatores, erant etiam qui zelotas ex hierosolimis fugerant: domus quisq; suę desiderio ac fortunarum. Ille au- tem nimis superbe dominum se fore pollicitus veluti ciuitatem liberaturus ingreditur: cum salutis eū datorem ac defensorem sui clamor populi designaret. ¶ Vbivero cum suis copijs introiuit: mox de propria potentia deliberabat. Nec minus eos (a quibus rogatus erut. q̄ eos contra quos fuerat aduo- catus) inimicos putabat. Iohannes autem cum multitudo zelotarum templo exire phibitus (amis- sis etiam quę in ciuitate habebat) statim enim res eorum symon cum socijs diripiebat) salutem iā- tatēvt dñs & de- sperabat. Templum tamen adiuvante populo symon egreditur illi autem in porticibus perq; propu- sēlorē receperit. gnacula stantes impetum repellebant. Multiq; a symonis parte oppetebant multisaucij referebantur quoniam zelotę ad dexteram superiores erant eoq; icū impenetrabiles habebantur & quamuis lo- quattuor turres co- plus possent turres tñ quattuor maximas fabricauerunt. vt ex alto videlicet missilia torquerent. Vnam ad orientalem angulum; & septentrionalem alteram super xixtum tertiam in angulo i alio con- tra ciuitatem inferiorem quartavero turris supra verticem pastophoriorum condita erat (Vbi moris ē Pastophorius. vnum de sacerdotibus astantem post meridiem quo septimus quisq; dies inciperet tuba significare rursumq; vesperi q̄ desineret: nunc ferias populo: nūc vt opus faciat denunciantem) Per turres autem disposuere balistras saxorumq; tormenta & sagittarios & fundarum scientes. Itaq; cum symō pigrius ad impetus mouebatur. cum suor; pleriq; mollescebant. amplioribus tñ copijs fractus ppius accede- bat. Machinarum enim missilia delata longius multos pugnantium perimebant.

¶ Vitellio germano iperij rectore cū exercitu Italiam vastante: Vespasianus alijs vacare bel- lis (cum patriā vastaretur) indignabatur. hocq; ferre non poterat cogitatione dubius. Milites quoq; romani in iudea degentes contra romanos murmurabant quia spe quęstus creabant imperatores re- licti (qui apud eos erat) imperio digniore eius probitatem: & laudes superextollentes. Nullūq; in Ve- spasiano creando fore certamen arbitrantur. Non enim senatum populum ve romanum. Vitellij libi- dines pro Vespasiani pudicitia perpeffuros ne pro bono imperatore crudelissimum tyrannum opta- turos. Ergoli peritise senectutis debeat imperium Vespasianum. Si autem adolēcentiā viribus. Tytum dicunt dignum ipsum itaq; Vespasianum milites imperatorem nominantes rogant pericli-

Liber quintus Iosephi In dei

tanti subueniat imperio sed imperare nolenti: & recusanti magis instant etiam cū gladijs mortē enim D
minantur quod cum minime potuissent persuadere acceptauit. Ipse uero egyptū cum foret magna
imperiū partem esse priuq; militum hortatu Romam peteret res Alexandrinās ordinauit. Aegypti
describitur situs cuius pelagus portubus caret præter Alexandrinum qui aditu difficilissimus est: & pe-
riculosus. Ideo turris maxima in insula igne lucens nauigantibus nauium applicandarum difficul-
tatem ostendit. Vespasianus igitur Alexandrinarum rerum cupidus propter imperij firmitatem late-
ras Tyberio Alexandro egypti & Alexandriae rectori mittit iudicans militum alacritatem quodq; ip-
se quod necesse fuit suscepto principatus munere operam atq; adiumentum eius assumeret Quod
Alexander fecit.

Capitulum vnde cimum.

Vitellio germa-
no imperij recto-
re cum exercitu
Italiā rapinis va-
stare Vespasia-
nus alijs vacare
bellis cū priua
stare indignatus
hoc ferre nō po-
terat cogitatione
dubius.

Milites romani
i iudea degetes
contra romāos
murmurāt quia
spe questus ipe-
ratores creabāt
relictō (q apud
eos erat) impe-
rio digniore.

Milites vespasi-
ani patorem
nominātes roga-
bāt vt piclitanti
imperiū subueni-
ret sed impera-
re nolenti & recu-
santi magis instāt
etiamq; cū glā-
dijs ei mortem
minantur.
Aegypti descri-
ptio.
Catharacte nili-

10 Eodem tempus romanos quoq; seniora mala circumuenerant. Aderat enim ex germania. eg. l. c. xi
Vitellius cum exercitu aliam præterea ingentem multitudinem secum trahens: & cum eum
destinata spacia militis conciperent. totam urbem pro castris habebat omnemq; domū re-
pleuit armatis illi autem conspectis romanorum diutius oculis insuetis & auri argentiq; stupore per-
fusi uix cupidinem continebant. adeo vt in rapinas se conuerterent & eos qui ob stare conarentur oc-
ciderent. Et in Italia quidem ita res erant. Vespasianus autem postq; Hierosolimis proxima depou-
latus in Cæsaream reuertebatur gauduit romanorū tumultus: & Vitellium principem. Hoc autem li-
cet ipse imperium pati sicut bene imperare nosset ad indignationem perductus est: dominumq; de-
dignabatur eum. qui ueluti desertum inuasisset imperium. Dolore autem saucius cruciatum ferre non
poterat: neq; alijs vacare bellis cum patriā vastaretur. Verum tamen quantum ira impellebatur ad vi-
ciscendum: tantum longinquitatis cogitatione reprimebatur. Multa enim fortunam posse noua
re priuq; ad Italiam præsertim hiemis tempore ipse transiret. Plusq; iam crescentem iracundiam
subibat. Rectores autem cum militibus conuenientes aperte tam de mutatione tractabant. In
indignatione vociferantes inculcabant romæ constitutos milites vt in delitijs agentes: qui ne famam
quidem belli sustineant: quibus libuerat decernere principatum: & questus imperatores creare. Se-
autem tot laboribus ex actis sub Galeis senescentes alijs condonare potestatem: cum apud se hab-
ant digniorem imperio. Cui si hanc amiserint: quam iustiore vel quando referent erga se beneuol-
tiae gratiam. Tanto autem vespasianumq; vitellium iustus esse principem fieri: quanto illis qui
declarassent. Ipsi præstarent. Non enim se minora pertulisse bella q̄ qui ex germania venissent: nulli
lis qui tyrannum iude deducerent in armis deteriores esse. Nullum autem in creando vespasiano
re certamen. Non enim senatum populumue romanum vitellij libidines pro vespasiani pudenda pe-
pessuros: nec pro bono imperatore crudelissimum tyrannum: aut filium pro parte principem optu-
turos. Maximum enim pacis tutamen veram in imperatore præstantiam. Ergo siue periculis
debeatur imperium habere sane vespasianum siue adolescentie viribus titum cum ex ambo-
rum etate quod erit commodum temperabitur. Non solum autem se misissimatos declarant
vires qui tres legiones regumq; habentes auxilia conseruassent omnia ab oriente vsq; ad
vitellij timoribus separata sed etiam qui essent in italia propugnatores vespasiani fratrem
rum filium quorum alteri multos dignitate præditos iuuenes sociatum iri sperarent alteri vero
urbis esset premissa custodia: quæ pars ad imperij principia non parum valeret. Postremo
cessarint senatum esse fortasse declaraturum principem quem conseruatores milites de honestate
Hæc primo per cuneos milites loquebantur. Deinde congregati seq; inuicem adhortati vespasia-
num imperatorem nuncupant: eumq; vt in periculo constitutum imperium conseruaret orabant.
illi autem olim quidem rerum omnium cura fuit nequaquam vero imperare volebat. Dignum quidem
se factis existimans: priuate autem vitæ securitatem clarioris fortunæ periculis anteponebat. Recusa-
ti autem rectores magis instabant: & circumfusi milites cum gladijs mortem ei minabantur: nisi vi-
re vellet vt dignus est. Diutamen reluctatus quod rennuebat imperium postremo (cum his) qui se
designarunt (minime persuadere potuisset) accepit. Muciano autem cæterisq; rectoribus (qui ad
imperium eum inuitauerant) & alio exercitu vociferante vt se in omnes hostes duceret: prius res alex-
andrinās procurandas putauit sciens ægyptum plurimam esse partem imperij propter flumina
riam functionem: eaq; si potitus esset vi quoq; si præstaret: vitellium deiciendum sperabat. Nec enim
perpessurum populum in fame oppressum simul etiam duas legiones (quæ apud alexandriā degerent)
sibi cupiebat adiungere. Cogitabat enim etiam propugnaculo sibi fore illam regionem aduersus in-
certa fortunæ. Nam & terra difficilis accessus: mari importuosa est & ab occidentem quidem arida
lybiam habet obiectam a meridie vero limitem qui syenem ab ethiopia dirimit: nauibusq; iulias. Nil
fluminis cataractas. Itemq; ab oriente mare rubrum: ad coaston alias copron ciuitatem vsq; diffusum
Septentrionale vero munimentum habet terram vsq; ad syriam: & quod dicitur egyptium pelagus

Josephus descriptio ægypti

atum portibus carēs. Hoc quidem modo egiptus ex omni latere tuta est. ¶ Inter pelusium vero & Aegyptū pelagum per duo milia stadiorum porrigitur. Ex plintine autem ad pelusiū: nauigium stadiorum est gus portubus rium milium & sexcentorum. Nylus autem ad elephantinum vsq; opidum nauibus ascēditur. Nāq; carēs. Iterius progredi vt supradiximus cataraeta non sinunt. ¶ Portus autem alexandrinus etiam in pa- Alexandrinus e nauibus aditu difficilis est. nam & ostium per angustum habet. saxiq; latētibz a directo cursu de- portus nauibus lectitur. & leua quidem pars manufactis brachijs cigitur: ad dexteram vero foras abiecta insula tur- difficilis aditu em maximam sustinet ad trecenta vsq; stadia nauigantibus igne lucentem vt q̄ longissime difficul- describitur. atem applicandarum nauium praeuenerent. ¶ Circum autem hanc insulam opere instructo ingentes nuri sunt: quibus afflictum pelagus & aueris obicibus fractum facit asperiores meatum; eoq; peri- culosum & per angustum aditum. Intus tam portus ipse tutissimus est & triginta stadijs magnus: in quē tam quē defunt illi terre ad beatitudinem de vehūtū q̄ quā superant ex bonis domesticis & in- digenis in totam orbem diuisa exportantur. ¶ Itaq; non sine ratione vespasianus alexandriarum re- rum erat cupidus ad totius imperij firmamentum. Proinde statim ad tyberium alexādrum (qui egiptū & alexandriam regebat) litteras dedit indicans militum alacritatem quodq; ipse quod necesse fuit: su- cepto munere principatus operam atq; adiumentum eius assumeret. ¶ Alexander autem (vt vespa- siani simul legit epistolam) prompto animo & legiones eius sacramento rogauit & populum. Vtriq; autem libentissime paruerunt: virtutem viri ex proxima amministrazione scientes. Et ille quidem per- missa sibi potestate omnia quē imperij sui vsus exigeret. aduentui quoq; principis necessaria iam pa- rauerat.

Vespasianus a-
lexādriz rerū
cupidus ppter
implj firmitatē
lras Tyberio a-
lexādro misit
&c.

¶ Vespasianū imperatorem in oriente citius fama nūciante: legationes e Tyria alijsq; provincijs coronas gratulatoriaq; decreta ipsi afferbant. Qui diuina prouidentia imperium sibi contigisse co- gnoscens multaq; precedentia signa: & Iosephi dicta recordatur quē ad se vocatum solui iubet. Sed procurante Tyberio (vt a probro simul & a vinculis solueretur vtq; moris erat apud eos) eius vincu- la non soluta sed fracta fuerunt. Vespasianus vero dato legatis respōso: & ordinatis rebus veniens An- tiochiam Mutianum cum multis copijs milit in Italiam. Antonio autem bellum cōtra Vitellium age- re properanti Cecinnus a Vitellio missus venit obuiam: qui viso Antonij exercitu de proditione cogi- tauit & conuocatis militibus rebus Vitellij detrahens laudabat Vespasianum eos ad ipsum suadens transire. Quem milites vitellium (si vidisset) timentes occidere voluerunt: sed impediti vinctum Vitel- lium transmittendum habebant. Romanos vero Cremonem fugientes Anthonius (qui primus cogno- minabatur) preueniens multos peremit: & oppidum aggressus militibus permisit predari. Triginta mi- lia & ducenti Vitellij exercitus sunt extincti. Antonius quoq; quatuor milia & quingentos amisit. Et Cecinnus solutus gestarum rerum: Ad vespasianum nuncius dirigitur.

¶ Capitulum duodecimum.

Pinione vero citius declaratum in oriente vespasianum imperatorem vbiq; fama nuncia- uit & vniuersę quidem ciuitates festos dies habebant. nuncijsq; pro eo leticiam simul & sa- crificia celebrabant. Agmina vero apud Mefyampanoniamq; degentia (quę propter vi- tellij audaciā pauloante fuerant concitata) iusiurandum vespasiano maiore gaudio p̄bue- rūt. ¶ Vespasianus autē cesareā reuersus berithū venerat. vbi multę quidē e syria: multę vero ab alijs puincijs legationes obuiā aderāt. coronas ei & gratulatoria decreta a singulis ciuitatibus offerentēs. Astuit autē rector etiā puincie mucianus: populorū alacritatem iurataq; per ipm principē sacramenta renūcians. ¶ Ibiq; autē vespasiani votis obsecūdante fortuna rebusq; ad eū plurima ex parte inclina- tia cogitare coepit q̄ nō sine dei prouidētia sumpisset imperium: sed iusta quēdam fati ratio ad eius potestatem circumduxisset rerum omnium principatum. Recordatus etiā signa talia multa eni vbiq; sibi contigerant imperium premonstrantia: & Iosephi prēdicta: quibus eum viuo Nerone ausus fue- rat appellare imperatorem. Ammirabatur etiam virum quem ad huc habebat in vinculis. Aduoca- toq; muciano cum amicis & rectoribus alijs primum q̄ strenuus fuisset Iosephus: quantum in Iotopa- tis expugnandis propter eum laborasset exponit. Deinde vaticinationes eius quas ipse timoris qui- dem antea suspicaretur esse signata tēpus autem diuinas fuisse. ac rerum exitus probauisset. Tūcq; inhonestum esse vt qui sibi augurasset imperium vocisq; dei minister ac nūcius extitisset adhuc cap- tiui loco haberetur. fortunāq; sustineret & aduersam. Vocatumq; ad se Iosephum solui iubet. Hoc autē facto alij quidē rectores ex ea grā quā alienigenę retulisset: p̄clara etiā de se sperāda esse arbitrabātur. ¶ Tytus vero (q̄ cū patre aderat) iustum est inq̄t pater vna cū ferro etiā probro Iosephū solui. Erit au- te (tāq; nec inuictus sit) si nō dissoluerimus sed iciderimus cathenas. Nāq; id agi solet i his q̄ nō re- de fuerint victi. Eadē vespasiano placebāt. Et qdā iteruenēs securi cathenas abruptit Iosephus qdē p- his quę dixerat p̄mio tamē donatus & de futuris dignus (cui tā credendū esset) habebatur. ¶ Vespa-

Vespasianus in
orientē citius ipe
rator fama nun-
ciatus cunctis
gaudentibus &
ei fauentibus.

Vespasianus i-
perij sibi diuina
prouidentia co-
gnoscit multaq;
signa sibi conti-
gisse Iosephi
dicta recordat.

Iosephum solui
iubet.

Natus Iosephus anno 6.

Liber Quintus Iosephi Iudei

Vespasianus re-
sponso dato le-
gationibus & re-
bus ordinatis
venit antiochia
& Mutianum mit-
tit in Italia cum
multis copiis.
Cremona.
Cecronia anto-
nij viso exerci-
tu cogitat de p-
ditione & couo-
catis militibus
vitellij rebus de-
trahens vespasia-
num laudabat
eosq; ad anto-
nium transire sua-
debat.
Romani fugiunt
Cremonem sed
eos antonius (q-
primus cogno-
minabat) pue-
nies multos pe-
remit & oppi-
dum aggressus
militibus p-
danti permittit.

stantius autem (responso legationibus reddito) iusteq; & pro meritis administrationibus ordinatis An-
tiosiam venit: & quo nam primū tenderet cogitans Alexandrinum itinere prestabilius esse dixit (que
romæ agerentur) curare. Alexandriam enim stabilem esse romanas autē res a vitellio perturbari. Mit-
tit igitur in Italiam mutianum cū multis equitum peditumq; copiis. Qui tamen propter hyemis aspe-
ritatem veritus nauigare: per capadocias & frigias duxit exercitū. ¶ Inter hæc autem Antonius pri-
mus (adducta legione) tertia ex his (que apud mesyam morabantur) illam enim regebat provinciam:
bellum gerere cum vitellio properabat. Vitellius autem cum magna manu cecinum alias cecinnam
comminum obuiam ei mittit. Is autem romam profectus q̄primum circa cremonam gallacie Anto-
nium consequitur (que confinis italię ciuitas est) ibiq; hostium cōspecta ordinatione ac multitudine
prelio quidem congrēdi non audebat: discessum autem periculosum reputans de prodicione libera-
bat. Conuocatis autem et acontarchis sibi subditis: & chiliarchis vt transirent ad Antonium suade-
bat: vitellij quidem rebus detrahens: vespasiani autem vires extollens & alterum nomen tantum im-
perij: alterum virtutem habere commemorans. Ipsi quoq; melius esse si id gratum faciant quod ne-
cesse est: cūq; se multitudine superatum iri sciant: voluntate periculum preuenire. Nam vespasianum
quidem idoneum esse etiam sine ipsis ad reliqua vindicanda: vitellium vero nec cum ipsis quidē pre-
sentia posse seruare. ¶ Multa in hunc modum (quod voluit) persuasit: & cum milite transfugit ad An-
tonium. Eadem vero nocte milites poenitudo simul ac mœtus eius (si vicisset) a quo missi fuerant oc-
cupauit: eductisq; gladiis cecinum obruncare voluerunt. Fecissentq; nisi his aduoluti chiliarchi sup-
plicassent. Quamobrem cede quidem se abstinerunt vincum autem quasi proditorem vitellio tra-
mittendum habebant. His auditis: primus continuo Antonius suos mouet eosq; cum armis defecto-
res ducit. Illi autem instructi ad prelium paulisper quidem restiterunt. Mox autem loco pulsi roma-
ni cremonam fugerunt. Antonius autem comitatus equitibus cursum eorum peruenit & postea
tem circumclusam pleramq; multitudinem peremit: aggressus autem reliquos oppidum militibus p-
dari permittit. In quo multi quidem hospites mercatores. multi vero indigenę perierunt. totiusq; vi-
lij exercitus virorum triginta milia & ducenti. Quin & antonius eos (quos de mesya adduxerat) de-
tuor milia & quingentos amittit. Solutum autē vinculis cecinnū gestarū res: nuncium ad vespasia-
num dirigit. Qui ad eū intromissus & collaudatus est: & proditoris dedecus insperatis ptextit hominibus.

¶ Sabinus Vespasiani frater Antonij recreatus victoria Romę capitolium occupat: cui non
multi sociantur: & Domitianus secum contra quos vitellius militum misit exercitum. Sabinus
vitellium ductus: domiciano cum multis nobilibus euadente occiditur: reliquaq; multitudo
& templum incenditur. Antonium autem cum exercitu venientem: Vitellij milites excipiunt
no intra urbem commissio prelio omnes interierunt. Et vitellius ebrius de palatio procedens
lo in mediā vrbe octauo imperij mense iugulatur. Mortuorumq; supra quinquaginta milia numerata
sunt. Mutianus quoq; Romam ingressus multos (qui vitellio conuenerunt) occidit: & domitianum
ad patris aduentum populo rectorem insinuauit & sic vespasianus a populo cum leticia
est confirmatus. Qui in alexandria gesta romę cognouit & ad eum ex toto orbe legati venientes
gratulationibus totam vrbe repleuerunt: hic romam pparans proficisci: Tyru ad hierosolimam
dum dirigit cuius iter atq; mansiones hic inscribuntur.

Capitulum tertiumdecimum.

Sabinus Vespasianus
frater Antonij
victoria re-
creatus
Romę capitolium
occupat cui
multi nobilium
sociantur & domi-
tianus secum
contra quos Vitel-
lius manu militum
Mortuorum su-
pra quinquaginta
milia numerata
sunt.

Rome autem Sabinus (vbi antoniam appropinquare cognouit) fiducia recreatus
lectisq; vigilum militum agminibus: nocte occupat capitolium. Luce vero facta
bellum sociati sunt: & domitianus fratris filius pars ingens optinēde victorie. Sed
de primo quidem minus curabat. His autē iratus qui cum sabino defecerat & nobili-
guinem pro ingenita crudelitate sitiēs: immittit capitolio (quam secum adduxerat) militum
Vbi multa ab his (itemq; ab illis qui templū tenebant) pugnantibus audacter admissa sunt. Postea
autem germani (q̄ multitudine superabant) collem obtinuerunt. Et domitianus quidem cum
tis romanorum viris insignibus diuina quadam ratione saluus euasit: reliqua vero multitudo
niatur. Et sabinus quidem ad vitellium ductus occiditur: milites autem direptis donarijs temp-
cendunt. ¶ Tūq; postero diē cū exercitu venit Antonius: eūq; vitellij milites excipiunt: & trifario com-
misso intra urbē plio oēs interierunt. Procedit autē ebrius de palatio vitellius: & (vt assolet) i extremis
giore luxu prodigę mensę refertus. Tractus autē p pplm varioq; verberū gñe dehonestatus in mediā
vrbe iugulatur: octo menses ac dies quinq; potius impio. Quē si viuere diutius cōtigisset. vt optior
eius luxurię minime sufficere potuisset imperiū. Aliorū vero mortuorū supra quinquaginta milia nume-
rata sunt. Hęc quidē gesta sunt diē tertia mēsis octobris. ¶ Postero autē diē mucianus cū exercitu so-
mā ingreditur: & antonij militibus a cede repressis: adhuc enim hospitia. pedecutando & Vitellij mi-

Oratio Vespasiani ad populum Romę

es: & ex populo plurimos qui cum illo senserant occidebant examinationis diligentiam iracundia
 reuenientes domicianum productum populo rectorem insinuat vsq; ad patris aduentum. Populus
 autem iam timore liberatus vespasianum imperatorem predicat: simulq; illum confirmatum: & vitel
 lum esse deiectionem festa seticia celebrabat. ¶ Cum autem vespasianus alexandriam venisset gesta ei
 omne nunciata sunt & legati ei ex toto orbe gratulantes affuerunt. Cumq; maxima post romam ciuitas Vespasianus in
 illet angustior multitudini probabatur. Firmato autem iam totius orbis imperio rebusq; populo ro alexadria gesta
 nano preter spem conseruatis vespasianus in iudee reliquias intendit animum & ipse quide exacta romę cognouit
 yeme romam proficisci parabat: resq; alexandriam mature componere properabat: filium vero tytu legatis ex toto
 rum externis copijs ad liberandam hierosolimam dirigit. Qui terreno itinere Nycopolim vsq; pro orbe cum gra
 gressus ab alexandrina ciuitate viginti stadiorum interuallo distantem inde militem nauibus longis tulationibus to
 mponit. Hisq; nylo flumine post mensium tractum Thonin vsq; deuehitur. Hic autem egressus in tā ciuitate plen
 terram: apud taphnyn alias thanyn ciuitatem diuertit. Vnde secunda ei mansio fuit ciuitas heraclea tibus &c.
 & pelusium tertia. Hic autem milite per biduum recreato: tertio die pelusij fines transijt. vnamq; mā iter tyti & man
 tionem profectus per solitudines ad casij iouis templum castra posuit. Posteroq; die apud ostrachy siones reueren
 nem (que mansio est aque inops) ob quam causam aduenticia vtuntur indigene. Hinc apud rinochor tis in hierusalē.
 ram alias Rinochuriam requiescit. Et inde progressus in quartam mansionem taphyam venit (que
 prima occurrit syrie ciuitate) Gaze vero quintę mansionis castra suscepit & postea ascalonem atq; hic iā
 niam deinde ioppam & ex ioppa cesaream peruenit: decreto apud se alias militū copias cōgregare

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipit liber sextus.

¶ Tyto adhuc in Alexandria cum patre imperium disponente: seditio Hierosolimis aucta
 trifariam diuisa est scilicet Zelotarum Iohannis & Symonis. Zelotarum enim dñatio causa excidij
 fuit. Seditioq; in seditione fuit. Eleazarus namq; (qui ab initio Zelotas a populo i templum separauit:
 iohannem sibi preferri indignatus alios sibi contra ipsum sociat interioremq; templi occupat am
 bitum: & iohannes loco inferiori existens hostes habebat a vertice. Templumq; crebri missiliū iactu
 cedibus totum polluebatur. Symon vero superiorem ciuitatis partem & inferioris plurimam retinēs
 iohanne erat inferior: iohāni itaq; medio duplex parabatur bellum. Ad omne quippe impietatis ge
 nus rabidi efferebantur. sacrificantesq; & adorantes inferficiebat. Stanumq; sanguinis occisorū per
 atria tepli profuebat. vnde maximum erat ciuitatis lamentum. Eleazarus itaq; contra iohannem &
 socij ebrj ferebantur qui etiam & socij in Symonem rebellabant. cui etiam contra seditiosos ciuitas
 erat auxilio. iohannes autem quandoq; fugiente symone plenas vtensilium & frumenti edes incen
 debat. ibidem illo regrediente Symon agebat omniaq; ad ciuitatis obliuionem preparata suarū quo
 q; virum neruos absciderunt. Combustisq; circa templum omnibus ciuitas area pugne facta est con
 crematoq; omni frumento famē sibi comparauerunt populus autem vt exerno bello domesticis li
 beraretur malis pro romanis vota faciebant. Tunc enim maxima iudeorum erat insolentia neq; viui
 reuerentia neq; mortuis dabatur sepultura.

¶ Capitulum Primum.

¶ Tytus quidē ad eū modū quē pdiximus emēsalvtra ægypto ad syriā vsq;
 solitudinē cesareā venerat. Ibi ei exercitū decreuerat ordinare. Illo at ad
 huc apd alexadriā vna cū patre iperū (qd nuper ei deus pmiserat) dispo
 nēte cōtigit ēt seditionē quę apud hierosolimā erat aucta trifariā diuidi
 & aliorū partē i alterā verti. Quod vt i malis optimū qs dixerit fastūq;
 iusticię. Nā zelotarū quidē i populū dñatio (quę auctor fuit excidij ciui
 tatis) vn cōperit & p quos creuerit diligēter superius ē declaratū. Iac an
 nō errauerit qspiā dicēs seditiōe esse factā. ac veluti rabida ferā exter
 narū poenuria in suā viscera seuire solet sic Eleazarus Symonis filius (q
 & ab initio zelotas a pplo i tēplū sperauerat) velut idignari simās ob ea
 (quę i dies singulos iohānes auderet) cū ne ipe qdē a cedibus qesceret

Tyto adhuc i a
 lexadria cū pa
 tre iperū dispo
 nēte seditio hic
 rosolimis aucta
 trifariam est di
 uisa scilicet zelo
 tarū iohānis &
 symonis.

Eleazarus qab
 initio zelotas a
 populo in tēplū
 separauit indi
 gnatus iohāne
 sibi preferri ali
 os sibi cōtra illū
 sociat & interio
 rem templi am
 bitum occupat.

(re aut vera sese posteriori ryrāno subiectum esse minime ferēs) summe rei desiderio proprięq; poten
 tię cupiditate ab alijs defecit. Ascitit etiam iuda chelię alias chelię filio & ezenonis als ezeronis symo
 ne potētissimis: preter quos etiā ezechias chobari alias chobati filius non ignobilis. Horum singulos
 zelote non exigui sequebantur occupatoq; interiore templi ambitu superius portas in sacris foribus
 arma ponunt. Et habitare quidem suis se necessarijs confidebant: sacrarum enim rerum copia suppe
 tebat. nichil impium existimantibus. Paucitati vero suorum timentes: plerumq; in locis suis ociosi
 manebant. ¶ Iohannes aut quanto superior erat virorum multitudine tanto loco superabatur. Ho
 stesq; habens a vertice neq; sine moctu conabatur incurfus & pre iracūdia cessare nō poterat. Plus at

Libri Seculi Josephi Iudei

Tēplū cedibus pollutum. Symon supiorē ciuitatis partē & inferioris plurimam retinens erat Iohanne inferior Iohāni itaq; inedio duplex bellū parabat.

maī perferens q̄ Eleazari partem afficiens: tamen non remittebat. Crebri autē fiebant impetūs mī, D filium iactu totumq; polluebatur cedibus templum. ¶ Filius autem gyōre Symon (quem rebus desperatis inuitatum vitro sibi tyrannum spe auxiliij populus introduxerat) & superiorem ciuitatem retinens & inferioris partem plurimam animosus iam Iohannē eiusq; socios adoriebatur: quasi qui de super impugnaretur. Subiectus autem illorum manibus erat sicut & illi superiorum. Ad Iohannē eue niebat duplex bellum preferentem ledipariter ac ledere. Quātoq; tamen vincebatur eo q̄ Eleazar esset humilior tanto plus habebatur symone celsior constitutus: cum inferiores aggressus etiam sola manu sine labore prohiberet: desuper vero ex phano iaculantes machinis detererent. Quippe balistis & non paucis lanceis utebatur saxorumq; tormentis. Quibus non solū bellantes vlcicebatur: sed multos etiam sacra celebrantium perimebant. Quamq; enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur: tū eos qui sacrificare cuperent recipiebāt: cum suspitione quidem atq; custodibus indigenas persequendo. hospites enim etiam qui exorassent eorum crudelitatem post exituri subsiciua seditionis opera consumebantur. Missilia namq; machinarum vi ad aram vsq; templumq; delata: in sacer dotes & sacra celebrantes cadebant. Ac multi qui properantes ab vltimis finibus terræ ad sanctissimum locum venissent: ante eas hostias procubuerūt: aramq; vniuersis grecis & barbaris adorandam suo sanguine imbuerunt. Indigenis autem mortuis alienigenę & sacerdotibus prophani commiscebatur: perq; atria diuina stannum fecerat diuersorum cadauerum sanguis. ¶ Quid tātum passa es omī? ferrima ciuitas a romanis qui tua intestina scelera purgaturi flammis introirent? Iam enim dei locus nō eras: neq; pmanere poteras domesticorū funerū facta sepulchrū & quę phanū ciuili bello tumultū cōstitueras? Poteris autē denuo fieri si vnq; vastatorē tui deū placaueris. Sed enī quę dolēt reprimenda sunt lege scribēdi q̄ nō domestici luctus sed exponēdarū rerū hoc tēpus est. Persequar autē cetera facinora seditionis. ¶ Ergo diuisis trifarie insidiatoribus) Eleazarus quidē eiusq; socii (qui facis priuatis cōseruabant in Iohannem ebrii ferebantur. Qui vero huic parerent: plebē diripientes in Symonē rebellabāt: cū ipsi quoq; Symoni cōtra diuersę partis seditiosos adiumento ciuitas esset. Signi igitur ex vtraq; parte appetebatur Iohannes abuertebat socios suos: & de ciuitate quidem subeuntes missis ex porticibus telis de templo vero iaculantes machinis vlcicebantur. Quoties autem desuper instantium molestia caruisset: frequenter enī ebrietate & labore cessabant libentius in Symonē eiusq; socios cum pluribus irruerat. Semper autem quātum ciuitate pepulisset in fugam verfos edes frumētū & ti plenas omniumq; vtensiliū incendebat. Idemq; hoc illo regrediētē Symon infecutus agebat: veluti consulto pro romanis omnia corrumpere quę ad obsidionem ciuitatis erant preparata. Quāq; virium neruos absciderent. ¶ Deniq; contigit vna exuri omnia circa templum & inter proprias aces solitudinem atq; aream pugne fieri ciuitatem. Cōcremari autem paulominus omnia frumentū quod non paucis annis sufficere potuisset obsessis. Deniq; fame capti sunt qua minime quiuissent. nūc eam quidem sibi met ipsi comparauissent. Vndiq; autem insidiatoribus & confinibus oppugnantibus ciuitatem medius populus velut aliquod magnum corpus lacerabatur. Senes vero ac mulierculę in malis attonitę pro romanis vota faciebant: externumq; bellum quo domesticis malis liberarentur expectabat. Grauis autem moetus ac fœdissimus terror occupauerat: & neq; consilij capiendū tēpus erat vt voluntatem mutarent neq; pactionis aut fuge spes capientibus. Etenim custodiebantur omnia diffidentesq; latronum principes quoscūq; romanis pacatos esse vel transfugere ad eos velle sentiri quasi communes hostes interficiebant solumq; in occidendis vita dignis concordēs erant. Et pugnatium quidem nocte dieq; perpetuus clamor audiebatur: sed moetu acerbiores erant lugentium quæstus. Et assiduas quidem lamentationis causas calamitates prebebant. Timor autem includebat vultus: atq; obmutescēte dolore preformidine tacito gemitu cruciabantur. Neq; iam aut reuerentia viuis apud domesticos erat: neq; cura sepulture mortuis habebatur quorum amborū hec causa erat q̄ de se quisq; sperabat. In omni re animos remiserant qui cum seditiosis non erat: veluti cōtinuo moris omniū morituri.

Maxima crudelitas.

Lamentū p̄ hic Iosalem vide in Acge. li. v. ca. ij. & ibi multa notanda inuenies de p̄terita ciuitate ciuitatis & populi.

Iohannes quq; fugiēte Symon edes vtēsiū & frumētū plenas incendebat idē illor. regrediente symon agebat omiaq; ad obsidionē ciuitatis p̄parata suarū quoq; viriū neruos absciderūt. Maxia iudeorū infelicitas.

Neq; viuis reuerentia neq; mortuis sepultura dabat.

¶ Tanta erat seditiosorū crudelitas vt mortuorū conculcarent cadauera. Iohannes quoq; sacris materijs ad bellica conficienda instrumenta abutebatur: deus vero laborē eius inutile demonstrauit. Tytus autem exercitum colligens legiones & subsidia cesaream profectus est: procedentē vero tyrum in hostilem terram antecedebat regia omiaq; auxilia valde enim ordinatus erat eius exercitus. Ipse autem quia populum iudeorum latronibus oppressum pacem desiderare audierat. Gaphnam eorū animos exploraturus ingressus maximum inuasit periculum. diuinitus namq; cum esset sine armis a missilibus in eum iactis est preseruatus & duobus tantū locijs interfectis ad suos saluus euasit. Qui in scopos loco: vñ ciuitas & templi magnitudo videri poterat diuersis in locis castra muniri iussit.

¶ Capitulum secundum.

T vero sediciosi congesta in tumulum cadauera conculcantes dimicabāt. & ex mox crudelitas sedi-
tuis hauriētes audaciam quos sub pedibus cernerēt immanius seuiebat: semperq; ciosorū mortuo
aliquid in se perniciosum excogitātes: & quid visum fuisset sine miseratione faciē. cū cadauera cō-
tes: nullā cedis aut crudelitatis viam p̄termiserūt: adeo vt etiam sacris materijs ad culcātū ex mor-
consciēda bellica instrumenta Iohānes abuteretur. Nam cū olim fulcire tēplum potuiss audaciam
pulo itemq; pontificibus placuisset. idq; viginti cubitis altius edificare rex quidem capientiū.

scrippa a monte libano captas ei rei materias maximis sumptibus & labore deuexit: hoc est ligna si Iohannes sacris
mul & magnitudine & directā p̄ceritate spectabilia. Interuentu autē belli op̄e interrupto: Iohannes materijs ad cō-
his sectis q; sufficere lōgitudinem reperit: turres edificauit & aduersus eos cōstituit qui de super a tēplū faciēda bellica
plo pugnarent. Post muri ambitū cōtra exedram occidentālē ad mortis qua solum poterat: q; aliā parā instrumenta abu-
tes ratibus ex longū quo fuerāt occupate. Et ille quidē fabricatis ex impietate machinis subactumiri tebatur.

sperauit hostes. Deus vero laborē eius inutilem demonstrauit: & priusq; in his quemq; poneret roma Exercitus Tyt-
nos adduxit. ¶ Etenim tytus postq; parte quidem ad se collegit exercitus: alij vero vt ad hierosoli. legioesq; & sub
mā cōcurrerent scribit) cesareā profectus est. Erant autē tres legiones quē pridem sub eius patre iudea
uenerant: & duodecima quē olim cū cestio male pugnauerat. Quēq; licet p̄ id fortitudine esset, in
signis: tūc tñ etiam eorum memoria quē pertulerat alacrius ad vindictam p̄perabat. Harum quidē
quintam legionem iussit occurrere sibi per emans alias Ammās decimam vero per hierichontā ascē-
dere. Ipse autem cum ceteris regressus est quos regum quoq; subsidia plura quam dudum multiq; sy-
ri auxiliatores comitabantur. Suppletum est autem quatuor legionum quantum vespasianus electū
cum mutano miserat in italiam: ex his qui cum tyto accesserant. Duo namq; missa de alexandrino ex-
ercitu lecta. tria vero milia ex eufrate eum sequebantur & amicorum spectatissimus beniuolentia si-
mul atq; prudentia tyberius alexander (qui antea quidem egiptum amministrauerat) tunc autem di-
gnus qui exercitum regeret propterea iudicatus q; primus incipienti fuit hospes imperio & cum fide
clarissima incertē fortunē sociatus est: idēq; etiam consultor in v̄sus bellicos etate ac peritia precipuus
aderat. ¶ Progredientem vero in hostilem terrā titum antecedeabant regia omniaq; auxilia: post eos
vianū stratoresq; castrorumq; metatores. Deinde rectores sarcinā atq; armati: post hos ipse tytus & alios
lectus habens & signiferos. Quorum agmen equites sequebantur. Heviro ante machinas ibant & se-
cundum illos vna cum electis chiliarchi & p̄fecti cum cohortibus. Post autem circum aquilā signa:
& ante signa tubicines. Deinde acies senum virorum ordinibus dilatata: seruire autem vulgus a tergo
cuiusq; agminis & ante hos sarcinē. Omnium vero mercennarij nouissimi: eorumq; custodes coacto-
res armorum. P̄cedens autem decenter exercitus: ita vt mos est romanis insisteret. Nam Gophnā
alias Gofna per samaritidē venit quē & prius ab eius patre fuerat occupata: & tunc p̄sidijs teneba-
tur sibi autem moratus est vnam vesp̄eram: mane inde proficiscitur. Peractaq; die in māsione castra
ponit in loco (quem iudei sermone patrio achato naulona alias Aulanam id ruborum vallem: vocit-
tant) iuxta vicum quendam gabath saul nomine (quod significat vallem saul) distantem ab hieroso-
limis stadijs fere triginta. ¶ Hinc secētis prope lectis equitibus comitatus perrexit i ciuitatem q̄ tu-
la ellet iudeorumq; animos exploraturus: si forte se conspecto (priusq; in manus veniretur) motu ce-
derent. Audierat enim (quod erat verum) a sediciosis & latronibus oppressum populum desiderare
quidem pacē: sed q; rebellantibus infirmior esset nihil conari. Quamdiu quidem mane p̄ viam (quē
ad muros duceret) equitabat: nemo ante portas apparuit. Vbi vero itinere ad turrē saxeam declina-
to transuersum agmen equitum duxit infiniti subito profiliunt (quē muliebres turres vocantur) & per
eandē (quē contra monumentum helene porta est) egressi equitatum intercidunt atq; alios quidem
etiā tunc via curātes ne cum his (qui diuertebant) sese iungerent a frōte apposti phibuerunt. Tytum
vero cū paucis separant. Ille autē vltra quidem minus progredi poterat a muro enī cuncta fossis pate-
bant & transuersi erant hostes multiq; maceris impedita. Ad suos autem in aggere cōstitutos incur-
sus intercedente hostili manu desperabāt. Quorū pleriq; impatoris periculum nesciebāt sed existi-
mātes eum secū reuerti: ipsi etiam fugiebant. Tytus autem in sua tantum fortitudine sitam enī p̄pi-
ciēs sp̄e salutis flecit equū: & vt se sequerent cū clamore comites adhortatus: in medios hostes irruit
vt ad suos transire festinans. Quo tempore quidem maxime intelligi potuit: & belli momenta & im-
peratorum pericula deū curare. Tot enim aduersus tytum missilibus iactis cum neq; galea neq; tora-
missilibus (cū
celestus ellet. non bellator enim sed explorator (vt dixi) processerat. nullum in eius corpus delatū est: per
sed tanq; (ne eum ferirent) ex industria mitterentur omnia preteruolabant. Gladio vero semper a late-
ribus instantes dirimens multosq; ante ora subuertens super cadentes agebat equum. Illorum autem
clāmor erat propter audaciam cesaris (vt eum aggredierentur) exhortatio fugae & discessio repen-
tina quocumq; diuenteret cursum. ¶ Huic autem se periculi participes cum a tergo & a lateribus for-

Tyberius alexa-
der dux exerci-
tus.

Ordo exercitus
Tyti regredien-
tes hierosolima

Tytus p̄p̄m iu-
deorum latroni-
bus oppressum
audierat deside-
rare pacem &
Gaphnā explo-
raturus iudeos
aios ingressus
maximū euasit
periculum.

Tytus dinitus
missilibus (cū
per sine armis
preseruatus.

De iudeis: Liber Sextus Iosephi Iudei

Tytus (duobus in locis interfectis) cu reliquis ad suos saluus euasit. **Tytus** i Scopus loco vñ citas & tepli magnitudo videri poteret castra munit iubet diuersis in locis. Mons oliuaru Vallis cedron.

derentur adiunxerant. Vna enim erat vniciuq; spes salutis viam cū tito patefacere priuſq; cunctum. Deniq; duo ex nimis p̄tinacibus alter cum equo percussus est altero vero delecto atq; occiso equus eius abductus est. **Tytus** vero in castra cum ceteris saluus euasit. Iudeis quidem q̄ aggressione prima superiores fuerant inconsulta spes animos extollit: magna q; his in posterum fiduciam momentum temporaneum comparauit. **Cesar** autem (postq̄ ex emaus agmen nocte sibi lociatum est) luce inde digressus ad locum (qui scopos appellatur) accedit vnde iam & ciuitas & clara templi magnitudo conspici poterat: qua parte septentrionalem regionē continens ciuitas humilior tractus prope scopos nominatus est distans a ciuitate septem stadiis. Ibiq; duabus legionibus simul quintę vero legioni retrorsum stadiis tribus castra muniri iubet. Laborem namq; nocturni itineris atq; ritos milites progredi visum est: vt sine fortitudine murum extruerent. **Mox** autem cepto edificio decima vero legio per hierichontas aderat a **vespassiano** p̄cepata: vbi quedam pars amatorum in p̄sidio fuerat collocata. His autem p̄ceptum erat sexto ab hierosolimis stadio castra ponere: qua parte mons (qui appellatur Oliuarum) contra ciuitatē ab oriente situs est altaq; interfaciente valle dilaceretur: cui nomen est cedron.

Diffensio interior (bello foris interueniente) refrenatur: seditiosi q; contra romanos (inita cōcordia) vniuntur & contra romanos in valle Cedron impetum facientes legionem turbant eam fugantes. Sed **Tytus** in auxilium legioni veniens multos interemit iudeorum aliosq; in fuga conuertit. **Tyto** vero milites ad edificandum mittente: iudei hoc fugā estimabant: sed speculatore signum dante: hęc quētissima multitudo maximo impetu proſiluit vt nemo eam sustinere ausus est. **Romanorum** agmen continuo dissipatum est: & pulsi in montē refugiant. **Tytus** autem cum paucis relictis iudeorum furori cedere rogatus honorem salutis antepones hostes impugnavit & turbauit. Sed iterū turbati & mani dispergunt: supplicantes iudeorum non posse ferre impetum & alijs quidem fugientibus vt iugille estimabant. Ipsum vero quidam in medio versari bello cernentes cunctis eius periculum nunciarunt cū clamore & pudore a fuga reuocati contra iudeos irruerunt. **Tytus** itaq; his legionem a periculo liberauit.

Capitulum tertium.

Diffensio interior (bello foris interueniente) refrenatur & seditiosi cōtra romanos (inita cōcordia) vniuntur.

Intra ciuitatē vero sine requie cōſigentiū diffensionem tunc primum subito ingens bellum foris interueniens refrenauit & cum stupore seditiosi romanorū castra inſpectantes: rarisā distributa mala inter se inire cōcordiam rationemq; inuicem requirebant quidnam expectarent quidne perpessi ires muros contra vitam suam patētur opponi belloq; tanta se fundente licentia tamq̄ spectatores bonorū operum sibiq; viliū residere mœnibus clausis remissiq; armis ac manibus in nos metipſos p̄fecto exclamat aliquis tantummodo fortes sumus. **Romanorum** autē lucro ex nostra seditione sine sanguine oppidum cederet. His alios atq; alios congregantes exhortabantur: raptisq; armis subito in legionē decimā ruunt perq; vallem facto impetu cum ingenti clamore murum edificantes romanos aggrediantur. Illi autem in opera distributi armis ob eam causam pleriq; depositis nec enim excursum iudeos ausuros esse credebant & si maxime vellent animos eorum seditione distractum iri arbitrabantur p̄ter opinionem perturbati sunt. Atq; opere quisq; derelicto: confestim alij recedere: multi autem ad arma properantes priuſq; se in hostes corrigerent feriebantur. Plures autē iudei semper adſpectantē cōtrecti victoria qui preceſſerant & q̄ cum pauci essent multiplex numerus & sibi & hostibus videbantur quia secunda fortuna vterent. **Romani** autem maxime ordinari consueti & cum decore atq; p̄ceptis bellū gerere scientes ex perturbatione trepidabant. Vñ tūc quoq; p̄uenti aggressione cedebat. Si quando tamē sese conuerterēt ab insequentibus occupati & a cursu reprimebant iudeos: & ob impetū minus cautius sauciabāt. Sēper vero excursione gliscente magisq; turbati: postremo castris pulsi egrediuntur. Totaq; legio tunc in periculū ventura fuisse videbatur: nisi (hoc sibi nunciato) mature **Tytus** eis auxiliisset auxiliū: multisq; increpans ignauā & suos a fuga reuocasset. **Iudeisq;** a latere ipse cū his irruens quos circa se habebat electos: multos quidē occidisset: plures autē sauciasset: oēs autem in fugam conuertisset: atq; in vallē precipites compulisset. Illi autē in prono loco multa mala perpessi postq̄ in aduersam partem euaserunt. Flectunt se iterum: & valle intercedente cum romanis dimicabant. Igitur ad medium diē ita bellatum est. **Paulo** autem post meridiem **tytus** his (qui secum erant) in subsidio locatis alijsq; de cohortibus aduersus excurrentes oppositis: reliquū agmen ad murum i summotis edificandum remisit. Iudeis autem fuga hoc esse videbatur. Cūq; speculator (quem in muro posuerant) amicum agitato signū dedisset: frequentissima multitudo tanto impetu proſiluit vt eorū cursus inani leguminis bestiis esset assimilis. Deniq; in aduersa acie stantium nemo impetum sustinuit: sed tamq̄ machina percussum agmen continuo dissipatum est: pulsiq; in montem refugiant. **In** ascensu autem medio **Tytus** cum paucis relictus est: multumq; amicis monētibus qui pro imperatoris reuerentia cōtēp-

Tytus i auxilium legionis veniens multos iudeos interemit & alios conuertit i fugam.

Tytus cū paucis relictus cedere iudeorum furori ab amicis rogatus.

De Iudaico bello *an. d. m. 70. l. viii.*

periculo perdurauerunt: vt mortē appetētibus iudeis cederet: neq; pro his in discrimen veniret quos ante ipsum saluos non esse oporteret sed potius fortunam suam reputaret: q̄ non militis officio fungeretur: verum & belli & orbis terrę dominus esset: ne in fugam verti videretur in quo omnia niterentur. Hęc autem ne audiret simulans & ad se recurrentibus obstabat eosq; in ore feriens cum vi obtinebantur occidebat: & in galeam repente incumbens multitudinem repellebat. Illi autem & viribus eius & obstinatione perterriti ne tum quidem in ciuitatem fugerunt. Sed in vtrumq; latus ab eo declinantes: rursum fugientes insequerantur. Quos tamen aggressus a latere: ipsorum quidem impetū prepediebat. ¶ Dum hęc autem aguntur & illos qui superiora castra muniabant (vbi fugere inferiora res viderunt) moctus ac turba occupat. totumq; agmen dispergit supplicantium excursum quidem iudeorum sustinere non posse. Tytum vero in fugam versum nec enim illo manēte vnq̄ alios fugitiuos fuisse: & tanq̄ laruali circumdati terrore alius alio ferebantur. donec quidam cum in medio versari bello imperatorem vidissent plurimū metuentes: vniuerso agmini suorum periculum eius cum clamore nunciauerunt. Itaq; pudore reuocati: & fuga maius aliquid sibi exprobrantes q̄ cesarem deseruissent totis viribus in iudeos vtebantur: & semel ad descensum transuersi vrgebant eos in decliua. Illi autē in pedem recedentes pugnabant. Cumq; romani possent plus eo q̄ superiores erant: in vallem omēs coacti sunt. Tytus autem contra se positus imminēbat: & legionem quidem ad muri fabricam redire iubet: ipse vero cum hisdem quibus antea resistendo hostes arcebat. ¶ Itaq; (si me nihil addentē obsequio neq; inuidia detrahentē verum dicere oportet) ipse cesar bis totam legionem periculo liberauit atq; ita castra muniendi copiam militibus prebuit.

¶ Extraneo remisso bello iterum intestinū oritur: in festo azimorū inter Iohannē & Eleazar. Et Iohannis instructi milites templi occupandi gratia arma sub veste portabant qui ingressi abiectis vestibus armati apparuerunt. tūc; maxima: & varia cedes facta est in templo. Seditio quoq; quę prius fuerat tripartita in duas partes redigitur. Tytus autem castra propius ciuitatem transferre volens misso exercitu coplanare vsq; ad muros iubet spacium. Iudei vero romanos sub pacis simulatione volunt decipere ipsosq; fingunt velle introducere quorum romani calliditatem nō cognoscentes opus festinabant aggredi. Sed Tyto suspecta erat mutatio qui milites manere precepit: quidā vero romani ad portas currentes interficiebantur alijs vulneratis. Iudeiq; romanos vituperabāt fraude pellectos. Tytus vero iratus milites ppter inobedientiam redarguit apud quod etiam vincere sine ducis precepto infamē est. Comilitonibus autē pro inobedientibus intercedentibus Tytus indulget.

¶ Capitulum quartum.

REmisso autem paulominus bello extraneo iterum intestinum sedicio suscitauit. Azimorūq; instante die (qui est aprilis mensis quartus decimus) hoc enim se primum tempore opinant iudei ab egyptijs esse liberatos eleazarus quidem cum socijs portam subaperies introire cupiebat ex populo qui templum adorare cuperent. Iohannes autem die festo ad protegendas insidias vsus est & suorum quosdam ignotiores armis sub veste latentibus instructos quorū pleriq; industria ingressi erant occulte inter alios phani occupandi gratia summittit. Illi autem postq̄ intrarent vestimentis abiectis armati subito aparuerunt. Magna statim turba circa templum ac tumultus erat (cum alienus quidem a seditione populus omnibus sine discrimine imputarer) zelotæ vero sibi met solis insidias comparatas. Verum hi quidem (relicta portarum custodia) & alij ex propugnaculis dissidentes priusq̄ manum consererent in templi cloacas confugerūt. Populares autem ad aram delati & circum templum appulsi conculcabantur: cum lignis passim feroq; cederentur. Multos autem occisorum inimici priuato odio quasi diuersa factionis socios interficiebāt. Et quicumq; ante hęc insidiatorem aliquem offenderat: tunc agnitus quasi zelotes ducebantur ad cedem. Sed qui atrocitate magna innocentes efficerent: inducias concessere nocentibus: progressosq; ex cloacis dimiserunt. Ipse autem interius templum & omnes eius apparatus tenentes confidentius oppugnabāt Symonem. ¶ Seditio quidem hoc modo (quę tripartita pridem fuerat) in duas partes redigitur. ¶ Tytus autem castra propius ciuitatem trāsferre cupiens de scopo contra excursus quidem electos equites ac pedites quos satis esse arbitrabatur. alium vero exercitum iussit totum quod erat vsq; ad muros spacium coplanare. Cunctis igitur materijs ac sepibus dirutis quibus ortos ac lucos incolę premunierāt omniq; opposita quamuis mansueta silua excisa repletum est quicquid erat cauum & vallibus impeditum. Saxorum autem eminentissimus ferro truncatis humiliorem totum illum tractum a scopo vsq; ad Herodis monumenta fecerunt: serpentium stagnum continentia quę Colymbertha vocabatur. ¶ His deniq; diebus Iudei Romanis huiuscemodi insidias parauerunt Seditiosorum audacissimi ex tra muliebres (quę sic appellantur) progressi turres simulatoq; q̄ pacis eos studiosi pepulissent eo q̄ timerant impetum romanorum ibidem versabantur: & alter sub altero vitabundi latebant. Alij ve-

Tytus decus pōnēs saluti hostes ipugnauit & turbauit &c.

Turbati romani dissipant sup plicātes iudeorū nō posse ferre ipetū & alijs fugientibus Tytum fugisse estimabāt sed qdā illū i medio versari bello videntes oibus eius piculum cū clamore nūciarūt, & pudore a fugare vocati contra iudeos iruerunt.

Extraneo remisso bello iterum intestinum oritur i festo azimorū inter Iohannē & Eleazarum.

Maxima tūc & varia cedes i templo.

Seditio quę prius tripartita fuerat in duas partes redigitur.

Iudei romanos sub pacis simulatione volunt decipere & romanos fingunt intro ducere velle.

Compositum a J. A. B. R. 1. iij.

Milites Rōani
calliditatē non
cognoscentes
opus festinabāt
aggredi sed Ty
ro suspecta erat
mutatio id mili
tes manere prę
cepit.

Helenę monu
mentum.

Tytus iratus mi
lites ppter eos
in obediētiā re
darguit.

Apđ romanos
vicere sine pce
pto ducis iust
icię est.

ro per muros dispositi populūq; esse simlantes clamore pacem implorabant fœdusq; poscebant. portasq; se patefacturos esse pollicentes inuitabant romanos. Hęc autem vociferantes vna & contra illos velut a portis eos abigerent lapides iaciebant illi perrumpere aditus velle simulabāt: & ciuib; supplicare. Cumq; ad romanos ire sepissime conarentur: reuerſi perturbatis similes videbantur. Vnde hic eorum calliditas apud milites quidem fide non carebat sed tanq̃ hos quidem in manibus haberent paratos ad supplicium illos vero ciuitatem sibi apperituros sperarent: opus aggredi festinabāt.

Tyto autem suspecta erat mutatio: q̃ rationem non haberet. Pridie namq; prouocatos eos ad pactum nem per Iosephum nichil mediocre sentire cognouerat. Etiam nunc igitur milites manere loco suo pręcepit. ¶ Iam vero quidem operibus appositis: raptis armis ad portas excurrere cœperunt. Hic autem qui expulsi videbantur: primo cedebant. Deinde vbi ad turres portę propinquabant: cursu eos circumueniunt & a tergo perſequebantur. Qui vero in muro stabant: lapidum his multitudinem omnigenūq; telorum simul infundunt: adeo vt multos quidem necarent plurimos vero lauciārēt. Nec enim facile erat a muro diffugere alijs retro violenter instantibus: & pręter hoc pudor quia rectores peccauerant: itemq; metus in delicto perſeuerare suadebat. Quamobrē hostes diu decementes multis vulneribus acceptis neq; paucioribus redditis postremo eos a quibus circumuenti fuerant reppulerunt. Quos tamen recedentes vsq; ad helenę monumentum iudei virgendo iaculis sequebant. Deinde illi quidem insolenter fortunę maledicentes & romanos vituperabant fraude pellectos: scitq; alte sublati crispantes tripudiabant. & cum leticia vociferabantur. ¶ Milites autē interminatio principum & cęsar iratus huiusmodi oratione corripuit. Iudei quidem (quos sola regit desperatio) omnia cum deliberatione faciunt atq; prudētia fraudes & insidias componendo eorumq; dolos fortuna p̃cipit sequitur: q̃ sunt morigeri sibi; inuicem beniuoli ac fideles. Romani vero (quibus ob disciplinam & consuetudinem obediendi rectoribus fortuna famulatur) nunc contrario peccant: & intemperantia manuum debellāt q̃ omnium est pessimum. pręſente cęsare sine rectore dimicantes. Certe (inquit) plurimum ingemiscunt milicię leges. plurimum pater: cum hoc vulnus audierit. Ille quidem cum belando senuerit nunq̃ isto modo peccauit. leges autem si cum in eos (qui minimum quid alias aliquid pręter ordinem mouerint) morte vindicent nunc totum deseruisse exercitum videant. Modo autem scituros esse (ait) qui arroganter egerint: q̃ apud romanos vincere etiā sine pcepto ducis infamē est.

¶ Hęc Tytus cum indignatione ad rectores prolocutus: certus erat q̃ alias quia lege in omnes erat vsurus. Et hi quidem abierunt: quasi iam iamq; iuste morituri. ¶ Circumsusauero agmina Tytum pro commilitonibus obsecrabant paucorumq; temeritatem condonari cunctorum obediētię pręcabantur. Emendaturos enim peccatum pręſens futurę compensatione virtutis. Placatus est itaq; cęsar virilitate simul ac precibus. Namq; vnus hominis animaduersionem vsq; ad factum promouendum putabat: multitudinis vero vsq; ad veniam.

¶ HIERUSALEM obsidetur cuius situs edificia murorūq; & turriū munitio & templi regiones aule ornatus & structura describuntur.

¶ Tytus militibus reconciliatus coęquato ciuitatis interuallo exercitum ordinauit: circa hierusalem quę trino circumdata est muro nisi in vallibus ipsaq; est: supra duos colles quorū superior castellum Dauid: & inferior dictus est Acrā. Collis vero tertius lata diuisus valle: quam Allamonei aggeribus repleuerunt vt templo coniungeret ciuitatem. vallis autem vsq; ad Syloan Tyropeon est appellata. Foris etiā duo erant colles. Murorum autē ciuitatis (quę plurimorum regū opibus vndiq; munita erat) descriptio & dimensio hic ponitur. primus enim murus vëtustissimus dicebatur. Agrippa autē a Claudio prōhibitus muros non perfecit. Turres autem moenibus supereminebant. primi enim muri viginti erāt turres. Tertij nonaginta: medij quatuordecim: & antiqui quinquaginta. Cum enim tertius murus totus esset ammirabilis: ammirabilius tamē in muro Turris sephina surgebat q̃ par te Tytus castra posuit. Herodes tres turres trlum amicorum nomine edificauit Hyppicos: Phaseli: & Mariannes & turris quę ceteris magnificentiora: & ornatiora sustinebat diuersa. Hās turres antiquus murus excellentiori loco conditus est lapidibus mirabilis magnitudinis constructus cōtinebat.

¶ Capitulum quintum

Tytus militibus
reconciliatus co
quato ciuitatis
teruallo exerci
tu ordinauit cir
ca ciuitatem:

Militibus quidem reconciliatus est. multa monens vt post hęc prudentius agerent: ipse vero quemadmodum iudeorum insidiis vlsceretur cogitabat. Interuallo autem (quod vsq; ad muros ciuitatis erat) per quatrimum coęquato sarcinas atq; aliam multitudinem cupit totam traducere militum validissimos a septentrionali tractu in occidentum septenos per ordinem contra murum pręterdit: altius valle depressa. Peditibus autem in fronte ac post eos equitibus acie terna dispositis cum singuli ordine septenos haberent semoti stabāt sagittarij. Excursibus autem iudeorū tāto agmini circūclis: impedimēta triū legionū. itēq; alia multitudo sine timore tri

De Iudaico bello 2 *ibm* Jo. Ixix.

A *ibm* Ipse quidē dñs cū ppe duobus stadijs abesset muro: ad angelli eius partē cōtra turrim (quæ ap-
pellatur Sephinos aī Sephina) castra ponit. Ad quā muri ābitus ex aglone pīnēs flectit ad occide-
tē. Alteravero ps exercitus eā turri versus (quæ appellat hyppicos) muro circūdat: dūsi stadiōrū spaci-
um sūit a ciuitate descendēs. Decima autē legio in oleonos aī olonarū mōte (vbi erat) manebat.

B Ciuitas autem trino muro circūdata erat nisi quā vallibus inuis cingebatur. Ex ea nāq; parte vñ
habebat muri ambitum. Et ipsa quidem supra duos colles erat condita cōtrarijs frōtibz semet api-
cientes interueniente valle discretos in quam domus celeberrimę desinebant. Collis vero alter quos
superior ciuitas sedet multo est excelsior & in plixitate directior: adeo vt quoniā tutum erat castellum
a dauid quodam rege vocaretur. Is parte salomonis fuerat qui primus templi edificauerat. A nobis
autem forum superius fabricatum est. Alter vero (qui appellatur acra) & inferiorem sustinet ciuitatem
vñdīq; dediuus est. Contra hunc autē tertius collis erat natura humilior q̄ achra & alia lata valle aī di-
uisus. Verum post ea tempestate: quā assamonei regnabāt & vallem aggeribus repleuerunt vt tēplo
confungerent ciuitatem & achre altitudinem cēlam humiliorem fecerant. vt ex ea quocq; phanū sū
pereminēs comere. Vallis autē (quæ tyropeō appellatur) quā parte diximus superioris ciuitatis collem
dīuīsi ab inferiore vñq; ad syloam pertinet. Ita enim (qui dulcis est ac plurimus) vocabamus. Foris
autem duo ciuitatis colles profundis vallibus cingebantur & vtriq; obstantibus rupibus nulla ex par-
te ad ire poterat. Trum vero murorum vetustissimus quidem propter valles imminētēq; his de
super collem (in quo erat conditus) facile capi non poterat. Ad hoc autem q̄ loco præstabat. Etiā
sumissime structus erat dauid & salomonis aliorumq; interea regum largissimis impensis operi sum-
pibus deuotis. Hic vero parte incipiens a turri (cui nomen est hyppico) & ad locum (qui dicitur xix
os) pertinebat deinde curiē coniunctus in occidentem templi porticum desinebat. Parte vero altera
ab occidente ex eo de loco ductus per eum (qui vocatur bethiso descendens in essenorum portā de-
inde supra fontem syloam in meridiem flexus atq; inde rursum in orientem versus quā stagnum sa-
lomonis est. & vñq; ad locum pertinebat (quem ophian vocant cum orientali porticu templi coniungit-
tur. Secundus autem murus ex porta quidem habebat initium (quam genethā appellabant) Hæc
autem fuerant muri prioris. Septentrionalem vero tantummodo tractum ambiens: vñq; ad antoniam
ascendebat. Tercio muro turris hyppicos principium dabat vñde ad Beroe tractum pertinebat. de-
inde ad sephinam turrim veniens contra monumentum helene (quæ ad labenorum reginę fuerat a-
zite regis filia) & speluncas regias in longum ductus a turri quidem in angulo posita flectebatur con-
tra fullonis quod dicitur monumentum. cum veterē autem ambitu iunctus in cedrona valle (quæ sic di-
citur) desinebat. Hoc muro etiam partem ciuitatis (quam ipse addiderat Agrippa) cinxerat: cum eēt
omnis nuda ante. Exuberans enim multitudinem paulatim extra moenia serpebat templi septentrio-
nali regioni colli proxima ciuitati adiuncta non paululum processerant. Qui & quartus collis id
collebat (cui nomen est Abyade alias Bezetha) situs quidem ex aduerso antonie fossis autem alius
simis separatus quæ industria ductæ sunt ne Antonie fundamentis: colli adherentibus & accessui
facilis sit & minus editus. Vnde etiam fosse altitudo: plurimum turribz celsitudinis adiciebat. No-
minata est autem pars addita ciuitati vocī indigena Zebetena alias Bezetha quod gr̄co sermōe di-
citur ciuitas noua. Eius autē partes incolis protegi desiderantibus: pater huius eodē nomine Agrip-
pa: murum quidē ita (vt prædiximus) inchoarat. Veritus autem claudium Cesarem ne magnificen-
tiam extructionis ad nouarum rerum ac discordiē suspicionem traheret: fundamentis tantummodo la-
ctis ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset ciuitas: si perfecisset muros vt coeperat. Saxa enim
viginti cubitis longa & decem lata contexebantur: quæ neq; ferro facile suffodi possent: neq; machinis
demoueri. Hisq; murus dilatabatur. Profecto autem altitudinis quoq; plus habuisset si eius murificen-
tia (qui edificium aggressus erat) non fuisset inhibita. Rursum autem idem murus etiam iudeorū stu-
dio fabricatus: ad viginti cubitos creuit. Et murus quidem binis cubitis: pro pugnaculo vero trinis ha-
beantur. totaq; altitudo eius ad viginti quinq; cubitos erigebatur. Murum autem supereminēbāt
turrez viginti quidem cubitis in altitudinem. viginti vero in longitudinem quadratis angulis structę
sunt. Post altitudinem vero turrium solidum viginti cubitis elatam celle desuper & cenacula erant
pluuiarum receptacula: & tortosi latiq; singulorum ascensus. Eiusmodi turrez nonaginta: Turres tētijs mu-
ri quidem murus habebat: earum autem interualla cubitos ducentenos. Medius vero murus in
triginta cubitis altitudo: & antiquus in quinquaginta diuisi erant. Omne autem ciuitatis in gyro spaciū
diuisum in quatuordecim stadijs finiebat. Cum autem totus ammirabilis esset tertius murus ammirabilior se-
cim & antiqui-
us quinquaginta-
da stadijs per septuaginta cubitos edita sole oro arabia prospici poterat & vñq; ad mare: & ad vñ

De Iudaico bello
ibm

Hiemalis descriptio
p̄lio quæ trino
circūdata ē mu-
ro nisi in valli-
bus.

Collis superior
ductus ē castel-
lum dauid.

Collis tertius la-
ta valle diuisus
quam.

Assamonei aī
Assamonei agge-
ribz repleuerūt
vt tēplo cōiūge-
rent ciuitatem.

Pluriorū regū
opibz vñdīq;
munita erat ciui-
tas.

Secundus murus.

Tertius murus.

Cedron vallis.

Quartus collis.

Magnum
Agrippa muro
a claudio phibi-
tus non perfe-
cit. &c.

Turrium descriptio
& structura.
&c.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Herodes tres
turres noie triū
amicorum edi-
ficauit.

Hyppicos tur-
ris descriptio.

Phasallus fr̄is.

Mariannes tur-
ris structuraque
ceteris magnifi-
centiora & orna-
toria diuersoria
sustinebat.

In antiquo muro
p̄dicto fr̄is erat
qui excelsiori
rat loco.

Lapidū mirabi-
lis magnitudo
& cōpago. &c.

tima finium hebreorum. Erat autem octo angulis. Cōtra eam turris hyppicos & iuxta duę quas res Herodes in antiquo muro edificauerat) quęq; magnitudine siue pulchritudine ac firmitate (quę toto essent orbe) pręstabant. Nam pręter naturalem animi libertatem rex pro amore ciuitatis operum excellentiam proprijs affectibus indulgebat: personisq; tribus carissimis quorum nominibus turres appellauit: fratri & amico & coniugi memoriam dedicando: illi quidem vt dixi amoris causa perempte: his autem bello amicis cum fortiter decertassent. ¶ Hyppicos quidem turris amici vocabulo dicta quattuor angulis erat. Singulę autem & viginti & quinq; cubitos in latitudine. itemq; lōgitudine habebant: & excelsę triginta cubitos erant: nusq; manes. Supra soliditatem vero saxiq; adurnatam compaginem puteus viginti cubitos altus erat ymbribus excipiendis. Super hunc autem duplici tecto domus viginti quiq; cubitis alta in quauaria mēbra diuisa & desup eā minę qđ em binis & propugnaculauero ternis cubitis ambiebant. & omnis altitudo ad octoginta quinq; cubitos numeratur.

¶ Secundā vero turris (quam fratris nomine phaselon appellauerat) æque lata fuit longa cubitis quadragenis. Per totidem autem cubitos in pilę modum facta & solida eius altitudo surgebat & sup hęc decem cubitis edita porticus erat. extructa brachijs: itemq; propugnaculis septa. In medio vero porticus supereminens alia turris stabat in membra magnifica & balneas. ne quid regalis vltus ei videret deesse. In summo autem propugnaculis minisq; erat ornata cum omnis eius celsitudo prope ad nonaginta cubitos tolleretur: & specie quidem videbatur assimilis fari al's pharie turri (quę alexandriā nauigantibus igr̄ em procul ostendit) ambitu vero ampliore dilabatur. Tunc autem Tyrannicum domicilium exhibebat alias existerat Symonis. ¶ Tertiā vero turris mariannes (sic enim regina vocabat) vsq; ad viginti cubitos facta perviginti alios patens in latitudinem tendebatur: & magnificentiora ceterisq; ornatiores diuersoria sustinebat. cum id proprium seq; dignum esse rex putauisset. vt vxoris nomine appellata turris plus haberet pulchritudinis q̄ quę virorū nominibus vocatę sunt sicut illa minitior est (cui nomen femina dederat) cuius omnis altitudo per quinquaginta quinq; cubitos erigebatur. Sed quam q̄ tres turres tantę magnitudinis erant ex loco tamen quo erant sitę multo videbantur esse maiores. Nam ipse antiquus murus (in quo erant) excelsiori loco fuerat conditus: & ipsius collis vellent quidam vertex altius prope ad triginta cubitos eminebat supra quem turres positę multo sublimitatis sumpserant. Mirabilis autem fuit etiam lapidum magnitudo. Nec enim ex vulgaribus saxis aut quę homines ferre possent: verum secto marmore candido & singulis per triginta cubitos longis latiq; per decem ac per quinq; altis erant edificatę. Duę ita inter se copulata erant vt singulę turres singula saxa viderentur. Sic autem manibus artificum in faciem angulosq; formata: vt nusq; iunctura compaginis appareret.

¶ Regię aulę magnifica descriptio mirabilisq; structura oim narratiōe pstantior quę equali ambitu turribus ornatis & virorū receptaculis ambiebat extra. sed oia intestini insidiatores flammis columplerūt. Templi quoq; a Salomōe edificati describit. magnificētia populiq; ad edificandū libralis deuotio. Ip̄sus insup tēpli dimensio diuisio portę atq; pro mulieribus ad orandū: locus & ingressus designant. Qđq; fuerit Scdm̄ & sacrosdm̄ phanū offēdit singulorūq; structura. Ornatus vbi & quatuor colores scilicet hiacinti cocci purpuri & bissi quattuor significātes elementa ponebantur.

Capitulum sextum.

Regię aulę magnifica descriptio & mirabilis structura.

Is autem septemtrionali parte positus insus aulā regia cōiūgebatur: narratiōe oī pręstatiōis. Nec em̄ vel magnificētia vel structura operis aliqua ex parte superabat: sed tota quidē muro p̄ triginta cubitos edita cincta erat. Equali ambitu turribus ornatis ambiebat: iteq; virorū receptaculis & cenaculis cētū lectorū capacibus in ea inenarrabilis aut fuit saxorū varietas collectis ibi plurimis quę vbi rara videbant & fastigia: p̄ceritate simul trabiū & ornamentorū claritudine mirabilia. Mēbroz aut altitudo & innumere species edificij. pleraq; oia supellectilis cū pleraq; in singulis ex auro essent atq; argentea: ad hęc mltę porticus alia p̄ aliā in circulū flexę colūneq; in singulis & quę iter eas subdiuo patebat spacia cū essent vtiq; viridarijs filiisq; variata cū plixas ambulationes habebant altis euripis cinctas: & cisternis vbiq; signorum eneorum plenis quibus aqua effundebatur: multęq; turres mansuetarum circum latices columbarum. Sed enim neq; pro merito exponi regia (qualis fuerit) potest. Habet memoria cruciatum referens: quantas res latrocinialis flamma consumpserit. Nęc enim hęc a romanis incensa sunt sed ab insidiatoribus intestinis vt supra memorauimus in principio dissensionis. Et ab atonia qđ em̄ omnia corripuit ignis transiit autem in regiam triumq; turrium tecta corripuit. ¶ Phasallus autem conditum erat ita vt dixi supra clarissimum collem: & initio quidē vix templo atq; arę sufficiebat iacens in eo summo planities: qđ vndiq; preceps erat atq; decliuis. Cum autē rex salomō edificatū. (qui etiam templum edificauerat) inuro eius partem ab oriente cinxisset: vna porticus aggeri est im-

Insidiatores ite
stini oia flāmis
consumplerūt.
Templi situs &
descriptio.
Tēplū salomōe
edificatū.

posita: & manebat ex alijs partibus nudum. Quod a seculis posterioribus semper aliquid aggerisae, umulante populo: coequatus collis latior effectus est. Perrupto autem septemtrionali quoque muro, antum assumpserunt spacium quantum postea totius phani ambitus incluserat. Tripli autem mu- o colle circumdato spe magis opus instructum in quo longa secula consumpta sunt: omnesq; thesau- 1 sacri quos toto orbe missa deo munera repleuerant: tam superiore ambitu quam inferiore templo- :dificatis. Culus (qd humilissimū fuit) trecentis cubitis numerant: in quibusdam vero locis pluribus non tamen omnis multitudo fundamentorum videri poterat multum vallibus obrutis vt angustias vias oppidi coequaret. Saxa vero quadraginta cubitorum magnitudinis erant. Nam & pecunia liberalitas populi rū copia & populi largitas: maiora dictu conabatur. Quodq; numq; posse perfici sperabatur diuturne reparatione nitate ac perseverantia explicabile videbatur. Tantis autem fundamentis digna erant opera inposita. Duplices porticus omnes quas columnę sustinebant: quinque & vicenis cubitis altas de singulis saxi & marmore candido laquearia cedrina protegebant. Quod naturalis magnificentia quibus Naturali tū or- gnōrābili erant apteq; coherebat: opus precium spectatibus exhibebat. nulloq; aut pectoris aut sculpsit habebat magnifi- ris opere extrinsecus ornabantur. Late autem per triginta cubitos erant. Omnisq; strus edificatū cetera non picto sura stadiorum cum antonia concludebatur. Totum autem sub diuo spacium variebat omnium quibus aut sculpto- dem generū lapidibus stratum. Quā vero ad secundū templum ibatur cancellis sceptrum saxeis ad ris. &c. tres cubitos altis: nimumq; grato opere factis. vbi equis dispositę interuallis stabant legem castimo. Quo templi. nie preponentes alię grecis litteris alię latinis in sanctum locum transire alienigenas non debere. Sacrum phanū Scdm evocabatur alterum phanum & quattuordecim gradibus ascendebatur: a primo quadratū quī sursum erat & proprio muro circumdatum. Cuius exterior celsitudo quamvis quadraginta cubi- tis surgeret tamen gradibus tegebatur. Interior autem viginti quinque cubitis erat: quem in altiori lo- co per gradus edificata non tota pars interior cernebatur colle obiecta. Postq; quattuordecim autē gradus spacium erat vique ad murum trecentis cubitis planum. Hinc rursus alij quinque gradus & sca- le ad portas ducebant: a septemtrione qdē & a meridie octo: quaternę vtrinq; videlicet: duę vero ex oriente. Necessario namq; proprius locus religionis causa mulieribus destinatus muro discerneba- tur altera quoq; parte opus eē videbat. Contra primū vero secreta erat ex alijs regiōibus vna pte me- ridiana & vna septētrionalis quibus ad mulieres introiebāt. Per alias ei transire mulieribus nō licebat. S; nec suā portam interiectum murum transgredi permittebatur. Patebat alias latebat autem locus il- le pariter indigenis & hospitibus feminis: religionis causā venientibus. Occiduā vero pars nullam por- tam habebat: sed perpetuus ibi murus erat extructus. Inter portas autem porticus a muro intro pro- pe ad thesauros aduersę magnis ac pulcherrimis columnis sustinebantur. Erant autem simplices: ac preter magnitudinem nulla re ab inferioribus aberant. Portarum autem alię quidem auro & argēto vndiq; tectę erāt: iteq; postes ac frontes. Vna vero extra templū ēre corinthio. quę multo argento i- clusas & inauratas honore superabāt. Et binę quidem fores in singulis ianuis erant tricenis cubitis altas quibus denis etiam late. Post introitum vero vbi latiores stabant tricenis vtrinq; cubitis exedras habebāt exemplo quidem turrium latas & longas: sup̄ vero quingenti cellas. Singulas autem duo- decim columnę cubitorum grossitudine sustinebāt. & aliarum quidem portarum magnitudo par- fuit. Quę vero supra corinthia posite erant quo mulieres cōueniebāt: ab oriente apperiebant. Porta templi mai- ta templi sine dubio maior erat quinquaginta enim cubitis surgens quā triginta cubitorū fores ha- bebat: ornatumq; magnificentiorē quoniam crassiore argento atq; auro vestiebatur. Quod quidē Gradus quidec- portis nomen infuderat tyberij pater Alexander. Gradus autem quindecim a muro (qui mulieres se- gregabat) ad maiorem portam ducebat. Namq; illis qui ad alias portas dirigerent inter quinque gra- Sacro sanctum- dibus erant breuiore. Ipsum vero templum in medio positum hoc est phanum sacrosanctum vn- phanum, decim gradibus ascendebatur. Et a fronte quidem altitudo eius & latitudo centenos cubitos hēbat pōne autem quadraginta cubitis angustior erat. Aditus enim veluti quibusdam humeris vtrinq; vt- centum cubitorum producebatur. Primā vero eius porta septuaginta cubitis alta erat & viginti quinque lata neq; fores habebat. Celi enim secreta q; interclusa erat significabat. Erantq; totę frōtes inauratę. A c' prima edes omnis perlucebat extrinsecus auroq; circumphani portam splendida cuncta cernen- tibus occurrebant. Cum autem interior eius pars duplici tecto fulgeret adiacens ei prima porta pate- bat in altitudine & perpetua p; nonaginta cubitos tollebat cum longa quadraginta cubitis esset aut viginti transuersa. Ipsius vero edes tota inaurata erat vt dixi & circum eam saxey paries. Desuper autem habebat aureos pampinos vnde racemi statura hominis dependebāt. & duplex tectū erat templi exteriorē humilius videbatur & fores habebat aureas quinquaginta & quinque cubitis altas le- decim vero latas. Et ad hęc aula cum longitudine pari hoc est velum babilonium iacincto & bysso & cocco & purpurā variatum mirabili opere factum neq; orationis inopia colorū permixtionem se-

Locus mulieribus destinatus & porte quibus licebat eis intrare & quibus non. Ornatu templi.

Porta templi maior. Gradus quidec- Sacro sanctum phanum.

Columnę & signum.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Quattuor ele-
mēta ī p̄d colo-
ribus significata
velut omnium rerum ymaginem preferens. Cocco autem videbatur ignem imitari & bysso terram & d
hiacintho aeram ac mare purpura. His quidem coloris similibus bysso ac purpura natiuitatem quo-
niam byssum quidem terram mare autem purpuram gignit. Eratq; in eo per scripta omnis celi ratio
præter signa.

¶ Planicies autem templum erat cuius dimensio secundum altū/longū & latū describitur.
In ipso quoq; tēplo tria mirabilia & p̄dicanda opera erat candelabrū/mentis & turribulum. Septem in
cernæ in candelabro septem errantes stellas denotabant. Et duodecim panes in mentis anni curicu-
lum per duodecim signa designabat. Turribulū quoq; per tredecim odores oia eē dei manifestabant.
Aureis quoq; verubus acutissimis ne ab aibus pollueretur tēplū preferuabatur. Viri aut per omnia
dia casti non essent ab interiori aula prohibebatur. Ceci quoq; de sacerdotali tribu plebeis vestibus
vestibus partes tū generis consequebant. Pontifex aut cū ipsis sacerdotibus non semp; sed diebus
buscumq; septimis & per singulos menses kalendis vel quando agebat annua solemnitatis accedebat
eius describit vestimentū & significatio notanda. Solus aut atq; in anno semel intrabat quo decem-
ctos ieiunare mos erat. Iudeis Antonia quoq; turris ab Herodē edificari in angula quam porticus
prioris templi sita erat Herodis maximam demonstras magnificentiam.

¶ Capitulum septimum.

Planicies an te-
plum.

Tria mirabilia ī
tēplo candelabrū
mēsa & turribū
turribulū p. xliij.
odores omnia eē
dei significabat
Sanctum sancti
Latera inferio-
ris templi.

Introgresos aut in templū planicies excipiebat: cuius altitudo sexaginta quidē cubi-
tis erat & longitudo totidē: ac latitudo viginti. Rursus aut sexaginta cubitis altitudo
& prima quidē pars a sexaginta cubitos auulsa. ¶ Hæc tria mirabilia & p̄dicanda
opera cūctis hominibus habebat. Candelabrū & mēsem & turribulū. ¶ Septem vero
cernæ stellas errantes significabat. Tot enī ab ipso candelabro diuidebant. ¶ Duodec-
vero panes in mēsa positi signorū circulū atq; annū. ¶ Turribulū aut per tredecim odo-
res qbus replebat ex mari & in hospito & in habitabili: designabat oia dei esse deoq; seruire. ¶ In-
mavero templi pars viginti cubitorū erat. Discernebat autem similiter vero ab exteriori: nichilq; pro-
ius in ea positum. Inaccessa vero & inuoluta & inuisibilis omnibus habebat: sanctiq; sanctum vocabat-
ur. ¶ Circa latera vero inferioris templi multa erant membra perula triplici tecto suspēsa & abun-
q; latus ad eam introitus a porta patebat. Desuper autem pars eadem membra non habebat quoni-
nus erat angustior: celsior aut quadraginta cubitis nec ita vt inferior ambiciosa. Colligitur enim qua-
draginta cubitos omnis celsitudo: cum in solo cētum cubitos habebat. Exterior vero facies nichil qd
animus aut oculi mirarentur non habebat. Crustis enī vndiq; grauissimis aureis tecta vitra p̄tinos
ortus igneo splendore lucebat: vt cum intuerentur contententium oculi quasi solis radijs aucterent.
Hospitibus quidem adeuntibus procui: mori in iueo similis videbatur. Nam vbi de auratum nō erat
templum candidissimum erat. In somno autem aureis verubus horrebat acutissimis: ne ab infidelibus
eray altitudo quinq; & latitudo sex. Ara vero pro templo quindecim cubitis alta lata vero & longa
cubitis quadragenis. Quadrataq; stas veluti cornutis angulis eminebat: & a meridie ascensus in eam
clemēter arduus resupinabat sine ferro autem constructa erat nec vñq; eam ferrum tētebat. ¶ Tēplū
autem aramq; cingebat ex pulcherrimo saxo lorica gratissimayq; ad cubitum surgens quē populus
a sacerdotibus segregabat. Gonozutus alias Gonorthos hoc est semine fluētes: itēq; leprolos. Hos
& tota ciuitas arcebat: & feminis menstrua soluentibus clausa erat. Prædictum autem limem neph-
ris quidem mulieribus transgredi permittebatur. Viri autem qui non per omnia casti fuissent ab inte-
riore aula: & qui puri essent a sacerdotibus prohibebantur. Qui vero ex origine sacerdotū genus du-
centes (cecitatis causa munere non fungebantur) cum in columibus intra limem aderant partēq;
neris consequebantur. Vestibus tamen vtebātur plebeis: quoniam sacerdotali solus qui sacra ostendit
amiciebat. Ad altare vero templumq; accedebāt carentes omni vitio sacerdotes veste quidē mē-
ti byssina. maxime vero mero abstinentes ac sobrii. religionis metu: ne quid res diutnas faciendo per-
carent. ¶ Pontifex autem cum ipsis non tamen semper ascendebat sed diebus quibusq; septimis
per singulos menses kalendis vel si quādo patria festiuitas atq; annua ab omni populo agebat. tūc
crificabat velamine precinctus. eoq; tectus femora vsq; ad genitalia. Lintheum vero habens inuolu-
cus dimissumq; ad pedes hiacinthinū de super indumentū rotūdū ex quo simbricū p̄debant alius
aurea titinabula malaq; granata sustinentes. ¶ Titinabulis qd ē tonitrua. malis vero fulgura designa-
bus. Pectoris aut tēgmenū vitte cingebāt quinq; variatē coloribus. hoc est auri & purpurati coccybi
so & hiacinthi quibus etiam vela templi diximus esse contexta. Hisdem aut habebat etiam clauden-
tēperatā: in qua plus auri erat. Habitus quidē indumento toraci similis videbatur duabus autem
fibulis aspidum specie vinciebat quibus inclusi erant optimi maximoq; sardonij alias sardonice

Aureis verubus
tēplum acutissis
ne ab aibus
pollueret i sum-
mo p̄seruabat.
A meridie ascē-
sus in aream.

Virī p oia nō ca-
sti ab itiore au-
la phibiti.

Ceci de gñe sa-
cerdotali plebe
istebantur ve-
stibus.

Pontificis hitus
& qñ tēplum &
quo ingrediebāt
titinabula &
mala quid in ve-
ste pontificis si-
gnificabant.

Sup. Summularum

descripta tribunum gētis iudee nomina referentes. Ex altera vero parte duodecim pēdebant alij la-
pides in quattuor partes tēti diuisi. hoc est Sardius Epazius Simaragdus Anthrax Iaspis Saphi-
sus Achates Ametistus. Ligirius alias Ligurius Onix. Berillus Crisolitus. Quorū singulis singula ita-
rū cognomina scripta erant. Caput autem bysstinus thyaras tegebat hiacintis coronatis & circa eā
alia corona erat aurea scripta ferens sacras litteras quę sunt quattuor elementa vocalia. Ea quidē ve-
lit post tempus minus autem ambiciosus utebatur si quando addita introibat. Solus autem atq; in an-
tefornel introbat quo die cunctos deo salutare mos erat. ¶ De ciuitate quidem & templo ac mori-
bz & legibus iterum diligentius referemus. Non enī pauca super his exponenda sunt. Sed antonia
in angulo quidem duprum porticum sita erat prioris templi: quę ad occidentem septentrionēq; ex-
tendebant. In saxo autem fuerat extructa quinquaginta cubitis alto: & vndiq; prurupto. Quod opus
maximū fuit regi vbi maximē ingenij magnificentiam demonstrauit. Primum enim a radicibus la-
tis templum leuatis crustis obtegebatur: quo & decus adderet operi: & facile dilaberentur: qui vel a-
scendere vel descēdere tētrauissent. Deinde añ prioris turris edificium: murus erat cubitis tribus. Intra
hunc autem omne spacium Antonie in quadraginta cubitis erigebatur. Intus autem regię latitudi-
nem ac descriptionem habebat diuisam in omnem vsū habitationū & genera & species id est atria
& balneas & aulas castris aptissimas: vt quātum ad vsū necessariū pertinet ciuitas videretur. magni-
ficentiā vero paladium. Instar vero turris toto habitu formata quattuor alijs per angulos turribus cin-
gebatur. Quarum ceterę quidem sexaginta cubitos erant altę (quę vero ad meridianum oriētalemq;
angulum sita erat) septuaginta cubitis eminebat: vt ex ea totum templum videri posset. Quā vero cū
porticibus iungebatur vtrinq; descensus habebat vnde custodes comeabant semper namq; in ea Ro-
mani milites presidēbant: & cum armis circapositi custodes ne quid populus festis diebus noui com-
mūnet obseruabant. Castrum enim erat impositum oppido quidem templum templo vero ātonia
inter autem porticu custodes erant & superioris ciuitatis aliud castellum regię Herodis erat. Beze-
tem collis ita vt dixi ab antonia separabatur. Qui cum omnium esset altissimus etiam parti no-
bis iunctis coniungebatur templo: a septentrionali solus obstabat. De ciuitate quidem ac muris
etiam scribere plenius cuncta cupiens in presentia satis dixi.

Historia:
Solus & semell
trabat quo die
cunctos ietuna.
re mos erat.
Antoniae turris
Ab Herode e
dificata descri
bitur.

De figuris
Additio. Re
p. 1. 5. 10. 15. 20. 25. 30. 35. 40. 45. 50. 55. 60. 65. 70. 75. 80. 85. 90. 95. 100.

¶ AEGESIPPVS Libro. v. ca. v. dicit quendam Cananeorū potētē hierosolimāvrē cōd-
patrio nomine rex iustus vocabatur. quam primo Solymā vocauit postea templū addidit
hierosolima dicta est. Dauid primus vir hebreus cananeos expulit constituit suos qui in ea do-
mum li fecit: voluit & templū condere: sed prohibitus oraculo Salomone in heredem reliquit
templū edificauit & adornauit de hoc Iosephus Antiqui. Liber. vii. ca. ii. iiii. v. vi. ibidem in su-
perfluo materiae templi diuersitate moralizat non ociosa inquit materia tantē diuersitatis sy-
mbolice materiam rerum latentium significaret eius q̄ esset templum qui celo & aeri mari & ter-
ra creator elementorum dominaretur: atq; solus regeret & gubernaret. & postea subdit. deniq;
sacerdotū hęc. iiii. indumento suo exprimere consueuerat quando maxima celebritas erat
dierum quasi totum mundum indueret: vt pro populo supplicaretur in eius figuram qui v-
niuersi principes sacerdotum iesus: qui tolleret peccata mundi. Femora principes linteos iterius ope-
regebant eo q̄ pre ceteris in sacerdote fides mentis queritur & corporis castimonia. quē su-
debeat carnis intemperantiā: duo erāt tabernacula sacra & paulo post in illud interioris quod sac-
ra appellabatur semel introibat tantum princeps sacerdotum non sine sanguine quē offerret
populi dilecto hoc significāte spū sctō venturū iesum. qui vere solus intraret interiora dāuinorū
sacramentorum & archana substantiā celestis quē nosset oīa solus quoq; patri sanguine
mundum reconciliaret vt celestium & terrestriū miseretur. deniq; post q̄ venit pacificauit
sanguinē crucis suae quē velut in celovel in terra sunt. ¶ Intus Thymiam atherium: intus
cū lucerna Thymiamatheriū q̄ ita ad deū patrem sicut incensum dirigatur maximū sacer-
dotum mensa q̄ in ea passio Christi sit & misteria sacramentorum. vnde & Dauid dicit parafrasi
aleo mensa cuius velut duodecim panes duodeci apostoli sunt testes passionis ac resurrex-
it lucerna quē super candelabrum ponitur ante sub modio erat id est sub legis mensura nunc
plenitudine frequens heptamicho lumen effundens eo q̄ spūs sanctus septem maximarū
virtutibus dei templū illuminet. Trinitatis igitur cognitio interiorioris erat templi quē dice-
bat ierūbī deposita quondā Aaron virga floruit q̄ sacerdotalis gratia in Christo amplius ef-
fusa post mortē qua mundū redemit. Ante templū erant. xiiij. gradus per quos Ezechias re-
scenderat significans ciuitē finem futurum: sed oraculo monitus orauit & meruit mortis
in hoc indicio q̄ hisdem gradibus sol refunderetur qui significaret tot numero annorum cō-
suetudinis refusum. Hęc ibi Aegesippus.

Liber Sextus Iosephi Iudei

¶ Symone & Iohanne inter se diffidētibz diuīsa ciuitas eos sequebatur. Tenebat autē Sy^D
mon superiōrē ciuitatem & murum maiorem vīq; cedron. Iohanes vero templi & circa templum loca
nichil iudei a Romanis penis passi sunt q̄ ipsi se tractauerant se ditio namq; ciuitatem & Romanos se
ditionem coeperunt. ¶ Capitulum ad̄auum.

¶ Capitulum aduuum.

Symōe & Iohē i
ter se diffidenti-
bus eos diuisa
citas sequebā.

Dignacissima quidem maximeq; dissentiens multitudo circa Symonem erat hominibus decem milia præter idumeos. Quinquaginta vero decem milium duces quibusque quæsi omniū rerum dominus præerat. Idumei autem qui erat eius partium cum essent numero quinq; milia decem duces habebant. Horum principes videbantur Iosie alias Soseph Iacobus & Eazie alias Cathle filius Symonis. Iohēs autē qui templū occupauerat sex armatorū habebat milia quos viginti duces regebant tunc autem illi accesserant etiam Zelotarum depositis discordijs duo milia quadringenti alias trecenti qui Eleazaro quē ante habuerāt & Symone Ianni filio ducibus utebantur. His autem vt diximus bellum inter se gerentibus populus erat premium & plebis pars quæ non eadem quæ illi cōmitteret abvtriusq; diripiebatur. ¶ Tenebat autem Symon quidē superiorem ciuitatem murumq; maiorem vsq; ad cedron: & antiquioris muri quantum a Sylos flexitur ad orientem & vsq; ad Monobazi aulam descendit. Is autem rex est adiabene gentis vnde ex fratre habitantis. Tenebat etiam montem acre quæ inferior est ciuitas: vsq; ad helene regiam quæ Monobazi fuerat mater. ¶ Iohānes vero templo & circum templum aliquatenus incensis omnibus montibus Ophla & valle (quæ cedron appellatur) & alijs quæ interiacebant: medijs bello quod inter se gererent spaciū aperuerunt. Nec enim castris Romanorum prope muro positjs intra ciuitatem sedulo quiescebat: sed ad primū eorū impetū paulisper sanitate recepta: ad morbū mox pristinū redierat. ¶ Quisq; discreti pro sua quisq; parte pugnabant: omnia faciendo quæ obsidentes optarent. Nichil enī prius a Romanis passi sunt q̄ se ipsi tractant: neq; præ illis ciuitas aliquid nouæ calamitatis experiret. Sed illa quidem grauiores casus pertulit: priusq; subuerteretur. Qui vero eam debellarant: malis illis quid perfecerunt. Dico enim q̄ seditio quidē ciuitatē: romani vero seditionem coeperunt: quæ multo erat moenibus tutior. Et res quidem aduersas suis iusticiam vero recte quis Romanis ascriberet. ¶ Feliget autem quod dies cuiq; suggesserit.

CHIERVSALEM a Tyto obsidetur.

Tytus circūies ciuitatē qua muros aggredereſ explorat & conſideratis locis ad iohannis pontificis tumuli adoriendam eſſe ordinauit obſidionē. Nicarone autem Tyti amico propius eum iolepho (vt pacem luaderet) appropinquante ſagitta procuſſo iratus Caſar in obſidionem euenit & ſuburbana milibus vaſtare permittens aggeres triperſito exercitu conſtrui iubet: vtrumq; Romanorum .ſcilicet & iudeorum maxima fuit diligentia & iudei aggeres extruere Romanos impediunt. Propius tamen diſpoſitis machinis. Tytus murum ex tribus partibus iubet pullari vnde lediſſimū ualuit timor qui odiorum obſiti inuicem cœunt contra romanos. Tytus quoq; ſemper laborando ſtabat auxilium & iudeorum audaciam diſciplina vindicebat Romanorum. Et grauiffima cuncta machinas commiſſa pugna multa interficiuntur quas Alexandrini promptillime ab incendio protegerunt. Tytus autem potentiffimis comitatus in hoſtes irruens duodecim peremit reliquos obſiſſis in fugam & captiuum iudeum ad aliorum terrorem iulſit crucifigi. iohannes quoq; idem dux percuſſus ſagitta periit.

Capitulum nonum.

tytus circūiēs ci
uitatē cōsidera
tis locis ordina
uit ad iohis pon
tificis tumultum
adoriādā eē ob
fidionem. &c;

U Eruntamen his intra ciuitate ita se habentibus. Tytus cum electis equibus foris circumfusus muros aggredere explorabat. Hesitanti autem quod nec ab ea parte quae ualles erat petitus ire poterat. & ab alio latere prior murus instrumentis siue machinis firmior videbatur. Placuit ad Iohannis pontificis monumētū. Hec enim tunc modo & primis humilior erat nec secundo muro contingere inuadere. Neglecta enim fuerat munificio. quod non satis noua ciuitas frequentabat. Sed interitum murum facili aditus ille erat per quem superiore ciuitate. & per antonia templum capi posse cogitabat. ¶ Hanc eoque ciuitate strate quod ex amicis eius nichanor ad humerum leuauit sagitta percussit. cum prius uia cum Iosepho accessisset: pacemque in muro statibus dicendi enim peritus erat suadere tentaret. ¶ Unde cognitis eorum conatibus far ex eo quod nec ad salutem se hortantibus abstinuerunt excitati in oblationem: simulque suburbanae uiae bus vastare permittit. Collectaque omni materia iubet aggeres construi. ¶ Tripedito autem exercitu opera medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituebat: & ante hos balistas aliaque machinas atque tormenta quibus & excursus hostium in opera prohiberet & qui ex muris obstare possent. ¶ Cesis autem arboribus. momento suburbana spoliata sunt. Collectis autem lignis in aggeres cum totus operi intentus esset exercitus nec iudei segnes erant. Populus quidem in rapinis & cedibus constitutus fiduciam tunc habebat. quod respiraturus esset illis aduersus hostes distractis existimans penam

ok, doc. ibidem. et hinc deservit
subscribitur.

De Iudaico bello *lib. lxxii.*

le ab noxis repetiturum: si Romani superassent. Iohannes autem (quamvis in externos socij sui irruere properassent) mortu in Symonis manebat. Verū Symon quiescebat. Proximus enim erat obsidio ni missilibus per murum dispositis. quę pridem Romanis abstulerat cum pręsidium (quod apud Antoniam fuerat) cepit. Sed horū possessio propter imperitiam pleriq; non erat utilis. pauci autē a trās fugis docti malevtebantur instrumētis. Sed cum lapidibus & sagittis militibus aggerem iacentibus imminere ant: perq; cuneos excurrentes: manus etiam conserebant. Operantes autem minora scuta supervallū exposita protegebāt oibsq; agminibus cōtra excursus erant machinę cōparate mirabiles precipue vero decimę legioni. Baliste vehemēiores & tormenta saxorū quibus non solū irruētes sed etiam super murū stantes eueiebātur. Nam & singula saxa talē pondus equabāt & vltra modū stadij torquebant. Ictus aut non solum primis (quos offendisset) sed aliquando posterioribus quoq; intolerabilis erat. Iudei primo quidem cauebant a lapidibus q̄ erant candidi nec tantum sono ac fremitu noscebantur sed etiam claritudine prospiciebantur. Deniq; speculatores in turribus pręsidēs prędicebant quanto impelleretur machina saxumq; ferretur: patria lingua clamantes filij venit. Ita q; prędicebant in quos veniret atq; antevitabant: & hinc eueniebat vt illis declinātibus lapidis irritus intercideret. Proinde contra romani excogitant atramento decolorare lapides. Tunc enim missi nō similiter incertos ictus habebant: multosq; simul vnus impetu corrumpebant. Sed ne male quidē affecti iudei aggeris extruendū romanis copiam dabant: omnivero eos molitione atq; audacia die noctuq; prohibebant. Perfectis autem operibus plumbo & ligno & aggeribus iacto fabri quod erat ad murum spacium metiuntur. Nec iam aliquid fieri poterat quoniam desuper iaculis petebātur. Cūq; pares interuallo arietes inuenissent. applicant eos. ¶ Propiusq; dispositis machinis. tytus (ue ex muro arietes prohiberentur) ex tribus partibus murum pulsari iubet. ¶ Sonitu autem circumstrepente ciuitatem clamor ingens clulum sublati est. Itemq; sediciosos pavor inuasit. Et quia periculum commune vtriusq; videbatur communiter iam repugnare cogitabant: vociferantibus inter se discordibus q̄ omnia pro commoditate hostium facerent cum si non perpetuam sibi discordiam deus prębeat salutem in pręsentia contra romanos oporteat conspirare. Symon autem pręcone misso volentibus ex templo ad murum egrediendū copiam fecit idemq; etiam si minus crederet: iohannes quoq; permisit. Illi autem obliti odiorum ac discordiarum suarum in vnum corpus coeunt murūq; amplexi faces inde q̄ plurimas iaciebant contra machinas romanorum contraq; impulsores arietum eosq; sine intermissione telis petebant. Audacissimū vero cāteruatim proflientes machinarum tegmina dissipabant hisq; appositis irruētes: peritia quidem pauca plura vero audacia perficiebant. Semper autem erat adiumento laborantibus ipse tytus & iuxta vtrāq; machinas equitibus ac sagittarijs ordinatis ignem quidem ferentes prohibebant iaculantes vero a turribus reprimebant nocendū tempus arietibus faciēs & tamen murus ictibus non cedebat nisi q̄ quintę decimę legionis aries commouit angulum turris: murus autem stabat incolumis. Nec enim statim cum turri periculum sentit: quę multo altius eminebat: nullamq; parte muri secūm trahere poterat in ruīnam. ¶ Cum autem ab excursibus paululū quē uissent obseruato Romanos per opera & castra dispersos q̄ labore & formidine iudeos decessisse arbitrantur excurrunt omnes (qua turris erat hyppicus) porta latenter ignemq; operibus inicit: vbi q̄ ad castrorum quoq; munimenta in Romanos animati procedebant. Forū autem periculo mature & qui erant propius excitati sunt: & qui procul aberant conuenerunt. Romanorum vero disciplina vincebat audaciam iudeorum & quos prius offenderant in fugam versis: alijs qui colligerentur instabant. Grauis autem machinas pugna commissa est illis incendere his incendium prohibere certantibus: incertusq; clamor vtrinq; tollebat ac multi (qui in fronte steterant) ceciderunt. Sed iudei confidentia superiores erant ignisq; opera tetigerat: incensaq; omnia cum instrumētis pœnitent essent nisi lecti de Alexandria restitissent: pleriq; pręter opinionem sui viriliter dimicantes. nam gloriosissime in hoc pręlio pręlati sunt donec imperator equitum potentissimis comitatus in hostes irruit & ipse quidem duodecim repugnatores peremit mortu autem cladis eorum cātera multitudine in fugā versa oēs i ciuitatē cōpulit eoq; modo aggeres liberauit incēdio. ¶ In hac autē pugna vnū ex iudeis viui capi contigit: eūq; Tytus cruci suffigi pro muris iussit si forte reliq; vel hoc spectaculo territi cōciderēt. ¶ Post eius discessum etiā dux idumeorū iohānes dū ante muros cum noto milite loquit a quodam Arabe pectus sagitta percussus cōtinuo perijt. magnūq; & iudeis luctū reliquit: & sediciosi mororē Nam & manu promptus erat. & sapientia nobilis.

¶ Noctē vero Romanus exercitus vna turrium nulla hostiū vi lapsa eius sonitus territus est suspicantibus singulis iudeos castra inuasisse. sed Tyto rei causam indicante quieuit tumultus & cōtra iudeos machinas admouerunt. Muroq; Nyctō fracto illius propugnacula securi reliquerūt: quia duo superessent munimenta Romani itaq; ea parte ingressi. xv. die Maij maximam muri partē

Mirabiles machinę & baliste. & c. Talē pondus,

romani atramento decolorant lapides.

Tytus ex tribus partibus murum pulsari iubet vtriusq; sediciosos inanis

Seditiosi obliti odiorū & discordiarū suarū in vnum corpus coeunt contra romanos. Tytus sep̄ laboratib; auxiliū pręstabat

Audaces iudei. Iudeos audaciam disciplinavi cebat Romanorū

Alexandri pręstis machinas romanorū ab incendio pręseruauerunt.

Tytus captiuū iudeū ad aliorū terrorē crucifiguit.

Iohannes perijt - g. 17.

Libre Sextus Iosephi Iudei

diruerunt. Et Tytus ordinato exercitu expugnationem ingreditur. Iudeis fortiter resistentibus Iohannes quoque & Symo sibi loca dimiserunt custodienda. Iudei tamen imperiti romanorum perierunt. Sed in murali certamine vincebant romanos autem fortuna & scia iudeos vero audacia subleuabat pernoctantes aut in armis prima luce erat parati. Symo quoque suos motu urgebat. Romanos vincendi consuetudo & pudor hortabatur ad virtutem & tytus ubique presens testis militie. Longinus quoque Romanos in medios irruens hostes duos peremit fortissimos & ad suos rediit. Cuius saluti cesar non lenis temerarios refrenabat impetus.

¶ Capitulū de cetero

¶ Oportet vero secum e incredibilis tumultus Romanis incidit. Nam cum tres milia imperator Tytus quinquagenū cubitorum construi precepisset his per singulos positus hic hostes in muro stantes i fugā facilius venteret. Vnde sponte sua nocte i tepesta lapsa ē. Ingēti vero sonitu facto motus occurrit exercitū. Conari enim iudeos aliquid suspicari ad arma cōcurrere i re turba i legiōibus ac tumultus erat. Cumque nemo quid accideret ferre posset: diu queruli alius aliud opinabatur: nullisq; iteruenientibus sibus semetipsos timebat. Signūq; diligēter a proximis singuli negotia tāq; Idumei castra iā possideret larualiq; terrore capti videbatur: dum Tytus cognitis (quę res erāt) verū cūctis indicari iussit. Tandēq; tumul-

Rōanus exercitus vna turrium nulla vi hostiū lapsa eius Ioni tu territus ē. Ispiciatibus lingu illi iudeos castra ualuisse sed tyro rei cam idicate tumultus coegit. Machinariū leuiorū ipetus cora iudeos.

¶ Muro nyconta machinis fracto iudei muri ipsius reliqueit propugnacula securi quā alia duo superessent muni mēta vñ & rōa ni ea pte igressi sūt. xv. die maij maximā muri ptem diruentes. Iudei ipiti rōa norū disciplina vicebāt i murali certamine subpabāt Rōanos ei fortūa & scia iudeos vero audacia sustentabat. &c. Symo suos motu urgebat. &c. Rōanos vicēdi cōsuetudo & pudor hortabatur ad virtutē Tytusq; ubiq; sēp pns testis militie &c.

nūcio cōgeuit. ¶ Iudei qdē cetera fortiter sustinētes male turribus affecti sūt. Machinis enim bus & a iaculatoribus & sagittariis saxorūq; tormētis i de feriebāt. S; neq; harū equare ipsi pitudine & turres excidēdi spes nō erat. Cūq; euerit ppter gravitatē neq; succēdi ppter egeban facile possēt vltra iactū vero tela fugiētes arietū ipetus nō vitabāt. Qui sine intermissione paulatim aliqd pficiebāt. ¶ Itaq; muro iā cedēte arietū magno Romanorū (quē iudei Nycontabāt) q; graviceret quāvis & ante defessi erāt pugna & vigilijs cū lōge ab oppido pnoctaret lassatq; plurimi recesserūt. ¶ Cū autē Romani quia primū murū Nycontas cūdū oēs iudei relictis custodijs refugerūt. Portis autē Romani quā trāsierūt patefactis: exortati perūt. Et hi qdē hoc modo potiti muro die quāto decimo maij partē eius maximā dirūt ad finalem ciuitatis regionē: quā ante celsius vastauerat. ¶ Tytus autē (notato qd assyriorū castrū est) trāsferit (occupato omni qd inter cedrona fuerat spacio) & vltra iactum sagittę a secundo muni tus: expugnationem statim aggressus est. Tunc igitur partiti murum iudei fortiter resisterunt. Iohannes quidem eiusq; socij ab Antonia & septemtrionali porticu templi ad Alexandri monumentū gnabant. Symonis autem manus iuxta monumentum: Iohannis aditum clauferant vñq; ad portū in hyppicū turrim aqua inducebatur. Spe autem proficientes e portis cominus dimicabant. Iam tūa muris in conflictu Romanorum quidem disciplina propter imperitiā vincebantur: in murali certamine superabant. Eos autem fortuna ac scientia: iudeos vero etiam audacia (quam tunc habebat) sustētabat q; natura erāt i calamitatibus duri. Ad hęc autē i istis suberat spes salutis i iudeis. Neutros autē lassitudo fatigabat sed aggressiones murorumq; oppugnationes crebri per cuneos diebus totis agebantur. Nullaq; pēliorū spes aberat cum a prima luce i iudeis iavtrifq; in somnis & die grauior nox dirimeret. ¶ Iudei quidem occupatum iuri murum continuo tibus illis vero ne iudei castra peruaderent. Itaq; in armis pernoctantes prima luce vtriq; parati erant. Et iudei quidem certabant quis esset promptior ad periculū. qd eo modo gratia eam a ducibus suis. Maxime vero Symonis eos motus ac reuerentia commouebat. eorūq; modo iuguli subiectorum colebant. vt ad semet quoq; interficiendos parati essent. Si hoc ille iussit. Romanos autem ad virtutem hortabatur consuetudo vincendi & quāvinci nō assueuerant crebri exercitationesq; perpetuę & imperij magnitudo ante omnia vero Tytus sempervbiq; presens. ¶ & interia (spectante atq; opitulante Cesare) grauissimum facinus videbatur. & ei qui bene decem testis aderat qui rependeret primum. Preterea fructus erat: vel cognosci solum principū virum i Idcirco multorum malorum rebus alacritas demonstrata est. ¶ Deniq; istis pēlis diebus vultu iudeorum acie instructa pro mœnibus telisq; vtrimq; missis. quidam longinus de numero equitū acie Romana progressus. in mediam iudeorum aciem irruit. Hicq; deiectis hoc impetu duos fortissimos peremit: vñus obuiam tendentis ore percussus alterius eodem telo quod priori extraxerat fixo latere fugientis: & ex medijs hostibus ad suos primos occurrit. Ille quidem ob virtutem infans erat: emuli autem eius fortitudinis multi extiterunt. Et iudei quidem negligentes quid paterentur tummodo qualiter afficerent considerabant: morq; his leuissima ducebatur: si qui (interfecto hoste) cecidissent. ¶ Tytus autē nō minus salutis militis qvictorię cōsulebat & temerarios ipetus depre-

Iudei pugnabant temerarios depre-
ca Romanis vtriusque pugnabant

Honem dicens solam vero esse virtutem siquid prudenter & caute sine proprio incommodo fortiter faceret in ea potius re quæ periculum non haberet viros esse præcipiebat.

¶ Castor iudeus subdolos (Ariete mediæ turri septemtrionali applicato) miserabili voce Tytum sibi parcere precabatur. Cui pro simplicitate sua credulus Machinarum impetu refrenato quid vellet permittere eloqui. hic autem fœdus velle inire simulans fingit; quosdam locios pacem querere & quosdam non. Illis autem super hoc ambigentibus; cessante quoque expugnatione Symonem mādāt ut rebus consulat virgentibus & simul contradicētes socios rogare videbatur. qui in torachas nudos gladios fingentes velut interfecti cadebant quod Cæsar & socij videntes obstupuerunt calamitatē eorum miserabant. Castor autem ad natem sagitta percussus imperatori conquerit. Cui (subente Tyto) Iosephus nihil de eo boni suspicans dexteram porrigere noluit amicos etiā prohibuit Eneas vero cum ad eum vocantem & aliquid de sinu promittentem pperaret pcene saxo ab illo dimisso perstratus & miles quidem propinquus est vulneratus. quo cognito Tytus iracundia vehementius contra iudeos vius est. Tytus vero capto muro fugatq; iudeis intro cum mille armatis transit & eos exortum in aditum non dilatauit nec occidi permittit. Romanorum autē multi inclusi a iudeis trucidant omnesq; fuissent perempti nisi eis Tytus opem dedisset. Sed a muro pulsi sunt. Oppidanis itaq; creuit spiritus & secundis rebus facti amentes se nō posse vinci arbitrantur. Sed deus eorum (quā iniqui erant) eorū officiebat sententijs neq; in quo erant cernere poterant periculum.

¶ Capitulum vndecimum.

¶ Tag a septemtrionali parte mediæ turri applicat arietem in qua Iudeus quidam verus ac subdolos Castor nomine cū decem alijs suis militibus delituerat fugatis cæteris formidine sagittarum. Hi pauidi (cum sub toracibus aliquandiu quieuisset) coccussa turri surgunt: extensisq; manibus Castor veluti supplex Cæsarem implorabat. Et voce miserabili ut sibi parceret obtestabatur. Cui Tytus pro simplicitate sua credulus iam iudeos existimans belli penitere. Arietes quidē impulsione cessare iubet: ac sagittarios a supplicibus phibet. Castori vero quid vellet eloqui pmittit. Cumq; ille se respondisset ad fœdus velle descendere: Tytus gratulari se ait si omnes eadem sentire voluissent paratoq; animo fidem pacis etiam ciuitati daturum. Sed cū illis decem Castoris socijs quinq; itidem supplices esse simularent ceteri nunq se Romanis seruituros clamabāt: dum mori liberis liceat. Diuq; illis super hoc ambigentibus. cessabat expugnatio. Castor autem interea Symonem per internuntios ammonebat. Ut dum vacuum tempus esset de rebus virgentibus consilium capere paulatim enim se illudere imperatori Romano. Simul autem hoc agens ad pacem rogare contradicētes socios videbatur. Illi autem velut hæc referentes in Thotachas nudos struxere gladios. Hiisq; percussis velut interfecti ceciderunt. Tytus vero eiusq; socij substupuer tanta eorum pertinacia: cum ex inferiori loco (quid vere factum esset) videre non potuissent. Mirabanturq; simul audaciam & calamitati miserabantur. ¶ Interea Castorem ad natem quidam sagitta percussit. Tum ille telum extractum imperatori ostendens iniqua se perpeti querebatur. At Tytus incausato qui hoc miserat astantem Iosephum dirigit ut Castori dexteram porrigeret. Verum is neq; se iturum nichil enim sanum supplices cogitare respondit: amicos qui voluerunt ire prohibuit. Cum vero quidam Eneas ex profugis iturum se dixisset ad eum & inuitante Castore ut etiam ferret in quo argētum aliquid susceperet ad hoc cum ille studiose aperire sinu cucurrisset ille super eum saxum dimisit & ipsum quidem quem precauerat ferire non potuit: alterum vero militem qui aderat vulnerauit. Cæsar autem fallaciam reputans intellexit misericordiam in bello nocere. Minusq; decipi calliditate sententiam & arietis impulsionebus iracundia fraudis vehementius utebatur. Castor autem eiusq; socij turrim scibus iam cedentem incendunt: per quæ flammæ in eiusdem milli cuniculis iterum magni animi opinionem apud Romanos habuerunt: tanq se ignibus tradidissent. ¶ Capit autē hac parte murum Tytus die quinto postq primum coeperat. Fugatisq; inde iudeis intro cum lectis mille transijt (quos circa se habebat) armatis ubi noua ciuitas & lanæ venditores erant fabriq; erarij vestiumq; mercatus: & ad murum angustæ viæ transuerse tenisset: nullum credo damnum victoriæ fuisset admixtum. Nunc autem Iudeos male tractando exoraturum sperans cum liceret capere facilem discessionem aditum non dilatauit. Hæc enim in quibus consuebat: insidiatores ibi putabat. Deniq; postq ingressus est: neq; occidi quemq; permittit eorū qui comprehendebantur. neq; domos incendi: Sed tam sediciosi (si pugnare vellent) sine populi detrimento copiam dabat: q ipsi populo fortunas proprias se redditurum esse pollicebatur. Plurimi namq; petebant sibi ciuitatem seruare templum vero ciuitati. At vero populum quidem ad ea (quæ hortabatur) ante paratum habebat. Bellicosus autem p inertia durabatur humanitas: Tytumq; in belli animo q

Castor iudeus subdolos (Ariete mediæ turri septemtrionali parte applicato) miserabili voce tytum sibi parcere te precatur. Cui Tytus p simplicitate sua credulus machinarum impetu refrenato quid vellet eloqui pmittit. Quis fœdus velle inire simulans fingit; quosdam locios velle pace quosdam non. Illis super hoc ambigentibus cessante; expugnatione) Symonem mādāt ut rebus consulat & simul contradicētes socios rogare videbatur q in torachas nudos fingentes gladios velut interfecti ceciderunt qd Tytus vidēs & socij obstupuerunt calamitati q miserabatur. &c.

Tyti clementia & humanitas.

Liber Sextus Iosephi Iudei

ceteram ciuitatem capere non posset. Has preponere conditiones putabant. Mortem populo deni-
ciantes & si verbum quisq; de traditione fecisset, pacemve nominasset mox cum interficiendum esse
nuntiantes. Romani s qui introierant alij per viarum angustias obstabant; alij ex edibus; alij murum
per superiores portas egressi; pugnare coeperunt. Quibus rebus perturbati custodes ex muro se de-
miserunt relictiq; turribus in castra recesserunt. Clamor autem audiebatur militum intra ciuitatem q;
ab hostibus cingerentur; foris autem degentium clausis contubernalibus moeruentium. Crescente au-
tem numero iudeorum & propter locorum peritiam viarumq; scientiam preualente, multi Romano-
rum trucidabantur: & ab incumben- tibus pellebant cum magis necessitate resisterent. Nec enim mu-
tis fugiendi copia simul per angustias muri patebat. Omnesq; poene (qui transierant) perempti fuissent
nisi Tytus eis opem tulisset. Dispositis eum per summa viarum sagittarijs & ubi plus erat multitu-
dinis altans missilibus hostes abigebat: & cum eo domicius sabinus vir bonus etiam in illo prelio com-
probatus. Durauitq; tam diu sagittis eos prohibens seruire donec omnes milites recesserunt. Romani
quidem ita secundo muro potiti, ad extremum pulsi sunt. Oppidanis vero (qui pugnaces erant) spi-
ritus creuit & secundis rebus amentes erant neq; Romanos ausuros esse ad ciuitatem accedere su-
spicantes; neq; se vinci posse si ad prelium processissent. Nam (quia iniqui erant) officiebat eorum sen-
tentijs deus & neq; Romanorum vim multo maiorem illa quae pulsa fuerat superesse cernebant
famem iamiamq; serpentem. Adhuc enim malis publicis alebantur: & sanguinem ciuitatis libant.
Propter bonos autem continebatur exitium & poenuria victus iam multi defecerant. Populum
interitum sediciosi pro velamine sui dicebant & solos eos (qui pacem non probarent) saluos esse co-
piebant quiq; viuere contra Romanos optarent contrariam vero multitudinem velut oues proci-
sum gratulabantur. Et ita quidem circa suos affecti erant. Romanos autem (q; iterum ciuitatem
ingredi conabantur) armati prohibuerunt disiectis muri partibus oblectu corporum permittendo
triduum sustinere fortiter dimicantes.

¶ Tytus iterum muro potitus presidia per turres meridiana parte collocauit: qui iudeorum con-
uersionem expectans in conspicuo hostibus loca pecuniam militibus tulit distribui & exercitum
nem armorum quoq; pulchritudinem ostendebat. Et forte sediciosi ad illam speciem animos
sent nisi malorum immanitate (quam in populum commilerat) veniam a Romanis deprecantur. Ty-
tus autem diuiso bifariam exercitu templum per Antoniam capere cogitauit in vtraq; parte ag-
geribus eleuatis. Iudei vero Symonius; Iocij & Iohannis atq; Zelotes impediabant. Celar itaq; ipso-
rum multitudinem luadere non cessabat; sed & oratione armis quandoq; efficaciore per Iosephum rogabat
ad pacem. Qui muros vndiq; circuiens vnde pollet audiri eos vt ulterius romanis non resistere
nixe exorabat dicens naturalem legem potentioribus cedere iubere. Optimumq; ante inuoluntate
mutare sententiam & salutare. Equi consilium. Sed illum talia monentem multi conuulsis audientibus
etiam tela in eum iaciebant.

¶ Capitulum duodecimum.

Quinto die po-
nit in Aege.

Varto autem die Tytum vehementius aggressum nequaquam ferre potuerunt: sed vi co-
acti rursum quo antea refugerunt. Ille aut denuo muro potitus tota quidem septimo
nalem eius partem statim deposuit: in meridiana vero p turres presidia collocauit.
¶ Iamq; tertium murum aggredi cogitauit. Videbat aut breuissimi teporis eis ob-
ditio: spaciumq; consilij sediciosi esse dandum; siquid disturbance secuti muni-
famis metu dimitterent. Nec enim diutius preda eis posse sufficere & ipse celo ob-
mode utebatur. Nam cum dies aduenisset quo militibus oportebat alimenta distribui in conspicuo ho-
stibus loco ductis iussit ordinato exercitu pecuniam singulis numerare. Illis aut prolatis armis ex in-
uolucris & vaginis septiq; pcedunt equitibus ornatos equos ducentibus; locaq; suburbana per mu-
tum spacium auro argentoq; lucebant. Illo autem spectaculo nichil aut suis locudius: aut horribilius
hostibus videbat. Spectantibus enim & vetera plena erant moenia & septentrionalis regio. Quin & do-
mos refertas intuentibus cerneret nullam; ciuitatis parte quam non infusa multitudo tegebat. Mox
quis audacissimos coeperat omnem simul exercitum armorumq; pulchritudinem conspicientes
dinationem virorum. Et fortasse ad illam speciem sediciosi animos mutauissent nisi malorum immanitas
te quae in populum commiserant danda sibi a Romanis venia desperasset. Imminere aut (si defecissent mo-
te supplicij: bello mori pristabilius esse ducebatur. pualebat etiam fati q; innocentes cum nocentibus obire
cum sediciosi pire decreuerant. Quatriduo p singulas septiones alimenta consecuti sunt. Quinto autem die
cum oia Tytus faciens nihil iudeos pacatu cogitare sensisset, bifariam diuiso exercitu Antoniam veniens
& Iohannis monumentum aggeres inchoauit ista parte superiore ciuitatem captumiri cogitans p
Antoniam templum. Namq; hoc nisi coepisset nec oppidum quod tunc erat obtinere. In vtraq; aut pte duo ag-
geres

Tytus expectat
iudeorum couer-
sionem & in conspi-
cua hostibus lo-
co pecuniam mili-
tibus iussit dis-
tribui.
q; sediciosi non
sunt mutati hoc
fuit ex eorum im-
manitate q; in
populum commile-
rant,

De Iudaico bello 9° librum Jo. Ixxiii.

res erigebantur a singulis agminibus singuli. Et iuxta monumentum quidem operantes a Iudeis & Symonis locijs infestantibus prohibebantur; ad Antoniam vero a Iahannis locijs cum multitudine zelotarum non solum q̄ de loco superiore pugnabant verumetiam q̄ machinis iam vti didicerant. Paulatim enim vsus quotidianus aluit peritiā. Habebant autem balistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum: quibus difficiliorem aggerum extructionem romanis efficiebant. Tytus autem si bi & saluam fore fortunam sciens & perituram esse ciuitatem vna obsidioni vehementer instabat nec penitudinem iudeis suadere cessabat. Cōsiliūq; factis admiscens & orationem sepe armis efficacior em cognoscens: tam ipsos vt seruari a s̄s saluari vellent rogabat tradita sibi ciuitate quē iam capta videretur: quam & Iosephum allegabat patria lingua verba facturum sperans eos hominis gentilis monitu aliquid remissuros. Ita Iosephus murum circuiens simulq; extra teli iactum stans vnde exaudiri posset facilius orabat vt sibi ac populo parcerent templo ac patrię neue contra hoc fierent alie nigenis duriores. Romanos enim sancta reuereri cū quibus nulla sibi societas esset: manusq; suas vsq; ad hoc cohibere. Ipsos vero in his edoctos qui conseruari possent sponte ad eorum interitum ruere. Quin potius viderent muros concidisse firmiores: excisis vero infirmiores superesse. Romanorūq; vires cognoscerent sustinere non posse: hisq; seruire non esse nouum neq; in expertum indies. Nam licet pulchrum sit pro libertate pugnare: tamen id in principio decere fieri. Semel autem subditum & qui multo tempore paruisset imperio excuti ac malę mortis cupidum non libertatis amatorem videri. Debere autem dedignari dominos humiliores: non in quorum potestate sunt omnia. Nā quid Romanos effugisse: nisi q̄ propter estus aut frigora esset inutile. Immo vero transire ad eos vndiq; fortuna nam deumq; per singulas nationes ducentum imperium tunc esse in Italia. Hanc autem validissimam legem tam feris bestiis q̄ hominibus esse p̄finitam potētoribus cedere apud eosq; esse visibilem apud quos robur fuerit armorum. Idcirco etiam maiores eorum quamq̄ multū & animis & corporibus & alijs subsidijs meliores erant cessisse Romanis. Quod (nisi deum scissent illis fauere (nunq̄ perpeffi fuissent ipsos vero cōcidentes adhuc resistere cum ex magna parte capta sit ciuitas: ciues autem etiam si muros integros haberent excidio pariter affecti sunt. Nec enim lateret romānos q̄ famē teneat ciuitatem & modo quidem consumi populum cōtinuo vero etiam bellatores interituros. Nam & si Romani deserint: & ab obsidione cessauerint neq; ciuitatem strictis gladijs irruperint: iudeis tamen in expugnabile bellum intus assidere q̄ singulis horis aleretur nisi forte cōtra famez quoq; arma caperent ac dimicarent: soli q; Clades etiam superarent. His addebat optimum esse ante intolerabilem calamitatem mutare sententiam dum liceret salutare cōsiliū sequi. Nec enim antea gestarum causa succensere Romanos: nisi ad finem vsq; insolentes ipsi fuissent. Natura enim eos esse in imperio mansuetos atq; iracundię p̄ferre quod vtile est. Vtile autem putare neq; ciuitatem vacuam munitis neq; desertam habere prouintiam. Idcirco nunc imperatorem velle cum his dexteram iungere. Nec enim cuiq̄ salutem daturum si vi cōperit ciuitatem p̄sertim qui nec extremis ei cladibus rogati paruerunt. Breui autem murum quoq; tertium captumiri priores qui capti sunt fidē facere. Quā uis perumpi tutamina non potuerunt famem pro Romanis pugnaturam. His monētem Iosephum multi in murum stantes vituperabant multi vero conuicijs nonnulli etiam laculis appetebant.

Iosephus enim vt eos flecteret antiquorum patrum adducit historias: eorum diuina temerarios opera abrahe oranti deum intactam vxorem pharao Nechas remisit. Israel quoq; quadringentis annis seruiuit in egipto nec se armis defendit: Sed semetipsum deo commendauit. Rapta archa a philistiim dei medio sine armis est restituta. Diuina fuit Sennacherib cedens & exercitus centum octoginta quinque milia diuinitus fuerunt occisi. Septuaginta annis Israel in babilone captiuus non annis liberatus est. Sed a solo deo. Antiqui autem iudei sine armis deo uolente hostes superabant. Perantes vero de spe semper ceciderunt. Sede chias autem & populus suus hieremiam captam in ciuitatem clamantem non occiderunt. Idcirco vos illis peiores estis qui bonorum sualorem queritis interficere. Israel sub Antiocho captiuatus est plurimis eorum propter peccata occisis. Iudei quoq; ex implete sua romanis facti sunt subiecti. Herodis tempore ciuitas propter populi peccata capta est & direpta: deo inquit humanis viribus spreis omnia sunt committēda: eorum rememorat peccata. Frustra quoq; iudeos dei auxilium in quem tanta concluserunt mala dicit sperare. Neq; enim Romanī similia licet Assyrii malo commiserunt. Sed quod parentes vestri soluerunt petiuit tributum. Quis erga iudeos semper liberales cōcedunt enim liberas familias esse & possessiones tenere sacralq; leges manere intactas. Ante Tyti aduentum aruerant fontes & aque vendebatur: nunc autem post eius aduentum abundantissime profluunt quod prodigium ostensum est in babilonica captiuitate. Deus enim intuetur oculos qui confessis & poenitentibus est placabilis. Eos Iosephus ad penitentia hortatur ciuitatis iam dirutę pudore atq; templi pulchritudine. Familiarumq; mouet miserari bello

Vsus quotidiana
nus alit peritiā.

Titus iudeos
ad poenitudine
suadere no cel
abat sed & ora
tione armis qnq
efficacior p lo
sephū ad pacē
rogauit.

*Oratio Iosephi
muri in quā*

Lex naturalis
potētoribus cē
dere iubet.

Optimū aī in
tollerabile cala
mitatē mutare
iniam & sequi
salutare cōsiliū.

Iosephum talia
monētem iudei
iniurijs affece
rūt &c.

Libri Sextus Iosephi Iudei

aut fam: cito periturarum meministis: matris conjugis & familie.

¶ Capitulum tertiumdecimum.

D

Iosephus ut eos
flecteret antiquo
rum patrū addu-
cit historias.

Rememorat di-
uina antiquorū
parēti opera.

Abrahę oranti
deū intactā vx-
re remisit pha-
rao nechās.

Israel quadrigi-
tis anis ieruiui
i egypto nec se
armis defendit
sed semetipm
deo commisit.

Rapta archa a
philistim sed
dei medio sine
armis restituta.

Dia cedes sēna-
cherib & sui ex-
ercitus.

Ceterum octogi-
ta quinq; milia
diuinitus sine
armis occisa.

Iudei antiqui si-
ne armis deo
volētes hostes
supabar pugna-
tes vero semper
de ipse ceciderūt.

Israel ppis sub
antiocho capti-
uatus plurimis
eorū ppter pe-
cata occisis.

Ciuitas tēpore
herodis ppter
populi pctā ca-
pta est & dire-
pta.

Le autem cum manifestis eos calamitatibus minime flecteret. ad gentiles transiit hysto-
rias o miseri vociferās vestrorum alias virorumq; auxiliatorumq; immemores. ac
mis & manibus cum romanis bellum geritis quasi quem alium sic vicerimus. Quau-
do autem non deus omnium conditor iudeorum defensor est (si ledantur) Non respi-
cietis vnde progressi pugnatis: quantumq; auxiliatorem violastis. Non recordamini ge-
neris opera diuina parentum atq; hunc sanctum locum quanta bella nobis aliquando pe-
remit. Ego quidem facta dei narare auribus indignis horeasco sed tamen audite. vt cognoscatis nō so-
lum vos Romanis: sed etiā deo resistere. Nechas alias Nechans qui tunc erat rex egyptiorum (idēq;
Pharao vocabatur) cum infinita manu descendit: regināq; saram materni nostri generis rapuit. Quid
igitur eius vir Abraham proauus noster? Armis credo vitus est iniuriam. At quin trecētos decem &
octo praeceptos habebat quorum singulis infinita multitudo parebat. An ipse quidem quiescere ma-
luit absente deo? Puras autem manus ad hūc locum tēdens (quem vos pollulistis) iniunctum sibi auxi-
liatorem ad militiam legit. Nonne secuta alias secūda vespere incorrupta quidem regina remissa est: exo-
ad maritum? Adorans autem (quem vos gentili cede cruentastis) ac tremens nocturnis somniis egypti
ptius exagitatus aufugit auroq; & argento amantissimos dona donauit hebreos. ¶ Dicam translatā ege-
maiorū nostrorum in egyptum domicilia qui cum per annos quadragentos Tyrānis ac regibus alle-
nis subiacerēt armisq; ac manibus vlisci possent: semetiplos potius deo permiserunt. Quis nescit egypti
ptum repletam omni genere serpētium omniq; morbo corruptam? Quis terrā instructuosā? Quis
Nyli defectionem & continuas decem plagas? Et ad hoc parentes nostros cum praesidio incēptos
& sine periculo deduci: quos deus sibi sacerdotes ducebat. ¶ Sed ab assirijs raptam nobis sanctum
congemuit archam palestina: & dagon simul egrum genuit & tota gens quę rapuerat. Corrupto
ro occultis corporum ac per ea visceribus cum cibo exhaustis cymbalorum ac tympanorum sonitu
nibus noxijs reportauerunt sanctum placationibus expiantes. Deus erat qui hęc parentibus nostris
semper amministrabat propterea q; ommissis armis manibus eius se iudicio permiserunt. ¶ Resiste-
riorum Sennacheryb (cum totam ducens Asiam ad hanc urbem castra posuisset) manibus nō hūc
nis cecidit. Nam ab armis quiescentes in votis erant. & angelus dei vna nocte infinitum delictū ex-
citū Posteroq; die excitatus assyrius cētum octoginta quinq; milia reperit mortuorum: atq; reli-
reliquis hebreos inermes nec persequentes fugiebat. ¶ Scitis etiam in babilone seruitium vbi per an-
nos septuaginta populus exulans nō ante libertatem recepit q̄ dominus etiā donaret qui eos ei
am persecutus est. Iterum auxiliatori suo sacerdotum more seruiebant. ¶ Breuiter dicam: nullum
opere precium quod armis parentes nostri perfecerunt aut non sine armis dona permilla potestate
impetrarunt. Domini autem manentes vt placebat iudici superabant pugnātes vero semper de ipse
ciderunt. Nam vbi rege Babiloniorum oppidum obsidente sedechias rex noster contra predicatorē
nem hieremię cum eo congressus est: tam ipse captus est q̄ cum templo ciuitatem vidit excindi. Ac
quin videte quanto ille rex vestris ducibus eiusq; populus vobis erat mediocrior. deniq; hieremiam
vociferantem inuisos esse eos deo propter delicta quę in eum commiserant captumiri autem nisi tra-
derent ciuitatem neq; rex neq; populus interfecit. Sed vos (vt intus gesta pretermittam) neq; digne an-
possum iniquitates vestras exponere me (qui vobis salutem suadeam) querimini telisq; appetitis irati ca-
q; vos vestrorū cōmone facio peccatorum: nec diei ea tolleratis quorum quotidie facta committitis.
¶ Idem tunc fuit (cum Antiocho) qui Epiphanes dictus est (obsidente ciuitatem multis modis offen-
sa diuinitate) maiores nostri cum armis progressi ipsi quidem in pugna perempti: oppidum vero ab
hostibus direptum est sanctumq; per triennium sexq; menses pœnitus desolatum est. Et quid pluri-
bus opus est? ¶ Ipsos Romanos quis contra iudeorum gentes ad militiam prouocauit? Nonne
digenarum impietas vnde seruire cœpimus? Nonne a sedicione maiorum quādo Aristobolus & Hyrcanus
cani furor. & inter eos cōtentio pompeium intulit ciuitati: & Romanis deus indignos libertate sub-
cit deniq; tres menses obcessi quāq; nihil (quale vos in sanctū legeq; deliquerāt: & maioribus ab
lum subsidijs utebant sese tradiderunt. Antigoni autē filij Aristoboli nescimus exitum quo regni ob-
tinēte deus iterū captiuitate persequēbat populum deliquentē? ¶ At herodes quidē antipatri filius an-
tosius & Romanū adduxit exercitū. Circūdati vero per tres menses oblidebant donec capti peccato-
rū suos supplicia pepēderūt: direptaq; est ab hostibus ciuitas. Ita nūq; gēti arma data sunt oppug-
tioni vero sine dubio coheret exitum. Oportet ergo (vt opinor) sacri loci possessores iudiciū de omnib; eg-
deo pmittere manusq; tunc hūanas cōtemnere cum a superno sibi iudice non recedūt. Vos autē quid ea.

ex his quae legis conditor benedixit egistis? Quid quod is execratus est pretermisistis? Quantum illos qui cito perierunt impietate superastis non occulta dedignati alias dedignates peccata hoc est furta insidias atque adulterium rapinis cedibusque certastis nouasque maleficiorum excogitastis vias. Scimus Rememorat eo vero templum factum est omnium receptaculum & indigenarum manibus pollutum est quod roma sua peccata. ni ex tam longinquo adorabant: multa per legem nostram de suis moribus derogantes. Deinde post hec in quem fuistis impij: hunc auxiliatorem sperastis? Valde quidem iusti estis supplices purique: ma-
 nibus adiutorem vestrum rogatis? Talibus rex noster precibus aduerfum assyrium supplicauit cum ma-
 gnum illum exercitum deus vna nocte prostrauit. Similia vero assyrijs romani committunt: vt etiam serut mala iu-
 sumilem vltionem speretis? Nam ille quidem (a rege nostro accepta pecunia vt vastitati parceret) ci-
 uitatis neglecto iureiurando ad incendium templi descendit: Romani autem solemne poscunt tribu-
 tum quod parentes nostri eorum pensabant parentibus & si hoc impetrauerint neque populates ci-
 uitatem neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas & possessiones vestras
 tenere: sacras leges saluas manere patiuntur. Insania est profecto sperare deum talem circa iustos fo-
 re qualis iniustis apparuit nam praeterim qui statim vlisci nouerit cum oportet denique assyrios prima
 nocte qua castra ciuitati admoerant fregit. Quod si & vestram progeniem liberaret. romanos vero
 poena dignos iudicaret confestim eis illo tempore sicut assyris irascetur quo genti manus populi
 attulit: quo post illum Sosius ascendit: quo galileam vespasianus excidit: postremo nunc cum Tytus
 ciuitati appropinquaret. Sed neque magnus neque solius quicquam passi sunt & ciuitatem victoria coeperunt
 Vespasianus autem ex bello (quod nobiscum gessit) etiam imperium adeptus est. Nam titus quidem
 etiam fontes nunc vberiores profluunt qui prius vobis aruerant denique ante huius aduentum scitis
 & syloam & omnes extra ciuitatem fontes adeo defecisse vt ad vtrumque aqua mercaretur. Nunc autem
 ita hostibus nostris largi sunt vt non modo ipsis & iumentis ipsorum sed hortis quoque sufficiant. de-
 nique & huius prodigij & ante periculum factum est in excidio ciuitatis quando supra memoratus ba-
 bilonius rex cum exercitu aduenit: qui & captam ciuitatem incendit & templum. Quamuis (vt opi-
 nor) nihil tunc illi (quantum vos impie nunc) commississent. Itaque sanctis relictis deum fugisse putauerim
 hisque nunc adesse cum quibus geritis bellum. An bonus quidem vir domum flagiciosam fugiet ac do-
 mesticos oderit? deum vero malis vestris inherere arbitramini qui etiam occulta conspicit. & audit om-
 nia quae tacentur. Quod autem apud vos tacetur quid ve celatur. quid non etiam planum inimicis fa-
 ctum est? Iniquitates enim vestrae velut in promptu neminem latent: inque dies singulos quis peior sit
 certamen habetis: atque ita nequiciam & virtutem demonstrare contenditis. Verumtamen est reliqua
 salutis via si velitis & diuinitas confessis ac penitentibus solet esse placabilis. Arma proiците. Pudeat
 vos patrie iam dirute. Conuertite oculos & aspiciate eius (quam proditis) pulchritudinem quale oppi-
 dum: quale templum: quod multarum gentium munera. Quis haec in flammis adducit? Quid haec iam non
 esse desiderat? Et quid est hoc saluum esse debeat dignus? O duri & lapidibus stolidiores si haec non
 veris luminibus cernitis: saltem familiarum vestrarum miseremini. Versentur in conspectu cuiusque fi-
 lii coniuges & parentes. quos paulo post aut bellum aut absumpserit. Scio quia vna cum his periculi-
 bitur mihi mater & coniunx & familia non ignobilis. domusque olim clarissima & fortasse propterea me
 quisque haec suadere crediderit interficite illos: accipite mercedem salutis vestrae sanguinem meum. Ipe
 quoque mori paratus sum. si post me resipiscitis.

¶ AEGESIPPVS prolixiorē ponit Iosephi orationem vide eam cap. xv. & xvj. & ibi multa commemoranda inuenies.

¶ Sed iherosolimis obstinatis populus ad fugiendum commotus est & venundatis possessionibus soli-
 dos propter latrones transgrediebant. & hos humanissime reperiēbat quorum Iohannes & Symon exi-
 tum impediebant: quos cum desperatio vrgebat. Maximaque tunc erat fames nullaque inueniebantur.
 frumenta seditionisque irrumpentes domos scrutabantur verberantes (si quid reperissent) negantes ha-
 bendi autem argumento erant miserorum corpora cum ea quae solidis viribus starent abundare cibo
 putarentur. ditiores quoque totam substantiam vno frumento modio permutabant. Misa nulli po-
 tuerant sed omnes incoctum cibum diripiebant. Fames super omnes clades & quod reuerentia dignu
 erat in fame negligitur. Matres cibum infantibus ex ore capiebant. Clausas domos ruptis foribus in-
 tredebantur. & iam contusum cibum ex gutture strangulatis faucibus reuocabant. Nulla erat mise-
 ratio: sed pro rapiendis alimentis acerbissimi ex cogitabantur cruciatus horreda namque fames exco-
 bitur & patitur diuesque grauiora patiebantur quam pauperes. Quemque Symon expulisset mittebat ad Ioha-
 nem libique populi sanguinem propinabant & vtriusque scelerum erat concordia Nulla certe vna ciuitas
 tanta perpella est neque vlla natio ferociorem habuit maliciam. Sibi quoque ipsis maledicentes. conuicta di-

*Frustra dei (in-
que tata comi-
serut mala) iu-
dei auxiliu spe-
Cotia
Romanos libe-
ralitas erga iu-
deos.*

Notanda scietia

*Narratio
de iherosolimis*

*An Tyti aduen-
tu aequae aruerat
qua & vedebant
sed post abunda-
tissime quod pidi-
giu facti est i ca-
ptiuitate babilo-
nicam.*

*Deus intuetur
occulta.*

*Deus confellit
penitentibus est
placabilis.*

*Monet ad peni-
tentiam.*

*Hortatur miseris
familiarum bello
aut fame cito
periturarum &
meminit matris
coniugis & fami-
liae suae.*

Additio.

Libet Sextus Iosephi Iudei

cebant. Cinitatem ipsi euerentes Romanos hanc victoriam tristiter conuertere habebant.

Capitulum quartumdecimum

Sediciose obstiti-
natis ppls ad
fugiedu como-
tus est. & polles-
tionibus venu-
datis, solidos p-
pter latroes traf-
glutiebant & hos
Tytus recipie-
bat humilitas
&c.
Fames dira.

Ec Iosepho vociferante cu lachrimis sediciosi quide neq flexerunt animos. E-
tutam sibi murationem fore indicauerunt. Populus vero ad pfugiendum commotus
Et alij quide (possessionibus alijsq; rebus clarissimis exiguo pcio venodatis) solido-
quide (ne latrones deprehenderunt) transglutiebant. Cum vero ac Romanos elapsi
fuisent, exonerato vetre habebat vsui necessaria. Tytus autem pterisq; pagros quo
vellet quisq; pergere dimittebat. Idq; magis eos ad profugium hortabatur q; intellu-
nis malis carebant. Romanis no seruire. ¶ Iohannes autem & Symon cu socijs (ne his magis pateret
exitus. q; ve Romanis (aditus obstruebant. & qui vel ymbram suspitionis dedisse continuo necabant.
Ditioribus quidem etiam manere sicut pfugere per causa erat pereundi. Nam quasi transfogere vo-
luisset ppter patrimoniũ quilsq; occidebatur. ¶ Cum famelica autem crescebat desperatio sedimolosi &
in dies singulos vtrũq; malum amplius accendebat. Et palam quidem nulla erant frumentaria inpen-
tes autem scrutabant domos & siquidem reperissent aliquid eos (qui negauerat) verberabat. Si vero
nihil inuenissent quasi diligentius celauissent tormentis itidem afficiebant. Habendi autem argumẽ-
to erant corpora miserorum cu ea que solidis vtribus starent abundare cibo putarentur. Rabidi autẽ
iam transiebant nec rationis esse videbat statim fame morituros occidere. Multi vero suam substan-
tiam clam vno frumenti modio qui ditiores essent itemq; pauperes ordi permutarunt. Incluse dein-
de intimis aditum tectis summa quidem poenuria infectum triticum comedebant panem alij consi-
ciebat vt necessitas motusve monuisset. Et mensa quidem nulsq; apponebat sed incoctum cibi igni
subtrahentes diripiebant. Miserabilis autem erat victus dignumq; lachrimis spectaculum cum po-
tiores quidem plus haberent infirmiores autem iniuriam deplorarent quippe cum fames super om-
nes clades haberet. Nichil enim sic perdit hominem vt pudor. Nam quicquid reuerẽtia dignum est
in fame negligitur. Deniq; vxores viris & filij parentibus & (quod est miserum) matres cibum lo-
santibus ex iplo ore rapiebant & inarcescẽtibz clarissimis nemo parcebat: quin vite guttas auferret.
Edentes vero talia non laebant sed vbq; aderant qui ista diriperent. Nam sicubi clausam domum
vidissent eos qui erant intus cibum capere hoc suspicabant indicio. Statimq; ruptis foribus inue-
niantur iam contusum dentibus ex gutture poene reuocabant ipsis faucibus strangulatis. Pulsos
autem senes ne cibum defenderent lacerabantur mulieres ea que haberent in manibus oculis
tes nullaq; miseratione vel cani capitis vel infantie sed abstractos pueros & ex buccella pendentes ha-
mo allidebant. Siquis autem incurrentes anteuenisset quodq; rapturi fuerint deuorasset: tanq; essent
lessucriores erant acerbissimos autem cruciatus excogitabat dummodo alimenta reperiret: vnde ob-
struentes genitalium vias nunc virgis acutis pondices transfigendo. Horrendaq; etiam auditu quis
paciebat in vnus panis confessionem & vt pugnum vnum farine aditum indicaret. Tortores autẽ
nec esuriebant. Minus enim crudele videre quod necessitas speraret. Fixercentes autem demẽtam
suam sexq; dierum sibi viatica preparentes. Hisq; occurrentis qui per romanorum custodias agrestis
oleris herbarumq; gratia colligendarum nocte reperissent. Cum iam se hostes euasisse credebant: quæ
attulissent eripiebant. Mulumq; supplicantijs & horrible dei noimen implorantibus: vt aliqua par-
tem sibi concederent eorum quæ cum periculo sibi colligissent: nihil poenitus dabat. Gratumq; vide-
batur si spoliati non perirent: sed quidem humiliores a satellitibus patiebantur honorari vero ac di-
uites ad Tyrannos perducebantur. Quorum alij insidiarum falso accusati occidebantur: alij q; Roma-
nis proderent ciuitatem. Et pterumq; delator subornatus: aiebat q; fugere voluissent. Si vero quẽ Sy-
mon expilasset ad Iohannem remittebatur: & quem Iohannes spoliasset eũ Symon excipiebat libiq;
inuicem propinabant sanguinem popularium: miserorumq; cadauera parciebantur. ¶ Et quidem
quidem causa erat in vtrumq; dissensio: scelerum vero cõcordia. Nam qui ex alienis malis parcieban-
teri sibi solum vindicans non dedisset nequissimus videbatur. Et qui non accepisset velut boni alicuius
damno dolebat q; crudelitas parte caruisset. ¶ Sigillatim quidem iniquitates eorum non potero
explanare. Vt hoc breuiter dicam: neq; aliam ciuitatem vnq; talia perpessam esse puto: neq; vllam na-
tionem post hominum memoriam malicia ferociorem fuisse. Postremo etiam genti hebreorum
mediebat vt minus impij viderentur in alienos. Verumtamen q; erant & seras & & comitantes
generis gẽtis obortionis esse cõfessi sunt. ¶ Deniq; ciuitatẽ ipsi euerterũt: & Romanos inuictos
stem admittere victoriam coegerunt. tardiusq; venientem in templum igne poene traxerunt.
cum hi superiorem ciuitatem ardere vidissent neq; doluerunt neq; illachrymauerunt: sed
manos qui hæc paterentur inueniunt. Verum que per territorium gesta sunt postea cum
cumentis dicemus.

Miseri corpora
valida habẽtes
abundare cibo
putabant.
Mensa nulsq;
ponebant sed
oẽs incoctũ ci-
bũ diripiebant.
Matres cibũ lo-
santibus ex ore
rapiebant &c.
Clauas domos
ruptis foribus i-
grediebant & i-
corusum cibum
ex gutture strã-
gularis fauci-
bus reuocabat.
&c.
Horreda fames
excogitabat &
paciebat &c.

Diuites granito-
ra patiebant q;
pauperes.
Nulla vnq; clui-
tas tãta ppella
est neq; vlla na-
tio ferociore vnq;
habuit mali-
ciam.

Flavio Iosepho Iudeo
scribitur.

De Iudaeo bello i ioh fol. lxxvi.

Tytus exeuntibus ad alimenta iussit tendi insidias fames vero ad exeundū reddebat audacia. Res. Romani autem (cum iudeos mortem videbant continere) suppliciorum angebant genera & omnes captos post verbera crucigebant. vnde crucibus spacio deficiente & corporibus cruci minime posset captiuorum multitudinem iungerebant. Sed neq; ea clade mouebant. Iudei autē ab hostibus barbaris comparatione estimabat requiem multos insuper captiuorum. Tytus incisus manibus & Symonem & Iohannem (vt eos ad deditionem commoueret) remittebat. Sed ipsi Caesari maledicentes mortem Iohanni preferre clamabant. ¶ Antiochus itaq; quem Aegē Commageni filium vocat miratus qd Romani muros non ascendant qui (ridente Tyto & laborem dicente commune) cum macedonibus in murum impetum fecit & multis ex suis interfectis alij sauciati recesserunt.

¶ Capitulum quintumdecimum.

Tyto autem aggeris quidem proficiebant: quamuis a muro male milites afficerentur. Parte vero equitatus directa iussit per valles ad alimenta comportanda exeuntibus insidias tendi. Erant autem in his nonnulli etiam pugnatores quibus iam minime praeda sufficeret. Maior vero pars pauperes ex populo quos pfugere deterrebat p affectibus suis mortis. Nec clam enim seditionis posse fieri sperabant vt cum coniugibus ac liberis diffugerent eosq; latronibus relinquere non patiebantur vice sua fugulandos. Audaciores autem faciebat ad exeundū fames. Restabat iam latitantes egredi & ad hostibus capi. Deprehensi autem necessitate repugnabāt mortu supplicij incōgruumq; videbant supplicare. Post pugnam itaq; verberati & ante mortem modis omnibus excruciatī contra murum crucigigebantur. Tyto quidem miserabilis videbatur ista calamitas: cum indies singulos quingenti. nonumq; etiam plures caperentur. sed neq; captos dimittere tutū ptores videbāt. erat. Tātamq; assuare multitudinem custodum videbatur esse custodiam. Maxime vero propterea suppliciorū augebāt genera & res autem diuersis modis suffigebant. ira & odio & ludibrij causa: & propter multitudinem quam cooēs captos post pissent etiamq; spaciū crucibus deerat. & corporibus cruce. Seditionis vero tātum defuit vt ea clauerbera. crucifigebāt vñ crucifigartum enim familiaribus ad murum tractis & (si qui erant popularium) prouiores ad pacem: & quibus spacio deficiēte & corporibces non captiuos esse ducebant. Ea res multos profugere cupientium (donec verum cognosceretur) bus nō sufficētibz crucibus inhibuit. Fuerunt autem qui statim dilapsi sunt velut ad certum supplicium properantes. Illam enim ab hostibus mortem comparatione famis requiem esse ducebāt. ¶ Multis autem captiuorum Tytus pderet captorū multitudinem. etiam manus abicidi iussit: eosq; ad Iohannem & Symonem intromisit: vt propter calamitatem nec Tytus captiuos viderent profugi nec crederent: salte nunc desinerent ammonēsne ve cōpellerent ad exodiū ciuitatis sed lucrarent in extremis voluntate mutata & proprias animas & patriam tām & tēplum cuius participem non habebant. Simul autem aggeres circūdo operantes vrgebat: veluti faciens verba nāplbz ad Symonem & Iohannem non multo post secutura. Ad hęc in muro stantes & ipsi Caesari patri eius maledicebant: mortemq; nē vt eos ad deditionē cōmoueret) misit sed cesari male dicētes mortē seruicuti pferre clamabāt &c. ¶ Et inter hęc antiochus quoq; aderat epiphānes multos alios armatos secum ducens & pterea caterua stipatus (qui macedones appellabantur) omnes etate paulo magis proceres adolescentuli more macedonum instructi armis & eruditi: vnde etiā non habebant. Pleriq; tamen famam gentis equare non poterant. Omniū enim regum (qui romanis subiecti erant) foelicissimum commagenum fieri contigit. priusq; fortuna mutaretur. ¶ Ostendit autem Tyto ridente & laborē cōmunē hoc subfissit laboremq; communem esse dixisset. sicut erat antiochus cum macedonibus in murum dicente Antiochus cū macedonibus i murū impetum fecit. Et ipse quidem pro viribus suis ac peritia cauebat tela iudeorum sagittis eos appetēs adolefcentuli autem omnes praeter paucos attriti sunt. Nam pudore promissionis diutius pugna cedonibus i murū tabant & ad extremum multi saucij recesserunt: hoc reputantes qd etiam viris macedonibus vincere ipetū fecit & multis ex suis interfectis alij saucij recesserunt.

cupientibus fortuna esset opus Alexandri. Romanis autem duodecimo die mensis maij aggeres inchoati. vix nono & vicesimo perfecti sunt cum totos dies septem laborassent: ingentes enim quatuor facti sunt & vnus quidem (qui erat ad antoniam) a quintadecima legione fuerat exstructus cōtra medium stagnum quod struchyum vocatur aliter vero a duodecima viginti cubitis distans. Decima vero

Liber Sextus Iosephi Iudei

Legio que supra memoratis prestabat in septentrionali parte opus exerebat ubi statim est quod d
appellatur amygdalon. Aduc autem quintadecima legio triginta descendente cubitus aggerem fe
cit: ad ponticis monumentum.

¶ Iohanes seditionum princeps senem per cuniculos apposito; Romanorum diruit aggeres. Ro
manorum incendit machinas. Tunc tam amborum iudeorum scilicet: & Romanorum maximus
conflictus. Et Romanis desperatis ad castra discedentibus iudei magis instabant sibi ex ciuitate ad
uenientibus adiumentis: & ad Romanorum castra cum custodijs dimicaturi properauerunt: & ea ob
siderunt. Sanctio enim apud Romanos est pro castrorum custodijs ne qualibet ex causa a castris re
cedant. Tytus autem (militibus) quia obcellorum paterentur fortunam qui prius hostium multos ob
siderent (inceptatis) hostes a latere cum militibus circueunt: & ita puluis oculo & clamor auribus
perabat ut mixta acie amicus ab inimico minime discerni potuisset. Romani tamen Celatis prela
tia fortiores totam iudeorum multitudinem nisi se in ciuitatem recepissent exterminassent. Ipsi ve
ro solutis machinis captum in ciuitatem desperabat: & variis super hoc deliberatur consiliis quib
dum milite muros aggrediendos dicentibus: quibusdam nouos aggeres construendos alijs vero
quod sit tamen: & quicquid videbatur. Tytus vero quoniam temporis longitudo inquit sepe victori
am diminuit ciuitatem omni colentate: & cautione muro vndiq; cingi ordinauit & omnes cau
di exitus dicens magnum opus sine labore perfici non posse.

¶ Capitulum sexdecimum

Iohanes seditio
nū princeps signa
p cuniculos ap
posito aggeres
diruit.

Am vero ad motis aggeribus Iohanes iussu sua intra terra usque ad aggeres Antoniam
versus: dispositis per cuniculum iudibus opera suspendit: illataque silina peragente bitu
mine oblita ignem immittit. Succensis autem fulcimetis fossia repete subleuata cumq
magno sonitu in ea aggeres deciderunt. At primo quidem cum puluere fumus ex al
to excitatus est cum ignem ruina concluderet. Peresa vero materia qua premebantur
flamma iam clarius apparebat. At Romanos repetini quidem facti stupor occupat

Romani agge
ribus igne diru
ptis timore re
pentini i casus
spes eorum refri
xit &c.

molitionem vero iudeorum egre ferebant: iamque se vicisse credentium & spes eorum cassam relictam in
posterum subuenire aduersus ignem minus vtile videbatur: etiam si esset extinctus semel aggerum deu
ratis. ¶ Biduo vero post etiam alios aggeres Symon cum socijs aggreditur. Illa enim parte Romanorum
motis arietibus iam concutere murum coeperant. Tephens autem qui dum ex garsi ortu discessit
lilee. & Megassarius alias Megallus ex regalibus famulis alias familijs marianus cumq
benus quidam filius nabatei nomen habens ex fortuna Egyras (cuius est interpretatio claudus) impis
facibus in machinas euolarunt. Hisque viris neque audaciores in illo bello ex ea ciuitate apparuerunt
que magis horrendi. Nam velut in amicos (non ut in agmen hostium excurrerent) nihil cunctati sunt aut
sustiterunt: sed per medios inimicos facto impetu machinas incendunt. Acti autem milites & ga
dijs vndique truci non prius a periculo demoti sunt quam ignis instrumenta corripere. Sublata vero iam
flamma Romani quidem concurrentes e castris auxilio properabant. Iudei vero ex muro eos prohibe
bant manusque cum his concerebant qui flammam conarentur extinguere: proprijs corporibus in m
lo modo parentes. Et illi quidem arietes igni subtrahere cum eorum tegmina cremarentur. Iudei vero
etiam per flammam eos retinere certabant. & quauis feruens nati essent ferrum tamen arietes non mouere.

Iosephus Iudeos
Romano obside
mole ardentem.

Congressus iu
deorum romanorum
maximus.
Romanis despe
ratis ad castra
discedentibus
iudei magis inst
bant sibi ex ciui
tate accedentib
bus adiumentis
& ad Romano
rum castra cum cu
stodijs propera
runt dimicaturi
que obsederunt
&c.

Hinc autem in aggeres flamma transiit. & auxiliantes preueniebat incendium. ¶ Itaque Romani flamma
circumdati (quoniam seruari posse opera desperauerunt) in castra discedunt. Iudei vero magis instabant
cum semper eorum cresceret numerus ex ciuitate accedentibus adiumentis minusque cautos habebant in
petus frece victoria. Progressi autem usque ad munimenta castrorum cura eorum custodibus preestabatur
hant. Est ergo quedam pro castris per vices statium armatorum & acerbissima in eos romanorum
ratio ut (qui loco de qualibet causa cessisset) occideretur. Hi penali exitio gloriosa morte placati fuerunt
Fortiter eorumque necessitate simul ac pudore plurimi fugientium redierunt. Balistisque in muro dispositis
tis ex ciuitate accedentem multitudinem prohibebant nichil pro cautione siue tutamine suorum con
porum pudentem. Nam quoscumque obuios habuissent cum his congredebantur iudei & ita spem
la irruentes in caute ipsis corporibus inimicos feriebant. Sed neque hi actis magis quam fiducia superabant
Et romani plus audacie quam male tractarentur cedebant. ¶ Iam vero Tytus aderat ab antonia (quo
secesserat) locum alijs aggeribus prospiciens multumque increpatis militibus si cum hostium muros ob
tinebant in suis periclitarentur & velut ex carcere contra se dimissis iudeis obsessorum pateretur ipsi
fortunam: ipse cum electis militibus hostes a latere circumuenit. Illi autem cum in ora ferirentur con
tra eum conuersi durabant. Mixta vero acie: puluis quidem lumina: clamor vero aures exuperabant.
Neque autem amicum quisque inter cognoscere poterat aut inimicum: Iudeis autem non tam viris fidu

Ita superantibus pugna magis
C. Iosephus Iudeus.

clā. quantum salutis desperatione perseverantibus. etiam romanos pudor animorum & glorie. & p̄sentia perclitantis cesaris reddidit fortiores. Itaq; putauere eos ad extremum nimia feroicitate animorum vel totam multitudinem iudeorum fuisse rapturos. nisi p̄uenito pugne momento in ciuitatem se recepissent. Corruptis aggeribus romani somnio tenebantur quia labore iam magnum alias longum vna hora perdiderunt & multi quidem soluti mahinis captumiri ciuitatem iam desperabat. ¶ *Tyto exercitu* Tyto vero cum ducibus quid fieret deliberabat. Et cauidioribus quidem placebat omni admoto milite qd agendum i agrediendi muri tevi muros experiri. Vsq; adhuc enim iudeos cū exercitus pte dimicasse vniuersi vero militis impetum grendendi muri minime posse tolerare. verum sagittis esse obruendos. Prudentiores rursus aggeres fieri suadebant. milite an aggre. ¶ Alij & sine aggeribus obsideri gressus eorum tantummodo obseruantes (ac ne victus (intro ferretur) res cōstruedi an monebant; & ciuitatem fame relinquare; neq; cum hoste manu configere. nec enim expugnari eorū ciuitas famei sit confidentiam posse (quibus optatum est ferro procumbere) vel etiam sine hoc interficere; quē scilicet relinquenda. ¶ est cupiditas. Ipsi autem Tyto cesari quidem prorsus oclari tanto cum exercitu honestum non vide. Opinio tyti de batur; & pugnare cum his superuacuum (qui semetipsos perdituri essent) Aggeres autem facere ope mon capiēdi ci rosum iudicabat impendior; p̄cunia; egressus vero obseruari ciuitatis operosius. Nec enim cōstrueda ciuitatem. si eam propter magnitudinē locorumq; difficultatem ab exercitu posse. & p̄terea ad excursus incantum contra manifestam vero obseruationem occultas vias cogitatuos iudeos: tā necessitate q̄ lo. corum scientia. Siquid autem clam esset allatum: diutius obsidionem trahendam. Verendumq; nevi. ¶ Longitudo t̄pis glorie gloriam diminuat temporis longitudo. Hanc enim cuncta quidem effici posse sed celeritatem saepe victoriae ante gloriam duci debere. Tamen si cautio ne videret & celeritate totam muro cingere ciuitatem. glia; diminiuit. ¶ Hoc enim modo omnes exitus posse percludi: & iudeos aut omnibus modis salute desperata ciuita. Magnū opus si tem tradituros: aut fame victos facillime esse capiendos. Aliter enim non posse se quiescere. Verum ne labore p̄fice & aggeres curaturum esse cum infirmiores habeat qui prohibent. Quod si cuiq; magnum opus & re potest nemo inextricabile videat eum considerare debere q; neq; paruum opus romanos deceret facere & sine labore magnum quid perficere ne deo quidem facile sit.

¶ Romani milites iubente Tyto exercitum in opera distribu' omnis ciuitatis ambitū inter se partiti placere ordinate properabant. & murum circa ciuitatem cum castellis triduo (quod propter celeritatem h̄de videtur carere) compleuerunt & custodibus per castella collocatis vigilas ordinauit: vigilas inter se somnos sortiebantur. Salutis autem cum exeundi facultate iudeis ablata est & cum famines totas domos ac familias deuastabat. ubiq; em fame moriebant. Multi mortuos. epi. sup illos moriebantur. multiq; viui ad sepu. chra properabant. latrones aut mortuos: detrahentes cum illis exrediebantur: & gladios suos in adhuc spirantes experiendi gratia transuerberabant. mor. eorumq; plurima cadauera per muros precipitabant: que videns Tytus ingemuit deumq; testatus ē: hoc factum suum non esse. Romani insuper seditiones fame scientes cruciari letabantur eis frumento. ¶ copias ostendebant suā facietate eorum famem incendentes. Tytus vero reliquias populi & qd poterat saluare cupiens nouos aggeres cōstruebat: & miseratus eos ad deditionem incitabat s; eis penetrat penitudo qui etiam mortuam plebem quali canes lacerabant. Symon aut Mathia ex pot. habus vnu p̄p̄o fideliem cu tribus filijs (quartus enim iam iugerat) peremit. Hinc em crudelis Symo rogauit ante filios occideretur negauit sed nouissimu interfici iussit sepulturamq; sibi renuit.

¶ Capitulum septimumdecimum.

Is dictis duces hortatus. iubet eos exercitū in opera distribuere. Diuinus aut quidam imperus militibus incidit. ambitūq; partiti nō solū rectores inter se verū ipsi etiam ordines & miles quidē decadarcho: decadarchus autem eracontarcho: isq; chylarcho placere p̄perabat. Chylarchor vero ostentatio ad duces vsq; pertinebat. ducū vero certamina cesar ipse diiudicabat. Indles em singulos circuiens opus sepiissime inspiciebat. Coeptū em a castris assiriore ybi ipse tēdebat: ad inferiorē scenopoli murū duxit. Hinc p cedronē ad oliuarū montē reuertens a meridie montē cōplectitur vsq; ad ierusalem (quod pery. saronos vocat) eiq; proximū collem qui supervallem iminet (syloam & inde ad occidentē flexo edifi. cō ad vallem fontis descendit. Hinc subiens ad anani pōtificis monumentum circumdato monte vbi castra pompeius habuerat: ad septentrionalem redit regionem. Cumq; processisset ad vici partē (cui nomen est erebynthonicus) pusillum herodis monumentum ab oriente clausum castris suis coniunxit: vnde coeperat. Murus quidem vno mīnūs quadraginta stadijs erat. Adhuc autem foris castella tridecim edificata sunt: eorumq; sytus denis stadijs numerabatur. Totum autem triduo opus cōstructum est: vt id quidem dignum mensibus videretur: celeritas vero fide careret. ¶ Muro circumclusa ciuitate per castella custodibus collatis primam quidem vigiliam noctis ipse circuiens explorabat. Secundam vero alexandro permisit. Tertiamq; obtigit agminum ducibus somnos autem vi.

Tyto exercitu; in opa distribut iubete ois abitu ptiti placere p. pabat ordiare & murū circa citate cū castellistri duo cōpleuerūt

Circuiens hunc Muros iben.

Custodibus p ca stella collocatis ordi vnde etc

giles inter se sortiabantur totaq; nocte per caestellorum spacia circuibant. ¶ Iudeis autem cum exeti-
vigilias ordina di facultate omnis etiam spes salutis adempta est. Cūctaq; iā fames totas domos ac familias depal-
uit & vigilas sō cebatur. Et testaq; quidem plena erant mulieribus exanimatis atq; infantibus viarum angusta sent-
nos inter se for bus mortuis: Adolecentes autem aut virgines turgidive lūt vmbre mortuorum per publicum voluta-
tigebantur. bant & vbi (quē casus occupauerat) decidebant. Sepelire autem funera sua neq; poterant prelaborē;

Multi mortuos sepeliētes sup illos niret) & viui properabant. Neq; luctus in illis calamitatibus neq; fletus erat: sed fame superabant alios moriebāt & sedes. Siccis aut oculis & corruptis oribus qui tardius morerentur eos qui ante se requiesceret tueri. multi viui ad sepulchra properabant. Altum vero silentium ciuitatem plenā: mortuis nox comprehēderat & latrones his acerbissime pulchra properantes. Domus enim tantum sepulchra erant. & cadauera spoliabant. velaminaq; corporibus detrahēbant. &c. tes cum risu egrediebantur. Hisq; gladiatorum mucrones propinabant: nonnullisq; iacentium adhuc

Mortuorū cada uera ex muro p iecta i valles. Ty tus videns inge muit deu testa tus factum illd non esse suum.

Tyrus reliquas populi miseratus & querens saltem hoc liberare quod superest iterum aggeres inchoabat: quamvis difficul-
ter materiam reperiret. Omnes enim ciuitati proximas siluas opera prima consumplerant. Ex nona-
gesimo vero stadio milites alias congregabant ad antoniã: & ex quatuor partibus maiores prioribus
aggeres struebantur. Cæsar autem agmina circueiens atq; opus vrgens (q̃ in manibus eos haberet) la-
trombus ostendebat. Sed illis poenitudo plane perierat. & animis a corporibus separati. vniq; velu-
t alius vtebatur. Nec enim vel animas affectio mansueta: vel corpora dolor tenebat. Qui etiã mor-
taliu debentur missi canes lacerabant: replebant: languentibus carcerem. Deniq; Simon Mathias

quidem (per quem obtinuerat ciuitatem) in cruciatum premit. **Boethii** filius erat ex pontificibus po-
pulo maxime fidelis & carus Is (cum a zelotis male populus tractaretur) quibus iam Iohannes acce-
derat adiutorem symonem reciperet populo perfluasit. nulla cum eo prius habita pactione aut ma-
le aliquid metuens Ingressas autem ille (postq̃ obtinuit ciuitatem) inimicum eum æq; vt alios esse di-
cebat. qui pro se consilium dederat velut hoc simplicitate suafisset. Productum enim & accusatum q̃
cum romanis **seni** et morte damnauit ne purgationis quidem facultate ei concessa cum tribus filiis
suis. Quatuor enim ad Turcos ante profugere Prius autem se occidi a filiis obsecrantem. atq; hanc

pro illa q^{ue} ei clatrante aperuisset gratiam postulantem. vt augeter eius dolorem nouissimum iussit in
terficij. Ille quidem supra celos in conspectu suo filios iugulatur. coram romanis producit. Ita enim
Symon anano Magali celos Bagadari filio preceperat qui erat satellitus eius crudelissimus cauilla
tus siquid eum iuuaret ad quos exire voluisset. Corpora vero sepelire prohibuit. ¶ Post hos ananius
clariores. ¶ quidā pōtiffex filius Masabali alias Mabali nobilis & scriba curiē vir fortis ex Ammaus genus du
Additio. ¶ icens & cum his quindecim ex populo clariores necantur.

introducisse & se accusantis q̄ hostem eis iduxisset & carnifices videatur illa oratio quia multa con- F
tinet deffenda & notanda.

¶ Iosephus incluso in ciuitate patri nullus sub poena mortis audebat loqui. Iudas itaq; tantu-
dens crudelitatem signum Romanis de turri fecit quasi eis volens tradere ciuitatem: quem tamen
credebant aliqui alii propter superbiam contemnebant. Symon vero illum cum custodibus perimes
mortuorum. Tyto uidente corpora proiecit Iosephus (nec enim rogare cessabat) muros circue-
ns lapsi deuulneratur & (nisi cessa) qui eum protegeret (misisset) captus fuisset a iudeis quo audito eius mater
tanq; mortuum lugebat in carcere. Sed cito curatus populum rogabat ad fidem: unde multu-
uenerat ad Romanos qui inedia turgidi uacua replentes corpora moriebantur delictis edendi officiis. Quo-
dam autem ex huiusmodi colligente: & a Syris comprehenso fama totis percrebruit castris q; iudei
transfuge auro pleni uenirent quos syri & Arabes euiscerabat; naq; nocte duorum milium patefacta
sunt viscera. Tytus autem hac cognita iniusticia nisi maxima fuisset multitudo omnes interfecisset. Hos

Vero multum increpauit mortis penem talia agentibus interminatus: sed omne supplicium contem-
nit avaricia occulte enim propter tyti interdictum spe questus transfugas euiscerabant. Iohanes au-
tem sacrilegus multa a templo donaria & sacra vasa deficientibus a populo rapinis alienigenarum
diltrauit. Tunc quoque hierusalem Sodoma peior hiati terre (si venire Romani tardassent) erat
Mannetus autem ad Tytum veniens centum quindecim milia retulit elata cadauera a. xliii
annis: kalen. Iulias omnia autem mortuorum secunda milia portis euecta. aliorum vero numus mi-
nus potest comprehendere. Modium quoque frumenti talentum vendebat. Iudei etiam rimantes veteri-
um fimo & stercorebus tyti pro cibo sunt coacti.

Capitulum octauodecimum.

Iosephi vero patrem conclusum asseruabant. Missioque preconem denunciat ne quis in ciui-
tate degeti vel colloqueretur cum eo vel inueniret moerum pditionis proposito & eos
(qui hæc cum illo deferrent ante questionem) perimebat. Ista videtur quod Iudas filius
claudivnus ex numero prefectorum symonis (qui tunc sibi ab eo creditam custodiebat)
fortasse quidem non nichil etiam ista crudeliter pereuntium magis aut sui providentia: con-
catis decem fidissimis cōturbationalium quousque tandem inquit hæc mala sustinebimus.

Pre Iosephi d
uitate concluso
nullus audebat
loqui sub pena
mortis.

Quandoque spem salutis habemus seruantes pessimo fidem? Ecce iam fames oppugnat: romani ve-
ro poene intus sunt. Symon autem bene quoque meritis infidelis est: moerumque sibi etiam apud eum po-
ne & apud romanos certa foederis dextra. Ergo age tradito muro: & nosmet seruemus & ciuitatem
Nihil autem graue symon patietur, si cum de se sperauerit citius poenas pendat. Hisybi decem assen-
si sunt: mane ceteros quos subiectos habebat per diuersum dimittit: ne quid eorum quæ cogitauerat pe-
deretur. Ipse vero de turre circa horam tertiam romanos inuocabat. Illorum autem alij per superbiaz
contenebant: alij non credebant: alios etiam pigebat velut mox capturos ciuitatem nullo periculo.

Apparuit Iudæo
turrum perire.

Interea vero cum Tytus ad murum cum armatis accedere festinaret symon cognouit turrumque velo-
citer occupat: romanisque inspectantibus custodes peremit & per murum proiecit corpora mortuo-
rum. Ibi quoque circuiens Iosephus (nec enim rogare cessabat) caput lapide vulneratur statimque a turre
cadit. Excursus autem ad eius casum factus est iudeorum arreptusque esset in ciuitatem nisi cesar mi-

Symon Iudæa cum
custodibus tur-
ris pimes corpa
proiecit mortuo-
rum. Tyto videtur
& romanis.

serui qui eum protegerent. Illis autem pugnantibus Iosephus quidem tollitur nihil quod aggere in-
telleges. Seditio si vero tanquam interfecto quem maxime cupiebant cum leticia conclamarunt. Dicit au-

Lamentatio mar-
tris Iosephi in
carcere audita
filij morte: vide

item hic nuncius per ciuitatem ex quo residuam multitudinem moeror tenuit vere perisse credentem
suum ad custodes quidem ex Iorapatis hoc ait certe se credere nec enim viuo potit. Secreto autem flens

Aeg. li. v. c. z. +

ad ancillas hunc inquit fecunditatis recepisse se fructum quod ne sepelire quidem filium sibi licuisset. a

Curatus Iose-

quo sepeliri sperasset. Verum nec illam quidem mendacium diutius cruciauit: neque latrones refe-

phus rogabat

ci. Cito enim curato vulnere Iosephus resipuit: pergressusque clamabat illos quidem non multo post vulne-

ppm ad fidem

ris poenas daturus. Populus autem rursus ad fidem rogabat. Vnde populo quidem fiducia: seditiosis vero stupor

vn multi roma-

incidit eius aspectu. Profugorum autem alij statim muro necessitate desiliebant: alij velut ad pugnam cum lapidi-

nos fugiebant.

bus perire simulantes: mox ad romanos fugiebant. Hos autem seuior ea (quam intus pertulerant) fortu-

Indel iedat tura

na persequeretur: & fame quam domi reliquerant velociorem apud romanos inueniebant ad exitum

gidi vacuata re

facietatem. aderant namque inflati ex inedia: veluti morbo intercutis aque turgidi. Deinde vacuata re-

pletes corpora

plantes corpora dirubebantur. nisi qui perite desideria cohibuissent: paulatim cohibuissent: paulatim

moriebatur de-

que cibum desueto corpori obtulissent. Verum & eos qui hoc modo seruarentur alia plaga suscipit:

tuens ededi of-

Quidam enim apud syros ex transfugis deprehenditur: e fimo ventris aureos colligens. Transglutien-

hicijs.

tes autem: ut supra diximus ieo conueniebant quos cunctos seditiosi scrutabantur: & maximavis au-

Vna nocte duo

ri fuerat in ciuitate. Denique duodecim artibus comparabant (quod anteviginti quinque valebat) Verum

rum militum pate-

hac arte pervnum detecta totis castris fama percrebuit: quod auro transfuge plenivenerent. Arabum au-

facta viscera.

tem multitudo & syri scissis ventribus supplicium minitabantur. Et hac ergo clade nullam credo seu-

a pena.

orem contigisse iudeis. Vna denique nocte duorum militum patefacta sunt viscera. Et hac Tytus inui-

reperitus fuisse audacia

stitia cognita poene circumfuso equitatu iussit auctores iaculis appeti nisi magna multitudo fuisset

Ad legiones autem

noxiorum: multoque plures puniendi qui fuerant interempti. conuocatis autem auxiliatorum du-

Verum profecto avaricia

cibus itemque agminum romanorum (nam etiam militum quosdam hæc tangebant invidia) vtrisque ira

seuifque hominibus

ma dicebat si qui militum suorum hæc committerent lucri causa incerti ne arma propria quisque

reperit omne sup-

sceret auro argentoque facta. Arabes autem ac Syri quidem primo in alieno bello iure suo calamitatis

plcium,

bussarent. deinde crudelitatem in cedibus: & in iudeis odia romanis ascriberent. Nec enim quosdam

eorum milites infamiam participare. Et his quidem mortem interminatus est: si quis in eadem postea

reperitus fuisset audacia. Ad legiones autem litteras dedit ut suspectos inuestigarent atque ad se refer-

rent. Verum profecto avaricia contemnit omne supplicium: seuifque hominibus luctandi amor in-

Liber Septimus Iosephi Iudei

natus est. Nullaq; omnino calamitas: plus habēdi cupidini cōparatur. Immo vero hęc alios & mortū habentē mōtu subiungit. Deus autē qui dānauerat populū oēm viam salutis ad interitū venerat.

¶ Deniq; id (quod cū poena an interdixerat Cēsār) occulte in pfugos admittebat. Et si q; trāsfigit se let circūspectantes ne quis romanorū videret eos scindebāt & ex viscēribus nefariū quēstū trahebāt. In paucis autē reperiēbat: & plērosq; sola spes cōiūmebat. Hic autē casus multos transfugarū seduxit.

¶ Iohānes autē (vbi rapinē ex pplo defuerūt) ad sacrilegiū sese cōuertit multaq; donaria tēpli retinēs multaq; vasa diuinę rei ministerio necessaria crateras & lances & mēlas: vrceolis qdē abstulit/ quos q; augustus eiusq; vxor miserat. Romanorū qdē iperatores honorauerūt semp tēplū atq; ornauerunt: tunc autē iudeis etiā alienigenarū dona distrahebat. **¶** Ad socios autē dicebat sine mōtu diuinis abuti debere q; pro deo qui p tēplo militarent ex ipso ali. ppterea q; sacrū vinū & oleū (quod sacerdotes sacrificijs reſeruabant) tutū erat effuisse & illis sine honore vnebant & potabāt. **¶** Nō equidem reſcūſauerim dicere quē dolor iubet. Puto si romani cōtra noxios venire tardassēt. aut hiatu terrę deuorandā esse ciuitatē: aut diluuiū periturā aut fulgurā: aut ſodomitana incēdia passurā. Multo em̄ magis impiā pgeniem tulit. q̄ qui alias quē illa ptulerant. Deniq; cū eorū p̄tinacia desperata. totus pp̄s interiit. Vt quid opus ē singillatim narrare clades?

¶ Hac em̄ Mānetus alias Manneus lazari filius eg trāsgressus ad titū p vnam portā (quē sibi credita fuerat) centū & quindecim milia & octoginta dixit elata cadauera ex quo die castra ppe ciuitatē posita sunt ex quartodecimo die mēsis aprilis vsq; ad kalendas iulias. Hęc autē imensa est multitudo. Nec tñ vel ipse fuit appositus portę. sed publicā mercedē diuidēs mortuos ex necessitate numerabat. Cēteros em̄ p̄p̄inqui sepeliebant. Sepultura vero fuit elatos ex oppido proſicere. **¶** Post hūc autē nobiles pfugi oīa mortuorū ſecenta milia portis euecta nū eg ciabant. aliorū vero numerū minime posse cōprehēdi. Cum autē pauperes ferendo non ſufficerēt & ca congeſta cadauera in maximis edibus eſſent cōcluſa. & frumētū quidem modium talento veniſſe.

¶ Post autem vbi muro cincta ciuitate ne herbas quidē legere iāliceret: ad hoc necessitatis quosdam ta. ēro vēditū iuisse cōpulos vt cloacas rimarent boum q; veterem ſinum alimentum haberent: & ſtercus inde col dei cloacas rī. lectū (quod nec viſu quidē tolerabile fuerat) cibis erat. Hęc romani quidē audientes miſerati sunt. ſe māres boū veteris diſcios autem nevidentes quidē penitebat: sed patiebātur vsq; ad ea progredi. **¶** Farum enim eos rediſſico & ſtercorū diderat cecos. quod iam & ipſis erat & ciuitati.

¶ Explicit Liber Sextus.

¶ Incipit Liber Septimus.

¶ DE IVDAICO bello liber Septimus incipit. In gręcis autem codicibus hic incipit sextus aliter enim hoc opus gręci q̄ latini patiuntur. Nāq; ipſi primū ſecundū: & tertiu ſicut nos incipiūt: quartū vero & quintū ſimul iungūt: quartū dicētes: & quintū cōputant quē nos ſextū: ſeptimū vero in duas diuidūt partes. primā parte ſextum librū appellātes & ſeptimū incipiunt in ſecundā parte quę eſt. ca. xliij. ſicut ibidem inuenietur.

¶ Seditioſorū ira aduerſis magis accēſa Hieruſalē clades in peius pcedebant: multitudoq; cadauerū peſtem emittebat. Ipſiq; non ſpē victorię ad bellū ſed deſperatiōe mouebant deū exprobrātes p tredecim milia i circuitū Hieruſalem/ dicit. Aegēſip.) vaſta humus miſerabilisq; erat terrę facies. Bellū nāq; loci deleuit pulchritudinē. Reparatis itaq; vtrifq; timor. Rōani nāq; iudeos (qui calamitatibus alebant) inexpugnabiles arbitrabantur. Iohānes vero aggeres incendere conatus ſpe eſt deceptus quia maxima in ipſis cultodiedis erat diligētia. Kalendis autē iulij tē tata eſt expugnatio: & reſceditibus iudeis Romani applicāt machinas cōtra Antoniā ipſis q̄tū poſſunt iudeis reſiſtentibus nox q; vtrifq; requiē dabat. Murus vero ea parte qua Iohānes ſuſtoderat aggeres volens incēdere cecidit gaudentibus romanis: ſed nouo intus a Iohanne edificato muro Romani timent aſcendere.

¶ Capitulū Primum.

Seditioſorū ira magis aduerſis accēſa Hieruſalem clades in peius pcedebant multitudoq; cadauerū peſtem emittebat. &c.

¶ LADES quidem Hieroſolimorum in pelus quotidie procedebant. Cumq; & ſeditioſi magis accenderentur: poſtq; populū fames ipſoſq; iam poſſederat. Quin & multitudo congeſtorum in ciuitate cadauerum & viſu horrenda erat: odoremq; peſtiferum emittebat cum excuſus etiam pugnatium moraretur. Nam veluti per aciem reuerent plurima cede exercitata conculcare mortuos cogebantur & qui ſuper eos pedem poſuerūt neq; ſeparabantur neq; horrebant: nec ſaltem ſibi augurio fore putabant contumeliā mortuorum. Gentili autem nece poluti dexteris ad exter num bellum preparabant tanq̄ exprobrantes deo (vt mihi videtur ſupplē) cū ſui tarditatem. Non enim ſpē victorię maior pars eorum: ſed deſperat

Abſtinan Iſroſl' vi de morib.

Hone salutis forcius mouebatur. ¶ Romanis autē quāuis plurimū in congreganda materia labora-
rent: tñ interviginti & vnum diem aggeres exēxerunt attonsis oibus ad nonaginta vsq; stadia circum
oppidū locis. Erat autē miserabilis terrę facies. Nā (quę antea arboribus & paradisis ornata fuerat) ea
tunc deserta precisvndiq; ne moribus cernebatur. nec vllus qui pridem iudeam viderat alienigena
& suburbana pulcherrima ciuitatis (cū eius solitudinem tunc videret) continere lachrimas poterāt vel
non gemere mutationem quantum pristinę derogasset. Omnia nāq; insignia pulchritudinis bellū de-
lenerat. Nec si quis subito aduenisset (qui locum prius scierat) eū cognosceret: sed pręsens quereret ci-
uitatem. ¶ Romanis autem ac iudeis finitum opus aggerum par faciebat timoris iniciū. Namq; hi
(nisi eos quoq; exurerent) captumiri ciuitatem putabant. Romanis aut forasse nec voluntatem sibi fo-
re illis incensis. Nam & materia defecerat & labori corpora quidem militum crebris autem offensio-
nibus cesserant. Verum ciuitatis cladibus tristius romani q̄ ciues in ea degentes afficiebantur. Ad ma-
la enim (quę hinc accedebant) etiā pugnatoribus nihilo senioribus vtebantur. Sed eorū spes frange-
batur cum aggeres infidijs machinæ sine soliditate muri. manus vero conflictus audacia repugnatiū
superaretur. & præcipue q̄ cum seditione fameq; ac bello totq; malis præstantiores iudeorum spiri-
tus animos inuenirent. virorum quidem inexpugnabiles esse impetus arbitrabantur inuictam vero
animorum magnitudinem quę calamitatibus aleretur. Nā q̄s eos in secundis rebus sustineat qui ma-
lis ad virtutem incitarentur. Illi quidem propterea cautius custodias præparabant. ¶ Iohannis autem
factio apud Antoniam simul & quę futura timebantur si murus forte discisceretur alias discisceretur
cauebat: & anteq̄ arietes admouerentur operibus instabat: nisi quia conatus eorum irritus fieret.
Egressiq; cum facibus aggerem: spe decepta remearunt. Nam primum ne concordare quidem vide-
batur eorum consiliū. paulatim & per interualla & cunctanter non sine mœtu profiliētiū: neq;
iudeorū more vt breuiter dicam. Deerant enim (quę propria gentis essent audacia) cursus & omnium
simul ipetus: & vt sine offensione recederent languidiores progressi q̄ solebant etiam romanos solito
promptiores offendere. Qui corporibus quidem atq; armis ita vndiq; aggeres seplebant: vt nusq; adi-
tum igni relinquerent. Animum vero ita confirmauerunt. ne quis loco (anteq̄ occumberet) mouere
tur. Nam præter omnium rerum desperationē etiam si illud opus esset exustum acerbissimus pudor
milites occupauerat. Si aut calliditati virtus cederet. aut arma temeritati: aut peritia multitudini. aut
iudeis romani. Simul autem missilia cum illis faciabant. In profiliētes delata: & qui cecidisset: poste-
riores impediēbat. ac periculum antecedentis meliores eos efficiebat. Qui vero intra teli iactum ve-
nire properassent alij disciplina hostiū & densitate perterriti: alij confixi hastis retrocedebant: & ad
extremum alius alium timiditatis arguentes. re infecta reuertebantur. kalendis autem Iulias tentata
fuerat expugnatio. ¶ Iudeis autē inde digressis: romani machinas admouerūt. Qui cum ab Antonia
saxis atq; igni ferroq; peterentur & quodcumq; hostibus telum necessitas obtulisset licet mœnibus
multum iudei confiderent machinasq; contemnerent: tamen eas applicare prohibebant romanos.
Illi autem iudeis studium esse ratione murorum ne infirmitate antonia lederetur. & fragilibus eā fun-
damentis suspicantes contra certabant. Nec tamen quod feriebatur ictibus obediebat. Sed ipsi q̄ de
crebris in se missilibus iactis cum nullis periculis desuper venientibus laxarentur: arietum opus vrge-
bant. Cum vero inferiores essent ac lapidibus frangerentur: alijs scutis super corpora concameratis fu-
damenta manibus & vectibus suffodiebant. Itaq; saxis quatitur obstinato labore conscissis. Quietē
vtriusq; nox attulit: & in eamur arietibus labefactatus ex qua parte prioribus iohānes aggeribus in-
sidando murum suffoderat. subsidente cuniculo repente labitur parum præter spem muriq; & animi
affecti sunt. Nam iudei quidem quibus idem memoria esse oportebat q̄ ruina præter spē non acci-
dat. & aduersus eam precanti non fuerāt: tanq̄ mensura esset antonia. confidebant. Romanorū autē
inopinatam leticiam ex scœleri subuersione natam: conspectus alius murus quem intrinsecus iohan-
nes edificauerat cito restrinxit. Verum tamen prior faciliior impetus videbatur. Tunc enim & ascensū
per ruinas promptiorem: & Antoniam esse satis infirmiore. murum vero qui recēs erat cito destrui
posse arbitrabantur. Nemo tamen eum audebat ascendere. Qui primus id tentauisset certissimum
esset exitum.

¶ Tytus promissis ex quibus periculorum obliuio & mortis contēptus nascitur atq; exhor-
tatione commilitones ad ascendendum murum incitabat. Exhortatione (inquit) opus est in solis re-
bus ambiguis. Pulchrumq; cum laude mori. Romanos isuper quibus in pace bella discere consue-
rit in bellis vincere affirmat esse solitos. Multipliciter quoq; in iudeos detram ostendit: & mortuo-
rum bello laudes extollit quorum anime inter sydera collocantur. mortuorum vero morbo subterra-
bels tenebris sine memoria operiuntur: mors insuper ferro leuior est q̄ morbo Magnaq; nimis maxi-
mis in periculis spes salutis inuenitur. Talia itaq; Tyto dicente præmiaq; rem aggredienti pollicentē

iudei nō spevi-
torię s; despe-
rationē ad bellū
moueant deū
exprobrantes.

Bellū loci dele-
uit pulchritudi-
nem.

Aggeribus re-
patis vtriq; iu-
dei & romani ti-
ment. &c.

Perplexitas ro-
manorū iexpu-
gnabiles iudeos
arbitratiū q̄ ca-
lamitatibus ale-
bantur.

Iohēs cū suis ag-
geres incende-
re conatus spe
decipitur.

Quare pudor fuit
Disgētia roma-
norū i custodiē-
dis aggeribus.

ka'edis Iulij tē-
tata expugna-
tio.

Rōani iudeis re-
cedentibus ma-
chinas applicāt
q̄bus iudei om-
ni modo resiste-
bant. &c.

Nox vtriusq; qe-
tem dedit.

Nouo a iohāne
edificato intus
muro Romani
timēt alcēdere.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Sabinus Syrus manu fortis (licet corporis habitu exilis esset) heroica animā in macro corpore habens primus alijs periculum timentibus se ipsi alacri animo obtulit: & armatus maxia virtute audacia murum ascendens summitatem (fugatis hostibus) prædidit. Cui fortuna præclaris iuida facinoribus aduersa fuit. Hic enim lapidis offensione lapsus est: quem reuerentes Iudei solum facientem inuenientes: ex omni parte iaculis petunt sed multos hostes sauciavit. Tandē vero sagittis est obrutus. Tres exyn decim (qui eum fuerant secuti) lapidibus necati sunt: alijs octo sauciatis qui in castra relati sunt: hæc tertio mensis Iulij gesta fuere.

¶ Capitulum secundum.

Promissis piculorum obliuio & mortis contentus nascitur. Exhortatio in solis rebus ambiguis. Pulchrū cū laude mori.

Rōanis in pace bella discere & bello consuetū est vincere. Ira dei Iudeos multipliciter ostenditur.

Mortuorū bello laudes quorum anime inter sydera collocant. Mortuorū morbo aīę subterraneis tenebris sine memoria operiuntur. Salutis spes magnanimitas maxime etiā piculis

Premia policētē aggredienti

Sabinus Syrus manu & animo fortis (licet hitu corporis exilis esset) animā heroicā in macro corpore hns primus (alijs timentibus piculū) Tyto alacri oio obtulit

Titus vero spe atq; orōne putans alacritatē pugnantiū excitari: & adhortatiōe atq; pmissis sepe quidem piculorū nasci obliuia. interdū autem mortē solere cōtēni: in vnu cōgregatos fortissimos experiebat dicens. ¶ O cōmilitones hortari quidē ad ea (quę periculū nō afferūt) apte & ipsis q̄ rogant: & qui eos rogāt ignauie reprehensionē parit. Exhortatiōe aut opus est: in solis rebus ambiguis. Quippe illa p se quę agere dignū est. Itaq; difficilē vobis esse in murū ascensum ipse p̄teor. Qd autē vel maxime oporteat glorię cupidos pugnare difficilimis rebus: pulchrūq; sit cū laude mori nec erit in fructuosū q̄ primi fortiter fecerūt psequar. Primū quidē vos illud hortet q̄ nōnullos fortasse de terreat iudeorū patiens animus. & in aduersis rebus dura cōstātia. Romanos em̄ eosq; milites (qbus in pace bella discere. in bello aut vincere) re cōsuetum est: a iudeis manu vel animo superari turpissimū est. idq; in fine victorię. cū etiam dei nita mur auxilio. Nāq; offēnsiōis nrę iudaicę despātiōes sūt. Illorū aut clades fauore dei. nr̄sq; virtutibus crescūt. Etenim seditio fames obsidio murorūq; sine machinis casus qd sit aliqd q̄ illos ira dei nostrūq; adiūmetū. Igit nō solū deterioribus īferiores videri: sed etiā diuinū p̄sidiū p̄dere vobis non conuenit. Quo pacto aut nō turpe videat. Iudeos qdē (qbus nō magni pudoris ē vici q̄ seruire didicerint) quominus in posterū patiant mortē cōtēnere atq; in vos medios frequēter excurrere nec victorię spe sed ostētationis: vos aut totius pōene terrę marisq; victores qbus nō vincere. p̄bo habet ociosos cōtēdēs: ne semel quidē in hostes aliqd audaciter exptos famē ac fortunā cū his armis operiri: maxime cum paruo discrimine totū possitis efficere. Deniq; (in antoniā si ascēderimus) habebimus ciuitatē. si pugnandū sit aduersus itus positos (qd nō arbitror) atq; capi ac respiratiōe hostiū icedere victoriā nobis plenissimā repromittit. Et ego quidē p̄termittā nūc eorū laude: qui bello ceciderūt & immortalitate q̄ martio furore p̄strati sunt: ex morbo mortē pacis tpe aliter sentiētibus iprecabor quorū anima cū corpore sepultura dānetur. Quis em̄ virorū fortiū nescit q̄ animas in acie ferro corporibus absolutas purissimum elementum ēther hospitio receptas inter sydera collocat? manesq; se bonos & p̄picuos heroes videndos offerunt posteris iuis? Quas vero morbus corporis tabesq; consumperit (etiam si maxime probis ac piaculis purgatę sint) subterraneę tenebrę operiūt altaq; obliuio suscepit & corporis simul & vitę & memorię sine circumscriptas. Quod (si necessaria mors homini fato decreta est) ad hoc autem omnium est morbo leuius ferri ministerium: cui non videatur ignauum negare vsui: quod debito redditurus sit. Et hæc quidem veluti seruare nequeant qui corati fuerint profectus suus. Est autem salutis spes in maximis quoq; periculis qui virilem animum gerunt. Primum enim (quod didicit pater) incessu deinde totum (quod edificatū est) facillime dissolui potest. Vosq; plures hoc opus aggredientes alius alijs pro adhortatione atq; subsidio fiet: vestraq; obstinatio in breui aīos hostiū franget. At fortasse nobis si eam modo cōperimus: incruenta res efficietur. Etenim aggredientes quidem: vos prohibere scilicet conabuntur. Si vero clam vel etiam per vim aliquid egerimus semel quamuis paucos non sustinebunt. Me autem profecto pudeat nisi eum (qui primus hoc incipiet) iudicandum remunerationibus fecero: & qui vixerit quidem similibus p̄stit: beatissima vero præmia se quantur occiso. ¶ Talia dicente Tyto (cetera quidem multitudo periculi magnitudinem timuit) eorum vero vnus (qui in cohortibus militarent) Sabinus quidam genere syrus vir & manu simul & animo fortis apparuit: licet si quis eum ante vidisset quantum ex habitu corporis. ne specie quidem militē esse credidisset. Erat enim colore nigro: exilis habitudine. Sed anima quēdam heroica in macro corpore atq; angustiore viribus suis habitabat. Cum primus itaq; surrexisset: dedo me (inquit) tibi alacri animo cēsar: & ante omnes in murum ascendo: atq; opto quidem vt vires ac voluntatem meam sequatur fortuna tua. Quod si ceptū casus inuiderit: scito me non præter spem q̄ res aliter cesserit: q̄ sic decreuerim pro te moriturum. ¶ His dictis & scutum capiti leua manu p̄tendens: stridēq; dextra gladio. circa horam diei sextam murum petebat. Sequebantur autem illū ex alijs qui soli eius virtuti emuli esse cupiebant. vñdecim viri. Multo autem omnes antecedeat diuino quodā impetu ex

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or commentary on the text.

De Iudaeo bello *et* *Abimio* fo. lxxx.

et cum de muro custodes faculis eum & sagittis undique infinitis appeterent atque in eum ingentia
 conuerterent qui nonnullos de undecim deceperunt. Sabinus autem missilibus occurrens licet ob
 sagittis non ante tamen impetum cohibuit quam summa muri prenderet hostesque in fugam
 Sabinus enim eius atque animi pertinacia perterriti, plerisque ascendisse rati non steterunt. Qua
 formam quis (veluti virtutibus inuideat semperque preclaris facinoribus officiat) ieiunauerit? Si
 vis neque ab incepto errauit & offensione lapidis cum maximo super eum strepitu pronus de
 inde factus est ut iudei reuerfi ubi solum & iacentem viderunt: eum ex omni parte faculis peteret. Il
 bus nuxu & scuto protectus: primo quidem vicinebatur hostes, multosque ad se properantes sa
 Vulnere autem multitudine remisit dexteram. Fit ad extremum (priusquam animam redderet sagittis) ob
 Vir dignus pro fortitudine qui meliori fortuna uteretur pro mensura vero cepti facinoris cedidit. *Abimio*
 autem tres poene iam summa tenentes obruti lapidibus perierunt: & octo sauciati detracti
 relati sunt. Hec quidem tertio die mensis Iulij gesta sunt.

Quidam ex aggerum custodibus hora noctis nona (Aege dicit quinta) ad Antoniam per
 cedentes (primis custodibus interfectis & ceteris fugientibus) murum obtinuerunt. Tuba signum
 dantes. Audito itaque sono tube Cesar cum armato exercitu ascendit: sed iudei per subter
 obuiam venerunt, validissimaque tunc facta est in aditu templi pugna solis ensibus permixtisque
 iudei angustias viris & a nona noctis horarumque ad septimam bello protelato. Romanis obtine
 re non potuit. Iulianus vero (quem armis insignem Iosephus virum cognoscens testatur) Romanos vi
 perari intravit in hostes: & invincentes Iudeosque ad templum percussit multos interficiens. Ip
 sa (que ab hoievitari non pollunt) piequebantur. Hic enim calceos habes acutos elidit: mul
 ti occidit hostes. Nimiisque dolor Cesaris tenuit tanto ferri non posse auxilium diu enim cum mor
 ti magna sui gloria non solum apud Romanos sed apud hostes relicta. Iudei igitur Romanos
 in Antoniam concluserunt. Tytus vero eius fundamenta iubet diruere: & Iosepho vocato de
 Ima Iulij Iohanni mandat quod si quivellet pugnare ad bellum progredi liceat. datque sacra celebra
 tem poenuriam virorum obmissa) potestate. Iosephus itaque hebraico sermone Tyti mandata dis
 cussit ut patrie & templo parcant rogatus. Cui tyrannus conuicia inferens nunquam sibi metu
 sum quoniam dei ciuitas esset. Sed Iosephus eum criminatur ab illo auxilium querere in que
 hominum impietatem. Ipsum tamen ad penitentiam inuitat. Ieconiam adducens in exemplum
 ratione sua voluntaria sustinuit captiuitatem. laudaturque a Iudeis: promittit quoque illi a
 nemiam: & allegante prophetas qui ciuitatis excidium predixerant vox singulis interru
 ptibus Iohannes & Iosephus magis irritatis ipsum capere voluerunt.

¶ Capitulum tertium.

Nono autem post viginti de numero excubantium per aggeres militum congregati signifi
 ram ordinis sui. & duos quosdam ex ala equitum & tubicinem unum ad se vocant. nonaque
 noctis hora per ruinas ad Antoniam ociose procedunt. Occisus autem primis custodibus
 perreptis murum obtinent: ac buccina signum dari praecipiunt. Quo ceteri quidem vigilas
 suscitantur: & fugiunt priusquam multitudinem (que murum ascenderat) cernerent. Nam & ti
 ba ymaginem quandam ut magnus numerus hostium ascendisse crederetur ostendit.
 Cesar autem audito signo propere armat exercitum: & cum ducibus primus lectorum caterua co
 mitatus ascendit. Cum autem Iudei ad templum interius confugissent. Ipsi quoque per cuniculum
 intraverunt: quem Iohannes aduersus romanorum aggeres appuerat. dispositisque amborum agmi
 num sediciosi tam Iohannis quam etiam symonis arcebat eos summa vi atque alacritate repugnandi.
 excidii finem putabant locum sanctum penetrasse romanos quod & his victoriae princi
 re certantibus: Iudeis vero Antoniam versus eos repellentibus. Et sagittae quidem atque hastae virili
 inutiles erant: strictis autem ensibus dimicabant. Neque conflictu discerni poterat ex qua parte qui
 pugnaret permixtis viris & propter angustias permutatis: cum & vocis intellectum magnitudo co
 multaque mors esset utrumque: armaque simul & cadavera iacentium conculcata frangerent pra
 nites. Semper autem (si bellum fluens grauasset alteram partem) potiorum exhortatio & inferiorum
 conquestio nascebatur. Neque fugae aut persecutioni locus erat: sed propinquae commutationes con
 & inclinationes permixtae fiebant exercitus. Qui vero inter primos steterant aut occiden
 moriendi habebant necessitatem: quod refugere non dabatur. Nam & posteriores utriusque partis
 frontem suos urgebant nullumque inter dimicantes bello vacuum interuallum reliquerat. Cum
 autem Iudeorum animi romanorum peritiam vincerent iamque omnino tota acies pelleretur ex nona
 enim hora noctis ad septimam usque diei pugnabant. Hi quidem simul omnes excidii periculum pro

Capitulum tertium

Quidam ex aggerum
 custodibus
 hora noctis no
 na (Aege dicit
 quinta) per ruinas
 ad Antoniam ac
 cedentes (primis
 custodibus inter
 fectis ceterisque
 fugientibus) mu
 rum obtinuerunt: tu
 ba signum dari
 praecipientes.
 Validissima pu
 gna in aditu tem
 pli solis ensibus
 permixtisque pro
 pter angustias
 viris. &c.

Liber Septimus Iosephi Iudei

*Iulianus (quem
armis isigne to
sephus viru co
gnosces testat)
Romanos lupari
videt irrui i ho
stes & iavices
iudeos vq; ad
teplu pcutus
e multos interfi
ciens.*

*Dolet cesar illi
auxiliu no ferri
Iudei roanos in
fugaverlos i An
tonia coccludut*

*Tytus Antonie
fundameta di
ruere iubet.*

*De potestate sa
cra intermissa ce
lebrandi.*

*Iosephus he
braico sermone
sua madata dis
seruit multu (vt
prius & teplu p
ceret) depcatus
aut tyrannus con
ticia dixit. &c.*

*Inuitat iohane
ad penitentia le
chonia regem i
exm adducesq
cu cognatione
suavolutaria ca
ptiuitatem su
stineus lauda
tur a iudeis.*

*Allegat pphes
tas q citatis p di
xerunt excidiu.*

nutrimentovirtutis habentes. Romanivero exercitus partem nondum enim ascenderant agmina si
lisq; spes pugnantium nitebatur satis esse visum est impresentiarum antoniam obtinere. ¶ Iulianus
vero quidam hecatontarchus ex bitinia non ignobilis quem in illo armatorum peritia & viribus cor
poris & animi spiritu omnium fortissimum ipse cognouit vbi romanos iam cedere & male repugna
re conspexit ppter titum autem qui apud antoniam stabat subito profiliit iamq; vincentes iudeos so
lus ad anteriorem vq; templi angulum persecutus est. Fugiebat autem vniuersa multitudo neq; vim
eius neq; audaciam hominis esse opinantes. Et ille per medios ruens quo alium alio dissecerat p ip
sos quem occupasset interficiebat. Ea q; facie nichil cesari aut mirabilius aut alijs horribilius visum est.
Verum & ipsum profecto fata persequantur que ab homine vitari non possunt. Calceos namq; ha
bens creberrimis atq; acutis (vt ceteri solent milites) clavis fixos dum strato saxeis crustis solo curre
ret labitur magnosq; cum armorum sono deiectus in tergum fugientes reduxit. Et romanorum quide
clamor ex antonia sublatu est. saluti eius metuentium. Iudei vero circumfusi multi simul gladijs & cha
stis vndiq; feriebant. Ille autem multam quidem ferrivim scuto excipiebat. Sepe autem conatus eri
gere percutientium multitudine reuolutus est. Et iacens tamen gladio multos percutit. Nec enim cito
peremptus est quoniam galea & thorace omnia membra neci oportuna sceptrus erat. Namq; diu cer
uicem contraxerat donec conficillis eius alijs membris remisit vires cum nemo auderet ei succurre
re. Nimius autem dolor cesarem tenuit vbi tantę fortitudinis virum in conspectu tantę multitudinis vi
dit occidi. Et q; se locus quidem intercludebat auxilium ferre cupientem alios autem cum possent
moetus impediabat. Iulianus quidem diu cum morte luctatus cum non paucos interfectorum suoru
saucios reliquisset egre premitur magna sui gloria non tantum apud romanos & cesarem veru apud
hostes quoq; relicta. ¶ Iudei vero etiam mortui raptu corpore romanos in fugam versos in antonia
concluserunt. Fortiter autem in eo prelio decertarunt alexas quidem & Ciphtheo alias Cithreo & ex
agmine Iohannis ex parte vero symonis malicheus alias Melchius & merionis filius Iudas & Iosus
alias Sosa filius iacobi duces ydumeorum. Zelotarum vero duo fratres atq; symon & Iudas. ¶ Tytus
autem militibus suis imperat antonie fundamenta diruere facilem q; ascensum cuncto exercitui pre
parare. ¶ Ipse vero Iosepho ad se vocato namq; audierat eo die qui erat mensis iulij septimus deci
mus diuinam obseruantiam (que endezechy moys vocatur) virorum poenuria defuisse ea q; re nimis
populum dolore iterum Iohanni dici precipit que ante mandauerat q; etiam si quis eum pugnandi
seus amor teneret cum qua placeret ei multitudo ad bellum progredi liceret dummodo non vna
secum & ciuitas interiret simul & templum. Tamen & locum violare desineret neve in deū nefas ad
mitteret. Potestatem autem haberet (si vellet) sacra intermissa celebrare per iudeos quos ipse delegis
set itaq; Iosephus (ne soli Iohanni hec intimarentur) sed etiam plurimis vnde audiri poterat constitit
& mandata cesaris hebraico sermone disseruit. Multum autem ab his quo patrię parceret precabatur
ignemq; depellerent iam templo contiguum & deo vota redderent consueta. His dictis populus tri
stitia simul & silentio tegebatur. Multis autem conuicijs tyrannus Iosepho cum execrationibus laca
rato postremo addidit nunq; sibi excidium esse metuendum quoniam dei esset ciuitas. Atq; cum ex
clamatione sane vero inquit Iosephus eam puram deo conseruasti inuolaraq; sancta manserunt nec
in eum cuius speras auxilium quicq; impie deliquisti. Sed solemnia sacra consequitur. Et si quide ti
bi quisq; quotidianum cibum auferat impium eum hostem putabis. Deum vero quem perpetua reli
gione priuaueris belli auxilio speras futurus. Et romanis quidem peccata imputas qui vestras leges
etiam nunc tuerentur que ipse intercidisti sacra deo reddi compellunt. Quis enim inopinata mutatio is
causam gemat ac defleat ciuitatem cum alieni quidem hostesq; impietatem tuam corrigant tu vero
Iudeys & inter leges educatus illis quoq; in has seuior inueniaris. Atqui Iohannes etiam quide poe
nitere malorum non est turpe in rebus extremis bonorumq; tibi exemplum patriam seruare cupien
ti propositum est. Iechonias rex iudeorum qui quondam babilonio rege bellum sibi inferente spon
te priusq; ciuitatem caperet excessit & cum cognatione suauolutariam captiuitatem sustinuit ne hec
sancta hostibus proderet deiq; domum videret exuri ob hoc sacra iudeorum commemoratione lau
datur eūq; memoria transmissa per secula semper nouam immortalitatem posteris tradidit. Bonum
Iohannes exemplar & si periculum presto sit. Ego autem veniam quoq; tibi a romanis spondeo. Dū
memineris q; non gentilis moneam & iudeis ista promittam spectantq; oporteat qui sit victor & vn
de consilium. Absit enim vnq; ita captiuum viuere vt aut genus aut leges patrias obliuiscat. Rursum
indignaris & clamas michiq; maledicis. Etiam acerbius a mereor qui hec aduersus fata suadeo deiq;
sententia condemnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum & resposum
impedens miserrime ciuitati. Iam tunc enim eius excidium predixerunt cum quis homicidiū gen
tile coepisset vestrorum autem cadauerum non ciuitas tantum sed etiam templum oē repletum est. ca

Iosephi vox singultibus interrupta.

Additio.

Datura metel
cordata
Her. add.
20th Sep
from my garden
P. fol. G.
very old. 24

Multi Iudeorum

Multū Iudeorū
orōne Iosephi
cōmoti sunt &
ad romanos ca
pta oportunita
te cōfugerūt in
qbus erant pō
tifices & pōtifi
cū filij.
Rumor transfu
gas a rōanis oc
cisos dicebat vt
ceteri a fuga ter
rerent sed reuo
catos agophna
Tytus ppro de
mōstrauit q &
medificioſa roga
bant &c.
Itē a sedm
Tytus iterū iō
hānē eiufq; ſor
cios increpat q
tēplū polluerit

Li.

Edinbrougher Schatz
Zollhaus

at Cambridge? for the ...

Liber Septimus Iosephi Iudei

Pollicet se tem-
plū impollutū
pmanere.

Latrones hūmōi
sermonibus in
supbia tollebat
Iō Tytus cōtra
eos bellū iūtus
ordinat & exer-
cui cōtali du-
ce pposito roga-
tus ab amicis
manet in Anto-
nia.

Congressus ho-
ra nona noctis
cōtra custodes
quos pter spem
vigilantes inue-
nerunt.

Romani pmissi
spe pugnabant
Iudeos vero q
tēplo timerent
augebat auda-
cia & pprio cu-
iussibz piculo.
Bellū theatricū
a nona noctis
vsq; ad quintā
diei.
Reliqua roma-
norum manus
subuersis Anto-
nię fundamen-
tis lata via vsq;
ad tēplū ppara-
uit & aggeres
inchoarūt ma-
ximo labore p-
pter pœnuriā
materiæ & diffi-
cultatē habēdi.
Tytus equorū
custodię cete-
ros ppter lato-
nes comisit.

tēplum & externi & gētilis sanguinis cōfusione polluistis. Testor ego patrios deos & si quis vnq; hūc locum an respexit: nunc enī neminē credo. Itemq; testor & exercitum meum & iudeos qui apud me sunt) & vos ipsos: q non ego vos hęc violare compellam. Quin & si locum acies v̄ra mutauerit: neq; accedet ad sancta quispiam romanorum: neq; quis q in eius contumeliā faciet. Seruabo aut vobis etiam tēplum nolentibus. ¶ Hęc Iosepho internūciatē principis dicta: latrones ac tyranni existimā-
tes nō beniuolentia sed timiditate huiusmodi sermones fieri in superbiam tollebant. ¶ Tytus autem c-
qui neq; seipso miserari eos neq; tēplo parcere pspiciebat rursus bellum gerere decreuit inuitus. Sed
vniuersum quidem his militem q locus eum nō caperet inferre nō poterat. Tricenis autē de singu- D
lis centurijs viris fortissimis lectis etiā chylarchis singulis millenos attribuit. Hisq; duce pposito cerea-
li hora noctis nona iubet in custodias impetū fieri. Cum aut ipse quoq; in armis esset vnq; dēcen-
dere statuisset: amici eum ppter periculi magnitudinē ducūq; dicta retinuerunt. Plus enim operis
eum in antonia sedentem q militum certamina facturum esse direxerunt: & q si periculum subisset.
Omnes enim fore sub oculis imperatoris: optimos bellatores his dictis paruit. Deinde ob hoc solum
se remanere locutus ad milites vt de eorum virtute iudicaret: ne aut fortis quisq; idoneus abiret aut
contra impunitus ignauus lateret: sed omniū inspector ac testis fieret ipse qui & vlciscendi & remu-
nerandi dñs esset: illos quidē ad aciem hora qua supra memoratum est dimisit. Progreffus aut ad spe-
luncam de antonia: quid foret expectabat. Verum qui missi fuerant: non ita vt sperauerant somno p-
pressos inuenere custodes sed excitatis cum clamore confestim manus conseruerunt excubitorū in-
tus. Mane autem ceteri cateruatim excurrere. Itaq; primorum quidem impetū excipiebant romani:
qui aut illos sequebant in agmen pprium incidebāt multiq; suis velut hostibus vtebant. Vocis nāq;
agnitionem confusus partim clamor. oculorum singulis nox ademerat: cum pte rea quoddā furor ce-
cos & alios iracundia: timor alios efficeret. Idcirco obuium quemq; sine discretionē feriebant. Roma-
nis quidem scutorū cōiunctione septis: perq; globos pfilientibus ignoratio minus nocebat signi em-
sul quisq; meminerat. Iudei vero disiecti tam impetum q recessus temere faciētes: sepe ymaginem in-
ter se hostium alius aliq demonstrabant: cum reuertentem suum quisq; per tenebras quasi romanum
aggredientem exciperet. Deniq; plures a suis q ab hostibus lauciati sunt donec orto die visu iam pu-
E gna discerneret: & in acie stātes ordine sagittis atq; vltionibus agerētur. Neutri vero cedebāt neq;
labore fatigabantur. Sed romani quidem & ligillatim & multi simul in cōspectu imperatoris de vir-
tute certabant. Illumq; diem sibi quisq; promotionis putabat initū fore si fortiter dimicasset. Iudeis
autem & propriū cuiusq; periculum & q templo metuerent ministrabat audaciam: q; tyrānus stās
hos rogaret alios verberaret & ad pugnandum interminationibus incitare. Cominus autem plerūq;
pugnātū est. Sed cito & breui momento prelia mutabantur. Neutra enim pars prolixū fugę spaciū
vel persecutionis habebat. Pro suorum aut euentu & ex antonia tumultus erat & cōfidere superanti-
bus & stare si fugerent acclamantiū. Eratq; veluti quoddā belli theatrum. Nec enim vel Tytū vel
alios qui vna erant quicq; eorū quę in pugna gerebantur latebat. Postremo hora nona noctis cōcepto
plio quinta die soluti sunt: cum neutri eo loco vnde pugnā interant certa fuga cessissent: verū mediā
in ancipiti plio victoriā reliquissent. Romanorū quidem plurimi nobiliter decertarunt. Iudeorum
quidem partis symonis iudas marthiothy alias Mareoti filius: & symō osyē. Idumeorū vero iacobus
& symon alter caythe alias Acathele filius iacobus aut ioseph alias Sole filius. De iohānis autē socijs
Gethus: & alexas. De zelotis autē symon filius tharige alias iayri. ¶ Et romanorum reliqua manus
(die septimo subuersis antonię fundamentis) latam viā vsq; ad tēplū composuit. Admotaq; muro
agmina: mox aggeres inchoabant. Vnum cōtra interioris templi angulū qui ad septētrionem occidē-
temq; expectabat: alterū contra exedrā ad aquilonis partem inter duas portas edificatū. Aliorū au-
tem duorū vnū contra portā occidentalem tēpli exterioris: alterū ab aquilone. Magno tamen opus
cum labore ac miserijs proficiebat: cū materias secentesimo vsq; stadio deportarent. Interdū autē ex
insidijs ledebantur: cum ipsi quidē propter vincendi facultatē minime cauerent iudeis vero propter
desperatōnē salutis audacioribus vterent. Nonnulli enim equitū (quotiens ad ligna siue scēnū collige-
dum exissent) interea dū hęc facerent equos suos frenis exutos pasci sinebāt. quos iudei per cuneos
erūpentes rapiebant. Itaq; cū id crebro fieret: cesar existimās (qđ erat verum) negligētia suorū magis
q iudeorū virtute rapinas cōtingere: tristi animaduersione ceteros ad equorū custodiā reuocare sta-
tuit. Vnoq; milite (qui equū pdiderat) morte dānato: eo mortu equos suos ceteris conseruauit. Vnoq;
em eos post hoc in pascua dimittebāt. Sed tanq; natura his cōnexi ad necessitatem egrediebant. Illi
quidem templum oppugnabant: aggeresq; erigebant.

¶ Sed ciossi autē (vrgēte fame deficientibzq; rapinis) in predia venerūt Romanorū: impetū faciētes
& ex ytraq; fortiter pugnatum est. Pedanius vero fugietibus iudeis vnū iuuenem talo cōprehensum

Iosephus p̄t̄ ad al. p̄ f̄t̄ro.

portant milite monstrata peritia portauit ad Tytum qui eius (qui cooperat) vires ammiratus captū
 iherosolimiti affici templi; sollicitus oppugnatione aggeres mature fieri perurgebat. Iudei timen-
 tes (quae antonice iungebat) incenderunt manibus; suis incēdium sanctis apposuerunt. Ipsi
 quoque post Romanis porticum inflammantibus (cum deberent prohibere incendium) culmen
 tunc etiam Ionathes Iudeus corpore brevis & vultu despicabilis Romanos ad singulare p-
 ortum. multis in eos prolatis iniurijs. Contra quem quidam superbus e Romanis Pudēs no-
 mine dedignantibus alij suspicantibus) bello congregiendus in terram occisus est. Quidā
 pollicens iactantem Ionathem sagitta transfixit qui dolore in vertiginem tortus supra corpus ho-
 minis. Et belli sollicitatem q̄ velox vltio sequitur ostendit. Verum xxvij. Iulij die dolum exco-
 git. qui templi summitate aridis lignis & sulphure ac bitumine replentes fingit supam. qua
 Romanorum incauti & temerarij templi ascendentes submisso per Iudeos igne succenti sunt
 misericordia Tytus (licet morientibus indignaret) commotus est. hocq; (cum nemo incen-
 dium prohibere) pereuntibus factum fuit solatium. Longuq; Romanus (qui incēdium enase-
 re a Iudeis promissaq; securitate vt descenderet seipsum/orante Cornelio fratre ne romana
 militiam) (sublatos alterius gladio (vtriusq; videtibus agminibus) occidit. Artorius autem
 ab incendio liberatus est. qui (loci contubernali suo promissa hereditate si eum acciperet)
 procijs enatis & lucius pondere oppressus constrictoq; lapidibus solo allisus cōtinuo mo-
 re postea Romanum caui orestacti sunt dolls Iudeorum.

¶ Capitulum quintum.

Altro vero die post eorum ascensum multi sedicioforum (q̄ rapine defecerat & fa-
 mes vrgebat) cōgregati in p̄sidia Romanos; quae heleonamias Oliuarum mōrem
 versus collocata erant: circa vndecimā diei horā impetū faciunt. Sperabāt enī pri-
 mo quidē inopinatos: deinde curādi corporis causa quiescentes facile decipi posse.
 Verū (cognito illorū conatu) Romani & de p̄prijs custodijs celeriter collecti: obsta-
 bāt eis murū transcendere ac perirūpere violēter ambitu conatis. cōflato autē vehe-
 menter multa quidē & alia ab vtraq; parte fortiter gesta sunt: cū Romanis p̄ter fortitudinē bellādī
 Iudei vero immoderato impetu & effrenatis animis vterent. Dū autē his erat pudor illis
 Nā & amittere Iudeos veluti laqueis irretitos Romani turpissimū videbat: & illi vnam spē
 murum vi perirūpere potuissent) habebant. Ibi tum quidā ex ala equitū pedanius noie/iu-
 lius versis) atq; in vallē coactis equo in aduersum montē a latere citato p̄teruectus rapit vnū
 pedanius fugā petentibus iuuenem & grauē corpore & armis vndiq; septū talo cōprehensum tñ
 equo currente tantāq; vim dextere iteq; ceteri corporis & equestris peritiē demonstrauit.
 quāsi manus aliquid rapuisset: captiū ferēs ad cesarē venit. Tytus autē vites eius (qui co-
 perat) curabat vtq; aggeres mature fierent perurgebat. Introq; Iudeis aduersis p̄lijs male tra-
 m̄escente paulatim bello & in tēpli serpente p̄nicie sicut in putrefacto corpore ad sola mēbra
 occupata p̄uenientes ne vltius p̄cederet abscidebant. Porticus enī parte quē ab aquilone in-
 tens pinens antonice iungebat incēsa: deinde ad viginti fere cubitos abruperunt imisso sanctis
 cubitus suis. Biduo autē post idus p̄dicti mēsis vicesimo & quarto die Romani porticū inflā-
 & vltq; ad quintūdecimū cubitū igne p̄gresso Iudei similiter culmen abiciunt: neq; omnino
 ab operibus & antonice continentia dirimentes cū liget eis ac deberent incendiū phibe-
 re immisso igne: cursum eis ociosi p̄ sua vtilitate metiebant. Circa tēplū autē nunq̄ plia cessauit.
 frequēs erat paulatim contra se excurrentiū bellum. ¶ Hisdem autē diebus quidā ex Iudeis
 corpore brevis & visu despicabilistāq; genere q̄ rebus alijs vilissimus Ionathes nomine p̄gres-
 sionis pontificis monumentū (cum alta multa supbe ad Romanos p̄locutus est) tū quem for-
 titer haberet ad singulare p̄lium puocauit. At qui cōtra steterant: multi quidem dedignantē.
 motem inter eos (vt affolet) etiam qui timerent. Quosdam vero non inconfusa monebat ratio:
 tuis cupido non debere confingere. Nā qui de salute sua desperassent eos neq; cautos ip̄terus
 habere placibile: & cum his in discrimen venire quos neq; vincere magnum sit & vinei cū
 monumento periculosum: non fortitudinis sed ferocitatis videri. Cū autē nemo diu procederet
 Iudeus eorū timiditati illuderet (erat enim arrogantissimus) quidam superbus e Romanis no-
 mine Pudēs ex ala equitū verba & insolentiam eius exosus fortasse autem etiam corporis breuitate
 incōsulte p̄siluit: & ceteris cōmissa cūleo pugna super fuit: sed a fortuna proditus est. Laben-
 tem enim Ionathes interfecit deinde pede supra mortuū posito leua scutū: dexterāq; cruentū gladiū
 thoracibus armisq; cū fremitu cōcussis in exercitū & iactū insuās spectātes Romanos increpabat
 donec eū tripudiantē Iovana iactantē quidē priscus centurio sagitta transfixit. Eoq; facto & Iudeos
 rā occisus est.

Sediciofi (fame
 vrgebat & difficiē
 tribus rapinis) i
 p̄sidia venerūt
 Romanorū ipe
 tū faciētes & ex
 vtraq; pte forti-
 ter pugnatū est
 Pedanius fugiē
 tibus Iudeis
 vnū iuuenē ta-
 lo cōprehensum
 maxima militie
 monstrata pitia
 ad Tytū porta-
 uit q̄ eius q̄ coo-
 perat vires ad-
 miratus captū
 supplicio affici
 iussit tēpliq; op-
 pugnationē cu-
 rās aggeres ma-
 ture fieri purge-
 bat.
 Ionathes Iude-
 us corpore bre-
 uis & vultu de-
 spicabilis Rōa-
 nos ad singula-
 re certamē pro-
 uocat multis in
 eos platis cōui-
 cijs.
 Pudēs Rōanus
 incōsulte Iona-
 thā bello congre-
 diēs fusus i ter-
 rā occisus est.

of Eny quibz horum no p̄ bellis:

Lij.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Dolus Iudeoru
qui sumitate te
pli aridis lignis
& sulphure ac
bitumine replē
tes fingūt fugā.

Miseri cordia ty
ti morientibus
erat solacium

Lōgus Roma
nus Iuuenis q
incendiū euase
rat rogatus a iu
deis pmissa se
curitate vt des
cenderet seipm
(orante come
lio fratre ne Ro
manā dehone
stet militiā oc
cidit) Cautiores
i posterū roma
ni dolis iudeo
ru facti sunt.
Porticus incen
dunt.

rum & romanorum clamor varius excitatus est. Ille autē dolore in vertiginē tortus supra corpus hostis incubuit: belliq; sceleratē ratione carentē q̄ velox vltio sequeretur ostendit. Sedicioſi vero templum tenentes: aperte quidē & quotidie militibus in aggeribus positīs repugnabant. ¶ Vicesimo autē septimo die predicti mensis huiusmodi doli excogitāt. Occidentalis porticus spaciū (quod inter culmē ac trabes erat vacuū) siluis aridis iteq; sulphure ac bitumine repleuerunt: deinde velut oppressi cederant. Quare multi quidē temerarij fugientibus instabant & in porticū ascendere scalis positīs nitebantur. Qui vere prudentiores erant. nullā fugā cām iudeis fuisse cogitantes locis suis manebant. Verum porticu repleta his qui ascenderāt. ignē immittunt iudei: excitata vndiq; flāma subito rōanos & (qui extra periculū steterunt) ingens stupor inuasit & desperatio (quos incēdiū exeperat) occupauit. Flam mis enī cincti semetipsos in oppidū alij vero in hostes precipitabāt multi spe salutis desiliētes ī puteos debilitabantur. Alios dū conantē pueniebat incendium alij flāmam ferro antecedeabant. Statim vero & alios fugientes ignis cōprehendebat plurimū peruagatus. Cēsare vero (licet moriētibus indignaretur: q̄ iniussi porticū ascenderent) misericordia tamen eorum tetigit. Cūq; nemo prohibere posset incēdiū: hoc erat solatio tamen pereuntibus quia videbant eius dolorē pro quo ipsi animam perderēt: Vociferans enī & ante alios profiliens comites suos q̄ possent auxiliū ferre obsecrans cernebat: eiusq; vocē & affectionē quisq; velut aliquā pclarissimā sepulturā secum auferens moriebatur. Nonnulli tamen recepti in parte porticus latiore flammarum quidē periculū euaserunt: postremo autē vniuersi ceciderūt obfessi a iudeis cum diu saucijs restitissent. ¶ Post omnes autē quidē iuuenis nomine logystō alias Longus huic ornamentū fuit calamitati. Et quis sigillatim digni essent memoria qui perierunt omnium tamen fortissimus demonstratus est: quem iudei quidē (q̄ & fortis esset & q̄ eū interficere cupiebant) ad se descendere promissa fide hortabant. Frater vero eius cornelius ex altera pte (ne gloriā suā romanorūq; militiam dehonestaret) orabat. cui magis obtemperauit. Sublatoq; alterius gladio vt ab vtriusq; agminibus cerneret semetipsum occidit. ¶ Eorū autem (quos ignis oblederat) argorius: E alias Artorius quidā calliditate seruatus est. Appellato enim clara voce lucio quodam cōmilitone & contubernali suo: heredē te (inquit) relinquo totius patrimonij mei si me exceperis. Cum autē ille propto animo accurisset. & ipse quidē qui se in eum proiecerat vixit lucius vero pondere oppressus. Cōstratoq; lapidibus solo allisus continuo moritur. Ea calamitas paulisper quidē romanis tristitiam cōparauit. In posterum tñ eos cautiore effecit & diuersis iudeorū insidias iuuit: quibus plerūq; loca morisq; hoim nescientes ledebant. ¶ Fuxta est vero porticus ad turrīm vsq; iohannis q̄ ipse bellum cepit: quod cū symone gerebat supra potestates (que in xixtum ducerēt) edificauerat. Reliquum vero iudei (quoniam cōsumpti fuerant qui ascenderant) absciderunt. Postero autē die romani quoq; porticum quē in boree parte fuit ad orientalem vsq; totam incendunt: continentē angulos eius (que appellatur cedronus alias Cedron) supra vallem edificata vnde etiā profunda erat eius & horribilis altitudo. ¶ Circa templum quidem ita res se habebant.

¶ Infinita in ciuitate pereuntiu fame erat multitudo & pro cibo amicissimi inter se seueiebāt. Fame quoq; rabidi vt canes domos desperatione bis ac ter eodē memento inquerabāt. Dentibus oia etiā fordidissima subigebat necessitas. calciamēta atq; scutorū coria comedebāt. fœnū qd caro emebat p̄clo. ¶ Horredū quoq; tunc factū est. maria quēdā eleazari filia iudea nobilis & diues a tyrānis sibi sublati bonis raptōres maledictis incitabat mori volebat sed p̄cussorē nō inueniebat hec fame & iracūdia impulla lacitante filiu alloquitur ipm occidit coctūq; mediū comedit reliquā reseruans partē quā sedicioſis mortē minantibus ostendens eos horrore repleuit atq; demētia qui tremētes ac timidi exierūt. Audita vero tāi sceleris fama beati mortui priusq; audisset id aut vidissent dicebant. Tytus aut cognito facinore deū deprecas super hoc se excusans leg; iudeis pacem pluries affirmat obtulisse. Tūq; scelus pollice vindicatur: neq; ciuitatē vbi matres filij velsunt remansurā. Ipse quoq; die octaua Augusti p̄fectis aggeribus ad exedrā occidentālē arietes iussit applicari sed nihil pficientibus & cū scalis accēdere tetatibus maxima eorū facta est cedes vñ ceteri sociorū clade p̄mitti discedebāt sedicioſis fortiter pugnabunt. Tytus aut (cū videret alienis & tēplo cū dāno & nece suorū) ignem portis subiici iussit ad quē Ananus & Archelaus pfugi cā veniē aduenerūt quos priō qm necessitate nō volūate venisse nō esse salutē dignos dicebat (hīde in iracūdiā cohibēto) eos dimisit. liquefacto itaq; portarū argēto cito lignū cōsumptū est nemine iudeorū ignē conato neq; auso extinguere. ¶ Capitulum sextum.

Fame peuntiu in
finita multitu
do & p̄ cibo a
micissimi inter se
seueiebant.

Orum vero qui per ciuitatē fame corrūpebant: infinita multitudo moriebāt. Inenarrabilest autē clades eueniebant. Iudeis autem singulos si vel vnq; aliquid cibi apparuisset bellū illico gerebat: & amicissimi inter se ad manus seueiebant: miseris diripiētes animē viaticū fides aut p̄enuriē nec moriētibus habebat: sed etiā quos viderit respirare scrutabant latrones ne quē forte cibū siue occultas quispiā moreret. Ipsos autem

A spes egestate victus hiantes veluti canes rabidos decipiebat: & impingentes in hostia tanq̃ ebrj ferebant: eadēq; domos bis ac ter eodē momēto desperatione inquietabant. Omniaq; dētib; necessariis subigebat. Et ea colligentes quę nullū (quis sordidissimū) mutorum animalū non horreret comedere patiebantur. Deniq; nec cingulis aut calciamentis abstinerunt: coriaq; scutis detracta mādēbant. Quin etiam fortis veteris laceramenta victui habebantur. Cuius nōnulli exiguū pōdus: quatuor articiis venundabant. ¶ Et quod opus est famis improbitatē ex rebus anima carentibus demonstrare. ¶ **F**actum enim relaturus sum neq; apud grēcos. neq; apud barbaros cognitū: & dictū quidē horrendū auditu verō incredibile. Itaq; libenter hanc calamitatem intermitterem ne mentiri me post futuri homines estimarent nisi testes multos haberē & fortasse aliqua patrię referre gratiā: par eius ea disrēs quorū facta perpessa est. Mulier quēdā ex plebe transiordanem habitantiū incolarū maria nomine eleazari filia de vico Bathezobra alias Bathecor quod significat domus hyſopi genēre ac diuitijs nobilis cū alia multitudine fugiens in hiērosolimā recepta cū ceteris obfidebat. Huius alia bona quidē tyranni diripuerunt: quę ex itassamnanis locis in oppidū comportauerat. Reliquias vero cōditōrum (& si alimenta reperissent) irrūpentes domū eius quotidie satellites auferebant. Grauitur autem mulier indignabat̃ proptereaq; sepiissime raptoribus maledicens & imprecans eos contra se vehemētius irritabat cū neq; iratus neq; miserans eam quisq̃ vellet interficere. Sed victū quidem alijs parando laborabat. Vndiq; autē adempta erat ei iam etiā reperiendi facultas: famēq; visceribus & medullis treperat: plus vero q̃ fames iracundiā succendebat. ¶ Igitur impetu animi ac necessitate impulsus rebus aduersis contra naturā excitater. Raptoq; filio (quem lactentē habebat) miserum te (ait) infans in bello & fame & seditione: cui reseruauero? Apud romanos etiā si vixeris seruiturus es: fames autē putent seruitutē? His vero se aciosis seuiore sunt. Esto igitur mihi cibus & sediciosi furia & humanę vitę fabula quę sola deest calamitatibus iudeorum. Et hoc simul dicens occidit filium suum: coctūq; mediū comedit ad opertū aut reliquū reseruauit. Ecce autē aderant sediciosi & contaminatissimi nidi dōds odore capti mortē ei statim (nisi quod parasset ostenderet) minabant̃. Illa vero partem se bonā illis reseruasse respōdens aperit filij reliquias. Illos autē cōfestim horror cōcepit atq; demētiavisuq; ipso dītinguēt. At mulier Et meus hic inquit vere filius: & facinus meū. Comedite: nā & ego comedi: No lo sitis aut scēmina molliores: aut matre misericordiores. Quod si vos pietatē colitis & mea sacrificia repudiatis ego quidē comedi reliquum eius me manebit. Post hęc illi quidem tremantes exierunt ad hoc solū inuidi: vixq; hunc cibū matri cesserunt. ¶ Mox autē repleta est eo scelere tota ciuitas & vnusquisq; ante oculos sibi cladē illā pręponens tanq̃ hoc ipse admississet horrebat. Ab oib; autē (quos fames vrgebat) pperabant ad mortē. Et beati appellabant̃ qui priusq̃ id audirent siue conspicerent ingerissent. ¶ Cito etiā romanis nunciata est illa calamitas eorū: alij non credebant: alij miserabant̃. Multos autē vehementius eius gentis odiū cōcepit. Cēsar autem super hoc deum placabat se quidem iudeis pacem obtulisse eisq; liberam proposuisse omnium obliuionem quęcūq; commiserant illos autem pro concordia seditionem bellum pro pace pro pietate atq; opulentiā famem optasse. Et qui prius manibus templum (quod eis ipse seruasset) incendere cōperant huiusmodi alimentis eos esse dignissimos. Verum tamen scelus huius nefandi victus ruina se se patria cooperturum neq; relicturum in orbe terrę vt sol inspicat ciuitatem in qua matres sic vlcerētur: antē matres autem patribus eius modi alimenta deberi qui nec post huiusmodi clades arma deponerent. Simul hęc dicens: desperationem hostium reputabat. Nec enim eos iam sanam mentem recepturos existimabat qui cuncta iā pertulissent: quibus anteq̃ ea paterentur mutare sententiam sperabantur. ¶ Octauo autem die mēsis augusti cum due legiones aggeres perfecissent ad exedram occidentalem exterioris templi ad moueri arietes iussit cum diebus ante sex (qui firmissimus erat aries) parietem sine intermissione pulsando nihil omnino profecisset. Verum & huius & ceterorum magnitudinem structura lapidum superabat. Septētrionalis autem portę alij fundamenta suffodiebant: multumq; fatigati exteriores tantum lapides euoluere potuerunt. Ab interioribus autem porta sustinebatur. Tamq; diu manserunt: donec instrumentorum & vectium conatibus desperatis romani scalas porticibus applicarunt. Iudei vero preuenienti ne eos subire prohiberent: cum his congressi dimicabant. Et alios quidem retro depellantes precipitabant alios accedentes subsidio trucidabant. Multos de scalis egredientes priusq̃ se de scutis obtegerent. ferientes gladijs pręueniebant. Nonnullas autem scalas armatorum plenas in latu ineliduntur Romanorum Magna cedens romano potuerunt: & eos qui vna cum his ascenderant interficiunt. Ceteri vero intereūtium clade perterriti discedebāt Romanorum quidem nemo non aliquo opere facto procubuit. Sediciosorum autem qui prioribus pręlijs etiam tunc fortiter pugnauerunt: & pręterea eleazarus fratris symonis Tyranni filius.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Tytus igne por-
tis templi subijci
iussit ad quem
Ananus & Ar-
chelaus p[er]fugi
ca vni[us] veniunt.
Liquefacto por-
tari argeto cito
lignu[m] conspu[n]t
neim[en]e iudeo-
ru[m] igne conato-
neq[ue] auso extin-
guere.

lius. ¶ Tytus autem (cum videret se alienis & templo cum damno & nece militum parcere) igne por-
tis subijci iussit: Inter hæc autem ad eum profugi veniunt ananus ex emaus symonis satellites crudelissi-
mus: & archelaus filius magodati idcirco sperantes veniam q[uod] iudeos victores reliquerant Tytus au-
tem vt hanc eoru[m] in iudeos crudelitatem audiuit obtruncare decreuit. Dicebat eni[m] eos necessitate no[n]
voluntate venisse nec salute esse dignos incensam ipsoru[m] cā patriam deferentes Verūtamēn cohibuit
iracundiā fides eosq[ue] dimisit: sed nō eo loco habendos quo etiā alios credidit. Iam vero portis mili-
tes igne admouerāt liquefacto argento cito lignu[m] flāme absumferant: cū subito auctæ p[er]ximas inde
porticus corripuerunt iudeis vero circū se igne videntibus corpora simul animeq[ue] ceciderunt. Et stu-
pore attoniti adiuuare quidē vel extinguere nemo conatus est: stātes vero aspiciebāt. Nec tñ his quę
absumerent dolētes saltē vt q[uod] reliquū esset saluū haberent animū colligebāt. Illo quidē die & quę se-
cuta est nocte: crescebat incendiū. Paulatim eni[m] nec prius simul vndiq[ue] inflāmari porticus potuerūt.

¶ TEMPLI incendium nouissimum.

¶ Tytus autem incendium iubet restringere & de templo (quid agendū esset) cōuocatis principibus
inquit cōsiliū quidā templi ruinā suadebant. Alii vero cōseruadū dūmodo ipm iudei reliquisset
si aut bello obtineret ignibus consumendū. Tyti vero sententia fuit pro hominibus non esse vici-
scendū in animā carentibus neq[ue] tm incensurū opus quod etiā imperij esset ornamentū. Sed iterū
iudeoru[m] atq[ue] romā relictō igne confictis & Tyto ferente auxiliū iudei (pleriq[ue] interfectis) fugie-
rūt & in templo concludunt quod die decima Augusti quo a babiloniorū rege fuerat concremātum
eodem edolūtis tēporibus a Romanis passum est incendiū. Nam quidā Romanus miles nō expectā-
tō edicto ignem p[er] fenestram aureā (Aegessippus vocat portā) immisit in templū. Tytū vero extingui
iubet incendium sed p[re] nimio clamore vox eius nō auditur. Neq[ue] signum aut preceptum (sed dūce)
militēs attendebant. Immo non audire simulabant & quisq[ue] ignem hortabāt immittere & vbiq[ue] sit p[er]
hierusalēm. Tytus itaq[ue] inlanientiu[m] militum continere impetū non volens flāma dominante[m] templū
inire nūc est & quicquid illic erat aspiciens mirabāt opus: militesq[ue] rogabat vt igne (nondū enī flāma
interiora penetrauerat) iubet restringere. Illorum vero furorū belliq[ue] impetus & iudeoru[m] odia cō-
suetis reuerentiā & prohibentis metum superabant.

¶ Capitulum septimum.

Tytus incendiū
iussit restringere
& de templo (quid
agendū esset) cō-
uocatis p[ri]ncipi-
bus cōsiliū petit.
Quidā cōseruā-
dū dūmodo ip-
sum iudei reliq[ue]-
rent si aut bello
obtinere igni-
bus cōsumendū.

¶ Ultimo autem die tytus partem militū iussit incendiū restringere: p[er]q[ue] proxima por-
tis loca viā sternere vt facilius agminibus esset ascensus: rectores ad se cōuocat sexq[ue] cō-
lectis qui erant procures tyberio alexandro totius militię p[re]fecto: & sexto cereali quintæ
legionis p[ro]posito & largio lepidō decimę & tyto frigio quintędecimę: cū quibus erat etiā
frontonac ternius magister quarū alexandrinarum legionū: & marcus antonius iulianus
procurator iudeę cōgregatq[ue] p[er]teia chilarchis & procuratoribus cōsiliū dei templo propo-
nit. Alijs quidem videbāt lege belli vtendum esse nūq[ue] enim iudeos a nouis rebus posse definire templo
manente quo omnes vbiq[ue] essent colligerent. Nonnulli autem monebant (vt si templū reliquissent
iudei neq[ue] armis pro eo quisq[ue] certare cōseruandū esse suadebant. Si vero id pugna obtinuissent igni-
bus cōsumendū quoniā castellū iam videret esse non templum & piaculum non ipse verum illi qui
id fieri coegere cōmitterent. Tyto autem nec si stantes dimicarent iudei pro hominibus animā
animo carentibus viciiscendū esse dicente neq[ue] se vnq[ue] tātum opus incensurū iam enim romano-
rum fore hoc dānum sicut ornamētum quoq[ue] fore imperij si remaneret. Iam certū quid vellēt accedūt
ad eius sententiā fronton & alexāder & cerealis. Tunc quidē cōsiliū dimisit iussitq[ue] militibus requie-
scere necnon & ducibus vt his in prociectu validioribus vteret viamq[ue] sternere per ruinas lectis ex co-
hortibus imperat: igneq[ue] restringere. Illo quidē die iudeos laborētemq[ue] timor ab impetu cōtinuit. Po-
stero autē collectis viribus & recepta fiducia p[er] orientālē portā contra templi exterioris custodes secūda
hora diei p[er]currunt. Illi autē primā quidē concionē fortiter exceperūt. Septiq[ue] scutis a fronte murū acie
cōdēsa inclinant. Certū autē eos erat non diu duraturos: q[uod] & multitudine infestantiū & animis vici-
rent. Cesar autē priusq[ue] verteretur acies nā pugnatū ex antonia p[er]spectabat: cū equitibus lectis venit au-
xilium. Impetū vero eius nō sustinuerunt iudei: sed primis interfectis pleriq[ue] fugam p[er]tūt. Et cedentibus
quidē romanis: reuertētes instabāt. Cū autē se illi retorsissent iterū refugebant donec circa horā quin-
tam iudei quidē vi coacti templo interiori cōclusi sunt. Tytus autē discessit in antoniā decreto postidie
mane cū omni exercitu aggredi templūq[ue] obsidere. Sed id plane dei sententiā iam dudum igne dam-
nauerat. Euolutisq[ue] tēporibus aderat fatalis dies (qui erat decimus mēsis augusti) quo etiā primo are-
ge babiloniorū fuerat cōcrematū. Ex edibus autem causam & principū supsit incendiū. Nā cū pau-
lis per tyti discessu sediciofi quieuisent: romanos rursum aggrediunt. Custodūq[ue] templi cum igne in-
terioris phani restringentibus pugna cōmittitur. Hicq[ue] iudeis in fugam versis: vtiq[ue] ad templū transie-
runt. ¶ Hic itaq[ue] tunc militum quidam non expectato cuiusq[ue] edicto. Neq[ue] tantū facinus verius sed

Iterū confictus
iudeoru[m] & Ro-
manoru[m] restri-
ctio igne.
Iudei i templo cō-
clusi sunt.
Die decio Au-
gusti quo a ba-
biloniorū rege
fuerat cōcrema-
tū templū eisdem
euolutis tēpori-
bus a romanis
passū est incen-
dium.

*Incendium templi dei & eiusdem
et de die & hora & p[er] quos & p[er] quos*

A diuino quodam motus impetu a contubernali suo sustollitur & ex ardenti materia raptum ignem in fenestram inserit auream: inde membra circa templum edificata de septentrionali regione aditus erat. Flamma vero excitata iudeorum quidem calamitati dignus clamor exurgit: & ad viciscendum properabatur. Neque vite iam parcendum esse rati neque viribus temperandum: eo amisso cuius gratia cautissimi videbantur. Mature autem quidam hoc tito nunciat: & ille namque casu in tabernaculo requiescebat sicut a prelio redierat. exilit: templumque curriculo petit prohibiturus incendium: omnesque post eum duces & hos agmina perterrita sequebantur. Clamor autem ac tumultus erat: tanto exercitu sine ordine concitato. Cæsar autem voce simul ac dextera pugnatibus signo dato ignem iubebat extinguere sed neque vox eius exaudiebatur quod aures eorum maior clamor obstrueret nutumque dextere non attendebant: cum alios bellum alios ira distraheret. Intro currentium vero agminum impetum non precepta neque interminatio continebant. Sed quo furor eos duceret sequebatur. Ad ipsos autem introitus obstrui multi quidem sese inuicem conculcabant: multi vero ardentibus adhuc & fumentibus porticum incendentes ruinis liuore quidem utebantur. Cum vero ad templum accessissent edicta quidem cæsaris non audire simulabant. Precedentem quisque ut ignem immitteret hortabatur. Sed clodius autem iam subeundi quidem nulla spes erat: sed fuga & cedes omnia possidebat magna vero populi multitudo inualida & inermis vbicumque occupati fuerant interficiebantur: & circum aram quidem ingens mortuorum numerus congregabatur. Per gradus vero templi & sanguis multus profluebat: & eorum corpora qui supra ceciderant dilabebantur. Cæsar autem ubi nempe impetum insipientium militum continere poterat & flamma dominebatur intro cum rectoribus ingressus & sanctum templi quicquid illic erat aspexit: ea quidem quæ apud alienigenas erant fama meliora: pompa vero & opum domus domestica non minora. Cum autem flamma nondum ex vlla parte ad interiora penetrasset nec membra quæ circa templum erant depalceretur (quod erat verum) existimans ad huc illud opus posse seruari & ipsi profluit militibus rogare (ut ignem restingerent) conabatur: & liberalem hæcathontarum de stipatoribus suis fuisse multatos: (qui non obedissent) iussit arcere. Illorum autem furor bellicus superius quidam vehementior iudeorumque odia & cæsaris reuerentiam & prohiberiis moerum superabant. Plerosque autem prædæ spes incitabat suspicantes intus omnia pecunia esse repleta: quorum fortis auro factas conspicerent. Preterea quidam milites ex his qui intrauerant cum cæsar ad inhibendum incendium ecurrisset: ignem iam cardinibus portæ subiecerat. Tumque subito postquam flamma intus apparuit & duces cum cæsa discedeabant & stantes extra succendere nemo phibeat.

C Templum itaque inuito Cæsare exurit. hoc multum deffendum opus quidem omnium quæ aut vidimus aut vidimus maxime ammirabile in exstructione magnitudine in magnificentie gloria magnitudine tam ex facto capiet solatium quod ut animalibus ita operibus locis fati sit ineluctabile alias inuitabile. Mente namque & die eisdem quibus primū templum a babilonijs: sed a romanis est incensum. A prima constructione templi per Salomonem usque ad hoc excidium mille centum triginta annis mensis septem & dies quindecim & a posteriore trecenti & triginta noue anni quadraginta quinque hebdomade. Rapiebantur omnia infinitaque sine etatis aut sexus discretionem fiebat cedes. Clamor horribilis & ingentissimus & tumultus: sed tumultum clades acerbiores sanguis igne largior: pluresque erant interfecti quam interfectores omnesque terra plena cadaveribus. Duo quoque ex nobilibus (qui ad romanos transiundo seruari possent aut communem cum ceteris durare fortunam) semetipsos in igne eiecerunt omnia romanorum cum templo & Gzophitacum & iudeorum diuitias incenderunt. Sex fere milia prope multitudinis cum porticu ad quem confugerant incenduntur. His enim cæ interitus pleudo propheta qui populo predicauit deum iudeos iubere in templum ascendere salutis signa accepturos. Quæ quoque lubricati a Tyrannis prophete populo dei auxilium debere expectare denunciabant.

Capitulum octauum.

Templum quidem hoc modo inuito cæsare exurit. Sed hoc quis multum quis deffendum putet ut opus omne (quæ audimus aut vidimus) maxime ammirabile in exstructionis genere quod magnitudinis itaque munificentie in singulis rebus & gloria quæ de sanctis habebatur: maximum tamen ex facto capiet solatium: quod ut animalibus ita operibus locis fati sit ineluctabile. Mirabatur autem in eo etiam circūacti temporis fidem. Nam & mensis (ut dictum est) eundem & diem seruauit quo primū a babilonis templum erat incensum. Et a prima constructione templi (quæ salomō rex inchoauerat secundo anno principis Vespasiani) mille centum triginta colligunt anni & septem menses ac dies quindecim usque ad hoc excidium quod euenit. A posteriore vero (quæ secundo anno cyri regis aggeus reuerat) usque ad excidium quod vespasiano imperate sustinuit ciuitas) annis trecenti & triginta noue & dies quadraginta quinque. Cū templum autem incenderet etiam quicquid in manu fortuito venisset rapiebant & cedes erat infinita deprehensorum nec acta fuit etatis miseratio aut reuerentia castitatis. Sed &

Annosque solus reuelabat.

Liber Septimus Iosephi Iudei

pueri & senes & sacri ac prophani similiter interficiebantur: atque omne genus hominum belli calamitas persequerebatur: vnaque supplices cum repugnantibus necabant. Flammamque ulterius progrediens cum geometritu occumbentium concrepabat: & pro altitudine quidem collis ardentis: operis magnitudine: totam quis crederet ardere civitatem: Illo autem clamore nichil maius neque horribilius excogitari potest. Nam romanorum agminum fremitus erat & sediciosorum ferro ignique clausorum clamor ingens tollebat: & populi sursum deprehensi ad hostes fuga cum clamore ac pro calamitate conquestio. In colle autem constitutis: etiam multitudo oppidi consonabat. Nam vero multi fame maridi & in mortem poene luminibus clausis postquam ignem templi viderunt: in questus interm vires clamoremque reeperunt Resonabat & trans fluuium regio. & montes circumpositi grauiorem impetum faciebant & tunc erant clades acerbiores tumultuum. Nam collem quidem (in quo templum erat) euelli radicitus quis putaret ita vndique belli plenus videbat & sanguis igne largior pluresque interfecti infectoribus omnesque terra cadaueribus tegebat & supra corpora mortuorum gradientes milites cursum fugientium sequebantur. Latrocinialis quidem multitudo tandem pulsus romanis in exterius templum & inde civitatem euadit populi autem (quod fuit reliquum) in exteriorem porticum confugerunt. Sacerdotum autem iudeorum nonnulli quidem primum iuribus itemque sedilibus suis (que ex plumbo facta erant) anulis. in romanos pro missilibus utebantur deinde cum nichil proficerent ignisque in eos euomeret: in parietem secedentes octo cubitis latum ibi manebant. Duo tamen ex nobilibus (cum ad romanos transeundo seruari possent) aut communem cum ceteris durare fortunam semetipsum in ignem eiecerunt & cum teplo concremati sunt. Meyrus filius belge & Iosippus daree alias dalee. Romani autem quod frustra se circa templum edificijs parcere iudicabant (cum ipsum templum arderet) omnia simul incendunt & quicquid ex porticibus reliquum erat & portas preter vnam ex parte orientali & alteram ex meridiana quamvis eas quoque postea funditus euerterunt. Quinetiam arculas (que gazophylacia vocantur) incendunt: in quibus erat magna vis pecunie ac plurimum vestium aliaque substantia: & ut breuiter dicam iudeorum omnes congeste diuitie: quod opulentissimus quisque illuc totas domos exhauserant. Quinetiam sex fere milia hominum super eam (que restabat) vnam porticum extra templum quo confugerant ex populo muliercule itemque pueri & promiscue multitudinis prope ad sex hominum milia. Sed priusquam cessaret quicquid de his decerneret vel ducibus imperaret: ita flagrantem militem succendunt porticum. Hic quoque contigit ut alij cum se ex flamma precipitarent morerentur: alios ipsa corrumperet: ex tanto numero nemo saluus est. His causa interius pseudo propheta quidam vir fuit qui eo die predicauerat his qui erant in civitate quod eos in templum ascendere signa salutis accepturos deus iuberet. Multi enim a tyrannis tunc subornati prophetam populo denunciabant ut expectarent auxilium dei: quo propterea minus timebant & eos qui supra timorem & custodiam fierent spes retineret. Cito autem in aduersis hominibus persuaderetur: quod si etiam malorum instantium liberationem polliceatur qui fallit necessario eo quia patitur spei totus efficitur.

Prodigia Iudeis ostensa sunt futuram suam & civitatis calamitatem significata quae ab imperatoribus bouum augurium a sapientibus vero in contrarium interpretabantur. Cometes super civitatem elato & igni similis per annum pleuerat. Nona hora noctis circa templum totum lumen octavo die azimorum effulsi ut claris dies putaretur. Bos cum ad hostiam duceret agnum in medio phano perierat. Orientalis enim porta grauissima (que vix a xlii hominibus clauderetur) sponte aperta est. Larva ymago visa est cunctis ante solis occalum & armate acies in nubibus apparuerunt. Vox in deserto reuoluit. Migramus hinc audita est. Iesus Ananie filius phebicus ante bellum in plena pace annis octuor die festo exclamans futurum dixit excidium neque verberibus affectus cessauit clamare veve hic ierosolimis insuper pfecto plentatus & plagis vix ad ossa laceratus neque lachrimatus est immo ad singulos ierosolimita plagiū respondebat. Et septem annis & mensibus quinque continuo clamens neque voce raucior fuit. Sed supra murum circūiens vni civitati & templo calamitabat. Et cum ad extremum addidisset ve & michi lapide misso statim peremptus est. Perituram quoque cum templo civitatem cum templum quadratum esset sacris erat scriptum litteris. Sed decepti iudei propter aliquod etiam sacrilegiteris inuentum quod eo tempore quidam ex eorum genere orbis terrarum esset habiturus imperium quod male intelligentes hoc dicebant ambiguum.

Enique miserabilis populus illis quidem fallacibus deum calumniantibus credulus erat: et tunc vero prodigijs & solitudinem futuram pronunciantibus neque attendebant animo neque credebant. Sed velut attoniti nec aut oculos habentes aut animas edicta dei dissimulauerunt modo cum supra civitatem sidus stetit gladio simile: & per annum perleuerat cometes modo cum ante defectionem primique belli motus ad diem festum azimorum populo conueniente (octauus autem dies erat aprilis mensis) nona hora nocturna circum aram itemque templum

Clamor horribilis & ingentissimus.

Clades tumultu acerbiores sanguis largior igne pluresque erant interfecti interfectores omnesque terra plena cadaueribus

Romani omnia simul cum templo incendunt.

Gazophylacium incendit & omnes iudeorum diuitie sex fere milia hominum super eam cum porticu ad quod confugerant incenduntur.

Persuasio hominum in aduersis facili.

Prodigia.

Cometes super civitatem gladio similis per annum pleuerat.

Cometes super templo dicitur agnoscitur:

A tantum lumen effulfit. ut clarissimus dies esse putaretur & hoc vis; ad dimidium permanfit horam.
Que imperitis quidem horum augurium esse videbantur; sacrorum vero peritis priusq; eueniret sta-
tim diiudicatum est. ¶ Eodemq; die festo. etiam bos cum ad hostium duceretur agnum in medio
Phano peperit. ¶ Orientalis autem porta templi cum esset enea; atq; grauissima & post meridiē vix
viginti hominibus clauderetur: ferisq; ferro vincis obseruaretur pessulosq; altos haberet in saxum
lumen demissos vno perpetuo lapide fabricatum visa est noctis hora sexta sponte patefcere. His aut
curriculo per custodes templi magistratui nunciatis: ascendit ille vixq; eam potuit claudere. ¶ Verū
& hoc iterum ignaris quidem signum optimum videbatur. deum namq; bonorum sibi portam ape-
nisse dicebant. prudentiores vero templi tutamen sponte sua dissolutum iri cogitabant. & hostiū do-
mum esse portas aperiri solitudinem vero illo ostento significari inter se pronuntiabant. ¶ Post dies
autem festos in diebus paucis vicefimo & primo die mensis Maii larualis quedam ymago visa est fi-
gura superans. Monstrum autem (quod dicturus sum) etiam his est cognitum qui viderunt. & quae
forte sunt clades digne praefagijs extiterunt. Namq; ante solis occalum visū sunt per mane ferrei cur-
ritis totis regionibus: & armate acies transeuntes nubila & ciuitatibus circūfuse. ¶ Festo autem (qd
hereticoften vocant) nocte sacerdotes intimum templum more suo ad diuinas res celebrādas ingres-
sum quidem motum quandam strepitumq; senserunt postea vero subitam vocem audire quae
erret. Migrenus hinc. ¶ Quid aut his horribilius fuit? Iesus quidem filius Ananie plebeius & ru-
rus quadriennium (priusq; bellum gereretur) in summa ciuitatis pace atq; opulentia (cum ad festus
venisset) quo atq; in honore dei componi in templo ab hominibus mos est repente excla-
mauit. Vox ab oriente vox ab occidente: vox a quattuor ventis. vox in hierusalem: & templum
in maritos nouos nouasq; nuptas. vox in omnē hunc populum atq; hoc interdiu noctuq; p om-
ni ciuitatis vicos calamitans circūbat. Nonnulli aut virore insignium aduersum omnē indigne fere-
re audierunt hominē multisq; verbis afficiunt. Ille autem neq; pro se neq; ad eos qui se multa-
rent quoq; locutus: eadem quae prius vociferans perseuerabat. Magistratus autem rati (qd erat
magis diuinum esse hominis motum. ducunt eum ad Romanorum praefectum. Vbi plagis
laceratur. neq; supplex quicq; fuit neq; illachrimauit. Sed vt poterat inclinans maxime flebi-
litate ad singulos ictus respondebat. Ve ve hierosolimis Albino autem interroganti (namq; is
praefectus) quis esset vel vnde ortus aut cur ista diceret nihil retulit. Non prius autem cessauit lu-
lāre ciuitatis donec eū Albīnus fūre iudicatū dimisit. Ille autē vixq; ad belli tēpus neq; ad
ciuium nec quemq; vidi. Sed quotidie velut orationem quandam meditatus: veve hiero-
sola querebatur. Sed nec imprecatus est cuiq; (cum in dies singulos mactaretur) nec victum offerē-
medicebat. Sola vero eius responsio ad omnes erat nisse praefagium. Maxime autem festis ad singulos ictus
vociferabatur: idq; per annos septē & quinq; menses cōtinuos faciēns neq; voce raucior fuit ve ve hiero-
sola laborauit donec obsidionis tempore ipsa re prospecta augurijs requieuit. Supra murum enim
lāns: iterum ve ve ciuitati & phano ac populo voce magna clamaabat. Cum autem ad extremū
lālet ve etiā mihi lapis tormento missus eum statim peremit animamq; adhuc illa omnia luger
missis. ¶ Hec si quis reputet perfectio inueniet deum quidem hominibus consilere. modiq;
prae monstare quae sint eorum generis salutaria: ipsos autem ob dementiam suam malis vo-
cis interire. quando quidem & iudei post Antoniam captam quadratum fecerant Phanium cū
libris scriptum haberent captum iri ciuitatem ac templum. Si phanium quattuor angulis el-
lārum. ¶ Sed q; maxime eos ad bellum excitauerat. resposum quod erat ambiguum itidem in
libris inuentum: q; eo tempore quidam esset ex eorum finibus orbis terre habiturus imperium
illi quidem quasi proximum acceperunt. multiq; sapientes interpretatiōe decepti sunt. Hoc
plane resposio Vespasiani designabatur imperium: qui apud iudeam creatus est imperator
tam homines fatum videre non possunt: etiam si prouiderint. ¶ At vero hi signorum quaedā
libidine interpretati sunt alia contempserunt donec patriae excidio. suaq; perniciē eorum in
confutata est.

¶ AEGESIPPVS libro quinto. ca. xlv. portē orientalis a pertionem inter cetera dixit signi-
ficat cultus intro iret vastitas euacueretur celebritas sacrificium destrueretur. Quod etiam
Christum Iesum crucifixissent) liquido significatum lectio docet. Et ibide in fine capituli de
ex eorum genere orbis imperatore dicit prudentiores hoc ad dominum Iesum referre qui eos
secundum carnem genitus ex Maria regnum suum per vniuersa terrarum spacia diffudit. hoc
significat

¶ Romani (positis in templo signis) Tytum imperatorem declarant Tunc quoq; auri pon-
tis propter praedē abundantiam dimidio grecio in Syria estimatum est Puer quoq; a Romanis re-

Deposuit
Bos in medio te
pli a. am pepe
rit.
Exposito pro
digij varia.
Larualis imago
visa est.
Curus ante qd
occasū & arma
te acies in nubib.
bus appuerunt.
Iesus ananie fi-
lius plebeius an
bellum anis. iiii.
die festo excla-
mas futurū p dī-
xit excidium.
Verberibus affe-
ctus ea quae pus
vociferans perse-
uerabat.
Praefecto rōano
rū p sentatus &
plagis vixq; ad of-
fā lateratus neq;
lachrimauit: sed
ad singulos ictus
spondebat. &c.
Septem ānis &
mēfibus. v. cōti-
nue clamans ne
fuit sed etiā sup-
muri ve ve ciui-
tati & phano cla-
mitabat & i cap-
voce lapide pet-
cussus misit spi-
ritum.
Decepti iudei p-
pter aliqd in sa-
cris iuerū q; eo
tpe qd ex eorū
gēie orbis terre
esset hiturus ipi
um qd male itel-
ligētes ambigūā
dicebant.
Additio
her
fructus qz

De Iudaeis bello
ca. 4.
De Iudaeis bello
ca. 4.
De Iudaeis bello
ca. 4.

Liber Septimus Iosephi Iudei

cepta dextera bibit & lagenam plenam ad suos reportans ipso decepto. Sacerdotes autem fame de-
os denegata venia: Tytus ad supplicium duci iubet decere inquit cum templo sacerdotes interire.
Tyrannos vero ipse humanissimus orantes ad colloquium recipit dato militibus edicto ut iracundia
& sagittas contineant quos veniam petentes de suis impietibus increpauit eorum ingratiudinem
erga Romanos & Romanorum humanitatem allegans. Nihilominus tamen si arma volunt deponere
re vitam eis indulget ipsi vero exiundi petunt facultatem cum familia: sed a Romanis fidem accipere
re dicunt se iurasse nunq accepissos.

Capitulum decimum.

Romani (signis
positis in templo
Tyti declarant
imperatorem)

Pueri dolus qui
a romanis rece-
pta dextera bi-
bit atq; lagenam
plenam ad suos
reportans

Romani quidem (postq; sediciofi ad ciuitatem confugerunt templo itemq; omnibus circum-
locis ardentibus) signa in Phano reposuerunt contra portam orientalem. Hicq; (sacrificio ce-
lebrato) maximis cum clamoribus declarant Tytum imperatorem. Vsq; a deo vero pos-
da faciati sunt milites vniuersi in Syria dimidio (q; pridem fuerat) precio pondus aut ve-

nisset alias veniret. Ex his autem (sacerdotibus) qui in templi pariete perdurauerant, quatuor si-
ens a Romanis custodibus pace petebat sitinq; fatebatur. Sed vbi illico etatis qua necessitatis misse,
raitone permoti dextram dederunt ei: & ipse bibit: & quam secum attulerat lagena repleta fuisse ve-
fulgens ablit ad suos. Nec eu quisqua custodi consequi valuit: sed eius perfidie maledicebat. Ille aut
nihil preter placita fecisse dicebat. Dextra enim sibi data no vt apud ipsos remaneret sed vt tantum
descendat: atq; vt aquam reciperet. Quod cum fecerit in fide mansisse. Aspidem quidam propter
etatem maxime pueri (qui decepti fuerant) mirabantur. Quinto vero die sacerdotes fame oppres-
si descendunt & a custodibus ad Tytum perducti vt salutem sibi cederet orabant. Ille autem
tempus preterisse satis perisse vero id cuius eos gratia merito conseruasset. Decere a se facere
rire cu templo duci homines ad supplicium iubet. Sed Tyranni cum socijs (quoniam bellum
nebantur) circumdatis autem nunq erat fugere copia. Tytum ad colloquia prouocant.

Tytus humanis-
simus tyrannos
orantes ad collo-
quium recepit
dato militibus
dicto ut iracun-
diam & sagittas
contineant.

Oro Tyti
sediciofi venia
petentes increpa-
toria.

humanitate naturali septem oppidum seruare cupiens & amicis preterea suadentibus
tam moderatores factos esse arbitrabantur: in parte occidua templi exteriores consistit. Plena
per xixtum erant porte ac pons qui ciuitatem superiorem templo iungebat. Hicq; tunc Tytus
terueniebat ad Tytum. ac multi militum vtrinq; densi astabant: iudei quidem circum
Iohannem suspensi venie spe. Romani vero ad Cesarē (speculandi studio qualiter eos fuisse
cto autem dato militibus Tytus: & iracundiam & sagittas continerent adhibitoq; interp
gumento superior ostendebatur: prior alloqui coepit. Etiam ne saturati estis patrie malis o
bus neq; virtutis nostrę nec infirmitatis proprię contutus venit in mente. sed inconsulto impetu ac
furore perdidistis populum ciuitatem ac templum: ipsi quoq; iuste perituri. Qui primum quid post
q Pompeius vos fortiter debellauerat nouas res affectare non destitistis. Deinde etiam apertu bel-
lum contra Romanum populum extulistis? Vtrumne multitudine freti? An q; parua manus vobis
Romani exercitus satis resistit? Auxiliatorum fide. Et que gens imperio nostro libera iudeos pre Ro-
manis optaret? Sed viribus corporum? Atqui scitis nobis seruire germanos. firmitate murorum? Et
qui maior oceano murus atq; obstaculum. quo septi britani adorant arma Romanorum? Animo
obstinatione vel astutia ducum? Atqui etiam cartaginenses captos esse noueratis? Itaq; vos contra
Romanos ipsoru exitauit humanitas. qui primum vobis & terram dedimus possidendam. & gentiles
imposuimus reges. Deinde leges seruauimus patrias. & viuere vos non solum discretos: sed cu alijs
etiam vestra voluntate concessimus. quodq; maximum est tributum capere dei nomie ac donaria col-
ligere permisimus eaq; offerentes neq; monuimus neq; phibimus vt hostes nobis efficeremur
tiores nostraq; vos pecunia contra nos instrueretis? Ergo tantis bonis affecti facietatem in
bis hec prestiterant? extulistis & initium serpentum virus bladiensibus infudistis. Ego Nerone
gligentiam contensistis & veluti raptum aliquod membrum alias membrorum siue coracum
male quieti in maiore viro detecti estis & ad spes improbas etiam cupiditates immo
stis. Venit pater meus ad patriam vestram (non vt pernas a vobis ob ea que incestum comm
exigeret) sed monitis emendaret. Deniq; cum deberet (si depopulande nationis causa venisset)
vestram petere atq; hanc delere ciuitatem galileam & circa eam loca vastare maxima. vt penitus
bis prestaret inducias: Sed hec eius humanitas infirmitas videbatur: nostraq; lentitudo aluisse
ciam. Et nerone mortuo fecistis (quod nequissimi solent) & ex intestinis vestris dissensionibus
presumpsistis. meq; ac patre meo digressis ad egyptum ad struendum bellum tempus illud vtile p
uistis: neq; vos puduit perturbare principes declaratos: quos etiam duces humanissimos fuerat
periti. Deniq; (vbi ad nos confugit imperium) & omnibus in eo acquiescentibus: per legatos
culantibus exteris nationibus. iterum hostes iudei. Et legationes quidem vobis trans eustratē vq;
ad nouarum rerum gratia misse: murorum autem noui ambitus reparabantur: sedicio vero Tyti

Humanitas Ro-
manorum erga iude.

Iudeorum ingrati-
tudine erga romanos

Allegat vespasi-
ani humanitatem

etiam vestra voluntate concessimus. quodq; maximum est tributum capere dei nomie ac donaria col-
ligere permisimus eaq; offerentes neq; monuimus neq; phibimus vt hostes nobis efficeremur
tiores nostraq; vos pecunia contra nos instrueretis? Ergo tantis bonis affecti facietatem in
bis hec prestiterant? extulistis & initium serpentum virus bladiensibus infudistis. Ego Nerone
gligentiam contensistis & veluti raptum aliquod membrum alias membrorum siue coracum
male quieti in maiore viro detecti estis & ad spes improbas etiam cupiditates immo
stis. Venit pater meus ad patriam vestram (non vt pernas a vobis ob ea que incestum comm
exigeret) sed monitis emendaret. Deniq; cum deberet (si depopulande nationis causa venisset)
vestram petere atq; hanc delere ciuitatem galileam & circa eam loca vastare maxima. vt penitus
bis prestaret inducias: Sed hec eius humanitas infirmitas videbatur: nostraq; lentitudo aluisse
ciam. Et nerone mortuo fecistis (quod nequissimi solent) & ex intestinis vestris dissensionibus
presumpsistis. meq; ac patre meo digressis ad egyptum ad struendum bellum tempus illud vtile p
uistis: neq; vos puduit perturbare principes declaratos: quos etiam duces humanissimos fuerat
periti. Deniq; (vbi ad nos confugit imperium) & omnibus in eo acquiescentibus: per legatos
culantibus exteris nationibus. iterum hostes iudei. Et legationes quidem vobis trans eustratē vq;
ad nouarum rerum gratia misse: murorum autem noui ambitus reparabantur: sedicio vero Tyti

A. **¶** Tunc contentio & bellum intestinum quæ sola huiusmodi nequissimos decet. Iussus ego ab inuicem mandatis tristibus ad ciuitatem uenire letabat cognito populum de pace sentire ante bellum defessere. Pugnantibus aliquandiu parcebam. sponte ad me uenientibus dexteras dedi. fidem confugientibus. multos captiuos miseratus sum uerberibus urgentes bellum cohercui: muris uero ad pacem tanquam uictus prouocaui. Cum prope ad templum accessissem consulto iterum belli letis obuius sum parcere uos propriis sanctis orabam templumque seruare datavos excidii copia & fide: uel etiam pugnare alio tempore si uelletis in alio loco facultates præbui. ista omnia templumque uobis manibus incendistis. Deinde sceleratissimi: nunc me ad colloquium prouocatis quid. Ut tale faceretis quale perijt. Quæ uosmetipsos salute dignos esse post templi excidium iudicatis? Quin etiam armati statis. & nec in extremis supplices assimilatis? **¶** Omiseri quæ fiducia: Nonne populus uerax examinatus est? Templum uero perijt? Michi quæ subdita est ciuitas? In manibus autem meis habetis animas uestras. Et tamen arbitramini mortem fortitudinis esse gloriam? Non contēdam cum perire. Profectis autem armis traditisque corporibus vitam uobis indulgeo & sicut in priuata ciuitate dominus mitis uultus grauiora mihi cetera seruo. **¶** Ad hæc illi respondent fidem quidem se non minime posse accipere. Nam iurasse nunquam id esse facturos. Excidii uero per munitiōes quæ muniti sperant cum coniugibus ac liberis facultatem petebant. Ituros enim se in solitudinem ipsique opem relicturos.

¶ Tylus seditiosorum iratus responsione militibus ciuitatem permisit inflammaré. quæ mortuis Tytus si arma uelit deponere vitam eis indulget. **¶** Seditiosi exiit. cum familia petunt facultatem dicentes se fidem accepisse. **¶** Romanos milites uiuos captiuos (vno trucidato) aliter quidam puniendus traditur. & ad quem Tytus quia uiuus captus fuisset ablatis armis pepulit ab acie. Romani itaque fugientes igni omnia tradiderunt. Hii enim seditiosi alacri uultu mortem expectabant. Iosephus reliquis ciuitatis obseruando laborabat. Mortui canibus proiciebantur. omniaque loca cadauerum plena. Omne peritum genus fame leuitus: vltima itaque latronum spes in cloacis latere mortuorum cadauera (nisi excidio fuissent preuenti) manducallent. Tytus. autem. xx. milia ad capiendum superiorem ciuitatem aggeres fieri iubet ad quem Idumei milibus legatis rogant. quibus vitam pollicitus legatos remisit quo cognito. Symon illos occidit & duces eorum in custodia tenuit. Idumeorum plures fugientes a Romanis suscipiuntur quos paruo precio ciuitatem emptores uendebant. Et xl. milia Idumeorum seruata sunt.

Capitulum vndecimum.

¶ De Tyto vehementer iratus quod in sorte captorum constituti: victorum sibi conditiones ponerent: declarari quidem his iussit voce precons ut ulterius ad se profugerent: neque fidem sperarent. Nulli enim esse parcendum. Cunctis autem viribus dimicarent. quancumque posset saluti suæ consulerent. Iam enim se omnia iure belli gesturum. Militibus autem diripere ciuitatem atque inflammaré permisit. Illi autem ipso quidem die nihil egerunt: postero autem die archæ & curiæ quæ uocatur. Ephraim succenderunt. Et progrediebatur ignis usque ad templum quæ in media erat achra: nec minus ciuitatis mortuis plene. **¶** Eodem die lezalias Zaui & fratres. Cumque his multi nobiles ex populo congregati (ut fidem sibi daret) Cesari superius. Illi autem quamquam cæteris omnibus iratus erat mores tamen non mutauit: sed eos suscepit. Et tunc quidem omnes in custodia habebat: regis autem filios ac propinquos postea uinctos Romam perduxit: fidem obsidium præstaturus. **¶** Seditiosi autem ad domum profecti regiam sibi quæ tuta erat multi facultates suas opposuerant & Romanos hinc pellunt. & omnibus popularibus (qui eo consuegerant) prope ad octo milia & quadringentis occisis. pecuniam etiam diripuerunt. Viuos autem duos milites Romanos coeperunt unum equitem: alterum peditem. Et peditem quidem interfectum per omnem traxere ciuitatem. uelut uno corpore omnes Romanos uiderentur. Fuges uero quidam his quæ saluti foret suadere pollicitus: deducitur ad Symonem. Cumque ibi quæ diceret nihil haberet. Ardadi dilectus & ceteris atque oculis in conspectu Romanorum uelut capite cesurus perduxit. verum ille dum gladium iudeus educeret ad Romanos refugit. Hunc Tytus quod ab hostibus esset lapsus non est passus uos quos uero quidam occidere: indignum uero Romanorum militem iudicauit. quia uiuus fuerat captus. Et armis trucidato alter ablati eum agmine pepulit. Quæ res prudenti viro grauior esse morte uidebatur. **¶** Postero autem die Romani (uersi in fugam ex inferiore ciuitate latronibus) omnia Syloam usque igne tradiderunt. Et oppidum quidem gratulabantur absumi: rapinis uero carebat quam latrones exinanitis prius omnibus fugit ad Romanos.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Audacia & ob-
stinatio seditio-
forū mortē ala-
ci vultu expe-
ctatum.

Mortuos cani-
bus proieciat
omne peūdi ge-
nus fame leui-
us.

Oia cadaueri-
bus plena.

Vitima spes la-
tronum cloacis
latere.

Mortuorū cor-
pora mandu-
cassent nisi exci-
dio fuissent pre-
uenti.

Idumei missi
ad Tyrū legatio
pacem rogant.

Tytum legatis
pacē rogant.
Tytus legatos
his vitam polli-
citus remisit qd
cognoscens Sy-
mon illos occidit
& duce i custo-
diam tenuit &c.

Quadraginta
milia Idumeo-
rum seruata.

Iesus sacerdos
vasa & candel-
abra de tēplo &
pontificū indu-
menta tyto pro
fuga dedit

in superiore ciuitatem recedebant. Erat namq; illis malorum quidem nulla penitudo: arrogantia autē tanq̃ in rebus secundis. Deniq; ardere ciuitatem letis vultibus aspicientes alachri voto mortem se expectare dicebant: quod perempto populo: incenso templo flagrante oppido nichil essent hosti- bus relictur. Sed tamen iosephus in extremis eos rebus pro reliquijs ciuitatis obsecrando laborabat. Sed multa quidem pro eorum crudelitate atq; impietate locutus. multavero pro salute adhortatus nihil amplius q̃ elusus est q̃ neq; se tradere propter iusiurandum patiebantur: neq; pugnare cum Romanis ex equo iam poterāt veluti custodia circumuallati: ceditq; insuper cōsuetudo dexteras com mouebat. ¶ Dispersi autem per ciuitatem per ruinas latitabant profugere parati insidiātes. Multi au- tem capiebantur: omnesq; interficiebantur. Nam propter mediam fugere non valebant: mortuos au- tem canibus proieciat. Omne autem pereundi genus fame leuius videbatur a deo vt ad Romanos quoq; sine licentia desperata misericordia tamen fugerent atq; in seditiosos cede non cessantes spon- te incederent nullulq; in ciuitate locus vacuus erat. Sed cūcta mortuos habebant quos fames aut la- trones confecerant & cadaueribus eorum plena erant omnia quę alimentorum penuria vel seditiōe perierant. Tyrannos autem fouebat factionemq; latronum spes vitima: quia in cloacis (quo fugissent) minime inueniri posse arbitrabantur: sed peracto excidio post romanorum digressum prodire ac fu- gere cogitabant. Id autem plane illis erat somnium nec enim vel deum vel Romanos fuerant latita- tū. Tunc quidem subterraneis fracti plura q̃ Romani concremabant: & q̃ incēdia fugientes in cuni- culos descendissent eos improbe necabant itemq; spoliabant. Qui etiam cibum sicubi repetissent cō- cretum sanguine: capientes deuorabant. Erat autem illis iam inter se rapinarum causa bellū eorūq; pu- taueri nisi excidio prauenti essent nimia crudelitate mortuorūq; corpora degustaturos fuisse. ¶ Cæ- eg- far autem fieri non posse prospiciens vt sine ageribus superiorem caperet ciuitatem. In præempto vn- ca- diq; loco sitam distribuit operibus militem vicesimo die mensis Augusti. Erat enim transiēctio im- pendiorum difficilis omnibus circum ciuitatem (vt dictum est) vsq; ad centesimum stadium in prio- rum aggerum constructione detonsis. Quattuor quidem legionum opus in occidentali parte ciuita- tis contra aulam regiam erigitur: auxiliatorum vero manus & cetera multitudo xixm versus ac pō- F- rem & Symonis turrim quam cum Iohanne bellum gerens pro castello sibi edificauerat. ¶ Hīs die- eg- bus autem Idumeorum, duces clam congregati, consilium de sui traditione ceperunt (missisq; ad Ty- ca- tum quinq; viris vt dexteram sibi daret) precabantur. Ille autem Tyrannos quoq; speras esse cessuros Idumeis extractis. Quoniam belli maxima pars videbatur: sero quidam veruntamen vitam his pol- licitus legatos remisit. Discessu parantibus Symon præsensit Et eos qui ad Tytum perrexerant quin- q; viros statim occidit. Duces vero (quorum nobilissimus erat Iosæ filius Iacobus) correptos in custo- diam cōiicit: nec multitudinem Idumeorum abductis rectoribus quid ageret nescientem sine custo- dia habebat. Sed diligentioribus eam custodijs amplectabatur. & tamen custodes profugientibus ob stare non poterant. Quamuis enim multi necarentur: plures tamen erant qui fugerant. Omnes au- tem suscipiebantur a romanis q̃ Tytus nimia lenitate priora precepta neglexerat: ipsiq; milites iam & spe lucri & societate cedibus temperabant. Sola enim relictā plebe aliud vulgus cum coniugibus ac liberis paruo quemq; precio venundabant. Cum multi autem distraherentur. & emptores pauci esset. quamq; voce preconis edixerat ne quis solus transfugeret vt eo modo familias suas seducerent: tamen hos quoq; recipiebat: appositis qui ab his se cernerent. si quis dignus supplicio videret. Et infi- nita quidem multitudo venit ex populo vero seruati sunt plusq; milia quadraginta quos imperator (quomodo cuiq; gratus erat) dimisit.

¶ HIERVSALFM finale excidium.

¶ Iesus sacerdos Vasa & candelabra de templo atq; pontificum indumenta pro fuga Tyto de- dit. phinees quoq; Gazophilaci cultos deprehensus omnia ipsi ostendit: & veniam obtinuit. Roma- nis autem machinas septima die septembris admonentibus sedicioforum multi desperati se in clo- cas dimiserunt: & alij restiterunt. Sed parte muri subrupta timentes sponte de turribus descendentes semetipsos tuitione priuauerunt. vn̄ Romani muris potiti signa in turribus collocantes victoria cum leticia celebrarunt & nouissimum murū sine sanguine habuerunt. Combustaq; est hierusale octauo die septembris. Tytus autem ciuitatem ingressus munitiones ipsius & turrium picipiens miratus est dices deum & no homine ab istis munitionibus iudeos extraxisse vincitōq; a Tyrannis relaxauit.

¶ Capitulum duodecimum.

¶ Is autem diebus etiam sacerdotum aliquis filius Thebuti nomine Iesus (accepta fide salu- tis a Cæsare. vt de sacris donarijs quēdā traderet) egreditur: ac tradit ex Phani pariete cā- delabra duo his quę in tēplo posita erant similia mensaq; & crateras & pateras: omnia ex auro solido & grauissimo facta. Tradidit etiam vela & pontificum indumenta cū gemmis

eg. I
ca.

[illegible]

Libet Septimus Iosephi Iudei

est. Iohanne ppetuis datovniculis. Hierusalē igitur anno scdo imperij Vespasiani die octava septembris (prius quicquies capta nunc vero vastata) Primus vrbis conditor rex iustus Hierosolima (quę prius Solimay vocabatur) appellavit quamq; David pulvis Cananeis primus habitavit quę postea Babilonijs quadringentesimo sexagesimo septimo anno mense sexto eversa est. Era David vsq; ad id quod Tytus fecit excidiū anni mille centū septuaginta septē.

Capitulum tertium decimum.

Tytus oibus ciuitatis subuersis moenibus res fortune suę in memoria reliquit.

Fronto prepositus latrones ab alijs decernens occidebat.

Duodecim milia eo tpe fame perierunt.

Captiuorū nūerus non gēta septem milia

Pestifera lues Fames

Contubernium decem homines continet

Numerus peremptorū oīs hūanā pestē super

Inuenti plures duo milia qui se mutuis vulneribus interfecerunt. &c.

Iohes fame tabidus capit sibi & Symō q triu

pho seruatus ē Iohāne ppetuis datovniculis.

Primus vrbis conditor rex iustus vocatus.

Cum autem alia ciuitatis deleteret murosq; subuerteret. eas turres fortune suę monumentum reliquit: qua commilitante his potius fuisset quę capi non potuissent. quia ergo milites interficiendo laborabant (magnaq; adhuc extabat multitudo superstitum) solos quidem armatos Cęsar & qui manus opponerent iubet interfici: reliqua vero multitudinem saluam esse. Illi autem cum his (quos occidi mandatum fuerat) etiam senes ac debiles trucidabant. Segetos autem atq; vtiliores coactos in templum in destinatum mulieribus ambitum concluserunt Custodes autem his Cęsar apposuit. vnum ex libertis & ex amicis suis Frōtonem: qui fortunam quam meritis esset quisq; decerneret. Ille autem seditiosos quidem omnes atq; latrones cum alijs ab alio indicaretur occidebat: iuuenes autem lectos qui procero atq; formoso essent corpore triumpho seruabat. Ex residua vero multitudine septem milia maiores annis victos misit ad egyptum: operibus deputandos. Plurimos autem per prouincias Tytus distribuit in spectaculis ferro & bestijs consumendos. vero infra sextum & decimum annum etatis agerent vendiderunt. Hisdem autem diebus quibus ca. secernebantur a frontone mortui sunt fame duodecim milia quibus partim odio custodum cibis nō prębebatur: partimq; victus ipsi fastidio tenebantur. Erat autem pro multitudine hominum summi ti poenuria. Et captiuorum quidem omnium numerus qui toto bello comprehensi sunt non gētorū & septem milium collectus est. hostium vero per omne tempus obsidionis decies centena milia. Horum pleriq; gentiles fuerunt: sed non indigenę. A totis ei regionibus ad Azimorum diem festū congregati. belloq; subito circumfusi sunt: vt primo quidem illis pestifera lues ex loci angustia nasceret. E deinde in ciuitate fames. Quę autem caperet multitudinem tantam hominum ciuitas: certum erat ex his qui sub Cestio fuerant. Enumeratis enim tunc viris ciuitatis: florū Neroni significare cupiēs con temnenti nationem a pontificibus petijt (vt si quomodo possent) multitudinem numerarent. Illi autē cum dies festus adesset (qui pascha vocatur) quando a nona quidem hora vsq; ad vndecimam hostias cedunt. per singula autem quasi contubernia non pauciorum q̄ decem homines fiunt. solum ē epulari non licet: multi etiam vicini conueniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex milia & quingenta numerabant. Fiunt autem vt denos epulatores p singulas imputemus vices cētibus quos Coneticos alias Gonorrhēos vocant: neq; mulieribus menstruo cruore pollutis: neq; alijs inquinatis participare sacrificia permittebatur. Sed nec alienis qui dem nisi qui religionis causā uenissent. Magna vero hęc multitudo ab extraneis congregabatur. Tunc tamen velut in carcerem tota gens fato cō clusa est. Et facta hominibus ciuitas bello obsidebatur. Itaq; superat omnem humanam & diuinam emissam pestem numerus peremptorum quos partim palam occiderunt. partim coeperunt Romani. Rimantes enim cloacas & sepulchra cruentes: quos offendissent occidebant. Inuenti sunt autem ibi quoq; plusq̄ duo milia. quorum alij manu sua: plures autem mutuis se vulneribus interfecerant cum fames alios corrupisset. Scēuus autem odor corporum introeuntibus occurrebat. adeo vt statim mul ti recederent: alij pluris habendi cupidine congesta cadauera calcantes se immergerant. Multę nāq; opes in cuniculis inueniebantur. nefasq; omnem viam lucrifaciebat. Seducebātur autem multi quos Tyranni vixerant. Nec enim vel in extremis a crudelitate cessauerant. Virtus autem est vtrumq; deus merito. Et Iohannes quidem opprēssus fame cum fratribus in cloacis (quā sepe despexit) a Romāis dexteram sibi dari pręcatus est. Symon vero multavi cum necessitate luctatus. Sicut infra destinab mus semetipsum tradidit. Seruatus est autem alter quidem triumpho: Iohannes autem vinculis sempiternis. Romanivero extremas oppidi partes incendunt murosq; subuertunt. Ita quidem hierosolima capta est secundo anno principatus Vespasiani septembris mensis octauo die: quicquies autem prius capta. tunc iterum vastata est. Egyptiorum quidem rex Azocheus: & post eum Antiochus deinde Pompeius & post hos cum Herodes & Iosius captum oppidum seruauerūt. Antea vero rex Babiloniorum eo potius excidit post annos ex quo edificatum est mille trecentos sexaginta & mē ses octo & dies sex. Primus autem conditor eius fuerat Chananeorum potentissimus qui priā lingua iustus rex appellatus est. Erat quippe talis ideoq; & sacerdotium deo primus exhibuit. Phano primum edificato hierosolimam ciuitatem vocauit cum ante solima vocaretur. Chananeorum quidem populo rex iudeorum David pulso colendam suo populo tradidit. Et quadringentesimo sexagesimo septimo anno post hac mense sexto a Babilonijs eversa est. A rege autē David q primus iu

Conditor ibi.

A deus in ea regnauit. usque ad id (quod Tytus fecit) excidium anni mille centum septuaginta septē. Sed epilogus tem-
 enim neque antiquitas neque ingentes diuitie; neque totum per orbē terrę diffusa natio; nec magna religio-
 nis gloria quicquid fuit quo minus periret. Talis quidē finis hierosolimorū obsidiōis fuit. plos subuersio-
 nis hierusalem

¶ Tytus templum ac ciuitatem funditus eruere iubet relictis Phaselo; Hyppico; & Mariāne
 turribus in memoria Romanę fortitudinis; ciuitatemq; fecit complanare. Ipse quoque omnibus belli p-
 tibus ammiratū laudare exercitum cupiebat; & premia persoluere debita eorum itaq; obediē-
 cia fortitudinem laudat atq; magnanimitatem victoriosq; coronas nominatim imponebat & vniu-
 ersos ordinē mutauit in melius. Et sic oibus secundū merita donatis sacrificia celebravit & duas le-
 giones sibi retinēs ceteras ordinauit. Et in Cēsarea maritimā transiens captiuos obseruari iussit; dein
 in Cēsareā Philippīueniens oīa ibi spectaculorū genera celebrauit vbi multi captiuī obimpta
 modus aut quo Symon captus est describitur. qui in cloaca cum sociis euadere cupiens cum so-
 cijs erat sed nullo sibi euadendi exitu candida uelle indutus ut terrorē faceret videntibus captus
 & vincus a Terentio custoditur. Ipse enim diuina uisione propter suā crudelitātē sponte se hōi-
 bus suppliciu tradidit. nequitia enim iram dei non potest effugere. Magna itaq; seduloꝝ multū
 in cloaca reperta est. Symon autē Tyto oblatu est vincus quē triumpho Romę seruari prece-
 pto. Vero milia cum quingentis in spectaculis ferro & bestiis in Cēsarea maritima conlupta sunt
 venit Tytus in Beritum vbi diu moratus clarissima fecit spectacula.

¶ Capitulum quartum decimum.

Ostēdēdū vero qd occideret quid ve raperet non habebat exercitus. q̄ iratis animis oīa de-
 rant nec enim parcendo si esset quod agerent abstinuissent; iubet eos Cēsar totam fun-
 ditus iam erui ciuitatē ac tēplum; relictis quidem turribus quę præter alias eminebāt
 Phaselo; & Hyppico; & Mariamne; mūriq; tanto quanto ciuitate ab occidente cinge-
 bat id quidē ut esset castrum vel custodie causā relinquendis turres autem posteris in-
 equalem ciuitatem quāue munitissimā Romanorum virtus obtinisset. Alium vero totū am-
 plitudinis ira cōplanare diruētēs; ut (qui ad eā accessissent) habitātā aliquando esse vix crede-
 rent. Quidem finis eorū dementię (qui nouas res mouere tēptauerūt) hierosolimis fuit clarissimā ci-
 uitatē apud oēs homines prædicatissimā. Cēsar autem præsidio quidē illis statuit relinquere de-
 fensionem; nonnullasq; alas equitum ac peditum cuneos. ¶ Omnibus autē belli partibus ammi-
 ratū & laudare vniuersum cupiebat exercitum pro rebus fortiter gestis & debitaviris fortibus p-
 remia soluere. Composito autem in medio ante hæc castris magno tribunali stans in eo cum pro-
 minentissimis; vnde ab omni milite posset audiri. magnam illis ait se habere grātiā pro be-
 meritis qua erga se uendo perseuerassent. laudabat autē q̄ per omnia bella morigeri fuissent q̄ q̄
 fortitudinem in multis magisq; periculis demonstrassent patrię per se amplificantes impe-
 ribusq; planum facientes hominibus quia neq; hostium multitudo. neq; minutiones regio-
 nis magnitudines ciuitatum vel audacia in cōsulta & imanitates effugere aduersariū possint
 & pericula effugere virtutem quamuis in multis rebus aliqui fortunam opitulātem habuerit
 autem ait illos etiam bello finem imponere quod & multo tempore gestum sit. Nec ei optatū
 illas quicquid cum id ingrederent. Hoc autem pulchrius atq; præclarus q̄ duces Romanos & p-
 tibus imperij ab his declaratos ac præmissos in imperium libenter cuncti suscipiunt; & his que
 tenere manendum putant; agentes his gratias qui legissent. Mirari autem se eos ac diligere
 uiribus alacritatem habuit tardiozem. Et illis tamen qui pro maiore vi clarius decertas-
 sent; suam condecorassent fortibus factis. & militiam suam re bene gesta nobiliozem fecisset
 honores & premia redditurum; nec vllum eorū qui plus alio laborare voluissent iusta victi-
 piam suam. Magnamq; sibi huius rei fore diligentiam; q̄ magis vellet honorare virtutes eo
 militie socij fuissent q̄ peccata punire. Concessum ergo iussit eos quorum partes sunt indica-
 re ut scirent fortiter aliquid in bello fecisse & nominatim singulos appellans præstes collan-
 ti qui domesticis recte gestis nimium letaretur; & coronas eis aureas imponebat & torques
 & signa ex argenteo facta donabat; & vniuscuiusq; ordinē mutabat in melius. Quin-
 & ex manubis aurū atq; argentum; itemq; vestes aliasq; prædam largiter distribuebat. ¶ Omnibus
 autem ita donatis ut quisq; se meritum præbuerat. votisq; cum vniuerso exercitu factis magno fauore
 & iocunditate ad sacra providoria celebranda. Magnaq; astante boum multitudine circa aras in
 donatis sacris-
 cia celebrauit.
 quidē alios quandoq; conueniret dimittere. Hierosolimorum autem custodiam decimę legiōi cre-
 dit. neq; ad eufratem qui pridem ibi fuerant milit. duodecimę legiōis memor q̄ Cestio dūce iudeis
 eduxerat totam quidē illā de Syria pepulit. Erat ei oī apud Raphaneas alias Raphaneos; ad me līt

Titus templum ac
 ciuitatem funditus
 erui iubet re-
 lictis phaselo;
 hyppico; & ma-
 riane turribus i
 memoria Roanę
 virtutis citatēq;
 fecit complana-
 re. &c.

tytus militibus
 habita victoria
 gratias agit.
 Laudat eorum
 obedientia for-
 titudine & ma-
 gnanimitatem.

Premia cunctis
 pollicentur.

Magis virtutes
 honorare q̄ pec-
 cata punire. Pen-
 cesar oibu s
 cidum merita
 donatis sacris-
 cia celebrauit.
 Exercitum or-
 dinat.

Secundus locus spectatur: propterea J. deo...

Liber Septimus Iosephi Iudei

Duas legiones
bi retinuit.
Manubiarum mul-
titudine capti-
uos in Cæsarea
reponit.

tytus ex cæsarea
maritima i cæsa-
reâ philippi ad-
ueniens oia ibi
gna spectaculo-
rum celebrauit
vbi multum captiui
consumpti sunt.

Symon (nullo
eundem exitu)
cædida veste in-
dutus vt terrore
quendam faceret
aspicientibus ca-
pius est a roma-
nis & victus a
Terentio custo-
ditur.

Neglecta ira dei
effugere non po-
test.

Symon Tyto vi-
ctus ablati sunt
quæ triumpho ro-
mæ iussit seruari
Berytū ciuitas
phoenicis vbi ty-
tus diu moratus
etia; clarissima
fecit spectacula.

autem (quæ sic vocat) misit hæc ad eufratem in confinio Armeniæ & Capadociæ sita est. Duas vero cum
obsequi satis esse duxit donec ad egyptum perueniret quintam & decimam legionem. ¶ Deinde si-
bi ad maritimam Cæsaream cum exercitu conuenisset: in eam manubiarum multitudinem reponit: ca-
ptiuosq; ibi afferuari iussit: q; ad Italiam nauigare tempus hiemis prohibebat. ¶ Per idem vero tem-
pus (quos Tytus Cæsar obsidionis causa apud hierosolimam commorabat) ascensa nauioneraria Ne-
spasianus Alexandria Rodum transmisit. Hinc autem vectus triremibus postq; omnes quas præten-
uigauit ciuitates inuasit. & ab his cum votis exceptus in Græciam & Yonia transijt. Egressus deinde
Certyra alias Corcyra in Iaphiani alias Iapigia; delatus est: vnde iam terra iter agebat. ¶ Tytus au-
tem ex maritima Cæsarea reuersus in Cæsaream (quæ Philippivocatur) aduenit: diuq; ibi commoraba-
tur omnia celebrans genera spectaculorum. Multiq; in ea captiui consumpti sunt: alijs bestiis obiecti: ca-
pij caruati coacti more hostium inter se depugnare. ¶ Hic etiam Symonem minorem Gyore filium
comperit hoc modo esse comprehensum. Ille Symon (cum hierosolima obsideret) in superiore ciuita-
te constitutus postq; muros ingressus exercitus totam vastare coeperat ciuitatem: tunc fidelissimis ami-
corum ascitis. & lapidarijs cum ferramentis eorum operi necessarijs: & alimentis (quæ multis diebus
sufficere possent) vna cum illis omnibus in aliquam occultiore cloacam sese dimittit: & quo ad fossa
patebant illa progrediebantur. Vbi vero soliditas obstitisset. eam suffodiabant spe posteviterius pro-
gressu toto emergere atq; ita seruari. Sed hanc expectationem veram non esse: rei periculum refellebat
vix enim paululū fossores processerant. itaq; alimenta (quæ parce his vterentur) eis deficiebant. Et nunc
igitur Symon velut stupore posset Romani fallere albis tunicis innexaq; fibula ac clamide purpurea
indutus ad filum ipsum locum ex terra editus vbi templum antea fuerat apparuit. Ac primo quidem
obstupere (qui eum viderunt) suisq; locis manebant. Deniq; propius cum accessissent quis esset p-
cunctati sunt. Et id quidem Symon non dicebat: iubebat autem ad se ducem vocari. Statimq; accessit
ab his (qui ad eum cucurrerant) venit terentius rufus: namq; is rector militiæ relictus erat. Omni vero
ab eo veritate comperta ipsum quidem vinctum custodiebat. Cæsari autem quemadmodum esset co-
prehensus indicauit. Symonem quidem in vitionem crudelitatis (quam in ciues suos amare ac tiran-
nice fecerat) in potestate hostium quibus maxime erat inuisus ita deus posuit non in subditum eorum
manibus. sed sua sponte ad supplicium adductum: propterea q; plurimos ipse crudeliter interemerat
falsis criminationibus insimulatos defectionis scilicet ad Romanos. Nec enim potest iram dei effu-
gere nequitia. nec inualida res est iusticia. Sed quando sui temeriores vlciscitur: & grauiorem penam
ingerit criminosis. cum iam se liberatos esse crediderint. eo q; statim non luere commissa. Id etiam
Symon didicit. postq; in iras incidit Romanorum. Illius autem ascensus a terra magnam etiam sedem
osorum multitudinem his quidem diebus fecit in cloacis deprehendi. ¶ Cæsari autem maritimam
Cæsaream reuerso vinctus Symon oblati sunt: & illum quidem triumpho (quem Romæ acturus erat)
seruari iussit. Ibi autem moratus fratris sui natalem diem clarissime celebrat: multam partem danato-
rum honori eius attribuens. Numerus enim eorum qui cum bestiis depugnarunt: quiq; ignibus crema-
ti sunt. & inter se digredientes perierunt duo milia quingentos excessit. Oia tamē videbatur hæc hæc Ro-
manis (licet mille modis illi consumerent) minus esse supplicij. ¶ Postea Cæsar berytū venit. Hæc autem ci-
uitas est phoenicis prouinciæ colonia Romanorum. & in hac quoq; diutius commoratus est: maiore usus
claritudinis circa natale patris diem tam magnificentia spectaculorum. q; sumptibus alijs excogitatis: cum
etiam captiuorum multitudo eodē quo antea modo paret.

¶ Iudeorum gens totius orbis indigenis asseminata precipue apud Antiochiam: vbi post
Antiochum reges illis liberam domicilij dederunt facultatem: sed erga illos Antiocheni propter di-
uitias maximum erat odium. Et hos Antiochus quidem inuidus accusat vna nocte statuile ciuitate
concremare: & quosdam tradidit quos populus iubet concremari. Antiochus quoq; ipsos paganos
re cogit labbat prohibens solennitatem: & omnes recusantes captis a Romano duce militibus pene-
mit. verum ipse illis quadratum forum concremasse accusat. sed hos quidem iuuenis facta inquisitione
immunes ostendit & incendiarios cognouit. ¶ Capitulum quintū decimū.

Nuenit autem per idem tempus iudeos (qui apud Antiochiam reliqui erant) qui apud
acerba & exciōsa pericula perpeti concitata in eos Antiocheliū ciuitate: ita propter
criminationes illatas eis in p-sentia q; propterea quæ fuerant non multo ante com-
missa. De quibus necessariū mihi videtur pauca prædicere vt etiā ea quæ postea gesta sūt
cōsequenti narratione referamus. Iudeos namq; gens multū qdē totius orbis indigenis
asseminata est plurimū autem Syris in ciuitate permixta precipue apud antiochiā
versabatur propter magnitudinem ciuitatis. Maxime vero his liberam domicilij facultatē reges qui
post Antiochum fuerant præbuerunt. Namq; Antiochus quidem qui epiphanes dictus est vastatis

A hierosolimis templum spoliavit. Qui vero post eum regnum assecuti sunt, quicquid eorum in donariis fuit hoc iudeis apud Antiochiam degentibus reddiderunt. eorum synagoga dedicandum. Concesseruntque ut pari cum grecis iure civitatis uterentur. Asecutis quoque postea regibus eodem modo tractati. Et profecerunt multitudine & extructione itemque magnificentia munerum templum clarius rediderunt. Semperque religione sibi sociantes magnam paganorum multitudinem: etiam illos quodammodo sui partem fecerunt. Quo tempore autem bellum fuerat conclamatum: & recens in Syria Vespasianus delatus est nauigio. Iudeorum vero odium apud omnes pullulabat. tunc unus eorum Antiochus quidam plurimum patris causa honorabilis (erat enim princeps apud Antiochiam iudeorum) cum Antiochenis populus concionaretur in theatro progressus in medium patrem suum & ceteros deferbat insimulans eos quod una nocte totam civitatem incendere statuisset: & veluti gestorum participes quosdam hospites iudeos tradidisset. His autem auditis populus iam cohibere non poterat. Sed in eos qui traditi fuerant ignem iussit afferri statimque omnes in teatro concremati sunt in multitudine vero iudeorum propebat irruere: si eos celeriter vili esset patriam suam servatum iri existimantes. Antiochus autem iracundiam magis accedere mutato quidem voluntatis argumento quod iudeorum mores odisset exhibere se credens. si paganorum ritu sacrificaret. Idemque iussit etiam ceteros facere compelli. Renuendo enim manifestos fore insidiatores. Huius autem rei periculo ab Antiochenis facto pauci quidem consenserunt: alii vero qui noluerunt perempti sunt. Antiochus vero acceptis a Romanorum duce militibus seuis instabat civibus suis nequaquam eos die septimo ab opere cessare permittens. sed omnia cogens facere quae diebus agerent alii. Tamen validam necessitate impoluit. non modo apud Antiochiam ut septimi diei feriē soluerent. Sed hoc exordio in ceteris quoque civitatibus ad breve tempus similiter fieret. ¶ Iudeis autem apud Antiochiam tunc eiusmodi mala perpeffis: altera denuo calamitas accidit. De qua narrare conati: haec quoque persecuti sumus. Nam quia

Odium iudeorum apud oēs propter diuitias.

Antiochus inuitus iudeos falso abeufat una nocte statuisse totam urbem concremare & quos populus iussit concremare

Antiochus iterum iudeos quadratum concremasset acculant

B quadratum forum exuri contigit. & archia monumentorumque receptacula publicorum. itemque basilicas. vixque ignis inhibitus est super omnem civitatem magnanimis viuens: huius facti Antiochus iudeos accusat ad Antiochenes quos scilicet si his infesti antea non fuissent. recenti tamen ex incendio tumultu facile calumniā perpulisset multo magis ex antea actis fidem habere suis dictis persuasit. ut pone se vidisse ignem ab iudeis iniici arbitrentur: & tanquam furore correpti magno cum ardo reuincti qui accusabant aduersus eos impetum facerent. Vix autem motus eorum potuit reprimere collega adhuc iuuenis legatus postulas sibi permitti referre ad Caesarem gesta Rectorem namque Syriae Celsennium priscum iam pridem Vespasianus eo miserat: nondum autem ille peruenerat. Habita vero diligenti questione collega reperit veritatem & eorum iudeorum quidem quos Antiochus accusauerat nemo conficius fuit. omne autem facinus admiserunt homines quidem nocentissimi necessitate debitorum rati quod si forum & scripta publica concremassent: exactione liberarentur. Iudei quidem pro suspensis consolatione criminationibus futura expectantes magno timore fluctuabant.

Quidam iuuenis facta inquisitione iudeos immunes offendit & incendarios cognouit

¶ Tytus allato sibi a patre nuncio sciuit ipsum vniuersis Italiae civitatibus fuisse desiderabile: maximeque honore Rome receptum maxima namque fuit populi leticia in eius aduentu. Sed germani & Gallus Vespasiano adhuc in Alexandriam existente defecerant quo cognito. ipse litteris nullis ventiliū cretalem consulem facit iussitque ad regendas praefici britannias. qui audita Germanorum rebellionē eos inuadit: quos domitianus dux exercitus pristino subiecit iugo. Sermate vero qui & Scythae dicti sunt. cum germanis colerant: & in romanos impetum facientes hyltrum transgressi plures occiderunt. & frontem Aegypti vastatis vndique regionibus. Sed hoc Rubrius Gallus a Vespasiano missus debellauit: & multos occidit alijs fugientibus.

Tytus allato sibi a patre nuncio sciuit quod pater vniuersis Italiae civitatibus puenisset desideratis & maximo honore fuisset receptus.

C Tytus autem Caesar a patre sibi allato nuncio quod vniuersis quidem Italiae civitatibus desiderabilis peruenisset maxime vero quod urbs eius roma summa cum alacritate & claritudine suscepisset in maximam leticiam voluntatemque translatus est curis de eo ita ut sibi erat suauissimum liberatus Vespasianum enim etiam longe quidem absentem omnes homines Italiae voluntatibus ut pientem colebant: expectationem suam quod nimis eum venire cupiebant pro eis aduentu ducentes. & omni habentes necessitate liberam erga illum beniuolentiam. Nam & senatus memor calamitatum quae mutatione principum contigissent optatum. erat suscipere lenedictis honoreb ellicitorum gestorum maiestate declaratum: cuius praesentiam sciebant soli subiectorum saluti commo daturam. Et populus quidem malis intestinis sollicitus magis eum venire cupiebat. tunc se calamitatibus quidem pro certo absolundum esse confidens antequam vero libertatem cum opulentia recepturum: praecipue pars militaris ad eum respiciebat. Hic enim maxime per eum bellorum patratorem nouerant magnitudine. Imperitiam vero aliorum ducum experti atque ignauam: magna quidem se optabant turpitudine liberari. eum vero qui se & seruare & honestare solus posset recipere precabantur. Dum vero hac beniuolentia diligeretur ab

Libet septimus Iosephi Iudei

Quāto honore
vespasiar. fue-
rit Romę reco-
pnus.

Leticia ppli in
aduentu Vespas-
iani,

Germanorū &
galatarum defe-
ctio vespasiano
existēte adhuc
in alexandria
Cā defectionis.

Crebrę mutati-
ones impatorę.

Vespasian. lris
missis vētiliū cō-
sulē facit iussitq;
ad regēdā britā-
niā p̄ficisci qui
audita rebella-
tiōe germanorū
eos inuadit.
Sarmatę (qui &
scythę dicti sūt)
cū germanis in
defectionē cōse-
tiūt & i rōanos
facientes ipetū
hystri trāsgressi
eorū plures oc-
cidūt & cōsula-
rē frōteū agrip-
pā vastatis vn-
diq; regionibus
sed hos rubrius
Gallus a Vespas-
iano missus de-
bellauit multis
eorū interfectis
& alijs fugienti-
bus.

omnibus: honore quidē a p̄cipuis viris vltius expectare intolerabile videbat. Sed eum q̄ lōgissime ab vrbe Roma cōuenire ante p̄perabant. Nec tunc quisq; eius moras conueniendi ferebat: sed ita si- mul omnes effundebant: & vniuersis facilius & p̄optius ire q̄ manere videbat. Vt etiam ciuitas ipsa tunc primū intra se iocundam sentiret hominū caritatem. Erant autem pauciores abeuntibus remanē- tes. Vbi vero eum appropinquare nunciatum est. q̄q; mansuete singulos suscepisset qui p̄cesserant indicare: omnis iam reliqua multitudo p̄ vias cum coniugibus ac liberis p̄stolabat: & quo transiens aduenisset videndi eius voluntatē vultusq; eius lenitatem oim generū vocibus p̄lequebant beneme- ritum & salutis datorē solumq; dignum Romę principem appellantes. Tota vero ciuitas veluti tem- plum fertis atq; odoribus plēna. cum autē vix p̄ circumstantiū multitudinē in palaciū venire potuisset ipse quidē poenatibus dijs aduentus sui gratulatoria sacra celebrabat. Vertunt autē se ad epulas tur- be. p̄q; tribus & genera & vicina cōuiuia exercētes deo libabant: & ab eo p̄cabant ipm Vespasianum q̄ plurimū tēporis in Romano imperio p̄seuerare. & filijs eius & qui ex his nascerent seruire in ex- p̄gnabile p̄cipatū. Vrbs quidē Romana Vespasiano ita suscepto statim maxima felicitate crescebat. Ante hęc vero tēpora quibus Vespasianus quidē apud Alexandriā erat. Tytus vero hierosolimā obsidebat. magna pars germanorū ad defectionē mota est. Quibus etiam galatarum p̄ximi cōspirā- tes magnam sp̄e contulerant. q̄ etiam Romanorū dominio liberarent. Germanos autē deficere velle bellumq; inferre sustulit primū natura bonis consilijs vacua paruq; sp̄e appetēs periculorum dein- de odium principū qm̄ soli sciunt p̄re ceteris gētem suam vi coactam seruire Romanos. Necnō equi- dem maximam tēpus eis fiduciam dedit. Nam cū viderent Romanorū imperium crebris imperatorū mutationibus intestina seditione turbari: omnēq; his subditam orbis terrę partem pendere ac mutare cognoscerent. hoc sibi optimū tēpus ex illoz aduersis rebus atq; discordijs oblatū esse putauerūt. Ad autem cōsiliū dabant & hac eos sp̄e decipiebant. Dasicus al's Clarissus quidā & Baylus al's Vitellus ex eorū potētissimis. qui olim quidem res nouas cupiebant. tempore autē adducti sententiam suā p̄- diderunt. Iāq; alacriter affectę multitudinis periculum facturi erant. Verum maxima parte germano- rum defectionē pollicita ceteris fortasse nō dissentientibus veluti quadā diuina p̄uidencia Vespasia- nus ad ventiliū cerealem (qui pridem germaniā rexerat) lras mittit: quibus etiā cōsulem declarauit. iussitq; ad britannias amministrandas p̄ficisci. Ille igi quo iussus fuerat abiens audita rebellionē germanorū eos iam cōgregatos inuadit ordinata acie magnū in cōflictu numerū peremit: depoli- tāq; amēntia ad sobrietatem coegit. Sed q̄cito ad loca ille peruenisset: haud multo post erant sup̄pli- cia luituri. Nā vt primū defectionis eorū nūcius allatus est Romā domicianus cēsar hoc audito (nō sicut aliter fortasse in illa etate fecisset nā omnino adolescēs erat) tanta rei magnitudinē suscipere de- tractauit. Sed a p̄re habens ingenitā fortitudinē & supra etatē exercitatus illico tēdebat in barbaros. Illi autē expeditionis fama p̄culsi: ei se pmiserant. luctrū hoc ex timore maximū nacti vt sine vlla cla- de pristino iugo subiicerent. Omnibus ergo circa galatiā (vt oportuit) ordinatus. ne rursus vnq; facile turbarent: domicianus clarus atq; insignis etatē superantibus factis. & patriū decus afferētibus Ro- mam regredit. Cum supra dicta vero germanorū defectione hīdē diebus etiā Sarmatę al's Sey- tharū cōuenit: audacia. Nā q̄ appellat scythas. Sarmatę maxima multitudine clā trāsgressi flumē hystri violenti atq; seuissimī p̄pter inopinatū impetū multos quidē Romanorū (quos in p̄sidijs offē- dere interficiunt: & cōsularē virum seniorē pōpetum al's fronceiū agrippā (qui fortiter filis obuijs pu- gnauerat) occidūt: p̄ximasq; regiones totas seriedo atq; ducēdo omnia (quę incendissent) p̄uagant. Vespasianus hoc facto & vastitate Mēsyē cognita. rubriū gallū dirigit. poenā sarmatis imponit. A quo multi quidē in p̄lijs trucidati sunt. qui vero salui esse potuerunt. domū refugerūt. Hoc autē bel- lo magister militū definitio: etiā futuri tēporis cautioni cōsultuit. Pluribus enī & maioribus p̄sidijs lo- ca circōdedit: vt oīno barbaris esset ip̄osibilis trāsitus. In Mēsyā quidē bellū ea celeritate discretū est.

Tytus vbiq; magnificentissima celebrans spectacula captiuis iudeis ad ostentationem cladi- abutebat. Hic enim itinere fluuii (qui is dictus est. & sabbatinus p̄pter peculiare miraculū appella- tum cognouit. Hinc Antiochenles obuiā venerunt depcantes. vt iudeos a ciuitate expelleret: legi- los nō audit. Ipse quoq; auream coronā a parthorū rege missam sulciēs in Euphratē remeauit. An- tiochiā vbi iterum iudeos expelli petentibus Antiochius respondit eorū patriam perisse. nullūq; tam locum (qui eos reciperet) restare: sed eneas tabulas suorum p̄uilegiorum eis p̄mitti eximere. Cū autē ille ad hierosolimā venisset tristēsq; solitudinē q̄ tunc videbat antiquę ciuitatis claritudinē cōpa- raret miserus est. ciuitatis excidium multum impcans seditionis auctoribus. Deinde in Alexandriam pueniens curat nauigare in Italiam: & legiones suas p̄ ciuitates distribuit. Captiuorum autem duces Symonem: & Iohannem septingentosq; alios in Italiam portari p̄cepit.

Capitulum septimum decimū.

D Princeps vero Tytus aliquādiu quidem beryti cōmorabatur ita ut diximus. Inde autem re Tytus ubiq; mā uersus. & per omnes (quas obiret) Syrię ciuitates magnificentissima celebrans spectacu gnificentiissima la iudeorum captiuis ad ostentationem cladis eorum abutebatur. Contigit autē in itinere celebrās specta stadium cognitione dignissimū. Is fuit medius inter archiam & raphaneas Agrippe re, cula iudeorum gni ciuitates. Habet aut quoddam peculiare miraculum. Nam cum sit qñ fuit plurimus captiuis ad ostē neg meatu segnis tñ interpositis sex diebus a fontibus deficiens siccum exhibet locum videre. Dein tationem cladis de quasi nulla mutatione facta, septimo die similis exoritur atq; hūc ordinē pro certo semper eū serua abutebatur. re cōpertum est. Vnde etiam sabbaticus appellatus est a sacro iudeorum septimo die sic nominatus. Antiochēses ty Ciuitatis aut Antiochenſium populus qm Tytum aduentare cognouit manere quidē intra mōr to obuiā ciuita nia prę gaudio nō patiebat. Oēs autē obuiā ei pergere pperabant & vīq; ad tricesimū & eo amplius tē exierūt, sent ex utroq; vie latere stantes dextas cū salutatione tendebāt. Multisq; fauoribus exultantes: cum iporeuerētib; Crebro aut inter oēs alias laudes precabant ut iudeos expelleret ciuitate. Tytus qut, Depcātes ut iudeos expelleret ciuitate Tytus dem nihil p cibis istis indulſit. sed ociose quæ dicebant audiebat. Incerti autē quid sentiret quid ve facturus esset iudeis magno & atroci mōtu tenebāt. Nec enim cōmoratus est Antiochię Tytus. Sed cōtinuo a Zeugma eufraten uersus iter cōtendit. Quo missi etiā ab rege parthorum uenerunt aureā ci ferentes coronā q iudeos uicisset. Ea q; suscepta etiam cōuiuium exhibuit regis missis atq; ira An tiochiam remeauit. Curia uero & populo Antiochenſi multū petētib; ut in theatrū ueniret ubi ed oīs multitudo preſtolabatur humanissime paruū. Rurſus aut hīdem fortiter instātibus & crebro postu lantibus expelli ciuitate iudeos ingenioſe respondit: patriā eorum dicēs quo expellendi fuerant inte, esse nullūq; iam esse locū qui eos reciperet. Vñ ad aliā petitionē se cōuertunt Antiochēses: q; prio nom ipetare non potuerunt. Neas enī tabulas eum pcebant eximere. quibus incisa essent priuilegia iudeorū. Sed nec id quidē Tytus annuit. Verū in eodē statu relictis oibus (quę habebāt apud Antio chiam iudei) ad egyptum inde discessit. Iter autē agendo cū ad hierosolimā uenisset tristemq; solitudi ne q; tunc uidebat) antiquę ciuitatis claritudinē cōpararet: difſectorum operū magnitudinē & veterē mitericordiā su pulchritudinē recordatus miserebatur excidiū ciuitatis. nō (sicut alius fecisset) exultans q; talē ac tantā per illa excisa q funditus excidisset. Verū multū imprecans seditionis auctoribus & qui hāc ei poenā inferre coegisset: ita certus erat q; nūq; uirtutē suā uoluisset punitorū calamitatibus clareſcere: ex magnis enī diuitijs nō minū pars in ruinis adhuc inueniebat. Quēdē enī eruebāt Romā plura uero captiuis indicantibus auferēbat aurū atq; argentū aliaq; instrumēta pciolissima quę dñi propter incerti belli fortunā terrę cōſiderāt. Tytus aut ppositum iter ad egyptū tendēs emēſa uelociter solitudine puenit. Alexan. dñi. Decretoq; ad Italia nauigare cū se duę legiōes comitarent utramq; vñ uenerāt) rurſum remiſit. Captiuorū dū quāta quidē in Mesiam quintā uero decimā in pannonia. Captiuorum autē duces Symonē & Io ces Symonē & hōem & alios septingētos numero viros electos tā magnitudine corporum q; pulchritudine, pſtan, septigeros ita ter. Illos ad Italiam portari pcepit cupiens eos & in triumpho pterducere. lia portari pce.

TYTO Roman reuerſentē maximus celebratus est triumphus.

Tyto Roman aduentanti pater cum ciuium multitudine obuiam uenit cū maxima leticia om nes domos exierunt popam uisuri & triumphura. Vespasianus & Tytus lauro coronati patriaq; pur purea uelle amicti tranſeunt quos ſenatus in octauianis ambulationibus pparato tribunali pſtolaba nt. & dñi q; inermes erat in ſerical uelle laureis coronati. Vespasianus autem (ipſo & Tyto ſolēnia ce lerante) milites breuiter allocutus illos ad prandiu (quod his ex more ab imperatore parari ſolet) di rexit. Ipſeq; ad triūphorum receſſit. Ineffabilia autem erant triūpho pparata. Aurum argentum & cetera in omni genere ſpecierum & operum. Gemmę multe & clariffimę. Simulachra deorū pcioliſſi ma ſerebant animaliaq; diuerſis ornāmētis induta ppijs. Triumphatores quoq; ab alijs diſcreti mi nistris ornāmētōrū magnificentia culti erant. Inluperq; captiuorū uulguſ ornatuſ erat. Machineq; pparabant. belli autem deſcriptio & bellorū euetus quos iudei paſſi ſunt pſentialiter ſingulā pegma ta oſtendebant. Ornamenta etiam & templo alata portabant. ſed mutatuſ erat candelabru a iudeo rum ſolitudine. lex autem iudeorum nouiſſima ſpoliorum ferebat. deinde tranſibant plurimi uictor ſportantes ſimulachra omnia auro & ebore facta poſt quę Vespasianus prior ibat. & Tytus ſeque batur. Et domicianus adhuc equitabat ornatus pulcherimi. Pompe autem finis fuit capitolini iouis tē plūm quo conſtituerunt & antiquo Romanorum more. Symon Gyoræ hoſtium dux inter coptiuos in popam traductus laqueorūq; circūdatus per publicum trahebat. cuius quidem poſtq; uite finem nūc ciatuſ eſt hoſtias inchoarunt: & his ſecundo celebratis in palacium receſſerunt. hunc quoq; diē uſb Romana finem malorum ciuiliū & pro ſcelicitate ſpei bonę principium celebrauit.

Capitulum octauum decimum.

Tyto aduenienti
Romā pater ciuiū
multitudi
ne obuiā venit
maxia cū leticia
Modus exēdi
ab triūphum &
ordo Vespasia
mus & tytus lau
ro coronati pa
triaz; veste pur
pura amicti trā
seūt quos sena
tus i octouianis
ābulationibus
pparato tribu
nali p̄stolabant
Porta triūphi.

Ineffabilia triū
pho pparata.

Argētū aurū &
ebur i omī gñe
specierū & ope
rum
Gēme clarissi
me & multę.
Simlāchra deo
rū p̄ciosissima
ferebant.
Triūphatores
ab alijs discreti.
Machie porta
bant.
Belli descriptio
& belloꝝ eue
tus quos iudei
passi sunt oibus
p̄fēcialiter ostē
debat.

Pegma machi
nā i q̄ statuē co
locāt significat.

Mutatū cande
labrum.

Lex iudeorum
nouissima spo
lioꝝ ptabat.

D Eracta vero navigatione pro voto similiter quidem Roma in eo suscipiendo erat affecta & D
ex cursus exhibuit ei quos patri. Claritudinē vero Tyto pater addidit. qui venit obuiā eumq;
suscepit. Multitudini autē ciuium diuinā quandam leticiā suggerebat: q̄ videbat in vnum tres
cōuenisse. Non multis aū diebus post vnū cōmunem triūphū ob res gestas agere statuerunt. Quis
vtrūq; senatus p̄prium decreuisset. ¶ P̄dicto autē die quo futura erat pōpa victorię; nemo ex tam
infinita ciuitatis multitudine domi remansit. Omnes autē cum p̄disissent loca vbi tū stare potuissent
p̄uenerunt quātus spectandi modus sufficeret: imperatoribus cōcesso necessario transitu. Cūcta vero
parte militari aū lucem p̄ turmas atq; ordines p̄gressa cum rectoribus suis & circa hostia cōstituta
non palacij superioris: sed ppe Iſidis templū ibi enim principes nocte illa requiescebant prima iā au
rora incipiente p̄cedunt. Vespasianus & Tytus lauro quidē coronati: amicti vero patria veste purpu
rea: & ad octouianas ambulationes transeunt: ibi enim senatus & ducum p̄ceres & honorati equites
eos p̄stolabant a ducentum. Tribunal autē ante porticus factum erat: sellesq; in eo p̄paratę eburnę.
Quo cū ascendissent: cōcederunt. Statimq; partis eos militaris fauor excepit: multis virtutum testimo
nijs p̄dicatis. Illi autem inermes erant i veste senica: laureis coronati. P̄ceptis autē laudibus eoz; Ve
pasianus: (cū dicere adhuc vellent) silentij signū dedit: magna oīm quiete facta surrexit & amictu ma
gnā partē capitis ad optus solēnia vota celebravit. Idēq; Tytus fecit. P̄fectis autē votis Vespasianus i
cōe oēs breuiter allocutus milites quidē ad prandium (quod hij ex more ab imperatore parati solet)
dimittit. ipse vero ad portā recessit quę ab eo (q̄ per illam semper triūphozū Rōmpa ducit) nomen
accepit. Vbi & cibū prius capiebant & triūphalibus vestibus amicti ad portam dijs collocatis cesa hq
stia inter spectacula transeūtes triūphū ducebant: vt multitudinī facilior preberet aspectus. ¶ Pro
merito autē narrari multitudo illorū spectaculorū magnificētia nō potest in oibus quę quisq; excogi
tauerit vel artium factis. vel diuitiarū opibus vel naturę nouitate. Nā p̄ene quęcūq; hoībus qui vsq;
sunt fortunatis paulatim quęsita sunt alij alia mirabilia atq; magnifica hęc vniuersa illa die Romani
imperij magnitudinē p̄bauerunt. Etenim argēti aurūq; necnō & eboris in omni genere specierū siue
operū multitudine nō vt i pōpam ferre cerneret. Sed si quis dixerit oīa fluere & alias quidē vestes ex
rissimi generis purpura portari. alias diligentissima picturavarietas arte Babilonica. Gemmę autē cla
sime & tā multę. alię coronis aureis. alię speciebus. alię formate incluse traductę sunt vt appareret fru
stra nos eorum vnq; alias vsq; verū esse aliqd suspicari. ¶ Ferebant autē simulachrorum sigilla (quę illi
deos habebāt) & magnitudine mirabili. & arte nō defunctorię facta horūq; nihil nō ex p̄ciosa mate
ria. Quin & animalū diuersa genera p̄ducebant. p̄prijs ornāmētis induta. Erāt autē quę singula etiā
porteret magna hominū multitudo purpureis vestibus atq; inauratis ornata. Ipsi etiā (qui ad pōpam
fuerant) ab alia turba discreti: p̄cipua & mirabili ornamentoz; magnificētia culti erant. Insuper his ne
captiuorū quidem vulgus inornatū vidēres. Sed varietas & pulchritudo vestīū natura ex fatigatiōe
corporū deformitatē oculis subtrahebat. Maxime autē stupor erat machinarū (quę portabant) siue pe
gmatū fabricatio. pro culus magnitudine timendū viribus portantiū occurrētes putabāt. Multa enim
in tertiū mēdū quartūq; surgebāt & magnificētia fabricę cū ammiratione delectabat. multis aurata ve
ste circūdati cum aurū præterea atq; ebur oibus esset affixum. ¶ Multis autē imitationibus bellū ali
ter in alla diuisum certam sui faciē demōstrabat. Erat enim cernere vastari quidem fortunatissimā
terram. totas vero interfici acies hostiū. & alios fugere alios captiuos duci murosq; excellētes magni
tudine machinis dirui: & castellorū excindi munimina & populorū ciuitatū moenia disturbari. ex
ercitūq; intra muros infundi cedisq; omnia loca plena. & eorū qui manu resistere nō poterāt preces
ignemq; tēplis immissum ediumq; super dominos & post multam vastationē euersionis atq; omnis
tristitię defluentis non arua culte neq; ad hominū vel pecorū potum. sed per terram ex omni pte fla
grantem. Hęc enim iudei bello passas esse ipsi experti sunt. Ars autē & cōfectorū operū magnitudo
nescientibus adhuc fieri tanq̄ p̄sentibus ostēdebant. ¶ Erat autem p̄ singula pegma capte ciuitatis
educta ita vt captus fuerat (ordinatus. multę autē naues sequebant. Spolia vero alia: & alia quidē passim
ferebant. Eminabāt autē duces eorum quę apud hierosolimam in tēplo reperta sunt mēla aurea pō
deris taletī magni & candelabrū quidem similiter auro factū. Sed opere cōmutato ab vius nostri cō
suetudine. Nam media quidem colūna basi herebat tenues autē ab eo canulę p̄ducebantur. ad simi
litudinem fisci nūlę: & summum quęq; in lignij speciem fabricatę. Erant autē numero septē septimi
diei qui apud iudeos est indicantes honorē. ¶ Post hęc autē portabat lex iudeorū nouissima spolio
rū. ¶ Deinde transibāt plurimi victorię simulachra portantes oīa ex auro & ebone facta. Post quę Ve
pasianus prior ibat: & Tytus deinde sequebat. Domicianus autē adhuc equitabat ipse quoq; ornatus
pulcherrime. dignū spectari exhibēs equū. ¶ Pōpę autē finis fuit capitolij iouis tēplū. quo (postq̄ vētū
est) cōstitērūt. Erat enī vetus mos patrius operiri. donec ducis hostiū mortē quispiā nūciaret. Is erat

mortis finis

A Symon Gyora tunc inter captiuos in Pompam ductus. Laqueo vero circumdatus per publicum trahebatur: cum eum simul cederent qui ducebant. Lex autem Romanis est ibi necare criminum reos morte damnatos. Postquam igitur eum finem vite habere nuntiatus est omniumque fauor secutus est tunc hostias inchoarunt. Hisque omne secundo per vota solemnia celebratis in palatium recesserunt. Et alios quidem ipsi epulis exceperunt: alijs autem omnibus instructi erant domi conuiuiorum apparatus. Hunc autem diem urbs Romana celebrabat: victorie quidem in hostes gratulatorium: finem vero malorum ciuillium: & ipse bone pro felicitate principum.

Symon Gyore iter captiuos in popatraductus laqueo in popa interfectus est. Dies celebris romanis.

¶ PACI tempus Vespasianus edificauit.

Vespasianus peractis triumphis templum paci edificauit: magnisque donauit muneribus & ea que in templo fuerant iudeorum ibidem reposuit. legem vero iudeorum & purpurea penetralium vela in palatio condita seruari precepit.

¶ Capitulum nonumdecimum.

D Olt triumphos vero & Romani imperij firmissimum statum. Vespasianus paci templum edificare decreuit. Itaque mira celeritate. & que omnium cogitationem superaret effectum est. Magna enim diuitiarum largitate usus insuper perfectis id picture ac figmentorum operibus exornauit. Omnia namque in illud Phanum collecta ac deposita sunt quorum visandum studique totum orbem qui ante nos fuerunt vagabantur. Quomodo aliud apud alios situm esset videre cupientes. Hic autem reposuit etiam que iudeorum fuerant instrumenta hisque se magifice ferens. legem vero illorum & penetralium vela purpurea in palatio condita seruari precepit.

Vespasianus peractis triumphis templum paci edificauit magnis donauit muneribus & ea que in templo fuerant iudeorum ibi reposuit.

¶ HERODIVM & Macherus a Lucio Basso oblidetur & capitur.

B Lucius Bassus missus in Iudeam legatus castellum Herodiu ab incolentibus sibi sociavit & militari manu collecta legione decima bellum inferre Macherontis statuit. Valde enim necessarium castellum excludi videbat ne multos sui munimine ad defectionem inuitaret. Nam salutis spei habitatoribus & aggredientibus hesitationem & formidinem natura loci & muro circumdante prestabat. Macherus vero altissimo vertice supereminerebat. Ea namque loci perspecta natura Alexander primitus castellum munivit. Vbi Herodes post Herodium edificauit. propter Arabum vicinitatem multaque contra oblationem fecerat munitiones: & inexpugnabile reddiderat. Rura quoque mirabilis magnitudinis ibi tempore Herodis perseuerabat: vbi & in valle a parte septentrionali dicta. Barbas radix eiusdem nominis erat flamme similis mirabilis virtutis. sed eam euellere difficillimum erat sine euellitis morte. hec enim demones abigebat. Ibi quoque aquarum calidarum fontes sapore diuersi scaturiebant. multi etiam frigide aque. Sed ex vna spelunca quasi ex duabus mammis duo emanant fontes alter calidus: & alius frigidus. qui mixti saluacrum prebent medicinale. & suauissimum metallum quoque sulphur & alumen inueniunt. Bassus itaque castellum oblidente maximus sit conflictus. Sed res quadam inopinata tradedi castellum imposuit iudeis necessitatem. Eleazarus scilicet vnus obsessorum iuuenis & audax. Qui quodam die discreta pugna ex utraque parte omnes despiciens extra portam remansit & muro stans alloquebat: sed illi (capta oportunitate) quidam egyptius captum ad romanorum castra duxit ipsumque modum verberibus cedi fecit quod vehementer iudeos confudit & castellum romanis offerunt reddito sibi Eleazaro. quo cognito multi inferioris ciuitatis fugiunt alijs occisis. mulieribus vero & pueris in seruiliam mancipatis.

¶ Capitulum vigesimum.

C In Iudeam vero legatus missus Lucius Bassus suscepto a cerealivitellino militum magistro. castellum quidem herodium ab incolentibus sibi sociavit. Post autem omni manu militari collecta (multi autem in partes diuisi erant) & legione decima: bellum inferre Macherontis statuit. Valde enim necessarium videbat id excludi castellum: ne multos sui munimine ad defectionem inuitaret. Nam & salutis spei habitatoribus certa: & aggredientibus hesitationem atque formidinem natura loci prestat. maxime poterat. Nam ipsum quoque muro cinctum est saxosus est collis in proceram celsitudinem surgens: ut ob hoc etiam capi difficilis videretur. Sed ne vel accedi eo posse excogitaret: que vallibus eum ex omni parte vallauerat: quare altitudo oculis comprehendere non posset: quasque nec transire erat facile nec aggestu villarum compleri possibile. Nam ea que ad occidentem secta erat vallis sexaginta stadiis distendit vnde asphalti. des lacus ei limitem facit. Ex hoc vero tractu ipse Macherus altissimo vertice supereminet. A septentrione autem & meridie valles magnitudine quidem supradicta cingunt: similiter vero sunt inextricabiles. Ad contra autem eius vallis (que ab oriente est) altitudo non minor centum cubitis inuenitur. morte vero ex aduerso Macheroti posito terminatur. Ea loci natura perspecta rex alexander primitus castellum comuniuit: quod post ea gabinius bello cum aristobolo gesto deposuit. Herodi autem regnati omnibus locis dignior cura visa est & constructione tutissima propter arabum precipue vicinitatem. Namque oportune situs est eorumque fines expectans. Magni ergo locum muro amplexus ac turribus ciuitatem illic fecit incolis vnde in arcem ipsam ferebant. Macherum. Quin & rursum circa ipsum verticem murum edificauerat. turreque in angulis cetum sexaginta

Lucius Bassus missus in Iudeam legatus herodiu sibi sociavit. Herodi castellum situs & defectio.

Macherus in morte.

Alexander primitus castellum munivit vbi post herodes herodiu edificauit propter arabum vicinitatem.

M. iij.

*Descriptio herodij: Macherontis: et de
tribus e muris:*

Liber Septimus Iosephi Iudei

Munitioes he
rodij cōtra ob
sidionem.

Ruta mirabilis
magnitudinis a
tpe herodis tūc
pleuerans.

Baaras radix
tamē nris mīra
bilis virtutis

Quō sine peri
culo euelli po
test.

Abigit demōes

Aquarum calida
rū fōtes sapo
re diuersi.

Aquē frigidē.

Metalla ibidē
sulphur & alu
men.

Obsidet bassus
herodiū & ciui
tatem.

Conflictus.

Eleazarus au
dacia ferox.

Eleazari teme
ritas quē rufus
in castrum
Romanorū tra
duxit ipsumq;
dux nudū ver
beribus cedi se
cit qd iudeos
confudit.

cubitis exerat. In medio ambitu regiam struxerat: magnitudine simul habitationum & pulchritudi
ne locupletam. Multas vero cisternas recipiēdis aquis habundeq; suppeditandis locis maxime ido
neis fecerat. veluti cum natura certaret: vt q̄ illa situ loci inexpugnabile fecerat: tpe munitioibus ma
nu instructis superaret. Insuper his enim & sagittarum multitudinē machinarumq; reposuit & omne
apparātū excogitauit: qui habitatoribus posse magnę obsidionis p̄stare contēptum. ¶ Erat autem in
ipsa regia ruta mirabilis magnitudine. Nullo enim carice vel celsitudine vel magnitudine vincebat.
Ferebat autē eam ex herodis temporibus perseuerasse: mansissetq; vicius p̄fecto sed ab Iudeis (qui
locum ceperant) excisa est. Vallis autem qua ciuitas a parte septentrionali cingit quidem locus Ba
bras alias Baaras appellat. Vbi radix eodem nomine gignitur: quę flammę quidem affinis est colo
re. Circa vesperam vero velut subare fulgurans. accedentibus eamq; euellere cupientibus nullis non
est: sed tam diu refugit. nec prius manet: q̄ si quis vrinam muliebrem vel menstruum sanguinem super
eam fuderit. Quinetiam tunc & quis eam tetigit mors certa est: nisi forte illā ipsam radicē ferat de ma
nu pēdentem. Capis alio quocūq; modo sine periculo. qui talis est. Totam eam circūfodit: ita vt mū
mum ex radice terra sit cōditum: deinde religant ab ea canem. Illoq; sequi eum a quo religatus est p̄
perante radix quidem facile euellitur: canis vero cōtinuo morit. tanq̄ eius vice traditus qui heros
rat ablaturus. Nullus enim postea accipientibus mortuus est. Tantis autem periculis propter viā vic
capit eam opere precium est. Nam quę vocantur demonia pessimorum hominū spiritus. vias huius
sa eosq; necantia quibus subuentum non fuerit hęc cito (etiam si tantummodo offeratur egressus) abigit.
Fluit autem ex eo loco aquarum fontes etiam calidarum multum inter se sapore diuersi. Alię
namq; amara: tantalis nihil dulcedinis deest. Multi autem frigide aquę ortus non solum in huius
ribus locis fontes alternos habent: sed quod amplius quis miretur in proximis. Etenim quidā spe
lunca cernitur. non quidem alte caua: saxo autem eminente protecta. Super hoc autem
inter se paululum distantes eminent & altera quidem frigidissimum fontem altera calidissimū
dit. Qui mixti lauacrum suauissimum prębent. multisq; morbis ac vicijs salutare maxime
uorum curationi conueniens. Habetq; idem locus mortalla sulphuris & aluminis. ¶ Bassus
templatus vndiq; regionem valle orientali repletam. expugnationem aggredi statuit. opulenta
p̄perans aggerem q̄ plurimum extollere: faciemq; per eum facere obsidionem. Qui vix
fuerant deprehensi ab externis segregati Iudei. illo quidem coegere inanē vlus esse existimantes
inferiorem obseruare ciuitatem. ac per iacula priores excipere. Superius vero castellum ipsi occupati
tenebant & propter munitiois firmamentum: & vt salutē suę consulere. Impetraturos enim
nam opinabantur: si locum tradidissent Romanis. Prius autem volebant spem declinandę obsidio
nis experiendō conuincere: ideoq; in dies singulos alacri animo excursus habebant & cum his quos
fors obtulisset confectis manibus multi quidem moriebantur: multosq; Romanos interficiebant. Im
per autem vtriusq; plus ex tempore victoria captabatur. Iudeis quidem si incautiores aggrederentur.
In aggere autem positisi si impronsum excursus eorum bene septi armis exciperent. Sed non
finis obsidionis futurus. ¶ Res autem quędam fortuitu gesta inopinatē castelli tradendū
tem Iudeis imposuerat: inter obsessos iuuenis sed audacia ferox & manu strēnuus nomine eleazarus.
Is autē fuerat & i excursibus nobis multos aggredi: aggressumq; phibere obsecrās alias obsequi
in p̄liis semper grauiterg; Romanos afficiēs audaciāq; sua socios p̄sequens impetū quidē hic
periculo autem vacuū discessum efficebat: nouissimus recedendo. Itaq; discreto quodam die. p̄
ex vtraq; parte p̄gressa ipse tanq̄ despiciens omnes existimans neminem tunc hostium p̄sentem
cepturum extra portam remansit. & in muro stantes alloquebat: tutamen illis addēs. Hanc autē opor
tunitatem vidit quidē ex Romanos: castris egyptius nomine rufus: & (quod nemo sperasset) impetu
facto cū ipsis eum armis repente correptū. cū hoc viso in muro stantes stupor teneret in castrum Ro
manos traduxit. Postq̄ vero dux nudum eum preceptū extendi & in aperto constitutum vt ex ciuitate
te conspicere verberibus cedi. vehemēter casus adolescentis Iudeos cōfudit. Vniuersaq; ciuitas in
fletu erat & questibus: vnus viri clade percussus. Id vbi Bassus animaduertit: cōsiliū aduersus hos
stes hoc principū sumpsit. eorūq; miserationem augere cupiēs quatenus coacti p̄ eius salute castelli
traditionem facerent quod sperauit adeptus est. Nā ipse quidē velut mox eleazarū suspēsus crucē
desigi iussit. Ea vero conspecta maior castellanos dolor inuasit. & vniuerso querebant intolerabilem
esse calamitatē vociferantes. Tunc igit eos orabat eleazarus ne vel se despicerent mortē miserissimam
subiturū sibi: ipsi salutē p̄berent: post quem omnes iam subacti Romanorū viribus ac fortunę cō
cederēt. Illi autē & eius sermone fracti & q̄ intus pro eo multum precabant: ex magna enim & popu
losa propinquitate genus ducebat) contra ingenium suum misericordia victi sunt. Et quibudam ce
leriter missis colloquebant castelli facere traditionē: petētes reddito sibi Eleazaro sine metu dimitti

apud herodum

A Cum autem his assensus esset dux Romanorum multitudo ciuitatis inferioris inita separatim cum Iudeis cognita pactione ipsi clā nocte aufugere statuerūt. Cū vero portas aperuissent: ab his (q̄ deditio- nem promiserant) ad Bassum nuncius venit. siue inuidia salutis eorū. siue formidine eorū fugę causas ipsi prestarent. Sed fortissimi quidē fugientiū qui precefferant euaserūt: reliquorū autem viri quidem mille septingenti perempti sunt. mulierculę vero & pueri in ceruitum ducti Sponsiones aut cum his qui castellum dederunt habitas Bassus cōseruandas esse ratus & ipsos dimisit: & Eleazarū reddidit.

¶ IARDES (qui & Saitus dictus) oblidetur a Basso.

¶ Bassus Iarden oblidens equitibus locum cingit & ne inde fugerent filuam scindi iubet magnosq; belli factō conflictu nullus iudeorum euasis ex Romanis duodecim tantummodo occisis & Iudas Gyari filius dux de Hierosolima fugiens aduersus est in cloacis. Eoq; tempore Cæsar liberio Iudæę procuratori scripsit vt omnem terram iudeorum vendat propria: & patriam suam seruans. Et solis octingentis relictis iudeis: Massada ad inhabitandam dedit. iussitq; singulis annis singulis Binas in capitolium deferre dragmas. **¶ Anthiocum** autem apud Cæsarem: & filios Censentius accusauit quo commagenem ciuitatē ingrello. Anthiocus cum vxore & liberis se purgare volens exiit. Et ipso cum vxore & filiabus fugientem in Cecilio filij eius Romanis restiterunt & milites eius tran- serunt ad Romanos. Ipse autem vinctus mittitur. Romam Sed eum Vespasianus solui iubet magnos ei redditus contribuens. **¶ Alani** iuxta Tanaym fluuium degentes Mediam inuadentes depopulan- tar pacoro regē medorum fugiente. Armeniamq; rege capto vastant.

¶ Capitulum vigesimū primum.

Ils autē administratis in saltū (qui appellat Iarden) ducere properabat exercitum. Multi eni illuc congregati eē nunciabant. qui pridē tēpore obsidionis ex hierosolimis & macherōte profugerant. Ego cū ad locū venisset neq; saltū fuisse nunciū reperisset: primo quidem oēm locū equitibus cingit vt si quis iudeorū conatus fuisset euadere fugiēdi p equites copiā nō haberet. Perdites aut iussit scindere siluā ne inde fugerent. Hoc mō ad necessitatē adducti sunt aliqđ fortiter faciēdi veluti ex audaci certamine fortasse fugā etiā reperturi Itaq; simul vniuersi & cū clamo- re impetu facto in eos a quibus accincti fuerant irruūt. Illi aut fortiter eos excipiebant. Multiq; his

Bassus Iarden oblidens equitibus locū cigit. iubet filuā scindi. **Conflictus belli.**

Bus. Nam romanorū quidē duodecim tñ contigit occubere neq; multos lauciari: iudeorum vero ex illo prelio nullus euasis. Sed cum essent non pauciores tribus milibus prostrati sunt omnes: eorumq; dux Iudas Gyari filius de quo supra memorauimus q̄ ordini cuidā propositus (cū hierosolimis ob- sideret) quibus dimerfus erat cloacis latenter effugit. **¶ Eodē vero tēpore cæsar etiā ad liberio maxi- mū scribit** (erat aut pcurator) vt omnē terrā venderet iudeorū. Neq; eni ciuitatē in ea cōdidit: ppria seruans. & patriā suam. Solis vero octingentis illic relictis. locū dedit quē incolerent qui vocat massa- da. Distat aut ad hierosolimis triginta stadijs. Stipēdiū vero vbicūq; degeret iudeis indixit: Binas dra- gas singulis annis deferre in capitolium iussit: ita vt añ hec hierosolimorū tēplo penderet. Et res qđ iudeorū in tēpore hunc statum habebant. **¶ Iā vero** (quarto anno Vespasiano amministrāte imperiū) cōtigat cōmagine regem Antiochū in maximas clades cum tota domo incurere. ex causa huiusmo- di. **Censentius** alias Cessēnius Petrus al̄s Perus (qui tūc Syriā rector amministrabat) siue reuera: siue ppter inimicitias Antiochi. certū eni nō valde patefactū est lras ad cæsarem misit Antiochū dicens de- ficere ab Romanis cū epiphānio filio decreuisse pactis habitis cū rege parthorū ppterq; debere il- los añ capere. ne si priores nouas res adorsi essent totū Romanorū imperiū bello pturbaret. Non erat aut Cæsar hmōi ad se platum nunciū neglecturus. Nā vicinitas regū maiore negocium prouidētia di- gnū esse faciebat. Samosata eni cōmagene maxima ciuitas iuxta eufraten sita est. vt esset parthis eo

Iudeorū i illo p- lio nullus euasis ex rōanis tantū modo duodeci occisis

Cæsar liberio p- curatori Iudæę scribit vt omnē iudeorū terram vendat.

Antiochus & fl- lii cōmagines rex apud Cæsa- rem accusatura cēsēnio.

Samosata ciuitas

Cessēnius igref- sus citatē cōma- genum.

Antiochus cū vxore & liberis se purgare vo- lēs exiit.

Antiochi filij rōanis in bello resistunt.

C nāq; id cogitauerūt. facillimus transitus. tutum aut receptaculū. fide igit habita sibi Petrus & potesta- te permīssa vt ageret quod expedire videret negligēdum nō putauit. Subito aut (Antiocho eiusq; so- cijs nihil opinātibus) in cōmagenā ingressus est. ex legionibns quidē sextā ducēs: & insuper quosdam cuneos alaſq; equitū. Habebat aut auxilio reges terre (quę Caldaica alias Calcidica vocat) **Aristobo- lū** eiusq; fratrem **Masadamū** alias Soenū. introitus autē illis erat sine certamine q̄ nemo indigenarū valebat manus opponere. **Antiochus** autē insperato pculsus nūcio. bellū quidē cōtra Romanos nec cogitatione cōcepit. Decreuit aut toto regno i quo erat tractu relicto cū cōiuge ac liberis egredi. hoc se romanis purū ab ea suspicione quę sibi ingereſ pbatūrū esse ratus. Progressusq; de ciuitate cētum viginti ppe modū stadijs in cāpo tabernaculū ponit. **Petrus** vero in Samosata qui eā capeſceret mit- tit: & p eos ciuitatē tenebat. Ipse vero cū alio milite in Antiochū ire tendebat. Non tñ rex vel ipsa ne- cessitate adductus est aduersum Rōanos aliquid bellicū gerere. Sed fortunam suam questus quiduis pati sustinebat. Adolescentibus aut belliq; peritis suisq; corporis pstantibus filijs eius nō erat facile in

Libet Septimus Iosephi Iudei

Antiocho cum vxore & filiabus uigete i ciuitate n lites fuit ad Romanos se trāferunt.

Antiochus viuitus romā mittit quēvespasiā nus solui iubet magnolq; redditus ei dedit &c.

Alani iuxta Tanaym fluiū de gētes mediā depopulant.

Pachorus rex fugit.

Alani armenia vastat rege capto.

calamitate sine pugna durare. Itaq; ad virtutem se conferunt epiphanes & callenicus. Vehemētē autem pugna p totam diem habita in signi fortitudine demonstrati sunt nullaq; suarum parte virtum diminuta discedunt Antiocho vero neq; pugna quidem hoc modo peracta manere domi tolerabile videbat. Sed abducta cōiuge cū filiabus in ciliciam fugit. Atq; hoc facto suorum militum animos fregit. Nam velut desperato ab eo regno defecerūt. Et ad Romanos se transtulerunt. Omnīq; erat desperatio. Ergo priusq; penitus destituerent auxilij epiphani cum ceteris seruare se ex hostibus erat necessarium. Fiuntq; omnes equites decem qui cū his trāgressi sunt flumen eufraten. Hinc iam sine metu pfecti cum ad Bologessan parthorum regem venissent: nō quasi fugitui despecti sunt sed ad huc pristinam fortunam retinentes omni honore digni habiti sunt. Antiochus vero vbi Tharsum clulitire venit misso Herabontarcho Petrus nuncium Romā transmisit Vespasianus autem ita regem ad se deducti nō passus est dignum esse ratus veteris amicitie habere rationē: quā belli occasione inextorabilem iracūdiam obseruare. Itaq; iubet ei iter agenti auferri vincula: intermissaq; interim Romam pfectione apud lacedemoniam degere. Magnos vero ei pecunie redditus pbat. vt nō copiose modo. Sed etiam regie victum haberet. His epiphanes & ceteri cognitis qui patri antea metuebant magna cura & extricabili animos relaxarūt & ipsi quoq; spē recōciliande cum Cēsare gratiē cōceperūt: cum etiā Bologessus de his scripsisset ad Cēsarem. Nec enim quis feliciter agerent extra Romanum viuere paciebant imperium. Et cum Cēsar his mansuete facultatem dedisset. Romam venerunt. Patre autem ad eos ex lacedemone statim aduecto cū omni honore his habere sibi manserunt. ¶ Alani egri nōrum autem natio q; quidem scite sunt iuxta flumen Tanayā & Meotidas Paludes sedes habent. ¶ Alates (iam quodam loco memorauimus) His vero temporibus inlto consilio vt terram mediam: & vltimus pbandi causa peruaderent cum rege hyrcanorum colloquunt. Namq; his est illius trāitus dominus. quem rex Alexander ita fecerat vt portis ferreis clauderet. Aditu autem sibi pbito vniuersi nihil suspicantibus medīs incumbunt eorumq; fines populosos omnigenūq; pecorum plenos diripiebant. cum resistere nullus auderet. Nam qui regnum eius terre obtinebat pachorus metu perculsus in difficilliora loca refugiens. ceteris quidem omnibus cesserat. Vix autem ab illis coniugem ac concubinas suas captas centum datis talentis redemerat. Summa ergo facultate siue pugna pdabundit: & vsq; ad Armeniam vastantes omnia pcesserunt. Eis autem rex Tyriades alias Thiridates erat. Qui cum his obuiusplia confixisset nō multum ab fuit quo viuus illa acie caperet. Procul enim quidam misso eum laqueo circūdatum tracturus erat nisi celeriter gladio rupisset laqueum: atq; ita fugisset. Illi autem pugnando multo magis efferati. terram quidem depopulati sunt: magnam vero hominū multitudinem aliam ducentes pdam ex vtroq; regno. ad sua rursus domicilia redierunt.

¶ MASSADA a Flauio obsidetur.

¶ Flauius Siluius (mortuo in iudea basso) & in amministrazione succedens massadam castellum fortissimum (quod siccarij quorum Eleazarus princeps erat) occupauerat) ob sedit. Fuit enim tempus illud apud iudeos omnium malicie generum fecundissimum. Siccarij enim primo iniquitatis auctores. quos verō iohannes moderatores monstrauit. & Symon Gyore pessimus horū furoris emulique fuerunt Idumel sceleratissimi. Tunc quoq; id hominum genus (qui Zelote dicti sunt) viguit qui ex bonorum emulatione nomen sibi imponētes omne malicie facinus imitari sunt. Sed in eos cuncta que natura hominis pollicetur supplicia diuina voluntate pmeritis cōgesta sunt. Venit itaq; Romanorum dux contra Eleazarum & siccarios Massadam occupates: & ne quis fugeret eos circūdidit ibiq; nullus fons nascebat.

¶ Caputulum vigesimum secundum.

Pud iudeam vero mortuo Basio Flauius Siluius in amministrazione succedit: & alia quidā terram bello subactam videns. vnum autem adhuc rebelle superesse castellū omni que i illis locis habebat manu collecta aduersus id militem mouit. Nomen est aut castello massada. Princeps vero siccariorum (a quibus fuerat occupatū) erat vir ppotens Eleazarus ex origine iude qui nō paucis iudeis pfluaserat (vt ante significauimus) ne pfectionem facerent: qñ cēsor cyrimus in iudeā directus est. Tūc enim siccarij vocauerunt qui Romanis obediētes esse vellēt. omniq; mō his quasi hostibus vtebant. adduciendo quidem & circūagendo eorum bona ignem vero eorum domibus iniiciādo. Nihil enim eos ab alienigenis differre dicebant. Qui pugna etiam petendam iudeorum libertatē tanta ignauia pdissent magisq; se optare si Romanis seruitium spopondissent. Erat autē id plane accusatio alias causatio & crudelitatis atq; auaricie dicebat obtentu manifesto autē rebus effectum est. Nam idē illi defectionis socij fuerunt. & bellum cum Romanis comuniter susceperunt. Causa autem peior illorum in eos facta est: & cum mentita eorum pīdem refelleretur occasio peius tractabāt eos qui nequitie suae iustis assertionibus exprobrarēt. Fuit enī tempus illud quodāmodo apud iudeos omnium generum

Flauius (mortuo i iudea basso) & in amministrazione succedens massadam castellum obsedit cuius princeps erat Eleazarus iudeus.

¶ In fine huius libri. 6. c. 3.

¶ In fine huius libri. 6. c. 3.

A malicie fecerunt diuinitatem nullum opus intermitteretur infectum ne si quis excogitaret fingere voluisset. Ha-
beret quo magis nouum aliquid inueniret ita & priuatim & communiter omnes vni erant & exsuperarunt malicie a-
re alius alium tam impietate quam proximos iniquitate certabant. Potentes quidem multitudinem male tra-
ctando multitudinem vero ad interitum potentium propterando illis enim erat dominandi cupiditas his au-
tem vim faciendi bonaque locupletum diripiendi. Primo quidem sicarii fuerunt iniquitatis in proprios
& crudelitatis auctores nullus nec verbo indicto ad iniuriam neque facto intemperato ad eorum exitum
quibus insidiarentur pretermisso poenitus. ¶ Verum & hos Iohannes moderatiores esse demonstra-
uit. Non solum enim omnes interficiebat qui necessaria & pro futura suaderent tanquam inimicissimos
eiusque modi ciues tractans. Sed etiam patriam malis plurimis cumulauit: qualia facturus fuerat qui
deum quoque iam esset ausus impietate continere. Nam & mensa nefaria vescebat & legitimam pa-
triamque exterminauerat castimoniam etiam sit minime mirum si mansuetudinis communionem minime
seruauit hominibus: qui dei pietatem furore contemperat. ¶ Rursus igitur Symon Gyore quid mali non com-
misit? Quave liberorum corporum iniuria temperarunt: qui eum creauerant tyrannum? Quave eos
amicitia quae cognatio ad quotidianas cedes non ferociore effecit? Naque alienos quidem male tra-
ctare meritis nequicie opus esse arbitrabantur: clarissimam vero gloriam parere crudelitatem in familia-
tissimos existimabant. ¶ Horum furoris emuli etiam Idumei fuerunt illi autem sceleratissimi perem-
ptis pontificibus ne qua pars conseruaretur pietatis in deum totum quicquid ex ciuitatis facie super-
erat absciderunt: summamque per omnia iniusticiam induxerunt. In qua illud hominum genus (qui zelo
te appellati sunt) vigile: qui nomen factis verum probauerunt. Omne enim malicie facinus imitati sunt
nullo inemulato quod ante commissum memoria tradidit pretermisso: quauis nomen ex bonorum emu-
latione imposuissent qui eos quos lederent propter efferam suam naturam cauillando fallebant: qui malo-
rum quae maxima essent bona ducebant. Itaque debitum vite finem inuenerunt merita illis oibus poena
dei voluntate decreta. Cuncta enim quae natura hominis possideret supplicia in eosque ad extremum
terminum vite congesta sunt quae varijs perempti cruciatibus pertulerunt. Verum fortasse dixerit alius
quid minora eos quam committere perpeffos Verum his quod iuste ea paterentur herebat de illis autem qui
in eorum crudelitatem inciderunt non est huius temporis pro merito conqueri. ¶ Rursum igitur ad
ea narrationis parte redeo: unde digressus sum. ¶ Venit enim dux romanorum contra eleazarum &
qui cum eo massadā tenebat sicarios exercitum ducens: & fines quidem statim omnes obtinuit: praesidijs
vbiq; locis opportunissimis collocatis. Castellum autem muro circumdedit ne quis obfessorum fugiendi facili-
tatem haberet: vtiq; custodes perseuerassent. Ipse vero castris locum occupat ad obsidionem quidem ido-
neum quem delegerat qua parte rupes castelli monti proximo applicabantur: ceterum difficilem ad co-
pias ventisilium. Non solum enim comestus ex longinquo & cum labore iudeorum maximo portabatur: quibus
haec fuerat cura mandata: verum etiam potus aliunde in castris deducebatur: quoniam in eo loco
nullus fons proximus nascebatur.

¶ Siluius massadē castelli obsidione aggressus est maximo labore propter castelli munitionem
& situm. Undique enim obrutis atque altis vallibus oibus animalibus inaccessibilis circumdatus erat. Erat enim iter
vbi quod coluber ex angustia crebrisque flexibus capra similitudine appellatus. Hoc autem castellum prius
a Iohanne pontifice edificatum: quod herodes postea magno studio per gyrum muro cinxit & viginti septem
turre & regia inter moenia edificauit & verticem cum esset saecundus rex culturę destinauit. Ibiq; balnea
ruaria erat constructio: magnique in scopulis putei circa regiam & turre. Intus autem munitione & alimenta
que centum annis propter loci naturam manebant incorrupta. Inuenta insuper decem milibus virorum arma.
Quod enim castellum herodes ad refugium duplex suspicatus periculum sibi preparauit: scilicet a iudeis &
maxime a cleopatra vni locus tantum aptus obsidioni vbi Siluius machinas iussit applicari: cui sic-
arii multum resistebant: sed & murum igne capere tentauit multis intus iactis facibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

C Is ante dispositis Siluius obsidione aggressus est maxime molis ac laboris egentem: propter
castelli munitionem. Cui natura homini est. Saxum gyro non exiguum & excelsum longitudine vni-
diq; abruptis atque altis vallibus cingit & ex insubili subter fundo habet scopulos: ipseque
omni sunt animalium gressibus inaccessibile: nisi quod duobus modis idem saxum in difficile explicat
accessu alias ascensum. Est autem vnum iter ab lacu asphaltide ad solis ortum & alterum ab occidente
te facilius ambulare. Vocatur autem vnum coluber ex angustia crebrisque flexibus capra
similitudine. Quae enim prominet rupes frangitur: ac sepe in sese reuertens paulatim rursum producit
vixque illo itinere gradiens promouet pedem. Namque imitanti vestigio: necesse est pede altero nititur. Est
autem certa perinites. Altitudo enim rupium vtrumque dehiscit quae horrore quous audacissimum terrere
possit. Per huiusmodi viam cum triginta stadios ascendens quae restat verticis est non incautum finem coacti

Massadē castel-
lus descriptio
& munitione.
Valles oibus a-
nimalibus inac-
cessibiles.
Coluber iter,

Libet Septimus Iosephi Iudei

Massada castel-
lū prius a Iona-
the pōtifice edi-
ficatū quod po-
stea. herodes
magno studio
muro p gyrū cū-
xit. xxvij. turre
In vertice culta.
Regia edificata
Balnea.
Magni putei in
scopulis.

Multitudo castelli
itus & alimenta

Alimēta centu-
s annis ppter natu-
rā loci corrupta
Arma pro decē
milibus virorū.
herodes hoc ca-
stellū sibi ad re-
fugiū paravit du-
plex piculū su-
spicatus scilicet
a iudeis & regi-
na cleopatra.
Antonius fatuo
amore captus
cleopatrae.
Vnus tñ locus
obsidiōi aptus.

Machias appli-
cari iubet.

Resistētia sacra-
riorum.

Silvius ignem
rū capere. Erat
uit iactis intus
multis facibus

sed ut habeat in summo placidē. In hac palatium quidē Iōnathes pōtēx castelli edificavit & appel-
lavit massada. Post autē herodi regi magno studio loci fuit eius constructio. Nam & murum per omnē
eius gyrū erexit stadiorū spacio sexaginta ex candido lapide factū & per duodecim altū: latūq; octo
cubitis: & viginti septē turre quinqueagēis cubitis in eo stabant ex quibus aditus mēbra: per omnē
murm intus edificata. Rex enim verticē q; esset fecundus omniq; planicie mollior culturę destina-
uerat ut si quando exterorum alimentorum penuria contigisset: ne hac quidem laborarent qui sa-
lutem suā castello credidissent. Quia & regiam sibi edificauerat ab occidentalis partis ascensu inter
moenia quidem arcis positam vergentem autē ad septentrionem. Reglevero murus erat manus celsi-
tudine ac firmissimas quatuor sexagenū cubitorum in angulis turre habebat. Mēbrorū autē intus:
& porticum itemq; balnearum varia ac sumptuosa constructio colūnis quidem & singularibus saxis
vndiq; substitutis parietibus autem membrisq; solida cōpage lapidum variatis. Ad singulavero habi-
tacula & sursum & circa regiam & ante turre multos magnosq; puteos ī scopulis exidentē custodes
aquirū tantū molitus abundantia: quantū qui fontibus uterentur habebant. Fossū vero iter ex re-
gia in arcem summā ducebat quam nemo foris cernebat. Sed ne manifeste quidē viē facile sui vīum
præbere hostibus poterat. Nam orientalis quidē natura est inaccessavi supra memorauimus. Sed
talem vero magna in angusto posita turri perclussit quę non minore mille cubitorū spacio ab arcē di-
staret: quam neq; transire posse neq; capi facile videbatur in extricabilis aut quāuis licet ambulan-
tibus fuerat fabricata. ¶ Ita quidem aduersus hostiles impetus natura simul & manu castelli cōmi-
nutum. Intus autē repositi apparatus magis & diuturnitatē & opulentiā mirare. Nam & frumentum
plurimū erat conditum & quod in longū tēpus sufficere posset: vinumq; multum & oleum. Super autē
culisq; leguminis fructus: & palmæ coaceruatæ. Cūtag; reperit cleopatra castello per dolū cū sicca-
rijs occupato matura nichilq; recens depositis deteriora: quāq; fere ex quo apparata sunt cum excl-
dium a romanis illatum: centum annorū tempus agebatur quin etiam romani fructum saluberrimū
reptas offenderunt. Si quis autem causam diuturnitatis auram esse existimet non erraverit: q; ablu-
dine ab omni terrena & foculēta permixtione sit mera. ¶ Inuenta est autē omnigenū quod ad
multitudo ab rege condita quæ decē milibus virorū sufficerent: ferrumq; infectum necnō mēbra
bi materia quippe ut magnis de causis factū esse credes apparatus. Alunt enim herodes
castellū sibi ad refugiū parauisse duplex periculum suspicantē: vnū quidē ab iudeorum pōtēx
deposito illos qui ante fuerant reges ad principatū reducerent: alterū vero maius atq; atrocius
na regipti cleopatra. Hæc enī suam sententiā non celabat. Sed cum antonio sepe verba faceret
stulans herodem interfecti sibi autem obsecrans iudeorum regnū donari & magis quis miraret nōdū
eius imperio antonī paruisse male amoretus mancipatum quā non dominaturam sparet. Propter
eiusmodi mortis herodes condito massada: in extremū belli contra iudeos opus romanis reliquit.
¶ Nam quia foris iam omnē locum muro cinxerat dux romanorū (sicut supra diximus) ac ne quis ef-
fugeret diligentissime procurauerat incipit obsidiōē vno tamen reperto loco qui aggerem iactum
posset excipere. Nā post eam turrim quę iter ab occidentē quod ad regiā summūq; mēbra
percludebat erat quædā eminentia saxi vassior latitudine multiq; proiecta. celsitudine autē mēbra
trecentis cubitis inferior (quā lacemallā iudeicē appellabant) Hæc igitur Siluius
aggerē apportare iussit exercitum. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus
ducētos cubitos erectus est cumulus. Verum neq; firma neq; sufficiens machinis ferēdis hæc mēbra
videbatur. Sed super eū tribunal constructis saxi ingētibus factum est altum: itemq; latū cubitis qui-
quaginta. Erat autem alta fabrica machinarū illis assimilis (quas primo quidē vespasianus ad obsidiō-
nes postea vero tyllus excogitauerat) turriq; sexaginta cubitis effecta est: tota ferro cōsepta. Vnde mal-
tis balistarū tormentorūq; iaculis romani cito eos repulerunt qui de muro pugnabant & caput erexe-
re prohibuerunt. Simul autem ingēti ariete fabricato Siluius crebro murū pulsari iubet: ac vix quidē
tamen deiecit aliquam eius partem interruptam. Cito autem preuenere siccarij muro: totus altero cō-
struere: qui ne machinis quidē simile aliquid pateretur. Mollis enim adhuc erat: & ipse lax are violē-
tiam poterat. Hoc autē modo cōstructas trabes proceritate magnas & quę seclē sunt cōtinētes compo-
suerunt. Hæc autem ordines erant duo siles tantq; distantes quāntum esset muri latitudo: & inter
eos sibi replebat aggeris spaciū ne vero crescere tumulo terra diffunderet: alijs transversis trabibus quas
in longitudinem posuerant colligabat. Erat ergo illud quidē opus edificio simile: sed quæ cedēdo iſe-
robant machinas: totus evanescēbat: utq; subsidebat: stricte fabricam faciebāt. ¶ Vbi hoc Siluius
cōsiderans igni magis mēbra captumq; putans multas quidē ardētes millibus facibus igni iaculis
cepit. murus autē quippe magna ex parte lignis extructus ignē cito comprehendit: & vix ad singulū
laxitate calefactus ingēti flāma colluxit. Incipiente quidem adhuc incendio spirans aquilo romanis

mutat boreas & dustum fumum Ritz
deo Noloh:

A erat horribilis. Avertēs enī desup in eos flāmas abigebat & poene machinas veluti cōflagraturas iam desperauerāt. Deinde flatu mutato veluti diuina, puidētia excitatus auster multaq; vi contra obuius eas referens muro appulit: itaq; totus ardebat ex alto.

Eleazarus nullū salutis modū excogitās oēs sibi ipsi mortē iferre hortatus est. Hic eum exhortatiua ad locios habuit oronē vt cōbustavrb seiplos interficiāt magis q̄ seruituti roanorū subiciātur. Nichil inq; castelli inexpugnabilis natura neq; alimentorū copia aut armorū multitudo sine deo pdest ad salūte. Primo enī castellū & pecūnias exurere monet & alimēta relinquere sola pvoluntaria mortis testimonio. Cui quidā cōsentiebāt alij mortē refugiētes lacrimis voluntariē significabant. Quos cuvidisset Eleazarus formidine frangi oronē reiterat multo repletus spiritu animā mortalitatem ostendens vivere enim ait calamitas est & mors animabus p̄stāt libertatem: anime enim mortuē iūcte corpori mortuē sunt. Iudeorū itaq; allerit sapiētes mortē desiderasse & vitā quasi inuitos iussit nūlle. Arguit etiā romanos non virtute iudeos vicisse & in diuersis locis iudeorū cedes commemorat. Sed & romanorū adducit crudelitatem predixitq; ab ipsis inferenda supplicia.

Capitulum vigesimum quartum.

Romani quidem cum deivterentur auxilio, ad castra læti digrediebant decreto hostes luce aggredi & noctevigilias accuratiores fecerūt: ne quis eorum clam subterfugeret. Sed neq; ipso Eleazarus de fuga cogitavit: neq; alij cuiq; permissurus erat vt faceret. Videns autē multū quidē igne cōsumptū: aliū vero nullū salutis modū neq; virtutis excogitans. Sed his (quē sibi ipsi mortē iferre hortatus est)

romani sibi liberisq; suis & cōiugibus facturi essent si vicissent: ante oculos positis de oīm morte cōsiliū cōcepit. Idq; ex præsentiū fortissimū ratus: validioribus amicis locijs vesperi cōgregatis talibus eos verbis ad faciū inuitabat. **¶** Cū olim vobis decretū sit viri fortes neq; romanis neq; alij cuiq; seruire nisi deo: is enim solus est verus ac iustus oīm deus: ecce tempus adest q̄ factis vestros p̄bare animos iubeat. Ne igitur ipsi nos de honeste antea quidē seruitutē nec sine piculo passi: nunc autē cōseruitute intollerabiles poenas āplexi viuemus sub romanis futuri. Primi enim oīm ab his defecimus & nouissimi cū his gerimus bellum. Puto autē & hanc nobis adeo gratiam darāt libere ac bñ possumus mori: quod alijs non euenit p̄ter spē paupertatis. Nobis autē certū est orto die futurū excidisse. Libera est autē strenuē mortis cōdicio cum affectibus. Nec enim prohibere id hostes possūt qui profecto nos optant viuos abducere: neq; nos illos ita possumus superare pugnando. Nā fortasse quidē ab initio statim oportuit quando libertatē defendere cupientibus oia & a nobis ipsis acerba peioraq; ab hostibus eueniebant deivoluntate cōiicere: & scire q̄ amica ei quōdam iudeorū natio dānata esset interitu. Manens enim propicius vel saltē leuiter nobis infensus nunq̄ tantorū quidē hoīm perniciem neglexisset: sacratissimā vrbem suam igni hostiū excidioq; prodidisset. Hos autē scilicet ex toto genere iudeorū etiam soli sperauimus seruata libertate superare: itaq; nichil deliquissemus in defunctisq; culpæ particeps fuisset: qui alios quoq; docuimus. Itaq; videtis quē ad modū nos vana expectasse redarguit: fortiore in speratis rebus malorū necessitate nobis illata. Nec enim quicq̄ nobis castelli natura inexpugnabilis profuit ad salutē: sed alimentorū copiam sed armorum multitudinem aliūq; habentes abundantissimū apparatus ipso manifestissime deo spem salutis auferēte p̄didimus. Ignis autē qui ferebatur in hostes: in edificatum a nobis murū non sponte reuersus est. Sed hec multo ira sunt criminum quē furore capti contra gentiles ausi sumus: pro quibus quēso ne romanis inimicissimis poenas. Sed p̄ nos ipsos deo p̄stemus. Iste autē illis moderatiores sunt. moriētur enī cōiuges iuriavacuē: liberiq; seruitutis expertes. Post illos autē ipsi nobis honestā iuicē gratiā p̄beamus libertate seruata optima sepultura: Primus tamen & pecūnias & castellū ignibus exuramus.

Merebunt enim romani certe scio: si neq; corpora nostra tenuerint: cōpendioq; caruerint. Alimenta sola relinquamus hec enī testimonio mortuis q̄ non poenuriavicti sumus sed itavt ab initio statueramus mortem p̄tulimus seruituti. **¶** Hec dicebat eleazarus: sed non in eundē modū p̄sentitū sentētiā dicebat: sed alij quidē ei obedire properabant & quasi voluntate replebatur pulchrā eē mortē. Quivero meliores erant coniugū ac famularū suarū misericordia vel etiā proprius quem apertissimus interitus deterrebat aliūq; aliū intuentes. contrariū voluntatis suæ motum lacrimis designabant. **¶** Q̄ nos cum vidisset eleazarus formidine ac magnitudine consilijs animis frangi p̄timuit ne etiam illos qui fortiter dicta perceperunt secū effeminaret: flentes ipsi ac deplorātes ergo exhortationem non intermisit: sed erectior multoq; repletus spiritu clariorem dei immortalitate animarū oronē icipit. **¶** Magnaq; vltus exclamatiōe lacrimantes attentius expectens plurimū iquit opinio acceptus sum: qui putarē viros fortes pro libertate certantes bene malle mori q̄ vivere. Vos autē ne cui libet quidē homini quicq̄ neq; audacia neq; virtute p̄statis: qui etiam magna mala effugituri mortē timetis: cū oporteret vos super hoc neq; cunctari neq; expectare monitorem. Olim enim

Eleazarus nullū salutis modū ex cogitās oīs sibi ipsi mortē iferre hortatus est.

Oratio eleazarus ad locios exhortatiua vt cōbustavrb seiplos interficiāt magis q̄ seruituti subiciant Vide i. x. c. li. v. ca. penult. istā oronē q̄ quidā epilogū deploratiōis iherosalem ponit.

Nihil castelli inexpugnabilis natura neq; alimentorū copia neq; armorū multitudo prodest sine deo ad salutem.

Primo castellū & pecūnias monet exurere & alimēta reliquere sola pvoluntaria mortis testimonio.

Eleazarus exhortationē repleto spiritu repletus aie immortalitate orōndū.

De dei immortalitate: Iuda h. s. o. v. d. x. c. li. v. ca. penult.

Lib er Septimus Iosephi Iudei

Viuerē hoībus
calamitas est &
mors anīabus
pstat libertate.
Anīmē mortali
corpī iūctē mor
tuæ sunt.

Iudeorū sapien
tes mortē desi
derabāt & vitā
quasi iuiti susti
nebant.

Q dno roanorū
virtute victi sunt
Iudei arguit ele
azarus.

De Cæsariensi
bus.
De Scitopolita
nis.

Syria iudeis ini
mica.
De cæde iudeo
rum apud dā
mascum.
Sexagita milia
i egypto occisa.

Adducit Rōa
nos crudelitātē

& a primo statī sensu nos eruditos sacre ac patrię orationis malorūq; nostrorum factis & animis con
firmādo perseuerabāt quod viuerē hoībus est nō mori calamitas. Nā mors quidē libertatē aīabus prę
stat ad propriū purūq; locū eas dimittit accedere ab oī clade futuras intactas. Donec autē corpe mor
tali iunctę sunt ynag; malis eius implentur (quod & verisimile dicitur) mortuę sunt. Diuina enim cum
mortali societas turpis est. Multū quidē potest anima etiam iuncta cum corpore. Instrumentū enī su
um facit latenter id inouens & vltra mortālē naturam gestis producons. Verūtāmē cum pōdere quo
in terrā detrahitur quodq; ab ea pendet absoluta propriū locum receperit; tunc beatā & vndiq; libe
ram participat fortitudinē; & humanis oculis vt ipse deus inuisibilis manens. Nec enim cū est in cor
pore conspicitur nam & accedit occulte neq; rursus cū recedit videtur. Vnam quidē habens incoru
ptam ipsam naturam corpore autē causam prębens mutationis. Nam quod anima tetigerit hoc viuit
atq; viget. Vnde vero digressum fuerit hoc marcidū morit; tantū immortalitatis ei superat huius oratio
nis argumentū vobis sit certissimū somnus in quo animę in se collectę nūq; eas corpore distrahente
iocundissimam agunt quietem. Cum deo vero p cognatiōe degentes vbiq; assunt ac multa futura p
dicunt. Cur igitur mortē timere conueniat qui sōni diligimus requiem? & quem admodum nō sit a
mentissimum breuitate vitę sequentis sibi inuidere perpetuā. Oportebat quidē nos domestica i
stitutione meditados; alijs exemplo esse prōptē volūtatis ad mortem. Nā si ab alienigenis etiam rei fi
des petenda sit indorū videamus sapientes; qui philosophiā profitentur. Isti enim cum sint vti bo
nē vitę quidē tempus veluti quoddā necessarium naturę munus inuiti sustinent; properant alijs hoīes
corporibus soluere; nulloq; vrgente neq; exagitante malo propter immortalis conuersationis deside
rium alijs quidem prędicunt se esse abituros. Nec est qui prohibebat quīq; sed omēs eos fortunatissi
mos appellantes ad familiares quīq; suos litteras mittunt; ita certam veramq; animis esse iūctā se eo
suetudinē crediderunt. Alij autem cum mandata perceperint igni traditi corporibus & vti maculata
puraq; anima secernatur; paulatim moriuntur. Facilius enim ad mortē illos amicissimi profectum
quam ceterorum hoīm quīq; suos ciues in lōginquam peregrinationē ituros. Et se quidem ipsos de
fient; illos autem beatos dicūt q; immortalitatis ordinē iam recipiāt. Nō ergo nos pudebit si deterius.
Indis sapiamus; propriāq; ignauiā leges patrias (quę oībus hoībus emulandę vident) inhoneste de
spiciamus. Quamq; & si contrario nos a principio instituisset eruditio q; summū bonum est hoībus
viuerē; mori autē calamitas; attamen tempus nos adhortatur eā bono animo & facile tolerare dei vo
luntate & necessario morituros. Olīm enim quantum apparet; contra omne iudeorum genus hoc de
cretum deus posuit; vt vita careremus; qui non ea eramus (quemadmodū oportebat) vsui. Nec ausim
enim vobis metipsis ascribite; neve romanis gratificamini q; nos eorum bellum omnes abimplerit.
Non enim viribus illorum hęc acciderunt; sed causa fortior veniens illis pręstitit; vt vincere viderent.
Quibus enim armis romanorum perēpti sunt qui cæsaream incolebant iudei? Ac ne defecturos qui
dem ab illis dum diem septimum celebrarent; aggressa cæsariensium multitudo neq; magnus refer
tes cum coniugibus ac liberis mactauerunt nec vel ipsos erubere romanos qui non tantum mō ho
stes quia defeceramus putabant. Sed dicet aliquis cæsariensibus semp cum suę ciuitatis iudeis fuisse
discordiam tempusq; nactos vetus odium exfaturasse alias exuperasse? Quid ergo de scito polon
dicemus? Nobiscum enim illi propter grecos bellum gerere ausi sunt ac non cum propinquis nostris
romanos vlcisci. Multū igitur his fides illorum ac beniuolentia profuit. An non ab ipsis cum totis fa
milijs acerbissime trucidati sunt? An pro auxilijs eis gratias reddidere? Nā quę illos a nobis pati pro
hibuerunt hęc passi sunt velut ea ipsi cōmittere voluissent. Longum sit nunc si veli separatim de singu
lis dicere. Hostis enim q; syrię ciuitatum nulla est quę non iudeos apud se habentes occiderit nobis
quam romanis inimicos vbi etiam damasceni cum ne causam quidem probabilem fingere potuissent
ciuitatem suā cede nefaria repleuerunt; decem & octo milibus iudeorum cū cōiugibus ac familijs su
gularis. Eorum autē multitudinē plagis in egipto perēptorum sexaginta miliū numerum audiebamus
excedere. Illi qdē fortasse in aliena terra cum nullū inuenissent hostibus aduersariū ita sūt mortui om
nibus aut qui domi cum romanis bellum suscipere nihil aderat. eorūq; spem totam possent prębere
victorię. Arma enim & muri & castellorū inexpugnabiles fabricę atq; interriti īpiritus ad pericula
pro libertate subeunda; cunctos ab defectionem reddidit firmiores. Sed hęc cum ad paucū tempus
sufficissent spemq; sustulissent; maiorū malorum extitere principium. Omnia enim capta sunt omēs
hostibus succubuerunt; velut illorum nobilioris causā victorię non ad eorū salutem a quibus instrū
cta fuerant appārata sint. Et in prelio quidē mortuos fortunatos existimari oportet repugnantes esse
& libertate nō prodita perierunt. Eorū vero multitudinis qui a romanis subiugati sunt quis non mi
seretur? Quisve non anteq illa patiatur mori properet? Quorū alij torti iamq; igne q; verberibus ex
cruati obierunt alias perierunt. Alij sceleratissimis bestijs ad secundum eorū cibum vsui seruati sunt. Il

A forum quidem miserissimi habendi sunt quia adhuc viuunt qui sepe mortē optantes non accipiunt. Vbi est autem illa magna ciuitas? Aut vbi quę totius gētis iudeę metropolis fuit? Tantis quidē murorum septis munitissima totvero ante muros castellis turriūq; obiectis moenibus tota belliq; apparatū vix capiens tot aut virorū possidens pro se dimicantiū multitudinem: quid nobis facta est? Quę deū incolā habere cōdebatur radicitus ex fundamentis erepta est: solaq; monumenta eius restant eorū q; bus excisa est imposita reliquis castra. Senes vero inſolices ad cineres tēplī aſſident. & paucę mulieres ad turpiſſimā pudoris iniuriā ab hoſtibus reſeruatę. Hęc ſecum reputans quicūq; noſtrū aſpicere ſolē durabit: etiā ſi viuere ſine periculo poſſit. Quis inſimicus adeo patrię? quis tam ibellis aut p̄cus animę: vt eum non peniteat hucūq; vixiſſe? Atq; vti nā oēs fuiſſemus mortui: priuſq; illam ſacrā ciuitatem hoſtiū manibus videremus excidi priuſq; templū ſanctum tanta impietate funditus erui. Sed quoniā ſpes non ſtrēua nos illexit quaſi forte poterimus pro ea hoſtes viciſci nunc aut euaniſci. Hac ſolos in neceſſitate dereliquit. Mori bene properemus noſtri metipſi miſereamur & coniugū liberorūq; (dū nobis licet) a nobis ipſis miſericordiā capere. Ad mortē namq; ipſi nati ſumus & ex nobis genimus eamq; fugere ne fortunatiſſimi quidē poſſunt. Iniuriā vero ac ſeruitus eſt viderē coniuges ad turpitudinē duci cum liberis. Non eſt malum hominibus ex nature neceſſitate proſectum. Sed hęc ſua timēditate proferunt: qui ante mori cū licuit noluerunt. Nos aut multum ſiceti fortitudine a romanis deſectimus: & poſtremo nunc illis ad ſalutē nos hortantibus non paruiſmus. Cur igitur non eſt eorū trācundia manifeſta: ſi nos viuos ſubiugare potuerint? Miſerandi quidē adoleſcentes erunt: quorum vires corporis ad multos ſufficient cruciatus. Miſerandi etiam prouectiores: quorū etas clades ferre nō poterit. Videbit alius coniugē aduci alius manibus reuinctis vocē filij patrem implorantis exaudiet. Sed dū liberi ſunt & gladios habent: pulchrū miniſteriū nobis prębeant. Expertes ſeruitutis hoſtiū moriamur liberi: cū filiis & cōiugibus vita decedamus. Hęc nobis leges precipiunt hęc nos cōiuges & filij deprecantur eorum neceſſitatē deus miſit. His contraria romanī volunt: & ne q̄s noſtrū ante excidiū pereat timent. Feſtinemus igitur eis properata potiendi noſtrivoluntate: ſtuporem mētis ammiſtrationemq; ſi audaciā relinquere.

Lamentatio hierusalem.

Ad mortē natum.

Prędicat ſupplia a Rōanis inferenda.

B ¶ Iudei itaq; Eleazari ofone accenſi ſeipſos interfecerūt: feſtinantes vt hoſtis pueniretur. Vniuerſaq; bona concremāt. Sorte q; decē oim p̄cuſſoribus electis oēs parato animo ſe mactandos prębebant. Et oib; occiſis illis decē ſortis legē in ſua morte ſtatuērūt. Sic deniq; om̄ibus occiſis vnus nouiſſimus circūſpecta multitudine mortuorū ne q̄s forte ſupeſſet vbi oēs perēptos cognouit regia incēſa gladiis occubuit. Latuerūt tñ due mulieres altera Eleazari cognata cū quib; pueris in cuniculis aque oib; alijs pemptis qui erāt cū mulieribus & puillis nō gēti & ſexaginta nūero decima quita aprilis. Rōani vero manē calis muros aggrēdiētes neminē hoſtiū iuenerūt: ſed mulieres arietis icū pulſe ex clacis exierūt rē vt erat indicantes mirantibus Rōanis mortis cōtēptū. Et pacto excidio Siluius ex exercitu recedit in celareā. Totaq; ſic Iudea bello ſubuerſa eſt. Quidā aut iudeorū trāſſugę in Alexandria libertate deſedere conati ſūt. Iudeiq; aduerſis ſicarios Rōanis ſatiſfaciētes ipeſu facientes ſexcentos ſtati corperūt & alij redacti ſūt. Quorū maxima fuit duricia oib; amiranda nullo enī tormētōrum genere (vt Celareā dominiū appellaret) cogi potuerūt. Maxime vero puerorū nec eorū quicūq; vt dominiū celare nominare cōmōtus eſt.

¶ Capitulum vigefimū ſextum.

g. l. v. a. 5.

Dhuc eum orare cupientē omnes interpellabant & effrenato quodam impetu pleni ad opus incitabant. Ac veluti clariſus exagitati alius aliū capere cupiebat: hoc ſpectamen eſſe fortitudinis rectiq; conſilium exiſtimātes ne quiſq; extremus remanere videretur. Tantus eos ad cōiugum & filiorū & proprię cedis amor ſuaſit. Sed nec id qd aliquis putauerit cum facinus accederet obtuſi ſunt: verum eam ſeruauere ſententiā quam cum dicta perciperent habuerunt. Proprium quidem earumq; affectum retinentibus cunctis ratione vero cedētib; quia iam optime filiis conſuluiſſent. Simul enim vale vxoribus cum amplexu dicebant ac liberos gremijs captos extremum lachrimantes oſculabantur. Et ſimul quidē manibus alienis iuſſa peragētib; volētes eos cōſidebāt malorū quę ſubditi hoſtibus paſſuri fuerant cogitationē habentes pro ſolacio neceſſitatis ad cedem. Deniq; nemo hac audaciā minor ingentus eſt. Cunctos autem coniunctiſſimos tranſfixerunt. Miſeri quibus id nemo ſe fuiſſe: quibus filios atq; vxores occidere malorū omnium videbatur eſſe leuiſſimū. Igitur neq; horum tam factorum dolorem tolerantes & interfectos leſum exiſtimantes ſi vel breuiſſimum ei tempus ſuperuiuerent: cito quidē vniuerſis bonis in vnū cōgeſtis ignē iuijclunt. Sorte vero ex numero ſuo decē lectis omnium percuſſoribus cum vniuerſi etiā propter coniuges ac liberos proſtratos compoſiti eoſq; complexi manibus cum communicāſſent parato animo ſe mactandos prębebant inſoliciſſimum illud exhibentibus miniſteriū. Iſti aut intrepide cunctis occiſis eandē ſortis legem in ſua quoq; mor-

Vniuerſa bona concremant.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Oibz occis
vnus nouiss
mus circumspe
ctam multitudi
nem mortuorū
agnouit oēs pe
rptos i censa re
gia gladio trans
fixis occubuit.
Hic agelippus
historiam finit.
Rōanī māe mu
ros scalis aggre
diētes neminē
hostiū iuenerūt
s; mulieres arie
tis ictu pulxē ex
cloacis exierūt
remvt erat indi
cārent.

Quida iudeor
i Alexandria egy
pti transfugæ l
bertare conaba
tur defendere.

Indel aggraffi
mto ipetu sic
carios sexceros
itati coepert. &c

**Puerorū maxia
pertinacia.**

deſiderauerunt vt cui contigiffet nouē peremptis ſuperſeſſe ſemet ſuper eos occideret. Ita oēs ſibi coſi-
debant: q; neq; in audendo neq; in ſuſtinendo facinore preſtaret alius alij. Et ad extremū ceteri qui
dē ſe neq; ſuppoſuerunt. Vnus vero atq; nouiſſimus criminū circūſpecta multitudine mortuorum ne
quis forte in multa cede ſupeſſet qui ſuę manus egeret: vbi cognouit oēs peremptos ignē imittit re-
gię vehēmētī vero manu toto per ſe traſſaſto gladio iuxta ſuos affectus occubuit. Et illi qdē perierūt
nulla credentes animam ex nūero ſuo romanis ſubditā reliquiſſe. ¶ Latuit autē vna mulier ſenior
alia quedā eleazari cognata plurimum ſapientia doctrinaq; mulieribus preſtans & quinque pueri per
cuniculos qui aquam ſub terra potui dicebant abditi cū alij cedibus occupatas mentes haberent qui
erant nongenti nūero & ſexaginta cū mulieribus ſimul ac pueris. Hęc aut calamitas acta eſt aprilis
menſis quitodecimo die. ¶ Romani autē adhuc pugnā expectantes mane deſiſtunt & ab aggētib; ſcalarij
pontibus ſumtis muros aggrediebantur Cum vero hoſtiū cerneret nemiñe: ſed vindictę veſti
acerbam (ollitudinem ignemq; intus atq; ſilentium quid factū eſſet cōſpicere non poterant & ad ex-
tremum velut impellentes tētū arietis viſulatum ſi quidā forte prouocarent dederāt. Clamorē autem
teſſere mulieres & ex cloacis emerſe factū romanis vt erat indicarunt altera earū quemadmodū di-
cta vel geſta fuiſſent oīa manifeſte narrāte nō tamen romani facile verbis abducebātur aut magnitudi-
nem veriſimilē non credentes. Ignem vērō extinguerē conati ſunt: perq; hanc viā ſedantes cito in re-
giam peruenerunt. Conſpectaq; multitudine mortuorū non vt in hoſtibus gauiſi ſunt: ſed coſiliū for-
titudinē & obſtinatū in tanto numero rebus ipſis contēptum mortis ammirabantur. ¶ Huiusmodi
autem peracto excidio: in caſtello quidem preſidiū dux reliquit: ipſe vero cum exercitū ceſarē pro-
fectus eſt. Nec enim quiſq; in illis regionibus ſuper erat hoſtium: ſed ſam tota iudea belli fuerat ſigna-
tate ſubuerſa multiq; ſuorū etiā procul incolentibus ſenſim pturbationis ac periculū exhibuerat
¶ Nā & circa alexandriā egypti ciuitate poſtea contigit multos iudeorū pire. His enī qui ſanctione
ſiccariorū illic effugere potuerunt: nō ſatis erat ſaluos eſſe. Verū & illic nouas res conabatur libere
tem defendere: & romanos quidē nihil ſe meliores putarent: deum vero ſolū dominū dicentē. Cū
autem quidam his iudeorū non ignobiles aduerſarentur illos quidē maſſauere alios vero ſolabant
ad deſenſionē eos rogantes. Eorū autem videntes confidentiā principes ſeniorum: iam cohibere tu-
tum ſibi non eſſe arbitrabantur: ſed congregatis omnibus in concionē iudeis ſiccariorū temerarij
publicabant illos omnium malorum cauſam eſſe demonſtrantes & nunc aiebant eos q; iudei
ſent certam ſpem ſalutis habere viderentur. A romanis enim cognitſ ſtatim eſſe perituros huius
calamitates exſp̄ere. Ipſis autem qui nullius fuiſſent eorū delicti participes: cauendū eſſe ab eorū
tio. Et multitudine precabantur vt illorū cauſa romanis ipſorū traditione ſanſſacerent. His dictis pro-
ſpecta periculū magnitudine paruerūt: multoq; impetu ſiccarios aggreſſi corrupuerūt. Quorū ſepen-
ti quidem ſtatim capti ſunt. Qui vero in egyptum oc thebas (quę in illo tractu erant) elapſi ſunt non
multo poſt cōprehenſi redacti ſunt. Quorum non eſt qui duritiā (ſiue confidentia ſiue p̄nitiā vo-
luntatis dicenda ſit) non obſtupescat. Omni enim genere tormentorū & vexatione corporū in eorū
cogitata ob hoc vnum tantū modū vt ceſarē dominū faterentur nemo ceſſit neq; dicere velle vt
ſus eſt ſed omnes ille neceſſitates validiorem ſententiā conſeruauerunt tanq; brutis corporibus non
animis etiam cruciatus ignēq; ſuſciperent. Maxime vero puerorū etas miraculo ſpectantium fuit.
Nec enim vel eorum quiſq; cōmotus eſt vt dominum ceſarē nominaret: vſq; adeo corporū inſirmi-
tatem vis audacię ſuperabat.

¶ Lupus Alexandriae rector inquietū Iudeorū circa res nouas imperatori retulit. qui veritus ne inuēnī rursus cōgregarentur. templū Iudeorū precepit destruere. Onias enī symonis filius vnus ē. pmissus concedente ptholomeo prope Nemphi dissimilevero hierosolimitano sed tūm similem edificauit. Ornatus quoq; tēpli pter candelabrū similis erat. Hic enim Onias nō bonauoluntate templū hoc costruxit: sed hierosolimitanorū odio qđ ante nonētis septuaginta annis Elayas propheta pdixerat. Lupus itaq; ablatis quibulda donarijs templū clauisit quo mortuo paulinus eius successore nichil in eo reliquit nec diuini cultus pmissi vestigium. Tēpus autē (q; ad templū clausū a conditione fluxerat anni trecenti quinquaginta tres. ¶ Capitulum vigesimum sextum.

Impus tunc alexandria rector amministrabat: & de hoc motu ad cesarē velociter retulit. Ille autem inquietum iudeorū circa res novas studiū esse cauendū exiffimans: ac veritus ne in vnum rursus congregarentur & quosdā sibi adiungāt: precipit lupō vt templum iudeorū: quod esset apud onyo alias thānis: quē sic appellatur ciuitatē destrueret. Hęc autem tem est in egypto: quē & ob hanc causā colli cepit & nomen accepit. (¶ Onias symonis filius vnus ex pontificibus ex hierosolimis fugiens antiocho rege syrię cum iudeis bellum gerente) alexandriam venit & a ptholomeo susceptus humanissime: propterea q̃ antiocho erat inimicus ait segentē iudeorū

Lupus hic Ale
xandriae recto
oia caelari indi
cat cui templu in
deotu precept
destruere.

omabto pta & Egypte ad
gustar abbas & stumit.
Pethor to pta. 61 Lu 2 pignat
183. ra. 2. In Kenu pta & hoo
ad d. defundat. Cupt dra 67. ra. 1.

A ejus auxilio sociaturum, si dictis suis obtēperasset. Cum autem rex ea (quę possēt fieri) promississet rogavit ut in aliqua ægypti parte tēplum sibi edificare permitteret & more patrio deū colere. Ita enim et Antiochū magis odiosum iudeis (qui tēplū apud hierosolimā vastauisset) ipsiq; beniuolentiores fore eos multosq; ad eos regionis diligentia colligendos. Paruit his ptholomeus cuiq; locum dedit centum & octoginta stadiis memphi distantem. Heliopolitanus autem ille tractus dicitur. Vbi castellum fabricato onyas templū quidem dissimile ab eo quod est hierosolymis: turrim autem similem instruxit ingentibus saxi sexaginta cubitis erectam. Aree autem fabricam secundū patriam imitatus est & donarijs similiter exornauit: preter candelabri confectionem Candelabra enim non fecit: sed informatu autē lignum tanq; iubaris in luce radiante de aurea cathena suspendit. Totū vero circa templū spacium structo latere circūdedit saxeas portas habente. Concessit autē rex etiā multū agri modum ac pecunię redditus ut sacerdotibus esset copia ad multa quę dei cultus desideraret. **¶** Non tantū hæc onyas sana voluntate faciebat, sed erat ei contētio cum iudeis apud hierosolimam degentibus propter fugę memorē iracundiā. **¶** Et hoc templo edificato arbitrabat ad id se omnē ab hierosolymis multitudine reuocaturum. Fuerat autē olim quēdam prædictio annis nongentis septuaginta Isayas

B q; predixerat huius templi futura in ægypto ab iudeo viro constructionem. Tēplum quidē ita fuerat edificatum. **¶** Lupus autē rector alexandrię susceptis literis imperatoris (cum ad templum venisset) nonnullis ablatis donarijs templū claudit. Postmodum lupo mortuo polinus (qui eius potestate successit) neq; donariis quicq; reliquit (vehementer enim sacerdotibus interminatus est nisi oīa pteruisset) neq; religionis causā ad templū accedere cupientes admisit, sed clausis foribus ita prorsus inaccessum fecit ut ne vestigium quidem diuini cultus in eo loco resideret. **¶** Tempus autē fluxerat clusū templum ex quo fuerat conditum anni trecenti quinquaginta tres.

¶ Ionathes ex iudeis vir nequissimus imperitorum multos sibi socians pduxit in solitudinē quē cyrenēsiū iudeorum prestantiores catulo prefecto accusant qui missis militibus facile eos comprehēdit inermes & multis eorū occisi fugit ionathes: sed quęstus adducit ad catulū. Qui catulo impietatis prebens occasiōē iudeorū locupletissimos falso consilij auctores fuisse accusat. Vnde catulus impiissimus alexandri quē dñi odio habuerat) cum vxore occidit: deinde tria milia virorū (qui diuites erant) trucidauit. Catulus quoq; ut eius lateret iniusticia accusationem etiam cōtra probatissimos iudeorum apud alexandriā & Romę degentium quorū iosephus qui hæc scripsit vnus erat per ionathē confixit vespasianus vero veritatē suspicatus illos Tyti studio liberauit & ionathem prius verberatū viuū fecit cōcremari. Catulus autem propter iniusticiā terribiliter morbo vexatus intestinis exhaustus mortuus est.

Capitulum vigesimum septimum

A Vdacia vero siccatorum veluti morbus quidē etiā ea (quę circa cyrenē erant) opipida cōrigerat. Elapsus em̄ ad eos ionathes homo nequissimus & arte gynesciaris alias textor nō paucis ipitorū ut se attēderēt psuasit perduxitq; in solitudines cū signa & ymbrarū ymagine se polliceret ostendere. Et alios qdē hæc agēdo atq; fallēdo latebat dignitate vero pstantes cyrenēsiū iudeorū apparū eius & perfectionē pentapolitane libiq; rectori catulo pñunciāt. Ille autē equitibus ac pedibus missis inermes facile cōprehēdit & magna quidē pars manibus interiit. Nonnulli autē viui capti ad catulū perducti sunt. auctor vero cōsilij ionathes quidē potuit effugere: multū vero ac diligēter p oēs regiones quęstus incidit adductusq; ad catulū sibi qdē morā pōne moliebat. Catulus autē iniquitatis p buit occasiōē. Nā ipse quidē locupletissimos iudeorū falso insimulās auctores sibi huius cōsilij fuisse dicebat. Catulus autē criminationes alacri aīo suscipiebat rēq; delatā multum de cumulabat tragicis etiā verbis exaggerās ut & ipse quoddā bellū iudaicū patrasse uideret. Quodq; hoc atrocius est præter credendi facilitatē etiā ductor alias doctor erat calūniandi siccarios. Deniq; cum iussisset iudeorum aliquem alexandrum nominare (cui iam dudum insensus odiū publicauerat) etiam vxore eius Benicie alias Beronice criminationibus implicata hos quidem priores occidit: deinde omnes pecuniarum copiis eximios tria simul virorum milia trucidauit & hæc secure facere arbitrabat qd eorū patrimonia redditibus cēsarī sociebat. **¶** Nec vero vel alibi degentiū quicq; iudeorū eius iniusticiā confutaret etiam longius mendacium propagauit. Ad ionathē nonnullisq; aliis qui cū eo comprehensi fuerāt persuadet nouarū rerum accusationem viris inferre probatissimos iudeorum: apud alexandriam & romę degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt vnus erat iosephus (qui hæc scripsit) Non tamen catulo factio ita (ut sperauerat) accessit. Nam romam quidem veniū ionathē caterosq; vinctos adducens. Finemq; arbitrabatur esse quęstionis apud se ac per illū cōstatam calūniā vespasianus autē rem suspicatus veritatem inquirebat cognitione non iure accusationem hominibus illatam. Illos quidē tyti studio criminibus soluit meritū vero pōenam in ionathem

Onyas ptholomeo cōcedente tēplū ppe Mēphi: edificauit dissimile hierosolimi. & turrim similem Onyas nō bōa volūtate tēplū cōstuxit sed hierosolimitanorū

Lupus ablatisq; buidā donariis tēplum claudit quo mor. pau. linus eius successor nihil i eo reliquit nec diuini cultus permittit vestigiū

Ionathes ex iudeis vir nequissimus multos imperitorū sibi socians pduxit in solitudines &c.

Ionathes (catula iniquitatis p bēte occasiōē) iudeorū locupletissimos falso cōsilij auctores accusat. &c.

Catulus accusationē etiā cōtra probatissimos iudeorū (quorum iosephus vnus fuit) ut eius iniusticia lateret per ionathē, cōfixit

Iosephus apud alexandriam & romę degentium

Liber Septimus Iosephi Iudei

lonathes verberatus viuis co-
buntur.

Catulus obitu-
st c. a. terribiliter
morbo vexatus &
itellimis exhau-
stis mortuus est

Conclusio opis
& veritatis tolli-
monium

statuit. Prius enim verberatus. viuis exustus est. Catulo autem tunc quidem propter leuitatem pin-
cipum obtigit. ne quid amplius reprehensionis experiretur. Non multo autem post multiplici morbo
& insanabili correptus acerbissime liberatus est. Non corporis tantum sustinens cruciatu: sed erat ei
maior animi morbus & grauior. Terroribus enim expauescebat. & crebro videbat sibi instantes umbras
eorum (quos peremerat) & clamitabat: cumque se tenere non posset exiliebat stratis tanquam tormentis sibi
& flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo extisque defluentibus ac intestinis
exaustis ita est mortuus nulla re alia magis diuine factus indicium: quam quod nequissimos visciscatur.
Hic nobis finis est hystoriae quam promissimus nos cum omni veritate tradituros: cognoscere cupientibus
quemadmodum hoc bellum a romanis ita gestum est cum iudeis. Et qualiter quidem sit expositum
lecturis ut dicant relinquatur. De veritate autem confidenter dicere non pigebit quod eam sola per om-
nia quae scripsi habuerim coniecturam.

A. Robus. FINIS. 60. 17. 17

Exaratum habes lector optime. flauium Iosephum hystoricum illustris-
simum de bello Iudaico per veneabilem Ruffinum presbyterum de greco in
latinum traductum. Antehac quidem mendose impressum: ac infinitis ferme
locis deprauatum. Nunc vero per grauissimum atque profundissimum theologiae
doctorem: nec non professorem magistrum Robertum Goulet non sine mul-
ta lucubratione ingentique labore in statum suum pristinum restitutum: excu-
tus: & ubique emendatus. adiectis singulorum capitum copiosissimis argu-
mentis cum annotatiunculis per quae utilitibus in margine collocatis: nec non
cum concordantijs ad libros eiusdem de Antiquitatibus & ad Aegypti
christianum de excidio hierosolymitano.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

In presentis compendii commen-
tatione Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma.

Tempora quisquis amat longi discretus æui
Noscere vel fluxos rursus habere dies:
Aut veterum quænam fuerit prosapia Regum
Sceptraq; quot soles regia quisq; tulit:
Quas aquilo: quas eurus habet: quas cyrthus vrbes
Quasq; feras tumidis irrigat auster aquis:
Hæc lege succincti (moueo) compendia libri:
Splendida quæ terso pollice gesta notant
Aetatum cernes discrimina multaq; vitæ
Signa: dabant mores dexteritasq; patrum.
Regnorum siquidem casus regumq; propago
Premia longeuæ prosperitatis alunt.
Ficta nec hic vani pingunt mendacia facti
At solum: quicquid littera vera: docet.
Multaq; igitur noster tollatur laude Robertus
Peruigili cuius munere tanta patent.
Nam quæcunq; tenent prolixa volumina longo
Contextu: paucis conferet iste liber.
Talia quid præstat: studij constantia sensus
In tenebris pernox assiduusq; labor.
Singula foelici genuit quæ eustria fato
Paladii: lausq; huiusq; huiusq; opes.

FINIS LAUS DEO.

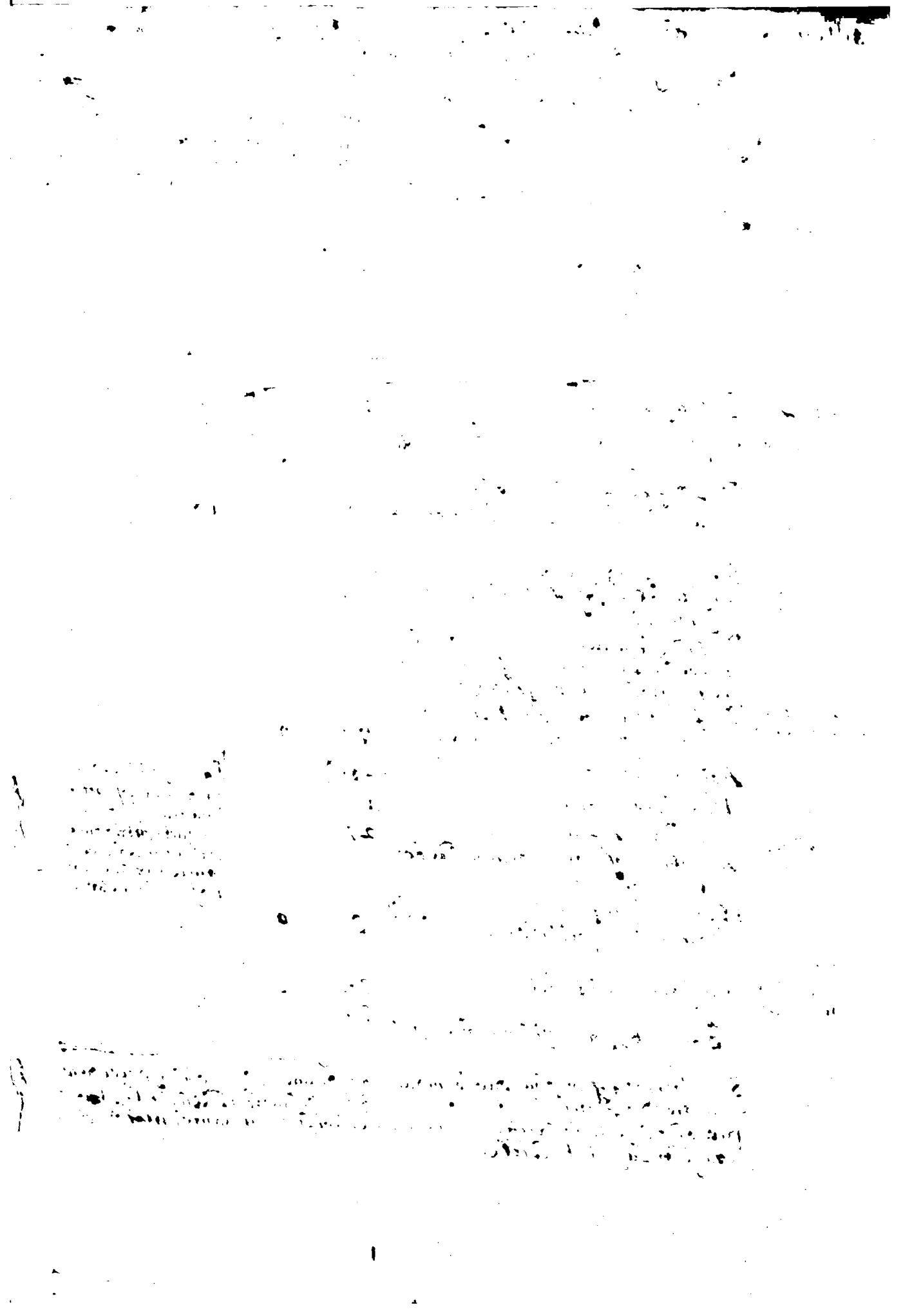
Habes candide lector præclara Iosephi iudei historici opera

vberime: a profundissimo Theologiæ professore sic vt præmissum est elaborata
opera & impensis Francisci Regnault & Iohannis Perit Librarijs Impressa: &
ab innumeris erroribus quibus antea seatebant tersa atq; castigata: ne sis
ergo ingratus præces altissimo fundito pro eo qui prædicta opera
ad communem hominum vtilitatem: non sine magnis vigi-
lijs & accurato labore excoluit: ac ipsos bibliopolas qui
in hoc opere magnos fecerunt impensas liberali
emptione subleuato qd si feceris michi cre-
de magis tibi pderit hic liber in Biblio-
teca q̄ nūmus in archa. Vale impres-
sum Parthijsij. Anno Dñi. M. quin-
gesimo decimonono:
penultima
Maj.

Handwritten note: Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma. Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma. Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma.

Handwritten note: Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma. Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma. Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma.

n'aura tu puïsser sçavoir en quelle part tu monstres ta ançêtre, et que tu m' -
 guir en une m'ie si vaill' de ce de p'p'ore, sans c'ognoistre combien tu es loing, mon -
 da du port, qui est Jesus Christ nostre seigneur, de la nativité duquel nous c'omengons le -
 m' de nos années. Je t'ay voulu reprop'oser en ce tableau une sommaire description de -
 upr, que Joseph a suivie. Et parce qu'il n'estoit si exacte quelle convient d'y f'out, et -
 e tout a l'escripture (jaçoit qu'en qu'on il ne s'en f'ait que cinquante ans) -
 l'ay voulu accompagner d'un autre p'ise de celle que j'ay publiée c'et' année -
 f'aire. A Dieu.

Chronologie selon Joseph.

		An	mois	Jours
Joseph	D'Adam au déluge	1563	6	10
li. 10 de	Du déluge a la fin de l'Egypte	888	6	10
Antiq. Chap. 11.	De la sortie a l'edification du Temple de Salomon	592	6	10
	De l'edification du Temple jusqu'à sa destruction par Nabuchodonosor	470	6	10
	Somme 3513 ans. 6 mois. 10 jours. ainsi le college Joseph li. x de Antiq. Chap. 11.			
li. 17 de Antiq. c. 1.	De la destruction du Temple tout le temps de la captivité jusqu'à la restitution du peuple sous Cyrus			
li. 13 c. 19 li. 13 c. 10	De la restitution a Aristobulus, qui s'appella premier Roy.	70	3	
	Aristobulus regna	481*		
	Alexandre regna	1.		
Cap. 23	Alexandra sa femme	27		
5. d. d'onde	Aristobulus usurpa le royaume de son frere son frere.	9		
	Hyrcanus son frere fut remis en son royaume, et regna de puis.	3	6	
14. c. 11				
4. c. 8	Antigonus et Heliodore	34	3	
17 c. 10		37		
	Somme 633, qui est du monde 4146.			
Si tu desirer plus par la même c'ette somme de Joseph, ay recours a la vie de Patrice, Gouverneur de Rome, de laquelle il décrit l'histoire par ordre. Je te le spécifieray plus en la description suivante, mais c'est selon la sainte Bible.				

